34

Norsk Lovtidende.

2den avdeling.

Samling av lover, resolusjoner m. m.

Utgit efter offentlig foranstaltning.

1923.

Utgivet av Ekspeditionschef Young.

Kristiania.
Grøndahl & Søns boktrykkeri.

Trondhjems Telegrafinspektora

Norsk Lovtidende.

2nen avdeling.

Samling av lover, resolusjoner m. m.

Utgitt efter offentlig foranstaltning.

1923.

Utgiver: Byråchef Young.

Kristiania.
Grøndahl & Søns boktrykkeri.

Norsk Lovtidende.

Anden avdeling.

Samling av love, resolusjoner m. m.

Utgitt efter offentlig foranstaltning.

1923.

Utgiver: Bjarchof Young.

Kristiania.
Grøndahl & Søns boktrykkeri.

Trondhjems Telegrafinspektorat

Norsk Lovtidende

2nen avdeling.

1923.

1922.

1922
1 septbr.

Kongelig resolusjon, hvorved fastsettes nedenstående manøvreringsreglement for Mørevassdraget.

1. Reguleringsgrensene er følgende:

	Høieste kote	Laveste kote	Reg.høide m.
Grøndalsvatn. . .	426,05	414,05	12,0
Osdalsvatn	157,00	145,00	12,0
Kalvatn	70,00	62,00	8,0

Reguleringsgrensene skal betegnes ved faste og tydelige merker ved de enkelte dammer. Merkene skal godkjennes av det offentlige.

2. Det skal ved manøvreringen has for øie at vassdragets naturlige flomvannføring såvidt mulig ikke forøkes. Heller ikke må dets naturlige lavvannføring forminskes til skade for andres rettigheter.

Forøvrig kan vannslipningen inntil videre foregå efter Volda kommunale elektrisitetsverks behov.

3. Til å forestå manøvreringen antas norske statsborgere som godtas av vedkommende departement.

Damvokternes boliger skal ligge i dammenes umiddelbare nærhet og være forsynt med telefon.

4. Det skal påses, at flomløpene ikke hindres av is o. l. samt at dammene til enhver tid er i god stand.

Der føres protokoll over dammenes manøvrering, avleste vannstander samt observeres og noteres om det måtte forlanges regnmengder, temperatur m. v. Av denne protokoll sendes ved hver måneds utgang avskrift til vassdragsdirektøren.

5. Mulig tvist om dette reglements forståelse blir å avgjøre av vedkommende regjeringsdepartement.

6. Forandringer i dette reglement kan kun foretas av Kongen, efterat de interesserte har hatt anledning til å uttale sig.

1 desbr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Oslo bispedømme i anledning av forespørsel fra en skoleinspektør ved en landsfolkeskole, hvori departementet uttaler at det antar, at han som innehaver av fullstendig lærerpost i folkeskolen må være stemmeberettiget ved valg av lærernes representant i skolestyret.

7 desbr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Buskerud fylkesskolestyre, hvori departementet på forespørsel meddeler, at det direkte statsbidrag til 3. og 4. alderstillegg for småskolelærere uten full utdannelse bare vil bli anvist med kr. 50,00 pr. halvår uten hensyn til, om fylkestinget forhøier disse alderstillegg utover lovens lavmål.

11 desbr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Finnmark fylke i anledning av et skolestyres beslutning om å innvilge en lærerinnes andragende om — uten fradrag i lønn — å slippe å skole op de i skoletiden innfallende helligdager, — hvori departementet uttaler:

Hvis skoletiden ved kommunens skoler ikke overstiger det i landsfolkeskolelovens § 5 fastsatte minimum, er beslutningen lovstridig, idet efter denne lovbestemmelse ethvert barn skal ha en undervisningstid av minst 14 uker à 36 timer = 504 undervisningstimer i 2nen avdeling og 12 uker à 30 timer = 360 undervisningstimer i småskolen. Hvis undervisningstiden er øket utover lovens minimum, vil skolestyret være bundet således, at det ikke har adgang til å forkorte den undervisningstid som enhver klasse skal ha efter planen. Er skolen av en eller annen grunn innstillet en enkelt dag eller enkelte dager, må disse opskoles. Departementet har da også i en i Lovtidende for 1912, side 644, inntatt skrivelse av 28 mars 1912 uttalt, at de i skoletiden innfallende helligdager samt andre dager som skolestyret av en eller annen grunn måtte bestemme som fridager selvfølgelig ikke kan regnes som fridager. I ethvert fall vil statsbidraget efter landsfolkeskolelovens § 38 alene kunne erholdes svarende til den lønn, som av kommunen er utbetalt for den virkelig holdte skole, jfr. departementets i Lovtidende inntatte skrivelse av 21 april 1900.

14 desbr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Oslo bispedømme i anledning av en besværing fra en sogneprest over, at han som medlem av skolestyret ikke på forhånd får sig forelagt vedkommende søknader til gjennemsyn ved læreransettelser.

Departementet uttaler, at sognepresten ikke kan stille andre krav enn de øvrige skolestyremedlemmer, og at der ikke

kan rettes nogen anke mot skolestyret på dette punkt, når søknadene utlegges til eftersyn et bestemt antall dager på skolestyrets kontor. 14 desbr.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Oslo bispedømme med svar på en forespørsel fra Akershus fylkesskolestyre, om endel fortsettelsesskoler bør betraktes som fortsettelsesskoler i lovens forstand med krav på $^3/_4$ bidrag av fylkesskolekassen. 19 desbr.

Det er oplyst, at undervisningen ved de skoler det her er tale om er henlagt til aftentimene. Det er derfor opstått spørsmål, om ikke disse skoler rettest burde få bidrag efter reglene for aftenskoler.

I anledning herav meddeler departementet, at da planen for de her omhandlede skoler er godkjent av overtilsynet overensstemmende med landsskolelovens § 9, er spørsmålet om bidrag av fylkesskolekassen forsåvidt endelig avgjort. Når saken allikevel er innanket for departementet, vil man benytte anledningen til å uttale, at den omstendighet, at undervisningen er henlagt til aftentimene, ikke er til hinder for, at disse skoler blir godkjent som fortsettelsesskoler, selv om der benyttes lærere som har vært i skolearbeide om formiddagen, se departementets i Lovtidende inntatte skrivelse av $^5/_7$ 1903.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til samtlige skoledirektører. 19 desbr.

Efter landsskoleloven skal ansettelse av lærere i arbeidsskolen (landsskolelovens § 46, h) foretas av skolestyret, som herom har å avgi innberetning til overtilsynet, se lovens § 30 siste ledd. Nærmere forskrifter om fremgangsmåten ved ansettelsen av disse lærere (således som f. eks. for ansettelse av lærere i fullstendige poster) har loven ikke. Imidlertid er nu lærere ved arbeidsskolen innlemmet i Statens Pensjonskasse, hvorfor ansettelsen må skje med minst 3 måneders opsigelse, likesom den blir å godkjenne av overtilsynet. Herom skal man be de skolestyrer underrettet hvor der er oprettet arbeidsskoler.

1923. 1923

Skrivelse*) om ikrafttreden av opsynet ved Lofotfisket i 1923. 3 janr.

Regjeringens resolusjon *) om, at innen Sør-Aurdal herred må ingen motta pleiebarn uten på forhånd å ha erhvervet helserådets tillatelse. 5 janr.

---

*) Bekjentgj. 6 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 1.

5 janr. **Regjeringens resolusjon** *) om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Furnes herred, Hedemark fylke.

5 janr. **Regjeringens resolusjon** **) om bevilling til utførelse av håndverksarbeide, som har forbindelse med gassverket og kommunens vann- og kloakkverk i Tønsberg.

5 janr. **Regjeringens resolusjon** ***) om bygningslovens anvendelse på et strøk ved Vestby stasjon.

5 janr. **Regjeringens resolusjon** †) om fastsettelse av isavgift på Frierfjorden.

5 janr. **Regjeringens resolusjon**, hvorved bestemmes, at fra den tid, som av fylkesmannen i Nord-Trøndelag bestemmes, skal gårdene Fosland, gnr. 33, bnr. 1—16 av skyld mk. 27,94, overføres fra Harran annekssogn til Grong hovedsogn.

2. Fra samme tid overgår de nuværende kapelldistrikter Trones og Røirviken, omfattende henholdsvis gnr. 49, bnr. 1 til og med gnr. 65, bnr. 1 og gnr. 66, bnr. 1 til og med gnr. 74, bnr. 11 av samlet skyld henholdsvis mk. 21,24 og 10,43, til egne sogn med henholdsvis de nuværende Trones og Røirviken kapeller som sognekirker og med navnene henholdsvis Namskogan og Røyrvik.

3. Justisdepartementet bemyndiges til nærmere å fastsette grensene for de i punkt 2 nevnte nye sogn.

4. Fra samme tid deles Grong herred på de av herredsstyret i møter den 13 februar og 11 april 1922 fastsatte vilkår i fire herreder, Grong herred, Harran herred, Namskogan herred og Røyrvik herred, svarende til henholdsvis Grong sogn, Harran sogn, Namskogan sogn og Røyrvik med de foran under punktene 1 og 2 bestemte grenser.

5. — — — — —

6. Kirkedepartementet bemyndiges til å treffe de bestemmelser med hensyn til de geistlige tjenestemenns lønninger, som den under punkt 2 omhandlede sognedeling vil nødvendiggjøre.

5 janr. **Regjeringens resolusjon**, hvorved der i henhold til lov av 17 mai 1904 meddeles samtykke til, at den senest ved kon-

---

*) Bekjentgj. 6 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 1, hvor vedtekten er inntatt.

**) Bekjentgj. 6 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 1, hvor betingelsene for bevillingsmeddelelse m. v. er inntatt.

***) Bekjentgj. 6 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 1, hvor grensene for det pågjeldende strøk er beskrevet.

†) Bekjentgj. 6 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 1.

gelig resolusjon av 30 juli 1920 tillatte fattigkretsinndeling av Opdal herred i Sør-Trøndelag fylke bibeholdes for et tidsrum av 3 år fra 1 januar 1923 å regne. 5 janr.

Regjeringens resolusjon, hvorved A/S Amdals Kobberverk tillates midlertidig, dog ikke utover utgangen av 1923, å la driften hvile ved sine gruber i Mo herred, Telemark fylke, på hvilke selskapet ved kongelig resolusjon av 29 oktober 1915 fikk konsesjon til bergverksdrift. 5 janr.

Kongelig resolusjon *) om forskrifter angående handel med melk m. v. i Flekkefjord, om forskrift om meldeplikt ved tuberkuløse sykes flytning og om lægers plikt til å melde smittsom sykdom. 5 janr.

Kongelig resolusjon **) om tillegg til § 1 i helseforskriftene for Os herred, Hordaland fylke, sålydende: »Denne bestemmelse gjelder dog ikke for den del av herredet, som er underlagt bygningslovgivningen«. 11 janr.

Kongelig resolusjon **) om adgang til å drepe streifende hund i Rakkestad herred, Østfold fylke. 11 janr.

Kongelig resolusjon **) om adgang til å drepe streifende hund i Tysfjord herred, Nordland fylke. 11 janr.

Kongelig resolusjon, hvorved i medhold av bykommunestyrelovens § 43, punkt 8, stadfestes Hamar bystyres vedtak av 26 mai og 11 december 1922 om vedtagelse av lønns- og pensjonsvilkår for borgermesteren og om forskrifter for dennes gjøremål. 11 janr.

Kongelig resolusjon, hvorved bestemmes, at de forretninger, som omhandles i §§ 8 og 10 i lov om ophevelse av magistratsembedene m. v. av 9 mars 1917, skal i ladestedene Brønnøysund og Mo inntil videre henlegges til henholdsvis lensmennene i Brønnøy og Mo lensmannsdistrikter. 11 janr.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Agder bispedømme med svar på en forespørsel fra skoleinspektøren i Rogaland, om der er adgang til på fylkesskolekassens budgett å opføre en sum til anskaffelse av et fylkeskart for Rogaland. 11 janr.

I anledning herav meddeler departementet, at et sådant kart efter departementets mening må henregnes til «undervisningsmidler», til hvis anskaffelse der kan bevilges bidrag av fylkesskolekassen i henhold til landsfolkeskolelovens § 46 d.

---

*) Bekjentgj. 12 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 2, hvor melkeforskriftene m. v. er inntatt.

**) Bekjentgj. 12 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 2.

11 janr. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til en sparebank angående spørsmålet om, hvorvidt bestemmelsen i lov om sparebanker av 6 juli 1887 § 12 om adgang for sparebanker til å la bortselge ved tvangsauksjon pantsatte eiendommer efter varsel i Norsk Kunngjørelsestidende og påfølgende kunngjørelse, men uten innkallelse til forlikskommisjonen, lovmål og dom, antas også å få anvendelse på tilfelle, hvor en eiendom er pantsatt ved skadesløsbrev, som er utstedt f. eks. for et vekselobligasjonslån.

Departementet uttaler, at spørsmålet vil høre under domstolene, men at departementet for sitt vedkommende antar, at den nevnte lovbestemmelse også har anvendelse, hvor en eiendom er pantsatt ved skadesløsbrev. Dog således, at hvis der i sådanne tilfelle er tvist om det underliggende gjeldsforhold, antas gjeldens eksistens og omfang å måtte fastslås ved de ordinære domstoler, før tvangsauksjon kan fremmes, jfr. høiesterettsdom i Rettstidende for 1906 s. 251.

11 janr. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til ligningschefen i Kristiania foranlediget ved en forespørsel om, hvorvidt tap på utenlandske aktier som følge av vedkommende selskaps likvidasjon kunde kreves fratrukket ved aktionærens statsskatteligning i medhold av § 3, siste ledd, i lov av 13 juli 1921.

Departementet uttaler, at spørsmålet antas å måtte besvares bekreftende, idet der i den anførte lovbestemmelse ikke gjøres nogen undtagelse for aktier i utenlandske selskaper. Den omstendighet, at sådanne aktier også efter skattelovenes tidligere gjeldende regler blev å ta i betraktning ved beskatningen på aktionærenes hånd, antas ikke å kunne tillegges nogen betydning i denne henseende, da der ikke i forannevnte lovs §§ 2—4 inneholdes nogen almindelig bestemmelse om, at disse paragrafer skulde være begrenset til å omfatte aktier i innenlandske selskaper. Jfr. derimot § 3, tredje ledd, hvorefter de deri inneholdte særlige bestemmelser kun kommer til anvendelse på aktier (parter) i innenlandske selskaper.

15 janr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det i henhold til statsråd Johan Thornes brev av 15 mars 1913 oprettede «Statsraad Johan Thornes legat til Østfold Landbruksselskap til fremme av bi-næringer for landbruket».

17 janr. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet.

Ifølge offisiell meddelelse fra den belgiske regjering har denne tiltrått konvensjonen av 31 desember 1913 om istandbringelse av en internasjonal handelsstatistikk.

Kongelig resolusjon*) om politivedtekter for Skedsmo herred, Akershus fylke. 19 janr.

Kongelig resolusjon**) om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Kolbu herred, Opland fylke. 19 janr.

Kongelig resolusjon***) om ophevelse av lukningsvedtektene for Askvoll herred, Sogn og Fjordane fylke. 19 janr.

Kongelig resolusjon†) om tillegg til § 12 i sundhetsforskriftene for Nøtterøy herred. 19 janr.

Kongelig resolusjon***) om tillegg til medisinaltakstens regler § 3 littera e, forsåvidt angår apotekenes avanse på spiritus, brennevin og vin. 19 janr.

Kongelig resolusjon***) om ophevelse av Gjerpen bygningskommune, oprettet ved kongelig resolusjon av 27 juni 1892. 19 janr.

Kongelig resolusjon, hvorved bestemmes, at den av de tysk forblevne kretser av den tidligere provins Posen dannede nye tyske provins: Grenzmark—Posen—Westprøissen skal henlegges under konsulatet i Breslau, således at dettes distrikt for fremtiden blir: Øvre- og Nedre- Schlesien samt provinsen Grenzmark—Posen—Westprøissen. 19 janr.

Kongelig resolusjon, hvorved A/S Kvina Gruber tillates midlertidig, dog ikke utover utgangen av 1924, å la driften hvile ved sine gruber i Fjotland herred, Aust-Agder fylke, på hvilke selskapet ved kongelig resolusjon av 14 juli 1914 fikk konsesjon til bergverksdrift. 19 janr.

Kongelig resolusjon, hvorved godkjennes nedenstående 19 janr.

Reglement

for doktorgraden i landbruksvidenskap ved Norges Landbrukshøiskole:

§ 1. Professorrådet ved Norges Landbrukshøiskole meddeler doktorgraden i landbruksvidenskap.

§ 2. Den som akter å tå doktorgraden, må som regel ha bestått avgangseksamen fra Norges Landbrukshøiskole med ikke ringere hovedkarakter enn 2,50.

---

*) Bekjentgj. 22 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 3, hvor politivedtektene er inntatt.

**) Bekjentgj. 22 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 3, hvor den stadfestede vedtekt er inntatt.

***) Bekjentgj. 22 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 3.

†) Bekjentgj. 22 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 3, hvor tillegget er inntatt.

19 janr. Har han avgangseksamen med ringere karakter, eller har han overhodet ikke avgangseksamen fra Norges Landbrukshøiskole, kan han dog tillates å ta doktorgraden hvis professorrådet finner at han på annen måte har godtgjort sin dyktighet, eller tilfredsstillende skriftlig har utviklet 3 opgitte emner i sitt fag.

Den som har gjort sig skyldig i forgåelser, hvorfor studerende kan bortvises, kan nektes adgang til doktorgraden.

§ 3. Kandidaten sender skriftlig andragende om å få ta doktorgraden; det skal inneholde en opgave over hans eksamener og viktigste studier. Sammen med andragendet må der følge en avhandling i trykt stand i det norske sprog eller i et annet av professorrådet tillatt sprog. Avhandlingen må omhandle et emne som henhører under et av de fag som foreleses ved Landbrukshøiskolen, og være ledsaget av en erklæring på ære og samvittighet om at kandidaten selvstendig har forfattet doktoravhandlingen og utført de tilhørende undersøkelser. Avhandling som har vært trykt og utgitt i lengere tid enn ett år før innsendelsesdagen, eller har vært benyttet som eksamensbesvarelse eller er medaljebelønnet ved Universitetet eller en høiskole, antas ikke.

Er der benyttet et fremmed sprog, skal der vedlegges avhandlingen et utførlig utdrag på norsk.

§ 4. Til å avgi innstilling angående bedømmelsen av avhandlingen og i tilfelle de senere prøver opnevner professorrådet en censurkomité på 3 medlemmer.

Når avhandlingen er godkjent, tilstiller forfatteren Norges Landbrukshøiskole 30 eksemplarer av den.

Hvis en innsendt avhandling ikke blir godkjent, kan forfatteren først efter 2 års forløp sende inn en ny avhandling til bedømmelse.

§ 5. Censurkomiteen opgir i tilfelle de 3 i § 2 nevnte emner. Besvarelsen av disse opgaver utføres efter de regler, som gjelder for de skriftlige prøver ved Landbrukshøiskolens eksamener.

§ 6. Efter godkjennelse av avhandlingen og i tilfelle de 3 skriftlige besvarelser av opgitte emner har doktoranden å holde 2 offentlige forelesninger. Emnet for den første prøveforelesning velger han selv. Det annet blir opgitt for ham av censurkomiteen; til utarbeidelsen innrømmes en frist av minst 10 dager.

§ 7. Godkjennes forelesningene som tilfredsstillende, har doktoranden å forsvare sin avhandling ved offentlig disputasjon. Professorrådet opnevner 2 ordinære opponenter, som begynner og avslutter disputasjonsakten.

Ønsker nogen å opponere ex auditorio, må han anmelde

dette til lederen før akten tar sin begynnelse. Disputasjons- 19 janr.
akten ledes av rektor.

§ 8. Doktoranden må ved forsvaret bruke det norske eller et annet av professorrådet tillatt sprog. Opponentene må ikke uten doktorandens samtykke bruke noget annet sprog enn norsk eller det som doktoranden med professorrådets samtykke anvender.

§ 9. Doktordiplomet utferdiges av professorrådet, underskrives av rektor og paraferes av sekretæren.

§ 10. Professorrådet kan ved enstemmig beslutning utnevne utenlandske menn og kvinner av anerkjent videnskapelig fortjeneste til æresdoktorer uten forutgående doktorprøve.

§ 11. Den som i henhold til foranstående bestemmelser har fått doktorgraden, har rett til å holde offentlige forelesninger i sin videnskap ved Norges Landbrukshøiskole.

Dosentretten kan efterat vedkommende avdeling er hørt, fratas doktoren av professorrådet i tilfelle av misbruk eller av sådant forhold, hvorfor studerende kan bortvises.

§ 12. Såfremt tilkallelse av censorer og opponenter vil medføre vesentlige utgifter for Høiskolen, innhentes departementets samtykke.

Kongelig resolusjon, hvorved i henhold til § 3 i byg- 19 janr.
ningsloven av 27 juli 1896 approberes som gjeldende inntil videre den av Skien bystyre i møte den 29 desember 1922 vedtatte instruks for bygningschefen og stadsarkitekten sammesteds.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Oslo 19 janr.
bispedømme i anledning av en forespørsel fra en lærerinne, hvori departementet meddeler, at gifte lærerinner ikke kan antas å ha krav på bidrag til vikar av skolens vikarkasse, når de på grunn av forventet nedkomst må forsømme skolen, da sådant forfall ikke kan betraktes som sykdomsforfall.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Troms 19 janr.
og Nordland fylker om fastsettelse av lønn for timelærere i folkeskolen, hvori departementet under henvisning til byfolkeskolelovens § 27 uttaler, at timelærere blir å avlønne efter kommunestyrets bestemmelser. Timelærere har som sådanne ikke krav på de i lovens § 24 omhandlede alderstillegg, der kun tilkommer de i fullstendige lærerposter ansatte lærere og lærerinner Der kan derfor heller ikke ydes statsbidrag til de alderstillegg, som av kommunen måtte bli tilstått timelærere.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det 20 janr.
av frøken Josephine Charlotte Emilie Øverland ved testamente

20 janr. 22 juni 1912 oprettede »Proprietær Christopher Øverland og hustru Ingeborg Øverlands legat« til fremme av videnskap.

20 janr. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til en skattefoged, hvori bl. a. uttales vedkommende arveavgiftsberegningen i et dødsbo, at da der i boet kun er en arving (livsarving), blir boets faste eiendom å opføre med den fulle verdi uten fradrag for åsætesrett.

22 janr. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet.

Ifølge offisiell meddelelse fra Folkenes Forbunds Generalsekretær har følgende stater undertegnet konvensjonen av 30 september 1921 om undertrykkelse av handel med kvinner og barn.

Albania, Australia, Belgia, Brasil, Canada, Chile, Columbia, Costa Rica, Cuba, Estland, Grekenland, India, Italia, Japan, Kina, Lettland, Lithauen, Nederland, Ny-Zeland, Persia, Polen og fristaden Dantzig, Portugal, Rumenia, Schweiz, Siam, Storbritannia, Sverige, Syd-Afrika, Tsjekoslovakiet, Ungarn og Østerrike,

Av disse har Australia, Belgia, Canada, India, Ny-Zeland, Siam, Storbritannia, Syd-Afrika og Østerrike ratifisert konvensjonen.

Konvensjonen er dessuten tiltrått av Storbritannia på vegne av de britiske kolonier Britisk Guyana og Fidsjiøene.

Av stater, som ikke er medlemmer av Folkenes Forbund, har Tyskland undertegnet konvensjonen.

24 janr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Oslo bispedømme med svar på en forespørsel om, hvorvidt Oppegård skolestyres beslutning om, at skrivemåten for Kullebunden skolekrets forandres til Kolbotn, er lovmedholdig.

Kirkedepartementet har forelagt spørsmålet for Justisdepartementet og henholder sig til dettes uttalelse, som er sålydende:

Justisdepartementet antar, at de beste grunner taler for, at saker om forandring av navn på skolekretser (folkeskoler) undergis lignende behandling som saker angående skolekretsinndeling, dog således, at ikke alle skolekretser (kretsmøter) i vedkommende herred bør ha anledning til å avgi uttalelse i saken, men alene den krets, hvis navn (eller hvis skoles navn) der er spørsmål om å forandre. Avgjørelsen i sådanne saker antas følgelig å tilligge vedkommende herredsstyre og i siste instans departementet, jfr. landsskolelovens § 3.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Oslo bispedømme i anledning av en forespørsel om, hvorvidt bestemmelsen i skolelovens § 40 c o m m a g i s t r a t e n s d e l t a g e l s e i s k o l e s t y r e t er trått ut av kraft. 24 janr.

Kirkedepartementet har forelagt spørsmålet for Justisdepartementet som har uttalt følgende:

Ved lov av 9 mars 1917 med tilleggslov av 9 juni 1922 om magistratsembedenes ophevelse er i og med disse embeders ophevelse m a g i s t r a t e n s d e l t a g e l s e i s k o l e s t y r e t s f o r h a n d l i n g e r i henhold til lov av 14 desember 1917 nr. 1 § 40 bortfalt. Imidlertid er det ved den foretatte endring i loven om magistratsembedenes ophevelse, som er skjedd ved lov av 9 juni 1922, i lovens § 3 bestemt, at en annen tjenestemann kan tiltre skolestyrets forhandlinger i magistratens sted, hvis Kongen så måtte bestemme.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det i henhold til Helmer M. Narums testamente av 19 mars 1918 oprettede »G a r v e r m e s t e r H e l m e r N a r u m s l e g a t« til fordel for mindre bemidlede ugifte barnemødre i Vestre Toten, Kolbu og Eina herreder. 25 janr.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av frøken Sofie Olsen ved testamente av 6 september 1921 oprettede »F r k. S o f i e O l s e n s f o n d t i l h j æ l p f o r t r æ n g e n d e k r æ f t p a t i e n t e r i P o r s g r u n d«. 25 janr.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av flere i Amerika boende personer oprettede »S i g d a l s G a m l e h j e m s F o n d». 25 janr.

Skrivelse fra Kirkedepartementet sil skoledirektøren i Troms og Nordland fylker i anledning av en forespørsel fra en bestyrer av en bys folkeskole, o m s k o l e n s l æ r e r e k a n t i l p l i k t e s å o v e r t a i n s p e k s j o n i s k o l e n s b a d, når deres timetall derved ikke økes; specielt ønskes oplyst om, plikten også gjelder, når inspeksjonen henlegges til eftermiddagen. I sin uttalelse om saken oplyser skolestyret, at lærerne ikke har nektet å utføre arbeidet, men bare reist spørsmålet, om det påhviler dem som plikt. 25 janr.

Departementet uttaler, at det visstnok kan være tvilsomt, om lærerne kan pålegges som plikt å overta nevnte inspeksjon, da disse bad efter det oplyste ikke er ordnet som en bestanddel av gymnastikkundervisningen. Men departementet vil bero henstillet til lærerne, at de ikke motsetter sig å overta nevnte inspeksjon, når de får et tilsvarende nedslag i sin lesetid.

26 janr. **Kongelig resolusjon***), herved bestemmes, at valgte generalkonsuler og konsuler skal avlegge embedsed efter en formular sålydende:

»Jeg (navn) lover og sverger i min egenskap av norsk konsulatembedsmann å vise Norges Konstitusjon og Konge lydighet og troskap i min tjenstlige virksomhet, såsant hjelpe mig Gud den Allmektige og Allvitende«, eller, forsåvidt vedkommende i medfør av lov ønsker sig fritatt for edsavleggelse, efter følgende formular:

»Jeg (navn) tilsier i min egenskap av norsk konsulatembedsmann høitidelig Norges Konstitusjon og Konge lydighet og troskap i min tjenstlige virksomhet.«

26 janr. **Kongelig resolusjon****) om delvis ophevelse av den kommunale husleieregulering i Glemmen herred.

26 janr. **Kongelig resolusjon****) om godkjennelse av de norske forsorgs- og verneforeninger til å utøve det i straffelovens §§ 52—53 (lov nr. 1 av 25 juli 1919) og i straffeprosesslovens § 85 (lov nr. 2 av 25 juli 1919) omhandlede tilsyn med lovovertredere.

26 janr. **Kongelig resolusjon****), hvorved bestemmes:

I. Med hjemmel i monopolloven av 16 september 1921 § 32 nr. 3, jfr. A/S Vinmonopolets konsesjon § 5, 2net ledd, fastsettes nedenanførte forskrifter angående A/S Vinmonopolets plikt til å levere merker eller sorter av lett vin, d. v. s. vin, som inneholder 14 vol. pct. alkohol eller derunder, som det selv ikke fører.

II. De under I nevnte forskrifter trer i kraft straks.

Forskriftene er sålydende:

§ 1.

Samlag med salgs- eller utskjenkningsrett, andre utskjenkningsberettigede og forbrukere kan under iakttagelse av nedenstående regler innsende bestilling til A/S Vinmonopolet på sådanne sorter eller merker av lett vin, som selskapet ikke selv fører eller har på lager.

§ 2.

Bestillingen skal være skriftlig og skal inneholde en tilstrekkelig tydelig betegnelse av varesorten.

---

*) Bekjentgj. 27 januar i Lovtid. 1ste avd nr. 4, hvor formularen er inntatt.

**) Bekjentgj. 27 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 4.

§ 3. 26 janr.

Selskapet kan kreve, at bestilleren, før bestillingen efterkommes, innbetaler et passende beløp til dekning av innkjøpspris, omkostninger og selskapets egen handelsfortjeneste.

§ 4.

Selskapet skal ikke efterkomme bestilling paa vin, hvis kvalitet er selskapet ubekjent, medmindre denne er godtgjort gjennem et traktatmessig anerkjent legitimasjonsdokument, eller selskapet på annen måte finner det godtgjort, at den bestilte vare tilfredsstiller de hygieniske og andre krav, som må stilles til en reell vare.

§ 5.

Selskapet kan nekte å efterkomme bestilling fra nogen, som i løpet av de siste 3 år har vedtatt bot for — eller er dømt for overtredelse av toll- eller rusdrikklovgivningen.

§ 6.

Selskapet skal behandle og ekspedere bestillingene i tur og orden efter vanlig forretningsskikk.

Kongelig resolusjon*) om herbergerlovens anvendelse i Ål herad, Buskerud fylke. 26 janr.

Kongelig resolusjon*) om dispensasjon fra de gjeldende bestemmelser om hvalfangst innen Herdla herred, Hordaland fylke. 26 janr.

Kongelig resolusjon*) om Moelven bygningsdistrikts overgang til egen bygningskommune. 26 janr.

Kongelig resolusjon, hvorved det generalkonsulatet i Calcutta underlagte distrikt utvides til å omfatte »British India and dependencies«, Ceylon samt de franske og portugisiske kolonier i Forindia, og konsulen i Colombo på Ceylon bemyndiges til å korrespondere direkte med Utenriksdepartementet og Handelsdepartementet i de i konsulatinstruksjonens § 9, 2 omhandlede tilfelle. 26 janr.

Kongelig resolusjon, hvorved der meddeles approbasjon på Justisdepartementets kjøp av eiendommen Nedre Storgate 32 i Drammen til embedsbolig for sorenskriveren i Lier, Røyken og Hurum. 26 janr.

Kongelig resolusjon, hvorved A/S Bamle Nikkelkompani tillates midlertidig, dog ikke utover utgangen av 26 janr.

*) Bekjentgj. 27 januar i Loovtid. 1ste avd. nr. 4.

26 janr. 1924, å la driften hvile ved sine gruber i Bamble herred, Telemark fylke, på hvilke selskapet ved kongelig resolusjon av 15 desember 1916 fikk konsesjon til å igangsette bergverksdrift.

27 janr. **Kongelig resolusjon***) om voldgift i sjømannskonflikten.

27 janr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Bjørgvin bispedømme, hvori departementet uttaler:

I skrivelse av 9 desember sl. har direktøren oplyst, at skoletiden i en landskommune såvel i små- som i storskolen i sin tid er blitt øket til 18 uker. Overensstemmende med landsfolkeskolelovens § 5 er beslutningen om sådan økning av skoletiden truffet av herredsstyret, efter forslag av skolestyret og efterat kretsens uttalelse er innhentet. Ifjor besluttet imidlertid herredsstyret, efter hvad der videre oplyses, en nedsettelse av skoletiden for småskolens vedkommende til 15 uker, uten at skolestyret hadde fremsatt forslag herom, og uten at saken på forhånd var blitt sendt kretsen til uttalelse. Kretsene har, anføres der, protestert herimot og mener, at nedsettelsen av skoletiden ikke er foregått på lovlig måte.

I anledning herav bemerker departementet, at det finner det rimelig, at samme fremgangsmåte blir brukt, når skoletiden nedsettes, som når den blir utvidet. Saken blir derfor å forelegge for krets og skolestyre før avgjørelse treffes av herredsstyret.

30 janr. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til ligningschefen i Bergen hvori uttales, at en ligningsnevnd (ligningskontor) ikke antas å ha adgang til uten en skattyders samtykke å utlevere hans selvangivelser til bestyreren av skattyderens konkursbo til benyttelse under revisjonen av hans regnskapsførsel.

31 janr. **Telegram** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren, Hamar.

Når herredets viseordfører, som også er kommunevalgt medlem av skolestyret, må delta i et skolestyremøte som fungerende ordfører, antas viseordførerens varamann til skolestyret å måtte innkalles til møtet og delta i dette.

31 janr. **Rundskrivelse** fra Socialdepartementet til fylkesmennene.

Ifølge lov nr. 3 av 16 september 1921 om forandringer i lov om salg og skjenkning av brennevin, øl, vin, fruktvin og mjød av 17 mai 1904, dens I kap. 2, § 23, nr. 4, skal øl-

*) Bekjentgj. 27 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 4.

og vinsamlagenes regnskaper føres efter skjemaer, som utferdiges av vedkommende regjeringsdepartement, som også fastsetter de nærmere bestemmelser om tiden for regnskapenes avleggelse og deres revisjon m. v., og som deciderer regnskapene. 31 janr.

I henhold hertil bestemmer nærværende departement, at øl- og vinsamlagenes regnskaper skal føres efter hoslagte skjemaer (se næste side) for gevinst- og tapskonto og for balansekonto samt — som bilag — en opgave over fordeling av lønninger i regnskapsåret overensstemmende med vedlagte skjema.

Videre bestemmes, at regnskapet for det forløpne år i revidert stand skal være avlagt og innsendt til departementet til decisjon innen det påfølgende års 15 februar.

Samtidig henledes hr. fylkesmannens opmerksomhet på den ovenciterte lovparagrafs bestemmelser om valg av revisorer ved samlagene.

Skrivelse fra Finansdepartementet til fylkesmannen i Opland, hvori meddeles, at departementet ikke har forandret den opfatning, som er uttalt i skrivelser av 28 juli og 8 november 1898 vedkommende spørsmålet om herredskassereres og kemneres rett til å beregne avskrivningsgebyr efter sportellovens § 129. 31 janr.

Rundskrivelse *) fra Socialdepartementet om forbud mot handel med lægemidlet »Sodersin«. 1 febr.

Kongelig resolusjon **) om herbergerlovens anvendelse i Håland herred, Rogaland fylke. 2 febr.

Kongelig resolusjon) om forhøielse av forskjellige havneavgifter m. v. i Langesund. 2 febr.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det i henhold til grosserer Tobias Larsens og hustru Kirsten Nicoline Larsens testamente av 28 april 1915 oprettede »Grosserer Tobias Larsen og hustrus legat for vanføre«. 3 febr.

Rundskrivelse fra Justisdepartementet til fylkesmennene. Lotteritillatelser. 3 febr.

Departementet er blitt bekjent med, at der ved utlodninger, som finner sted i henhold til lotteriloven av 14 juni 1851 § 2, i ikke liten utstrekning benyttes loddsedler, som ikke inneholder tilstrekkelige oplysninger om, hvilken utlodning de angår.

Det forekommer også, at trekningene ikke bekjentgjøres på fyldestgjørende måte. (Fortsettes side 21).

*) Bekjentgj. 12 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 6.
**) Bekjentgj. 3 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 5.

31 janr.

Gevinst &

Debet.

192		Kr.	Øre	Kr.	Øre
	An Konto for skatter .				
	» Husleie-konto:				
	Kontoret.				
	Restauranterne.				
	Utsalgene				
	» Faste eiendommer, drifts-konto:				
	Utgifter				
	» Diverse omkostninger:				
	Lys og brensel				
	Kontorrekvisita.				
	Flaskepapir og hyssing . .				
	Trykksaker og avertissementer				
	Renhold av lokalene . . .				
	Telefon og porto				
	Læge, medisin, sykekasse .				
	Assuranse				
	Vedlikehold av leiede lokaler				
	Reparasjon av inventar etc.				
	Diverse småutgifter . . .				
	» Lønninger:				
	Kontorpersonale				
	Revisjon.				
	Bestyrere av restauranter .				
	» » utsalgene . .				
	Betjening				
	Inspeksjon				
	» Administrasjonsutgift:				
	Styrets honorar				
	Representantmøter . . .				
	» Renter til aksjonærene				
	» Erstatning for innløste rettigheter				
	» Avsatt til pensjonsfond				
	Overskudd				

Øl & Vinsamlag A/s

31 janr.

Taps-konto.

Kredit

192		Kr.	Øre	Kr.	Øre
	Per Overskudd på varekonto (Omsetning . . kr.) (Fortjeneste % . »)				
	» Rente-konto: Innvunne renter				
	» Faste eiendommer, drifts-konto: Inntekter				

31 janr. **Utdrag av hovedboken for** _____

Balance-

Debet.

192		Kr.	Øre	Kr.	Øre
	Aktiva:				
	An Varebeholdning . . .				
	» Inventar-konto . . .				
	» Faste eiendommer . .				
	» Bank-konto.				
	» Debitorer				
	» Kassa-konto, beholdning				

den 31te
den 31te

_____
aut. revisorer

Ved utsalgene er solgt i 192.....

Flasker	Bayerøl		Bokøl		Alkoholsvakt øl		Rød- og Hvitvin				Brus	Selters
	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2		

19 1923

Øl & Vinsamlag for 192.....

31 janr.

konto.

Kredit.

192		Kr.	Øre	Kr.	Øre
	Passiva:				
	Per Aksjekapitalen . . .				
	» Fonds:				
	Reservefondet				
	Pensjonsfondet, avsatt . .				
	» Kreditorer:				
	Pantobligasjoner på faste eiendommer				
	» Overskudd.				

desember 192....
januar 192.....

Bokholder.

Ved restauranterne er solgt i 192.....

Flasker	Bayerøl		Bokøl		Alkoholsvakt øl		Rød- og Hvitvin				Brus	Selters
	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2		

Bilag

Fordeling av Lønninger.

Kontoret			Inspeksjon	Bestyrere av utsalgene	Betjening	Bestyrere av restaurant-erne	Lageret	Administrasjons-utgifter	Dyrtids-tillegg
Forretningsfører	Personalet	Revisorer							

Fordeling av Diverse omkostninger.

Lys og brensel	Kontor-rekvisita	Trykning og Avertisse-menter	Rengjø-ring	Telefon og porto	Diverse små-utgifter	Flaske-papir og hyssing	Læge og medicin	Assurance	Repara-sjoner	Vedlike-hold av leiede lokaler

I anledning herav skal departementet henstille, at der ved 3 febr.
meddelelse av lotteritillatelser påses:

at lotteriets (utlodderens) navn og adresse anføres på loddsedlene eller at disse på annen måte inneholder oplysning om, hvor loddeieren kan henvende sig,

at loddsedlene også inneholder oplysning om tiden for trekningen,

samt at resultatet av trekningen tilstrekkelig bekjentgjøres. Det bør derved tas hensyn til, i hvilke distrikter lodder er solgt. I mange tilfelle vil det antagelig anbefale sig å avertere i »Norsk Lotteri-Tidende« (ekspedisjon i Drammen), som søker å få trekningslister fra hele landet.

Efter de meddelelser, som innkommer til departementet, synes der å foregå utlodninger i langt større omfang enn det anses heldig, og i videre utstrekning enn lotteriloven har tilsiktet.

Man finner derfor å burde innskjerpe, at politiet fører kontroll med, at ulovlige utlodninger ikke finner sted, og at der utvises forsiktighet ved meddelelse av lotteritillatelser. Man henviser herom til departementets rundskrivelser (i Lovtidende) av 28 september 1905 og 27 januar 1913, samt til den almindelige politiinstruks av 6 februar 1920 §§ 127—132.

Skrivelse fra Justisdepartementet til fylkesmannen i Hed- 3 febr.
mark, hvori departementet i anledning av en innkommet forespørsel om, hvorvidt en kommunes ordfører kan ansettes som herredssekretær, uttaler, at det, overensstemmende med de forutsetninger som synes å ligge til grunn for landskommunelovens (lov av 30 september 1921) § 42 og særlig dens § 54, ikke synes tilstedelig, at ordføreren som herredssekretær stilles i direkte underordningsforhold til herredsstyre og formannskap.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til ordføreren i Flekke- 5 febr.
fjord bystyre i anledning av en forespørsel om, hvorvidt ordføreren i henhold til lov om kommunestyre i byene § 37 også kan ta del i skolestyrets forhandlinger — uten stemme.

Kirkedepartementet meddeler, at Justisdepartementet, hvem spørsmålet er blitt forelagt, har som svar herpå uttalt, at bykommunestyrelovens § 37, siste ledd, kun tar sikte på de i samme lovs §§ 29 og 32 omhandlede utvalg og råd.

Ordføreren kan altså ikke som ordfører delta i skolestyrets forhandlinger.

Kirkedepartementet henholder sig hertil.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i 6 febr.
Agder bispedømme i anledning av en forespørsel, om en skolekrets kan få vanlig tilskudd til en fortset-

6 febr. telsesskole fra stat og fylke, selv om herredet intet yder. Det oplyses, at herredet før har en fortsettelsesskole igang; den holdes 1 år i hvert av herredets 4 sogn. Kretsen er eventuelt villig til selv å bære herredets part.

Departementet uttaler, at kretsen ikke har krav på bidrag av fylkesskolekassen til drift av en fortsettelsesskole. (Av staten ydes intet direkte bidrag til fortsettelsesskoler). Da det er oplyst, at herredet har en fortsettelsesskole som holdes hvert år i 26 uker, har herredet heller ikke krav på ytterligere bidrag til fortsettelsesskoler. Men der er jo intet iveien for, at fylket kan bevilge bidrag til fortsettelsesskoler utover det herredet efter loven har krav på. I tilfelle bidrag søkes, bør kretsen ordne sig med herredet som mellemmann.

8 febr. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til fylkesmannen i Finnmark fylke, hvori uttales, at skattelovene ikke inneholder hjemmel for kasserere ved veivesenet til å beregne sig inkassogodtgjørelse ved skattetrekk i henhold til landskattelovens § 31 (byskattelovens § 26).

9 febr. Nr. 1. **Lov***) [1]) om maskinister på motorfartøier av handelsmarinen.

1ste kapitel.

Om adgang til å bli maskinist.

§ 1. For å kunne overta tjeneste som maskinist på

a. passasjerfartøier med motor på 75 indikerte hestekrefter og derover,
b. fartøier med Dieselmotor på 100 ind. h.k. og derover,
c. andre fartøier med motor på 125 ind. h.k. og derover,

må man ha certifikat som motormaskinist.

Der utstedes certifikater for motormaskinister av 3dje, 2nen og 1ste klasse.

Har fartøiet flere motorer til fremdriftsmaskineri blir summen av samtlige motorers indikerte hestekrefter å legge til grunn ved avgjørelsen av hvorvidt der kreves certifikat.

Kongen fastsetter regler for beregning av motorers indikerte hestekraft.

§ 2. Certifikat som motormaskinist av 3dje klasse tilkommer enhver som har

1. fylt 21 år,
2. efter det fylte 15. år arbeidet i stål- eller jernskibsbyggeri, smie, kjeleverksted eller mekanisk verksted i 36 måneder —

---

*) Bekjentgj. 12 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 6.
[1]) St.besl. 22 januar. Se Ot.prp. nr. 6 for 1922. Innst. O. III. St.tid., forh. i Ot. s. 24—33; i Lt. s. 4—11.

hvorav de siste 24 måneder i verksted hvor der tilvirkes eller repareres skibsmotorer eller skibsdampmaskiner — og i de siste 12 måneder av denne tid arbeidet med tilvirkning eller prøvning av skibsmotorer eller skibsdampmaskiner,[1]) 9 febr. Nr. 1

3. efter det fylte 16. år tjenstgjort i 12 måneder ved motoren ombord i sjøgående fartøi med motor av sådan størrelse, at der til dens betjening kreves certifikat efter § 1,
4. tilveiebragt vidnesbyrd fra vedkommende verksted om orden, pålitelighet og praktisk kjennskap til skibsmotorens eller skibsdampmaskinens deler og dens sammensetning, samt fra vedkommende motorfartøis førstemaskinist om orden, pålitelighet og praktisk innsikt i skibsmotorens behandling, og
5. bestått den for skibsmaskinister av 3dje klasse foreskrevne eksamen.[2])

Hvis minst 3 måneder av den i denne paragrafs punkt 2 forlangte verkstedtid gjelder arbeide med Dieselmotor, eller hvis minst 3 måneder av den i punkt 3 forlangte fartstid har vært uttjent på fartøi med Dieselmotor og det i punkt 4 forlangte vidnesbyrd fra vedkommende bekrefter dette, kan certifikatet forsynes med påtegning herom.

§ 3. Dampskibsmaskinist med 3dje klasses certifikat tilkommer certifikat som motormaskinist av 3dje klasse når han har tjenstgjort 6 måneder ved motoren på fartøi med motor av sådan størrelse, at der til dens betjening kreves certifikat efter § 1.

Den ovenfor omhandlede fartstid må være optjent, efterat vedkommende har arbeidet de første 24 måneder som forlangt for å erholde certifikat som dampskibsmaskinist av 3dje klasse.

Dampskibsmaskinist med certifikat av 2nen eller 1ste klasse efter lov om maskinister på dampfartøier av handelsmarinen av 14. desember 1917 tilkommer certifikat som motormaskinist av 3dje klasse, når han efter å ha erhvervet sådant dampskibsmaskinistcertifikat som nevnt har optjent halvdelen av den fartstid som foran bestemt.

§ 4. Motormaskinist av 3dje klasse kan tjenstgjøre som:

1. tredjemaskinist på fartøi med motor av hvilkensomhelst størrelse,
2. annen maskinist på
   a. passasjerskib med motor på 300 indikerte hestekrefter og derunder,
   b. fiske- og fangstfartøier med motor av hvilkensomhelst størrelse,
   c. andre fartøier med motor på 500 indikerte hestekrefter og derunder,

---

[1]) Se § 16.
[2]) Se §§ 23 og 25.

9 febr. Nr. 1.

3. første maskinist på
   a. passasjerskib med motor på 125 indikerte hestekrefter og derunder,
   b. fiske- og fangstfartøier med motor på 300 indikerte hestekrefter og derunder,
   c. andre fartøier med motor på 150 indikerte hestekrefter og derunder,
4. garantimaskinist på fartøi med ny motor på 300 indikerte hestekrefter og derunder i garantitiden, dog ikke over 12 måneder.

§ 5. Certifikat som motormaskinist av 2nen klasse tilkommer enhver som

1. efter å ha uttjent den for erhvervelse av 3dje klasses motormaskinistcertifikat forlangte verkstedtid (§ 2) har arbeidet i verksted i 12 måneder med tilvirkning eller prøvning av skibsmotorer på minst 125 ind. h.k. eller skibsdampmaskiner på minst 75 ind. h.k.,[1])
2. har tjenstgjort i 24 måneder i stilling, hvortil kreves certifikat som motormaskinist av 3dje klasse, hvorav minst 3 måneder på fartøi med Dieselmotor,
3. har bestått den for motormaskinister av 2nen klasse foreskrevne eksamen.[2])

§ 6. Dampskibsmaskinist med certifikat av 2nen eller 1ste klasse efter dampskibsmaskinistloven av 14 desember 1917 som tillike har certifikat som motormaskinist av 3dje klasse tilkommer certifikat som motormaskinist av 2nen klasse, når han efter å ha erhvervet certifikat som motormaskinist av 3dje klasse, har

1. tjenstgjort i 6 måneder i stilling, hvortil kreves certifikat som motormaskinist av 3dje klasse, hvorav minst 3 måneder på fartøi med Dieselmotor,
2. bestått den prøve i motorfag som fordres til eksamen for motormaskinister av 2nen klasse.

§ 7. Motormaskinist av 2nen klasse kan tjenstgjøre som

1. annenmaskinist på motorfartøi med motor av hvilkensomhelst størrelse,
2. førstemaskinist på
   a. passasjerskib med motor på 300 indikerte hestekrefter og derunder,
   b. fiske- og fangstfartøier med motor av hvilkensomhelst størrelse,
   c. andre fartøier med motor på 500 indikerte hestekrefter og derunder,
3. garantimaskinist på fartøi med ny motor av hvilkensomhelst størrelse i garantitiden, dog ikke over 12 måneder.

---

[1]) Se § 16.
[2]) Se §§ 23 og 26.

§ 8. Certifikat som motormaskinist av 1ste klasse tilkommer enhver som 9 febr. Nr. 1.

1. efter erhvervelse av certifikat som motormaskinist av 2nen klasse har
   enten tjenstgjort som motormaskinist i stilling, hvortil sådant certifikat kreves,
   eller tjenstgjort som motormaskinist av 2nen klasse og som selvstendig vakthavende 3dje maskinist på fartøi med motor på minst 1 000 indikerte hestekrefter i tilsammen 24 måneder, hvorav dog minst 12 måneder i førstnevnte stilling, og
2. har bestått den for motormaskinister av 1ste klasse foreskrevne eksamen.[1])

§ 9. Dampskibsmaskinist med certifikat av 1ste klasse efter dampskibsmaskinistloven av 14. desember 1917 som tillike har certifikat som motormaskinist av 2nen klasse, tilkommer certifikat som motormaskinist av 1ste klasse, når han

1. har tjenstgjort i 6 måneder som i § 8 post 1 nevnt,
2. har bestått den prøve i motorfag som fordres til eksamen for motormaskinister av 1ste klasse.

§ 10. Motormaskinist av 1ste klasse kan tjenstgjøre som førstemaskinist på fartøi med motor av hvilkensomhelst størrelse.

§ 11. Dampskibsmaskinist med certifikat av 2nen klasse efter lov om maskinister på dampfartøier av handelsmarinen av 26. juni 1889 tilkommer ett certifikat som gir samme rett til å tjenstgjøre på motorfartøier som dampskibsmaskinistcertifikatet gir for dampfartøier[2]) når han efter de første 3 års gyldig verkstedtid efter loven av 26 juni 1889 har tjenstgjort i 6 måneder ved motoren på fartøi med motor over 200 indikerte hestekrefter, hvorav minst 3 måneder på fartøi med Dieselmotor.

Den som efter å ha erhvervet ovennevnte certifikat for tjenstgjøring på motorfartøi, består den for motormaskinister av 2nen klasse foreskrevne eksamen tilkommer certifikat som motormaskinist av 2nen klasse.

§ 12. Dampskibsmaskinist med certifikat av 1ste klasse efter lov av 26 juni 1889 kan erholde certifikat som motormaskinist av 1ste klasse når han

1. har tjenstgjort i 12 måneder i stilling hvortil der i henhold til nærværende lov kreves certifikat som motormaskinist av 2nen klasse,
2. har bestått den for motormaskinister av første klasse foreskrevne eksamen forsåvidt motorfagene angår.[3])

---

[1]) Se §§ 23 og 26.
[2]) Se lov nr. 5 av 26 juni 1889 § 2.
[3]) Se § 20.

9 febr. § 13.
Nr. 1. I. Enhver som ved denne lovs ikrafttreden [1]) tjenstgjør i stilling, hvortil loven krever certifikat som motormaskinist [2]) kan fortsette sin tjeneste i samme stilling på samme skib uten certifikat.

II. Den som ved lovens ikrafttreden har — eller efter sådan fortsatt tjeneste som i foregående ledd omhandlet har opnådd — en fartstid av 6 måneder som fast ansatt i stilling, hvortil loven krever certifikat, kan på forlangende tildeles ett certifikat, som gir ham adgang til fremtidig å tjenstgjøre i sådan stilling. Krav herom må fremsettes innen 2 år efter lovens ikrafttreden.

III. Den som efter bestemmelsen i denne paragrafs 2net ledd har fått certifikat som motormaskinist av 3dje klasse og har en fartstid av 24 måneder i stilling, hvortil sådant certifikat kreves, tilkommer certifikat som motormaskinist av 2nen klasse, når han har

1. fylt 23 år,
2. bestått den for motormaskinister av 2nen klasse foreskrevne eksamen.[3])

IV. Den som efter bestemmelsen i denne paragrafs 2net ledd har fått certifikat som motormaskinist av 2nen klasse og har en fartstid av 24 måneder i stilling hvortil sådant certifikat kreves [4]) tilkommer certifikat som motormaskinist av 1ste klasse, når han har

1. fylt 25 år,
2. bestått den for motormaskinister av 1ste klasse foreskrevne eksamen.[5])

§ 14. Motormontør som ved denne lovs ikrafttreden har arbeidet med skibsmotorer i minst 5 år og derav minst 3 år som selvstendig montør, har rett til 3dje klasses certifikat efter 6 måneders fartstid med sjøgående fartøi med motor av sådan størrelse at der kreves certifikat efter § 1. Krav herom må fremsettes innen 2 år efter denne lovs ikrafttreden.

§ 15. På motorfartøi hvis motor er levert og garantert av utenlandsk verksted, kan tjenesten som garantimaskinist utføres av utenlandsk motormaskinist i garantitiden, dog ikke over 12 måneder.

§ 16. De i denne lov opstilte fordringer til verkstedsarbeide og tjenstgjøring ved motoren ombord i motorfartøiet kan fyldest-

---

[1]) Se § 36.
[2]) Se § 1.
[3]) Se §§ 23 og 26.
[4]) Se § 7.
[5]) Se §§ 23 og 26.

gjøres ved tilsvarende arbeide og tjenstgjøring i utenlandsk verksted og motorfartøi. 9 febr. Nr. 1.

§ 17. Tjenstgjøring ved motoren på marinefartøi regnes som tilsvarende tjenstgjøring ved motor av samme hestekraft på handelsfartøi.

§ 18. Inntil en tredjedel av den i § 2, § 5 og § 8 forlangte tjeneste på motorfartøi kan erstattes med tilsvarende tjeneste på dampfartøi, (jfr. lov av 14 desember 1917 dens § 2,2, § 4,2 og § 6,1).

§ 19. Kongen gir de nødvendige bestemmelser om utferdigelse av certifikater for motormaskinister og om kontrollen med, at vedkommende er i besiddelse av certifikat.

2net kapitel.

Om eksamener.

§ 20. Ved de eksamensberettigede maskinistskoler avholdes eksamen for motormaskinister av 3dje, 2nen og 1ste klasse. Eksamen er felles for motormaskinister og dampskibsmaskinister av 3dje klasse. For motormaskinister av 2nen og 1ste klasse opretter særklasser i motorlære og dette fag blir hovedfag ved eksamen for motormaskinister av 2nen og 1ste klasse.

Eksamenene holdes av eksamenskommisjoner og er dels skriftlige, dels muntlige.

§ 21. Tiden for eksamenenes avholdelse bestemmes av Kongen eller den, han dertil bemyndiger. Bestemmelsen kunngjøres i betimelig tid.

Kongen kan gi bestemmelser om avholdelse av maskinisteksamener ved marinens korpser for sjømilitære mannskaper, som ønsker å underkaste sig sådanne eksamener.

§ 22. Eksamenskommisjonen består av en eksamensberettiget maskinistskoles bestyrer som formann, faglæreren og en censor, opnevnt av vedkommende regjeringsdepartemen,[1]) efterat dette har innhentet uttalelse fra vedkommende magistrat og formannskap.

Er bestyreren faglærer, opnevnes 2 censorer.

Censorene kan frasi sig hvervet efter å ha forrettet i 2 år.

§ 23. Ingen tilstedes adgang til

a. 3dje klasses maskinisteksamen før han er 17 år og efter det fylte 15. år har arbeidet 9 måneder i mekanisk verksted og tjenstgjort 3 måneder ved maskine ombord i dampfartøi, eller motorfartøi,[2])

[1]) o: Handelsdepartementet.
[2]) Se § 16.

9 febr. Nr. 1.

b. 2nen klasses motormaskinisteksamen før han har erhvervet 3dje klasses certifikat og derefter tjenstgjort 12 måneder som motormaskinist av 3dje klasse,

c. 1ste klasses motormaskinisteksamen før han har bestått 2nen klasses eksamen.

Foranstående bestemmelser skal dog ikke gjelde maskinist med certifikat av 2nen eller 1ste klasse efter lov om maskinister på dampfartøier av handelsmarinen av 26. juni 1889 og maskinist som i henhold til nærværende lovs § 13 vil underkaste sig den for motormaskinister av 2nen eller 1ste klasse foreskrevne eksamen. For maskinist med certifikat av 2nen klasse efter dampskibsmaskinistloven av 14 desember 1917 som i henhold til nærværende lovs § 6 vil erhverve certifikat som motormaskinist av 2nen klasse forkortes fartstiden i foranstående post b til 6 måneder.

For adgang til samtlige eksamener kreves derhos lægeattest om almindelig godt syn og normal hørsel.

Eksaminandene må betale den til enhver tid for hver enkelt eksamen bestemte avgift, som føres til inntekt på vedkommende skoles budgett.

§ 24. De nærmere bestemmelser om anmeldelse til de forskjellige eksamener og de vidnesbyrd hvormed anmeldelsen skal ledsages, samt om fremgangsmåten ved eksamen gis av Kongen eller den han dertil bemyndiger.

§ 25. Ved 3dje klasses maskinisteksamen avlegges prøve i

a. Norsk.
b. Regning.
c. Tegning.
d. Maskinlære.

§ 26. Ved 2nen og 1ste klasses motormaskinisteksamen avlegges prøve i

a. Norsk.
b. Engelsk.
c. Regning.
d. Aritmetik, geometri og stereometri.
e. Mekanikk.
f. Tegning.
g. Maskinlære.
h. Elektrisitetslære.

§ 27. De nærmere bestemmelser om fordringene til de forskjellige eksamener og regler for karaktergivningen gis av Kongen eller den han dertil bemyndiger.

§ 28. Efter bestått eksamen meddeles eksaminanden eksamensattest efter et av Kongen fastsatt skjema og underskrevet av eksamenskommisjonen.

§ 29. Bestyrerne av de eksamensberettigede skoler har hvert år innen en av vedkommende regjeringsdepartement[1]) nærmere fastsatt tid å innsende til autorisasjon av departementet et av dette bestemt antall eksamensopgaver med besvarelser. 9 febr. Nr. 1.

§ 30. Innen en bestemt tid, fastsatt av Kongen eller den han dertil bemyndiger, innsender de eksamensberettigede maskinistskolers bestyrere hvert år beretning om undervisning og eksamen til vedkommende regjeringsdepartement.[1])

3dje kapitel.

Om eksamensberettigede skoler m. v.

§ 31. Rett til å avholde en eller flere av de lovbestemte eksamener tilstås av Kongen offentlige som private skoler.

For å få sådan rett må skolen være forsynt med lærerkrefter og nødvendige læremidler som er godkjent av vedkommende regjeringsdepartement.

§ 32. Eksamensberettigede skoler er forpliktet til også å tilstede elever fra ikke eksamensberettigede skoler adgang til eksamen.

§ 33. Tilsyn med skolene, undervisningen og eksamenene føres av det departement som Kongen bestemmer.

§ 34. Censorer tilkommer på reiser og under ophold i eksamensanliggender utenfor hjemstedet sådan skyss- og kostgodtgjørelse som til enhver tid er bestemt.

Bestemmelse om censorenes godtgjørelse forøvrig gis av Kongen eller den han dertil bemyndiger.

Utgiftene utres av statskassen.

4de kapitel.

Forskjellige bestemmelser.

§ 35. Under ekstraordinære forhold når nødstilstand for landet eller deler derav befryktes å ville inntre, således under streik, kan Kongen uansett bestemmelsene i nærværende lov tillate, at der anvendes maskinist uten certifikat som maskinist på motorfartøi av handelsmarinen på betingelse av, at vedkommende tilveiebringer tilfredsstillende erklæring:

a. fra mekanisk verksted eller en annen sakkyndig om, at han besidder fornøden innsikt i motorers behandling for forsvarlig å kunne forrette som midlertidig motormaskinist av 1ste, 2nen eller 3dje klasse;
b. fra skibets assurandører om, at han godkjennes til utførelsen

[1]) o: Handelsdepartementet.

9 febr. Nr. 1. av den midlertidige maskintjeneste, hvorom der er spørsmål. I tillatelsen fastsettes, når og på hvilke nærmere vilkår foranstående bestemmelse kommer til anvendelse.

§ 36. Kongen bestemmer når denne lov skal tre i kraft.

9 febr. Nr. 2.

Lov[1]) om personnavn.

Kapitel I.

Om efternavn.

§ 1. Som efternavn kan bare brukes:

1. slektsnavn, som er lovlig erhvervet ved avstamning, ekteskap eller på annen måte[2]);
2. farsnavn, som inneholder farens eneste eller stadig brukte fornavn med en endelse, som angir avstamningen (sønn, son, sen eller for kvinner datter eller dotter);
3. navnet på en gård (bruk) eller plass, hvor vedkommende bor, såfremt gården (bruket) eller plassen eies eller brukes av ham selv eller nogen av hans foreldre eller besteforeldre.

Det er tillatt å bruke farsnavn foran et slektsnavn eller navnet på en gård (bruk) eller plass, men ikke tillatt å bruke gårds (bruks) eller plassnavn sammen med slektsnavn.

§ 2. Barn, hvis foreldre har inngått ekteskap med hverandre, får farens slektsnavn.

Barn, hvis foreldre ikke har inngått ekteskap med hverandre, får enten farens eller morens slektsnavn. Farens slektsnavn kan ikke antas før farskapet er erkjent eller lovlig fastslått[3]). Er barnet født før 1 januar 1916, har det ikke rett til farens navn.

Navn, som far eller mor erhverver efter barnets fylte 18 år, går ikke derved over på barnet.

§ 3. Adoptivbarn[4]) får den adopterendes slektsnavn, hvis det ikke i bevillingen bestemmes, at det skal beholde sitt eget navn, eller at det skal bære begge navn i forening.

§ 2, siste ledd, får tilsvarende anvendelse.

§ 4. Hustruen får sin manns slektsnavn, men har rett til å bruke sitt slektsnavn som ugift foran mannens navn.

Blir ekteskapet kjent ugyldig, omstøtt eller opløst ved dom[5]), eller blir ekteskapet opløst ved bevilling[6]), kan hustruen

*) Bekjentgj. 12 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 6.
1) St.besl. 30 januar. Se Ot.prp. nr. 12 (1922). Innst. O. VIII. (1922). St.tid., forh. i Ot. s. 33—34, 97—118; i Lt. s. 38—51.
2) Jfr. § 16.
3) Jfr. lov nr. 3 av 10 april 1915 kap. II.
4) Jfr. lov nr. 1 av 2 april 1917.
5) Jfr. lov nr. 2 av 31 mai 1918 §§ 31, 34, 35, 45—53.
6) Jfr. samme lovs §§ 43 og 44.

enten beholde det navn, hun har erhvervet ved ekteskapet, eller gjenopta sitt slektsnavn som ugift. 9 febr. Nr. 2.

Blir ekteskapet ved dom kjent ugyldig av en grunn, som ved vigselen bare var hustruen bekjent, skal hun efter forlangende av mannen fradømmes retten til å bære hans navn. Det samme gjelder, hvis ekteskapet efter forlangende av mannen blir omstøtt av en grunn, som hustruen ved vigselen hadde kjennskap til, eller opløst ved dom av nogen annen grunn enn, at hustruen er forsvunnet, er sinnssyk eller har unddratt sig samlivet. I disse tilfelle skal hun gjenopta sitt slektsnavn som ugift.

Ophevelse av det ekteskapelige samliv (separasjon[1])) gir ikke hustruen rett til å gjenopta sitt tidligere slektsnavn.

§ 5. Den, som mangler slektsnavn, har efter opnådd 18 års alder eller med samtykke av foreldre, pleieforeldre eller verge rett til å anta som slektsnavn:

1. navnet på en gård (bruk) eller plass, som han eier, eller som nogen av hans foreldre eier, eller navnet på en gård (bruk) eller plass, som han selv eller nogen av hans foreldre bruker, såfremt bruksretten er stiftet for levetid eller bruken har vart minst 20 år, eller
2. det farsnavn, som hans far, eller for ikke ektefødt barns vedkommende hans morfar, har brukt som efternavn.

Om antagelse av slektsnavn i henhold til denne paragraf skal der gjøres anmeldelse til folkeregisterføreren. Hvor folkeregistre ikke er innført, gjøres anmeldelse til manntallsføreren, såfremt vedkommende har opnådd stemmerettsalderen, eller såsnart han har opnådd denne alder. Er vedkommende født efter 31 desember 1915, skal der gjøres anmeldelse til den, som fører det register, hvori anmeldelsen om vedkommendes fødsel er innført.

§ 6. Har et barn ikke ved fødselen erhvervet slektsnavn, må der ved anmeldelsen om barnets fødsel antas et slektsnavn for barnet overensstemmende med § 5.

Det anmeldte slektsnavn kan av foreldre eller verge inntil barnets fylte 15 år gjennem sådan anmeldelse som nevnt i § 5, siste punktum, ombyttes med et annet av de navn, som barnet efter § 5 har rett til.

Flere søsken må ikke i medhold av denne paragraf gis forskjellig navn.

§ 7. Bevilling til å anta eller forandre slektsnavn eller til å forandre navnets skrivemåte meddeles av Kongen eller den han bemyndiger.

---

[1]) Jfr. lov nr. 2 av 31 mai 1918 §§ 41 og 42.

9 febr. Nr. 2.

§ 8. Bevilling bør i almindelighet ikke gis til å anta:

1. navn med utenlandsk klang eller skrivemåte;
2. navn som hører til de mer utbredte efternavn;
3. navn som er i bruk som fornavn og som ikke efter sin oprinnelse er slektsnavn.

§ 9. Bevilling kan bare meddeles med samtykke av dem, som allerede bruker et navn som slektsnavn, eller som har rett til å anta det som slektsnavn efter § 5, post 1, når der søkes om antagelse av samme navn, og navnet ikke hører til de mer utbredte. Det samme gjelder bevilling til antagelse av et lignende navn, når forveksling må befryktes å kunne opstå, og ikke noget av navnene hører til de mer utbredte eller har en tilsvarende likhet også med et sådant navn.

For umyndige gis samtykke av foreldre eller verge.

Ved anvendelsen av foranstående bestemmelser på navn, som består av flere ord, betraktes hvert enkelt av disse som et særskilt navn.

§ 10. Bestemmelsene i §§ 8 og 9 kommer ikke til anvendelse:

1. når der meddeles bevilling til å anta et navn, som ansøkeren efter § 5 har rett til å anta uten bevilling;
2. når der meddeles bevilling til å anta et navn, som er eller har vært brukt som slektsnavn i rett opstigende linje på farssiden;
3. når der meddeles barn, hvis foreldre ikke har inngått ekteskap med hverandre, bevilling til å anta navn som moren har erhvervet på annen måte enn ved ekteskap efter barnets fødsel;
4. når der meddeles stebarn, adoptivbarn eller pleiebarn bevilling til å anta stefarens, den adopterendes eller pleiefarens (pleiemorens) navn med dennes samtykke;
5. når der meddeles barn, hvis mor i henhold til § 4 har gjenoptatt sitt slektsnavn som ugift, og som er hos moren, bevilling til å anta morens slektsnavn med hennes samtykke;
6. når der meddeles gift kvinne bevilling til å benytte sitt slektsnavn som ugift istedenfor mannens. Sådan bevilling bør bare gis, når særlige grunner taler for det. Bevillingen trer ut av kraft, når hustruen melder til vedkommende departement, at hun optar mannens navn.

§ 11. Forat ansøkning om navnebevilling skal kunne innvilges, må ansøkeren ha fylt 18 år eller hans foreldre, pleieforeldre eller verge ha gitt samtykke eller ha søkt på den umyndiges vegne. Er ansøkeren gift, utkreves samtykke fra ektefellen, medmindre de bærer forskjellige navn.

§ 12. Bevillingen omfatter også ansøkerens hustru samt barn, stebarn, adoptivbarn og pleiebarn under 18 år, som bærer ansøkerens navn.

§ 13. For bevillingen betales kr. 40,00. I tilfelle av uformuenhet kan bevillingen gis uten betaling. 9 febr. Nr. 2.

For bevillingen betales kr. 10,00:

1. når der gis bevilling til å anta et navn, som ikke hører til de mer utbredte istedenfor et navn med sådan endelse som omhandlet i § 1 post 2;
2. når der gis bevilling til å anta et navn, som ansøkeren efter § 5, post 1, har rett til;
3. når der gis bevilling til å fornorske et navns skrivemåte.

§ 14. Om bevillingen skal departementet på offentlig bekostning innrykke en meddelelse i »Norsk Kunngjørelsestidende«. Der skal også gjøres anmerkning i fødselsregistret og i de offentlige protokoller forøvrig som departementet bestemmer.

§ 15. Den, som mener, at hans rett til et navn er krenket ved en bevilling i henhold til denne lov, må gjøre sin rett gjeldende ved søksmål innen tre år fra den dag, bevillingen blev kunngjort.

Under særegne omstendigheter kan vedkommende departement tillate at søksmål reises senere, dog ikke når der er forløpet mer enn 10 år siden bevillingen blev kunngjort.

§ 16. Hvis nogen fra før utferdigelsen av denne lov og efter sitt fylte 18 år i god tro har brukt et navn som slektsnavn i 20 år, uten at sak har vært anlagt for å få ham fradømt navnet, er dette å anse som hans rette slektsnavn. Dog skal der inntil to år efter denne lovs ikrafttreden være adgang til å anlegge sådan sak mot ham eller mot dem, til hvem han har overført navnet, selv om de 20 år er utløpet tidligere.

I de forannevnte 20 år medregnes den tid, hvori navnet har vært brukt av vedkommendes far og efter ham av moren eller søsken over 18 år. For enkes vedkommende medregnes også den tid, hvori navnet har vært brukt av hennes mann, før ekteskapet blev inngått.

Kapitel II.

Om Fornavn.

§ 17. Som fornavn må ikke velges:

1. navn, som må befryktes å kunne bli til byrde for den, som bærer det;
2. navn, som er i bruk som slektsnavn, og ikke efter sin oprinnelse er et fornavn. Dog kan morens slektsnavn som ugift velges ved siden av et annet navn.

§ 18. Ved anmeldelsen om et barns fødsel må et fornavn velges for det. Navnet kan forandres, når barnet anmeldes

9 febr. Nr. 2. til dåp. Er den, som døper barnet, en annen enn den, som fører vedkommende fødselsregister, skal han uten ophold meddele denne, hvilket navn barnet har fått ved anmeldelsen til dåpen.

Nekter den som mottar anmeldelsen å godta det navn som er valgt kan saken innbringes for vedkommende departement.

§ 19. Bevilling til å forandre fornavn kan i særlige tilfelle meddeles av vedkommende departement. Bestemmelsene i § 11, første punktum, § 13, første ledd, og § 14 får tilsvarende anvendelse.

Kapitel III.

Forskjellige bestemmelser.

§ 20. Uten hjemmel i denne lov må ingen forandre navn eller navnets skrivemåte eller anta noget navn [1]).

§ 21. I lov om skylddeling av 20 august 1909, § 24, tilføies som siste ledd:

Som bruksnavn må ikke i noget tilfelle velges et navn som allerede er i bruk som slektsnavn, og som ikke hører til de mer utbredte.

§ 22. Kongen eller den, han bemyndiger, kan gi de nærmere regler, som er nødvendige til gjennemførelse av denne lov.

§ 23. Kongen kan under forutsetning av gjensidighet utvide bestemmelsene i denne lov om beskyttelse av slektsnavn til også å gjelde utenlandske slektsnavn.

§ 24. Denne lov trer i kraft 1 juli 1923. Fra samme tid opheves § 1, annet ledd, i lov om barn, hvis foreldre ikke har inngått ekteskap med hverandre, av 10 april 1915 og § 10 i lov om adopsjon av 2 april 1917.

9 febr. **Kongelig kunngjørelse** *) [2]) om midlertidig tillegg til tolltariffens satser for innførselstollen m.v.

I.

Fra den tid Kongen bestemmer skal der for alle tollpliktige varer opkreves et midlertidig tillegg til den til enhver tid pliktige toll av 20 pct. av det beregnede tollbeløp, undtagen for følgende varer:

Lnr. 163	Frukter 1 a.	Lnr. 327	Kork B a 2.
» 164	» 1 b.	» 532	Nøtter a.

*) Bekjentgj. 12 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 6.

[1]) Jfr. strfl. § 337.

[2]) Se St.prp. nr. 25. Tillegg til Innst. S. XII. St.tid. s. 55—104.

Lnr.	165	Frukter 1 c.	Lnr.	591	Ris, uavskallet, løs 9 febr.
»	171	» 2 c.	»	592	» » i emb.
»	172	» 2 d. rosiner.	»	593	» avskallet.
»	174	» 2 f.	»	773	Vin 1 a.
»	175	» 2 g, mandler.	»	774	» 1 b.
»	223	Grønsaker 1 b.	»	775	» 2 a.
»	229	» 3 a.	»	66	Brennevin 1.
»	326	Kork B a 1.	»	67	» 2.
»	298	Kaffe, rå.	»	686	Sukker og sirup.
»	299	»	»	687	» » »
»	300	» brent.	»	689	» » »

Anm. Tolldepartementet bemyndiges til å frita for tillegget fiskeredskaper og materialer til disse.

II.

Tillegg til tolltariffen skal innledes med følgende bestemmelse:

Fra den tid og så lenge Kongen bestemmer gjelder for følgende varer efternevnte midlertidige tollsatser, dog således at tollen i ethvert tilfelle skal utgjøre minst den ordinære vekt- eller stykktoll.

Kongelig resolusjon*) om forhøielse av godtgjørelsen for forkynnelser i private saker i Bindal lensmannsdistrikt i Nordland fylke. 9 febr.

Kongelig resolusjon*) om beverterlovens anvendelse i Bygland herad, Aust-Agder fylke. 9 febr.

Kongelig resolusjon**) om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Håland herred, Rogaland fylke. 9 febr.

Kongelig resolusjon***) om nye helseforskrifter for Hatfjelldal herred, Nordland fylke. 9 febr.

Kongelig resolusjon*) om adgang til å drepe streifende hund i Sykkylven herred, Møre fylke. 9 febr.

Kongelig resolusjon †) om nye skogvedtekter for Soknedal herred, Sør-Trøndelag fylke. 9 febr.

---

*) Bekjentgj. 12 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 6.
**) Bekjentgj. 12 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 6, hvor den stadfestede vedtekt er inntatt.
***) Bekjentgj. 12 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 6, hvor helseforskriftene m. v. er inntatt.
†) Bekjentgj. 12 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 6, hvor skogvedtektene er inntatt.

9 febr. **Kongelig resolusjon***) om vedtekter for herberger og beverternæringen i Seljord herad, Telemark fylke.

9 febr. **Kongelig resolusjon****) om forandring av grensene for Strømmen bygningskommune.

9 febr. **Kongelig resolusjon*****) om bestemmelser for benyttelse av motorkjøretøier i Drammen.

9 febr. **Kongelig resolusjon**, hvorved det av Trondhjem realskoles direksjon i skrivelse av 13 oktober 1922 foreslåtte tillegg til de ved de kongelige resolusjoner av 16 januar 1920 og 21 april 1922 stadfestede vedtekter for Trondhjem realskoles pensjonskasse stadfestes i henhold til lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845.

9 febr. **Kongelig resolusjon**, hvorved der med hjemmel i arbeiderbeskyttelsesloven av 18 september 1915 § 31, 2 — således som den lyder efter lov av 11 juli 1919 — meddeles nedennevnte møller samtykke til i året 1923 å holde arbeidet i møllene i gang til kl. 10 aftenen før en søn- eller helligdag, nemlig:

1. Bjølsen Valsemølle, A/S.
2. Fritzøe Mølle.
3. Felleskjøpet (Kambo Mølle).
4. Moss Aktiemøller.
5. Skiens Aktiemølle.
6. Vaksdal Mølle.
7. A/S Bakke Mølle.

9 febr. **Kongelig resolusjon**, hvorved i henhold til § 1 i brandloven av 15 august 1908 samt § 14 i bygningsloven av 27 juli 1896 bestemmes, at den ved kongelig resolusjon av 27 april 1909 fastsatte sammensetning av brandstyret og den som følge derav for det tidligere bygningsdistrikt Mo i Rana gjeldende ordning med hensyn til sammensetningen av bygnings- og reguleringskommisjonen blir fremdeles inntil videre gjeldende for det nuværende ladested Mo.

9 febr. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet.

Ifølge offisiell meddelelse fra den belgiske regjering av 2 februar 1923 har den ungarske regjering erklært, at Ungarn, — til tross for opløsningen av det østerriksk-ungarske monarki

---

*) Bekjentgj. 12 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 6, hvor vedtektene er inntatt.

**) Bekjentgj. 12 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 6, hvor de forandrede grenser er beskrevet.

***) Bekjentgj. 12 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 6, hvor bestemmelsene er inntatt.

og uten hensyn til Trianontraktatens artikkel 217, — erkjen- 9 febr.
ner å være bundet av konvensjonen av 5 juli 1890 om offentliggjørelse av tolltariffer.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Oslo 9 febr.
i anledning av en forespørsel, om byfolkeskolelovens § 8 er således å forstå, at lesetiden først må utvides til 30 timer ukentlig, før man kan innføre frivillig undervisning i et fremmed sprog.

Departementet uttaler, at undervisning i et fremmed sprog kun kan meddeles utenfor de 30 timer, jfr. også lovens § 3, siste ledd.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til fylkesmannen i Buske- 9 febr.
rud i anledning av en gjennem Justisdepartementet innkommet forespørsel fra et formannskap angående et herredsstyres adgang til vilkårlig økning av antallet av de kommunevalgte skolestyremedlemmer.

Det anføres bl. a., at der blandt medlemmene av det nye herredsstyre råder tvil angående eventuell gjennemførelse av post 6 i vedkommende samlingspartis og riksmålspartis valgprogram ved kommunevalget 1922, sålydende:

«Såfremt vårt parti får flertall ved dette kommunevalg, forplikter representantkandidatene sig til ved første skolestyrevalg å velge så mange medlemmer til skolestyret, at partiet blir det bestemmende såvel hvad sprogform angår som ved en økonomisk hensyntagen ved opførelse av skolehus og lærerboliger, i henhold til skolelovens krav for samme».

En sådan forsterkning av skolestyret i et bestemt politisk øiemed, uttales det, står efter mange herredsstyremedlemmers opfatning i strid med den nye landskommunelovs § 26.

Kirkedepartementet bemerker, at Justisdepartementet i sin oversendelsesskrivelse hertil har tilføiet, «at landskommunelovens § 26 ikke antas å kunne gis anvendelse på det foreliggende forhold».

I anledning av denne sak uttaler Kirkedepartementet, at det forsåvidt angår landskommunelovens bestemmelser henviser til den ovenfor citerte uttalelse fra Justisdepartementet.

Forøvrig henvises til landsskolelovens § 47 d, hvorefter fastsettelsen av skolestyrets medlemstall blir å avgjøre av herredsstyret, jfr. departementets i Lovtidende inntatte skrivelse av 21 mars 1917, hvorefter et herredsstyre dog ikke antas å ha adgang til å øke antallet av kommunevalgte skolestyremedlemmer uten i forbindelse med de regulære suppleringsvalg, som efter loven foretas hvert år.

Det tilføies, at det er usedvanlig og heller ikke påkrevet av skolehensyn, at der velges mer enn ett medlem til skolestyret fra hver av herredets skolekretser.

15 febr. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til Departementet for de offentlige Arbeider, hvori uttales, at statsbanene ikke antas å ha krav på refusjon for utgifter ved istandbringelse av lønnsopgaver til ligningsmyndighetene, idet bestemmelsen i landsskattelovens § 66 (byskattelovens § 58) siste punktum, kun antas å medføre plikt for ligningskommunen til å erstatte en tjenestemann direkte utlegg, som påføres ham personlig ved efterkommelsen av de i paragrafen omhandlede forlangender, ikke derimot økede kontorutgifter, som måtte forvoldes en av statens forvaltningsgrener.

16 febr. Nr. 1. **Sjømannslov** *) [1]).

1ste kapitel.

Skibsførerens tjenesteavtale.

§ 1. Det påligger rederen å sørge for, at der oprettes skriftlig avtale med skibsføreren om ansettelsesvilkårene.

§ 2. Hvis ikke annet er avtalt om tjenesteforholdets varighet, kan avtalen fra hver av sidene opsies med et varsel av tre måneder til fratredelse i norsk havn, som skibet anløper for å losse eller laste. Har skibsføreren i et sådant tilfelle vært i tjenesten ombord i ett og ett halvt år, kan han dog efter opsigelse med tre måneders varsel fratre også i utenlandsk losse- eller lastehavn.

§ 3. Skibsføreren kan til enhver tid avskjediges av rederen.

Blir han avskjediget før tjenestetidens utløp uten hjemmel i § 4 eller § 5, har han krav på hyre for tre måneder efter fratredelsen og dessuten fri reise med underhold til avtalt fratredelseshavn eller til norsk havn, hvis bestemmelsen i § 2 om norsk fratredelseshavn kommer til anvendelse.

§ 4. Blir en skibsfører avskjediget på grunn av sykdom eller skade, som gjør ham uskikket til å føre skibet, har han krav på hyre for tre måneder efter fratredelsen.

Er sykdommen eller skaden pådratt ved egen skyld, eller er den fortiet ved ansettelsen, har dog skibsføreren ikke krav på hyre for lengere tid, enn han har gjort tjeneste.

§ 5. Blir en skibsfører avskjediget på grunn av uduelighet, uredelighet eller grov feil eller forsømmelse i tjenesten, har han ikke krav på hyre for lengere tid, enn han har gjort tjeneste.

§ 6. Går skibet tapt som følge av sjøulykke, eller blir det efter sjøulykke erklært for uistandsettelig, ophører tjenesteforhol-

*) Bekjentgj. 20 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 7.

[1]) St.besl. 10 februar. Se Ot.prp. nr. 13 (1922). Innst. O. X (1922). St.tid., forh. i Ot. s. 35—97, 198—208; i Lt. s. 12—37, 65.

det, hvis ikke annet følger av avtalen. Skibsføreren er dog pliktig til, mot hyre og underhold, å bli tilstede og sørge for ordningen av de anliggender som vedkommer skib og last. 16 febr. Nr. 1.

Skibsføreren har krav på fri hjemreise med hyre og erstatning for tapte eiendeler efter reglene i § 41.

§ 7. Om hyre ved dødsfall, sykepleie, hjemsendelse i sykdomstilfelle og begravelse gjelder de samme regler som for mannskapet efter §§ 24, 28 og 30.

§ 8. Er der tilsagt en skibsfører andel i skibets frakt (kaplak) eller i annen inntekt av reisen eller tantiéme, og tjenesteforholdet ophører før reisens slutning eller regnskapsårets utløp, har skibsføreren rett til en forholdsmessig del av dette vederlag. Like med frakt regnes liggedagspenger.

Når skibsføreren efter §§ 3, 4 eller 6 har krav på hyre for lengere tid enn han har vært i tjenesten, eller når hyre skal beregnes efter § 7, jfr. § 24, skal sådant vederlag som i første ledd nevnt ansettes til det beløp, hvormed det dobbelte av første styrmanns hyre måtte overstige skibsførerens faste hyre.

2net kapitel.

Mannskapets tjenesteavtale [1]).

1. *Forhyringen.*

§ 9. Skibsføreren har i sin stilling fullmakt [2]) til å ansette såvel styrmenn og maskinister som det øvrige mannskap.

Før skibsføreren ansetter maskinmannskap, bør han rådføre sig med første maskinist.

§ 10. Barn under 15 år må ikke anvendes til arbeide ombord.[3])

Som fyrbøter eller kullemper må ikke anvendes nogen som er under 18 år, og som maskingutt ikke nogen som er under 16 år.[3])

§ 11. Ved forhyring av mannskap til sådan fart for hvilken sjøfartsbok utkreves,[4]) skal sjøfartsboken overleveres til skibsføreren.

Derhos skal der, når mønstring utkreves,[4]) oprettes hyrekontrakt og overleveres sjømannen en avregningsbok.

Hyrekontrakten oprettes i to eksemplarer efter en formular som Kongen fastsetter. Den skal underskrives av begge parter og inneholde angivelse av:

1. sjømannens fulle navn, fødselsår og fødselsdag, fødested og hjemsted;

---

[1]) Jfr. §§ 70—72.
[2]) Jfr. sjøfartsl. §§ 48—51.
[3]) Jfr. strfl. § 424.
[4]) Se lov nr. 3 av 29 juni 1888, jfr. lov nr. 5 av 15 juni 1878 § 7, samt strfl. § 414.

16 febr. Nr. 1.

2. den stilling han er antatt til;
3. den reise eller tid forhyringen gjelder, eller det avmønstringssted eller den opsigelsesfrist som måtte være avtalt;
4. den avtalte hyre, og hvis denne er betinget for reisen, hvor lang tid reisen forutsettes å ta;[1])
5. den avtalte overtidsbetaling, forsåvidt denne ikke er bestemt ved lov;[2])
6. de øvrige ansettelselvilkår.

Avregningsboken skal inneholde det ene eksemplar av hyrekontrakten og et av vedkommende departement fastsatt utdrag av de bestemmelser i lover og reglementer, som har særlig interesse for sjømannen. I avregningsboken skal der gjøres anførsel om tiden for sjømannens tiltredelse og fratredelse, om opsigelse av tjenesteavtalen og om dagen for opsigelsen. Videre innføres efterhvert det som utbetales på hyren. Ved utbetaling i annen mynt enn avtalt anføres kursen.[3])

Henviser hyrekontrakten til en tariffavtale, skal skibsføreren sørge for, at der ombord finnes avtrykk av tariffavtalen til bruk for mannskapet.

2. Avtalens varighet.

§ 12. Er en sjømann forhyrt for bestemt tid eller med avtalt opsigelsesfrist og tiden utløper under en reise, gjelder avtalen, til skibet anløper havn for å losse eller laste.

§ 13. Hvis ikke annet er avtalt om tjenesteforholdets varighet, kan avtalen fra hver av sidene opsies til fratredelse i enhver havn som skibet anløper for å losse eller laste. Er sjømannen norsk og forhyrt her i riket, kan dog avtalen fra hver av sidene bare opsies til fratredelse i norsk losse- eller lastehavn.[4])

Opsigelsesfristen er en måned for styrmenn og maskinister og syv dager for det øvrige mannskap.

§ 14. Når en sjømann som er forhyrt for bestemt tid eller reise, blir stående i tjenesten efterat tiden er utløpet eller reisen endt, uten at ny avtale treffes, kan tjenesteforholdet fra hver av sidene opsies med samme varsel som i § 13, annet ledd, bestemt til fratredelse i enhver havn som skibet anløper for å losse eller laste.

§ 15. Uten hensyn til hvad der er avtalt om tjenesteforholdets varighet eller bestemt i § 13 om norsk fratredelseshavn, kan en sjømann som efter siste påmønstring har vært i tjenesten ombord i ett og ett halvt år, forlange avskjed i enhver havn skibet

[1]) Jfr. § 22.
[2]) Jfr. lov nr. 7 av 11 juli 1919 §§ 16 og 17.
[3]) Jfr. § 19.
[4]) Jfr. dog § 15.

anløper for å losse eller laste efter opsigelse med sådant varsel som i § 13, annet ledd, bestemt. 16 febr. Nr. 1.

§ 16. En sjømann som efter avtalen eller efter bestemmelsene i dette kapitel har rett til å fratre, er pliktig til å bli i tjenesten for å yde bistand ved arbeide som nødvendig må utføres, når skibet kommer i havn, dog ikke utover to dager efter ankomstdagen.

Skal sjøforklaring avgis, er han pliktig til, mot hyre og underhold, å bli på stedet til forklaring er avgitt.

§ 17. Hvis lovgivningen eller myndighetene i en utenlandsk havn, hvor en sjømann skulde fratre, nekter ham adgang til landet eller for å gi ham adgang krever en sikkerhet som sjømannen ikke kan skaffe, er han pliktig til å bli i tjenesten, inntil skibet kommer til en havn, hvor avmønstring kan foregå.

3. Hyren.

§ 18. Hyren løper fra og med den dag sjømannen tiltrer sin tjeneste ombord. Må han foreta reise fra forhyringsstedet, løper hyren, hvis ikke annet er avtalt, fra og med den dag han tiltrer denne reise.

Hyren løper til og med den dag tjenesten ophører, eller når avmønstring skal foretas, til og med avmønstringsdagen.

For den tid, i hvilken en sjømann ulovlig unddrar sig fra tjenesten, har han ikke krav på hyre.

Skal hyre beregnes for del av en måned, regnes måneden til 30 dager.

§ 19. Utbetaling av hyre kan sjømannen bare forlange, når skibet ligger i havn, og ikke oftere enn en gang hver uke.

Hyren betales i rede penger, hvis ikke sjømannen forlanger anvisning på rederen. Utbetaling kan kreves i stedets mynt efter dagens kurs.

Norske sjømenn kan uten utgifter sende hyremidler til Norge gjennem de konsuler som vedkommende departement bestemmer. For sådanne pengeforsendelser er staten ansvarlig.

§ 20. En sjømann kan kreve at en del av hans hyre skal utbetales som månedlig trekk til en bestemt opgitt person her i riket eller innsettes i norsk bank.

Uten sjømannens samtykke kan trekkbetalingen ikke nedsettes eller stanses før tjenestens ophør, medmindre den øvrige hyre er utilstrekkelig til å dekke disiplinstraff eller erstatningsansvar pådratt i tjenesten.

§ 21. Av den hyre sjømannen selv kan heve, har skibsføreren rett til å holde tilbake en tredjedel til fratredelsen. Det tilbakeholdte beløp må ikke til nogen tid overstige en halv måneds hyre.

§ 22. Er hyren fastsatt til et bestemt beløp for reisen, skal

16 febr. Nr. 1.

opgaven i hyrekontrakten over reisens antagelige varighet legges til grunn i de tilfelle, da hyren skal beregnes efter tid.[1])

Kommer reisen til å vare lenger enn forutsatt ved forhyringen, har sjømannen krav på et forholdsmessig tillegg, hvis ikke annet er avtalt. At reisen forkortes, har derimot ingen innflydelse på sjømannens rett til den fulle betingede hyre.

§ 23. Blir en reise påbegynt med mindre mannskap enn forutsatt, eller blir det arbeidsdyktige mannskap forminsket under reisen, skal innspart hyre for den tid skibet er i sjøen fordeles mellem de øvrige i forhold til enhvers forøkede arbeide, forsåvidt de ikke har fått godtgjørelse for det ved overtidsbetaling.[2])

§ 24. Dør en norsk sjømann mens han er i rederens tjeneste, skal rederen, hvis sjømannen efterlater sig hustru eller barn under 18 år, betale dem en måneds hyre, regnet fra dødsdagen eller fra den dag, hans rett til hyre ophørte.[3])

Blir skibet borte, uten at det kan oplyses, når ulykken inntraff, regnes hyren, som om dødsfallet var inntruffet ved utløpet av den tid som i almindelighet medgår for et skib som det forulykkede til en reise på samme årstid fra det sted, hvorfra man sist hadde efterretning om skibet, og til bestemmelsesstedet. I samme tilfelle betales hans hustru eller barn under 18 år én måneds hyre.

§ 25. Viser det sig ved avregningen, at en sjømann har fått utbetalt mere i forskudd enn han har krav på, kan allikevel ingen tilbakebetaling kreves, hvis sjømannens tjeneste er ophørt av nogen av de grunner som er nevnt i § 24, § 32, første og annet ledd, § 34 eller §§ 38—41.

4. Sykepleie og begravelse.

§ 26. Enhver av mannskapet er pliktig til å la sig undersøke av læge, når skibsføreren forlanger det, dog uten utgift for sjømannen.

§ 27. Er en sjømann syk eller kommet til skade, skal skibsføreren sørge for, at han ombord eller i land får fornøden sykepleie, derunder innbefattet underhold, lægehjelp og lægemidler.

Er der grunn til å tro, at en sjømann lider av en sykdom, som medfører fare for de ombordværende, skal skibsføreren såvidt mulig la ham undersøke av læge. Hvis der ikke ombord kan treffes betryggende foranstaltninger mot smittefaren, skal føreren la den syke bringe i land.

Eiendeler som en syk sjømann ikke kan dra omsorg for, skal skibsføreren ta vare på.

---

[1]) Se § 32, § 34, jfr. §§ 37—40, § 41.
[2]) Jfr. lov nr. 7 av 11 juli 1919.
[3]) Jfr. § 18, 3dje ledd, § 32, 3dje ledd.

Blir en syk sjømann efterlatt i utlandet, skal skibsføreren overgi ham til konsulens forsorg eller, hvis der ikke er konsul på stedet, på annen måte skaffe ham pålitelig pleie og underrette nærmeste konsul. 16 febr. Nr. 1.

§ 28. Utgiftene ved sykepleien[1]) bæres av rederen sålenge tjenesteforholdet består.

Er en sjømann ved fratredelsen syk eller kommet til skade, har han rett til sykepleie for rederens regning i inntil 6 uker eller, hvis han er norsk og forpleies utenfor riket, i inntil 12 uker. Tiden regnes fra avmønstringen eller, hvis avmønstring ikke foretas, fra den dag skibet avgår. Blir en norsk sjømann efterlatt i utlandet, har han dessuten krav på fri reise med underhold til sitt hjemsted her i riket. Kan der skaffes ham hyre på et skib som er bestemt til Norge eller til en havn hvorfra det faller bekvemt å sende ham hjem, og hans helbredstilstand ikke er til hinder, er han pliktig til å overta stillingen, hvis den ikke er av lavere grad eller dårligere lønnet enn den han hadde.

Er sykdommen eller skaden pådratt ved egen skyld eller fortiet ved forhyringen, må sjømannen selv betale utgiftene ved sykepleien, både før og efter fratredelsen, og han har da heller ikke krav på fri hjemreise. Rederens utlegg kan avkortes i hyren.

Avmønstres en sjømann, som lider av tuberkulose i smittsom form, overtar statskassen de utgifter til sykepleie og hjemsendelse, som efter annet ledd skulde påhvile rederen.

Lider en norsk sjømann av kjønnssykdom i smittsomt stadium, og han avmønstres i utlandet, skal utgiftene ved sykepleien for tiden efter fratredelsen utres av statskassen.

§ 29. Dør en sjømann, skal skibsføreren dra omsorg for begravelsen og underrette hans pårørende.

Skibsføreren skal dessuten vidnefast la opta en fortegnelse over alt det den avdøde har efterlatt ombord. Inntreffer dødsfallet utenfor riket, skal han avlevere fortegnelsen til den nærmeste konsul. Kan efterlatenskapene ikke uten ulempe beholdes ombord, skal skibsføreren enten overgi dem til konsulen eller selge dem på fordelaktigste måte.

§ 30. Utgiftene ved begravelsen[2]) skal betales av rederen hvis sjømannen dør mens tjenesteforholdet består. Det samme gjelder, hvis han efter fratredelsen dør av en sykdom eller skade, for hvilken rederen fremdeles hadde forpleiningsplikt, da dødsfallet inntraff.

Dør en sjømann, mens han behandles for statskassens regning efter § 28 fjerde ledd, utrer statskassen også utgiftene ved begravelsen.

[1]) Jfr. lov om ulykkesforsikring for sjømenn av 18 august 1911 og lov om sykeforsikring av 6 august 1915 med tilleggslover.

[2]) Jfr. de ved § 28 anførte lover.

16 febr. Nr. 1.

§ 31. Når en skibsfører i utlandet har vært nødt til å gjøre utlegg for en norsk sjømann til sykepleie eller begravelse, som ikke påhviler rederen, har denne rett til å kreve erstatning av statskassen.

5. Skibsførerens rett til å avskjedige sjømannen.

§ 32. Er en sjømann som følge av sykdom eller skade i lengere tid forhindret fra å utføre sitt arbeide, eller lider han av en sykdom som medfører fare for de ombordværende, kan skibsføreren avskjedige ham.

Foruten sin fulle hyre inntil fratredelsen har sjømannen da krav på hyre for to måneder efter fratredelsen, hvis han er styrmann eller maskinist, eller for en måned, hvis han tilhører det øvrige mannskap.

Er sykdommen eller skaden pådratt ved egen skyld eller fortiet ved forhyringen, har sjømannen, enten han avskjediges eller ikke, bare krav på hyre for den tid, han har utført sitt arbeide.

§ 33. Skibsføreren kan enn videre avskjedige en sjømann:

1. når han er uduelig til den tjeneste han er forhyrt til;
2. når han ikke kommer ombord i rett tid og skibet skal avgå eller en annen må antas i hans sted;
3. når han gjør sig skyldig i en grov tjenesteforseelse, såsom gjentatt ulydighet, voldsom adferd mot overordnede, mishandling av andre ombordværende eller gjentatt beruselse i tjenesten;
4. når han gjør sig skyldig i tyveri eller annen grovere forbrydelse, eller ombord skjuler gods som er tollpliktig, eller som det er forbudt å utføre fra avgangsstedet eller å innføre til bestemmelsesstedet;
5. når han bringer en tvist om tjenesteforholdet inn for utenlandsk myndighet.[1])

Før en sjømann, som er ombord, avskjediges i henhold til denne paragraf, skal der såvidt mulig holdes forhør efter reglene i § 64.

Sjømannen har ikke krav på hyre for lengere tid, enn han har gjort tjeneste.

§ 34. Blir en sjømann avskjediget før tjenestetidens utløp uten hjemmel i § 32 eller § 33, har han krav på hyre for to måneder efter fratredelsen hvis han er styrmann eller maskinist, eller for én måned hvis han tilhører det øvrige mannskap, og dessuten fri reise med underhold til avtalt fratredelseshavn eller til norsk havn, hvis bestemmelsen i § 13 om norsk fratredelseshavn kommer til anvendelse.

---

[1]) Jfr. § 43.

6. Sjømannens rett til å kreve avskjed. 16 febr. Nr. 1.

§ 35. Godtgjør en sjømann, at han kan få skib å føre, eller at han kan få plass som styrmann eller maskinist eller sådan stilling av høiere grad enn den han har, eller at der efter forhyringen er inntruffet andre omstendigheter, som gjør det til en velferdssak for ham å kunne fratre, kan han kreve avskjed med hyre til fratredelsen, når han uten øket utgift for rederen stiller en duelig og ordentlig mann i sitt sted.

§ 36. Viser det sig efter forhyringen, at der i den havn skibet er bestemt til, hersker en ondartet farsot, har sjømannen rett til straks å kreve avskjed, hvis reisen ennu ikke er begynt, men ellers i den første havn skibet anløper, efterat sjømannen har fått kunnskap om forholdet. Hyren regnes i så fall til fratredelsen.

Det samme gjelder, hvis det efter forhyringen viser sig, at der er fare for, at skibet kan bli opbragt av en krigførende makt eller utsatt for krigsskade, eller at en sådan fare er blitt vesentlig forøket.

§ 37. Er en sjømann forhyrt for en bestemt reise, og reisen blir vesentlig forandret, kan han straks kreve avskjed, hvis reisen ennu ikke er begynt, men ellers i den første havn skibet anløper, efterat han har fått kunnskap om forandringen.

En sjømann, som fratrer på grunn av forandring av reisen, har krav på hyre for én måned efter fratredelsen, hvis han er styrmann eller maskinist, eller for en halv måned, hvis han tilhører det øvrige mannskap, og dessuten fri reise med underhold til forhyringsstedet, hvis han fratrer før reisen er påbegynt, men ellers til det vedtatte avmønstringssted.

§ 38. Hvis skibet ikke er i sjødyktig[1]) stand til reisen, og skibsføreren ikke sørger for at manglene blir avhjulpet, har en sjømann rett til å kreve avskjed og hyre samt fri reise og underhold efter reglene i § 34.

Det samme gjelder, hvis skibsføreren i strid med § 59 nekter å la skibet besiktige.

§ 39. Godtgjør en sjømann, at han er blitt mishandlet av skibsføreren, eller at han er blitt mishandlet ombord på skibet av andre, uten at skibsføreren på opfordring har tatt ham i beskyttelse,[2]) eller godtgjør han at skibsføreren har forholdt ham forsvarlig kost, har han rett til å kreve avskjed og hyre samt fri reise og underhold efter reglene i § 34.

§ 40. Mister skibet retten til å føre norsk flagg,[3]) kan en sjø-

[1]) Jfr. lov nr. 7 av 9 juni 1903 § 2.
[2]) Jfr. strfl. § 308 nr. 3.
[3]) Jfr. sjøfartsl. § 1

16 febr. Nr. 1.

mann kreve avskjed og hyre samt fri reise og underhold efter reglene i § 34.

At skibet overtas av en annen norsk reder, eller at det får en annen fører, gir ikke sjømannen rett til å kreve avskjed.

7. Avtalens ophør ved forlis.

§ 41. Går skibet tapt som følge av sjøulykke, eller blir det efter sjøulykke erklært for uistandsettelig, ophører tjenesteforholdet, hvis ikke annet følger av avtalen. Det påligger dog en sjømann, mot hyre og underhold, å ta del i bergningen og bli tilstede til avgivelse av sjøforklaring.

Er sjømannen norsk, har han krav på fri reise til sitt hjemsted her i riket med hyre og underhold fra forliset til hjemkomsten, dog ikke for lengere tid enn to måneder utover den tid, for hvilken han får hyre efter første ledd. Omkostningene ved hjemsendelsen, herunder innbefattet underhold under reisen, utres av statskassen. Sjømannen er dog pliktig til å ta tjeneste på et annet skib efter reglene i § 28, annet ledd. For den tid han således er forhyrt med et annet skib, kan han ikke kreve hyre av det forliste skibs reder.

Er en norsk sjømanns ombordværende eiendeler gått tapt ved forliset, plikter rederen å betale erstatning efter almindelige forskrifter, som Kongen utferdiger.

8. Utenlandske sjømenn.

§ 42. Kongen kan under forutsetning av gjensidighet helt eller delvis utvide de bestemmelser til fordel for norske sjømenn, som inneholdes i §§ 28 og 41 til også å gjelde utenlandske sjømenn.

9. Tvistigheter.

§ 43. Opstår der, mens skibet er i utlandet, tvist mellem skibsføreren og nogen av mannskapet angående avregningen eller tjenesteforholdet iøvrig, skal saken forelegges for konsulen på det første sted, hvor dertil er anledning.[1])

Konsulens avgjørelse er bindende for partene, inntil saken kan bringes inn for retten her i riket.[2])

3dje kapitel.

Skibstjenesten [3]).

1. Skibsbefalet.

§ 44. Skibsføreren har den høieste myndighet ombord.

§ 45. Styrmannen påligger det særlig å være skibsføreren til hjelp ved navigeringen med dertil hørende observasjoner og

[1]) Jfr. § 33 nr. 5, § 67 og strfl. § 308 nr. 2.
[2]) Jfr. strfl. § 417 nr. 3.
[3]) Jfr. §§ 70—72.

beregninger samt ved førelsen av dagboken. Han fører tilsyn med det øvrige mannskap og med skibet, dets tilbehør og utrustning, forsåvidt ikke annet følger av § 47. Han skal sørge for at der blir gjort fornødne optegnelser over mottatt og utlevert gods og føre tilsyn med lastning og lossning og med stuingen av last og proviant. 16 febr. Nr. 1.

Fører styrmannen dagboken,[1]) er han ansvarlig for dens riktighet.

§ 46. Har skibsføreren forfall, eller er han fraværende uten å ha gitt ordre for inntreffende tilfelle, treffer styrmannen, eller den øverste av styrmennene, de avgjørelser som ikke kan opsettes.

Dør skibsføreren, eller blir han ellers ute av stand til å føre skibet, eller forlater han tjenesten, trer styrmannen, eller den øverste av styrmennene, i hans sted, inntil ny fører er ansatt.[2])

§ 47. Maskinisten påligger det særlig å lede maskintjenesten. Han er ansvarlig for driften, behandlingen og vedlikeholdet av skibets maskineri og kjeler og dertil hørende anlegg og innretninger samt skibsskroget innenfor kjele- og maskinrum med tilhørende kullbokser, tanker og tunneler. Han fører tilsyn med skibets forråd av brensel og andre maskinfornødenheter og kontrollerer mengden og beskaffenheten derav ved mottagelsen. Han fører enn videre tilsyn med maskinmannskapet og dets opholdsrum.

Finner maskinisten mangler ved de deler av skibet, dets tilbehør eller utrustning som foran er nevnt, skal han uten ophold melde det til skibsføreren.

Maskinisten fører maskindagboken[3]) og er ansvarlig for dens riktighet.

§ 48. Er der flere maskinister ombord, er første maskinist ansvarlig for alt som hører til maskintjenesten. Første maskinist ordner tjenesteforholdet mellem maskinistene.

Har første maskinist forfall, eller er han fraværende uten å ha gitt ordre for inntreffende tilfelle, treffer den øverste av de andre maskinister de avgjørelser som ikke kan opsettes.

2. *Almindelige tjenesteplikter.*

§ 49. Skibsføreren og enhver annen foresatt skal behandle sine underordnede på sømmelig måte. Legemlig refselse må ikke tildeles nogen.[4])

Enhver skal opføre sig sømmelig, edruelig og fredelig og nøie følge de forskrifter som blir gitt for god skikk og orden ombord.

---

[1]) Jfr. sjøfartsl. §§ 35 flg., strfl. §§ 316 og 421.
[2]) Jfr. sjøfartsl. § 30.
[3]) Jfr. sjøfartsl. §§ 36 flg. og strfl. §§ 316 og 421.
[4]) Jfr. strfl. § 308.

16 febr. Nr. 1.

Når en underordnet mottar ordrer, skal han ved tydelige svar vise, at han har forstått dem.

§ 50. En sjømann skal adlyde sine foresattes ordrer i tjenesten, vise omsorg for skib og last og i det hele utføre sin tjeneste med iver og påpasselighet.[1])

Den skade en sjømann volder ved feil eller forsømmelse i tjenesten, er han pliktig å erstatte. Retten kan dog nedsette erstatningsbeløpet under hensyntagen til den utviste skyld, skadens størrelse og omstendighetene forøvrig.

3. Tiltredelse, uteblivelse fra tjenesten, medtagelse av gods.

§ 51. En sjømann er pliktig å tiltre sin tjeneste ombord til den bestemte tid. Han må derefter ikke uten tillatelse forlate skibet.

Landlov må ikke nektes en sjømann i hans fritid, medmindre det er påkrevet at han blir ombord av hensyn til skibets, ladningens eller de ombordværendes sikkerhet, utførelsen av nødvendig skibstjeneste eller skibets forestående avreise eller forhaling.[2])

Blir en sjømann hindret i å komme ombord i rett tid, skal han uten ophold underrette skibsføreren.

§ 52. Undlater en sjømann å tiltre sin tjeneste ombord i rett tid, eller forlater han skibet uten tillatelse, eller kommer han ikke tilbake i rett tid efter å ha vært i land, kan skibsføreren la ham bringe ombord ved politiets hjelp, hvis skibet ellers ikke har tilstrekkelig mannskap.[3])

§ 53. Rømmer en sjømann, kan skibsføreren på hensiktsmessig måte selge de eiendeler han har efterlatt ombord.

Hvis salgssummen og sjømannens tilgodehavende hyre ikke går med til dekning av rederens erstatningskrav, kan sjømannen kreve det overskytende utbetalt senest ett år efter rømningen. Gjør han ikke det, forholdes som i § 69 bestemt.

§ 54. Ting til personlig bruk kan en sjømann ta med i rimelig omfang, forsåvidt det ikke kan medføre ulempe for skib eller ladning eller fare for uorden ombord. Uten tillatelse av skibsføreren må han ikke ta med varer til salg for egen eller andres regning.

Når gods ulovlig er medtatt, er sjømannen pliktig til å betale frakt og erstatte voldt skade.

Finner skibsføreren grunn til mistanke om at noget ulovlig er bragt ombord, kan han la mannskapets gjemmer undersøke i vedkommendes nærvær. Det som en sjømann ulovlig har tatt med, kan skibsføreren ta i forvaring, la bringe i land, eller om fornødent, kaste overbord.

---

[1]) Jfr. § 62 og strfl. §§ 309 flg.
[2]) Jfr. strfl. § 307.
[3]) Jfr. strfl. §§ 302, 303 og 409.

4. Skibsarbeidet, kosten og sundhetsforholdene. 16 febr. Nr. 1.

§ 55. Ved anordning av arbeidet skal der tas hensyn til enhvers stilling ombord.

Den som leder arbeidet, er pliktig til å iaktta de fornødne forsiktighetsregler til vern mot ulykker og sykdom [1]).

§ 56. På søndager og andre her i riket fastsatte helligdager må der ikke uten hjemmel i arbeidstidsloven [2]) pålegges mannskapet arbeide som kan opsettes.

På de nevnte dager bør der såvidt mulig gis mannskapet anledning til gudstjeneste ombord.

§ 57. Skibsføreren skal påse, at mannskapet får god og tilstrekkelig kost. Han skal rette sig efter det kostreglement som Kongen utferdiger [3]).

Finner skibsføreren det under reisen nødvendig å minske kosten, har mannskapet krav på en passende erstatning.

§ 58. Skibsføreren skal føre tilsyn med sundhetsforholdene og renligheten ombord og påse, at de forskrifter som Kongen utferdiger derom [4]), blir nøie overholdt.

5. Sjødyktighetssyn.

§ 59. Når over halvparten av mannskapet for skibsføreren fremsetter klage over skibets sjødyktighet til den forestående reise, eller første maskinist fremsetter tilsvarende klage vedkommende de deler av skibet, dets tilbehør eller utrustning som han har tilsyn med, er skibsføreren pliktig [5]) til å la foreta besiktelse av skibet overensstemmende med sjødyktighetsloven [6]), hvis skibet ligger i norsk havn eller i utenlandsk havn, hvor der er norsk konsul. I andre utenlandske havner skal skibsføreren henvende sig til stedets myndigheter for å få opnevnt besiktelsesmenn.

Viser det sig ved besiktelsen at de fremførte anker over skibets sjødyktighet har savnet rimelig grunn, skal de som har fremsatt klagen, betale omkostningene og erstatning for voldt tap, dog ikke med over tre måneders hyre, medmindre de har handlet mot bedre vitende [7]).

6. Maktmidler.

§ 60. Når det er nødvendig for å opretthold skikk og orden ombord, kan skibsføreren, eller den som i hans fravær eller forfall er den befalende, skaffe sig lydighet ved anvendelse av makt.

---

[1]) Jfr. sjødyktighetsl. § 82 (lov nr. 7 $^{9}/_{6}$ 1903).
[2]) Se lov av 11 juli 1919 (nr. 7).
[3]) Se kostreglem. av 24 november 1905. Jfr. strfl. §§ 307 og 416.
[4]) Se kgl. res. 1 september 1916. Jfr. strfl. § 339.
[5]) Jfr. § 38.
[6]) Se lov (nr. 7) av 9 juni 1903.
[7]) Jfr. strfl. § 305.

16 febr. Nr. 1.

Er skibet i fare, eller viser der sig mytteri [1]) blandt mannskapet, eller foreligger annen nødtilstand, er det tillatt å bruke ethvert middel som er nødvendig for å tilveiebringe orden og lydighet. Enhver av mannskapet er, også uten opfordring, pliktig til å yde hjelp.

Blir den, som nektet lydighet, tilføiet skade, kan han bare gjøre ansvar gjeldende, hvis der er brukt hårdere midler enn omstendighetene krevet.

§ 61. Hvis nogen av mannskapet gjør sig skyldig i en grovere forbrydelse, og skibet ikke er i norsk havn, skal [2]) skibsføreren snarest mulig opta en foreløbig forklaring under iakttagelse av reglene i § 64. Dette gjelder dog ikke, hvis forbrydelsen er forøvet på fremmed territorium og forfølges av stedets myndigheter.

Inntil norsk konsul eller politiet i Norge kan ta sig av saken, skal skibsføreren såvidt mulig sørge for at den skyldige ikke undviker. Er det nødvendig, kan skibsføreren la ham sperre inne eller anvende andre maktmidler, men føreren må ikke behandle ham strengere enn øiemedet krever [3]).

4de kapitel.

Disiplinstraff [4]).

§ 62. En sjømann kan av skibsføreren straffes med tap av hyre fra 1 til 7 dager:

1. når han undlater å tiltre tjenesten i rett tid, eller ulovlig går fra borde eller ikke kommer tilbake i rett tid efter å ha vært i land;
2. når han forsømmer å melde forfall, som hindrer ham i å komme ombord i rett tid;
3. når han forlater sin post ved roret eller på utkik eller sover på sådan post, eller volder fare eller skade ved annen forsømmelighet i tjenesten;
4. når han er beruset i tjenesten;
5. når han ødsler bort proviant eller behandler den på annen utilbørlig måte;
6. når han lar uvedkommende holde sig skjult ombord, eller mot forbud lar nogen komme ombord;
7. når han ulovlig enten bringer sterke drikker eller annet ombord eller fører sine eiendeler fra borde;
8. når han opfører sig usømmelig mot en overordnet eller ikke adlyder en foresatts ordre i tjenesten;

---

[1]) Jfr. strfl. §§ 312 og 313.
[2]) Jfr. strfl. § 417 nr. 1.
[3]) Jfr. strfl. § 308 nr. 3.
[4]) Jfr. §§ 70 og 71, strfl. § 308 nr. 1, § 420, §§ 426 og 427.

9. når han innlater sig i slagsmål eller på annen måte gjør brudd på skikk og orden ombord. 16 febr. Nr 1.

§ 63. Straff kan ikke anvendes på skib som går i innenriks fart, og heller ikke på andre skib under ophold i norsk havn eller for forseelser, som er begått i norsk havn og kunde vært påtalt før skibets avgang [1]).

Straff kan ikke ilegges tidligere enn 12 timer og ikke senere enn en uke efterat forseelsen er begått, medmindre særlige grunner nødvendiggjør undtagelse.

§ 64. Før straff pålegges, skal skibsføreren holde forhør i overvær av to bisittere, som han utvelger blandt de mest erfarne av mannskapet. Såvidt mulig skal en av dem være styrmann eller maskinist og den annen tilhøre det underordnede mannskap eller, om den som skal forhøres selv er styrmann eller maskinist, begge høre til befalet.

Under forhøret avhøres sjømannen og de vidner som trenges til oplysning av saken. Bisitterne kan la spørsmål stille gjennem skibsføreren. De avgitte forklaringer og den avgjørelse, skibsføreren treffer, innføres i dagboken eller i en særskilt forhørsbok og opleses for de pågjeldende. Riktigheten bekreftes ved underskrift av skibsføreren og bisitterne. Disse har rett til å få tilført de bemerkninger forhøret gir dem anledning til.

Har skibsføreren ikke gått frem som her bestemt, er hans beslutning om å pålegge straff ugyldig [2]).

§ 65. Ved fastsettelsen av straffen skal hensyn tas ikke bare til forseelsens størrelse og til de omtendigheter, hvorunder den er begått, men også til den skyldiges tidligere opførsel. Er forseelsen liten, og der er grunn til å anta, at en advarsel er tilstrekkelig, bør straff ikke pålegges.

Har skibsføreren pålagt straff for en tjenesteforseelse, kan han ikke senere begjære den påtalt, medmindre han har tatt forbehold derom i straffebeslutningen.

§ 66. Skibsføreren kan helt eller delvis eftergi straffen, når dertil finnes grunn. Beslutningen om eftergivelse skal innføres i dagboken eller forhørsboken og undertegnes av skibsføreren og to vidner. Skjer ikke det, er beslutningen ugyldig.

§ 67. Vil en sjømann klage over den straff skibsføreren har pålagt ham, skal han i utlandet fremføre sin klage for konsulen [3]) senest ved avmønstringen.

Konsulens avgjørelse legges til grunn for avregningen, men kan fra hver av sidene bringes inn for retten i Norge i løpet av ett år efter avmønstringen.

---

[1]) Jfr. strfl. § 426.
[2]) Jfr. § 420.
[3]) Jfr. § 33 nr. 5 og § 43.

16 febr. Nr. 1.

En sjømann, som vil klage, kan forlange en av skibsføreren bekreftet utskrift av forhøret og beslutningen.

§ 68. Blir sjømannen avmønstret i en utenlandsk havn, hvor der ikke er nogen norsk konsul, kan han bringe klagen inn for retten [1]) innen fire uker efter sin ankomst til Norge og senest ett år efter avmønstringen.

Blir han avmønstret i norsk havn, kan han innen fire uker bringe sin klage inn for retten.

I begge tilfelle må han ta forbehold ved avmønstringen. Dette forbehold skal anmerkes i avregningsboken.

§ 69. Hyre, som avkortes efter § 62, skal skibsføreren ved avmønstringen innbetale til mønstringsmannen, eller i utlandet til konsulen, og samtidig overlevere en bekreftet utskrift av beslutningen, som innsendes til vedkommende departement sammen med hyrebeløpet. Fratrer sjømannen uten avmønstring, sender skibsføreren selv beløpet og utskriften til departementet.

Hyrebeløpet skal anvendes til fordel for sjømenn eller deres pårørende efter nærmere bestemmelse av Kongen.

5te kapitel.

Folk ombord, som ikke hører til mannskapet.

§ 70. På dem som er ansatt på skibet av rederen eller skibsføreren, men ikke hører til det egentlige skibsmannskap, får bestemmelsene i 2.—4. kapitel tilsvarende anvendelse.

§ 71. På andre som er ansatt ombord, får §§ 10, 26, 27, § 28, fjerde og femte ledd, og §§ 29, 31, 49, 50, 54, 57, 58, 60 og 61 tilsvarende anvendelse.

De er pliktige til efter evne å utføre det arbeide, som skibsføreren finner nødvendig for skibets sikkerhet.

§ 72. På sjømenn som hjemsendes ved konsulens foranstaltning, får de i § 71 første ledd nevnte bestemmelser tilsvarende anvendelse.

Når det forlanges, er de pliktige til efter evne å yde bistand ved skibsarbeidet mot en passende godtgjørelse. Der skal herunder tas hensyn til deres tidligere stilling.

§ 73. Ombord skal finnes et eksemplar av denne lov, som alltid skal være tilgjengelig såvel for befal som for mannskap.

Slutningsbestemmelse.

Denne lov trer i kraft den 1 juli 1923.

---

[1]) Jfr. § 33 nr. 5 og § 43.

Lov *) [1]) om forandringer i sjøfartsloven. 16 febr. Nr. 2.

I.

I lov om sjøfarten av 20 juli 1893 opheves § 24, § 25, § 34, annet ledd, §§ 44—47 og §§ 61—108.

II.

I samme lov skal efternevnte bestemmelser lyde som følger:

§ 37, fjerde ledd.

Når skibsråd holdes, skal såvel de avgitte meninger som skibsførerens beslutning innføres i dagboken, og tilførslen underskrives av de rådslående. Fremdeles skal det bemerkes i dagboken, når nogen av mannskapet blir syk, dør, rømmer eller gjør sig skyldig i en forbrydelse eller disiplinærforseelse, samt når og i hvilken anledning skibsføreren under reisen finner det nødvendig å minske kosten.

§ 171.

Passasjerer er pliktige til nøie å rette sig efter de forskrifter som blir gitt for god skikk og orden ombord.

De er underkastet bestemmelsene i sjømannslovens § 54.

Begår en passasjer en grovere forbrydelse ombord, får bestemmelsene i sjømannslovens § 61 tilsvarende anvendelse.

§ 312, første ledd.

Civile rettssaker, skjønn og besiktelser, som angår gjenstander, der henhører under denne lov eller sjømannsloven, eller som angår losvesenet, blir å behandle ved sjørett; likeså sjøforklaringer samt, forsåvidt der på stedet er fast sjørett, også tingsvidner til bruk under rettssak, som hører for sjørett.

III.

Denne lov trer i kraft samtidig med sjømannsloven.

Lov *) [2]) om forandringer i sjødyktighetsloven. 16 febr. Nr. 3.

I.

I lov om statskontroll med skibes sjødyktighet av 9 juni 1903 opheves § 81, § 83, § 85, fjerde og femte ledd og § 92.

*) Bekjentgj. 20 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 7.

[1]) St.besl. 10 februar. Se Ot. prp. nr. 13 (1922). Innst. O. X. (1922). St.tid., forh. i Ot. s. 93—94; i Lt. s. 65.

[2]) St.besl. 10 februar. Se Ot. prp. nr. 13 (1922). Innst. O. X. (1922). St.tid., forh. i Ot. s. 94; i Lt. s. 66.

16 febr. Nr. 3.

II.

I samme lov skal § 93 annet ledd lyde således:

Kongen kan utferdige nærmere forskrifter om skibenes bemanning og om alder og fartstid som betingelse for tjenstgjøring i de stillinger bemanningsforskriftene omfatter.

III.

Denne lov trer i kraft samtidig med sjømannsloven.

16 febr. Nr. 4.

Lov *) [1]) om forandringer i straffeloven.

I.

I den almindelige borgerlige straffelov av 22 mai 1902 opheves § 301.

II.

I samme lov skal efternevnte bestemmelser lyde som følger:

§ 302. Den som i hensikt å unddra sig fra videre tjeneste ombord på et skib rettsstridig forlater eller undlater å vende tilbake til skibet under sådanne omstendigheter, at derved voldes fare for skibet eller for menneskeliv, straffes med fengsel inntil 1 år.

§ 303. På samme måte som i § 302 bestemt straffes den som rettsstridig bevirker eller medvirker til at en annen forlater eller undlater å vende tilbake til et skib under omstendigheter som der nevnt.

§ 424. Den som tjenstgjør som skibsfører, styrmann eller maskinist uten å ha de lovbestemte egenskaper eller i annen stilling ombord uten å ha den lovbestemte alder eller fartstid, straffes med bøter eller med fengsel inntil 3 måneder.

På samme måte straffes reder eller skibsfører, som benytter nogen uberettiget i nogen av disse stillinger.

§ 426. Med bøter, eller under særdeles skjerpende omstendigheter med fengsel inntil 2 måneder, straffes den underordnede på et norsk skib:

1. når han undlater å tiltre tjenesten i rett tid eller ulovlig går fra borde eller ikke kommer tilbake i rett tid efter å ha vært i land;
2. når han forsømmer å melde forfall, som hindrer ham i å komme ombord i rett tid;
3. når han forlater sin post ved roret eller på utkik eller sover på sådan post eller volder fare eller skade ved annen forsømmelighet i tjenesten;

*) Bekjentgj. 20 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 7.

[1]) St.besl. 10 februar. Se Ot. prp. nr. 13 (1922). Innst. O. X. (1922). St.tid., forh. i Ot. s. 94—95; i Lt. s. 66.

4. når han er beruset i tjenesten; 16 febr.
5. når han ødsler bort proviant eller behandler den på annen Nr. 4.
utilbørlig måte;
6. når han lar uvedkommende holde sig skjult ombord, eller mot forbud lar nogen komme ombord;
7. når han ulovlig enten bringer sterke drikker eller annet ombord eller fører sine eiendeler fra borde;
8. når han opfører sig usømmelig mot en overordnet eller ikke adlyder en foresatts ordre i tjenesten;
9. når han innlater sig i slagsmål eller på annen måte gjør brudd på skikk og orden ombord.

Offentlig påtale finner bare sted efter begjæring fra skibsføreren eller rederen.

III.

Denne lov trer i kraft samtidig med sjømannsloven.

Lov *) [1]) om forandringer i lov om ulykkesfor- 16 febr.
sikring for sjømenn av 18 august 1911 med tilleggs- Nr. 5.
lover.

I.

Følgende bestemmelser i lov om ulykkesforsikring for sjømenn av 18 august 1911 med tilleggslover av 30 juli 1915, 15 juni 1917 og 19 juli 1918 skal herefter lyde således:

§ 1, 2net ledd. Ved bemanning skal forstås personer, som av reder eller skibsfører er antatt til tjeneste ombord, uansett om de hører til det egentlige skibsmannskap eller ikke, når de nyder de samme rettigheter som dette; jfr. sjømannslovens § 70.

§ 3, 2net ledd. Forsikringen skal enn videre omfatte utgiftene ved hjemsendelse på grunn av ulykkestilfelle som ovennevnt, forsåvidt disse utgifter efter sjømannslovens § 28, jfr. § 7, påhviler rederiet eller vilde ha påhvilt dette, såfremt den skadede efter nevnte lov hadde tilhørt skibsmannskapet.

§ 4, 3dje ledd. Renten begynner å løpe, efterat sykebehandlingen er avsluttet. Tilkjennes skadede invaliderente for nogen del av det tidsrum for hvilket han efter sjømannslovens §§ 4 og 32 oppebærer hyre efter avskjedigelsen, skal denne rente utbetales rederen.

§ 5, 3dje ledd. I den tid, hvori den skadede måtte være innlagt på sykehus, skal Riksforsikringsanstalten utbetale hans ektefelle og slektninger en sådan erstatning, som de ifølge § 6 vilde ha krav på i tilfelle av hans død. Erstatningen utbetales

*) Bekjentgj. 20 februar i Lovtid 1ste avd. nr. 7.
[1]) St.besl. 10 februar. Se Ot. prp. nr. 13 (1922). Innst. O. X. (1922). St.tid., forh. i Ot. s. 95–96; i Lt. s. 66.

16 febr. Nr. 5. om mulig ukentlig efterskuddsvis. For det tidsrum hvori den skadede oppebærer hyre, skal denne erstatning utbetales rederen.

§ 8, 2net ledd. Bestemmelsen i § 5, 1ste ledd, kommer dog også uten gjensidighetsoverenskomst til anvendelse, når den tilskadekomne er utlending, likesom rederen har rett til å få godtgjort utlegg til begravelsesomkostninger efter § 6 for utenlandske sjømenn i alle tilfelle, hvor han efter sjømannslovens § 30, jfr. § 7, har måttet bekoste sjømannens begravelse. Tilhørte den avdøde utlending det i § 1, 3dje ledd, nevnte restaurasjonspersonale, utres begravelsesomkostningene efter § 6 av Riksforsikringsanstalten, forsåvidt betingelsene for sådan erstatning vilde ha vært tilstede, om han hadde vært antatt til tjeneste ombord av skibets reder eller kaptein.

§ 14, 3dje ledd. Den i sjømannslovens § 11 påbudte avregningsbok skal inneholde de for den forhyrede nødvendige oplysninger om forsikringen.

§ 19, 1ste ledd. Er skib eller skibsmannskap, som omfattes av denne lov, blitt borte under omstendigheter, som lar formode, at det er forulykket, har rederiet senest innen 14 dager efter utløpet av den i lov om sjøfarten av 20 juli 1893 § 258 bestemte frist å avgi anmeldelse herom til Riksforsikringsanstalten, ledsaget av opgave over bemanningens navn, stilling ombord m. v. samt om mulig av opgave over de efterlattes navn og opholdssted. Renten begynner å løpe fra den i sjømannslovens § 24, jfr. § 7, nevnte frist for hyrens ophør.

II.

Denne lov trer i kraft samtidig med sjømannsloven.

16 febr. Nr. 6. **Lov***)[1]) om forandringer i lov om sykeforsikring av 6 august 1915 med tilleggslover.

I.

Følgende bestemmelser i lov om sykeforsikring av 6 august 1915 med tilleggslover av 15 juni 1917, 23 juli 1918 og 10 desember 1920, skal herefter lyde således:

§ 17, post 3.

Kretssykekassenes forpliktelse til å yde de i § 16,1 A, a, jfr. B. omhandlede understøttelser, omfatter ikke de tilfelle, i hvilke behandling eller forpleining for offentlig regning finner sted i henhold til lov om sundhetskommisjoner m. v. av 16

*) Bekjentgj. 20 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 7.
[1]) St.besl. 10 februar. Se Ot. prp. nr. 13 (1922). Innst. O. X. (1922). St.tid., forh. i Ot. s. 96—97; i Lt. s. 66.

mai 1860 eller lov angående sinnssykes behandling og forplei- 16 febr.
ning av 27 juni 1891 eller lov angående særegne foranstalt- Nr. 6.
ninger mot tuberkuløse sykdommer av 8 mai 1900 eller sjømannsloven. Når der i sådant tilfelle ydes et medlem forpleining for offentlig regning, finner reglene i § 18,3 tilsvarende anvendelse med hensyn til sykekassens plikt til å yde sykepenger. Det offentliges utlegg til sådan behandling og forpleining kan ikke kreves erstattet av medlemmet, forsåvidt angår det tidsrum, i hvilket behandlingen og forpleiningen vilde ha påligget sykekassen, om sykdommen hadde vedkommet denne.

I de tilfelle, hvor det påligger det offentlige å overta utgiftene, skal disse overtas fra sykdommens begynnelse.

§ 24, post 2.

Med hensyn til understøttelse av syke sjømenn, fiskere eller fangstmenn eller andre, som er forsikret efter denne lov og som inngår under sjømannsloven, gjelder følgende bestemmelser:

a. For det tidsrum, hvori sjømannen forpleies ombord, utres pliktige sykepenger til den, for hvis regning forpleiningen skjer.
b. For det tidsrum, hvori sjømannen forpleies på sykehus i utenlandsk havn, blir utgiften hermed for den tid, hvori understøttelse pliktes av kretssykekassen, av kassen å godtgjøre den, for hvis regning forpleining skjer. På samme måte forholdes med hensyn til utgiftene ved forpleining på sjømannshjem eller lignende i utenlandsk havn, heri innbefattet godtgjørelse til læge utenfor hjemmet. I tilfelle utres derhos sykepenger overensstemmende med § 18,3.
c. Ved forpleining innenlands bortfaller rederiets forpleiningsplikt efter ovennevnte lov for det tidsrum, hvori understøttelse ydes av kretssykekassen efter nærværende lov.
d. For det tidsrum, hvori den syke oppebærer hyre, utres fallende pengeerstatninger til rederen.

§ 27, post 3.

Begravelseshjelpen eller den del av den, som er medgått til begravelsesomkostninger, blir å utbetale til den, som har besørget begravelsen. Mulig overskudd utbetales til den avdødes ektefelle eller barn. Finnes ingen sådanne efterlatte, faller det tiloversblevne tilbake til kassen.

II.

Denne lov trer i kraft samtidig med sjømannsloven.

16 febr. **Kongelig resolusjon** *) om fredning av en skogteig stor ca. 3,0 dekar i Stange almenning, Hedmark fylke.

16 febr. **Kongelig resolusjon** *) om tillegg til politivedtektene for Hobøl herred, sålydende:

»Ingen kan ta holdeplass med automobil for skyss innen Hobøl herred uten bevilgning av politiet. For å erholde sådan bevilgning må enhver bilkjører underkaste sig de av herredsstyret til enhver tid fastsatte bestemmelser«.

16 febr. **Kongelig resolusjon** **) om hundeavgiftsreglement for Brønnøysund.

16 febr. **Kongelig resolusjon** *) om avståelse av bruken av ledige leiligheter til beboelse eller annet bruk for å anvende dem til herberge for husville i Bømlo herred, Hordaland fylke.

16 febr. **Kongelig resolusjon** *) om herbergerlovens anvendelse i Vestre Toten herred.

16 febr. **Kongelig resolusjon** ***) om forandring av lukningsvedtektene for Risør.

16 febr. **Kongelig resolusjon** *) om tillegg til helseforskriftene for Sør-Aurdal herred sålydende:

«Når barn fra fremmed kommune mot betaling blir utsatt i forpleining innen herredet, må der medfølge lægeattest for, at barnet ikke lider av akutt smittsom sykdom som syfilis og gonorrhoe«.

16 febr. **Kongelig resolusjon** †) om nye almindelige helseforskrifter for Mandal og forskrift om meldingsplikt ved tuberkuløse sykes flytning.

16 febr. **Kongelig resolusjon** *) om dispensasjon fra § 9 i lov om torskefiskeriene i Stavanger, Søndre og Nordre Bergenhus amter av 28 juni 1913 for en del av Bremangerpollens opsynsdistrikt m. v.

16 febr. **Kongelig resolusjon** *) om forandring av bestemmelsene for motorvognkjøring på hovedveien gjennem Rollag, Nore og Opdal i Numedal.

---

*) Bekjentgj. 20 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 7.
**) Bekjentgj. 20 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 7, hvor reglementet er inntatt.
***) Bekjentgj. 20 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 7, hvor vedtekternes § 2 i endret lydelse er inntatt.
†) Bekjentgj. 20 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 7, hvor helseforskriftene m. v. er inntatt.

Kongelig resolusjon *) om ophevelse av forbudet mot motorvognkjøring på hovedveien Sandeid — Vikedal — Imsland, Rogaland fylke. 16 febr.

Kongelig resolusjon, hvorved i henhold til lov av 9 mars 1917, jfr. lov av 9 juni 1922 § 2, bestemmes, at forretningene vedkommende utstedelsen av sundhetspass henlegges til vedkommende offentlige læge (helserådets ordfører). 16 febr.

I henhold til lov av 9 mars 1917 § 17 bestemmes, at det for passutstedelsen fastsatte gebyr (sportellovens § 76, jfr. lov av 10 juni 1921 og kongelig resolusjon av samme dag) inntil videre tilfaller vedkommende læge.

Kongelig resolusjon, hvorved i medhold av § 3 i lov om ophevelse av magistratsembedene av 9 mars 1917, jfr. tilleggslov av 9 juni 1922, bestemmes, at borgermesteren i Drammen inntil videre skal være medlem av byens helseråd. 16 febr.

Kongelig resolusjon, hvorved der i medhold av bykommunelovens § 43, punkt 8, samt lov om magistratsembedenes ophevelse av 9 mars 1917, jfr. lov av 9 juni 1922 § 3, meddeles approbasjon på Bodø bystyres vedtak av 29 desember 1922 angående fastsettelse av forskrifter for borgermesterens gjøremål. 16 febr.

Kongelig resolusjon, hvorved bestemmes: 16 febr.

1. Fra 1 juli 1923 fastsettes grensen mellem Evenes sogn, herred, lensmannsdistrikt og tinglag i Nordland fylke og Lødingen sogn og herred av Lødingen lensmannsdistrikt og tinglag i samme fylke fra Ofotfjorden og sydøstover, å skulle gå efter følgende linje:

   Fra den like nord for Mærviken liggende odde går grensen mot sydøst over Migan op på toppen av Grønlikollen, hvorfra den i sydvestlig retning følger høidedraget nord for Vargefjordvannene, passerer vest om det vestligste av disse og følger så høidedraget i en S-formet bøining op på Vargefjordfjell. Herfra følger grensen høidedraget sydover til Tortulikollen, bryter her av mot øst over Andersskaret og Høghompen til et skar på høieste rygg av Kufjellet. Herfra går grensen i nordøst til vestre ende av Dypvannsåsen (Beritfjell) og videre langs ryggen av dette fjell til en stor sten i Skafossen, således som linjen finnes beskrevet i skyldsetningsforretning for rydningsplassen Vestre Dypdalsåsen av 3 juli 1867 og grense-

*) Bekjentgj. av 20 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 7.

16 febr. skjelsforretning mellem Statens almenningsskog Melkevannsdalen og gården Forså i Lødingen av 30 juni 1863. Fra den nevnte sten i Skafossen følger grensen Skafosselven, sålangt denne danner grensen for eiendommen Forså, hvorefter den fremdeles følger grensen for nevnte eiendom til Lenningshaugen, hvor eiendommene Forså gnr. 53, Nygård (Langås søndre) gnr. 78, og Lenning gnr. 54, bnr. 3, støter sammen. Herfra følger grensen eiendomsgrensen mellem Lenning og Nygård og videre grensene for eiendommene Lenning, Stenstad gnr. 54, bnr. 2 og Melkedalen nedre gnr. 54, bnr. 1 mot Statens almenning til Bjørnhaugen, hvorfra grensen går i rett linje til høieste punkt av Skjåfjell. Herfra går grensen i sydøstlig retning følgende vannskillet til et punkt syd for Senvatn, hvor grensen bøier mot nordøst til høieste Botnmofjell, derfra i sydøstlig retning over Rauvassaksla—Rauvasstind—Mellomfjell, derfra i mere østlig retning til Mereftastind, hvor grensen mot Ankenes herred treffes.

2. Grensen mellem Lødingen sogn og herred av Lødingen lensmannsdistrikt og tinglag i Nordland fylke og Tysfjord sogn, prestegjeld, lensmannsdistrikt og tinglag i samme fylke fastsettes å skulle gå efter følgende linje:

Grensen følger vannskillet mellem Æfjorden og Stefjorden til Botnfjell og går derfra som av vedkommende landmåler optrukket til Tauselvtind, videre efter vannskillet syd om Saltelvdalen til Saltelvtind, derfra i østlig retning til Isfjell og videre i sydøstlig retning efter vannskillet i en bue mot sydøst til høidetall 1056 på Norges Geografiske Opmålings kart, derfra efter vannskillet mot øst til høidetall 990, videre i sydøstlig retning efter ryggen høidetall 991, 918, 1023, 1240, 1225, 1265 til riksrøs nr. 253.

16 febr. **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmes:

De to første setninger av nr. 2 i de ved kongelig resolusjon av 15 desember 1917 fastsatte regler for utlån av Riksforsikringsanstaltens midler gis sådan form:

2. Ingen bygning eller industrielt anlegg må antas som pant, medmindre forsikring er tatt i »Norges Brandkasse« eller i en av lovgivningen dermed likestilt forsikringsinnretning, eller i noget av Riksforsikringsanstalten godkjent privat forsikringsselskap. Av den samlede forsikringssum må minst en og en halv gang lånesummen være tegnet i norsk selskap.

Kongelig resolusjon, hvorved der tillates oprettet et nytt apotek i Hønefoss på sydsiden av elven på et sted, som Socialdepartementet nærmere fastsetter. 16 febr.

Kongelig resolusjon, hvorved i henhold til fattigloven av 19 mai 1900 §§ 29 og 31 bestemmes, at det senest i kongelig resolusjon av 22 november 1918 omhandlede sikkerhetsfond ved A/S Kvina gruber i Fjotland herred, Vest-Agder fylke, inntil videre skal beholde en størrelse av kr. 8 000,00 og at innvunne og inntil videre fremtidige renter av fondet utbetales A/S Kvina Gruber. 16 febr.

Kongelig resolusjon, hvorved bestemmes: 16 febr.

I. Reitgjerdet tidligere pleiestiftelse i Strinda herred autoriseres i henhold til § 1 i lov av 17 august 1848 om sinnssykes behandling og forpleining til et asyl for særlig vanskelige og farlige sinnssyke, vesentlig i overensstemmelse med de av medisinalvesenets byggekontor utarbeidede planer for inntil 135 patienter.

II. Et fremlagt utkast approberes som regulativ for Reitgjerdet asyl for særlig vanskelige og farlige sinnssyke.

III. Det departement, hvorunder det civille medisinalvesen er henlagt, bemyndiges til å foreta mindre endringer i regulativet.

Det i post II omhandlede regulativ er sålydende:

Almindelige bestemmelser.

§ 1. Reitgjerdet asyl er et statsasyl, som efter lov av 7 juli 1922 er bestemt til å opta særlig vanskelige og farlige sinnsyke, som ikke anses egnet til behandling i almindelige sinnssykeasyler Likeså kan optas syke, hvis innleggelse i eller fortsatte ophold i Kriminalasylet ikke anses påkrevet, skjønt de fyller de lovbestemte betingelser for optagelse der.

§ 2. Asylet mottar bare mannlige syke. Det er beregnet på inntil 135 patienter.

§ 3. Asylet bestyres av en direktør, der som overlæge forestår de sykes behandling. Ved sykebehandlingen bistås han av en assistentlæge eller reservelæge, ved bestyrelsen forøvrig av en forvalter, og en kasserer, samt fornødent underordnet personale. Opsynet med og forpleiningen av de syke foregår ved en oversykepleier samt sykepleiere, hvis antall ikke må være mindre enn 1 til 7 syke.

§ 4. Det er bare en forpleiningsklasse. For den fastsatte betaling erholder patientene alt nødvendig til forpleiningen, beklædningen besørges av asylet, mot en fast godtgjørelse pr. dag.

§ 5. Optagelse og utskrivning av patienter avgjøres av

16 febr. overlægen for sinnssykevesenet. Besværingen over disse avgjørelser prøves av Socialdepartementet.

§ 6. Innleggelse til observasjon i lovbestemte tilfelle kan skje, hvis direktøren finner det hensiktsmessig og overlægen for sinnssykevesenet samtykker i innleggelsen. Besværingen over disse avgjørelser prøves av Socialdepartementet.

§ 7. De sykes adspredelser og arbeidsvirksomhet bestemmes av direktøren, og personalet må nøie overholde de derom gitte instrukser.

§ 8. De syke må kun med direktørens samtykke motta besøk, avsende og motta brev eller pakker. Brev til syke sendes under direktørens adresse.

16 febr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Bjørgvin om en henvendelse fra et vergeråd i anledning av, at en lærer har nektet å efterkomme en henstilling fra vergerådet om å tildele en gutt legemlig refselse.

Vergerådet oplyser, at læreren har anført som grunn for sin nektelse, at han finner straffen for mild og uhensiktsmessig og at han mener, han vil bli lagt for hat av guttens pårørende om han effektuerer straffen.

Departementet uttaler, at det er enig med vergerådet i, at læreren ikke av de grunner han har anført kan nekte å efterkomme vergerådets henstilling, idet det ikke tilligger læreren å bedømme forholdsmessigheten og hensiktsmessigheten av vergerådets forføining. Departementet antat derfor også, at det må være lærerens og tilsynsutvalgets pligt å gjennemføre straffen.

16 febr. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til fylkesmannen i Nordland fylke angående anvendelsen av reglene om minsteskatt i landsskattelovens § 79 (byskattelovens § 72) ved den kommunale beskatning av skibsaktieselskaper.

Departementet uttaler, at da landsskattelovens § 20 (byskattelovens § 15), tredje ledd, foreskriver fordeling av rederiselskapers skatt mellem de forskjellige kommuner, således at bopelsdistriktene får så stor andel av selskapets formue og inntekt til beskatning, som motsvarer de innen distriktet bosatte aktionærers andel i selskapsformuen og selskapsinntekten, antas de enkelte distrikters bestemmelser om minsteskatten ikke å kunne anvendes på de omhandlede skatter.

Derhos bemerker departementet, at efter landsskattelovens § 79 (byskattelovens § 72) gjelder minsteskatten kun skattydere, som er skattepliktig av inntekt og kan ikke gjøres anvendelig hvor blott formuesskatt ilignes.

17 febr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet— på det i henhold til vedtekter av $^{30}/_{12}$ 1912 for «Berles Lærerinde-

pensionsfond» oprettede «Berles legat» til videre utdannelse for lærerinner ved høiere skoler i Kristiania. 17 febr.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet. 17 febr.

Ifølge offisiell meddelelse fra den belgiske regjering har Finnland, Estland, Lettland og Tsjekoslovakiet tiltrått konvensjonen av 5 juli 1890*) om stiftelse av en internasjonal union for offentliggjørelse av tolltariffer.

Ifølge officiell meddelelse fra samme regjering har den østerrikske regjering erklært, at replublikken Østerrike — uten hensyn til at den i sin oprinnelse er uavhengig av det tidligere østerriksk-ungarske monarki — erkjenner å være bundet av ovennevnte konvensjon.

Skrivelse fra Finansdepartementet til fylkesmannen i Nordland fylke, foranlediget ved en forespørsel fra en ligningsnevnd om forståelsen av bestemmelsen i landsskattelovens § 70 (byskattelovens § 63) om ligningsnevndens adgang til å få godtgjørelse for lønnet medhjelp. 17 febr.

Departementet uttaler, at en ligningsnevnd antas å måtte ha krav på å få dekket utgifter til alt utregningsarbeide, som kan utføres på grunnlag de av ligningsnevnden opførte tall, uten at der blir rum for noget skjønn. Når således ligningsnevnden i kladdelisten har anført bruttoformue og anerkjente fradragsposter samt inntekstpostene og de til fradrag i inntekten anerkjente poster og henført skattyderne i klasse, antas utregningen av nettoformue og nettoinntekt samt skattebeløp på grunnlag av disse ansettelser å kunne overlates leiet hjelp eller i tilfelle den fast ansatte sekretær eller forretningsfører. Hvorvidt arbeidet vil kunne pålegges sekretær eller forretningsfører, vil avhenge av disses ansettelsesvilkår.

Noter**) utvekslet mellem den norske sendemann i Kjøbenhavn og den danske utenriksminister angående tollfri innførsel av konsulatrekvisita. 3/21 febr.

Skrivelse fra Kirkedepartement til fylkesmannen i Hedmark i anledning av en forespørsel, om en bykommune har lovlig adgang til å ekspropriere grunn utenfor bygrensen til anlegg av folkeskole for byen. 21 febr.

Videre er spurt, om kommunen kan ekspropriere sådan

*) Konvensjonen er tiltrått av Norge ved noteveksling av 23 juli og 6 august 1896. Konvensjonens tekst er inntatt i «Recueil des Traités de la Norvège», Kristiania, Grøndahl & Søn, 1907, s. 787 ff.

**) Inntatt i «Overenskomster» nr. 2 for 1923 s. 25—26.

21 febr. grunn senere, når byens grenser er utvidet således at skolen eventuelt kommer innenfor bygrensen, tiltross for at kommunen har leiet arealet efter en kontrakt, som i § 5 forutsetter, at der er adgang for leietageren til å opsi leieforholdet.

Departementet uttaler, at det efter byfolkeskolelovens § 14 må antas å være adgang for en bykommune til i tilfelle å ekspropriere grunn også utenfor bygrensen til anlegg av en skole. Videre antar departementet, at det ikke kan være no'e iveien for, at en kommune ved ekspropriasjon erhverver eiendomsretten til den grunn, den tidligere har leiet til skole, såfremt eieren skulde nekte å fornye leiekontrakten.

21 febr. **Skrivelse** fra Socialdepartementet til fylkesmannen i Sogn og Fjordane, hvorved i medhold av lov om jordmødre av 19 desember 1898 § 7 bestemmes:

At der fra Lavik og Brekke jordmordistrikter i Sogn og Fjordane fylke utskilles et nytt jordmordistrikt, Trædal, omfattende gårdsnr. 36 til og med 46 av Lavik herred og gårdsnr. 47 av Brekke herred.

Delingen trer i kraft fra den tid fylkesmannen bestemmer.

22 febr. **Tilleggsoverenskomst***) til midlertidig overenskomst angående luftfart mellem Norge og Storbritannien av 15 juli 1921.

22 febr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Agder i anledning av en forespørsel fra et skolestyre, hvori departementet uttaler, at valg av lærernes representanter til skolestyret må foregå ved personlig fremmøte fra lærernes side, jfr. departementets i Lovtidende inntatte skrivelser av 3 desember 1889 og 31 januar 1890, som departementet fremdeles fastholder.

23 febr. **Lov****)[1]) inneholdende tillegg til og forandringer i lov om salg av det overflødige av embedsgårder av 19 juni 1882 (nr. 1) med tilleggslov av 26 juni 1896.

§ 1. Renter av salgssummer samt erstatninger og feste-avgifter vedkommende geistlige embedsgårder eller deler derav, som avhendes eller avstås på annen måte efter denne lovs ikrafttreden, blir å anvende efter nærmere bestemmelse av Kirkedepartementet, som likeledes treffer avgjørelse om, hvor stor del av det rentebeløp m. v., som måtte bli tillagt vedkom-

*) Inntatt i «Overenskomster» nr. 2 for 1923 s. 26 flg.
**) Bekjentgj. 24 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 8.
[1]) St. besl. 10 februar. Se Ot. prp. nr. 31. (1922). Innst. O. II (1923) med tillegg. St. tid., forh. i Ot s. 119—169 (A), 209; i Lt. s. 51—65, 66.

mende embede, skal anses som gårdsutbytte eller som almin- 23 febr.
delig embedsinntekt.

§ 2. Inntekt, som et geistlig embede har av erstatning, festeavgifter, embeds- eller avsavnskapital, kan Kongen — forsåvidt den ikke tiltrenges til geistlig betjening innen vedkommende prestegjeld eller sogn, som har hørt dette til — henlegge til prestegårdsfondet som et derunder hørende særskilt fond, hvis renter anvendes til geistlig betjening i trengende menigheter eller til lignende kirken, geistligheten og menighetene vedkommende formål.

§ 3. § 17 i lov om salg av det overflødige av embedsgårder av 19 juni 1882 (nr. 1) skal herefter lyde således:

Nærværende lovs forskrifter kommer ikke til anvendelse i tilfelle, hvor sådant vilde stride mot testamentarisk bestemmelse, gavebrev eller kontrakt.

Kongen eller den, han dertil bemyndiger, skal kunne bortselge — eller avstå på annen måte — geistlige embedsgårder eller deler derav, såvel dyrket som udyrket jord.

Sådant bortsalg — eller avståelse på annen måte — bør finne sted, i ethvert fall når husmannsplasser eller udyrket jord i innmark eller utmark kan avhendes uten vesentlig ulempe.

Uttalelse fra jordstyret i det herred, hvor gården ligger, blir i hvert enkelt tilfelle å innhente.

§ 4. § 14 i lov av 26 juni 1896 inneholdende forandringer i lov av 19 juni 1882 om salg av det overflødige av embedsgårder opheves, forsåvidt paragrafen strider mot foranstående § 2.

Kongelig resolusjon*) om anordning av fast sjørett 23 febr.
for ladestedet Brønnøysund.

Kongelig resolusjon**) om politivedtekter for 23 febr.
Tustna herred i Møre fylke.

Kongelig resolusjon***) om herberger- og beverter- 23 febr.
lovens anvendelse i Holla herred, Telemark fylke.

Kongelig resolusjon***) om vedtekter for herberger- og 23 febr.
beverterlovens anvendelse i Vik herred, Sogn og Fjordane fylke.

Kongelig resolusjon***) om vedtekter for anvendelse 23 febr.
av piggtråd til gjerde innen Hyllestad herred i Sogn og Fjordane fylke.

---

*) Bekjentgj. 24 februar i Lovtid 1ste avd. nr. 8.
**) Bekjentgj. 24 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 8, hvor politivedtektene er inntatt.
***) Bekjentgj. 24 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 8, hvor vedtektene er inntatt.

23 febr. **Kongelig resolusjon***) om regler for piggtråds anvendelse til gjerde i Herdla herad, Hordaland fylke.

23 febr. **Kongelig resoluljon****) om utvidelse av grensene for det bygningsloven underlagte strøk av Kyrkjebø herred i Sogn og Fjordane fylke (Høyanger).

23 febr. **Kongelig resolusjon****) om almindelig dispensasjon fra murtvangsloven for et strøk av nordre Stenkjær.

23 febr. **Kongelig resolusjon*****) om skattetakstvedtekter for Moladested (Nordland).

23 febr. **Kongelig resolusjon**, hvorved i henhold til lov om magistratsembedenes ophevelse m. v. av 9 mars 1917, jfr. lov av 9 juni 1922 § 2, bestemmes, at de forretninger, som ved lov om overformynderiet i Kristiania m. v. av 25 februar 1899 § 8, jfr. tilleggslov av 22 mai 1908, er henlagt til magistraten, blir å utføre av skiftefor-valterne i Kristiania.

23 febr. **Kongelig resolusjon**, hvorved sogne- og herredsnavnet »Randeberg« endres til »Randaberg«.

23 febr. **Kongelig resolusjon**, hvorved i medhold av § 3 i lov om magistratsembedenes ophevelse av 9 mars 1917, kfr. lov av 9 juni 1922, bestemmes, at borgermesteren i Narvik inntil videre skal være medlem av byens helseråd, fattigstyre, skolestyre, havnestyre og reguleringskommisjon.

23 febr. **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmes:

I. Med hjemmel av § 2 i lov om Statens Pensjonskasse av 28 juli 1921, — jfr. Stortingets beslutning av 12 august 1918 — og kongelig resolusjon av 30 s. m. om innlemmelse av nye stillinger i Statens Pensjonskasse —, bestemmes, at innlemmelsen av de i Stortingets beslutning post I, nr. 6, nevnte stillinger, hørende under Landbruksdepartementet, trer i kraft fra og med 1 juli 1918, forsåvidt angår de innehavere av stillingene, som har vært medlemmer av kommunale pensjonskasser i byene Drammen, Bergen, Trondhjem samt i herredet Aker, Akershus fylke.

---

*) Bekjentgj. 24 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 8, hvor reglene er er inntatt.

**) Bekjentgj. 24 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 8, hvor grensene for det pågjeldende strøk er beskrevet.

***) Bekjentgj. 24 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 8, hvor vedtektene er inntatt.

II. De av Landbruksdepartementet med Drammen, Kongsberg, Bergen og Trondhjem bykommuner og med Aker herredskommune avsluttede overenskomster om innlemmelse i Statens Pensjonskasse av tjenestemenn i de under post I nevnte stillinger og om disses uttreden av vedkommende pensjonskasse godkjennes —, dog med et par endringer. 23 febr.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoleinspektøren i Bergen i anledning av en forespørsel om hvordan der skal forholdes i et tilfelle, som er fremkommet ved valg på tilsynsutvalg ved en av skolene i Bergen. 23 febr.

Forholdet er nemlig, at 3 kandidater av en partiliste og 2 kandidater av en annen partiliste hver fikk 16 stemmer.

Departementet uttaler, at da loven ingen forskrifter inneholder om fremgangsmåten i et tilfelle som dette, antas det rettest, at avgjørelse treffes ved loddtrekning mellem de 5 som har fått like mange stemmer.

Skrivelse *) fra Landbruksdepartementet til fylkesmannen i Aust-Agder, hvorved gårdene Sennum og Guldsmedmoen i Hornnes herred erklæres smittet av potetkreft. 23 febr.

Skrivelse **) fra Arbeidsdepartementet til fylkesmannen i Telemark om godkjennelse av forskrifter for brandchefen og regler for ordningen av brandvernet i Porsgrund. 23 febr.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av frøken Marie Nilsen ved testamente av 30 november 1920 oprettede »Kjøbmand Nicolay Martinius Nilsen og Marie Nilsens legat til fordel for et barnehjem i Arendal«. 24 febr.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av frøken Marie Nilsen ved gavebrev av 25 januar 1907 og testamente av 30 november 1920 oprettede »Thea Nilsens legat til fordel for sjømænds og lodsers efterlatte i Arendal eller nærmeste omegn». 24 febr.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av Ingeborg og Halvard Drægni ved gavebrev av 19 oktober 1922 oprettede »Ingeborg og Halvard Drægnis legat til Fortuns sokn«. 24 febr.

Skrivelse fra Finansdepartementet til en skattefoged, hvori uttales, at deposisjon av bankbok til sikkerhet 27 febr.

*) Bekjentgj. 5 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 9, hvor skrivelsen i sin helhet er inntatt.

**) Bekjentgj. 5 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 9, hvor de omhandlede forskrifter og regler er inntatt.

27 febr. for skatt ikke kan likestilles med kontant innbetaling av skatten. Vanlige morarenter efter landskattelovens § 111 (byskattelovens § 103) må derfor bli å beregne, inntil innbetaling finner sted. Derimot vil skattyderen tilkomme de påløpne bankrenter i den tid skattebeløpet innestod i banken.

28 febr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Agder bispedømme i anledning av en forespørsel, hvori departementet uttaler, at det er skolestyret, som bestemmer, hvilke poster skal besettes fast. Det er også skolestyret som bestemmer, hvilket hensyn der herunder blir å ta bl. a. til vedkommendes anciennitet. Lærerinner som er ansatt på opsigelse har ikke krav på »efter tur« å rykke op i fast ansettelse.

Angående betingelsene for å opnå fast ansettelse som lærer i byfolkeskolen henvises til byfolkeskolelovens § 28. Den eldre lærerinneprøve av lavere grad berettiger ikke til fast ansettelse.

28 febr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Nidaros bispedømme, hvori meddeles, at uttrykket »endelig behandling« i landsskolelovens § 54, næstsiste ledd, efter departementets mening må forstås således, at ved avstemning angående undervisningsspørsmålet må også det nye kretsmøtes beslutninger være avgitt med det i lovens § 73, 4 omhandlede kvalifiserte flertall for å bli bindende for skolestyret.

28 febr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Hamar i anledning av et spørsmål om det er kommunen eller vedkommende lærer, der har å bære utgiftene ved optiningen av vannledningen til lærerboligen.

Departementet uttaler, at det antar, at hvis frysningen er foregått i rum som læreren er pliktig å holde opvarmet, blir utgiftene å bære av læreren, ellers av kommunen.

28 febr. **Bekjentgjørelse** *) fra Landbruksdepartementet angående innførsel av fersk kjøtt (slaktekjøtt) fra Sverige til Norge.

Som tillegg til de ifølge plakat av 29 juni 1922 gjeldende regler for innførsel fra utlandet av fersk slaktekjøtt fastsettes herved følgende nærmere regler vedrørende sådan innførsel fra Sverige.

§ 1. I plakat av 29 juni 1922 dens § 4 litr. b er det bestemt, at Landbruksdepartementet skal godta de stempelmerker, som i utlandet påsettes det kjøtt som omhandles i nevnte paragrafs litr. a.

I henhold hertil har departementet godkjent sådanne stempelmerker for kjøtt fra følgende offentlige slaktehus og under kontroll stilte eksportslakterier i Sverige, nemlig av:

*) Bekjentgj. 12 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 10.

A: Offentlige slaktehus: 28 febr.

Nr. 1 Stockholm.
» 2 Göteborg.
» 3 Malmö.
» 4 Eskilstuna.
» 5 Linköping.
» 6 Karlskrona.
» 7 Hälsingborg.
» 8 Norrköping.

Stempelmerkene på kjøtt fra disse slaktehus skal ha en blå farve, være av oval form, med en lengdediameter av 6 cm. og en høidediameter av 3,5 cm. og inneholde ordene »Statskontroll N:r«, slaktehusets nummer som eksportslakteri samt ordet »Sverige«, således som hosstående mønster viser:



B: Eksportslakterier:

51. Kalmar läns andelssvineslakteriförening, Kalmar.
52. Östra Skånes andelsslakteriförening u. p. a., Tomelilla.
54. Värmlands andelsslakteriförening m. b. p. a., Kil.
55. Sydvästra Skånes andelsslakteriförening u. p. a., Trälleborg.
56. Halmstads svineslakteriförening, Halmstad.
57. A. B. Falkenbergs exportslakteri, Falkenberg.
59. Hallsbergs svineslakteribolag, Hallsberg.
60. Ystadsortens andelsslakteriförening u. p. a., Ystad.
61. Ängelholmsortens andelsslakteriförening u. p. a., Ängelholm.
62. A. B. Varbergs exportslakteri, Varberg.
64. Lantbrukarnas andelsexportslakteriförening u. p. a., Landskrona.
65. Eslövs svineslakteriaktiebolag, Eslöv.
67. Nordvästra Skånes andelsslakteriförening u. p. a., Åstorp.
68. A. B. Äsperöds exportslakteri, Äsperöd.
70. Västra Sveriges andelssvineslakteriförening, Uddevalla.

[1]) Her angis slaktehusets nummer som eksportslakteri.

28 febr.

72. Skånska andelsslakteriförening u. p. a., Hörby.
73. Mellersta Skånes andelsslakteriförening u. p. a., Askeröd.
75. Värnamo exportslakteriförening u. p. a., Värnamo.
76. Kopparbergs läns andelsslakteriförening u. p. a., Borlänge.
77. Jönköpings läns andelssvineslakteriförening u. p. a., Jönköping.
78. Gottlands andelsslakteriförening u. p. a., Visby.
79. Västergötlands exportslakteri (Sven Hylander & Co.), Stenstorp.
80. Kristianstadsortens andelsslakteriförening u. p. a., Kristianstad.
81. Skaraborgs läns andelssvineslakteriförening u. p. a., Skara.
82. Kronobergs läns andelssvineslakteriförening u. p. a., Alvesta.
83. Sydvästra Skånes andelsslakteriförening u. p. a., Kävlinge.
84. Mälareprovinsernas andelsslakteriförening m. b. p. a., Nyköping.

Stempelmerkene på kjøtt fra disse slakterier skal være blå, ha en cirkelrund form, hvis diameter er 5,5 centimeter og inneholde ordene »Statskontroll N:r«, slakteriets nummer samt ordet »Sverige«, således som hosstående mønster viser.



Vedkommende godkjente slaktehus's eller slakteris nummer skal finnes angitt i stempelmerkene.

§ 2. Den i henhold til ovennevnte plakats § 4 litr. c nevnte merkelapp, som skal påheftes kjøttet, skal for det kjøtts vedkommende, som stammer fra noget av de foran under gruppe A nevnte offentlige slaktehus, ha følgende tekst:

[1]) Her angis exportslakteriets nummer.

SVERIGE

Kött av ....., slaktat i offentliga slakthuset i ....., exportslakteriet N:r ....., godkänt till utförsel till ..... enligt Kungl. förordningen den 10 oktober 1913 ang. kontroll vid utförsel av kött.

..... den ..... 192 .....

Journalnummer:

.....

av Medicinalstyrelsen förordnad veterinär.

Og for det kjøtt, som stammer fra de under gruppe B nevnte eksportslakterier, følgende tekst:

SVERIGE

Kött av ....., slaktat i exportslakteriet N:r ..... i ..... godkänt till utförsel till ..... enligt Kungl. förordningen den 10 oktober 1913 ang. kontroll vid utförsel av kött.

..... den ..... 192 .....

Journalnummer:

.....

av Medicinalstyrelsen förordnad veterinär.

Merkelappene skal være utfylt og undertegnet og påheftet med metalltråd og blyplombe.

§ 3. Videre har departementet for det kjøtt, som omhandles i foranstående §§ 1 og 2, bestemt:

1. at den i forannevnte plakats § 4 litr. d omhandlede eksportattest eller annen medfølgende attest inntil videre

28 febr.

skal inneholde bevidnelse fra vedkommende veterinær i utførselslandet om, at det dyr fra hvilket kjøttet stammer, ikke i de før nedslaktningen senest forløpne 30 — tretti — dager er innført til Sverige fra utlandet,

2. at de i plakatens § 3, annet ledd, omhandlede »andre« organer, heri medregnet hode, inntil videre ikke skal kunne medfølge slaktet. Dog kan hode sitte på slakt av svin.

§ 4. Det kjøtt, som i henhold til bestemmelsene i plakatens § 4, næst siste ledd, på visse vilkår kan innføres fra svensk grensedistrikt, skal stamme fra dyr som er opfødd og slaktet i et umiddelbart ved riksgrensen beliggende svensk tingslag eller av sådant tingslag omsluttet by.

Foruten den i plakaten nevnte bekreftede erklæring som skal medfølge dette kjøtt og hvis innhold nærmere er angitt i plakaten, skal der være påheftet kjøttet en av vedkommende svenske bevisutsteder underskreven merkelapp efter nedenstående mønster:

SVERIGE

N:r[1] .....

Kött av[2] .....

godkänt för utförsel till Norge.

[3] ..... den ..... 192...

[4] .....

[5] .....

[1]) Journalnummer. [2]) Dyreslag. [3]) Stedets navn. [4]) Bevisutstederens navn. [5]) Titel.

I henhold til den i regjeringens resolusjon av 22 desember 1922 gitte bemyndigelse har departementet bestemt, at forannevnte plakat av 29 juni 1922 angående endringer i plakat av 4 august 1911 inneholdende regler for innførsel og kontroll av fersk kjøtt (slaktekjøtt) med de i nærværende bekjentgjørelse gitte tilleggsbestemmelser skal tre i kraft fra og med 1 april 1923.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Nidaros i anledning av en forespørsel fra skoleinspektøren i Strinda, om skolekjøkkenlærerinner kan få lønn for ordningsdag, før skolekjøkkenet begynner samt for flyttedag fra det ene kjøkken til det annet. 1 mars.

Departementet har forelagt saken for skolekjøkkeninspektøren som uttaler:

»En lærerinne ved vandrekjøkken har å flytte med sig alt inventar, ofte endogså komfyrer. Hennes flyttedager — 2 — er de værste i hele året, så jeg finner hun bør få disse 2 dager regnet som skoledager. Derimot ikke ordningsdager. Hvor der er faste skolekjøkkener som i Strinda, og hvor lærerinnen flytter, bør hun likestilles med andre lærere og lærerinner som flytter fra krets til krets«.

Departementet slutter sig til kjøkkeninspektørens uttalelse.

Rundskrivelse fra Justisdepartementet til fyskesmennene. 1 mars.

Efter lov om registrering av skib av 4 mai 1901 § 29 skal der, når et registrert skib forliser, gjennem vedkommende tollkasserer skje anmeldelse om begivenheten til registerføreren.

Handelsdepartementet har henledet opmerksomheten på, at det ofte hender, at vedkommende skibsfører efter for sjøretten å ha avgitt forklaring om forliset undlater å sende sådan anmeldelse.

I anledning herav skal departementet anmode hr. fylkesmannen om å henstille til vedkommende underdommere i Deres distrikt under sjøforklaringer angående skibsforlis å innskjerpe den nevnte lovbestemmelse om plikt til å sende anmeldelse om forliset til skibsregisterføreren gjennem vedkommende tollkasserer.

Kongelig resolusjon *) om herberger- og beverterlovens anvendelse innen Viosen reguleringsområde i Snåsa herred, Nord-Trøndelag fylke. 2 mars.

Kongelig resolusjon **) om skattetakstvedtekter for ladestedet Brønnøysund. 2 mars.

Kongelig resolusjon *), hvorved der i medhold av lov om veivesenet av 21 juni 1912 § 66, femte ledd, meddeles stadfestelse paa nedenstående av Østfold fylkesting ved beslutning av 16 juni 1922 vedtatte regler for bruk av kjøreredskaper på fylkets offentlige veier: 2 mars.

§ 1. Til all lasskjørsel må, når lassets vekt eksklusive vogn

*) Bekjentgj. 5 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 9.
**) Bekjentgj. 5 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 9, hvor vedtektene er inntatt.

2 mars. overstiger 500 kg., på hjulføre kun benyttes kjerrer og 1- og 2-spente 4-hjulte kjøreredskaper med en felgbredde av minst 7,62 cm.

Anvendes fjærer, kan felgbredden innskrenkes til 6,35 cm.

For kjerrer må hjulene ikke være under 90 cm. høie, og for 4-hjulte vogners vedkommende må forhjulene ikke være under 70 cm. høie.

Disse bestemmelser gjelder dog ikke:

a. Kjørsel til den enkelte manns husbehov.

b. Transport vedkommende det almindelige gårdsbruk.

Derimot må til skogdrift, stenkjørsel, brukskjørsel, landhandlerikjørsel og meierikjørsel — fra meieriet — m. v. kun benyttes kjøretøier med de i plakaten bestemte hjul.

For hjul, som anskaffes efter 1 juli 1922, skal følgende regler gjelde:

Til all lasskjøring — herfra undtatt avlings innkjørsel i hus — skal kjøretøier med hjul ha minst 8 cm. felgbredde. For kjerrer skal hjulene være minst 90 cm. høie. For 4-hjulte vogner skal forhjulene være minst 70 cm. høie.

Fra bestemmelsen om hjulhøider undtas høivogner for forhjulenes vedkommende.

Hjul med 7,62 cm. felgbredde, anskaffet før 1 juli 1922, kan benyttes inntil videre.

Andre avvikelser kan av hensyn til særegne forhold innrømmes av veistyret.

§ 2. Sværere lastevogner for 3 eller flere hester skal ha minst 80 cm. høie hjul samt minst 12 cm. felgbredde.

For hjul, som anskaffes efter 1 juli 1922, skal følgende regler gjelde:

2-spente 4-hjuls lassvogner skal, når lassets vekt overstiger 1800 kg., ha minst 10 cm. felgbredde. Sværere lassvogner for 3 eller flere hester skal ha minst 12 cm. felgbredde og minst 80 cm. høie forhjul.

§ 3. Bruk av hjulredskaper, ved hvilke lasten ikke fullkommen bæres av hjulene, men sleper eller støter mot veibanen, forbys.

§ 4. Anvendelse av slepedrag og lignende paa hjulføre samt stengning av hjulene, således at disse sleper istedenfor å rulle på veibanen, forbys; dog tillates anvendelse av slepesko ved transport av lokomobiler, treskeverk og andre større maskiner.

§ 5. Hvor ikke mindre vekt er spesielt påbudt, kan bro i offentlig vei befares med lass av inntil 2000 kg. vekt,

når 2-hjult kjøreredskap benyttes, og inntil 4000 kg. ved benyttelse av 4-hjult redskap. Hvor fylkesveistyrets tillatelse dertil has, kan større vekt benyttes. 2 mars.

§ 6. For bygdeveiers vedkommende kan fylkesveistyret, efterat herredsstyrets erklæring er innhentet, gjøre undtagelser fra disse regler.

§ 7. Disse bestemmelser trer i kraft straks.

§ 8. Overtredelse av bestemmelsene i nærværende plakat straffes med bøter.

Foranstående bestemmelser finner ikke anvendelse på de militæretaten tilhørende kjøreredskaper.

Kongelig resolusjon, hvorved bestemmes: 2 mars.

1. Den i § 3 i lov om overformynderiet i Kristiania m. v. av 25 februar 1899, jfr. lov nr. 2 av 22 mai 1908, omhandlede forvaltningsavgift av de under Bergens overformynderis bestyrelse stående midler for året 1922 blir å utre med 2½ — to og en halv — procent av avkastningen av de under fellesforvaltning stående midler og 3 — tre — procent av avkastningen av midler utenfor fellesforvaltningen.
2. Den i samme lovs § 6, jfr. kongelig resolusjon av 12 juli 1918 post I, omhandlede avgift til dannelse av et sikkerhetsfond av de under Bergens overformynderis fellesforvaltning stående midler for året 1922 fastsettes til ½ — en halv — procent av utbyttet av de nevnte fellesmidler i regnskapsåret.

Kongelig resolusjon, hvorved i medhold av bykommunelovens § 43, punkt 8, stadfestes — med et par endringer — Trondhjem bystyres vedtak av 28 desember 1922 om forskrifter for borgermestrene og deres gjøremål. 2 mars.

Kongelig resolusjon, hvorved A/S Dalen Gruber tillates midlertidig, dog ikke utover 29 november 1924, å la driften hvile ved de anvisninger i Lårdal herred, Telemark fylke, på hvilke selskapet ved kongelig resolusjon av 2 april 1917 fikk konsesjon til å igangsette bergverksdrift. 2 mars.

Kongelig resolusjon, hvorved der for samarbeide mellem hær og flåte under indre uroligheter fastsettes følgende bestemmelse: 2 mars.

Hvor avdelinger (fartøier) av hær og flåte er disponert til (opholder sig på) samme sted, vil de, i tilfelle av uroligheter,

*) Bekjentgj. 5 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 9.

2 mars. efter Forsvarsdepartementets bestemmelse ved særskilt ordre fra Kommanderende General og Kommanderende Admiral i fornøden utstrekning kunne bli stillet under felles kommando av den eldste chef i alt, som angår opretholdelse av den offentlige orden og sikkerhet, når sådan assistanse er begjært av vedkommende civile myndighet.

2 mars. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av enkefru Karen Reten ved testamente av 11 november 1892 oprettede »Hans Retens og hustru Karen Retens legat til gavnlige formaal i Elverum prestegjeld«.

3 mars. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet.

Ifølge offisiell meddelelse fra den schweiziske regjering av 20 februar 1923 har Estland tiltrått den internasjonale konvensjon av 26 september 1906 om forbud mot anvendelse av hvitt (gult) fosfor i fyrstikkindustrien.

3 mars. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet.

Ifølge offisiell meddelelse fra den schweiziske regjering av 20 f. m. er Polen, efterat alle interesserte stater deri har samtykket, blitt optatt blandt de stater, som er tilsluttet konvensjonen av 15 juni 1886 med tilleggsprotokoll av 18 mai 1907 om plombering av vogner, som skal passere tollgrense.

3 mars. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoleinspektøren i Drammen, som har forespurt om, hvorvidt leseverket »Hjemme og ute« vil bli godkjent, når det ordnes således at dets 3 første bind ikke kommer til å inneholde lesestykker på landsmål.

I anledning herav meddeles, at man under forutsetning av at verkets 3 siste bind kommer til å inneholde tilstrekkelig av landsmålsstoff, således at elevene overensstemmende med lovens krav lærer å lese denne målform, finner å kunne gå med på godkjennelse av den nevnte plan for leseverket. Man vil dog tilføie, at man overensstemmende med uttalelse fra skoledirektørmøtet i år vil finne det hensiktsmessig, at leseøvelsene i det mål som ikke er skolens hovedmål i almindelighet begynner i 4de skoleår.

5 mars. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til fylkesmannen i Sør-Trøndelag, hvori der, i anledning av en forespørsel om hvorvidt det kommunale jordstyres formann kan være medlem av formannskapet, uttales, at såfremt jordstyrets formann er tillagt regnskapsførselen forsåvidt angår kommunens bevilgning til dekkelse av jordstyrets utgifter (lov

av 19 november 1920 § 3, II) antas denne regnskapsplikt overfor kommunen i henhold til landskommunelovens § 7, første ledd, å bevirke, at vedkommende ikke kan anses valgbar til formannshvervet. Derimot antas formannens eventuelle regnskapsplikt overfor Landbruksselskapet ikke å berøre hans valgbarhet. Dette anses å gjelde selvom denne regnskapsplikt måtte omfatte fordeling av eventuelt herredsbidrag, når blott dette formidles gjennem Landbruksselskapet og således ikke medfører nogen direkte regnskapsavleggelse overfor kommunen. At Landbruksselskapet benytter det kommunale revisjonsvesen, samt at herredet muligvis måtte ha stillet kommunal garanti for de bidrag, som selskapet forestår fordelingen av, antas å være uten betydning for spørsmålets besvarelse. 5 mars.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Agder i anledning av følgende forespørsel fra en bylærer som bor på landet. 6 mars.

Han er av lærerpersonalet — tross protest — valgt som representant for 1923—24, og av skolestyret valgt som formann for 1923. Læreren spør, om dette er lovlig, og om han som utenbygdsboende kan nekte å overta formannsstillingen for 1923.

Departementet meddeler, at det antar, at han som lærer i byen er pliktig til å motta valg som representant i skolestyret for lærerne i byen, selv om han bor utenfor kommunen.

Hvorvidt han derimot som utenbygdsboende er forpliktet til å motta valg som skolestyrets formann, kan være tvilsomt. Men departementet antar dog, at spørsmålet rettest bør besvares derhen, at da han ikke kan undslå sig for å motta valg som medlem av skolestyret, kan han heller ikke nekte å motta valg som formann av skolestyret av den grunn at han bor utenfor kommunen.

Skrivelse fra Handelsdepartementet, Poststyrelsen, hvori meddeles, at det formentlig i almindelighet må anses upåkrevd å sende portofri regninger under rekommandasjon. 6 mars.

Skrivelse fra Finansdepartementet til fylkesmannen i Nord-Trøndelag fylke angående spørsmålet om, hvorvidt et herredsstyre i henhold til landsskattelovens § 96, siste ledd, kunde vedta omberegning av den utlignede herredsskatt, når der ved ligningen var fremgått efter en feilaktig forståelse av loven, og herredsstyret av den grunn — for å undgå prosess — fant å måtte redusere den skattbare inntekt med et så stort beløp, at skatteinntektene derved blev vesentlig forminsket. 6 mars.

Departementet uttaler, at spørsmålet antas å måtte besva-

6 mars. res benektende, idet efter det nevnte lovsteds ordlyd sådan beslutning kun kan fattes, når forminskelsen er resultatet av «under klagebehandlingen avsagte kjennelser eller av domstolene trufne avgjørelser».

7 mars. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av avdøde byråchef Jakob Meyer Heftye oprettede «Jakob Meyer Heftyes legat til Nationaltheatret».

7 mars. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av grosserer Fritz Brinck ved gavebrev av 12 september 1922 oprettede «Thea Thrap-Meyer og Marie Brincks legat for ugifte damer».

9 mars. **Lov***) [1]) om forandringer i lov av 13 juli 1921, inneholdende midlertidige bestemmelser om utligning av skatt til staten på inntekt og formue med tilleggslov av 14 juli 1922.

I.

Følgende paragrafer i lov av 13 juli 1921 inneholdende midlertidige bestemmelser om utligning av skatt til staten på inntekt og formue skal herefter lyde således:

§ 3. Ved ansettelsen av de skattepliktiges inntekt medregnes utbytte og renter av aktier (parter) i aktieselskaper og dermed likestilte selskaper (jfr. § 8).

Like med utbytte regnes friaktier, tilskrivning på aktier (parter) såvelsom enhver annen utbetaling undtagen tilbakebetaling av innbetalt aktiekapital mot nedskrivning av denne.

Ved inntektsansettelsen medregnes dog ikke — forsåvidt angår aktier (parter) i innenlandske selskaper — utbytte, friaktie, tilskrivning og annen utbetaling, som hithører fra fond oplagt av årsoverskudd, som ved ligningen i 1921 (inntektsåret 1920) eller tidligere år er beskattet som inntekt efter de dagjeldende regler, eller som hithører fra opskrivning av selskapets driftsmidler i kalenderåret 1921 eller tilsvarende regnskapsår. Hvis selskapet samtidig med utbytteutdeling av fondsoplegg som nevnt oplegger noget av årets inntekt som fond, blir det aktionærene (parthaverne) tildelte utbytte m. v. av fondsoplegg kun å holde utenfor inntektsbeskatningen i den utstrekning, hvori det overstiger, hvad der av årets inntekt oplegges til fond. Denne hele eller delvise fritagelse for inntektsbeskatning er dog betinget av, at selskapet i forbindelse med den i § 6, første ledd, omhandlede opgave gir ligningsnevnden (ligningsrådet) fullstendig redegjø-

*) Bekjentgj. 12 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 10.

[1]) St.besl. 2 mars. Se Ot. prp. nr. 3 (for 1923). Dok. nr. 2. Innst. O. V. St.tid., forh. i Ot. s. 209—232, 23 3; i Lt. s. 66—82.

relse om forholdet, legitimert ved fyldestgjørende regnskapsop- 9 mars.
gaver.

Like med utbytte regnes også gevinst, som ved opløsning (likvidasjon) av selskap tilflyter vedkommende aktieeier (parthaver), mens tap av samme art kan fordres fradratt inntekten. Dette gjelder uten hensyn til, hvor lang tid der er hengått, siden vedkommende erhvervet aktien (parten), og på hvilken måte han erhvervet den. Har nogen i de siste 2 år, før bestemmelse om opløsning (likvidasjon) fattedes, avhendet sin aktie (part) med gevinst, uten at denne er beskattet som inntekt hos ham, regnes gevinsten ved opløsningen (likvidasjonen) som inntekt for ham inntil et beløp, som svarer til hans salgsgevinst. Ved selskaper, der er stiftet før 1 juli 1921, blir ved beregningen av gevinst og tap ikke å se hen til erhvervsum, der ligger forut for 1 juli 1921, hvorimot i tilfelle aktiens formuesverdi ved dette tidspunkt blir å legge til grunn.

§ 7. Innenlandske aktieselskaper og dermed likestilte innenlandske selskaper ilignes formuesskatt med 2 av hvert kr. 1 000,00 av formuen (herunder dog ikke innbefattet aktier eller parter i andre sådanne selskaper). De blir å iligne inntektsskatt (selskapsskatt) med 6 pct. av sin samlede årsinntekt, dog med fradrag av den del av samme, som skriver sig fra utbytte (rente) av aktier (parter) i andre sådanne selskaper. Derhos blir de å iligne skatt (fondsskatt) av den del av den samlede årsinntekt — uten fradrag som nevnt — som ikke tildeles aktionærene (parthaverne), jfr. § 3.

Ved utligning av fondsskatten blir inntekten ikke å ansette ved gjennemsnittsberegning.

§ 8. Likestilt med aktieselskaper er efter nærværende lov selskaper og andre innretninger av ethvert slags med delt eller på annen måte begrenset ansvar, som nogen eier formuesandeler i eller mottar inntektsandeler av.

Sparebanker, gjensidige forsikringsselskaper samt forbruks- og innkjøpsforeninger (skattelov for landet § 52, skattelov for byene § 42) beskattes efter nærmere bestemmelser i den for vedkommende år gitte skattebeslutning.

II.

Nærværende lov trer i kraft straks og anvendes første gang ved utligning av statsskatt for 1923/1924 på grunnlag av inntektsåret 1922.

Ved utligning for 1923/1924 behøver de skattepliktige ikke å levere nye selvangivelser, men har alene på begjæring av ligningsmyndighetene å levere de tilleggsoplysninger, som denne lov måtte nødvendiggjøre. Forandring i ligningsansettelsene med hjemmel i

9 mars. denne lov kan skje uten meddelelse til de skattepliktige, som har levert selvangivelse efter den eldre lov.

9 mars. **Kongelig resolusjon***) om bemyndigelse for Justisdepartementet til i henhold til lov om personnavn av 9 februar 1923 § 7 å meddele bevillinger til å anta eller forandre slektsnavn m. v.

9 mars. **Kongelig resolusjon****) om tillegg til helseforskriftene for Horten.

9 mars. **Kongelig resolusjon***) om medisindispenserende lægers og dyrlægers avanse på brennevin og vin til medisinsk bruk.

9 mars. **Kongelig resolusjon***) om oprettelse av havnestyre for uthavnen Holleviken i Bremanger herred, Sogn og Fjordane fylke.

9 mars. **Kongelig resolusjon***) om dispensasjon fra Romsdalslovens § 25, 1 for Honningsøy—Årsbog opsynsdistrikt.

9 mars. **Kongelig resolusjon*****) om tilleggsbestemmelser til brandloven for Ålesund.

9 mars. **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmes, at utførelsen av de i lov om magistratsembedenes ophevelse m. v. av 9 mars 1917, jfr. lov av 9 juni 1922 §§ 4—7 og 13, omhandlede magistratsforretninger i ladestedet Brønnøysund skal henlegges til sorenskriveren i Brønnøy samt de i lovens §§ 2, 12 og 14 nevnte forretninger i ladestedet henlegges til lensmannen i Brønnøy.

10 mars. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet, hvori departementet gjør opmerksom på, at i manuskriptet til den norske tekst til »handelsoverenskomst mellem Norge og Spania« av 7 oktober 1922, inntatt i »Overenskomster« nr. 9 for s. å., var i artikkel 6 (s. 219) falt ut bestemmelsen om, at overenskomsten skal ha en varighet av 1 år regnet fra ratifikasjonenes utveksling, og at teksten som følge herav har fått en uriktig avfatning.

Nedenfor inntas en beriktiget oversettelse av nevnte artikkel:

Artikkel 6.

Nærværende konvensjon trer i kraft straks efter ratifikasjonenes utveksling, hvilket vil finne sted i Madrid såsnart de

---

*) Bekjentgj. 12 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 10.
**) Bekjentgj. 12 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 10, hvor tillegget (forandringene) er inntatt.
***) Bekjentgj. 12 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 10, hvor tilleggsbestemmelsene er inntatt.

i de to lands lovgivning foreskrevne formaliteter er blitt iakt- 10 mars.
tatt. Den skal ha en varighet av ett år å regne fra dagen for nevnte ratifikasjoners utveksling. Dersom overenskomsten innen 3 måneder fra datoen for utløpet av denne tidsfrist av ett år ikke er blitt opsagt av den ene eller den annen av de kontraherende parter, vil den stå ved makt efter denne dato og vil først ophøre å gjelde 3 måneder efterat den er blitt opsagt av den ene eller den annen av de kontraherende parter.

I tilfelle av opsigelse skal varer, som har vært skibet fra de respektive land før datoen for konvensjonens ophør, nyde godt av dens bestemmelser, når de ankommer til bestemmelseslandet innen 15 dager efter denne dato.

Skrivelse fra Justisdepartementet til fylkesmannen i Tele- 10 mars.
mark, hvori der i anledning av en forespørsel fra Brevik formannskap, om hvorvidt de for byen beskikkede overformyndere — hensett til bykommunelovens § 7, første ledd — antas å kunne innvelges i formannskapet, uttales, at bestemmelsene i lov angående bestyrelsen av umyndiges midler av 28 septemeer 1857 § 2 ikke antas å være til hinder for, at sådant valg — med vedkommende overformynderes samtykke — finner sted. Dog antas i tilfelle overformynderne å måtte betraktes som ugilde i saker, som vedrører den formannskapet ved den forannevnte lovs § 3 tillagte myndighet med hensyn til kontrollen av overformyndernes virksomhet.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på 14 mars.
«Sigrid Skars dødsbos legat» til Kristiania Forsorgsforening.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på 14 mars.
»Hjemløs ungdoms fond« til beste for gutter under 18 år.

Rundskrivelse fra medisinaldirektøren til læger som 14 mars.
praktiserer i landdistrikter.

For å skaffe syke i landdistriktene, på steder hvorfra der er lang eller besværlig vei til apotek, adgang til å få den fornødne medisin så hurtig som mulig og uten uforholdsmessige utgifter til budsendelse eller transport, er det ved lov av 25 juli 1910, jfr. lov av 7 juli 1913, gitt lægerne tillatelse til under sådanne forhold mot betaling å levere sine patienter lægemidler og andre ting, som brukes i sykepleien.

Om dette salg er der gitt nærmere bestemmelser i plakat av 27 januar 1911. Plakaten og de nevnte lover er inntatt i »Norsk Medisinallovgivning«, hvortil henvises. Her skal alene nevnes, at de læger, som vil gjøre bruk av adgangen til å levere medisin m. m., skal melde dette til fylkesmannen, i tilfelle gjennem vedkommende distriktslæge eller fylkeslæge.

14 mars. Hensikten med denne ordning er å lette de syke, som bor på steder som foran nevnt, vanskelighetene ved å få medisin; det vil derfor være ønskelig, at læger, som praktiserer på sådanne steder, benytter sig av adgangen til å dispensere medisin og tillike, at de medbringer på sine reiser et utvalg av de mest kurante midler. Læger, som til lettelse for befolkningen holder faste fremmøter på forutbestemt tid og sted utenfor sin bopel, bør dessuten holde et efter forholdene tilstrekkelig oplag av medisin og forbindingssaker på møtestedet, jfr. Justisdepartementets skrivelse av 26 mai 1911, inntatt i »Norsk Medisinallovgivning«.

14 mars. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til en sorenskriver, hvori uttales, at et dokument, hvorved en tomt til skolehus bortleies til en kommune uten leieavgift, ikke antas stempelpliktig, jfr. lov av 9 august 1839 § 20.

11 mars. **Regler** *) utferdiget av Justisdepartementet i henhold til kongelig resolusjon av 26 januar 1923.

§ 1. Når påtalemyndigheten (politiet) under efterforskning mot person mellem 16 og 25 år måtte anta, at påtale mot vedkommende bør undlates eller vil bli undlatt med hjemmel av straffeprosesslovens § 85 annet ledd (lov nr. 2 av 25 juli 1919) på betingelser som nevnt i paragrafens tredje ledd eller fjerde ledds annet punktum eller for person inntil 21 år efter femte ledd, eller at straffelovens § 52 (lov nr. 1 av 25 juli 1919) bør bringes eller vil bli bragt i anvendelse likeoverfor sådan person på betingelser som nevnt i paragrafens tredje ledd eller fjerde ledds annet punktum eller for person under 21 år femte ledd, skal den uten ophold meddele den på stedet værende forsorgs- og verneforening underretning om saken og gi den anledning til å bli bekjent med sakens dokumenter.

Om at så er skjedd, skal politiet underrette statsadvokaten, når saken tilstilles denne.

§ 2. Bestemmelsen i § 1 kommer også til anvendelse, når det gjelder person mellem 14 og 16 år, såfremt vergerådet efter å ha erholdt sådan meddelelse som nevnt i påtaleinstruksens § 54 erklærer, at det ikke ønsker å treffe nogen i lov om forsømte barn av 6 juni 1896 § 4 jfr. § 42 omhandlet forføining likeoverfor barnet.

§ 3. Den forening, som har fått sådan underretning som nevnt i § 1, skal uten ophold anstille undersøkelse om per-

*) Disse regler er i det vesentlige overensstemmende med de av Justisdepartementet under 13 januar og 12 november 1921 fastsatte med de endringer, som sammenslutningen av De Norske Forsorgsforeninger og Norges Lærehjems- og Verneforbund har nødvendiggjort.

sonens tidligere og nuværende forhold i hjem, skole og arbeide, le- 15 mars.
gemlige og åndelige tilstand, omgang, vaner m. v. og hvilket arbeide han (hun) må antas skikket til og i tilfelle kan fås anbragt i

De erholdte oplysninger skal nøiaktig nedtegnes på et dertil bestemt skjema og snarest mulig tilstilles den påtale- (politi-) myndighet, fra hvilken foreningen har mottatt underretningen, ledsaget av foreningens uttalelse om, hvorvidt den finner å kunne anbefale, at påtale undlates eller betinget dom avsies på vilkår av, at vedkommende underkaster sig foreningens tilsyn eller i tilfelle tar ophold i læreanstalt.

§ 4. Politiet skal avvente mottagelsen av den i § 3 omhandlede undersøkelse, innen det sender saken til statsadvokaten, forsåvidt sakens behandling ikke derved utilbørlig forhales.

§ 5. Skal en person, om hvis forhold der er anstillet sådan undersøkelse som nevnt i § 3, rettslig avhøres som siktet eller skal saken mot ham pådømmes, skal retten såvidt mulig varsle foreningen derom og om rettsmøtene.

§ 6. Når påtalemyndigheten har besluttet å undlate påtale mot nogen i § 1 eller § 2 nevnt person på de i straffeprosesslovenes § 85 tredje ledd eller fjerde ledds annet punktum anførte betingelser eller når nogen sådan person er domfelt, men fullbyrdelsen av straffen er bestemt utsatt på de i straffelovens § 52 tredje ledd eller fjerde ledds annet punktum anførte betingelser, skal politiet uten ophold derom underrette vedkommende forsorgs- og verneforening og i original eller av- eller utskrift tilstille foreningen sakens dokumenter.

§ 7. Er der stillet som betingelse for undlatelse av påtale eller for utsettelse av idømt straffs fullbyrdelse, at siktede skal ta ophold i læreanstalt (straffeprosesslovens § 85 femte ledd og straffelovens § 52 femte ledd), skal politiet uten ophold derom underrette læreanstaltens styre og vedkommende forening og tilstille nevnte styre sakens dokumenter.

Forinnen anførte betingelse stilles, skal påtalemyndigheten (politiet) eller retten ved henvendelse til læreanstalten ha forvisset sig om, at den kan motta vedkommende.

§ 8. Samtidig med den i § 6 eller § 7 omhandlede underretning skal påtalemyndigheten (politiet) meddele siktede eller domfelte og, såfremt denne er under 18 år, vergen, på hvilke betingelser påtale er undlatt eller straffens fullbyrdelse er utsatt og henstille til vedkommende for det pågjeldende tidsrum å underkaste sig foreningens tilsyn eller i tilfelle ta ophold i læreanstalten og efterkomme de regler, som måtte være eller bli bestemt for tilsynet eller opholdet.

§ 9. Når en forening eller læreanstalt har fått sådan underretning som nevnt henholdsvis i § 6 og § 7, skal den

15 mars. uten ophold sette sig i forbindelse med vedkommende person og iverksette tilsynet og i tilfelle motta personen i anstalten.

Foreningen kan, når det gjelder tilsyn, alt efter omstendighetene bestemme, at personen enten skal bli i sitt hjem eller ta ophold i et bestemt losji eller optagelseshjem og — med eller uten sådan forføining — ta et passende arbeide, alt under foreningens tilsyn og overensstemmende med de nærmere regler, den finner å burde gi, såsom at vedkommende ikke må forlate sitt opholdssted eller arbeide uten foreningens samtykke.

§ 10. Når en person, som står under en forsorgs- og verneforenings tilsyn, blir siktet for en straffbar handling, skal politiet derom underrette foreningen.

§ 11. Hvis en siktet, likeoverfor hvem påtale er undlatt med hjemmel av straffeprosesslovens § 85 annet og tredje eller femte ledd, eller en domfelt, likeoverfor hvem straffens fullbyrdelse er bestemt utsatt med hjemmel av straffelovens § 52 tredje eller femte ledd, efter forgjeves å være advart av foreningen, unddrar sig dens tilsyn eller undlater å efterkomme eller overtrer de for dette fastsatte regler eller undlater å ta det arbeide foreningen skaffer eller forlater sådant arbeide eller efter å være varslet undlater å ta ophold i vedkommende læreanstalt til den av dennes bestyrer fastsatte tid eller forlater læreanstalten før den fastsatte tid er forløpen eller undlater å efterkomme eller overtrer de for opholdet i læreanstalten gitte regler, således at henholdsvis foreningen og læreanstalten ikke lengere finner med nytte å kunne fortsette tilsynet eller beholde vedkommende, skal foreningen og anstaltens bestyrer gi påtalemyndigheten (politiet) skriftlig underretning herom.

Det samme gjelder, hvis siktede eller domfelte erfares å ha gjort sig skyldig i en ny forsettlig straffbar handling eller, såfremt avhold fra rusdrikk er stillet som betingelse, å ha overtrått denne betingelse efter forutgående advarsel.

§ 12. Når en person har vært under sådant tilsyn eller i læreanstalt som ovenfor nevnt i ett år, skal henholdsvis foreningen og læreanstaltens bestyrer til påtalemyndigheten (politiet) avgi beretning om, hvilket tilsyn der har vært øvet og hvorledes vedkommendes opførsel under tilsynet eller i læreanstalten har vært.

Sådan beretning avgis også for hvert følgende år, hvori tilsynet eller opholdet i læreanstalten varer.

15 mars. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til en skattefoged, hvori uttales, at foreldelsesfristen (jfr. lov av 27 juli 1896 nr. 7 § 5) for skatt, som efter klagebehandling eller mulig efterligning tillegges den tidligere skatt, antas å måtte regnes

fra det tidspunkt, da denne tilleggsskatt forfaller. Med hensyn til foreldelsesfristen for krav på tilbakebetaling av skatt henvises til departementets i Lovtidende inntatte skrivelse av 7 januar 1903. 15 mars.

Kongelig resolusjon *) om tillegg til helseforskriftene for Haugesund. 16 mars.

Kongelig resolusjon *) om, at den i § 2 i lov av 14 juli 1916 omhandlede forlengelse av prioritetsfristen for patentkrav skal tilkomme borgere og undersåtter av Det Australske Forbund. 16 mars.

Kongelig resolusjon **) om forlengelse av den ukentlige fredningstid for alle andre redskaper enn lakseverp og krokredskaper, til 4 døgn for Orkla og Gula elver i Sør-Trøndelag fylke. 16 mars.

Kongelig resolusjon **) om forlengelse av den ukentlige fredningstid for alle andre redskaper enn lakseverp og krokredskaper, til 4 døgn for Nidelven i Sør-Trøndelag fylke. 16 mars.

Kongelig resolusjon ***) om nye vernskogvedtekter for Søndre Fron herred. 16 mars.

Kongelig resolusjon †) om nye regler for fellesfløtning i Randsfjorden. 16 mars.

Kongelig resolusjon **) om ophevelse av forbudet mot motorvognkjøring på hovedveien Tøtlandsvik—Hjelmeland—Årdal—Fister, Rogaland fylke. 16 mars.

Kongelig resolusjon, hvorved der gjøres nogen forandringer i det ved kongelig resolusjon av 25 oktober 1918 godkjente reglement for matematisk-naturvidenskapelig embedseksamen, kfr. resolusjon av 14 februar 1919 og resolusjon av 23 september 1921. 16 mars.

Kongelig resolusjon, hvorved Poststyrelsen bemyndiges til å treffe avtale med poststyrelsen i Amerikas Forente Stater om endringer i den mellem Norge og Amerikas Forente Stater avsluttede pakkepostoverenskomst av 11 januar/11 februar 1921 overensstemmende 16 mars.

*) Bekjentgj. 17 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 11, hvor tillegget er inntatt.
**) Bekjentgj. 17 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 11.
***) Bekjentgj. 17 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 11, hvor de nye vernskogvedtekter er inntatt.
†) Bekjentgj. 17 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 11, hvor de nye regler er inntatt.

16 mars. med hvad der er anført i det til grunn for denne resolusjon liggende foredrag.

16 mars. **Kongelig resolusjon**, hvorved der meddeles approbasjon på en forandring i statuttene for Lømsen Hestekasse, Nord-Trøndelag fylke.

16 mars. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet.

Ifølge offisiell meddelelse fra den nederlandske regjering er der i Versaillestraktaten av 28 juni 1919, art. 295 og i de tilsvarende artikler i Trianon-, St. Germain- og Neuilly-traktatene inntatt bestemmelse om, at de parter som ennu ikke har undertegnet, eller som har undertegnet, men ennu ikke ratifisert konvensjonen om opium, undertegnet i Haag den 23 januar 1912 er enige om å la nevnte konvensjon tre i kraft.

Enn videre samtykker disse stater i å la ratifikasjon av fredstraktaten gjelde som ratifikasjon av konvensjonen om opium og som undertegning av protokollen angående konvensjonens ikrafttreden.

Ifølge offisiell meddelelse fra den nederlandske regjering har følgende stater på denne måte ratifisert konvensjonen om opium og undertegnet nevnte protokoll:

Tyskland, Østerrike, Bolivia, Brasil, Bulgaria, Cuba, Frankrike, Storbritannia, Grekenland, Guatemala, Haïti, Ungarn, Italia, Japan, Liberia, Nicaragua, Panama, Peru, Polen, Portugal, Rumenia, det serbisk-kroatisk-slovenske Rike, Siam, Tsjekoslovakiet og Uruguay.

16 mars. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til fylkesmannen i Nordland fylke angående spørsmålet om adgang for fylkesmannen til under visse omstendigheter å bemyndige en pålitelig og dyktig mann til å utføre utpantningsforretningene på herredskassererens vegne, hvor denne i medhold av landskattelovens § 113, annet ledd, er meddelt bemyndigelse til å avholde utpantninger for skatter til herredet.

Departementet uttaler, under henvisning til sine i Lovtidende inntatte skrivelser av 12 oktober 1896 og 17 oktober 1902, at med de deri omhandlede tilfelle også bør likestilles det tilfelle, at det på grunn av herredets utstrekning og skattyderantallets størrelse vil være forbundet med betydelig vanskelighet for herredskassereren, uten fortrengsel for utførelsen av nødvendig kontorarbeide personlig å avholde utpantningsforretningene. I sådant tilfelle antas der å måtte være adgang til å bemyndige hans fullmektig (assistent) til på herredskassererens vegne å administrere utpantninger. At der i vedkommende assistents fravær hadde vært meddelt en annen person sådan bemyndigelse, antokes der ikke å kunne gjøres nogen bemerkning ved.

Skrivelse fra Finansdepartementet til et ligningskontor, hvori uttales, at den i statsskattekunngjørelsens § 5 fastsatte grense av kr. 1000,00 antas å gjelde særskilt for den del av et selskaps årsinntekt, som ilignes fondsskatt (lov av 13 juli 1921 § 7). Fondsskatt blir å iligne, forsåvidt den pågjeldende inntekt utgjør kr. 1000,00 og derover, uansett om selskapet som følge av gjennemsnittsligning ikke har en selskapsskatt undergitt inntekt på kr. 1000,00. 17 mars.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren, Oslo, i anledning av en beslutning som Skoger formannskap har fattet den 7 juni 1922 angående forbehold om forandringer i lønnen for lærere der rykker op fra opsigelige til faste stillinger. 19 mars.

Man skal i den anledning bemerke: Det fremgår av sakens dokumenter, at Strømsgodsets sognestyre den 8 april iår har fattet følgende beslutning — som tillegg til lærerpersonalets lønnsvedtekter — angående betingelser for nyansettelser av lærere og lærerinner ved Strømsgodsets skoler:

»Ved avertering efter lærerkrefter for fremtiden tas følgende forbehold: Vedkommende forpliktes til forøvrig å finne sig i de forandringer i lønnen som måtte være en følge av sognestyrets beslutning om forandringer i lønnsregulativets satser«.

I møte den 7 juni næstefter har Strømsgodsets formannskap fattet følgende beslutning:

»Det — — — vedtagne forbehold ved ansettelse av lærere i fast stilling tages også likeoverfor — — — — lærere som hittil har vært ansatt i opsigelig stilling«. Det er denne siste beslutning som er forelagt departementet til uttalelse, idet skoleinspektøren i Strømsgodset har hevdet at beslutningen er ulovlig.

Departementet er enig med skoleinspektøren i, at beslutningen er ulovlig og derfor ugyldig. Det samme må gjelde Strømsgodsets sognestyres beslutning av 8 april. Denne opfatning er overensstemmende med hvad departementet alltid har hevdet, at et forbehold om senere forminskelse av en lærers rettigheter som ikke angir i hvilken utstrekning forminskelsen skal finne sted er ulovlig, se således departementets skrivelser av 30/6 1905 og 25/5 1908.

Lov*)[1]) om forlenget gyldighet av midlertidig lov av 21 mars 1919 om erhvervelse av fast eiendom i fiskedistriktene. 20 mars.

Midlertidig lov av 21 mars 1919 om erhvervelse av fast eiendom i fiskedistriktene vedblir å gjelde inntil 21 mars 1924.

---

*) Bekjentgj. 27 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 12.

[1]) St. besl. 17 mars. Se Ot. prp. nr. 16. Innst. O. nr. 20. St. tid, forh. i Ot. s. 235—237; i Lt. s. 82.

20 mars. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til en kemner om, hvorvidt skatt, som før ekteskapets inngåelse var ilignet en lønnsmottagers hustru, kunde inndrives ved skattetrekk i mannens lønn.

Departementet uttaler, at spørsmålet hører under domstolenes avgjørelse. Departementet er av den opfatning, at spørsmålet må besvares benektende, forsåvidt angår opkrevning av skatt efter byskattelovens § 26 (landsskattelovens § 31) tredje ledd, idet denne bestemmelse efter sin ordlyd kun finner anvendelse på «skatt der er ilignet lønnsmottager». Derimot er departementet tilbøielig til å anta, at spørsmålet må besvares på motsatt måte ved byskattelovens § 107 (landskattelovens § 115) første ledd. Departementet forstår denne bestemmelse således, at der kan søkes utlegg i lønnen i ethvert tilfelle, hvor der efter § 105 (§ 113) første ledd er adgang til å holde utpantning for et skattebeløp.

21 mars. **Stortingsbeslutning** [1]) angående faste lønninger m. v. ved tollvesenet.

21 mars. **Stortingsbeslutning** [2]) om utgifter ved kontrollen med tobakk-, chokolade- og sukkervarebeskatningen

21 mars. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til fylkesmannen i Troms fylke, hvori uttales, at departementet antar, at kommunestyrets ordfører efter landskattelovens § 82 (byskattelovens § 75) første ledd hvert år må sammenkalle ligningsnevndens første møte, men at det ikke tilkommer ham å lede møtets forhandlinger, inntil formannsvalget er foretatt.

22 mars. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren, Tromsø, i anledning av en forespørsel fra et skolestyre, hvori uttales, at en krets (i kretsmøte) ikke har adgang til å eftergi noen av sine skattepliktige kretsskatt helt eller delvis.

Saken blir i tilfelle å avgjøre av herredsstyret.

---

[1]) Se St. prp. nr. 1, hovedpost XI, kap 2, tit 1. Innst. S. XXXIII A. St.tid. 652—653.

Der besluttedes bl. a. oprettet en tollopsynsmannspost I i det Sønnenfjellske grensetolddistrikt, Fredrikstad tollstedsdistrikt, mot samtidig inndragning av en uthavnsbetjentpost sammesteds, samt videre oprettet en uthavnsbetjentpost ved Honningsvåg stasjon ved siden av den faste tollopsynsmannspost.

[2]) Se St. prp. nr. 1, hovedpost XI, kap. 5. Innst. S. nr. 36. St. tid. 645—646.

Fra 1 juli 1923 besluttedes oprettet 1 avdelingschefsstilling, 2 nye kontrollørstillinger, 1 stilling som kontorfullmektig I og en ny stilling som kontrollassistent II ved kontrollen med tobakk-, chokolade- og sukkervarebeskatningen.

Overkontrollørens offisielle betegnelse blir fremtidig »inspektør og regnskapsfører for tobakk-, chokolade- og sukkervarebeskatningen«.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Agder i anledning av at et skolestyre har spurt, om skolestyret har rett til å tilstå en vikar fylkestillegget, når en lærer i fast post får permisjon uten fri vikar. 22 mars.

Som svar uttaler departementet, at skolestyret ikke har rett til å tilstå en vikar fylkestillegget.

Derimot er der intet iveien for, at en lærer som har permisjon for å skaffe sig videre utdannelse — hvad der efter det oplyste har vært tilfelle med begge de lærerinner det her gjelder — tilstås både alders- og fylkestillegg. Men når det gjelder permisjon utover 3 måneders varighet, må skolestyrets beslutning om at vedkommende permitterte lærere skal få oppebære disse tillegg godkjennes av overtilsynet. Der er intet iveien for at overtilsynet kan gi sin godkjennelse, efterat permisjonstiden er utløpet.

Bruksregler*) for Gran bygdealmenning, Opland fylke, approbert av Landbruksdepartementet 22 mars 1923. 22 mars.

Rundskrivelse fra Justisdepartementet til fylkesmennene. 22 mars.

I rundskrivelse av 10 juni 1922 innskjerpet departementet bestemmelsen i landskommunelovens § 22, bykommunelovens § 20, om, at underskudd fra forrige budgettår ma optas til dekning i budgettet. Departementet finner med henblikk på budgettbehandlingen for kommende termin pånу å burde innskjerpe denne bestemmelse. Departementet har hatt anledning til å se, at kommunene delvis istedenfor å opføre underskuddet til dekning i budgettet overfører det år efter år til kassekredittlån, som blir stående uavdratt, således at kommunenes gjeldsbyrde stadig økes. Denne fremgangsmåte er helt lovstridig, og departementet må gjenta sin henstilling til hr. fylkesmannen i nevnte rundskrivelse av 10 juni f. å. om å føre et effektivt tilsyn med, at lovens bud efterkommes.

Til undgåelse av den her nevnte uregelmessighet samt til kontroll med at kommunenes regnskapsvesen til enhver tid holdes i god orden, vil det være formålstjenlig å forlange, at budgettvedtaket, når det sendes inn til fylkesmannen, er vedlagt en gjenpart av det reviderte regnskap for det sist forløpne regnskapsår.

Departementet skal likeledes pånу innskjerpe bestemmelsene i de nevnte lovparagrafer om, at almindelig løpende utgifter ikke må dekkes ved lånemidler.

Det viser sig stadig av de til departementet innkommende saker, at kommunene i stor utstrekning undlater å opføre

*) Bekjentgj. 27 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 12, hvor bruksreglene er inntatt.

22 mars. på budgettene de fornødne beløp til avdragning av kommunenes lån, således at disse blir stående uavdratt. I anledning herav skal man innskjerpe, at de nødvendige beløp såvel til lånenes avdragning som til deres forrentning blir å opføre på budgettene. Lånene må avdras overensstemmende med, hvad der er fastsatt ved vedkommende lånebeslutnings approbasjon, og kommunene har ikke adgang til uten approbasjonsmyndighetens samtykke å sette sig ut herover. Hensett til den slaphet, som råder i særdeles mange kommuner i denne henseende, finner man å måtte henstille til hr. fylkesmannen å føre nøiaktig kontroll med, at kommunene for eftertiden forholder sig overensstemmende med det anførte. I det øiemed bør der ved fylkeskontorene føres en protokoll, hvori hver kommune har sitt særskilte folium, og her bør anmerkes vedkommende kommunes forskjellige lån med angivende av deres størrelse, avdragsvilkår og rentefot. Ved de kommunale budgetters innsendelse til hr. fylkesmannen vil da hr. fylkesmannen kunne kontrollere, om de nødvendige beløp til avdragning og forrentning er opført.

De finansielle forhold i vårt land er fremdeles sådanne, at det er nødvendig for kommunene å iaktta den aller strengeste økonomi, og departementets henstilling i rundskrivelsen av 10 juni 1922 til kommunene om å vise den største resignasjon ved vedtagelsen av budgettene og forøvrig har fremdeles sin fulle gyldighet. Departementet må inntrengende henstille, at utgiftene mest mulig reduseres, og at foretagender som ikke er påtrengende nødvendige, ikke iverksettes, men utskytes til bedre tider, likesom man finner å burde påpeke nødvendigheten av, at der legges kraft i arbeidet med inndrivningen av skatter og skatterestanser, som nu i mange kommuner er avskrekkende store.

Departementet har stadig anledning til å se, at der ikke søkes om kongelig approbasjon på lånebeslutninger, som i virkeligheten trenger sådan approbasjon. Departementet skal i den anledning innskjerpe, at enhver lånebeslutning trenger kongelig approbasjon, medmindre lånet allerede fra først av er forutsatt å skulle reelt innfries, ikke bare konverteres, innen utløpet av 5 år. Om lånet optas som midlertidig eller fast er i denne henseende likegyldig. Man skal be kommunenes vedkommende gjort opmerksom herpå og henstille, at også hr. fylkesmannen nøie påser, at lovens krav i den heromhandlede henseende skjer fyldest.

Alle beslutninger, som trenger kongelig approbasjon, blir å innsende til departementet gjennem vedkommende fylkesmann snarest mulig.

Departementet vil videre foranlediget ved inntrufne tilfelle innskjerpe, at ingen foretagender utføres eller påbegynnes før den eventuelt fornødne kongelige approbasjon på vedkommende beslutning foreligger, og man vil i denne forbindelse fremheve, at beslutninger om iverksettelse av foretagender, som kan utstå til normale tider igjen inntrer, i almindelighet ikke kan ventes approbert. 22 mars.

Med foranstående skal man be alle by- og herredsstyrer innen hr. fylkesmannens embedsdistrikt gjort bekjent.

Lov *) [1]) om fredning av hummer. 23 mars.

§ 1. Hummer som er kortere enn 21 centimeter fra spissen av pannehornet til den bakre faste kant av mitterste svømmelapp, må hverken gjemmes, falbys, selges, kjøpes, mottas eller drepes, men skal, straks efter at den er tatt op, slippes tilbake i sjøen. Nr. 1.

§ 2. Det er forbudt å fange hummer eller sette ut hummerteiner (med eller uten agn) i tiden fra og med 15 juli til klokken 8 morgen den første virkedag i oktober. Dog kan Kongen — når fylkestinget har søkt om det — utvide eller innskrenke fredningstiden for fylket eller en del av fylket.

I ethvert tilfelle skal fredningstiden omfatte tidsrummet fra 15 juli til første virkedag efter 15 september.

§ 3. Uten hinder av bestemmelsene i §§ 1 og 2 kan Kongen tillate hummerfangst som skjer for å skaffe stamdyr til utklekningsinnretninger eller materiale til videnskapelige undersøkelser.

Samtidig med tillatelsen blir der å gi slike forskrifter som finnes nødvendige for å forebygge misbruk.

§ 4. I fredningstiden (§ 2) må hummer hverken falbys, selges, kjøpes eller mottas her i riket uten at den er lovlig merket. For å få den merket må man godtgjøre at den er innført fra utlandet, eller at den er fanget i lovlig tid. Hvordan dette skal godtgjøres, fastsettes av Kongen, som også gir regler for merkningen.

Under sådan kontroll som Kongen fastsetter, kan dog umerket hummer i fredningstiden sendes — og likeså selges — fra et innenlandsk lager til et annet.

§ 5. I fredningstiden (§ 2) må hummer ikke utføres fra riket uten at det er godtgjort at den er fanget i lovlig tid.

Hvordan dette skal godtgjøres, fastsettes av Kongen.

*) Bekjentgj. 27 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 12.

[1]) St.besl. 22 januar. Se Ot. prp. nr. 8 (for 1922). Innst. O. I (1923). St.tid., forh. i Ot. s. 2—24; i Lt. s. 3—4.

[2]) Jfr. kgl. res. 23 mars 1923 post 2.

[3]) Jfr. kgl. res. 23 mars 1923 post 1 og skrivelse fra Handelsdepartementet av s. d.

23 mars. Nr. 1. § 6. Forseelser mot denne lov, eller mot de forskrifter som er gitt i medhold av loven, straffes med bøter.

Ulovlig fanget eller omsatt hummer blir å slippe ut i sjøen igjen, hvis det formålstjenlig lar sig gjøre. Hvis ikke, kan fangsten eller dens verdi ved dom besluttes inndratt hos den skyldige, til fordel for statskassen.

§ 7. Denne lov trer i kraft straks.

Fra samme dag opheves lov om fredning av hummer av 29 juni 1894 og tilleggslov av 22 juni 1917.

23 mars. **Kongelig resolusjon** *), hvorved bestemmes:

1. Det overdrages til Handelsdepartementet å fastsette de regler,[1]) som i §§ 4 og 5 i den 23 mars 1923 sanksjonerte lov om fredning av hummer er forutsatt gitt om merkning av hummer og om kontroll med utførsel m. v. av hummer i fredningstiden.
2. Det overdrages inntil videre til fiskeridirektøren for hvert enkelt tilfelle å gi sådan tillatelse og slike forskrifter som nevnt i samme lovs § 3.

23 mars. **Skrivelse** *) fra Handelsdepartementet, hvorved departementet i medhold av lov om fredning av hummer av 23 mars 1923 og kongelig resolusjon av s. d. fastsetter nedenstående regler**) for merkning og utførsel m. v. av hummer i fredningstiden:

§ 1. I fredningstiden må hummer ikke utføres fra riket uten at det er godtgjort — på sådan måte som tollvesenet godtar — at hummeren er fanget i lovlig tid.

§ 2. I fredningstiden må hummer hverken falbys, selges, kjøpes eller mottas her i riket uten at den er merket av tollvesenet efter de regler som nedenfor er gitt.

§ 3. Til merkning må hummeren være innlevert innen 24 timer efterat fredningstiden er inntrått, medmindre hummeren opbevares i hummerpark eller -kiste på sådan måte som nedenfor nevnt (§ 6).

§ 4. Den, som forlanger merkningen utført, må godtgjøre — på sådan måte som tollvesenet godtar — at hummeren er fanget i lovlig tid eller innført fra utlandet.

Likeså må han sørge for tilstrekkelig hjelp under merkningen og, i fornødent fall, stille til rådighet et passende lokale for merkearbeidet.

§ 5. Merkningen skjer ved en blyplombe, som festes med en uskjøtt tråd av metall eller fiber (hamp, lin eller lig-

*) Bekjentgj. 27 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 12.
**) Trer istedenfor tidligere merkeregler av 29 juni 1917 med tilhørende lempningsbestemmelser.
[1]) Jfr. skr. fra Handelsdepartementet av 23 mars 1923.

nende) omkring hummerens midtparti, og således at plomben 23 mars.
ikke kan fjernes uten at tråden skjæres over.

§ 6. Også i fredningstiden kan hummer anmeldes til merkning eller kontroll, når den opbevares i hummerpark eller hummerkiste — i låssikre innretninger — og nøklene er overlevert tollvesenet før fredningstiden er inntrått.

Tollvesenet påser da:

1. at der i fredningstiden ikke blir u t t a t t umerket hummer undtagen i følgende tilfelle:
   a. for å utføres direkte til utlandet.
   b. for å overføres til en eksporthavn for lignende utførsel.
   c. for å overføres til en annen opbevarings-innretning (tilhørende samme eier eller en annen eier, på samme sted eller på et annet sted i riket).
   d. for å sendes til omsetning innenlands, således at hummeren ikke blir utlevert til mottageren uten først å være merket av tollvesenet på mottagelsesstedet.
   e. for å merkes, til omsetning hvorsomhelst.
2. at der i fredningstiden ikke blir i n n s a t t umerket hummer (undtagen fra annet lager efter 1 c ovenfor), medmindre det er godtgjort — på sådan måte som tollvesenet godtar — at hummeren er fanget i lovlig tid eller innført fra utlandet.

§ 7. Forsendelse som nevnt under *b*, *c* og *d* i § 6, 1 må foregå i betryggende plombert emballasje og under tollpass, hvori opgave over antall hummer uttatt og pakket. Tollpasset blir snarest å tilstille tollopsynet på mottagelsesstedet i konvolutt som er forseglet av tollvesenet.

§ 8. Ved forsendelse av levende hummer, innenlands eller til utførsel, har tollvesenet å påse at hver kasse eller lignende emballasje er tilstrekkelig åpen (småsprinklet eller hullet ikke luft-tett) og rummelig.

§ 9. Når levende hummer opbevares som nevnt i første punktum av § 6, påser tollvesenet at de låssikre innretninger ikke blir overfylt, og at de er innrettet således at der kan slippes mat nedi til dyrene uten å svekke kontrollens effektivitet.

§ 10. For hver hummer som merkes (levende eller død) betaler den som har forlangt merkningen utført en avgift til tollkassen av 3 — tre — øre, dog minst 3 — tre — kroner for hver forretning.

For hver kontrollforretning (§ 6) — utenom bare merkning — er avgiften 3 — tre — kroner pr. medgått time, for brøkdel av time tilsvarende, dog minst 1 — en — krone for enkelt forretning.

23 mars. Må vedkommende tjenestemann foreta reise for merkningens eller kontrollens skyld, tilkommer der ham sedvanlig skyss- og kostgodtgjørelse, som likeledes betales av den som har forlangt forretningen utført.

§ 11. Overtredelse av disse regler straffes med bøter.

23 mars. Nr. 2. **Midlertidig lov***)[1] om forlengelse av leietiden for husmenn, bygselmenn og leilendinger.

I.

Husmenn, bygselmenn og leilendinger skal, uansett om leieforholdet ifølge opsigelse fra eierens side eller ifølge leieavtalen skulde ha ophørt før faredag 1924, dog ha rett til å fortsette bruken av leiebruket inntil nevnte faredag. Den samme rett har også dødsboets vedkommende, hvor leieforholdet ophører ved dødsfall.

Leievilkårene skal være de samme som før, dog kan grunneieren, hvis han finner, at avgiften er for lavt satt, fordre dette spørsmål avgjort ved et skjønn, avgitt under lensmannens bestyrelse av tre menn. Omkostningene ved dette skjønn bæres av grunneieren, hvis avgiften ikke forhøies, og av den annen part, hvis forhøielse finner sted. Forøvrig finner reglene i lov om veivesenet av 21 juni 1912 kap. VII tilsvarende anvendelse, sålangt de passer, såvel for underskjønn som i tilfelle for overskjønn.

Bestemmelsen om, at leieforhold ikke skal ophøre før faredag 1924, gjelder dog ikke, hvor det ved endelig dom er avgjort, at leieren har forbrutt sin leierett. Likeledes kan vedkommende departement efter andragende fra eieren, og efterat leieren har hatt anledning til å uttale sig, gi tillatelse til, at forholdet ophører før, hvor dette av særlige grunner finnes rimelig.

I tvisttilfelle avgjøres det av åstedsforlikskommisjonen med endelig virkning, hvem der skal anses som husmann, bygselmann eller leilending i forhold til denne lov.

II.

Denne lov trer i kraft straks.

23 mars. Nr. 3. **Lov***)[2] om forandring i lov om salg og skjenkning av brennevin, øl, vin, fruktvin og mjød av 17 mai 1904, jfr. tillegslov, lov nr. 2 av 16 sep-

---

*) Bekjentgj. 27 mars i Lovtid 1ste avd. nr. 12.

[1]) St.besl. 17 mars. Se Ot. prp. nr. 2. Innst. O. nr. 16. St.tid., forh. i Ot. s. 237—244; i Lt. s. 82—85.

[2]) St.besl. 22 mars. Se Ot. pr. nr. 17. Innst. O. nr. 23. St.tid., forh. i Ot. s. 294—368; i Lt. s. 85—118.

tember 1921, og om tilleg til lov av 25 mai 1917 23 mars.
om tilleg til den førstnevnte lov. Nr. 3.

I.

Følgende bestemmelser i lov om salg og skjenkning av brennevin, øl, vin, fruktvin og mjød av 17 mai 1904, jfr. tilleggslov, lov nr. 2 av 16 september 1921, skal herefter lyde således:

Kapitel 1.

Om innførsel og omsetning av brennevin.

§ 1. Med de i denne lov nevnte undtagelser er innførsel, sending, kjøp og salg eller overdragelse på hvilken som helst måte mot vederlag, av brennevin forbudt.

§ 2. Til medisinsk, teknisk eller videnskapelig bruk kan brennevin sendes, selges og kjøpes overensstemmende med hvad derom bestemmes ved lov eller i forskrifter som utferdiges av Kongen.

Innførsel til ovennevnte bruk kan bare foretas av staten, eller av den eller dem som hertil får bevilling av Kongen, eller den han bemyndiger, og på vilkår som i bevillingen bestemmes.

§ 3. Utførsel og gjennemførsel fra og til utlandet av brennevin kan bare finne sted efter forskrifter gitt av Kongen.

Kapitel 5.

Almindelige bestemmelser.

§ 46.

1. Ved fruktvin forstås i denne lov en drikk, som er tilvirket av frukt-, bær- eller plantesaft gjennem alkoholgjæring, og som ikke inneholder over 14 volumprosent alkohol.
2. Ved vin forstås i denne lov en drikk, som er tilvirket av druesaft gjennem alkoholgjæring, og som ikke inneholder over 21 volumprosent alkohol.
3. Ved brennevin forstås i denne lov tilvirket alkohol, ublandet eller i blanding med vann, og enhver ved anvendelse derav fremstilt væske eller annen vare. Som brennevin regnes dog ikke væsker, som ved denaturering eller på annen måte er gjort utjenlig til drikk, og heller ikke væsker, som er tilsatt med alkohol bare for holdbarhetens skyld eller som opløsningsmiddel. Fruktvin og mjød av større alkoholstyrke enn 14 volumprosent og vin av større alkoholstyrke enn 21 volumprosent blir efter nærværende lov å anse som brennevin. Vedkommende regjeringsdepar-

23 mars. Nr. 3. tement eller den, departementet bemyndiger, avgjør, om en væske efter foranstående skal anses som brennevin.

II.

Bestemmelsene i lov av 25 mai 1917 om tillegg til lov om salg og skjenkning av brennevin, øl, vin, fruktvin og mjød av 17 mai 1904 skal herefter gjelde vin inneholdende inntil 21 volumprosent alkohol (jfr. § 46, nr. 2 i denne lovs I).

III.

Denne lov trer i kraft efter Kongens bestemmelse.

23 mars. **Kongelig resolusjon***), hvorved i medhold av lov om utenriksvesenet av 7 juli 1922 § 9 utferdiges nedenstående gebyrtariff for Norges utenrikske stasjoner:

§ 1. For de nedenfor nevnte tjenestehandlinger, utført ved legasjoner eller konsulater for privates regning, erlegges gebyr efter følgende satser, forsåvidt ikke undtagelse herfra er gjort i det følgende:

Nr.		I Europa:	Utenfor Europa:
1.	a) For utferdigelse av attest og certifikat samt for utferdigelse, fornyelse eller visering av norsk pass, hvad enten dette lyder på en eller flere personer	kr. 5,00	kr. 10,00
	Attester til norske borgere angående deres vernepliktsforhold samt attester som under norske borgeres reiser på offentlig bekostning meddeles dem til fremme av reisens øiemed, er gebyrfri.		
	I det følgende er under tariffnumrene 2, 3, 4, 5, 10, 11, 15, 16 og 18 omhandlet attester, bevidnelser og påtegninger for hvilke gjelder andre gebyrer enn under 1 a opført.		
	b) For visering av pass for utlendinger opkreves et gebyr svarende til det gebyr som vedkommende utlendings hjemlands passviserende myndighet i Norge krever for visering av norske statsborgeres pass for reise til passinnehaverens hjemland; i intet tilfelle vil der bli å opkreve mindre		

*) Bekjentgj. 27 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 12.

Nr.		I Europa:	Utenfor Europa:
	gebyr enn kr. 5,00 i Europa, og kr. 10,00 utenfor Europa, jfr. § 3.		
2.	For protokollasjon av anmeldt varemerke med tilhørende attestasjon	kr. 5,00	kr. 10,00
3.	Bekreftelse av myndighets eller privatpersons underskrift . . .	» 5,00	» 10,00
	For bekreftelse av flere underskrifter på et dokument og for bekreftelse av underskrifter på flere til samme sak hørende under legasjonens eller konsulatets segl sammenheftede dokumenter, når antallet av dokumentene ikke overstiger 5, beregnes som for en enkelt bekreftelse. Når dokumentantallet overstiger 5, beregnes nytt gebyr for hvert overskytende antall av inntil 5 eksemplarer.		
4.	Påtegning på dokumenter, derunder bevidnelser på testamenter . . .	» 5,00	» 10,00
	Bevidnelser eller påtegninger, som avgis i henhold til lov om de utentor riket værende stemmeberettigedes deltagelse i stortings- og kommunevalgene, er gebyrfri.		
5.	Påtegning av skibspapirer eller på skibsdagboken	» 1,00	» 2,00
6.	Optagelse av sjøforklaring . . .	» 20,00	» 30,00
	Undersøkelse og forhør i straffesaker eller undersøkelser i henhold til § 324 i lov om sjøfarten av 20 juli 1893 eller § 20 i lov om statskontroll med skibers sjödyktighet av 9 juni 1903 er gebyrfri.		
7.	Optagelse av protester	» 10,00	» 15,00
8.	Opnevnelse av besiktigelses-, skjønns- eller voldgiftsmenn . .	» 5,00	» 10,00
9.	Utferdigelse av midlertidig nasjonalitetsbevis	» 20,00	» 40,00
10.	Attest som i visse land utfordres for skibers inn- eller utklarering; for hver klarering	» 2,00	» 4,00
	Hvis flere attester utfordres ved samme inn- eller utklarering beregnes kun som for en ekspedisjon.		

23 mars.

Nr.		I Europa:	Utenfor Europa:
11.	Autorisasjon av skibs- og maskindagbok eller andre protokoller tillikemed bevidnelse om den eldre dagboks fremvisning og den nyes utferdigelse	kr. 3,00	kr. 5,00
12.	a) For påmønstring tillikemed opsettelse av hyrekontrakt og avregningsbok samt antegnelse på bemanningslisten og sjøfartsboken, for hver man	» 1,00	» 2,00
	b) for overføring av eldre påmønstring til ny bemanningsliste samt eventuell fornyelse av hyrekontrakten, for hver mann . . .	» 0,50	» 1,00
	c) for utarbeidelse av midlertidig (ikke trykt) bemanningsliste beregnes gebyr efter nr. 23.		
13.	For avmønstring tillikemed antegnelse derom på bemanningslisten og sjøfartsboken, for hver mann	» 1,00	» 2,00
	For antegnelse i bemanningslisten om sjømenns rømning erlegges intet gebyr.		
14.	Ombytte av fører tillikemed antegnelse derom på skibspapirene.	» 5,00	» 10,00
15.	Attest om innførelse i nasjonalitetsmatrikkelen såvelsom attest om utslettelse derav	» 2,00	» 4,00
	Selve innførelsen i nasjonalitetsmatrikkelen, når attest ikke begjæres, likesom mottagelse av erklæring og optagelse av forklaring som avgis for bibehold av statsborgerrett, er gebyrfri.		
16.	For ekteskaps stiftelse samt attest derom	» 20,00	» 35,00
	Senere attest derom	» 5,00	» 8,00
17.	Forkynnelse (derunder bevidnelse om utført forkynnelse) i henhold til lov av 4 juni 1892 § 8 angående forkynnelser, varsler i civile saker m.m.	» 5,00	» 10,00
18.	Leveattest	» 1,00	» 2,00
19.	Utskrift av konsulatprotokoll tillmed bekreftelse		

Nr.		I Europa:	Utenfor Europa:
	a) for inntil 4 sider	kr. 5,00	kr. 8,00
	b) for hver følgende påbegynt side	» 1,25	» 2,00
	For fler enn én utskrift beregnes, når disse er utført ved maskinskrevne gjennemslag, den halve gebyrsats for hvert nytt eksemplar.		
20.	For avskrift tillikemed bekreftelse		
	a) for inntil 4 sider	» 8,00	» 12,00
	b) for hver følgende påbegynt side	» 2,00	» 3,00
21.	For bekreftelse av avskrift:		
	a) for inntil 4 sider	» 5,00	» 7,00
	b) for hver følgende påbegynt side	» 1,25	» 1,75
22.	For optagelse av muntlige forklaringer i privates anliggender:		
	a) for inntil 4 sider	» 15,00	» 25,00
	b) for hver følgende påbegynt side	» 3,75	» 6,25
	Optagelse av forklaring angående tvist mellem fører og mannskap er gebyrfri.		
23.	For forfattelse av andragender eller andre dokumenter samt opsettelse av kontrakter og andre overenskomster i privates anliggender, ikke særskilt nevnt i denne tariff:		
	a) for inntil 4 sider	» 15,00	» 25,00
	b) for hver følgende påbegynt side	» 3,75	» 6,25
24.	For oversettelse eller bekreftelse av oversettelser den på stedet sedvanlige betaling.		
25.	For optagelse av fortegnelse over berget gods, forsåvidt der ikke beregnes godtgjørelse efter nr. 26: 1½ pct. av verdien, dog ikke		
	under	» 10,00	» 20,00
	og ikke over	»100,00	» 200,00
26.	For realisasjon av berget skib eller gods: den på stedet sedvanlige betaling.		
27.	For varetagelse av fraværende arvings tarv som hans representant: 4 pct. av det departementet eller arvingen oversendte beløp, når dette ikke overstiger kr. 5 000,00; dog ikke under . .	» 5,00	» 5,00

23 mars.

23 mars.

Nr.		I Europa:	Utenfor Europa:
	2 pct. av det overskytende; dog ialt ikke over	kr. 1 000,00	kr. 1 000,00
	Denne gebyrberegning omfatter godtgjørelse for samtlige de særskilte forretninger eller ekspedisjoner som er påkrevet til arvesakens fremme. Såfremt det finnes at den godtgjørelse, gebyrtariffen her foreskriver, i et enkelt tilfelle ikke skulde stå i rimelig forhold til det arbeide, som vedkommende sak har medført, kan departementet bestemme at gebyret forhøies.		
28.	For optegnelse, innkassering, utbetaling eller forsendelse av efterlatenskaper, forsåvidt avgift ikke blir å beregne efter nr. 27:		
	2 pct. av beløpet eller verdien, dog ikke under	» 5,00	» 5,00
	og ikke over	» 150,00	» 150,00
	For innfordring, optegnelse, hjemsendelse eller realisasjon av efterlatenskaper efter norsk skibsfører eller nogen av besetningen på *norsk* skib erlegges intet gebyr.		
29.	a) For innfordring av penger eller innfordring og forsendelse av penger:		
	2 pct. av beløpet, dog ikke under	» 10,00	» 10,00
	og ikke over	» 500,00	» 500,00
	b) For utbetaling eller forsendelse av penger eller forsendelse av verdipapirer eller verdisaker.		
	1 pct. av beløp eller verdi ikke overstigende kr. 1000,00, dog ikke under 1/4 pct. av det overskytende, det samlede gebyr dog ikke overstigende	» 4,00	» 4,00
		» 500,00	» 500,00
	Angående hjemsendelse av sjømenns kontante midler er særlige bestemmelser utferdiget.		
30.	For opbevaring inntil 4 måneder av penger, verdipapirer eller verdisaker:		

Nr.		I Europa:	Utenfor Europa:
	1 pct. av beløp eller verdi ikke overstigende kr. 1000,00, dog ikke under	kr. 4,00	kr. 4,00
	1/2 pct. av det overskytende: det samlede gebyr dog ialt ikke overstigende	» 500,00	» 500,00
	For opbevaring av sjømenns hyre samt av beløp som deponeres til dekkelse av utgifter for efterlatte sjømenn eller av avdøde sjømenns efterlatenskaper erlegges intet gebyr.		
31.	For forskudd eller utlegg av egne midler for private personer: den på stedet sedvanlige godtgjørelse.		
32.	For forretning utenfor den på stedet sedvanlige forretningstid eller utenfor embedslokalet foruten det i tariffen særskilt fastsatte gebyr og fri befordring til og fra embedslokalet:		
	for hver påbegynt time	» 5,00	» 8,00
	for en hel dag dog ikke mer enn	» 30,00	» 40,00
33.	For forretninger utenfor stasjonen, omhandlet i nærværende tariff, erlegges, foruten det tariffmessige gebyr samt erstatning for reiseutgifter, følgende dietgodtgjørelse pr. døgn:		
	til sendemann, chargé d'affaires og generalkonsul	» 50,00	» 50,00
	til legasjonsråd, handelspolitisk konsulent, konsul, legasjonssekretær og vicekonsul	» 40,00	» 40,00
	til øvrige tjenestemenn	» 30,00	» 30,00
	Betaling efter nr. 32 og 33 kan ikke beregnes samtidig.		

§ 2. Utenriksk tjenestemann må for tjenstlige forretninger ikke fordre eller oppebære betaling i andre tilfelle enn de som er hjemlet ved § 1 eller annen uttrykkelig bestemmelse.

Gebyr kan ikke beregnes av overordnet tjenestemann når underordnet allerede rettelig har oppebåret gebyr for forretningen.

§ 3. Til veiledning ved beregning av viseringsgebyrer efter gjensidighetsprinsippet vil Utenriksdepartementet holde vedkommende utenrikske stasjoner underrettet om de gebyrer

23 mars. som avkreves norske undersåtter ved passvisering for reiser til vedkommende fremmede land.

§ 4. Gebyr blir ikke å opkreve:

1. For tjenstlige forretninger som utføres for norske stats- og kommunale myndigheter, medmindre forretningene er av den art at særlig godtgjørelse i lignende tilfelle utbetales sådanne myndigheters tjenestemenn i Norge;
2. for forretninger som begjæres av fremmede myndigheter til offentlig bruk, samt når internasjonale eller courtoisiemessige hensyn tilsier avgiftsfri behandling;
3. når norsk sjømann for å håndheve sin rett eller av annen gyldig årsak forlanger attest, pass, visering, legalisasjon, avskrift, forfattelse av ansøkning, oversettelse av skudsmål, avmønstringsbevis o. l. eller annen bistand;
4. av andre norske undersåtter, som tiltrenger lignende bistand som under 3 nevnt, når deres uformuenhet sannsynliggjøres. Således er bevidnelser i anledning av ansøkninger om gratis rettshjelp gebyrfri;
5. for forretning, som ifølge overenskomst med fremmed stat skal utføres avgiftsfritt.

§ 5. Utenriksdepartementet kan i særlige tilfelle bestemme at gebyr undtagelsesvis kan nedsettes eller frafalles.

§ 6. Er tjenestemannen påført utlegg til bestridelse av nødvendige utgifter foranlediget ved en utført tjenstlig forretning i privates anliggender, har han — hvad enten han ifølge ovenstående tariff er berettiget til for selve forretningen å oppebære noget gebyr eller ikke — rett til å erholde godtgjørelse herfor; dog ikke såfremt godtgjørelsen allerede er innbefattet i den erstatning, som tilkommer ham ifølge tariffen (nr. 33).

Som sådanne utlegg kan nevnes: Utgifter til tolk benyttet under forhør eller forklaring, til nødvendig juridisk bistand, porto, telegrammer, avertissementer o. l.

Forinnen tjenestemannen avholder sådanne utlegg bør han imidlertid, når omstendighetene tilsier det, på forhånd sikre sig samtykke fra den interesserte til utleggets avholdelse.

§ 7. Valgt konsul, som av fører av norsk skib eller annen norsk borger benyttes i skibsfarts- eller handelsanliggender eller andre saker er — når disse ligger utenfor konsulattjenesten — berettiget til for sådan bistand å beregne den på stedet sedvanlige provisjon. Dog er den valgte konsul såfremt der for forretningen er fastsatt gebyr i § 1, uberettiget til å beregne høiere godtgjørelse enn i nevnte § bestemt, selv om forretningen ikke nødvendigvis må utføres av ham i hans egenskap av konsul.

§ 8. Når gebyr skal beregnes efter side, bør som regel i gjennemsnitt hver håndskreven side inneholde 30 linjer og

hver håndskreven linje 35 bokstaver, hver maskinskreven side 20 linjer og hver maskinskreven linje 50 bokstaver. 23 mars.

§ 9. Når tjenestemann oppebærer gebyr, skal han antegne dettes størrelse på dokumentet og, når vedkommende begjærer det, også gi særskilt kvittering derfor. Dokumentet skal påføres ordene »til offentlig bruk uten gebyr«, såfremt forretningen er utført for det offentlige (norsk stats- eller kommunal myndighet), ordene »uten gebyr«, når i andre tilfelle forretningen er avgiftsfri, og ordet »gratis«, når fritagelse for gebyr finner sted av hensyn til vedkommendes uformuenhet.

§ 10. 1. Forinnen tjenestemann på forlangende av privat person mottar til opbevaring penger, verdipapirer eller verdisaker skal vedkommende overlevere ham et skriftlig andragende, avfattet overensstemmende med nedenstående formular A. For depositums mottagelse skal tjenestemannen gi vedkommende kvittering, avfattet overensstemmende med nedenstående formular B.

Disse bestemmelser kommer dog ikke til anvendelse ved mottagelsen til opbevaring av sjømenns hyre eller av beløp, som deponeres til dekning av utgifter for syke eller efterlatte sjømenn.

2. Over mottatte deposita av penger, verdipapirer og dokumenter skal der for hver stasjon føres en særskilt fortegnelse.

Formular A.

Undertegnede andrar herved om, at et beløp av.....
(en pakke inneholdende ..... til verdi.....)
må bli mottat til opbevaring i de — norske i
..... for et tidsrum av inntil ..... måneder.
Undertegnede inngår på, at dette depositum ikke skal utleveres uten mot tilbakelevering av kvittering, og at hverken den norske stat eller nevnte legasjon (konsulat) eller nogen ved samme ansatt funksjonær skal bære nogetsomhelst ansvar for tap, ødeleggelse eller beskadigelse av depositumet, forårsaket ved ild, tyveri eller på annen måte.

..... 19..

(Underskrift).

Formular B.

Herved bevidnes, at ..... idag har overlevert til denne legasjons (dette konsulats) opbevaring for inntil en tid av ..... et beløp av ..... (en pakke erklært å inneholde .....

23 mars. til verdi .....), hvilket beløp (hvilken pakke) blir å tilbakelevere mot denne kvittering. Beløpet (pakken) er mottatt på den uttrykkelige betingelse, at hverken den norske stat eller denne legasjon (dette konsulat) eller nogen ved samme ansatt funksjonær bærer nogetsomhelst ansvar for sammes tap, beskadigelse eller ødeleggelse, forårsaket ved ild, tyveri eller på annen måte.

Gebyret for opbevarelsen utgjør ifølge tariffen .....

For gebyrets mottagelse meddeles herved kvittering.

De norske ..... i .....

den ..... 19..

(Underskrift).

§ 11. 1. De gebyrer efter § 1, som oppebæres ved lønnet stasjon tilfaller staten, med undtagelse av dem som omhandles i tariffens nr. 20—33, hvilke tilfaller stasjonens bestyrer. Denne skal dog ikke i budgettårets løp personlig kunne oppebære mer enn tilsammen kr. 5 000,00 av disse gebyrer, beregnet efter nærværende §, avsnitt 3, medmindre departementet i særskilt tilfelle anderledes bestemmer. (Sml. § 1, nr. 27). Beløp som måtte overstige den således satte grense, tilfaller staten.

2. De gebyrer efter § 1, som oppebæres ved valgkonsulat, tilfaller stasjonens innehaver.

3. Ved omregning av de i § 1 fastsatte satser fra norsk til vedkommende fremmede myntsort, legges i land hvis mynt i forhold til gullpariteten noteres høiere enn den norske krone, normalkursen til grunn; i land hvis mynt noteres lavere enn den norske krone, benyttes dagens kurs medmindre anderledes av Utenriksdepartementet bestemmes.

§ 12. Ved hver stasjon skal der føres regnskap over de i medfør av § 1, nr. 1—33 oppebårne gebyrer.

De nærmere forskrifter for gebyroppebørslen og avleggelsen av gebyrregnskapene gis av Utenriksdepartementet.

§ 13. Nærværende tariff, hvorav et eksemplar skal finnes opslått i hvert legasjons- og konsulatkontor, trer i stedet for de i den ved kongelig resolusjon av 24 juli 1906 utferdigede instruks §§ 104—107 inneholdte forskrifter, forandret ved kongelige resolusjoner av 31 mai 1912, 12 juli 1912 og 17 desember 1920.

§ 14. Nærværende tariff trer i kraft fra og med 1 juli 1923.

23 mars. **Kongelig resolusjon***) om politivedtekter for Lier herred.

*) Bekjentgj. 27 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 12, hvor politivedtektene er inntatt.

Kongelig resolusjon *) om vedtekt for tobakk- 23 mars.
salg til barn i Nore herred, Buskerud fylke.

Kongelig resolusjon *) om lukningsvedtekt for 23 mars.
utsalgssteder i Tune herred, Østfold fylke.

Kongelig resolusjon **) om vedtekter for herberger- 23 mars.
og beverternæringen i Norderhov herred.

Kongelig resolusjon *) om lukningsvedtekt for 23 mars.
utsalgssteder i Vennesla herred, Vest-Agder fylke.

Kongelig resolusjon ***) om takster for benyttelse 23 mars.
av Holmestrand kommunes brygger.

Kongelig resolusjon ***) om forbud mot å slippe 23 mars.
gravær på beite i sambeitestrekningen Kvarv—Strøm-
vand i Sørfold herred, Nordland fylke.

Kongelig resolusjon †) om utvidelse av gren- 23 mars.
sene for det bygningsloven underlagte strøk i Ulstein-
vik, Møre fylke.

Kongelig resolusjon ***) om den største hastighet for 23 mars.
motorvogn- eller motorsykkelkjøring på en
strekning av den vestlandske hovedvei i Sande herred ved
Galleberg stasjon og meieri.

Kongelig resolusjon, hvorved meddeles tillatelse til: 23 mars.

1. At Kristiania Småkirkeforening på en dertil utsett innen Vestre Aker beliggende tomt ved Kirkeveien lar opføre en kirke efter en av arkitektene Nielsen & Sund utarbeidet plan. — Oslo stiftsdireksjon bemyndiges til å samtykke i mindre vesentlige endringer i planen, om sådanne under arbeidets gang måtte finnes ønskelige eller nødvendige.
2. At denne kirke — som blir å benevne Majorstuens kirke — inntil videre benyttes til avholdelse av offenlig gudstjeneste, og at dens prest — inntil anderledes måtte bli bestemt — efter bemyndigelse av Fagerborg menighets prester forvalter sakramentene og utfører de øvrige kirkelige handlinger for befolkningen i det strøk av nevnte menighet, som begrenses av Bogstadveien fra bygrensen til Jacob Aalls gate, denne gate til Suhms gate, denne gate

*) Bekjentgj. 27 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 12, hvor vedtekten er inntatt.
**) Bekjentgj. 27 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 12, hvor vedtektene er inntatt.
***) Bekjentgj. 27 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 12.
†) Bekjentgj. 27 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 12 hvor de nye grenser er beskrevet.

23 mars. til Sorgenfrigaten, denne gate til Fagerborggaten, denne gate til Gørbitz gate, denne gate til Kirkeveien (bygrensen) og denne tilbake til utgangspunktet. Tillatelsen meddeles på betingelse av:

a. At gudstjenestene og de kirkelige handlinger i kirken forrettes efter den norske kirkes alterbok og tekstbok;

b. at de for kirkenes benyttelse utenfor de regelmessige gudstjenester og kirkelige handlinger gjeldende regler finner anvendelse på den nye kirke, dog således at det tilligger Småkirkeforeningens styre å meddele tillatelse til dens benyttelse utenfor gudstjenestene;

c. at valget av kirkens prest undergis approbasjon av Oslo biskop, og at presten står under tilsyn av domprosten i Kristiania og biskopen;

d. at presten fører kirkebok og fødselsregister for det ham anviste distrikt samt dagsregister over sine geistlige forretninger, og at han avgir innberetning og oplysninger vedkommende sitt menighetsdistrikt i likhet med hvad der påligger prester i statskirkens tjeneste og dessuten hvert år tilstiller biskopen en innberetning om sin virksomhet.

23 mars. **Kongelig resolusjon**, hvorved i medhold av lov om opphevelse av magistratsembedene av 9 mars 1917 og lov av 9 juni 1922 om forandringer i og ikrafttreden av nevnte lov, bestemmes, overensstemmende med Sandnes bystyres beslutning av 27 februar 1923, at borgermesteren i samme by skal tiltre fattigstyret, helserådet, havnestyret, reguleringskommisjonen og skolestyret.

23 mars. **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmes:

1. De av Lillehammer bystyre i møte den 2 mars 1923 godkjente nye vedtekter for Lillehammer øl- og vinsamlags aktieselskap stadfestes i henhold til lov nr. 3 av 16 september 1921 § 23, jfr. § 35, som gjeldende fra og med 15 april 1923 og inntil videre, dog ikke utover 15 april 1929.
2. De ved kongelig resolusjon av 8 november 1918 stadfestede vedtekter for Lillehammer øl- og vinsamlag opheves fra den tid nærværende vedtekter trer i kraft.

23 mars. **Kongelig resolusjon**, hvorved der i medhold av vedkommende post i de ved kongelig resolusjon av 16 januar 1920 fastsatte konsesjonsbetingelser og i henhold til lov om fattigvesenet av 19 mai 1900 §§ 28 og 33 meddeles stadfestelse — med nogen endringer — på et fremlagt, av vedkommende utvalg foreslått utkast til plan for et sikkerhetsfond ved Nordland Portland Cementfabrik A/S i Tysfjord herred, Nordland fylke.

Midlertidig lov*)[1]) om tillegg til lovgivningen om akkordforhandling og konkurs. 24 mars.

§ 1. Når en aktiebank eller en sparebank har innstillet sine betalinger, og det såvel av hensyn til fordringshaverne som av samfundsmessige hensyn anses påkrevet at likvidasjon søkes undgått kan Finansdepartementet efter ansøkning fra styret anbefalt av Norges Bank bestemme, at banken skal settes under offentlig administrasjon for en tid av indtil 1 år.

§ 2. Såsnart Finansdepartementet har fattet sådan beslutning som nevnt i § 1 skal Norges Bank opnevne et administrasjonsstyre og en kontrollkomité for banken efterat bankens representantskap eller forstanderskap har fått adgang til å uttale sig.

Administrasjonsstyret og kontrollkomiteen skal hver ha minst 3 medlemmer hvorav den ene opnevnes som formann.

Dessuten opnevnes det fornødne antall varamenn.

Bankens styremedlemmer og andre valgte tillitsmenn er ikke utelukket fra opnevnelse.

§ 3. Administrasjonsstyret skal uten ophold utferdige en kunngjørelse om at banken er satt under offentlig administrasjon.

Denne kunngjørelse skal innrykkes i Norsk Kunngjørelsestidende og i et eller flere blade som er almindelig lest på stedet, slås op på rettsstedet og på børsen om sådan finnes samt tinglyses såvel ved bankens verneting som ved enhver underrett innen hvis krets banken eier fast eiendom.

Videre skal administrasjonsstyret gjøre anmeldelse til handelsregistret om at banken er satt under offentlig administrasjon og om opnevnelsen av administrasjonsstyret og kontrollkomiteen.

§ 4. Fra den tid ansøkning efter § 1 er innlevert til departementet eller til befordring med post eller telegraf og til ansøkningen er avslått eller til den offentlige administrasjon ophører kan utlegg eller avsetning ikke tas i bankens eiendeler og tvangssalg kan ikke foretas med mindre en fullt rettsbeskyttet panterett er erhvervet før det nevnte tidspunkt.

I samme tidsrum kan bankens bo heller ikke besluttes tatt under konkursbehandling selv om begjæring er fremsatt tidligere.

Fordringer som er erhvervet av bankens skyldnere efterat den har innstillet sine betalinger, kan ikke bringes i motregning overfor banken.

§ 5. Administrasjonsstyret skal senest innen 3 måneder fra opnevnelsen sende innberetning til Finansdepartementet og Norges Bank, inneholdende en uttømmende oversikt over bankens stilling, redegjørelse for forretningsførselen forut for administra-

---

*) Bekjentgj. 27 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 12.

[1]) St.besl. 24 mars. Se Ot. prp. nr. 8. Innst. O. VIII. St.tid., forh. i Ot. s. 368—383; i Lt. s. 118—128.

24 mars. sjonens iverksettelse og plan for administrasjonsstyrets arbeide. Innberetningen skal være ledsaget av en uttalelse fra kontrollkomiteen.

Departementet kan forlange ny innberetning avgitt hvert kvartal eller halvår og ytterligere oplysninger meddelt eller undersøkelser iverksatt. Efter forslag av Norges Bank kan det også beslutte endringer i arbeidsplanen.

Innberetninger og status kan offentliggjøres såvel av departementet som av administrasjonsstyret i den utstrekning som finnes hensiktsmessig.

§ 6. Under administrasjonen trer bankens styre og andre valgte myndigheter ut av funksjon, men de er forpliktet til å bistå administrasjonsstyret og meddele alle oplysninger som trenges for dets og kontrollkomiteens virksomhet.

§ 7. Administrasjonsstyret leder bankens virksomhet.

Administrasjonsstyrets formann eller to av dets medlemmer tegner bankens firma. Revisorer velges av kontrollkomiteen.

Nærmere forskrifter om kontrollen og revisjonen kan utferdiges av Finansdepartementet.

§ 8. Under administrasjonen fortsettes bankens virksomhet i den utstrekning som administrasjonsstyret finner forsvarlig, under hensyntagen til fordringshavernes interesser.

Fordringer som grunner sig på mottagelsen av nye innskudd eller på utførelse av andre almindelige bankforretninger har fortrinsrett for eldre fordringer om banken senere overgår til akkordforhandling eller konkurs. Over alle nye forretninger føres særskilt bokholderi.

§ 9. Forfalne veksler og andre gjeldsbrever, for hvis innfrielse banken er ansvarlig, kan fornyes såfremt det kan skje uten utlegg for banken. Dog bør det i så fall uttrykkelig anføres at underskriften meddeles til fornyelse og den skal ikke gi vedkommende fordringshaver eller medforpliktede bedre rett til fyldestgjørelse enn om fornyelse ikke hadde funnet sted.

Forfallen gjeld, som har fortrinsrett i konkurs, eller er sikret ved pant, kan utbetales.

§ 10. Innskudd og andre rentebærende forpliktelser fra tiden før innsendelsen av ansøkning om administrasjon forrentes under administrasjonen efter en rentesats som til enhver tid skal ligge 2 prosent under Norges Banks diskonto.

Avbetaling på sådanne forpliktelser kan foregå men ikke i større utstrekning enn administrasjonsstyret finner strengt påkrevet av hensyn til fordringshavernes personlige behov eller deres erhvervsvirksomhet og ikke med større beløp enn der med sikkerhet kan påregnes som dividende om banken skulde overgis til konkursbehandling. Avbetalingene med tillegg av 4 prosent

rente gjelder i tilfelle som forskudd på konkursdividenden eller akkordprosentene. 24 mars.

§ 11. Finansdepartementet kan efter ansøkning fra administrasjonsstyret forlenge den i § 1 fastsatte årsfrist med 1 år ad gangen.

Det kan også til enhver tid efter forslag av Norges Bank pålegge administrasjonsstyret å innlede akkordforhandling eller å overgi banken til konkursbehandling.

§ 12. Efter utgangen av hvert kalenderår såvelsom ved administrasjonens avslutning skal administrasjonsstyret snarest mulig avgi revidert regnskap til Finansdepartementet.

Regnskapet skal være ledsaget av kontrollkomiteens uttalelse og kunngjøres på den i aktielovens § 51 foreskrevne måte.

§ 13. Bestemmelsene i straffelovens § 289 skal også gjelde når en bank er satt under offentlig administrasjon efter denne lov.

§ 14. Blir der av en bank som er under offentlig akkordforhandling eller konkurs fremsatt et akkordforslag som er betinget av at der tilveiebringes ny driftskapital, og er akkordforslaget med rekonstruksjonsplanen anbefalt av akkordstyret eller konkursboets bestyrer og kreditorutvalget og dessuten godkjent av Norges Bank og Finansdepartementet, kan akkorden stadfestes av skifteretten når forslaget er vedtatt med det lovbestemte flertall efter fordringenes beløp selv om der ikke er flertall efter personer.

Ved en sådan akkord kan det forbeholdes at senere stiftede fordringer skal ha fortrinsrett fremfor de fordringer som omfattes av akkorden såfremt banken kommer under konkurs før akkorden er opfylt.

Bestemmelsene i § 10, annet ledd får tilsvarende anvendelse.

§ 15. Skifteretten kan i sådanne boer som nevnt i § 14 forlenge fristene for fremsettelse og behandling av akkordforslag. Dog kan møte til behandling av akkordforslag ikke holdes senere enn 1 år efter akkordforhandlingens åpning.

§ 16. Den ved konkurslovens § 119, jfr. akkordforhandlingslovens § 30, hjemlede rett for boets skyldnere til å bringe fordringer på boet i motregning kommer ikke til anvendelse på fordringer, som er erhvervet efterat banken innstillet sine betalinger.

§ 17. Denne lov trer i kraft straks.

Bestemmelsene i §§ 14 og 15 kommer til anvendelse også når akkordforhandling eller konkurs er åpnet tidligere.

Aktes der i et sådant akkordforhandlingsbo fremsatt nytt akkordforslag overensstemmende med denne lovs § 14, skal akkordstyret beramme nytt møte som i akkordforhandlingslovens § 6 omhandlet.

24 mars. Overgår en bank fra akkordforhandling til administrasjon efter denne lov kommer bestemmelsene i akkordforhandlingslovens § 31 ikke til anvendelse.

24 mars. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til en byskriver, hvori meddeles, at departementet antar, at der for tinglesning av utpantningsforretning i fast eiendom for stempelavgift ikke blir å beregne gebyr, da nevnte avgift antas å inngå under de i sportellovens § 56, 4de ledd, omhandlede skatter og andre offentlige eller kommunale avgifter.

24 mars. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Agder i anledning av en forespørsel fra et skolestyre om lovligheten av følgende beslutning som skolestyret har fattet den 3 mars 1920:

»Med hensyn til utskrivningsalderens minimum ved anmeldelse til eksamen fastsetter skolestyret følgende: De som melder sig til eksamen, må ha fylt 14 år innen 24 juni (St. Hans) ellers vil de ikke bli antatt«.

Departementet uttaler som svar på denne forespørsel: Efter landsskolelovens § 10 er et barn berettiget til å få undervisning i folkeskolen fra den optagelsestermin som faller nærmest efter dets fylte 7de år.

Er således optagelsesterminen eksempelvis 15 september vil et barn som fyller 7 år innen denne dag være berettiget til å begynne på folkeskolen fra denne optagelsestermin.

Da folkeskolen er 7-årig, vil et barn som efter 7 skoleår har nådd folkeskolens mål ved utløpet av det 7de skoleår være berettiget til å bli utskrevet av folkeskolen. Det går derfor ikke an som skolestyret har gjort i den beslutning som ovenfor er gjengitt å kreve, at barna skal ha fylt 14 år innen 24 juni for å bli antatt til avgangsprøven. Det må være nok at vedkommende barn har gått 7 år på folkeskolen.

24 mars. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren, Bergen, i anledning av at et skolestyre har gjort vedtak om, at intet barn kan optas i folkeskolen, når det ikke har fylt 7 år til 1 oktober, og at barna ikke skal få gå op til avgangsprøven og bli utskrevet av skolen før efter 7 års skolegang. Skoleåret slutter sist i juni, og intet barn kan da bli utskrevet uten at det fyller det 14de året til 1 oktober.

Departementet uttaler, at vedtaket er lovlig og bindende for alle.

26 mars. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Oslo i anledning av en forespørsel fra bestyreren av en bys kommunale høiere almenskole og inspektør ved folkeskolen, om han

har stemmerett «ved skolerådets valg på lærer- 26 mars.
representant i skolestyret».

Som svar herpå uttaler departementet, at det ikke er skolerådet, men de enkelte lærere som velger lærernes representant til skolestyret. Og idet man forstår skolebestyrerens spørsmål således, at han vil vite om han har stemmerett ved et sådant valg, skal man uttale, at spørsmålet må bli å besvare benektende, da bestyreren (inspektøren) ikke er innehaver av en sådan lærerpost som efter lovens § 40 d gir stemmerett ved valg på lærerrepresentant til skolestyret.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren, Trond- 26 mars.
hjem, om lovligheten av et av en bys middelskoles lærerpersonale foretatt valg av representant til skolestyret. Det oplyses, at da valget fant sted, hadde middelskolen bare 4 ansatte lærere. Der var visstnok opført bevilgning til 5 lærerposter for det tilfelle at der blev bruk for 5 lærere. Det blev der imidlertid ikke, og det effektive antall lærerposter er således fremdeles 4.

I anledning herav uttaler departementet, at det efter det oplyste antar, at middelskolens lærerpersonale ikke hadde lovlig adgang til å velge representant til skolestyret, idet personalets rett til å være representert i skolestyret først inntrer, når det effektive antall lærerposter blir bragt op til det i byfolkeskolelovens § 40 e fastsatte minimum. Man skal tilføie, at man antar, at den endelige avgjørelse av spørsmålet om dette valgs gyldighet ikke tilligger skolestyret. Når skolestyret ses å påberope sig nærværende departements skrivelse av 25 januar 1913 er hertil å bemerke, at nevnte skrivelse var foranlediget ved og gav svar på en innkommet anke over at der angivelig var begått endel formelle feil under selve valghandlingen.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoleinspektør Øyen, 27 mars.
Arendal.

I brev av 12 januar sl. har De spurt om ikke barn som er henimot $7^1/_2$ år gamle når de får begynne på folkeskolen, kan springe over en klasse, hvis de ved privatundervisning klarer den høiere klasses årsprøve.

Enn videre har De spurt, om foreldre kan kreve, at barn kan springe over 5te klasse og gå direkte fra 4de til 6te klasse, når de i sommerferien har mottatt privatundervisning.

Departementet skal i den anledning bemerke:

Efter byskolelovens § 9 er et barn berettiget til å få undervisning i folkeskolen fra den optagelsestermin som faller nærmest efter dets fylte $6^1/_2$ år.

Med bystyrets samtykke kan efter samme § aldersgrensen for optagelse i folkeskolen nedsettes til 6 år.

27 mars. Et barn må altså efter loven ha fylt 6½ år for å kunne kreves optatt i skolens 1 klasse, dersom ikke bystyret har nedsatt aldersgrensen.

Rett til å bli optatt i 2 klasse har derfor efter departementets mening ikke barn som er «henimot 7½ år gamle», medmindre det i skoleplanen er bestemt, at aldersgrensen for optagelse i skolen skal være 6 år.

Den samme lovbestemmelse må føre til, at foreldre heller ikke kan kreve, at barn skal opflyttes fra 4de til 6te klasse, selv om barna ved ekstralesning skulde være satt istand til å følge med i 6te klasses undervisning. For å ha rett til opflyttelse i en høiere klasse, må nemlig et barn ikke bare ha nådd målet for undervisningen i den næst nedenfor liggende klasse, men det må også ha nådd den alder som barnet efter loven og skoleplanen skal ha for optagelsen i den høiere klasse, kfr. lovens § 10 sammenholdt med § 11; kfr. også § 2.

28 mars. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Oslo i anledning av en innkommet henvendelse fra en skolekrets, hvori uttales, at departementet antar, at der ikke er adgang til å dispensere fra påbudet i landsfolkeskolelovens § 26 om, at en folkeskolelærer, der skal undervise i kristendomskunnskap, må tilhøre statskirken.

28 mars. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til fylkesmannen i Nordland, hvori departementet — efter samråd med Landbruksdepartementet — uttaler, at der intet antas å være til hinder for, at et kommunalt jordstyres formann velges til kommunens ordfører, når han intet regnskap har å avlegge overfor kommunen, jfr. departementets i Lovtidende inntatte skrivelse av 5 mars 1923 til fylkesmannen i Sør-Trøndelag.

31 mars. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet, hvori meddeles, at ifølge officiell meddelelse fra den franske regjering har den østerrikske regjering erklært at replublikken Østerrike — uten hensyn til at den i sin oprinnelse er uavhengig av det tidligere østerriksk-ungarske monarki — erklærer å være bundet av konvensjonen av 20 mai 1875 angående opprettelse av et internasjonalt byrå for mål og vekt.

4 april. **Skrivelse** fra Arbeidsdepartementet, hvorved oversendes en av Brandkassens tekniske konsulent på foranledning avgitt erklæring angående spørsmålet om forevisning av film utenfor de faste kinematografiokaler, hvori anføres følgende:

For filmforevisninger (ved skoleundervisning, foredrag i foreningslokaler o. l.), hvorved der alene benyttes små lyssvake

glødelampeapparater, skulde man i betraktning av at disse ap- 4 april.
parater ikke tilnærmelsesvis medfører så stor brandfare som den, der kan være forbundet med de store lyssterke buelampeapparater, anta, at det vil være tilstrekkelig å opstille følgende bestemmelser:

1. Apparatet skal være forsynt med automatisk lukker for lyset. Buelamper tillates ikke som lyskilde, og apparatet skal være godkjent av vedkommende offentlige myndighet (politiet, brandstyret — se kinematografloven av 25 juli 1913 §§ 5 og 11).
2. Filmapparatet må kun betjenes av dertil oplærte og kyndige personer, og disse må ikke forlate apparatet under forestillingen.
3. Det elektriske anlegg må være anordnet overensstemmende med de offentlige forskrifter.
4. I forevisningslokalet må ikke finnes mer film enn det som skal benyttes hver enkelt gang og film som ikke er innstallert på apparatet, skal opbevares i blikkeske forsynt med tettsluttende lokk og anbragt i avstand fra apparatbordet.
5. Foreningslokalet skal være godkjent av vedkommende offentlige myndighet (se punkt 1) og apparatet skal opstilles på sådant sted i lokalet, at det står fritt, og ikke kommer i nærheten av brennbare gjenstander, såsom gardiner, portierer, stolerader, opstablede møbler etc.
6. Slukningsmidler — helst trykkvannledning med brandkran og ferdig påskrudd slange eller i mangel derav en fylt assuransesprøite, eller kjemisk sprøite, samt et ullteppe skal alltid finnes like i nærheten av apparatbordet ferdig til øieblikkelig bruk.
7. Vedkommende myndigheter (se punkt 1) — hvis tillatelse til forevisning på forhånd må være innhentet — har å gi og påse overholdt de ytterligere særlige påbud, som for tilfelle måtte finnes påkrevet, forat forholdene med hensyn til ildsikkerheten kan bli så betryggende som mulig.

Man undlater ikke å tilføie at det i praksis neppe lar sig gjennemføre å godkjenne enkelte spesielle apparater for heromhandlede bruk, således som av brandchefen i Ålesund antydet. Der finnes nemlig i handelen et så stort — og stadig stigende antall av forskjelligartede og skiftende apparatkonstruksjoner, at det vil være vanskelig, for ikke å si umulig å treffe et utvalg, som ikke vil vekke misnøie og avføde stadige klager fra fabrikanter og forhandlere.

Skrivelse fra Finansdepartementet til fylkesmannen i Tele- 4 april.
mark fylke angående spørsmålet *om hvorvidt et aktieselskaps faste funksjonærer*, arbeidere og aktionærer,

4 april. som er medlemmer av en ligningsinstans, kunde delta i behandlingen av vedkommende aktieselskaps ligning.

Departementet uttaler, at et aktieselskap må anses å være sine fast ansatte funksjonærers og arbeideres «principal» i den forstand, hvori byskattelovens § 120 (landskattelovens § 128) annet ledd bruker dette uttrykk. De antas derfor å måtte fratre ved behandlingen av selskapets ligning.

Departementet er også tilbøielig til å anta, at en aktionær i et aktieselskap må fratre som inhabil ved behandlingen av selskapets ligning, jfr. det ovenfor citerte lovsteds uttrykk «interessentskap eller forretning, hvori han er direkte økonomisk interessert». Under enhver omstendighet antas dette å burde skje, hvis aktionæren har et så stort antall aktier, at hans økonomiske interesse i selskapet efter hans forhold forøvrig kan skjønnes å være av vesentligere betydning.

5 april. **Rundskrivelse** fra Socialdepartementet til fylkesmennene.

Finansdepartementet har i rundskrivelse til fylkesmennene av 24 mars 1922 i anledning av den besluttede nye ordning med hensyn til revisjon og anvisning av lægers og jordmødres skyss og kostgodtgjørelse for reiser i medisinalvesenets anliggender bestemt, at der av oppebørselsbetjentene gjennem vedkommende fylkesmann blir å sende regnskap over omhandlede utgifter for hvert kvartal til Statsrevisjonen.

Efter konferanse med Finansdepartementet skal man av hensyn til opgjør av statsregnskapet meddele, at oppebørselbetjentene dessuten gjennem vedkommende fylkesmann må innsende til Socialdepartementet regnskap (uten bilag) for hver budgett-termin (alle 4 kvartaler).

Dette regnskap må utvise på inntektssiden:

1. Slutningsbeholdning for foregående bugett-termin.
2. De av Finansdepartementet anviste beløp. Disse anvisninger må spesifiseres.
3. Innkomne refunderte beløp.
4. Desisjonsansvar, og

på utgiftssiden:

1. Utbetalte, av fylkesmannen anviste regninger.
2. Godtgjørelse efter desisjon.
3. Slutningsbeholdning.

Hr. fylkesmannen bes attestere, at de utbetalte regningsbeløp stemmer med Deres anvisninger.

Regnskap som her nevnt blir for budgett-terminen 1921—22 å innsende snarest mulig, og for inneværende og følgende terminer senest innen 2 måneder efter budgett-terminens utløp.

Den i Socialdepartementets rundskrivelse av 24 februar 1922 gitte bestemmelse om, at fylkesmennene innen 2 måneder efter hver budgett-termins utløp skal sende inn opgave over de utbetalte regningsbeløp i terminen, bortfaller. 5 april.

Med foranstående bes de i hr. fylkesmannens embedsdistrikt ansatte oppebørselsbetjenter gjort kjent.

Skrivelse fra Socialdepartementet, hvori meddeles, at departementet d. d. i skrivelse til Justisdepartementet angående sundhetsloven av 16 mai 1860 § 1 har uttalt, at det ikke antas å være adgang til for kjøpstæder og ladesteders vedkommende å opnevne nogen som medlem av helserådet i byingeniørens sted, hvor sådan bestillingsmann ikke finnes. Derimot vil helserådet i sådanne tilfelle kunne søke teknisk assistanse når dette er påkrevet, likesom bystyret ved valg på medlemmer av helserådet kan søke å innvelge et medlem som er ingeniørutdannet eller forøvrig har den nødvendige innsikt i byens bygnings-, kloakk- og vannvesen. 5 april.

Nye bruksregler*) for Gjerdrum statsalmenning, approbert av Landbruksdepartementet 6 april 1923. 6 april.

Cirkulærskrivelse fra Handelsdepartementet til landets dispachører. 6 april.

Ved cirkulærskrivelse av 6 februar 1909 underrettet departementet samtlige daværende dispachører om, at efter lov om dispachører av 25 juli 1908 § 5 skulde enhver opgjort dispache undertegnes av dispachøren og forsynes med hans segl, hvis utseende skulde fastsettes av departementet.

I medhold av denne bestemmelse fastsatte departementet i samme skrivelse, at dispachørseglet skal bestå av det ved kongelig resolusjon av 14 desember 1905 fastslåtte riksvåben på en i gotisk stil ornamentert bunn, omgitt i en krets av dispachørens titel, navn og navnet på den by hvor han driver sin forretning.

Der blev samtidig gjort opmerksom på, at det ikke vil være tilstedelig å anvende noget segl av annet utseende til bekreftelse under en opgjort dispache, likesom der heller ikke vil være anledning til istedenfor segl å anvende et kautschukstempel eller vignett av samme tegning som seglet.

På foranledning av Utenriksdepartementet skal departementet herved innskjerpe, at dispachørseglet kun må benyttes som segl, ikke som vignett eller stempel, og kun på dispachen,

*) Bekjentgj. 10 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 13, hvor bruksreglene er inntatt.

6 april. ikke på andre dokumenter eller på brevark og konvolutter.

6 april. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til fylkesmannen i Østfold fylke om lovligheten av en beslutning om nedregulering av folkeskolens lærerlønninger som Sarpsborg bystyre har fattet i møte den 22 juni 1922 sålydende:

»Bystyret forbeholder sig adgang til å regulere lønningene nedad dersom lønnsnivået i privat virksomhet går ned, og der derved opstår et absolutt og påtagelig misforhold mellem offentlige og private lønninger. Likeså skal der være adgang til å gjøre lønningene bevegelige efter prisene på de viktigste nødvendighetsartikler, dersom der ved nærmere utredning kan finnes en praktisk løsning av dette spørsmål. Lønningene kan dog ikke under nogen omstendighet settes lavere enn de av Stortinget i henhold til skoleloven til enhver tid bestemte minstelønnssatser.»

Fylkesmannen gjør opmerksom på, at de forhøielser av lærerlønningene som i de senere år er foretatt i Sarpsborg, således også den siste lønnsregulering av 5 oktober 1920, ikke er behandlet som forandringer i lønningsvedtekten på den i lovens § 23 foreskrevne måte, men alene som enhver annen kommunal sak.

Der er derfor, uttaler fylkesmannen, plass for den forståelse av disse beslutninger, at de kun er ment å skulle gjelde for vedkommende budgettår og inntil videre, og at således bestemmelsen i skolelovens § 26, tredje ledd om «forandring i en gjeldende lønnsvedtekt» ikke her finner anvendelse.

Departementet skal i anledning av denne sak bemerke, at det efter departementets mening er uten betydning for lærernes rettigheter at de omhandlede lønnsreguleringer ikke formelt sett er i lovlig orden. Såfremt postene er avertert og besatt med den lønn som til enhver tid er fastsatt av bystyret, og der ved ansettelsen ikke er tatt forbehold om nedsettelse av lønnen, må adgangen til nedsettelse av lønnen for disse lærere være avskåret. Og på samme måte som ved nyansettelser må forholdet betraktes for de allerede ansatte lærere som i tidens løp har fått sine lønninger forhøiet efter de forskjellige bystyrebeslutninger, såfremt der heller ikke overfor dem er tatt forbehold om lønningenes nedsettelse.

Lærerne må nemlig under disse omstendigheter ha vært berettiget til å gå ut fra, at de lønninger de oppebar var regulert som faste lønninger, og at de derfor ved bestemmelsen i lovens § 26 var beskyttet mot nedsettelse av disse lønninger.

Departementet kommer derfor til det resultat, at det tillegg til lønnsregulativet for folkeskolens lærerpersonale som Sarps-

borg bystyre ved sin beslutning av 22 juni 1922 har villet vedta ikke kan gjøres gjeldende for de lærere som allerede er ansatt. 6 april.

Hvorvidt det vil kunne gjøres gjeldende for lærere som herefter ansettes, kan efter departementets mening også være tvilsomt nok. Spørsmålet om størrelsen av den fremtidige lønn for en lærer som blir ansatt med et sådant forbehold synes nemlig å være nokså svevende, men byskolelovens § 28 krever at vilkårene, derunder naturligvis også lønnens størrelse, opgis ved kunngjørelsen av en lærerpost. Departementet har dog tidligere gått ut fra at der f. eks. ved kunngjørelse og besettelse av lærerposter er adgang til å ta forbehold, f. eks. om nedsettelse av lønnen, forminskelse eller forøkelse av lesetiden, o. l., når det bestemt angis, hvor langt nedsettelsen nu kan gå (og selvfølgelig holdes innenfor lovens ramme). På samme måte må antagelig forbehold kunne gjøres også i en lønningsvedtekt, og man finner derfor ikke å kunne karakterisere den her omhandlede bestemmelse som i og for sig ulovlig; men man synes at den efter sitt innhold lite passer i en k o m m u n a l lønningsvedtekt.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Kristiania i anledning av en henvendelse om Hole herredsstyres rett til å n e d s e t t e l ø n n e n f o r f o l k e s k o l e n s l æ r e r p e r s o n a l e. 6 april.

Av de dokumenter som departementet i sakens anledning har latt innhente (utskrifter av skolestyrets og herredsstyrets beslutninger ved behandling av saken) synes å fremgå, at Hole herredsstyre i møter den 12 april og 6 mai 1921 overensstemmende med formannskapets innstilling ved behandlingen av budgettet for 1921—22 har besluttet å forhøie lærernes lønninger til kr. 72,00 pr. uke i storskolen og kr. 60,00 pr. uke i småskolen f o r d e t t i l f e l l e a t l æ r e r n e s d y r t i d s t i l l e g g n e d s e t t e s.

Ved budgettbehandlingen i 1922 blev lærerlønnen nedsatt til kr. 67,50 og kr. 56,25 pr. uke henholdsvis for lærere i storskolen og for lærere i småskolen.

På henvendelse fra Hole lærerlag har herredsstyrets ordfører i en påtegning av 5 mai 1922 uttalt, at herredsstyrets beslutning i 1921 var fattet u t e n n o g e t f o r b e h o l d (om rett til å forandre den), men meningen var «at lærernes lønn i likhet med alt annet måtte ned til lovens minimum når tiden gikk ned». Og Hole herredsstyre vedtok i møte den 15 juni 1922 på foranledning av en henvendelse fra formannen i Buskerud krets av Norges lærerlag følgende beslutning: «Herredsstyret finner den ved budgettbehandlingen fattede beslutning om

6 april. nedsettelse av lærerlønnen til lovens minimum fullt lovlig for de før ansatte lærere. Men da den ved Sollihøgda ansatte lærer er ansatt med en ukelønn av kr. 72,00 i storskolen og kr. 60,00 i småskolen, må han bli utbetalt dette».

Departementet bemerker: Som det fremgår av det foran anførte, anser herredsstyret læreren i Sollihøgda berettiget til fremdeles å få oppebære den høiere ukelønn som han er ansatt med. Men efter departementets mening er de tidligere ansatte lærere likeså berettiget til fremdeles å få beholde den lønn de har oppebåret i 1921—22, dersom der ikke fra kommunens side er tatt forbehold om nedsettelse av lønnen. Det almindelige forhold er jo nemlig, at lærerlønningene fastsettes for et lengere tidsrum, og ikke bare for ett år ad gangen, Skal dette siste gjelde, må det derfor utrykkelig sies. Så meget mindre grunn hadde lærerne i det her omhandlede tilfelle til å gå ut fra at forhøielsen bare var ment å gjelde midlertidig som forhøielsen, efter hvad der er oplyst, ikke medførte nogensomhelst merutgift for kommunen, idet utgiftsøkningen blev mer enn dekket ved det større statsbidrag som kommunen fikk efter loven av 25 februar 1921 (55% istedenfor tidligere 50%).

7 april. **Kongelig kunngjørelse***)[1]) om omsetningsavgift til statskassen fra 1 juli 1923 av chokolade- og sukkervarer.

Fra 1 juli 1923 skal til statskassen erlegges omsetningsavgift av chokolade- og sukkervarer efter følgende satser:

For kokechokolade, hvormed forstås chokolade med høist 26 pct. fettinnhold og i pakninger på minst 125 gram, 10 — ti — av hundre av varens avgiftspliktige verdi.

For de øvrige varer, som i henhold til loven kan ilegges avgift, erlegges denne med 33⅓ — trettitre og en tredjedel — av hundre av varenes avgiftspliktige verdi.

7 april. **Kongelig kunngjørelse***)[2]) om avgift til statskassen fra 1 juli 1923 1) av sirup, som anvendes til tilvirkning av drops, og 2) av mais og innenlands tilvirket maisstivelse, som anvendes til tilvirkning av stivelsesukker eller stivelsesirup.

I.

Fra 1 juli 1923 erlegges til statskassen avgift av sirup, som anvendes til tilvirkning av drops, med 16 øre pr. kg.

---

*) Bekjentgj. 10 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 13.
[1]) Se St. prp. nr. 21. Innst. S. XXXXIV B. St.tid. s. 647—650
[2]) Se St. prp. nr. 13. Innst. S. nr. 34. St.tid. s. 643—644.

II. 7 april.

Fra 1 juli 1923 erlegges til statskassen avgift av mais og innenlands tilvirket maisstivelse, som anvendes til tilvirkning av stivelsesukker eller stivelsesirup, med følgende beløp:

1. av mais 5 øre pr. kg.
2. av innenlands tilvirket maisstivelse 10 øre pr. kg.

Kongelig kunngjørelse*)[1]) om stempelavgift til statskassen fra 1 juli 1923 av cigarer, cigaretter, cigaretthylser, snus og røketobakk. 7 april.

Fra 1 juli 1923 skal til statskassen erlegges stempelavgift av cigarer, cigaretter, cigaretthylser, snus og røketobakk efter følgende satser:

A. Av cigarer:

Kr.	0,40	pr.	100	stykker	av verdi	. .	inntil kr.	3,00
»	0,80	»	—	—	over kr.	3,00	— »	5,00
»	1,20	»	—	—	— »	5,00	— »	7,00
»	1,60	»	—	—	— »	7,00	— »	9,00
»	2,00	»	—	—	— »	9,00	— »	11,00
»	2,40	»	—	—	— »	11,00	— »	13,00
»	2,80	»	—	—	— »	13,00	— »	15,00
»	3,60	»	—	—	— »	15,00	— »	20,00
»	4,80	»	—	—	— »	20,00	— »	25,00
»	6,00	»	—	—	— »	25,00	— »	30,00
»	8,00	»	—	—	— »	30,00	— »	40,00

med et tillegg av kr. 2,00 pr. 100 stykker for hver kr. 10,00 eller del derav, hvormed disses verdi overstiger kr. 40,00.

B. Av cigaretter:

Kr.	0,30	pr.	100	stykker	av verdi	. . .	inntil kr.	1,50
»	0,60	»	—	—	—	over kr.	1,50	— »	2,50
»	0,90	»	—	—	—	— »	2,50	— »	3,50
»	1,20	»	—	—	—	— »	3,50	— »	4,50
»	1,80	»	—	—	—	— »	4,50	— »	6,00
»	2,40	»	—	—	—	— »	6,00	— »	8,00

med et tillegg av kr. 0,60 pr. 100 stykker for hver kr. 2,00 eller del derav, hvormed disses verdi overstiger kr. 8,00.

C. Av cigaretthylser:

Kr. 0,40 pr. 100 stykker eller del derav.

D. Av snus:

Kr. 0,15 pr. 50 gram av pakningens innhold eller del derav.

*) Bekjentgj. 10 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 13.

[1]) Se St. prp. nr. 16. Innst. S. XXXXV. A. St.tid. 646—647.

7 april. E. Av røketobakk, karvet skråtobakk herfra undtatt:

Kr. 0,12 pr. netto 100 gram, når detaljprisen, pakningens verdi og stempelavgift iberegnet, utgjør fra og med kr. 1,02 inntil kr. 1,50

»	0,16	»	—	—»—	over	kr. 1,50 —	» 2,00
»	0,24	»	—	—»—	—	» 2,00 —	» 2,50
»	0,32	»	—	—»—	—	» 2,50 —	» 3,00
»	0,40	»	—	—»—	—	» 3,00 —	» 3,50
»	0,48	»	—	—»—	—	» 3,50 —	» 4,00

med et tillegg av kr. 0,08 pr. netto 100 gram for hver kr. 0,50 eller del derav, hvormed detaljprisen overstiger kr. 4,00.

Finans- og Tolldepartementet bemyndiges til å tilstå stempelavgiftsfrihet for røketobakker, hvis pris pr. 100 gram uten stempelavgift ikke overstiger kr. 1,60.

7 april. **Kongelig kunngjørelse***)[1]) om avgift til statskassen av jord, som i budgett-terminen fra 1 juli 1923 til 30 juni 1924 anvendes til dyrkning av tobakk,

Av jord, som i budgett-terminen fra 1 juli 1923 til 30 juni 1924 anvendes til dyrkning av tobakk, erlegges en avgift til statskassen av 14 øre pr. kvadratmeter, dog således, at der av det av én dyrker på én eiendom beplantede areal svares en avgift av minst kr. 20,00. Avgiften påhviler den, som for egen regning dyrker eller ved andre lar dyrke tobakk.

Ved utførsel til utlandet kan den erlagte avgift tilbakebetales; de nærmere regler herfor fastsettes av Finans- og Tolldepartementet.

7 april. **Kongelig resolusjon****) om vedtekter for bevertnæringen i Lier herred, Buskerud fylke.

7 april. **Kongelig resolusjon*****) om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Norddal herred, Møre fylke.

7 april. **Kongelig resolusjon**†) om forandring av § 8 i hermetikkreglementet av 17 november 1916.

7 april. **Kongelig resolusjon***) om forandring av tiden for hestemarkedet i Molde.

---

*) Bekjentgj. 10 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 13.
**) Bekjentgj. 10 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 13, hvor vedtektene er inntatt.
***) Bekjentgj. 10 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 13, hvor den nye vedtekt er inntatt.
†) Bekjentgj. 10 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 13, hvor § 8 i endret lydelse er inntatt.
[1]) Se St. prp. nr. 17. Innst. S. nr. 78. St.tid. s. 653—654.

Kongelig resolusjon*) om nedsettelse av skogkonsesjonsgrensene for Malm herred, Nord-Trøndelag fylke. 7 april.

Kongelig resolusjon**) om sløifning av murtvang for et kvartal ved Nordhaug plass i Haugesund. 7 april.

Kongelig resolusjon***) om regler og forskrifter for brandvesenet i Verdalsøren m. v. 7 april.

Kongelig resolusjon, hvorved utferdiges nedenstående reglement for tjenesten i Utenriksdepartementet: 7 april.

Kapitel 1.

Utenriksdepartementets tjenestemenn og deres ansettelse.

§ 1.

Følgende tjenestemenn i Utenriksdepartementet ansettes som embedsmenn:

Utenriksråd
Ekspedisjonschefer
Byråchefer
1 arkivar.

Ved kgl. resolusjon beskikkes og avskjediges:

Chefen for Utenriksdepartementets pressekontor.

De øvrige faste tjenestemenn av følgende klasser:

Sekretærer av 1 og 2 klasse
Pressesekretær
2 arkivar
Kasserer
Assistenter
Vaktmestre og
Bud

ansettes av Utenriksdepartementet og opsies, fjernes midlertidig eller avskjediges fra tjenesten overensstemmende med reglene i kap. 4 i lov nr. 1 av 15. februar 1918 om offentlige tjenestemenn.

Utenriksråd, ekspedisjonschefer, byråchefer og sekretærer av 1 og 2 klasse tilhører den utenrikske fagetat og er undergitt den i lov om utenriksvesenet av 7 juli 1922, § 4. omhandlede plikt til å motta forflytning til likeverdige eller høiere stillinger i utenrikstjenesten hjemme eller i utlandet.

---

*) Bekjentgj. 10 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 13.
**) Bekjentgj. 10 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 13, hvor resolusjonen i sin helhet er inntatt.
***) Bekjentgj. 10 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 13, hvor de omhandlede regler m. v. er inntatt.

7 april.

§ 2.

For å bli ansatt som sekretær i Utenriksdepartementet fordres i almindelighet hos ansøkeren opfyllelse av de betingelser, som er eller blir fastsatt for optagelse i begynnerposter i den utenrikske fagetat.

For ansettelse som arkivar fordres kyndighet i arkivvesen samt fremmede sprog, til posten som kasserer fordres innsikt i regnskapsførsel m. v. og for å bli ansatt som assistent fordres i almindelighet nogen sprogkunnskaper og kontormessig utdannelse. Til redaktørposten og posten som pressesekretær fordres innsikt i norske og utenlandske presseforhold og journalistikk, foruten for sistnevntes vedkommende sprogkunnskaper.

§ 3.

Stillinger i Utenriksdepartementet med undtagelse av stillingen som utenriksråd blir ved fast besettelse eller ved konstitusjon av lengere varighet som regel å bekjentgjøre ledige, medmindre stillingene besettes ved innbeordring eller forflytning fra annen stilling i utenriksetaten eller andre hensyn gjør undlatelse av sådan bekjentgjørelse ønskelig.

Bekjentgjørelsen skal inneholde behørige oplysninger om stillingens beskaffenhet, særlige kvalifikasjoner som utkreves, lønn og pensjonsforhold m. v. Passende ansøkningsfrist fastsettes under hensyntagen også til eventuelle ansøkninger fra de i utlandet værende tjenestemenn.

Uten bekjentgjørelse skjer besettelse av stilling som 1 sekretær ved oprykning fra 2 sekretærklassen; likeledes besettelse av stilling som 1 assistent ved oprykning fra lavere klasse.

§ 4.

Ved viktigere drøftelser av spørsmål om besettelser av stillinger i utenriksvesenet skal, medmindre utenriksministeren i særlige tilfelle anderledes bestemmer, utenriksråden foranledige avholdt møte, hvor foruten chefen for den administrative og rettslige avdeling også den politisk-handelspolitiske avdelings chef og — når det finnes ønskelig — også andre av departementets embedsmenn deltar.

Utenriksråden bestemmer hvorvidt møtets forhandlinger skal protokolleres.

Når en sekretærpost efter bekjentgjørelse om ledighet skal besettes fast, skal ved fristens utløp administrasjonskontorets chef avgi forslag på de 3 ansøkere, som anses fortrinsvis skikket. Dette forslag tillikemed samtlige innkomne ansøkninger med bilag forelegges utenriksråden og ekspedisjonschefene samt

— når det finnes ønskelig — et av utenriksråden utpekt utvalg av byråchefer. 7 april.

Protokollert innstilling fra samtlige disse embedsmenn tillikemed de innkomne ansøkninger med bilag forelegges så departementets chef til endelig avgjørelse.

Denne fremgangsmåte følges også, når sekretærposter, som i medfør av § 3 ikke har vært bekjentgjort ledige, skal besettes fast.

Assistentposter besettes fast efter innstilling fra chefen for den administrative og rettslige avdeling samt administrasjonskontorets chef.

§ 5.

Innbeordring til midlertidig tjeneste som sekretær eller midlertidig besettelse av stilling som sekretær skjer ved utenriksministerens bestemmelse efter protokollert innstilling fra utenriksråden, ekspedisjonschefene og chefen for administrasjonskontoret.

Midlertidig besettelse av assistentstilling skjer ved utenriksrådens bestemmelse efter innstilling fra ekspedisjonschefen for den administrative og rettslige avdeling samt chefen for administrasjonskontoret.

§ 6.

Oprykning fra 2 til 1 sekretærklasse skjer ved fast besettelse efter utenriksministerens bestemmelse under hensyntagen til tjenestemennenes dyktighet, utdannelse og tjenestetid og efter protokollert innstilling fra utenriksråden og ekspedisjonschefen samt — når det finnes ønskelig — et av utenriksråden utpekt utvalg av byråchefer.

Oprykning fra 2 til 1 assistentklasse skjer efter innstilling fra chefen for den administrative og rettslige avdeling og administrasjonskontorets chef.

Kapitel 2.

Utenriksdepartementets organisasjon.

§ 7.

Utenriksdepartementets samtlige anliggender hører under utenriksråden, som har overopsynet med disse i egenskap av utenriksministerens nærmeste underordnede.

Ekspedisjonschefene står umiddelbart under utenriksråden; byråchefer, 1 arkivar og redaktør umiddelbart under sine ekspedisjonschefer; sekretærene, kassereren, 2 arkivaren og

7 april. pressesekretæren umiddelbart under henholdsvis sine byråchefer, 1 arkivaren og redaktøren.

Det øvrige personale henhører under den eller de byråchefer som departementet bestemmer.

§ 8.

Utenriksdepartementet er delt i 2 avdelinger: 1. den administrative og rettslige avdeling, 2. den politisk-handelspolitiske avdeling, hver under én ekspedisjonschef.

De nærmere forskrifter vedrørende sakenes og personalets fordeling innen de to avdelinger fastsettes av utenriksministeren.

Kapitel 3.

Tjenestemennenes plikter m. v.

§ 9.

Utenriksråden har det almindelige overopsyn med departementets og de utenrikske tjenestemenns arbeide og tjenesteforhold og med overholdelsen av de for Utenriksdepartementet og utenriksvesenet til enhver tid gjeldende lover, reglementer og instruksjoner.

Han har å holde utenriksministeren underrettet om de til departementet innløpne meddelelser og innberetninger av viktighet og å forberede eller la forberede de saker, som skal forelegges utenriksministeren til avgjørelse og undertegning, å våke over at de instruksjoner som utgår fra utenriksministeren angående de enkelte sakers behandling blir utført på behørig måte og å undertegne og parafere skrivelser overensstemmende med de derom av departementet utferdigede bestemmelser. Han har for utenriksministeren å foreslå anvendelsen av det mot regnskapsavleggelse i statsråd bevilgede beløp og føre den departementale kontroll med bevilgningens anvendelse.

Han skal sørge for at der opretholdes en nøie kontakt mellem Utenriksdepartementet og våre utenrikske representanter og for at disse av departementet holdes underrettet om viktigere forhold og begivenheter i Norge og om regjeringens utenrikspolitiske retningslinjer samt dra omsorg for at de i fornøden utstrekning gjøres bekjent med innberetninger fra de andre utenrikske stasjoner, og med viktigere saker som hjemme forhandles med det land, hvori vedkommende representant er ansatt og i det hele tatt overvåke at våre utenrikske representanter hjemmefra får veiledning og nyttige vink for sitt arbeide.

Han har videre å representere utenriksministeren i det kurante forretningsmessige samkvem med fremmede lands legasjoner i Kristiania og kan i dette øiemed ha en fast mottagelsestid et passende antall dager i uken.

§ 10. 7 april.

Ekspedisjonschefene fører det almindelige opsyn med og har ansvaret for, at alle de dem underliggende kontorers saker eller spesielt betrodde anliggender fremmes hurtig og på behørig måte. De gir straks utenriksråden meddelelse om saker av større interesse; behandler som regel i tredje hånd kontorenes saker medmindre vedkommende sak ifølge gjeldende forskrifter kan behandles og avgjøres av vedkommende byråchef, og forelegger alle tvilsomme eller viktigere saker for utenriksråden; de gjennemgår, med ovennevnte undtagelser, de renskrevne saker og undertegner eller paraferer dem overensstemmende med de derom gjeldende forskrifter.

§ 11.

Byråchefene leder kontorets forretninger og påser og har ansvaret for, at de fremmes hurtig og på behørig måte. De fordeler de innkomne saker mellem personalet, underretter straks vedkommende ekspedisjonschef om saker av større interesse, behandler som regel i annen hånd alle kontorets saker og forelegger dem, medmindre de ifølge gjeldende forskrifter kan behandles selvstendig av kontorets chef, for ekspedisjonschefen, gjennemgår de renskrevne saker og undertegner eller paraferer dem overensstemmende med de derom gjeldende forskrifter. De har å optegne i særskilt protokoll de viktigere av departementet trufne avgjørelser, som kan få betydning som bindende eller veiledende i fremtidige tilfelle. Sådanne optegnelser avgis samtidig i avskrift til arkivet til bruk for dets lister over prejudikater og precedenser.

§ 12.

Pressekontoret skal formidle Utenriksdepartementets forbindelse med den innen- og utenlandske presse. Det utsender de meddelelser som departementet ønsker skal offentliggjøres i pressen i inn- og utland og meddeler de utenrikske stasjoner viktigere begivenheter av indre politisk natur. Det skal holde sig underrettet med hensyn til den innenlandske presse og i fornøden utstrekning den utenlandske og gjøre utklipp og utdrag av de artikler som er av interesse for departementet eller for stasjonene i utlandet, hvilke utklipp snarest mulig blir å tilstille utenriksråden. Gjennem sine presseforbindelser i utlandet og blandt de utenlandske korrespondenter i Norge skal pressekontoret i samarbeide med Norges Oplysningskontor for Næringsveiene og andre offentlige kontorer og institusjoner m. v. på beste måte arbeide for å søke å spre oplysninger i utlandet om politiske, kommersielle, økonomiske, sociale og kul-

7 april. turelle forhold i Norge. Pressekontoret formidler i den utstrekning som av departementet anses hensiktsmessig forbindelsen mellem Folkenes Forbunds informasjonsavdeling og den norske presse. Det iverksetter utvekslingen av de officielle radiotelegrammer.

Det forelegger straks for ekspedisjonschefen saker av større interesse medmindre disse efter gjeldende bestemmelser kan behandles selvstendig av kontorets chef.

§ 13.

Arkivets arbeidsområde omfatter den journal- og arkivmessige behandling av alle Utenriksdepartementets innkommende og utgående ekspedisjoner. Nærmere forskrifter desangående fastsettes av departementet.

Arkivet har dessuten å utarbeide postlister til bruk for kontorene og føre fortegnelse over de prejudikater og precedenser som av kontorene angis som sådanne; føre fortegnelse over og opbevare overenskomster, ratifikasjonsdokumenter og andre originale traktatdokumenter; opbevare chifferet, chiffrere og dechiffrere telegrammer, forsåvidt ikke nogen av arkivarens foresatte undtagelsesvis forbeholder sig dette; forvalte departementets boksamling overensstemmende med gjeldende instruks, ha opsynet med departementets aviser, besørge bokanskaffelser og avisabonnement samt opsette historiske antegnelser, promemoriaer og andre redegjørelser på grunnlag av arkivets materiale.

§ 14.

De underordnede tjenestemenn utfører alle de departementet vedkommende forretninger, som pålegges dem av deres foresatte. Forsåvidt de utfører sekretærforretninger har de særlig i første hånd å behandle de dem tildelte saker.

Utenriksministeren kan beordre departementssekretærer til helt eller delvis å tjenstgjøre som sekretær for ham og for utenriksråden.

§ 15.

Det påhviler tjenestemennene i Utenriksdepartementet under behandlingen av det dem overdratte arbeide å ha opmerksomheten nøie henvendt på, hvorvidt forefalne spørsmål, foruten å være av interesse for vedkommende avdeling eller kontor, tillike er av betydning for andre avdelinger eller kontorer i departementet og i bekreftende fall å gi vedkommende underretning.

For å fremme samarbeide mellem departementets øverste tjenestemenn avholder disse efter utenriksrådens nærmere be-

stemmelse møter i departementet til drøftelse av viktigere fore- 7 april.
falne spørsmål.

§ 16.

Ved hver måneds utgang utarbeides der av arkivet for hvert kontor en fortegnelse over de i den næstforegående måned innkomne, men ennu ikke ekspederte saker. Fortegnelsene avgis av arkivet til utenriksråden, som hos vedkommende ekspedisjonschef og byråchef eventuelt utber sig oplysninger angående de uekspederte sakers stilling.

§ 17.

I den under nærværende kapitel foreskrevne forretningsorden kan utenriksministeren ved almindelige eller særlige bestemmelser gjøre forandringer.

Likeså kan utenriksråden eller ekspedisjonschefene for det enkelte tilfelle foreskrive den behandling av en sak, som forekommer dem tjenligst, f. eks. fellesbehandling innen begge avdelinger eller innen flere kontorer, behandling ved en bestemt underordnet tjenestemann i eller utenfor det kontor, hvorunder saken efter sin art hører, sakens direkte foreleggelse fra den underordnede for ekspedisjonschefen o. s. v.

Nærmere forskrifter vedrørende den ekspedisjonsmessige arbeidsordning, konsepters og skrivelsers avfattelse og undertegning m. v. utferdiges av departementet.

§ 18.

Den daglige kontortid er 6 timer (9—3).

Tilsynet med at de underordnede tjenestemenn overholder og fyldestgjørende utnytter kontortiden påhviler byråchefen under hans overordnedes overtilsyn.

§ 19.

Også utenfor kontortiden er departementets tjenestemenn forpliktet til å anvende på sine forretninger den tid som trenges for at disse kan fremmes med tilbørlig hurtighet. Godtgjørelse herfor erlegges efter det til enhver tid gjeldende regulativ eller efter særlig bestemmelse av utenriksministeren.

§ 20.

Over de pengemidler som av Finansdepartementet anvises til Utenriksdepartementets forføining på kreditiv i Norges Bank skal der hvert kvartal avgis regnskapsmessig redegjørelse til utenriksministeren.

7 april. Likeså skal der for utenriksministeren kvartalsvis fremlegges summarisk utdrag av bokholderiets regnskaper vedrørende utbetalingene på de til utenriksvesenet bevilgede konti.

For kassekontoret utferdiger departementet særskilt instruks.

§ 21.

Utenriksdepartementets tjenestemenn og dets underordnede personale må ikke uten de foresattes samtykke meddele utenforstående personer oplysninger om tjenesten vedkommende anliggender.

Midlertidig underordnet personale, som ikke er underlagt bestemmelsene i lov om offentlige tjenestemenn av 15 februar 1918, skal ved tjenestens tiltredelse avkreves skriftlig forpliktelse til sådan diskresjon med hensyn til tjenstlige anliggender.

§ 22.

De underordnede tjenestemenn kan av byråchefen tilstås tjenestefrihet for inntil 3 dager, av ekspedisjonschefen inntil 8 dager. Lengere tjenestefrihet for disse tjenestemenn tilstås av utenriksråden.

Tjenestefrihet for de overordnede tjenestemenn kan kun tilstås av utenriksministeren.

I almindelighet tilstås der alle tjenestemenn i løpet av hvert år til rekreasjon inntil en måneds tjenestefrihet. Enhver byråchef har for sitt kontor gjennem ekspedisjonschefen å forelegge utenriksråden til approbasjon en plan over tjenestefrihetens fordeling.

Plan for embedsmennenes og redaktørens almindelige årlige ferier forelegges av utenriksråden for utenriksministeren til approbasjon.

Ved avfattelsen av de nevnte ferieplaner has for øie at enhvers tjenestefrihet henlegges til sådan tid, at den vil volde minst uleilighet for fremme av departementets forretninger.

§ 23.

Blir utenriksråd, nogen av departementets embedsmenn eller redaktøren ved ferier, sykdom, offentlige opdrag eller lignende midlertidig — for lenger tid enn 3 måneder — forhindret fra å utføre sitt arbeide, eller opstår av andre grunner midlertidig ledighet i deres embede av minst samme varighet, blir spørsmålet om tilståelse av fornøden tjenestefrihet og om stillingens midlertidige bestyrelse å avgjøre av Kongen.

Ved spørsmålet om tilståelse av midlertidig tjenestefrihet av kortere varighet enn 3 måneder treffer utenriksministeren avgjørelsen og bestemmer tillike hvorvidt den midlertidig ledige

stilling skal bestyres av nogen annen tjenestemann i departementet eller ved innbeordring av tjenestemann fra utlandet. 7 april.

§ 24.

De av Utenriksdepartementets tjenestemenn som tilhører den utenrikske fagetat, er forpliktet til uten erstatning å finne sig i de forandringer som ved lov eller av Kongen med Stortingets samtykke måtte bli bestemt med hensyn til deres stillingers forretningsområde.

§ 25.

De i departementets tjeneste ansatte vaktmestre og bud er pliktige til under tjeneste å bære det foreskrevne tjenesteantrekk.

§ 26.

Nærværende reglement trer, forsåvidt Utenriksdepartementet angår, istedenfor det ved kongelig resolusjon av 4 februar 1905 utferdigede reglement for tjenesten i regjeringens kontorer.

Skrivelse fra Handelsdepartementet, Poststyrelsen, hvori meddeles, at ifølge Utenriksdepartementets skrivelse av 26 f. md. har Estland tiltrått den i Madrid i 1920 avsluttede overenskomst om abonnement på tidender og tidsskrifter. 7 april.

Tidspunktet for, når overenskomsten trer i kraft for Estlands vedkommende, vil bli fastsatt senere.

Regler for merkning av hermetisk nedlagte fiskevarer, fastsatt ved kongelig resolusjon av 17 november 1916, jfr. resolusjoner av 16 september 1921 *) og 7 april 1923, i henhold til § 1 i lov (nr. 3) av 14 juli 1916. 7 april.

§ 1. Når hermetiske fiskevarer av norsk oprinnelse falbys, forhandles eller utføres, kommer inntil videre nedenstående bestemmelser til anvendelse.

§ 2. Alle esker eller bokser, inneholdende sådan hermetikk, skal være merket. Dog er salg av blanke umerkede esker eller bokser tillatt norske hermetikkfabrikanter sig imellem.

§ 3. For å anses som merket må esken eller boksen

enten: være forsynt med dekorasjon, trykt på siden eller lokket;

*) Denne resolusjon gir Handelsdepartementet bemyndigelse til inntil videre å dispensere fra reglene. I skrivelse til de norske Hermetikkfabrikkers Landsforening av 20 april 1923 har Handelsdepartementet bedt medlemmenes opmerksomhet henledet på, at dispensasjon ikke kan påregnes å ville bli gitt kurant, men bare i undtagelsestilfelle, hvor særlige grunner foreligger.

7 april. eller: være forsynt med en papiretikett i minst to farver — hvit bunnfarve ikke medregnet — anbragt på siden eller lokket eller omslagspapiret;

eller: være forsynt med papir- eller pappomslag i minst to farver — hvit bunnfarve ikke medregnet;

eller: være forsynt med messingetikett eller en imitert messingetikett, som ikke behøver å være flerfarvet;

eller: være forsynt med dekorert topplokk av blikk.

§ 4. På eskenes eller boksenes dekorasjon, samt på etikettene eller de flerfarvede omslag eller topplokket, skal tydelig være angitt:

1. Oprinnelseslandet, ved angivelser såsom: Norge, Nedlagt i Norge, Norsk, eller oversettelse herav.
2. Produsentens fulle navn og hjemsted. Hvor dessuten eksportørs eller utenlandsk importørs navn er angitt, må deres navn ikke være angitt med større bokstaver enn produsentens.
3. Hvis varen er nedlagt i olje: oljesorten — eller oljesortene, hvis blandet olje er anvendt.

§ 5. Istedenfor produsentens navn og hjemsted kan være anført den fabrikants, som selger eller utfører varen.

Som fabrikant regnes også sammenslutning, der består utelukkende av norske hermetikkfabrikanter under særskilt firmanavn.

§ 6. Dersom eksportørs eller importørs navn anbringes på kassene, skal disse også bære angivelse av varens oprinnelsesland, samt produsents eller den eksporterende fabrikks navn.

§ 7. All hermetisk nedlagt brisling skal på eskenes dekorasjon, samt på etikettene eller det flerfarvede omslag eller topplokket, bære betegnelsen »Brisling« eller »Sardiner» eller en oversettelse av sistnevnte ord.

Betegnelsen »Brisling« må ikke benyttes, hvor innholdet ikke er brisling.

§ 8.*) All hermetisk småsild, nedlagt på samme måte som brisling eller som sardiner og i innpakning (eskeform og eskestørrelse), som sedvanlig anvendes for disse, skal på eskenes dekorasjon, samt på etikettene eller de flerfarvede omslag eller topplokket, bære betegnelsen »Sild« eller »Sardiner» eller en oversettelse av det sistnevnte ord. For annen hermetisk sild kan også en oversettelse av ordet »Sild« brukes.**)

*) Således som paragrafen lyder efter kgl. resl. 7 april 1923.

**) I skrivelse til de Norske Hermetikkfabrikkers Landsforening av 20 april 1923 har Handelsdepartementet uttalt, at siste punktum i § 8 er å forstå, som om der stod: «For annen hermetisk sild kan også brukes en oversettelse av ordet »Sild» eller en annen betegnelse, som svarer til innholdet.«

§ 9. Ovenstående bestemmelser trer i kraft 1 januar 1917. 7 april.

Det skal dog inntil videre, og mot at vedkommende fabrikanter og eksportører underkaster sig sådan kontroll, som Handelsdepartementet bestemmer, være tillatt fabrikanter og eksportører å bruke op eldre beholdninger av etiketter og dekorerte esker, som de måtte ha på lager ved dette reglements ikrafttreden, selv om disse ikke er i overensstemmelse med reglementets forskrifter.

Dog må i så fall iakttas følgende:

På eldre dekorert e s k e blir å klebe en etikett, som inneholder de oplysninger, dette reglement forlanger.

Eldre e t i k e t t blir å supplere med de oplysninger, dette reglement forlanger, enten ved t r y k n i n g eller ved påklebning av en e k s t r a - e t i k e t t.

§ 10. Overtredelse av disse bestemmelser straffes med bøter i henhold til lov om merkning av hermetisk nedlagte fiskevarer av 14 juli 1916.

Skrivelse fra Justisdepartementet, Fengselsstyrelsen, til Riksadvokaten, hvorefter f a n g e k o l o n i e n på O p s t a d inntil videre ikke mottar nye fanger. Menn, som er idømt fengselsstraff i 6 måneder eller mere og som efter gjeldende regler ikke skal settes i Botsfengslet, blir derfor også fra Rogaland lagsogn — på samme måte som fra den øvrige del av riket — å sette inn i Akershus landsfengsel (jfr. skrivelser av 31 desember 1914 og 11 juli 1921). 10 april.

Nye bruksregler *) for T i n g e l s t a d b y g d e a l m e n n i n g, approbert av Landbruksdepartementet 11 april 1923. 11 april.

Skrivelse **) om, at L o f o t o p s y n e t er hevet 21 april. 11 april.

Kongelig resolusjon ***) om p o l i t i v e d t e k t e r for H u s t a d h e r r e d i Møre fylke. 13 april.

Kongelig resolusjon **) om i k r a f t t r e d e n av l o v av 2 3 m a r s 1 9 2 3 om forandring i brennevinsloven av 17 mai 1904 m. v. 13 april.

Kongelig resolusjon **) om forandring av § 1 i den A k t i e s e l s k a p e t V i n m o n o p o l e t m e d d e l t e k o n s e s j o n, hvorefter k o n s e s j o n e n i s i n h e l h e t b l i r s å l y d e n d e: 13 april.

*) Bekjentgj. 17 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 14, hvor de nye bruksregler er inntatt.
**) Bekjentgj. 17 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 14.
***) Bekjentgj. 17 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 14, hvor politivedtektene er inntatt.

13 april. § 1. Med hjemmel i § 2 i lov nr. 3 av 23 mars 1923 om forandring i lov om salg og skjenkning av brennevin m. v. av 17 mai 1904 og med hjemmel i § 32,2 i lov nr. 3 av 16 september 1921 om forandringer i samme lov meddeles Aktieselskapet Vinmonopolet:

a. Enerett til innførsel av og engroshandel med brennevin (jfr. lov av 23 mars 1923 nr. 3 § 46,3) til medisinsk, teknisk og videnskapelig bruk, og detaljhandel med denne vare til samme bruk i den utstrekning, sådan detaljhandel ikke er underlagt apotek eller medisindispenserende læger.

b. Enerett til innførsel av vin (jfr. lov av 23 mars 1923 nr. 3 § 46,2), fruktvin, mjød og øl samt til handel med disse varer og med innenlandsk tilvirket øl over 4,75% alkoholstyrke —dog med forbehold av samlagenes rett til handel i de kommuner hvor samlag består eller oprettes — og for detaljutsalgs vedkommende i den utstrekning, hvortil selskapet på de vilkår som efter gjeldende lov kan opstilles ved bevilling til samlag, får bevilling av kommunestyrene. Kongen kan pålegge selskapet å overta detaljsalget i en kommune, forsåvidt kommunestyret ønsker det. Blir intet annet detaljutsalg oprettet i landet, har selskapet rett til detaljutsalg på det sted, som Kongen bestemmer.

Enn videre skal selskapet ha enerett til innførsel og rett til forhandling av skattefritt denaturert brennevin efter vedkommende regjeringsdepartements nærmere bestemmelse.

§ 2. Denne konsesjon gjelder inntil 1 juli 1932 og trer i kraft fra 1 juli 1922 eller fra det tidligere tidspunkt, Kongen måtte bestemme.

Selskapets rett til å drive sin virksomhet er underkastet den til enhver tid gjeldende lovgivning.

I konsesjonstiden plikter selskapet å drive den virksomhet som er tillagt det ved denne konsesjon.

§ 3. Av selskapets årlige nettooverskudd—efterat nødvendige avskrivninger og lovmessige avsetninger har funnet sted—utbetales inntil 5 pct. av aktiekapitalen som utbytte til aktionærene.

Restoverskuddet, efterat aktionærene har erholdt 5 pct. utbytte, anvendes på følgende måte:

a. Hvad restoverskuddet utgjør inntil 1 million kroner, innbetales i statskassen.
b. Hvad der derefter måtte være tilovers blir inntil et beløp av 1 million kroner å fordele med 10 % til aktionærene og 90 % til staten.
c. Hvad der derefter måtte være tilovers blir inntil et beløp av 2 millioner kroner å fordele med 5 % til aktionærene og 95 % til staten.
d. Hvad der derefter måtte være tilovers innbetales i sin helhet i statskassen.

Aktionærenes utbytte skal ikke for noget år utgjøre mer 13 april.
enn 6 pct. av aktiekapitalen.

Forsåvidt aktiekapitalen settes lavere enn 20 millioner kroner, reduseres de i littera a, b og c fikserte fordelingsbeløp forholdsmessig med bibehold av procentsatsene.

§ 4. Selskapet er efter nærmere bestemmelse av vedkommende regjeringsdepartement forpliktet til å sørge for innførselen av de kontingenter av brennevin og sterk vin til medisinsk, teknisk eller videnskapelig bruk, som staten overfor fremmed makt måtte forplikte sig til å innføre til landet.

Forsåvidt disse kontingenter måtte overstige, hvad selskapet årlig omsetter, skal de omkostninger og de økonomiske tap, som derved forvoldes, refunderes av staten, så snart selkapets opgjør for vedkommende driftsår foreligger.

§ 5. Selskapet har rett til å beregne sådanne priser, at det har en rimelig handelsfortjeneste i overensstemmelse med, hvad der hittil har vært vanlig for vedkommende varer.

Forsåvidt der av varer, som omfattes av selskapets salgsrett, bestilles merker eller produkter, som selskapet ikke fører, skal selskapet skaffe disse varer til priser beregnet som foran nevnt og efter nærmere regler, som fastsettes av Kongen.

§ 6. Med hensyn til de varer, som selskapet omsetter, har staten adgang til kontroll i den utstrekning, som Kongen måtte bestemme.

§ 7. Selskapet skal fordele sine innkjøp av innenlandske varer mest mulig rettferdig mellem de forskjellige tilvirkere under særlig hensyntagen til kvalitet og tidligere omsetning.

§ 8. Hvis selskapets overskudd noget år ikke skulde være tilstrekkelig til utbetaling av 5 pct. utbytte til aktionærene (jfr. § 3 foran), skal det manglende tilskytes av statskassen, dog således, at hvad statskassen i henhold hertil måtte ha utlagt, skal dekkes av det eller de følgende års overskudd, før der for disse år utbetales aktionærene sådant utbytte som i § 3 b og c nevnt.

Ved siden av den foran bestemte garanti for et årlig minimumsutbytte av 5 pct. av aktiekapitalen overtar staten tillike garanti for, at aktionærene ved selskapets opløsning erholder sin fulle innbetalte aktiekapital tilbakebetalt.

§ 9. Såfremt selskapets virksomhet forinnen konsesjonstidens utløp på grunn av lov helt eller delvis må ophøre, har selskapet rett til å utselge sine varer overensstemmende med konsesjonen i en avviklingstid av 1 — ett — år, regnet fra vedkommende lovs utferdigelse.

§ 10. Denne konsesjon er meddelt på grunnlag av de av Kongen samtidig med konsesjonens utferdigelse godkjente vedtekter for selskapet.

13 april. § 11. Selskapets konsesjon fornyes for ytterligere 5 år, forsåvidt den ikke fra statens eller selskapets side er opsagt innen 18 måneder før konsesjonstidens utløp eller i tilfelle innen 18 måneder før utløpet av en ny 5 års periode.

§ 12. Tvist i anledning av denne konsesjon eller om forståelsen av den avgjøres av en voldgiftsrett bestående av 3 medlemmer. Av disse opnevner vedkommende regjeringsdepartement en og representantskapet en, med varamenn. Det tredje medlem, som er rettens formann, opnevnes av Høiesterett. Selskapet bærer omkostningene ved voldgiftssakens behandling.

§ 13. Staten har rett til efter 12 måneders varsel å innløse aktiene i selskapet efter takst fastsatt ved skjønn av en skjønnsnevnd på tre medlemmer opnevnt således som i § 12 bestemt.

Takstbeløpet må ikke settes under aktienes pålydende.

Skjønnsomkostningene bæres av statskassen.

13 april. **Kongelig resolusjon** *) om fredning av hare på Averøen i Møre fylke.

13 april. **Kongelig resolusjon** **) om bygningslovens anvendelse på et strøk ved Vadheim i Kyrkjebø herred, Sogn og Fjordane fylke.

13 april. **Kongelig resolusjon**, hvorved der for Anton Christian Houens Fond vedtas nedenstående nye statutter som trer istedenfor de tidligere gjeldende statutter, approbert 2 novembar 1904.

I sitt testamente av 13 januar 1893 samt kodicil av 11 desember samme år bestemte Anton Christian Houen, at en nærmere angitt del av hans efterlatte formue skulde danne et fond, »hvoraf man, naar gunstige anledninger frembyder sig og saalangt som til en halvdel af det testamenterede beløp kan kjøbe saadanne sjeldne smukke malerier, billedhugger- eller træskjærerarbeider af norske kunstnere (levende eller døde), som af en kompetent komité af kunstkjendere maatte tilkjendes at være specielt værdige til at blive bevarede for nationen. Den af denne halvdel opnaaede rente (indtil den er opbrugt ved førnævnte indkjøb) skal gaa til at forøge den anden halvdel af dette legat, der skal danne et staaende fond, hvoraf alene renten skal bruges« (til de derefter i testamentet opregnede formål).

---

*) Bekjentgj. 17 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 14.

**) Bekjentgj. 17 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 14, hvor grensene for det omhandlene strøk er beskrevet.

Den første halvdel av legatet er nu opbrukt til innkjøp av malerier til Nasjonalgalleriet; den siste del derav blev utbetalt i året 1921. For den annen halvdel, som i årenes løp er vokset til kr. 416 481,31 (ved utløpet av året 1922), skal fra nu av gjelde følgende bestemmelser: 13 april.

§ 1. Fondets disponible årlige utbytte skal anvendes til arkitektoniske premier og til andre i § 4 omhandlede formål til fremme av en bedre og renere arkitektur i Norge samt til inntil 3 stipendier pr. år til dekorasjonsmalere.

§ 2. Fondet står under bestyrelse av Kirke- og Undervisningsdepartementet, som har å dra omsorg for, at fondets midler anbringes således som for offentlige stiftelser og legaters midler til enhver tid bestemt, samt å påse at årlig regnskap avlegges og tilstilles det departements kontor, under hvilket revisjonen av offentlige stiftelsers og legaters regnskaper er henlagt. Ekstrakt av regnskapet bekjentgjøres i Kunngjørelsestidende og i 2 av Kristianias største og mest utbredte aviser.

§ 3. Av hvert års renter skal en tiendedel legges til fondets kapital; dernæst skal alle fondets utgifter utres derav. Det som da blir igjen skal anvendes i overensstemmelse med bestemmelsen i § 4.

Hvis de til fremme av fondets formål disponible midler ikke helt ut medgår skal det ubenyttede beløp tillegges kapitalen.

§ 4. De ifølge foregående paragraf til fremme av fondets formål disponible midler skal anvendes:

A. Til arkitektoniske premier i den hensikt å fremme en bedre og renere arkitektur. Deres størrelse må ikke overstige kr. 1 000,00. De gis:

1. for ferdige betydningsfulle offentlige eller private bygninger i Norges byer og bymessig regulerte strøk, som er opført efter 1 januar 1904 og som den i § 5 første ledd omhandlede komité finner å være fremragende, selvstendige og arkitektonisk gjennemførte arbeider;
2. for utkast til betydningsfulle offentlige og private bygninger i Norges byer og bymessig regulerte strøk, som den i § 5 første ledd nevnte komité finner verdig til sådan utmerkelse, efter at de enten er innsendt til komitéens bedømmelse av den arkitekt, som har fått i opdrag å utarbeide dem, eller de ved offentlige konkurranser av juryen er anbefalt til premie.

En kopi av de med Houens premie belønnede tegninger og planer skal av premietageren dog mot særskilt og på forhånd omforenet honorar avgis foreløbig til Håndverks- og Kunstindustriskolens arkiv inntil et museum for arkitektoniske

13 april. arbeider eller en lignende offentlig arkitektursamling måtte bli oprettet; fra da av skal samtlige kopier samles der.

B. Til andre formål, som av den i A omtalte innstillingskomité skjønnes og av Kirke- og Undervisningsdepartementet godkjennes å tjene testators hensikt å fremme en bedre og renere arkitektur i Norge.

C. Til inntil 3 stipendier hvert på høist kr. 1 500,00 til lovende, bra norske artistiske dekorasjonsmalere til videre utdannelse i sitt fag ved vedholdende og flittig studium i utlandet. Hensikten med disse stipendier er å hjelpe flinke, bra håndverkere, som er istand til ved eget arbeide å sørge for sitt livsophold om sommeren i utlandet, til å tilbringe vinteren med studier utenlands under dyktige lærere.

For å opnå stipendium et annet år, må ansøkeren til den i § 5 annet ledd nevnte komité innsende originaltegninger, hvorav kan ses, hvilket fremskritt han har gjort i det første år. Kun i tilfelle av mer enn almindelig talent kan samme person tilstås stipendium 3 ganger.

Stipendiene tilstås med forpliktelse for stipendiatene til efter endt studieophold i utlandet å vende tilbake og utøve sin kunst i Norge.

Den endelige avgjørelse av de disponible midlers anvendelse navnlig for det tilfelle at der måtte opstå dissens innen en innstillingskomité — tilligger Kirke- og Undervisningsdepartementet, som besørger utdelingen av de bevilgede beløp.

§ 5. Som innstillingskomité for arkitektoniske premier og formål fungerer Styret for Norske Arkitekters Landsforbund eller en på lignende måte sammensatt komité. Komitéens formann opnevnes av Kirke- og Undervisningsdepartementet.

Som innstillingskomité for stipendier til dekorasjonsmalere fungerer et utvalg bestående av Håndverks- og Kunstindustriskolens overlærer i dekorasjonsmaling, Nasjonalgalleriets direktør, en dekorasjonsmaler opnevnt av styret for Malermestrenes Landsforbund, en maler opnevnt av Bildende Kunstneres styre samt en arkitekt, opnevnt av styret for Norske Arkitekters Landsforbund. Komiteens formann opnevnes av Kirke- og Undervisningsdepartementet.

§ 6. I et av Kirke- og Undervisningsdepartementet utarbeidet reglement fastsettes bestemmelser vedkommende fondets administrasjon samt andre som ytterligere måtte være påkrevet.

13 april.

Reglement

for

Anton Christian Houens fond,

fastsatt av Kirke- og Undervisningsdepartementet.

1.

Kirke- og Undervisningsdepartementet utferdiger hvert år i første halvdel av januar måned offentlig bekjentgjørelse om, når ansøkninger om de i statuttenes § 4 omhandlede 1) premier for bygninger og utkast, 2) bidrag til arkitektoniske formål samt 3) stipendier for dekorasjonsmalere må innsendes. Ansøkningstiden må ikke være under 6 uker og skal utløpe samtidig for alle tre gruppers vedkommende.

2.

Departementet oversender de innkomne ansøkninger med bilag til de respektive i statuttene omhandlede innstillingskomitéer med nødvendige oplysninger om de til disposisjon for utdelingen stående midler samt ekstrakt av siste års regnskap.

Byggverk eller tegninger kan kun én gang undergis bedømmelse.

3.

Innstillingskomitéene skal så hurtig som mulig behandle de hver enkelt av dem tilstilte ansøkninger og til Kirke- og Undervisningsdepartementet avgi innstilling om dem samt eventuelt også om bidrag til andre til arkitekturens fremme tjenende formål overensstemmende med statuttenes § 4 B. Innstillinger vedkommende formål av nevnte art skal ledsages av motivering. For begge innstillingskomitéer gjelder det ikke å foreslå utdelt disponible rentebeløp uten fyldestgjørende grunn.

4.

Meddelelse om den foretatte utdeling og om reglene for de tildelte bidrags anvendelse sendes vedkommende snarest mulig fra departementet.

5.

Kirke- og Undervisningsdepartementet antar en kasserer for fondet som tillike skal fungere som sekretær for samme og for de i statuttenes § 5 nevnte innstillingskomitéer.

Kongelig resolusjon, hvorved der meddeles approbasjon på overenskomst mellem det norske telegrafstyre, det danske generaldirektorat for telegrafvesenet og den svenske 13 april.

13 april. telegrafstyrelse om tilføielse nr. 2 til artikkel X i overenskomst angående telefon- og telegraftrafikken mellem Norge og Danmark gjennem Sverige av 29, 23 og 16 desember 1920.

13 april. **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmes:

1. Ved anskaffelser til staten blir der, idet der forøvrig henvises til de gjeldende bestemmelser, inntil videre å iaktta følgende regler:
   a. Under vanskelige forhold for norsk produksjon antas intet utenlandsk anbud før saken har vært forelagt vedkommende departement til avgjørelse.
      Departementet gis samtidig oplysning om, hvorfor utenlandsk tilbud er innhentet og meddeles forøvrig såvidt mulig oplysninger som er nødvendige for å bedømme karakteren av de utenlandske tilbud sammenlignet med de norske.
   b. Vedkommende administrasjoner har å påse, at anbudsinnbydelsen såvidt mulig utferdiges i så god tid, at ikke leveringsfristens knapphet hindrer innenlandske produsenter i å påta sig leveranse.
   c. I anbudsinnbydelsen skal der fordres oplyst, hvad der til varens fremstilling innenlands er anvendt av utenlandske råmaterialer og halvfabrikata, likesom der inntas forbehold om, at der ved avgjørelsen vil bli tatt i betraktning, i hvilken utstrekning norske materialer og halvfabrikata er forutsatt anvendt.
2. — — —

14 april. **Skrivelse** *) fra Landbruksdepartementet om forbud mot innførsel fra Danmark av usaltet eller utilberedt kjøtt og flesk samt usmeltet talg.

18 april. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren, Trondhjem, om lovligheten av et tillegg til folkeskolens lønnsvedtekt som Trondhjem bystyre har vedtatt ved beslutning av 28 desember sl. sålydende:

»De i nærværende vedtekt fastsatte lønnssatser skal bystyret ha adgang til å nedsette. Lønningene kan ikke settes lavere enn de av Stortinget i henhold til skoleloven til enhver tid bestemte minimumsatser«.

Departementet uttaler, at det antar, at der fra skolelovens side antagelig ikke kan reises innvending mot lovligheten av denne beslutning, forsåvidt den bare gjøres gjeldende likeoverfor de lærere som blir ansatt med forpliktelse til å

*) Bekjentgj. 17 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 14.

finne sig i en sådan nedregulering av lønnen som ombandles i beslutningen. Derimot er byskolelovens § 26 for tiden til hinder for, at lønnen nedsettes for de lærere som nu er ansatt, dersom der ikke ved deres ansettelse er tatt lovlig forbehold fra kommunens side om rett til å nedsette lønnen for dem. Mot lovligheten av bystyrets behandling av saken har departementet ingen bemerkning å gjøre. 18 april.

Rundskrivelse fra medisinaldirektøren til bestyrerne for Statens medisinale anstalter. 18 april.

Foranlediget ved en henvendelse fra Rikshospitalets direktør angående assuranse av patienters og pleierskers tøi tilskrev medisinaldirektøren Socialdepartementet om dette spørsmål. Som svar herpå har departementet i skrivelse av 14 april anført, »at der ikke for tiden vil bli foreslått nogen forandring i det forhold ved Statens medisinale anstalter, at funksjonærers og patienters eiendeler ikke holdes assurert av det offentlige. Nogen erstatning av statskassen i påkommende tilfelle kan selvsagt ikke stilles i utsikt. Det får bli gjenstand for avgjørelse i hvert enkelt tilfelle, hvorvidt der foreligger sådanne særegne omstendigheter, at billighet taler for, at der tilstås nogen erstatning for tapte eiendeler.«

Herom bes underretning gitt til vedkommende funktionærer og patienter eller disses verger.

Kongelig resolusjon *) om midlertidig forhøielse av visse satser i gebyrtariffen av 23 mars 1923. 20 april.

Kongelig resolusjon *) om fredning av en »rugge-stein« i Åmots utmark (gr.nr. 45, br.nr. 1—12) i Sokndal herad, Rogaland fylke. 20 april.

Kongelig resolusjon **) om politivedtekter for Nordre Land herred i Opland fylke. 20 april.

Kongelig resolusjon ***) om tillegg til § 1 i politivedtektene for Klinga herred, Nord-Trøndelag fylke. 20 april.

Kongelig resolusjon †) om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Skedsmo herred, Akershus fylke. 20 april.

Kongelig resolusjon *) om forandring i § 2 i lukningsvedtekten for Hof herred, Vestfold fylke, hvorefter vedtektenes § 2 vil lyde således: 20 april.

*) Bekjentgj. 23 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 15.
**) Bekjentgj. 23 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 15, hvor politivedtektene er inntatt.
***) Bekjentgj. 23 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 15, hvor tillegget er inntatt.
†) Bekjentgj. 23 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 15, hvor den stadfestede vedtekt er inntatt.

20 april. »Alle utsalgssteder skal derhos være lukket 1 og 17 mai, samt påskeaften hele dagen, og jul- og pinseaften fra kl. 5 em.«

20 april. **Kongelig resolusjon** *) om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i fiskeværet Berlevåg i Finnmark fylke.

20 april. **Kongelig resolusjon** **) om herberger- og beverterlovens anvendelse for Hemnes herred, Nordland fylke.

20 april. **Kongelig resolusjon** **) om forhøielse av jordkonsesjonsgrensen for Borge herred, Østfold fylke.

20 april. **Kongelig resolusjon** **) om forbud mot fangst av ferskvannsfisk — med undtagelse av stangfiske — i Sør- og Nord-Frøya herreder, Sør-Trøndelag fylke.

20 april. **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmes, at utførelsen av de i lov om magistratsembedenes ophevelse m. v. av 9 mars 1917, jfr. lov av 9 juni 1922 §§ 4—7 og 13, omhandlede magistratsforretninger i ladestedet Mo skal henlegges til sorenskriveren i Rana samt at de i lovens §§ 2, 12 og 14 nevnte forretninger i ladestedet henlegges til lensmannen i Nord-Rana.

20 april. **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmes:

Nord-Østerdal sorenskriveri deles med hensyn til uttrekning av domsmenn i straffesaker i henhold til straffeprosesslovens § 369, 2 ledd, i 2 distrikter:

1. Herredene Øvre Rendal, Ytre Rendal, Alvdal og Foldal, og
2. Herredene Tynset, Tolga og Kvikne; til rettsmøter i Engerdal tas alene domsmenn fra Engerdal og Ytre Rendal, likesom der ikke medtas domsmenn fra Engerdal til rettsmøter i andre fremmede herreder enn Ytre Rendal.

20 april. **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmes:

I. De av Hamar øl- og vinsamlag i generalforsamling den 28 februar 1923 besluttede og av Hamar bystyre i møte den 21 mars 1923 godkjente nye vedtekter for Hamar øl- og vinsamlag stadfestes i henhold til lov nr. 3 av 16 september 1921 § 23, jfr. § 35, å regne fra og med 1 mai 1923 som gjeldende inntil videre, dog ikke lenger enn til utgangen av året 1925.

---

*) Bekjentgj. 23 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 15, hvor den nye lukningsvedtekt er inntatt.

**) Bekjentgj. 23 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 15.

II. De ved kongelig resolusjon av 4 juni 1920 stadfestede og for tiden gjeldende vedtekter for Hamar øl- og vinsamlag opheves å regne fra og med 1 mai 1923. 20 april.

Kongelig resolusjon, hvorved bestemmes: 20 april.

1. De av Bærum herredsstyre i møte den 8 mars 1923 godkjente vedtekter for A/S Bærum Øl- og Vinsamlag stadfestes i henhold til lov nr. 3 av 16 september 1921 § 23 og § 35, jfr. lov nr. 3 av 23 mars 1923, som gjeldende inntil videre, dog ikke utover året 1928.
2. Det pålegges fylkesmannen innen utgangen av hvert års juni måned å innsende til Socialdepartementet en beretning om samlagets virksomhet i det forløpne år og en fortegnelse over dets medlemmer.

Kongelig resolusjon, hvorved i henhold til lov av 12 juni 1906 § 1 bestemmes, at der skal oprettes et offentlig arbeidskontor til formidling av arbeide av ethvert slags i Mosjøen. 20 april.

Kontoret henlegges til Nord-Norges krets for den offentlige Arbeidsformidling.

Rundskrivelse fra Socialdepartementet til fylkesmennene. 20 april.

Om bestyrelse av lægedistrikter under ledighet og ferie m. v.

I. Forandring av instruksen for distriktslæger og om godtgjørelse m. v. ved bestyrelse av nabodistrikt.

Ved kongelig resolusjon av 18 juli 1913 er der fastsatt instruks for distriktslæger, som er beskikket i henhold til lov av 26 juli 1912.

I henhold til bemyndigelse i nevnte resolusjon, jfr også instruksens § 26, har departementet bestemt, at § 23 i instruksen herefter skal lyde således:

»Han plikter på forlangende av fylkesmannen eller departementet å overta bestyrelsen av nabodistrikt (distriktslæge- eller stadslægedistrikt)

a) under ledighet mot godtgjørelse som fastsettes av departementet,
b) under forfall og tjenestefrihet, som ikke går inn under tjenestemannsloven av 15 februar 1918, mot godtgjørelse og paa vilkår forøvrig som i mangel av mindelig overenskomst fastsettes av departementet,
c) under forfall og tjenestefrihet i henhold til tjenestemannsloven på vilkår, som bestemmes av departementet.«

For bestyrelse som går inn under litra c) skal departementet således kunne bestemme, at bestyrelsen skal utføres uten

20 april. særskilt godtgjørelse; foreløbig vil departementet dog ikke treffe nogen sådan bestemmelse.

For bestyrelse som går inn under de i litra a) og c) nevnte tilfelle fastsettes inntil videre en godtgjørelse som svarer til halvparten av nabodistriktets grunnlønn forsåvidt det gjelder bestyrelse av distriktslægedistrikt, og til stadslægestillingens grunnlønn forsåvidt det gjelder bestyrelse av stadslægedistrikt. Godtgjørelsen for bestyrelse av stadslægedistrikt blir å utre med $^2/_3$ av byen og $^1/_3$ av staten.

Den nevnte godtgjørelse for bestyrelse av distriktslægedistrikt kan i særlige tilfelle av departementet fastsettes lavere eller høiere. Når bestyrelsen av ledig distrikt deles mellem to (eller flere) nabolæger fastsettes godtgjørelsen av departementet efter forholdene i det enkelte tilfelle.

Skyssgodtgjørelse for offentlige reiser i medisinalvesenets anliggender til nabodistriktet blir i de i litra a) og c) nevnte tilfelle på vanlige betingelser å utre av statskassen i den utstrekning staten ellers utrer skyssgodtgjørelse for dem. Likeledes samtykker man i, at distriktslægen i de her nevnte tilfelle anvises skyssgodtgjørelse av statskassen for faste reiser som er bestemt av departementet til nabodistriktet for å holde kontordager, mot at vedkommende kommune utrer kostgodtgjørelse og gratis stiller opvarmet kontorlokale til rådighet for lægen.

Også forsåvidt angår de i litra b) nevnte tilfelle kan departementet samtykke i at skyssgodtgjørelsen utres av staten på samme vilkår, når der søkes om det på forhånd og departementet finner grunn til det.

II. Tillegg til instruks for stadslæger og om godtgjørelse m. v. ved bestyrelsen av nabodistrikt.

Departementet har i henhold til bemyndigelse i kongelig resolusjon av 18 juli 1913 om instruks for stadslæger bestemt, at der efter § 19 inntas som ny paragraf (de nuværende §§ 20 og 21 blir da §§ 21 og 22) følgende bestemmelse:

»Han plikter på forlangende av fylkesmannen eller departementet å overta bestyrelsen av nabodistrikt under distriktslægens forfall og tjenestefrihet i henhold til tjenestemannsloven av 15 februar 1918 på vilkår, som bestemmes av departementet«.

Departementet bestemmer inntil videre, at stadslægen for bestyrelse av nabodistrikt som nevnt skal ha en godtgjørelse som svarer til nabodistriktets grunnlønn, når departementet ikke anderledes bestemmer for det enkelte tilfelle.

Med hensyn til skyssgodtgjørelse for reiser til faste kontordager og andre offentlige reiser til nabodistriktet under bestyrelsen gjelder det samme som ovenfor under I (litra a og c) er bestemt.

Stadslæge forutsettes konstituert i nabodistrikt bare for 20 april.
kortere tid, med mindre det kan skje uten vesentlig fortrengsel for hans tjeneste som stadslæge, og de kommunale myndigheter i byen ikke har noget å bemerke.

III. Den foran fastsatte godtgjørelse for bestyrelse av et distrikt gjelder selvsagt ikke i de tilfelle, hvor særskilt læge konstitueres. Lægens godtgjørelse av det offentlige må dog ikke overstige stillingens grunnlønn.

Medisinaldirektøren har uttalt at det fortrinsvis bør søkes opnådd å få konstituert særskilt læge med bopel i distriktet også når det gjelder kortere tidsrum.

IV. Økonomi ved lægers offentlige reiser.

Det er nødvendig at utgiftene til skyss til lægene for reiser i offentlige anliggender, som i de senere år har øket meget sterkt og utgjør et betydelig beløp på statsbudgettet, bringes ned.

Medisinaldirektøren har derfor uttalt, at lægene må være opmerksomme på, at de ved sin planleggelse og utførelse av offentlige reiser tar økonomiske hensyn ved valg av ruter og befordringsmidler, og at de søker å få så mange offentlige forretninger utført på samme reise, som det er forenelig med en forsvarlig og samvittighetsfull utførelse av deres plikter.

Departementet er helt enig heri og skal be dette innskjerpet.

Man skal anmode hr. fylkesmannen om å gjøre fylkeslæger, distriktslæger og stadslæger innen Deres embedsdistrikt kjent med foranstående.

Skrivelse *) fra Handelsdepartementet, hvori meddeles 20 april.
— i forbindelse med skrivelse av 11 april — at opsynet i Lofoten skal bibeholdes til onsdag 25 april.

Skrivelse fra Finansdepartementet til en sorenskriver, 24 april.
hvori meddeles, at departementet antar, at sportellovens § 32 ikke kan komme til anvendelse, hvor der av sorenskriver og overformynder er avsagt kjennelse for at begjæring om deling av fellesbo i henhold til lov av 29 juni 1888 § 32 og 33 ikke tas tilfølge eller at sådan deling utstår.

Skrivelse fra Forsvarsdepartementet,**) hvori meddeles, 24 april.
at departementet efter derom innkommet forslag d. d. har fastsatt følgende forandring i, samt supplement til »bestem-

*) Bekjentgj 23 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 15.
**) Bekjentgj. 3 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 16.

24 april. melsene om civil luftfart«*), bilag 1. »Forbudte områder for flyvning«, forsåvidt angår forbudt område

Ved Horten

Uttrykket »skibsleden mellem Horten og Bastø . . . « rettes til:

»Skibsleden vestenom Bastø og østenom Hortenskrakken« . . .

Dessuten tilføies som ny passus:

»Luftfartøier, der skal anløpe Karljohansvern Flyvebåtstasjon, har å lande utenfor orlogshavnen i farvannet nord- og østenfor samme, hvorefter de går inn på vannet mellem Østøen og Vealøs eller mellem Vealøs og Møringen. Tillater ikke værømstendighetene at landing foretas utenfor orlogshavnen, er landing tillatt på den del av denne som ligger nordenfor og østenfor en linje Østøens sydspiss — Trebryggen.

Innflyvningen til havnen skal foregå i lav høide — ikke over 50 m. — og luftfartøiet må herunder ikke flyve sønnenom og vestenom den her angitte linje.«

25 april. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av læge Honoria Dietrichson ved gavebrev av 6 april 1922 oprettede »Fru Johanne Mathilde Dietrichson f. Bonnevie og Honoria Dietrichsons legat til Arbeidsstuer for barn, Kristiania.«

26 april. **Stortingsbeslutning**[1]) om garanti for banker som er kommet under offentlig administrasjon i henhold til lov av 24 mars 1923.

---

*) Inntatt i Norsk Lovtidende, 1ste avdeling, 1922 nr. 32 s. 386 flg., i Lovtidendes 2nen avdeling for s. å., side 259 flg.

[1]) Se St. prp. nr. 75. Innst. S. A. St.tid. s. 1000—1059.

Beslutningen er sålydende:

I. Stortinget samtykker i at Kongen, inntil Stortinget anderledes bestemmer, når betydelige samfundsmessige hensyn tilsir det, på Statens vegne overtar garanti for opfyllelsen av forpliktelser som banker, der er kommet under offentlig administrasjon i henhold til lov av 24 mars 1923 og som efter nøiaktig undersøkelse må anses levedyktige, måtte pådra sig efter å være kommet under sådan administrasjon. Kongen eller den han dertil bemyndiger treffer i hvert enkelt tilfelle nærmere bestemmelser med hensyn til arten av de fordringer for hvilken garantien overtas samt om begrensning av det beløp for hvilket banken har adgang til å påta sig nye forpliktelser. Garantien, som kan gjøres tidsbegrenset, skal alene ydes til fortsettelse av bankens regulære virksomhet innen en beskjeden ramme, hvorhos der blir å etablere en inngående kontroll med bankens ledelse — eventuelt også ved et stortingsvalgt bankråd.

II. — — — —.

III. — — — —.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet, hvori meddeles, at ifølge offisiell meddelelse fra den italienske regjering av 7 april 1923 har Finnland tiltrått konvensjonen av 7 juni 1905 om oprettelse av et internasjonalt Landbruksinstitutt i Rom. 26 april.

Tiltredelsen regnes fra 17 februar 1923.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det ved landsinnsamling, påbegynt i 1917, oprettede »Forsorgsfondet«. 27 april.

Skrivelse fra Finansdepartementet til fylkesmannen i Østfold fylke angående spørsmålet om et herredsstyre hadde adgang til å bevilge kostgodtgjørelse for en ligningsnevnds medlemmer. 27 april.

Departementet meddeler, at Justisdepartementet på foranledning har uttalt, at spørsmålet i overensstemmelse med de forutsetninger, som ligger til grunn for lov om kommunestyre på landet av 30 september 1921 § 53 (jfr. Odelstingsforh. 1921, side 1649 flg. samt Lagtingsforh. 1921, side 3907 flg.), må besvares benektende.

Skrivelse fra Socialdepartementet, hvori meddeles, at det på Washington-konferansen i 1919 vedtatte utkast til overenskomst om arbeisledighet, som er tiltrått av Norge (»Overenskomster« nr. 8 for 1921, side 511—515), ifølge meddelelse fra Generalsekretæren for Folkenes Forbund er tiltrått av følgende stater: 28 april.

Grekenland . . .	18 november	1920
Rumenia . . .	13 juni	1921
Stor-Britannia . .	14 juli	1921
India	14 juli	1921
Danmark	13 oktober	1921
Sverige	18 oktober	1921
Finnland	19 oktober	1921
Bulgaria	14 februar	1922
Schweiz . . .	9 oktober	1922
Italia	12 oktober	1922
Japan	23 november	1922

Den tilføiede datum angir, når vedkommende stats ratifisering er registrert i Folkeforbundets Generalsekretariat.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet, hvori meddeles, at ifølge offisiell meddelelse fra den schweiziske regjering av 13 april 1923 har republikken Equador ved erklæring av 7 desember 1922 sluttet sig til Genfkonvensjonen av 6 juli 1906 om forbedring av såredes og sykes skjebne i arméer i felt. 28 april.

Skrivelse fra Handelsdepartementet, Poststyrelsen, hvori meddeles, at det ved kongelig resolusjon av 13 april d. å. er 28 april.

28 april. meddelt approbasjon på overenskomst mellem det norske telegrafstyre, det danske generaldirektorat for telegrafvesenet og den svenske telegrafstyrelse om tilføielse nr. 2 til artikkel X i overenskomst angående telefon- og telegraftrafikken mellem Norge og Danmark gjennem Sverige av 29, 23 og 16 desember 1920. Tilleggs-overenskomsten lyder:

»Det kgl. norske telegrafstyre, det kgl. danske generaldirektorat for telegrafvesenet og den kgl. svenske telegrafstyrelse er under forbehold av fornøden godkjennelse kommet overens om følgende tilføielse nr. 2 til art. X i Overenskomst angående telefon- og telegraftrafikken mellem Norge og Danmark gjennem Sverige av 29, 23 og 16 desember 1920:

Art. X.

For avregning vedkommende telegrammer som under brudd på telegrafledningene befordres radiotelegrafisk mellem to av de tre land, gjelder samme bestemmelser som for telegrammer som befordres på telegrafledningene«.

28 april. **Skrivelse** fra Socialdepartementet, hvori meddeles, at det på Genua-konferansen i 1920 vedtatte utkast til overenskomst om arbeidsformidling for sjømenn, som er tiltrått av Norge (»Overenskomster« nr. 8 for 1921, side 516—523) ifølge meddelelse fra Generalsekretæren for Folkenes Forbund er tiltrått av følgende stater:

Sverige	. . .	18 oktober	1921
Finnland	. . .	7 oktober	1922
Japan	. . . .	23 november	1922
Estland	. . .	3 mars	1923
Bulgaria	. . .	16 mars	1923

Den tilføiede datum angir, når vedkommende stats ratifisering er registrert i Folkeforbundets Generalsekretariat.

30 april. **Skrivelse** *) fra Landbruksdepartementet om forandring av de ved kongelig resolusjon av 16 juni 1922 fastsatte regler for behandlingen i den ukentlige fredningstid av redskaper og innretninger, som anvendes til fangst av laks og sjøørret, hvorefter punkt B. 1 b. skal lyde således:

»Er ledningsgarnet ikke over 70 m. langt, regnet fra vinkelen ved krokkaggen, kan den fra land løste ende av samme bindes fast til snyten og landgarnet ved hjelp av et omtrent på midten av samme festet tau hales stramt i retning mot land. Dessuten skal tungen (storflåen) legges inn til no-

*) Bekjentgj. 5 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 17.

tens motsatte side (fjordveggen) og fastbindes til denne. (Fig. 4). Hvis det av hensyn til notens sikkerhet anses ønskelig, kan der, når noten er stengt efter forannevnte litr. a eller b, istedenfor det borttatte landgarn anbringes et tau fra noten til land.« 30 april.

Cirkulære*) fra Finansdepartementet til tollkamrene, hvori meddeles, at departementet i henhold til § 8 i tobakkstempelavgiftsloven av 29 april 1915 har bestemt, at cigarer foruten i de tidligere fastsatte pakningsstørrelser på 5, 10, 20, 25, 50, 100 og 500 stkr. fremtidig også kan avgiftsberiktiges i pakninger på 200, 250 og 300 stkr. 30 april.

Spesielle stempelmerker for de nye pakningsstørrelser vil foreløbig ikke bli trykt, men pakningene kan inntil videre avgiftsberiktiges ved sammenstilling av 2 eller flere stempelmerker for 100 eller 50 pakninger i vedkommende verdiklasse.

Skrivelse fra Finansdepartementet til fylkesmannen i Hedmark fylke angående spørsmålet om, hvorvidt matrikkelskatt og forsikringspremier kunde fratrekkes gårdbrukeres inntekt, når procentligning anvendes. 30 april.

Departementet uttaler, at den procentvise beregnede inntekt efter loven skal tilsvare nettoinntekten av vedkommende jordbruks- eller skogeiendom efter fradrag av de nødvendige driftsutgifter. Som sådanne vil efter landskattelovens § 44, bokstav b og f, også måtte regnes utgifter til forsikring og matrikkelskatt. Disse utgifter vil således ikke kunne kreves fratrukket den procentvis ansatte inntekt, hvorimot der ved fastsettelsen av den procent, hvorefter inntekten beregnes, selvsagt vil være adgang til å ta fornødent hensyn til assuranseutgifter og eiendomsskatt på samme måte som til andre nødvendige driftsutgifter.

Skrivelse fra Finansdepartementet til en skattefoged, hvori meddeles, at arveavgiften av arveforskudd overensstemmende med lov av 23 september 1921 blir å beregne efter de regler, som gjaldt ved arvefallet, hvis disse regler leder til en lavere avgift enn reglene ved tidspunktet for ydelsen av forskuddene. Man har ved skrivelsen av 31 mars 1922 i Lovtidende ikke villet opstille nogen herfra avvikende regel. Skrivelsen er svar på en forespørsel om, hvorvidt forskuddene ved arveavgiftsberegningen skulde medtas først eller som siste del av den hele arvelodd og forutsetter at den laveste avgift fremkommer, når de regler legges til grunn som gjaldt da forskuddene blev ydet. 30 april.

---

*) Bekjentgj. 5 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 17.

1 mai. Nr. 1.

Lov *) [1]) **om adgang for kommunene til å utligne en tilleggsskatt på større inntekter for budgettåret 1923—1924.**

§ 1. For det kommunale budgettår 1923—1924 skal kommunene — når det anses påkrevet for å bestride utgifter, som den herskende dyrtid eller de rådende ekstraordinære forhold forøvrig har gjort nødvendige, og den ordinære inntektsskatt utskrives med minst 10 pct. — være berettiget til å utligne en tilleggsskatt på inntekter av sådan størrelse som i § 2 anført. Består et herred av flere sogn, er det tilstrekkelig at skatten i ett av sognene utskrives med minst 10 pct. Sådan tilleggsskatt pålegges også rederiselskaper og dermed likestilte selskaper, forsåvidt angår den del av selskapets inntekt, der er skattepliktig til vedkommende kommune, forutsatt at denne del når den fastsatte grense.

§ 2. Den i § 1 omhandlede tilleggsskatt utlignes på den måte, at de pågjeldende skattepliktiges inntekt efter fradrag av den skattefri del, før den ordinære inntektsskatt utregnes, gis et procentvis av inntekten beregnet tillegg. Beregningen av dette tillegg skjer efter nedenstående tabell.

Når den skattbare inntekt er:

over kr.	12 000,00,	men ikke over kr.	20000,00	tillegg 1 pct.
» »	20 000,00	—»—	» 30 000,00	tillegg 1½ pct.
» »	30 000,00	—»—	» 40 000,00	tillegg 2 pct.
» »	40 000,00	—»—	» 60 000,00	tillegg 2½ pct.
» »	60 000,00	—»—	» 80 000,00	tillegg 3 pct.
» »	80 000,00	—»—	» 100 000,00	tillegg 3½ pct.
» »	100 000,00	—»—	» 125 000,00	tillegg 4 pct.
» »	125 000,00	—»—	» 150 000,00	tillegg 4½ pct.
» »	150 000,00	tillegg 5 pct.		

Tillegget kan — for alle inntekter under ett — forhøies til det dobbelte, det 3-dobbelte, det 4-dobbelte eller det 5-dobbelte.

§ 3. Denne lov trer i kraft straks.

---

*) Bekjendtgj. 3 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 16.

[1]) St.besl. 18 april. Se Ot. prp. nr. 7. Innst. O. nr. 19. St.tid., forh. i Ot. s. 406—419; i Lt. s. 128—132.

Lov *) [1]) inneholdende forandringer i lov om lærerskoler og prøver for lærere og lærerinner i folkeskolen av 18 januar 1902. 1 mai. Nr. 2.

Efternevnte paragrafer i lov om lærerskoler og prøver for lærere og lærerinner i folkeskolen skal herefter lyde således:

§ 23. Skriftlig prøve skal avholdes.

1. I morsmål.

Der gis to opgaver. Elev som har avfattet begge besvarelser i samme sprogform (landsmål eller bokmål) skal dessuten underkaste sig en prøve i skriftlig gjengivelse av et oplest stykke eller i å skrive en lett stil av fortellende innhold i den andre sprogform.

2. I regning og rumlære.

I hvilken utstrekning prøve blir å holde i muntlige fag, i ferdighetsfag og i praktisk lærerdyktighet blir å fastsette ved reglement gitt av Kongen.

I samme utstrekning som en elev efter § 6, ledd 1 — 3, har vært fritatt for undervisning i fag eller deler av fag, fritas han for å avlegge prøve i faget.

Studenter kan kreve sig fritatt for prøve i norsk, historie, geografi, naturkunnskap samt regning og rumlære.

Prøven i praktisk lærerdyktighet kan avlegges særskilt inntil 2 år efterat den øvrige prøve er bestått. I særegne tilfelle kan overstyret gi adgang til å avlegge den praktiske prøve efterat lengere tid er hengått.

§ 24. Samtlige elever av øverste klasse i en lærerskole har uten særskilt melding adgang til å fremstille sig til dens avgangsprøve.

Når nogen som ikke er elev av en lærerskole, vil fremstille sig til avgangsprøven, kreves de samme vidnesbyrd og forholdes på samme måten som ved melding til lærerskolens optagelsesprøve (§ 2).

Med hensyn til fritagelse for prøve i enkelte fag eller deler av fag gjelder for privatister de samme bestemmelser som for lærerskolens elever (§ 6 og § 23).

Lov *) [2]) om utsettelse av retter'gangsordningens ikrafttreden. 1 mai. Nr. 3.

§ 1 i lov om rettergangsordningens ikrafttreden av 14 august 1918 skal herefter lyde saaledes:

Denne lov trer i kraft den 1 januar 1925 tillike med følgende lover:

*) Bekjendtgj. 3 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 16.

[1]) St.besl. 18 april. Se Ot. prp. nr. 11. Innst. O. nr. 38. St.tid. forh. i Ot. s. 434—461; i Lt. s. 141.

[2]) St.besl. 27 april. Se Ot. prp. nr. 5. Innst. O. nr. 36. St.tid., forh. i Ot. s. 391—406, 461—468; i Lt. s. 132—139, 141—145.

1 mai. Nr. 3.

1. lov om domstolene av 13 august 1915,
2. lov om rettergangsmåten for tvistemål av 13 august 1915,
3. lov om tvangsfullbyrdelse av 13 august 1915,
4. lov om skifte- og konkurssaker av 21 juli 1916,
5. lov om vidners og sakkyndiges godtgjørelse m. v. av 21 juli 1916,
6. lov om skjønn, ekspropriasjonssaker og odelsløsning av 1 juni 1917,
7. lov av 14 desember 1917 om forandringer i lov om rettergangsmåten i straffesaker av 1 juli 1887,
8. lov av 26 april 1918 om forandringer i lov om betaling for offentlige forretninger av 6 august 1897,
9. lov om utdrag av ankesaker i Høiesterett,
10. lov om offentlige auksjoner og licitasjoner.

1 mai. Nr. 4. **Midlertidig lov** *) [1]) om innskrenkning av jakttiden for småvilt.

Hare, jerpe, tiur, røi, århane, århøne, rype og rugde må ikke jages, drepes eller skades uten i tiden fra og med 10 september til og med 28 februar — for de 3 nordligste fylker fra og med 10 september til og med 15 mars.

Overtredelser herav straffes med bøter.

Denne lov trer i kraft straks og gjelder til 30 juni 1924.

1 mai. Nr. 5. **Lov** *) [2]) om forandring i lov av 30 september 1921 om vrakning av klippfisk og saltfisk.

Nedennevnte §§ i lov av 30 september 1921 om vrakning av klippfisk og saltfisk skal herefter lyde således:

§ 2. All klippfisk som utføres her fra riket skal vrakes ved utførselen. Herfra kan dog Kongen eller den han dertil måtte bemyndige dispensere for utførsel av fisk av ringere kvalitet enn instruksens nr. 2. Likeledes kan Kongen eller den han dertil måtte bemyndige dispensere fra vrakertvangen for fiskepartier, som ikke overstiger et tusen kilogram og som utføres til europeiske markeder utenfor Middelhavslandene.

Attest om vrakningen skal følge fiskesendingen. Attesten skal inneholde oplysning om tørringsmåten.

§ 9. For reiser i vrakervesenets anliggender tilkommer der vrakerpersonalet skyss- og kostgodtgjørelse efter de nærmere bestemmelser, som til enhver tid gjelder i lov og instruks.

For inspektørens og overvrakerens reiser betales godtgjørelsen av det offentlige. Det samme gjelder vrakernes og hjelpe-

*) Bekjentgj. 3 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 16.

[1]) St.besl. 27 april. Se Ot. prp. nr. 18. Innst. O. nr. 43. St.tid., forh. i Ot. s. 468—513; i Lt. s. 145—154.

[2]) St.besl. 30 april. Se Ot. pr. nr. 21. Inst. O. nr. 48. St.tid., forh. i Ot. s. 519—521; i Lt. s. 154—156.

vrakernes reiser utenfor sitt distrikt til utførelse av vrakning, som er påbudt i loven. 1 mai. Nr. 5.

§ 11. Denne lov som blir å opta til revisjon senest i 1925, trer i kraft 1 mai 1923.

Inntil 1 mai 1924 gjelder bestemmelsen i § 2 om tvungen vrakning dog bare for utførsel til europeiske markeder.

For klippfisk, som er tilvirket av 1921 eller tidligere års fangst gjelder bestemmelsen om tvungen vrakning ikke.

Kongelig resolusjon*), hvorved i medhold av lov om bekjempelse av skadeinsekter og plantesykdommer av 21 juli 1916 § 1 bestemmes, at heggbladlusen (Siphonaphis padi) inntil videre anses farlig for havre. 1 mai.

Denne bestemmelse trer i kraft straks.

Plakat om foranstaltninger til bekjempelse av heggbladlus. 1 mai.

I kraft av lov om bekjempelse av skadeinsekter og plantesykdommer av 21 juli 1916 bestemmes herved:

1. Plantning eller såning av hegg skal inntil videre være forbudt innen herredene Ringsaker, Nes, Vang, Furnes, Løten, Romedal, Stange, Sør-Odal, Nord-Odal og Vinger i Hedmark fylke.
2. Eier eller bruker av jord innen ovennevnte herreder skal være forpliktet til å utrydde all hegg på sine eiendommer innen 1 juni 1925 og fremtidig holde eiendommene fri for hegg. I utmark gjelder dog bestemmelsen kun innenfor en avstand av 3 km. fra dyrket mark.

   For å sikre påbudets gjennemførelse kan fylkesmannen gi nærmere pålegg om arbeidets utførelse innenfor den fastsatte frist.
3. Landbruksdepartementet kan i særlige tilfelle dispensere fra forbudet.
4. Eventuelt krav på skadeserstatning skal fremsettes for Landbruksdepartementet, politiet eller nogen av de i lovens § 5 omhandlede funksjonærer, kfr. lovens § 7.
5. Overtredelse av foranstående bestemmelser, og de påbud som utferdiges i medhold av disse, medfører straffansvar.
6. Denne plakat trer i kraft straks.

Kongelig resolusjon*), hvorved i medhold av § 6 i lov angående lappene i kongerikene Norge og Sverige av 2 juni 1883, jfr. lov nr. 2 av 29 juni 1922, bl. a. bestemmes, at Troms fylke og de til dette støtende trakter i Nordland fylke inntil videre skal være inndelt i de nedenfor anførte 22—toogtyve — distrikter, innen hvilke de norske 1 mai.

*) Bekjentgj. 3 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 16.

1 mai. lapper, som der opholder sig med sine ren, skal i de tilfelle og på den måte, som omhandles i førstnevnte lovs § 9, tredje og fjerde ledd, jfr. § 4 i lov inneholdende tilleggsbestemmelser angående lappene og rensdyrdriften innen de sønnenfor Finnmarkens amt liggende landsdeler av 25 juli 1897, være underkastet ansvar for skade, som av renen tilføies den jordbrukende befolknings eiendom.

Ny distriktsinndeling i Troms fylke og tilstøtende deler av Nordland fylke.

Distrikt nr. 1, a: Den del av Kvænangen herred, som ligger sønnenfor Alteidet og østenfor Kvænangsfjorden innenfor følgende grenser: Landeveien over Alteidet fra fylkesgrensen mot Finnmarken vestover til Alteidelven, derfra denne elv til utløpet i Lille Alta, denne fjord og Kvænangsfjorden til Navuonjokkas (Kvænangselvens) utløp, denne elv til »Loakkavagges« munning, elven i denne dal til dens begynnelse sydvest for »Loakkavarre«, derfra en rett linje til fylkesgrensens vinkelpunkt syd for »Loakkavarre« og videre fylkesgrensen til landeveien over Alteidet.

Distrikt nr. 1, b: Den del av Kvænangen herred, som ligger på fastlandet nordøst for Kvænangsfjorden og nordvest for distrikt nr. 1, a.

Distrikt nr. 2, a: Den del av Kvænangen herred, som ligger på fastlandet vestenfor Kvænangsfjorden sønnenfor Storbugt innnenfor følgende grenser:

Fra bunnen av Storbugt en rett linje mot sydvest til herredsgrensen mellem Kvænangen og Skjervøy, denne herredsgrense sydover og videre herredsgrensen mellem Kvænangen og Nordreisa inntil fylkesgrensen mot Finnmarken, videre denne fylkesgrense til vinkelpunktet syd for »Loakkavarre«, derfra den ovenfor beskrevne sydvestgrense for distrikt nr. 1 mellem nevnte vinkelpunkt og Navuonjokkas utløp i Kvænangsfjorden og videre Kvænangsfjorden til Storbugt.

Distrikt nr. 2, b: Den del av Kvænangen herred, som ligger på fastlandet vestenfor Kvænangsfjorden utenfor distrikt nr. 2, a, samt den del av Skjervøy herred, som ligger på fastlandet østenfor en linje fra Klubnes efter vannskillet mellem Strømfjorden og Oksfjorddalen til Favrisvarre, med følgende grenser:

Kvænangsfjorden fra Storbugt til Haukøsundet, dette sund, Nordreisafjorden og Oksfjorden inntil Klubnes, derfra ovennevnte linje fra Klubnes efter vannskillet mellem Strømfjorden og Oksfjorddalen til Favrisvarre, derfra herredsgrensen mellem Skjervøy og Nordreisa inntil foreningspunktet med herredsgrensen

mellem Kvænangen og Nordreisa, derfra denne herredsgrense nordover inntil et punkt rett sydvest for Storbugt og derfra en rett linje til bunnen av Storbugt. 1 mai.

Distrikt nr. 2, c: Den del av Skjervøy og Nordreisa herreder, som ligger på fastlandet mellem distriktene nr. 2,a og 2, b i nordøst og Nordreisadalen i sydvest innenfor følgende grenser:

Strømfjorden og Nordreisafjorden fra Klubnes til Nordreisaelvens munning, denne elv til Reisavatnet, dette vann og en rett linje fra dette til nærmeste punkt på fylkesgrensen mot Finnmarken, videre denne fylkesgrense til Čonooaivve, hvor herredsgrensen mellem Nordreisa og Kvænangen støter til, og derfra den under distriktene 2, a og 2, b beskrevne sydvestgrense for disse distrikter inntil Klubnes.

Distrikt nr. 3, a: Den del av Nordreisa og Skjervøy herreder, som ligger mellem sydvestgrensen for distrikt nr. 2, c, Nordreisafjorden, Maursundet, Rotsundet og herredsgrensen mellem Skjervøy og Lyngen og mellem Nordreisa og Lyngen fra Spåkenæs til riksgrensen ved riksrøs nr. 304 og derfra riksgrensen til riksrøs nr. 309 og videre fylkesgrensen mot Finnmarken inntil det under distrikt nr. 2, c nevnte punkt nær Reisavatnet.

Distrikt nr. 3, b: Den del av Lyngen herred, som ligger paa fastlandet mellem distrikt nr. 3, a, Lyngenfjorden, Kåfjorden, Kåfjordelven og Guolašjavrre samt en rett linje fra dette vann rett mot øst til sydvestgrensen for distrikt nr. 3, a.

Distrikt nr. 4, a: Den del av Lyngen herred, som ligger paa fastlandet mellem distriktene nr. 3, a og 3, b i nordøst og det i konvensjonen mellem Norge og Sverige av 5 februar 1919 § 5 omhandlede renbeitedistrikt Nordnesset i sydvest, riksgrensen fra riksrøs nr. 302 til riksrøs nr. 309 i sydøst og Kåfjorden mellem munningene av Kåfjordelven og Manddalselven i nordvest.

Distrikt nr. 16, a: Halvøen mellem Salangen og Lavangen vestenfor landeveien fra Sagelvens munning i Sagfjorden til Aa i Lavangen, beliggende i Salangen og Lavangen herreder. (jfr. konvensjonen av 5 februar 1919 § 5 under vårdistriktet Snørken og under sommerdistriktet av samme navn).

Distrikt nr. 17, a: Halvøen mellem Gratangsfjorden, Astafjorden, Tjeldsundet, Ramsundet, Ofotfjorden og Harjangsfjorden vestenfor Gratangseidet, idet grensen over Gratangseidet nærmere bestemmes ved Storelven og Mellemvaselven fra Gratangsbotn til Storvandet (Øvrevand), dette vann inntil landeveisbroen over sundet i vannet, derfra landeveien inntil broen over Tverelven og derfra Tverelven og Prestjordelven inntil utløpet i Harjangsfjorden. Distriktet er beliggende i Ibestad, Trondenes, Tjeldsund, Evenes og Ankenes herreder.

1 mai. Distrikt nr. 18, a: Øene Kågen og Arnøy i Skjervøy herred.

Distrikt nr. 18, b: Uløy i Skjervøy herred.

Distrikt nr. 19: Vannøy i Karlsøy herred.

Distrikt nr. 20: Renøy i Karlsøy og Tromsøysund herreder.

Distrikt nr. 21: Ringvatsøy i Karlsøy og Tromsøysund herreder.

Distrikt nr. 22: Rebbenesøy i Karlsøy og Tromsøysund herreder.

Distrikt nr. 23: Kvaløy i Tromsøysund og Hillesøy herreder.

Distrikt nr. 24: Senja i Hillesøy, Lenvik, Berg, Torsken, Tranøy og Bjarkøy herreder.

Distrikt nr. 27, a: Den del av Hinnøy, som ligger østenfor Kvæfjord, Gullesfjord og Øksfjord samt en rett linje fra Vesterdalselvens utløp i Gullesfjordbotn til nesset mellem Austpollen og Vestpollen i Indrefjorden i Øksfjorden, omfattende Harstad ladested og deler av Trondenes og Kvæfjord herreder i Troms fylke samt en del av Lødingen herred i Nordland fylke.

Distrikt nr. 27, b: Den del av Hinnøy, som ligger vestenfor Kvæfjord, Gullesfjord og Øksfjord samt en rett linje fra Vesterdalselvens utløp i Gullesfjordbotn til nesset mellem Austpollen og Vestpollen i Indrefjorden i Øksfjorden, omfattende en del av Kvæfjord herred i Troms fylke og deler av Dverberg, Sortland, Hadsel, Vågan og Lødingen herreder i Nordland fylke.

Distrikt nr. 41, a: Den del av Ibestad herred i Troms fylke og av Harjangen herred i Nordland fylke, som ligger innenfor følgende grenser: Vestgrensen for det i konvensjonen av 5 februar 1919 § 5 beskrevne sommerbeitedistrikt Stordalen på strekningen fra Storvandet til Rauberget, derfra en rett linje rett mot syd til Rombaksfjorden, denne fjord og Harjangsfjorden inntil Prestjordelvens munning, denne elv og Tverelven inntil landeveisbroen og derfra landeveien nordover inntil broen over sundet i Storvandet.

Distrikt nr. 43, a: Tjeldøy i Tjeldsund og Lødingen herreder i Nordland fylke.

1 mai. **Kongelig resolusjon***) om politivedtekter for Furnes herred, Hedmark fylke.

1 mai. **Kongelig resolusjon****) om endring av § 13 i politivedtektene for Hemne herred, Sør-Trøndelag fylke.

---

*) Bekjentgj. 5 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 17, hvor politivedtektene er inntatt.

**) Bekjentgj. 5 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 17, hvor § 13 i endret lydelse er inntatt.

Kongelig resolusjon*) om vedtekt om salg av tobakk til barn m. v. i Høle herred, Rogaland fylke. 1 mai.

Kongelig resolusjon**) om nedsettelse av skogkonsesjonsgrensene for Sørli herred, Nord-Trøndelag fylke. 1 mai.

Kongelig resolusjon***) om fiskeriregler for den mellem øvre ende av Langesjø og Hellefoss liggende strekning av Drammenselven i Øvre og Nedre Eiker herreder, Buskerud fylke. 1 mai.

Kongelig resolusjon***) om fiskeriregler for Gol herred, Buskerud fylke. 1 mai.

Kongelig resolusjon†) om skogbrandsregler for Kongsberg by. 1 mai.

Kongelig resolusjon**) om ophevelse av innskrenkningen for motorvogn-kjøring på hovedveien Fagernes-Bygdin. 1 mai.

Kongelig resolusjon**), hvorved der meddeles approbasjon som gjeldende inntil videre på nedenstående regler om kjørehastigheten m. v. på bruksbanen Askim — Solbergfoss og om sikkerhetsforanstaltninger vedkommende ferdslen på jernbanen nærliggende veier: 1 mai.

1. Som ansvarshavende (driftsbestyrer) for bruksbanens drift beskikkes en av anleggets overordnede funksjonærer, som på forhånd skal være godkjent hertil av den tilsynshavende ved private jernbaner.
2. Driftsbestyrerens myndighet kan for kortere eller lengere tid overdras stedfortreder godkjent av den tilsynshavende ved private jernbaner. Alt personale ved bruksbanens drift skal ha underretning om hvem der kan inneha sådan myndighet.

   Sådan overdragelse skal foregå skriftlig med notering av datum og klokkeslett i en dertil innrettet protokoll.
3. Intet tog, løslokomotiv (eller tung motortralle) må utsendes på linjen uten i henhold til trykt eller skreven av driftsbestyreren undertegnet rute eller i henhold til skriftlig ordre fra driftsbestyreren. Sådan ordre kan dog undtagelsesvis, når forholdene krever det, også avsendes i telefon,

*) Bekjentgj. 5 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 17, hvor vedtekten er inntatt.
**) Bekjentgj. 5 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 17.
***) Bekjentgj. 5 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 17, hvor fiskerireglene er inntatt.
†) Bekjentgj. 5 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 17, hvor skogbrandsreglene er inntatt.

1 mai. når ordren avsendes av fungerende driftsbestyrer personlig og mottas personlig av den til hvem ordren er rettet. Telefonordre må gjentas så misforståelse ikke opstår. En gitt telefonordre må straks nedskrives såvel av avsender som mottager.

4. Driftsbestyreren er også ansvarlig for linjens og det rullende materiells tilstand, forsvarlige skjøtsel og vedlikehold.
5. Den største tillatte kjørehastighet er 40 km. pr. time hvor linjen er rett eller nogenlunde rett og 25 km. pr. time utover de lengere og sterkere fall, i trange kurver og hvor linjens tracè gjennemgående er buktet. Når lokomotivet skyver vogner foran sig må hastigheten ikke overskride 20 km. pr. time.
6. Ved alle planoverganger gir lokomotivføreren fløitesignal i betryggende avstand foran disse. Under passering av plankryssningene for de 3 offentlige veier i nærheten av Askim stasjon må hastigheten ikke overstige 5 km. pr. time og herunder skal fyrbøteren på lokomotivet gå 5 á 10 meter foran lokomotivet og stadig ringe med en kraftig klokke. I den mørke del av døgnet skal disse 3 planoverganger være elektrisk belyst. Ved alle øvrige planoverganger må hastigheten ikke overstige 15 km. pr. time. Ved planovergangene ved Onstad, Thømt og Solli skal være opsatt advarselsskilter for veitrafikkanter.
7. Kjørsel over sporveksel må ikke foregå med større hastighet enn 25 km. pr. time.

   Ved sidespor på fri linje skal der være anbragt stengsel (sperrebom, stoppesko eller lignende) i fornøden avstand innenfor middel mot hovedsporet. Sporveksel til sådant sidespor skal alltid ligge klart til hovedsporet og være avlåst, når skiftning på sidesporet ikke foregår.
8. Togbetjeningen skal bestå av lokomotivfører, fyrbøter og bremsere i fornødent antall (se nedenfor under punkt 9). Lokomotivføreren er også togfører og har kommandoen over toget.
9. I ethvert tog skal der være såmange vogner utstyrt med betjente skruebremser, at dermed minst 25 % av den samlede bruttovekt av togets samtlige vogner blir bremset. Herved regnes som bremsebar vekt den på de med betjent skruebremse bremsbare aksler fallende fulle vekt (egenvekt av vognen + eventuell last).

   De vogner, som er utstyrt med betjente skruebremser, skal være således innstilt i toget, at i tilfelle av koblingsbrudd under kjørsel opover stigninger, den løsrevne bakerste del av toget har minst 25 % av sin bruttovekt utstyrt med betjente bremser.

I almindelighet skal siste vogn i toget være utstyrt med betjent skruebremse. Når det på grunn av særlige forhold er påkrevet, kan der bak siste vogn med betjent skruebremse efter driftsbestyrerens bestemmelse medtas 2 aksler uten betjent bremse. Sådanne vogner som er tilkoblet bak siste vogn med betjent skruebremse blir selvfølgelig å medregne i den samlede bruttovekt, hvorefter togets utstyr med betjente bremser i henhold til foranstående skal beregnes. 1 mai.

10. Signalmidler og regler for signalgivning er og skal følges som i Statsbanenes tjenestereglement foreskrevet. Innkjørsignal skal av den ved Solbergfoss stasjonerte betjent gis ved Solbergfoss stasjon overensstemmende med Statsbanenes tjenestereglement. Ved Askim stasjon gis ikke innkjørsignal.
11. Linjestrekningen mellem endestasjonene betraktes som èn blokstrekning. På denne strekning må der ikke befinne sig mer enn ett tog (ett lokomotiv, en tung motortralle) ad gangen.
12. Melding eller tilbakemelding av tog må foregå i telefon og avsendes og mottas av lokomotivførerne personlig. Sådanne meldinger skal foretas i fast foreskreven form. Bud eller andre mellemledd må ikke benyttes.
13. Linjevisitasjon skal foregå minst 1 gang om dagen på de dager tog kjøres og da om mulig før første morgentog.
14. Kun personer som er beskjeftiget ved jernbanen eller har driftsbestyrerens tillatelse dertil, hvorfor legitimasjon i tilfelle skal has, kan ferdes på jernbanelinjens område. Andre personer bortvises og innrapporteres.
15. Bruksbanen kan befordre personer som er knyttet til anlegget. Hvis andre personer undtagelsesvis tillates å medfølge tog, lokomotiv eller motortralle skal vedkommende gjøres opmerksom på at banen ikke er bestemt benyttet for almindelig personbefordring og at reisen således skjer på egen risiko.
16. Når det anses nødvendig å opsette særskilte almindelige sikkerhetsbestemmelser, for eksempel for skiftning og lignende, skal disse forelegges den tilsynshavende for private baner til approbasjon.
17. Alle funksjonærer, av hvis tjeneste trafikkens sikkerhet kan bli beroende, skal ved beskikkelse enten være gitt fast eller midlertidig ansettelse i vedkommende stilling eller ved skriftlig erklæring fra bruksbanens bestyrer være godkjent til å utføre tjeneste i stillingen som stedfortreder.

De skal være i besiddelse av Statsbanenes tjenestereglement samt ett eksemplar av nærværende instruks.

1 mai. **Kongelig resolusjon**, hvorved der meddeles tillatelse til, at de til Ullevål sykehus i Kristiania knyttede prester forretter dåp på sykehuset med samme rettsvirkning som dåp, utført i kirke eller i et annet dertil innviet lokale.

1 mai. **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmes at §§ 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16 og 23 i det ved kongelig resolusjon av 16 april 1902 aproberte reglement for lærerprøver herefter skal lyde således:

§ 8. Ved lærerprøven har eksaminandene å gjøre rede for de i lovens § 8 krevede kunnskaper og ferdigheter (jfr. undervisningsplan for lærerskolene).

Prøven faller for lærerskolens elever i to deler:

I) Ved utgangen av 2 klasse prøve i geografi, naturkunnskap, musikkteori og spill samt delvis prøve i kristendomskunnskap (bibelkunnskap og kirkehistorie).

II) Ved utgangen av 3 klasse den resterende del av prøven.

Studenter som optas i lærerskolens øverste klasse, har adgang til sammen med lærerskolens elever å la sig prøve i 2 klasses pensum i de under I nevnte fag eller deler av fag, hvori undervisningen i denne klasse avsluttes.

Privatister underkaster sig den hele prøve under ett.

Eksamenskommisjonen skal hvert år innen 1 april til overstyret avgi forslag om i hvilken utstrekning der bør avholdes prøve i muntlige fag, i ferdighetsfag og i praktisk lærerdyktighet for elever av en eksamensberettiget lærerskole.

§ 9. Lærerprøven er dels teoretisk, dels praktisk.

Den teoretiske del av prøven omfatter:

I) Skriftlig prøve:
   a. To norske stiler.
      Eksaminand som har avfattet begge stiler i samme sprogform (landsmål eller bokmål) skal dessuten skrive en gjengivelse av et oplest stykke eller en lett stil av fortellende innhold i den annen sprogform.
   b. Nogen opgaver i tall- og bokstavregning samt i rumlære og konstruksjonstegning.

II) Muntlig prøve i:
   a. Kristendomskunnskap.
   b. Norsk.
   c. Historie.
   d. Geografi.
   e. Naturkunnskap.
   f. Regning og rumlære.

1 mai.

III) Derhos prøve i:
g. Skrivning.
h. Tegning.
i. Håndarbeide.

I de tre sistnevnte fag skal de eksaminander der fremstiller sig til lærerprøven som elever av eksamensberettiget skole, fremlegge et passende utvalg av de under kurset utførte arbeider. Efter bestemmelse av eksamenskommisjonen kan det for disse eksaminander anordnes en særskilt, 3—4 timers prøve i håndarbeide, hvorunder de får anledning til å vise sin dyktighet i å innta riktige arbeidsstillinger, håndtere verktøiet (redskapene), behandle materialet o.s.v. (kongelig resolusjon av 22 november 1911, konfr. eksamenskommisjonens skrivelse av 15 mai 1912). For de elever som ikke har gjennemgått det hele lærerskolekursus, kan det anordnes en prøve i tegning og håndarbeide som for privatister bestemt (se nedenfor).

For privatister anordnes en fullstendig prøve i alle tre fag.

k. Musikk (musikkteori).
l. Legemsøvelser (instruksjon).
m. Pedagogikk.

Den praktiske del av prøven omfatter:

Praktisk lærerdyktighet.

Denne prøves i en folkeskole, hvor eksaminanden underviser i kristendomskunnskap, norsk, regning og minst et av følgende fag: historie, geografi, naturkunnskap, skrivning og sang.

§ 10. Den skriftlige del av prøven avholdes ved alle lærerskoler på de samme 5 søgnedager i slutningen av mai efter eksamenskommisjonens bestemmelse (§ 4.).

I siste halvdel av juni foretas i den utstrekning som av overstyret bestemt og efter en av vedkommende bestyrer utferdiget tabell:

den muntlige del av prøven;

den praktiske del av samme;

prøve i skrivning, tegning og håndarbeide eller bedømmelse av de under lærerskolekurset utførte arbeider i disse fag;

bedømmelse av eksaminandens sangstemme, ferdighet i musikk og legemsøvelser, og i tilfelle kyndighet i husstell.

Prøven skal i sin helhet være avsluttet ved juni måneds utgang.

§ 12. Besvarelsene av de skriftlige opgaver tilstilles, såsnart de er utført, eksamenskommisjonen og bedømmes av denne under tiltredelse av de dertil opnevnte censorer. Hver besvarelse bedømmes av minst 2 censorer. For de to norske stiler og for gjengivelse eller lettere stil gis særskilte karakterer. For besvarelsene i de matematiske fag gis kun 1 karakter. Opgave

1 mai. over de falne karakterer tilstilles vedkommende bestyrer til innførelse i en av eksamenskommisjonen autorisert protokoll.

§ 13. Når der er tatt bestemmelse om utstrekningen av prøven i de i § 8 omhandlede fag, gir eksamenskommisjonen hver enkelt rektor (bestyrer), for hans skoles vedkommende, underretning herom i betimelig tid. Han gjør bestemmelsen bekjent til den tid som eksamenskommisjonen fastsetter. Han utarbeider eksamenstabell og innkaller de tidligere opnevnte censorer. De censorer som det ikke blir bruk for underrettes av rektoren (bestyreren). Ved den muntlige prøve fordeles eksaminandene i partier med i regelen 6 på hvert.

Eksaminasjonen utføres av læreren i vedkommende fag efter avtale på forhånd med den forrettende censor om eksaminasjonens innhold og omfang.

Ved avslutningen av et partis eksaminasjon innføres karakterene i eksamensprotokollen.

§ 14. I eksamensprotokollen innføres efter foretatt bedømmelse i almindelige uttrykk vidnesbyrd om eksaminandens sangstemme, ferdighet i musikk og legemsøvelse samt i tilfelle kyndighet i husstell. Derhos anføres i protokollen hvorvidt eksaminandene har deltatt i havedyrkning og skogplantning eller i en av delene.

De eksaminander som i henhold til lovens § 6, ledd 2—3, har vært fritatt for undervisning i tegning, håndarbeide, musikk og legemsøvelser, fritas også for prøve i disse fag (jfr. §§ 23 og 24). Likeledes kan kvinner som har deltatt i undervisningen i husstell, kreve sig fritatt for prøve i spill.

§ 15. Den praktiske del av lærerprøven avholdes jevnsides med den muntlige prøve av de dertil opnevte censorer. Hver eksaminand som skal prøves i praktisk lærerdyktighet, har i øvelsesskolen eller i en tilsvarende folkeskole å undervise i kristendomskunnskap, norsk, regning og minst ett av de følgende fag: historie, geografi, naturkunnskap, skrivning og sang. Dog har eksaminander som ikke tilhører statskirken, ikke adgang til å underkaste sig undervisningsprøve i kristendomskunnskap, likesom de som i henhold til lovens §§ 23 og 24 av skolerådet er fritatt for prøve i musikk også er fritatt for praktisk prøve i sang. Denne prøve blir i tilfelle å erstatte med prøve i et annet av de i samme gruppe opførte fag.

Eksaminandene deles ved denne del av lærerprøven i partier på 3 i hvert. Et parti overtar 4 på hinannen følgende undervisningstimer i folkeskolen, såvidt mulig på forskjellige trin, i minst 4 forskjellige av de nevnte fag således at eksaminandene deler den hvert fag tildelte tid likelig imellem sig.

Undervisningsopgaver til den praktiske prøve velges av den av Kirkedepartementet opvnevnte censor efter forslag fra øvel-

sesskolens lærerpersonale og blir efter forutgått loddtrekning å meddele vedkommende eksamensparti en dag før prøvens avholdelse. Denne dag skal eksaminandene ha til fri rådighet til forberedelse. Eksaminanden bør på forhånd være underrettet om, hvilke hjelpemidler han kan benytte i hvert fag, men erholder forresten ingen veiledning eller oplysning av lærerskolens eller øvelsesskolens lærere. 1 mai.

Hvor forholdene tillater det, kan opgave gis i to grupper. I dette tilfelle overtar et eksamensparti for hver opgavegruppe to på hinannen følgende undervisningstimer i folkeskolen og tilstås en halv dag til forberedelse.

Enhver undervisningsprøve bedømmes av to censorer. Ved avslutningen av den praktiske prøve for hvert parti innføres de falne karakterer i eksamensprotokollen.

Prøvens utfall.

§ 16. Senest den siste søgnedag i juni måned skal prøvens utfall være opgjort. Karakterene betegnes i eksamensprotokollen med et av uttrykkene: »Særdeles godt«, »meget godt«, »godt«, »antagelig« og »uantagelig«, uten at der tillegges dem tallverdi.

Lærerprøven er bestått, når ingen av de eksaminanden tildelte spesialkarakterer er »uantagelig«.

Dog kan den som i et av de under § 9 II og III a—m nevnte fag har fått »uantagelig«, erholde vidnesbyrd for bestått lærerprøve, når han innen kalenderårets utgang har bestått en fornyet prøve i faget. På dette vidnesbyrd anføres den ved den fornyede prøve erholdte karakter, men bestyreren gjør på vidnesbyrdets fot påtegning om, at denne karakter er erholdt ved fornyet prøve, idet vedkommende ved den ordinære prøve fikk »uantagelig« i dette fag.

Samtlige i prøven deltagende eksaminatorer og censorer underskriver eksamensprotokollen, hver for sitt fags vedkommende. Hver enkelt skal ha adgang til å tilføre protokollen, hvad han måtte ha å bemerke med hensyn til prøvens avholdelse.

For de fag som ikke har vært gjenstand for prøve, føres forhåndskarakterene over i eksamensprotokollen (reglementariske bestemmelser § 8).

§ 23. Umiddelbart efter prøvens avslutning tilstilles eksamenskommisjonen fullstendig utskrift av eksamensprotokollen samt en liste over forhåndskarakterene i de fag hvori der har vært avholdt prøve.

Kommisjonen avgir til Kirke- og Undervisningsdepartementet beretning om samtlige i årets løp avholdte prøver, ledsaget av de bemerkninger hvortil den måtte finne anledning.

1 mai. Reglementariske bestemmelser for lærerskolene.

§ 4, 6, og 8 skal herefter lyde således:

§ 4. Rektor fører følgende efter et av overstyret vedtatt skjema innrettede protokoller:

manntallsprotokoll hvori føres fortegnelse over lærerskolens faste og hospiterende elever.

journal,

karakterprotokoll til »forhåndskarakterer«,

eksamensprotokoll,

kopibok,

inventarprotokoll samt

en anvisningsbok, hvis han ikke selv er regnskapsfører.

Ved hvert skoleårs utgang avgir han til overstyret om lærerskolens virksomhet en skjematisk og en sammenhengende innberetning, begge i en av overstyret angitt form.

§ 6. Ved enhver lærerskole danner de faste lærere med rektor som formand et skoleråd. De andre lærere kan tilkalles av rektor, når han finner det hensiktsmessig.

Ved de lærerskoler med kvinnelige elever, hvor der ingen kvinne er blandt det faste lærerpersonale, bør en av skolens lærerinner utenfor dette alltid tilkalles.

I tilfelle av stemmelikhet gjør formannens stemme utslaget.

Skolerådet har å avgjøre saker som angår:

1. elevers optagelse, jfr. lovens §§ 2, 3 og 4;
2. elevers opflytning;
3. elevers fritagelse for enkelte fag i henhold til lovens § 6;
4. elevenes forhåndskarakterer;
5. bedømmelse av elevenes orden og forhold;
6. elevenes bortfjernelse efter lovens § 7;
7. innkjøp til forøkelse av skolens bibliotek og øvrige samlinger.

Skolerådet avgir dessuten forslag til bestemmelser om den daglige skoletid og ferier.

§ 8. Enhver ved en lærerskole ansatt lærer er forpliktet til i den utstrekning, hvori det påkreves, å bidra til opretholdelse av god orden, og til ikke alene ved sin undervisning, men også ved sitt forhold likeoverfor elevene forøvrig å medvirke til å dyktiggjøre disse for deres fremtidige gjerning som opdragere og lærere i folkeskolen (folkeskolelovenes § 33 første ledd).

Enhver av de ved en lærerskole fast ansatte lærere er pliktig til å overta de undervisningstimer, som i henhold til den i forrige § omhandlede fagfordeling blir ham overdratt.

Enhver lærer er forpliktet til i den utstrekning som det kreves av eksamenskommisjonen, å bistå ved avholdelse av de til lærerskolen henlagte prøver mot å erholde den derfor av Stortinget bevilgede godtgjørelse. 1 mai.

I skolerådsmøte fastsettes hvert år innen den skriftlige prøve begynner, efter forslag fra faglæreren for hver elev som skal fremstille sig til lærerprøven, karakterer for kristendomskunnskap II, norsk muntlig, historie, regning og rumlære muntlig, skrivning, tegning, håndarbeide, legemsøvelser, (instruksjon og ferdighet), pedagogikk og praktisk lærerdygtighet. Disse karakterer (»forhåndskarakterer«) skal bestemmes efter det standpunkt i faget som eleven har nådd ved den tid da undervisningen avsluttes. Likeledes fastsettes ved samme tid »forhåndskarakterer« i kristendomskunnskap I, geografi, naturkunnskap, musikkteori og spill for de elever som skal fremstille sig til lærerprøvens første avdeling.

»Forhåndskarakterene« innføres i den for disse anordnede karakterprotokoll, som derefter underskrives av samtlige i møtet deltagende lærere.

Kongelig resolusjon, hvorved tingene innen Torridal sorenskriveri (månedsting og sakting) i den utstrekning, som av fylkesmannen i Vest-Agder bestemmes, kan avholdes i Kristiansand i det tidligere tinglokale på Lahelle. 1 mai.

Kongelig resolusjon, hvorved Alversund herred fra den tid, som av fylkesmannen i Hordaland bestemmes, deles i to herreder, Alversund herred, svarende til de nuværende sogn, Alversund og Seim, og Mæland herred, svarende til det nuværende Mæland sogn. 1 mai.

Kongelig resolusjon, hvorved bestemmes: 1 mai.

I. De av Holmestrand bystyre i møte den 16 april 1923 godkjente vedtekter for A/S. Holmestrand Øl- og Vinsamlag stadfestes i henhold til lov nr. 3 av 16 september 1921 § 23 og § 35, jfr. lov av 23 mars 1923 nr. 3 som gjeldende inntil videre, dog ikke lenger enn til utgangen av året 1925.

II. Det pålegges fylkesmannen innen utgangen av hvert års juni måned å innsende til Socialdepartementet en beretning om selskapets virksomhet i det forløpne år og en fortegnelse over dets medlemmer.

Kongelig resolusjon, hvorved i henhold til lov om fattigvesenet av 19 mai 1900 § 31 bestemmes, at rentene av det i kongelig resolusjon av 13 desember 1918 omhandlede sikkerhetsfond ved Det Norske Nitridaktieselskap 1 mai.

1 mai. i Odda kommune, Hordaland fylke, inntil videre anvendes til hjelp for dem som er eller har vært arbeidere eller betjenter i selskapets tjeneste eller deres familier, forsåvidt de trenger offentlig understøttelse, og at mulige overskytende renter tillegges kapitalen.

1 mai. **Kongelig resolusjon**, hvorved der tillates oprettet et apotek ved Ullevål sykehus i Aker herred på følgende vilkår:

1. Apoteket leier lokaler i sykehusenes administrasjonsbygning mot en årlig husleie som under forbehold av husleienevndens samtykke settes til kr. 8 500,oo og forøvrig på de av kommunen opstilte vilkår for utleien.
2. Den vordende apoteker overtar medisinleveransen til Kristiania kommunale sykehuser på Ullevål og deres byavdelinger og gir herpå en rabatt av 40 pct. for levering av medisin efter medisinaltakstens detalj- og normalpriser og de første 5 år efter apotekets åpning 15 pct. og senere 20 pct. for levering av preparater i originalpakning og på medisinaltakstens rabattpriser; denne plikt til å gi rabatt gjelder ikke levering av brennevin og spiritus i de former, hvori de kan selges fra Vinmonopolet, heller ikke vine som ikke er gjenstand for apotekenes enehandel.

Forøvrig vil apotekeren bli ansatt på de vilkår som er omhandlet i apotekloven av 4 august 1909 med senere tilleggslover.

1 mai. **Kongelig resolusjon**, hvorved der i medhold av lov angående jernveier til almindelig benyttelse av 12 august 1848 (kfr. lov av 23 april 1898) meddeles A/S. Kristiania elektriske sporvei konsesjon på anlegg og drift av en dobbeltsporet elektrisk sporvei fra det i forrige konsesjon av 20 januar 1922 fastsatte endepunkt ved Presterud til Tveter ved Haslumveien på de i Arbeidsdepartementets foredrag av 1 mai 1923 inntatte betingelser.

2 mai. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet, hvori meddeles, at ifølge offisiell meddelelse fra den franske regjering av 10 mars 1923 har Spania den 8 s. m. deponert sitt ratifikasjonsdokument vedrørende den internasjonale overenskomst av 21 juni 1920 om oprettelse av et internasjonalt fryseri-institutt i Paris.

4 mai. **Kongelig kunngjørelse***)[1]) om formues- og inntektsskatt til statskassen for budgett-terminen 1 juli 1923 til 30 juni 1924.

---

*) Bekjentgj. 7 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 18.

[1]) Se St. prp. nr. 10. Innst. S. nr. XXXIX A. St.tid. s. 1063—1094.

§ 1. For budgett-terminen fra 1 juli 1923 til 30 juni 1924 erlegges skatt til staten efter følgende regler: 4 mai.

I. Av innenlandske aktieselskaper og dermed likestilte innenlandske selskaper (lov av 13 juli 1921 § 8):

a. Formuesskatt med 2 av hvert kr. 1 000,00.

b. Inntektsskatt med 6 pct. av selskapets hele inntekt i tilfelle med sådant fradrag som bestemt i lov av 13 juli 1921 § 7.

c. Fondsskatt med 10 pct. av den del av selskapets inntekt, som ikke tildeles aktionærene (parthaverne) som utbytte.

II. Av sparebanker samt forbruks- og innkjøpsforeninger (landskattelovens § 52, byskattelovens § 42):

a. Formuesskatt, idet formuen ansettes overensstemmende med lov av 13 juli 1921 § 2:

Av formuens første kr.	10 000,00	kr. 0,30	av hvert tusen kroner
— næste »	40 000,00	» 0,50	—»—
— — »	50 000,00	» 1,00	—»—
— — »	50 000,00	» 1,50	—»—
— — »	50 000,00	» 2,00	—»—
— — »	100 000,00	» 2,50	—»—
— — »	200 000,00	» 3,00	—»—
— — »	500 000,00	» 3,50	—»—
— — »	1 000 000,00	» 4,00	—»—
— — »	2 000 000,00	» 5,00	—»—
— overskytende beløp		» 6,00	—»—

b. Inntektsskatt, idet inntekten ansettes overensstemmende med lov av 13 juli 1921 § 3 og skatten beregnes av inntektens antatte beløp:

av de første kr.	4 000,00	2 pct.
av de næste »	4 000,00	4 »
—»— »	4 000,00	6 »
—»— »	6 000,00	8 »
—»— »	7 000,00	10 »
—»— »	10 000,00	12 »
—»— »	15 000,00	14 »
—»— »	20 000,00	16 »
—»— »	20 000,00	18 »
—»— »	20 000,00	20 »
—»— »	30 000,00	22 »
—»— »	30 000,00	24 »
—»— »	30 000,00	26 »
—»— »	50 000,00	28 »
av det overskytende beløp		30 »

III. Av gjensidige livsforsikringsselskaper:

a. Formuesskatt som efter II a.

b. Inntektsskatt med 15 pct. av inntektens antatte beløp.

4 mai. IV. Av i utlandet bosatte aktionærer (parthavere) i aktieselskap og dermed likestilt selskap, forsåvidt de lignes underett:

Inntektsskatt med 15 pct. av inntektens antatte beløp.

V. Av andre skattepliktige:

a. Formuesskatt: som efter II a.

b. Inntektsskatt: Av inntektens skattbare beløp bestemt efter reglene i § 6 erlegges:

av de første	kr.	4 000,00	2 pct.
av de næste	»	4 000,00	4 »
—»—	»	4 000,00	6 »
—»—	»	6 000,00	8 »
—»—	»	7 000,00	10 »
—»—	»	10 000,00	12 »
—»—	»	15 000,00	14 »
—»—	»	20 000,00	16 »
—»—	»	20 000,00	18 »
—»—	»	20 000,00	20 »
—»—	»	30 000,00	22 »
—»—	»	30 000,00	24 »
—»—	»	30 000,00	26 »
—»—	»	50 000,00	28 »
—»—	»	50 000,00	30 »
—»—	»	50 000,00	32 »
—»—	»	50 000,00	34 »
—»—	»	50 000,00	36 »
—»—	»	50 000,00	38 »
—»—	»	50 000,00	40 »
—»—	»	50 000,00	42 »
—»—	»	100 000,00	44 »
—»—	»	100 000,00	46 »
—»—	»	100 000,00	48 »
av det overskytende beløp			50 »

§ 2. Enhver, som efter de almindelige skattelover for landet og for byene av 18 august 1911 plikter å svare kommuneskatt, er med de undtagelser, som følger av nedenstående regler, pliktig til å svare skatt til staten av sin formue og inntekt. Dog skal kirker og milde stiftelser samt fylkes-, herreds- og bykommuner helt være fritatt for sådan skatt til staten; herredskommuner imidlertid med den undtagelse, som følger av lov av 22 februar 1921 § 27, jfr. §§ 36, 45 og 48. Når familiestiftelser og andre formuesmasser efter landskattelovens § 27, byskattelovens § 22, ilignes formuesskatt til kommunen, blir de også å iligne formuesskatt til staten.

Likeledes er den, som ikke har bopel i riket, men nyder lønn eller pensjon av den norske stat, skattepliktig av den inn-

tekt, han således oppebærer. Av diplomatiske og konsulære em- 4 mai.
bedsmenns lønninger blir skatt dog kun å erlegge i den utstrekning, som av Kongen med Stortingets samtykke bestemmes.

§ 3. Med hensyn til stedet for skattskrivningen gjelder følgende bestemmelser:

a. Enhver skattepliktig skattlegges i det distrikt, hvor vedkommende efter bestemmelsene i landskattelovens §§ 20, 21, 23 og 24, byskattelovens §§ 15, 16, 18 og 19 blir å iligne kommuneskatt. I dette distrikt medtas ved statsskattskrivningen formue og inntekt, som skattlegges efter bestemmelsene i landskattelovens §§ 18 og 19, byskattelovens §§ 13 og 14 (jfr. de nevnte lovers §§ 82 og 75, begges tredje ledd).

b. Har nogen, som av den norske stat oppebærer lønn eller pensjon, hvorav han er skattepliktig, tatt ophold i utlandet, skattskrives han i Kristiania skattedistrikt.

c. Opstår der tvist om, i hvilket distrikt en person skal skattskrives, avgjøres saken av vedkommende regjeringsdepartement.

d. Når nogen er ilignet statsskatt i et annet distrikt enn det, hvor skattskrivningen efter foranstående regler rettelig skulde skje, kan han ikke forlange sig fritatt for skattens erleggelse, medmindre den pågjeldende formue eller inntekt tillike er ilignet statsskatt i det rette distrikt. Derimot kan han i sådant tilfelle ved henvendelse til vedkommende regjeringsdepartement kreve skatten omberegnet, hvis den godtgjøres å være fremkommet ved feilaktige ligningsansettelser eller å være uriktig av andre grunner.

§ 4. Formuer under kr. 5 000,00 er skattefri. Formuer på kr. 5 000,00 og derover, men under kr. 20 000,00, blir blott å skattlegge, forsåvidt skattyderens inntekt ifølge bestemmelsene i §§ 5 og 6 er stor nok til, at han derav skal svare skatt. Formuer på kr. 20 000,00 og derover blir alltid å skattlegge. Formuen avrundes nedad til det nærmeste med 1000 delelige antall kroner.

§ 5. Inntekter under kr. 2 000,00 er skattefri. Skattepliktige, som efter § 6 intet skattefritt fradrag gis, blir dog å iligne skatt, når inntekten utgjør minst kr. 1 000,00.

Inntekten avrundes nedad til det nærmeste med 100 delelige antall kroner.

§ 6. Ved ansettelsen til skatt av de i § 1 V omhandlede skattepliktige befølges reglene for klasseinndeling i skattelovene av 18 august 1911 for landet § 75, for byene § 68, dog således, at hustru alltid henregnes til forsørgede. Av inntek-

4 mai. ten er skattefritt i 1ste klasse kr. 1 000,00, i 2nen klasse kr. 1 500,00, i 3dje klasse kr. 2 000,00, i 4de klasse kr. 2 400,00, i 5te klasse kr. 2 800,00, i 6te klasse kr. 3 200,00, i 7de klasse kr. 3 600,00 og i 8de klasse kr. 4 000,00.

Skattepliktige selskaper og innretninger, skattepliktige utlendinger (landskattelovens § 15, byskattelovens § 10, bokstav b og c) samt personer, som av den norske stat oppebærer lønn eller pensjon, men som ikke har fast bopel her i riket, gis intet skattefritt fradrag. Har de sistnevnte personer måttet ta ophold i utlandet som følge av sin stilling i den norske stats tjeneste, blir de dog å henregne til en av klassene 1—8 efter det antall personer, som de har å forsørge.

Dødsboer henføres til den avdødes skatteklasse.

§ 7. Iøvrig blir skatten å utligne efter de gjeldende skattelover, derunder lov av 13 juli 1921, inneholdende midlertidige bestemmelser om utligning av skatt til staten på inntekt og formue med senere tilleggslover.

§ 8. Denne skattebeslutning trer i kraft straks.

4 mai. **Kongelig resolusjon***) om ikrafttreden av lov av 7 juli 1922 om forandring i lov om salg og skjenkning av brennevin, øl, vin, fruktvin og mjød av 17 mai 1904 (jfr. tillegslov, lov nr. 3, av 16 september 1921).

4 mai. **Kongelig resolusjon****) om lukningsvedtekt for ututsalgssalgssteder i Vestre Toten herred, Opland fylke.

4 mai. **Kongelig resolusjon****) om lukningsvedtekt for steder i Nesodden herred, Akershus fylke.

4 mai. **Kongelig resolusjon***) om herberger- og beverterlovens anvendelse for Risør.

4 mai. **Kongelig resolusjon***) om herberger- og beverterlovens anvendelse for Klepp herad, Rogaland fylke.

4 mai. **Kongelig resolusjon*****) om tillegg til helseforskriftene for Herøy herred, Nordland fylke.

4 mai. **Kongelig resolusjon**, hvorved i medhold av § 10, nr. 5, i lov om Statens Pensjonskasse av 28 juli 1921 bestemmes, at de ved kongelig resolusjon av 6 juli 1917 fastsatte regler om innbetaling av innskud og utbetaling av pensjoner å regne fra og med 1 juli 1923 skal lyde således :

---

*) Bekjentgj. 7 mai i Lovtid. 1ste avd nr. 18.
**) Bekjentgj. 7 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 18, hvor vedtekten er inntatt.
***) Bekjentgj. 7 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 18, hvor tillegget er inntatt.

1. Innskudd til Statens Pensjonskasse blir (efter opgave fra Pensjonskassen) av den kasse, som utbetaler lønnen, å avholde i inntektene for hver måned og å innbetale til Statens Pensjonskasse efterskuddsvis ved utløpet av hvert kvartal. 4 mai.

Til undgåelse av rentetap kan Kassens styre dog bestemme, at innskuddene i avrundede beløp blir å innsende månedlig, idet endelig avregning i så fall finner sted ved hvert kvartals utløp. Hvis der i vedkommende administrasjon — foruten de kasserere, som utbetaler lønnen — er en hovedkasse, kan Pensjonskassens styre bestemme, at alle innskudd skal innbetales til Pensjonskassen av hovedkassen. For de tjenestemenn hvis lønn utbetales efter foranstaltning av Finansdepartementet, skal innbetaling av innskudd skje ved dette departement.

Pensjoner av Statens Pensjonskasse utbetales, hvis pensjonisten bor utenfor Kristiania (efter opgave fra Pensjonskassen) ved den administrasjon, hvorunder tjenestemannen har hørt, eller hvis der ikke på pensjonistens bosted er nogen kasserer under denne administrasjon, av Statens oppebørselsbetjenter (skattefogder, byfogder, fogder og tollkasserere). Hvis pensjonisten er bosatt i Kristiania ubetales pensjonen efter Pensjonskassens bestemmelse enten ved den administrasjon hvorunder tjenestemannen har hørt, eller ved Pensjonskassens kontor. Pensjonskvitteringene innsendes av vedkommende kasserer ved Pensjonskassen til refusjon for et kalenderkvartal ad gangen.

De oppebørselsbetjenter, som tillike innkasserer pensjonsinnskudd og som i henhold til kongelig resolusjon av 6 juli 1917 med forandring ved kongelig resolusjon av 4 mai 1923 om innbetaling av innskudd er pålagt månedlig innbetaling har dog rett til å kreve månedlig refusjon av utlagte pensjonsbeløp mot månedlig innsendelse av pensjonskvitteringene.

Kongelig resolusjon, hvorved der i medhold av midlertidig lov av 14 desember 1917 om adgang for stat og kommune til å utøve håndverksdrift tillates Bergens kommune inntil videre å utøve pølsemakervirksomhet i forbindelse med driften av Bergens folkehotell. 4 mai.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av Peder E. Moe ved testamente av 29 februar 1916 oprettede »Peder E. Moes legat« til fordel for trengende i Leinstrand herred. 4 mai.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det i henhold til Maren Sofie Lindsverks testamentariske bestemmelse oprettede »Maren Sofie Lindsverks legat« til Lardal herred. 4 mai.

5 mai. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til lensmennenes landsforening, hvori meddeles, at departementet antar, at lensmenn ikke tilkommer betaling for nedtagning av bekjentgjørelser, som har vært opslått, da sportellovens § 119 ingen bestemmelse har herom.

Departementet tilføier, at det antar at lovens bestemmelser om attest som legitimasjon for stedfunnet opslag må anses fyldestgjort ved at lensmannen på en av ham eller rekvirenten utferdiget gjenpart eller duplikat av bekjentgjørelsen påtegner attest om opslaget.

7 mai. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet, hvori meddeles, at ifølge offisiell meddelelse fra generalsekretæren for Folkenes Forbund av 21 april 1923 har Grekenland den 9 april 1923 ratifisert den internasjonale konvensjon av 30 september 1921 om undertrykkelse av handel med kvinner og barn.

7 mai. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet, hvori meddeles, at ifølge offisiell meddelelse fra den franske regjering av 23 april 1923 har følgende britiske kolonier den 15 mars 1923 tiltrått konvensjonen av 4 mai 1910 angående undertrykkelse av den hvite slavehandel:

Barbados
Britisk Honduras
Grenada
St. Lucia
St. Vincent
Seychelles og
Britisk Guinea.

11 mai. **Stortingsbeslutning** [1]) angående Universitetsbudgettet.

11 mai. **Stortingsbeslutning** [2]) angående Justisbudgettet.

12 mai. **Kongelig resolusjon***) om fredning av en barlind på gården Støen (gr.nr. 19, br.nr. 4 i Ølve sogn, Kvinnherad tinglag.

---

*) Bekjentgj. 16 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 19.

[1]) Se St.prp. nr. 1, hovedp. V., kap. 1; utgiftsbudgettets kap. 2. Innst. S. XXI. St. tid. s. 1408—1434.
Der besluttedes bl. a. oprettet et ekstraordinært bevegelig professorat i islandsk.

[2]) Se St.prp. nr. 1, hovedp. VI., inntektsbudgettet kap. 1, utgiftsbudgettet kap. 1—10. Innst. S. XXII A. St. tid. s. 1447—1469.
Der besluttedes bl. a. oprettet en statsløn betjentstilling I ved Aker herredsskriverembede samt en midlertidig politifullmektigstilling ved Inntrøndelag politimesterembede.

Kongelig resolusjon *) om tillegg til politivedtektene for Kristiania. 12 mai.

Kongelig resolusjon **) om vedtekt for Brønnøysund folkeregister. 12 mai.

Kongelig resolusjon *) om tillegg til helseforskriftene for Målselv herred, Troms fylke. 12 mai.

Kongelig resolusjon ***) om adgang til å drepe streifende hund i Hægeland herred, Vest-Agder fylke. 12 mai.

Kongelig resolusjon****) om nedsettelse av skogkonsesjonsgrensene for innenbygds boende i Brandbu herred, Opland fylke. 12 mai.

Kongelig resolusjon ***) om ophevelse av kongelig resolusjon av 18 mars 1834 angående pengebidrag fra forskjellige bruk i Elverum, Åmot og Ringsaker herreder til fylkeskommunen. 12 mai.

Kongelig resolusjon ***) om ophevelse av innskrenkningen for motorvognkjøring på veien Dalen—Haukelidsæter—fylkesgrensen mot Hordaland fylke. 12 mai.

Kongelig resolusjon †) om bygningslovens anvendelse på et strøk om Pollestad ysteri og skole i Klepp herred, Rogaland fylke. 12 mai.

Kongelig resolusjon ††) om forandring i § 13 i skattetakstvedtektene for Kristiansund. 12 mai.

Kongelig resolusjon, hvorved ikrafttredelsen av de ved kongelig resolusjon av 16 mars 1923 foretatte endringer i det ved kongelig resolusjon av 25 oktober 1918 godkjente reglement for matematisk—naturvidenskapelig embedseksamen utsettes til høsteksamen 1923. 12 mai.

Kongelig resolusjon, hvorved de i et fremlagt utkast angitte, på generalforsamling den 26 april 1923 i Understøttelsesforeningen for norske læger og 12 mai.

*) Bekjentgj. 16 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 19, hvor tillegget er inntatt.
**) Bekjentgj. 16 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 19, hvor vedtekten er inntatt.
***) Bekjentgj. 16 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 19.
†) Bekjentgj. 16 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 19, hvor grensene for det pågjeldende strøk er beskrevet.
††) Bekjentgj. 16 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 19, hvor vedtektenes § 13 i endret lydelse er inntatt.

12 mai. deres efterlatte vedtatte nye statutter stadfestes i henhold til lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 som gjeldende fra og med 1 januar 1924.

12 mai. **Kongelig resolusjon** *), hvorved i medhold av lov om utførelsen av de offentlige lægeforretninger av 26 juli 1912, jfr. lov nr. 5 av 16 juli 1920, bestemmes:

1. Der oprettes følgende nye distrikslægestillinger:

I Vestfold fylke:

Sandeherad (omfattende Sandeherad herred) med årlig grunnlønn kr. 3 500,oo.

Brunlanes (omfattende Tjølling, Brunlanes og Fredriksvern herreder) med årlig grunnlønn kr. 3 500,oo.

Hedrum (omfattende Hedrum og Lardal herreder) med årlig grunnlønn kr. 4 500,oo.

I Hordaland fylke:

Odda (omfattende Odda herred) med årlig grunnlønn kr. 4 500,oo.

2. Der oprettes fylkeslægeembeder for Buskerud og Vestfold med årlig grunnlønn kr. 4 000,oo for hver og kontorholdsgodtgjørelse til fylkeslægene samme steder med kr. 1 700,oo årlig til hver inntil videre og under forbehold av Stortingets revisjon senest i 1926.
3. Oprettelsen av forannevnte stillinger trer i kraft fra den tid Socialdepartementet bestemmer.
4. Lardal herred av Hof lægedistrikt, Vestfold fylke, henlegges til det ovenfor nevnte Hedrum distrikt fra den tid oprettelsen av dette blir satt i kraft.

12 mai. **Kongelig resolusjon**, hvorved der i henhold til de ved kongelig resolusjon av 8 juni 1899 opstilte betingelser for regulering av Toke- og Hoseidvann i Kragerøvassdraget i stedet for det ved kongelig resolusjon av 26 mai 1900 godkjente reglement for benyttelse av reguleringsdammen for Toke fastsettes nedenstående mønøvreringsreglement for samme som gjeldende inntil videre:

1.

Ved hjelp av reguleringsdammen i Dalsfoss opdemmes vannstanden ved Lundereid inntil 4,o m. på merket sammesteds.

2.

Uttapning kan skje inntil en vannstand av ∴ 0,60 m. på samme merke. Dog må ingen forandringer foretas i de nu bestående lavvannsforhold i den tid de nuværende dampskib eller dampskib av lignende dypgående er i fart på Toke, for-

*) St.besl. 17 april. Se St.prp. nr. 1, hovedp. VII B, kap. 5. Innst. S. nr. 101. St.tid. s. 892—911.

innen eventuell opmudring av Strømmeelven har gjort denne farbar ved lavere vannstand. Inntil så er skjedd, forplikter fløtningsvesenet, Vafoss bruk og eierne av Dalsfoss, Tveitereidfoss og Solumfoss, sig til i ethvert tilfelle ikke å tappe lavere ned enn til ÷ 0,10 m. på vannmerket ved Lundereiddammen. 12 mai.

3.

Slipning av vann gjennem dammen skal foregå på sådan måte, at vannføringen i elven mellem Toke og sjøen blir så jevn som mulig i de perioder av året, da den suppleres fra den magasinerte beholdning i Toke.

4.

I den tid av året da fløtning i elven foregår, skal tapningen av Toke og forbruket av driftsvann innrettes således, at der er tilstrekkelig vann til fløtning; dog således, at den overenskomst om uttapningsretten som blev inngått mellem Fløtningsvesenet, Kammerfoss Bruk og Vafoss Bruk ved kjøpet av Lundereidfoss m. v. ikke forrykkes, men at rettigheten blir å flytte til $1^1/_2$ fot over Dalsfoss dams laveste vannstand.

5.

Ved manøvrering av dammen skal til enhver tid has for øie, at ikke flomvannstanden som følge av dammen forhøies, hverken i Toke eller i vassdraget nedenfor Dalsfoss.

6.

Til å forestå manøvreringen antar reguleringsanleggets eiere norsk statsborger som godkjennes av vedkommende regjeringsdepartement.

7.

Tvist angående forståelsen av reglementet avgjøres av vedkommende regjeringsdepartement.

8.

Forandringer i dette reglement, hvis nødvendighet erfaring måtte godtgjøre, skal kunne foretas av Kongen, efterat bruks-eierne og fløtningsforeningen i vassdraget og de interesserte kommuner har hatt anledning til derom å forklare sig.

Stortingsbeslutning [1]) angående Kongsberg sølv- 14 mai.
verk og dets skoger.

[1]) Se St.prp. nr. 1, hovedp. VIII. A., inntektsbudgettet kap. 1, tit. 6, utgiftsbudgettet kap. 8. Innst. S. XXV. St.tid. s. 1114—1115 og 1543—1563.

Der besluttedes bl. a. Stortinget samtykker i at ledelsen av Kongsberg sølvverks skoger fra 1 juli 1923 å regne i sin helhet overgår til sølvverkets direktør og at ledelsen skjer med bistand av sådan forstlig kyndighet og under sådan kontroll som måtte finnes fornødent av Handelsdepartementet.

16 mai. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til Socialdepartementet, hvori meddeles at departementet antar, at der ikke bør beregnes gebyr til statskassen for tvangsauksjoner over faste eiendommer som er rekvirert av Statens Pensjonskasse eller andre offentlige institusjoner og hvorved en offentlig institusjon har avgitt bud som approberes. Det er herved forutsetningen, at der intet overskudd blir å utbetale til pantets eier.

Auksjonsskjøtet til den offentlige institusjon som har kjøpt eiendommen, antas å kunne utferdiges på ustemplet papir.

18 mai. **Rundskrivelse***) om forbud mot handel med lægemidlet »Dr. Peters Kuriko«.

19 mai. **Kongelig kunngjørelse****)[1] om stempelavgift av dokumenter og av spillekort til statskassen i budgettterminen 1 juli 1923—30 juni 1924.

Post 1.

I budgett-terminen 1 juli 1923 til 30 juni 1924 svares stempelavgift til statskassen av de i lov om stemplet papir av 9 august 1839 § 2 og i tilleggslover av 11 april 1885 § 8, jfr. lov av 24 juni 1915 nr. 3, 17 mars 1902 § 1, 8 juni 1907 § 4, 26 juni 1914, 24 juni 1915 nr. 4 § 1, 9 juni 1916 nr. 4 § 1 og 18 juli 1917 nr. 2 § 1, omhandlede dokumenter samt av dokumenter, omhandlet i andre lover, som plikter den for visse nummer i tariffen for stempelpapir opførte avgift, efter følgende satser:

a. av veksler:

kr. 0,10	når pålydendet er				inntil kr.	200
- 0,20	—»—	over kr.	200	—	-	400
- 0,30	—»—	—	- 400	—	-	600
- 0,40	—»—	—	- 600	—	-	800
- 0,50	—»—	—	- 800	—	-	1000
- 0,60	—»—	—	- 1000	—	-	1200
- 0,70	—»—	—	- 1200	—	-	1400
- 0,80	—»—	—	- 1400	—	-	1600
- 0,90	—»—	—	- 1600	—	-	1800
- 1,00	—»—	—	- 1800	—	-	2000

og, når pålydendet er større, kr. 0,50 ytterligere for hvert 1000 kroner eller del derav;

---

*) Bekjentgj. 8 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 21.
**) Bekjentgj. 23 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 20.
[1]) Se St. prp. nr. 11. Innst. S. nr. LI. St.tid. s. 1125—1129.

b. av vekselobligasjoner, hvis pålydende beløp er over kr. 5000: 19 mai.

kr. 3,00 når pålydendet er inntil kr. 6000
- 3,50 —»— over kr. 6000 — - 7000

og, når pålydendet er større, kr. 0,50 ytterligere for hvert 1000 kroner eller del derav;

c. av firmaanmeldelser fra innenlandsk aktieselskap eller kommandittaktieselskap: kr. 1,00 for hvert 100 kroner eller del derav, som aktiekapitalen utgjør;

d. av forsikringskontrakter (poliser):

1. av kontrakter om transport- og sjøforsikring for varer og gjenstander, derunder skib, med undtagelse av kontrakter, hvorved forsikring overtas mot krigsfare av den ved lov av 21 august 1914, jfr. lov av 16 juli 1915, oprettede gjensidige krigsforsikring for norske fartøier og av A/S Norsk Varekrigsforsikring:
kr. 0,10 av hvert 1000 kroner eller del derav, som forsikringen lyder på, når den gjelder en bestemt transport eller reise eller en tid av inntil 6 måneder, og ellers kr. 0,20 for hvert 1000 kroner eller del derav, som forsikringen lyder på;

2. av kontrakter om andre arter forsikringer med undtagelse av livsforsikring, ulykkesforsikring, brandforsikring og husdyrforsikring:
kr. 0,10 av hver kontrakt;

e. av sluttsedler ved omsetning:

1. av aktier:

kr.	0,50	når pålydendet er			inntil kr.		100
-	1,00	—»—	over kr.	100	— -		200
-	1,50	—»—	— -	200	— -		300
-	2,00	—»—	— -	300	— -		400
-	3,00	—»—	— -	400	— -		600
-	4,00	—»—	— -	600	— -		800
-	5,00	—»—	— -	800	— -		1000
-	6,00	—»—	— -	1000	— -		1200
-	8,00	—»—	— -	1200	— -		1600
-	10,00	—»—	— -	1600	— -		2000

og, når pålydendet er større, kr. 5,00 ytterligere for hvert 1000 kr. eller del derav.

19 mai.

2. av obligasjoner:

kr.	0,05	når pålydendet er			inntil kr.		100
-	0,10	—»—	over kr.	100	—	-	200
-	0,15	—»—	— -	200	—	-	300
-	0,20	—»—	— -	300	—	-	400
-	0,25	—»—	— -	400	—	-	500
-	0,50	—»—	— -	500	—	-	1000
-	0,75	—»—	— -	1000	—	-	1500
-	1,00	—»—	— -	1500	—	-	2000
-	1,25	—»—	— -	2000	—	-	2500
-	1,50	—»—	— -	2500	—	-	3000

og, når pålydendet er større, kr. 0,50 ytterligere for hvert 1000 kr. eller del derav;

f. av kvitteringer ved salg av edle stener og perler samt smykker av edle metaller:
kr. 10,00, når verdien er fra kr. 300,00 til kr. 350,00, og kr. 5,00 ytterligere for hvert verdibeløp av kr. 50,00 eller del derav;

g. av dokumenter angående overdragelse av fast eiendom eller bruksrett over fast eiendom eller stående ydelse av fast eiendom samt av dokumenter, som plikter den for visse nummer i stempelpapirtariffen opførte avgift, efter følgende

tariff for stempelpapir:

Nr.	1 til 50 øre	for dokument med pålydende av inntil		50 kr.		
- 2 -	1 kr.	av	over	50 -	inntil	100 kr.
- 3 -	1,50 -	—	—	100 -	—	150 -
- 4 -	2,50 -	—	—	150 -	—	250 -
- 5 -	5 -	—	—	250 -	—	500 -
- 6 -	10 -	—	—	500 -	—	1 000 -
- 7	15 -	—	—	1 000 -	—	1 500 -
- 8 -	20 -	—	—	1 500 -	—	2 000 -
- 9 -	25 -	—	—	2 000 -	—	2 500 -
- 10 -	30 -	—	—	2 500 -	—	3 000 -
- 11 -	35 -	—	—	3 000 -	—	3 500 -
- 12 -	40 -	—	—	3 500 -	—	4 000 -
- 13 -	45 -	—	—	4 000 -	—	4 500 -
- 14 -	50 -	—	—	4 500 -	—	5 000 -
- 15 -	55 -	—	—	5 000 -	—	5 500 -
- 16 -	60 -	—	—	5 500 -	—	6 000 -
- 17 -	65 -	—	—	6 000 -	—	6 500 -

Nr. 18 til 70 kr. for dokument med 19 mai.

		pålydende av	over	6 500 kr.	inntil	7 000 kr.
- 19 -	75 -	—	—	7 000 -	—	7 500 -
- 20 -	80 -	—	—	7 500 -	—	8 000 -
- 21 -	85 -	—	—	8 000 -	—	8 500 -
- 22 -	90 -	—	—	8 500 -	—	9 000 -
- 23 -	95 -	—	—	9 000 -	—	9 500 -
- 24 -	100 -	—	—	9 500 -	—	10 000 -
- 25 -	110 -	—	—	10 000 -	—	11 000 -
- 26 -	120 -	—	—	11 000 -	—	12 000 -
- 27 -	130 -	—	—	12 000 -	—	13 000 -
- 28 -	140 -	—	—	13 000 -	—	14 000 -
- 29 -	150 -	—	—	14 000 -	—	15 000 -
- 30 -	160 -	—	—	15 000 -	—	16 000 -
- 31 -	170 -	—	—	16 000 -	—	17 000 -
- 32 -	180 -	—	—	17 000 -	—	18 000 -
- 33 -	190 -	—	—	18 000 -	—	19 000 -
- 34 -	200 -	—	—	19 000 -	—	20 000 -
- 35 -	215 -	—	—	20 000 -	—	21 500 -
- 36 -	230 -	—	—	21 500 -	—	23 000 -
- 37 -	245 -	—	—	23 000 -	—	24 500 -
- 38 -	260 -	—	—	24 500 -	—	26 000 -
- 39 -	275 -	—	—	26 000 -	—	27 500 -
- 40 -	290 -	—	—	27 500 -	—	29 000 -
- 41 -	305 -	—	—	29 000 -	—	30 500 -
- 42 -	320 -	—	—	30 500 -	—	32 000 -
- 43 -	340 -	—	—	32 000 -	—	34 000 -
- 44 -	360 -	—	—	34 000 -	—	36 000 -
- 45 -	380 -	—	—	36 000 -	—	38 000 -
- 46 -	400 -	—	—	38 000 -	—	40 000 -
- 47 -	420 -	—	—	40 000 -	—	42 000 -
- 48 -	440 -	—	—	42 000 -	—	44 000 -
- 49 -	465 -	—	—	44 000 -	—	46 500 -
- 50 -	490 -	—	—	46 500 -	—	49 000 -
- 51 -	515 -	—	—	49 000 -	—	51 500 -
- 52 -	540 -	—	—	51 500 -	—	54 000 -
- 53 -	570 -	—	—	54 000 -	—	57 000 -
- 54 -	600 -	—	—	57 000 -	—	60 000 -
- 55 -	630 -	—	—	60 000 -	—	63 000 -
- 56 -	660 -	—	—	63 000 -	—	66 000 -
- 57 -	695 -	—	—	66 000 -	—	69 500 -
- 58 -	730 -	—	—	69 500 -	—	73 000 -
- 59 -	765 -	—	—	73 000 -	—	76 500 -
- 60 -	800 -	—	—	76 500 -	—	80 000 -
- 61 -	840 -	—	—	80 000 -	—	84 000 -

19 mai. Nr. 62 til 880 kr. for dokument med pålydende

av	over	84 000 kr.	inntil	88 000 kr.
- 63 - 920 -	—	—	88 000 -	— 92 000 -
- 64 - 960 -	—	—	92 000 -	— 96 000 -
- 65 - 1 000 -	—	—	96 000 -	— 100 000 -
- 66 - 1 060 -	—	—	100 000 -	— 106 000 -
- 67 - 1 120 -	—	—	106 000 -	— 112 000 -
- 68 - 1 180 -	—	—	112 000 -	— 118 000 -
- 69 - 1 240 -	—	—	118 000 -	— 124 000 -
- 70 - 1 300 -	—	—	124 000 -	— 130 000 -
- 71 - 1 360 -	—	—	130 000 -	— 136 000 -
- 72 - 1 420 -	—	—	136 000 -	— 142 000 -
- 73 - 1 480 -	—	—	142 000 -	— 148 000 -
- 74 - 1 540 -	—	—	148 000 -	— 154 000 -
- 75 - 1 600 -	—	—	154 000 -	— 160 000 -
- 76 - 1 680 -	—	—	160 000 -	— 168 000 -
- 77 - 1 760 -	—	—	168 000 -	— 176 000 -
- 78 - 1 840 -	—	—	176 000 -	— 184 000 -
- 79 - 1 920 -	—	—	184 000 -	— 192 000 -
- 80 - 2 000 -	—	—	192 000 -	— 200 000 -
- 81 - 2 100 -	—	—	200 000 -	— 210 000 -
- 82 - 2 200 -	—	—	210 000 -	— 220 000 -
- 83 - 2 300 -	—	—	220 000 -	— 230 000 -
- 84 - 2 400 -	—	—	230 000 -	— 240 000 -
- 85 - 2 500 -	—	—	240 000 -	— 250 000 -
- 86 - 2 600 -	—	—	250 000 -	— 260 000 -
- 87 - 2 700 -	—	—	260 000 -	— 270 000 -
- 88 - 2 800 -	—	—	270 000 -	— 280 000 -
- 89 - 2 900 -	—	—	280 000 -	— 290 000 -
- 90 - 3 000 -	—	—	290 000 -	— 300 000 -
- 91 - 3 100 -	—	—	300 000 -	— 310 000 -
- 92 - 3 250 -	—	—	310 000 -	— 325 000 -
- 93 - 3 400 -	—	—	325 000 -	— 340 000 -
- 94 - 3 550 -	—	—	340 000 -	— 355 000 -
- 95 - 3 700 -	—	—	355 000 -	— 370 000 -
- 96 - 3 850 -	—	—	370 000 -	— 385 000 -
- 97 - 4 000 -	—	—	385 000 -	— 400 000 -
- 98 - 4 200 -	—	—	400 000 -	— 420 000 -
- 99 - 4 400 -	—	—	420 000 -	— 440 000 -
- 100 - 4 650 -	—	—	440 000 -	— 465 000 -
- 101 - 4 900 -	—	—	465 000 -	— 490 000 -
- 102 - 5 150 -	—	—	490 000 -	— 515 000 -
- 103 - 5 400 -	—	—	515 000 -	— 540 000 -
- 104 - 5 700 -	—	—	540 000 -	— 570 000 -
- 105 - 6 000 -	—	—	570 000 -	— 600 000 -

Nr. 106 til 6 300 kr. for dokument med pålydende av over 600 000 kr. inntil 630 000 kr. 19 mai.

107	6 600	—	—	630 000	—	660 000	
108	6 950	—	—	660 000	—	695 000	
109	7 300	—	—	695 000	—	730 000	
110	7 650	—	—	730 000	—	765 000	
111	8 000	—	—	765 000	—	800 000	
112	8 400	—	—	800 000	—	840 000	
113	8 800	—	—	840 000	—	880 000	
114	9 200	—	—	880 000	—	920 000	
115	9 600	—	—	920 000	—	960 000	
116	10 000	—	—	960 000	—	1 000 000	
117	10 500	—	—	1000 000	—	1 050 000	
118	11 000	—	—	1050 000	—	1 100 000	

og så fremdeles kr. 500,00 for hvert antall av kr. 50 000,00, som summen er høiere enn kr. 1 100 000,00.

Post 2.

I samme budgett-termin erlegges stempelavgift til statskassen av spillekort med kr. 0,70 for hvert spill.

Spillekort, som utføres til utlandet under befølgelse av den kontroll, som bestemmes av Finans- og Tolldepartementet, er fritatt for stempelavgift.

Kongelig resolusjon *) om forhøielse av godtgjørelsen for forkynnelser i private saker i Kinn, Eikefjord, Bru og Vevring herreder av Kinn og Vevring lensmannsdistrikt i Sogn og Fjordane fylke. 19 mai.

Kongelig resolusjon *) om herberger- og beverterlovens anvendelse i Lillehammer. 19 mai.

Kongelig resolusjon **) om vedtekter for herberger- og beverternæringen i Vennesla herred, Vest-Agder fylke. 19 mai.

Kongelig resolusjon *) om forandring av bestemmelsene for motorvognkjøring (vår og høst) på Numedalsveien. 19 mai.

Kongelig resolusjon ***) om forandring i statsbanenes driftsreglement †). 19 mai.

*) Bekjentgj. 23 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 20.
**) Bekjentgj. 23 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 20, hvor vedtektene er inntatt.
***) Bekjentgj. 23 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 20, hvor reglementets § 64 i endret lydelse er inntatt.
†) Inntatt i Lovtid. 1ste avd. for 1880 s. 227 flg., i 2nen avd. for s. å. pag. 449 flg.

19 mai. **Kongelig resolusjon**, hvorved der oprettes et uløn generalkonsulat for Tsjeko-Slovakia i Prag.

19 mai. **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmes:

I. Det tillates, at en kirkebygning som er opført på gården Ballangen i Ofoten prestegjelds hovedsogn i Hålogaland bispedømme innvies som kirke for befolkningen i den del av Evenes hovedsogn som ligger på sydsiden av Ofotfjorden.

II. Fra 1 januar 1924 å regne skal den nevnte på Ofotfjordens sydside liggende del av Evenes hovedsogn — omfattende gnr. 32—72, begge inklusive — overgå til et eget sogn under navn av Ballangen anneks med den i post I nevnte kirke som sognekirke.

III. Hålogaland biskop bemyndiges til inntil videre å treffe bestemmelse om ordning av gudstjenestene, konfirmantforberedelsen og konfirmasjonsavholdelse i Ofoten prestegjeld og om fordelingen herav mellem sognepresten og den residerende kapellan.

19 mai. **Kongelig resolusjon**, hvorved det i punkt 1 i kongelig resolusjon av 2 juli 1910 om godkjennelse av Ørje kursted for alkoholister opstilte vilkår opheves.

19 mai. **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmes:

1. Der fastsettes ny plan for de offentlige stuertskoler.
2. Den tidligere plan for stuertskolene, fastsatt ved kongelig resolusjon av 20 desember 1905, med forandringer foretatt ved Regjeringens resolusjon av 5 juli 1906 og kongelig resolusjon av 30 august 1921 — opheves.
3. Nærværende resolusjon trer i kraft den 1 juli 1923.

Den i post 1 omhandlede nye plan er sålydende:

§ 1.

Skolens formål.

Skolens formål er å utdanne stuerter og kokker for handelsmarinen samt forberede til og avholde eksamen overensstemmende med gjeldende reglement.

§ 2.

Styre.

Det nærmeste tilsyn med skolens virksomhet utøves av et styre på 3 medlemmer, hvorav 1 opnevnes av Handelsdepartementet og 1 av formannskapet. Det 3dje medlem er skolens

bestyrer. Dessuten kan formannskapet opnevne 2 andre med- 19 mai.
lemmer, som bør være utdannet som stuerter eller navigatører.

Styret velger selv sin formann. Bestyreren kan ikke velges til formann.

Funksjonstiden for de opnevnte og valgte medlemmer er 4 år, således at halvparten uttrer hvert annet år, første gang efter loddtrekning. Gjenvalg kan finne sted.

Styret har å føre kontroll med at de for skolen gjeldende bestemmelser overholdes og skal i det hele påse at skolen opfyller sitt øiemed. Det utfører de funksjoner, som er det tildelt, behandler det av skolens bestyrer fremsatte forslag til budgett og fører tilsyn med skolens økonomi og dens forhold i det hele. Det påser derhos at regnskapene avlegges regelmessig og avgir uttalelser om saker som fra andre myndigheter blir det forelagt.

§ 3.

Bestyrer.

Skolens bestyrer ansettes av Handelsdepartementet efter innstilling fra navigasjonsdirektøren ledsaget av uttalelse fra skolens styre.

Bestyreren har å føre tilsyn med undervisning og disiplin og i det hele å vareta skolens tarv.

Han har hvert år i betimelig tid å avgi til styret forslag til skolens budgett for kommende termin, samt ved utgangen av hvert skoleår å innsende til navigasjonsdirektøren gjennem styret beretning om skolens virksomhet i det forløpne år, ledsaget av en skjematisk oversikt overensstemmende med et av navigasjonsdirektøren fastsatt skjema.

§ 4.

Lærere og øvrige funksjonærer.

Skolens faste lærere, vaktmester, varmemester, kasserer, kontorist og lignende ansettes på samme måte som bestyreren. (§ 3).

Hjelpelærere og timelærere ansettes for budgett-terminen av styret med navigasjonsdirektørens approbasjon.

§ 5.

Skolepenger.

Skolepengenes størrelse fastsettes av Handelsdepartementet. Skolepengene erlegges forskuddsvis i terminer som fastsettes av styret.

Friplass — hel eller delvis — kan tilstås av Handels-

19 mai. departementet efter forslag fra styret i den utstrekning, hvortil bevilgning has.

§ 6.

Revisjon og desisjon.

Skolens regnskap revideres og desideres som kommunens øvrige regnskaper.

§ 7.

Undervisning og eksamen m. m.

De fornødne bestemmelser om optagelse, undervisning og eksamen m. m. ved skolene utferdiges i reglements form av Handelsdepartementet.

19 mai. **Regler***) for jakt og fangst i Furnes bygdealmenning i Hedmark fylke, approbert av Landbruksdepartementet 19 mai 1923.

19 mai. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet, hvori meddeles, at ifølge offisiell meddelelse fra den herværende franske legasjon av 5 mai 1923 har fyrstendømmet Liechtenstein ved beslutning av 9 mars 1923 tiltrått den internasjonale automobilkonvensjon av 11 oktober 1909.

Tiltredelsen trer i kraft 1 mai 1924.

19 mai. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet, hvori meddeles, at ifølge offisiell meddelelse fra den herværende franske legasjon av 27 mai 1922 har den polske regjering på fristaden Danzigs vegne tiltrått den internasjonale automobilkonvensjon av 11 oktober 1909.

22 mai. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til en sorenskriver, hvori meddeles, at der efter lov av 24 juni 1915 ved utferdigelse av auksjonsskjøte til en person, som ikke selv har fått tilslaget ved auksjonen, men til hvem eiendommen senere er overdratt blir å beregne stempelavgift såvel av auksjonsskjøtet som av den ved det senere salg betingede salgssum under forutsetning av, at der ikke for dette siste salg allerede er betalt stempelavgift.

28 mai. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det ved sammenskudd fra en rekke bidragsydere i 1917—1918 oprettede »Overlæge Andvords tuberkulosefond«.

28 mai. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av tollbetjent Johannes Andreas Müller ved testamente av 6 mai

---

*) Bekjentgj. 8 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 21, hvor reglene er inntatt.

1908 med kodiciller av 8 mars 1910, 19 juli 1911, 18 juni 1914, 8 mai 1916, 3 november 1917 og 13 januar 1919 oprettede »Apotheker Sivert Haugan og hustrus legat« til fordel for trengende barn og ungdom i Levanger, Skogn og Verdal prestegjeld. 28 mai.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av Kristen Stalleland ved gavebrev av 6 februar 1921 opprettede »Terje og Aase Helene Stallelands legat« for trengende i Landvik. 28 mai.

Regler*) for jakt og fangst i Vang bygdealmenning i Hedmark fylke, approbert av Landbruksdepartementet 28 mai 1923. 28 mai.

Rundskrivelse**) fra Finansdepartementet til overkontrollørene for brennevins-, etyleter- og øltilvirkningen. 28 mai.

Ifølge brennevinstilvirkningslovens § 2, siste ledd, slik som paragrafen lyder efter tilleggsloven av 16 juli 1921, plikter bedrifter, som tilvirker eller omdestillerer brennevin, å føre nøiaktige opgaver over det brennevin, som tilvirkes eller omdestilleres ved bedriftene, over dem brennevinet avhendes til og over størrelsen av hvert avhendet parti. Opgavene skal føres efter skjemaer, som fastsettes av vedkommende regjeringsdepartement, og gjenpart av dem skal innsendes ved utgangen av hver måned.

Efter konferanse med Socialdepartementet har man truffet følgende nærmere bestemmelser om disse opgaver:

A. *Brennerier.*

(Herunder også gjær-, sulfitt- og andre industribrennerier).

For brennerienes vedkommende finner man inntil videre å kunne godta som tilstrekkelige opgaver de noteringer, som den offentlige brennerikontroll allerede foretar i de anordnede avgiftsprotokoller for brenneriene over beholdning, tilgang og avgang av brennevin, når der ved enhver avgang blir gitt oplysning i avgiftsprotokollens anmerkningsrubrikk om mottagerens navn og adresse. Man skal derfor be dratt omsorg for, at sådan anførsel for fremtiden blir foretatt i alle tilfelle. Socialdepartementet bes dessuten snarest mulig ved utgangen av hver måned tilstilt en av kontrollen bekreftet utskrift av avgiftsprotokollen vedkommende de i månedens løp til- og avgangsførte mengder brennevin.

Den første gjenpart vil bli å avgi for førstkommende juni måneds vedkommende.

---

*) Bekjentgj. 8 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 21, hvor reglene er inntatt.

**) Bekjentgj. 8 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 21.

28 mai.

B. *Destillasjonene.*

Ved disse bedrifter blir der fra og med 1 juni førstkommende å føre en særskilt journal over den daglige tilgang og avgang av brennevin, som has til fri rådighet, innrettet overensstemmende med et fastsatt skjema, hvorav endel avtrykk vedlegges, og efter følgende regler:

1. Opgavene, som åpnes med vedkommende beholdninger, skal til enhver tid holdes à jour, således at de noteringer, som angår én dag, skal være innført senest innen kl. 12 middag den næst påfølgende dag.

   Omfatter bedriftens omsetning andre brennevinssorter enn de i skjemaets rubrikker anførte, tilføies der en ny rubrikk for hver sådan varesort. Hvis nogen av de på skjemaet anførte varesorter ikke føres, kan dog vedkommende rubrikker med nødvendig forandring av overskrift benyttes for de nevnte andre sorter, likesom i tilfelle sådanne rubrikker kan sløifes.

2. Den tilgang for en dag, som skriver sig fra en og samme tilgangskilde, eller den avgang for en dag, som vedkommer en og samme mottager, kan under vedkommende dato føres på samme linje, selv om avgangen eller tilgangen gjelder forskjellige brennevinssorter. I dette tilfelle som ellers noteres mengden særskilt for hver enkelt sort i vedkommende rubrikker.

3. Varens mengde blir foruten i foreliggende antall liter eller flasker også å angi i antall liter à 100 pct. alkoholstyrke. Ved ansettelse av flaskers ruminnhold blir $^1/_1$ flaske å beregne med 0,72 liter.

4. Opgavene gjøres op ved utgangen av hver måned og avbalanseres med svinn og beholdninger (særskilt angitt) i vedkommende rubrikker på avgangssiden. Ved påbegynnelsen av en måned åpnes opgavene på tilgangssiden med de beholdninger, hvormed de avbalansertes den foregående måned.

5. Brennevin på oplag under offentlig kontroll-lås skal ikke omfattes av opgavene.

   Brennevin under fri rådighet, som av tilgangsført beholdning innlegges på sådant oplag, blir å føre til avgang med anførsel om innlegningen i vedkommende rubrikk.

   Brennevin, som tas ut av oplaget til fri rådighet for rektifikasjon, anføres midlertidig innenfor linjen og føres til endelig tilgang først, når rektifikasjon har funnet sted.

6. All tilgang av rektifisert spiritus under fri rådighet anføres. Den del av denne spiritus, som anvendes ved destillasjonen til fremstilling av kvalitetsbrennevin, blir å føre til avgang i den for sådan spiritus særskilt opstilte rubrikk, samtidig

som det av spiritusen fremstilte kvalitetsbrennevin noteres som tilgang, under henvisning til vedkommende post i opgavens avgangsside. Ved enhver avgang eller tilgang under tilvirkningen blir tilvirkningsmåten å angi i vedkommende rubrikk, f. eks. »forskjæring«, »omdestillasjon« eller »blanding«. 28 mai.

Av den efter ovennevnte skjema og regler førte journal, som til enhver tid skal være tilgjengelig for den offentlige brennevinskontroll, blir Socialdepartementet snarest mulig efter utløpet av hver måned å tilstille en av destillasjonens eier eller ansvarlige disponent underskrevet utskrift.

Med foranstående bes samtlige innen Deres distrikt værende brennerier (derunder i tilfelle gjærfabrikker og sulfittspritfabrikker) samt destillasjoner snarest mulig gjort bekjent med tilføiende om, at overtredelse av de her omhandlede bestemmelser vil være forbundet med straffansvar efter brennevinstilvirkningslovens § 51.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet, hvori meddeles, at ifølge offisiell meddelelse fra den italienske regjering av 20 mai 1923 har Haïti, Lettland, Polen og Tsjekko-Slovakiet tiltrått konvensjonen av 7 juni 1905 om oprettelse av et internasjonalt Landbruksinstitutt i Rom. 30 mai.

For de tre førstnevnte staters vedkommende regnes tiltredelsen fra 13 oktober 1921, for Tsjekko-Slovakiets vedkommende fra 30 april 1922.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet, hvori meddeles, at ifølge officiell meddelelse fra den schweiziske regjering av 23 mai 1923 har Afganistan og Lettland sluttet sig til Genfkonvensjonen av 6 juli 1906 om forbedring av sårede og sykes skjebne i felt. Tilslutningen er blit definitiv fra henholdsvis 4 april 1923 og 8 april 1923, idet der da var gått et år efter nevnte lands tiltreden, uten at nogen innsigelse var fremkommet til det schweiziske forbundsråd fra nogen av de kontraherende makter. 30 mai.

Kongelig kunngjørelse *) [1]) om avgift til statskassen av apotekenes omsetning. 1 juni.

De, som har fått bevilling til å drive et ikke salgbart apotek, enten i henhold til lov av 4 august 1909 eller med plikt til å underkaste sig en ny apoteklovs bestemmelser, eller som frivillig har underkastet sig avgiftsbestemmelsene, skal for budgetterminen 1 juli 1923—30 juni 1924 erlegge til statskassen avgift av sin omsetning efter nedenstående regler:

§ 1.

1. De første kr. 25 000,00 av omsetningen skal være avgiftsfri.

*) Bekjentgj. 8 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 21.
[1]) Se St.prp. nr. 50. Innst. S. nr. 153. St.tid. s. 1473.

1 juni. 2. Av restbeløpet fratrekkes 25 pct. for frie handelsvarer m. v.

3. Av den tiloversblevne omsetning beregnes følgende avgifter:

Av 1ste	kr. 5 000,00	(eller deler derav)	1	pct.
» 2net	» 5 000,00	—»—	2	»
» 3dje	» 5 000,00	—»—	3	»
» 4de	» 5 000,00	—»—	4	»
» 5te	» 5 000,00	—»—	5	»
» 6te	» 5 000,00	—»—	6	»
» 7de	» 5 000,00	—»—	7	»
» overstigende omsetning			8	»

§ 2. Til et apoteks omsetning regnes alle beløp, som er innkommet ved forhandling av varer, enten disse er gjenstand for apotekeres enehandel eller ikke. Dog blir ikke de beløp å medregne, som er innkommet for varer, som enten direkte eller gjennem mellemmenn forhandles til andre apotek.

Omsetning ved filialapotek og medikamentutsalg blir å beregne særskilt fra hovedapotek.

§ 3. Det departement, hvorunder medisinalvesenet hører, kan helt eller delvis frafalle avgiften for apotekere, med hvem der er inngått eller inngås overenskomst angående avståelse av salgbare apotekprivilegier.

Departementet kan likeledes helt eller delvis frafalle avgiften, hvor dens utredsel vilde falle særlig trykkende.

§ 4. Avgiftsbeløp på mindre enn kr. 10,00 opkreves ikke.

1 juni. **Kongelig kunngjørelse***) [1]) om erleggelse av en ekstraordinær skatt til staten av formue for budgetterminen 1923—24 i henhold til Stortingets beslutning av 23 mai 1923.

Om erleggelse av en ekstraordinær skatt til staten av formue for budgetterminen 1923—1924.

§ 1. For budgetterminen 1923—1924 erlegges en ekstraordinær skatt til staten av formue efter følgende regler:

a. Personer (boer), som er skattepliktige efter lov om utskrivning av en ekstraordinær skatt til staten av formue av 28 juli 1921, § 3 bokstav a, samt personer, som er skattepliktige efter samme paragrafs bokstav b, erlegger:

Av de første	kr.	200 000,00	intet.
— næste	»	100 000,00	0,5 pct.
— —	»	100 000,00	0,6 »
— —	»	200 000,00	0,7 »
— —	»	200 000,00	0,8 »

*) Bekjentgj. 8 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 21.

[1]) Se St.prp. nr. 54, Innst. S. nr. XXXXV. St.tid. s. 1663—1683.

Av de næste	kr.	200 000,00	0,9	pct.
— —	»	250 000,00	1,0	»
— —	»	250 000,00	1,1	»
— —	»	500 000,00	1,2	»
— —	»	1 000 000,00	1,3	»
— —	»	2 000 000,00	1,4	»
— —	»	2 000 000,00	1,5	»
— —	»	3 000 000,00	1,75	»
— —	»	5 000 000,00	2,0	»
— —	»	5 000 000,00	2,25	»
— —	»	5 000 000,00	2,5	»
— —	»	5 000 000,00	2,75	»
Av det overskytende beløp			3,0	»

1 juni.

b. Utenlandske selskaper og innretninger, som er skattepliktige efter lov om utskrivning av en ekstraordinær skatt til staten av formue av 28 juli 1921 § 3 bokstav b, samt i utlandet hjemmehørende aktionærer (parthavere) i aktieselskap og dermed likestilt selskap (samme paragrafs bokstav c) erlegger 0,5 pct. av formuens samlede beløp.

§ 2. Forøvrig kommer til anvendelse bestemmelsene i skattelovene for landet og for byene av 18 august 1911 med tilleggslover samt i lov av 28 juli 1921 om utskrivning av en ekstraordinær skatt til staten av formue.

§ 3. Denne skattebeslutning trer i kraft straks.

Kongelig resolusjon *) om fredning av fuglelivet på Aksnesholmene i Vikøy (Storeholmen, Storeholmsskjæret og Vetleholmen), Hordaland. 1 juni.

Kongelig resolusjon **) om nye politivedtekter for Sørum herred, Akershus fylke. 1 juni.

Kongelig resolusjon **) om nye politivedtekter for Varteig herred, Østfold fylke. 1 juni.

Kongelig resolusjon ***) om regler for torvhandelen og torvenes benyttelse samt oprettelse av et torvstyre i Stavanger. 1 juni.

Kongelig resolusjon *), hvorved bestemmes: 1 juni.

1. Lov nr. 5 av 24 mars 1922 om vernepliktige civilarbeidere trer i kraft fra 1 juni 1923.

---

*) Bekjentgj. 8 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 21.
**) Bekjentgj. 8 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 21, hvor de nye politivedtekter er inntatt.
***) Bekjentgj. 8 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 21, hvor de omhandlede regler m. v. er inntatt.

1 juni. 2. Nærmere bestemmelser angående lovens gjennemførelse fastsettes overensstemmende med et fremlagt utkast, sålydende:

§ 1. Justisdepartementet fører fortegnelse over vernepliktige befalingsmenn og menige, som i henhold til lov nr. 5 av 24 mars 1922 skal utføre civilt arbeide for det offentlige.

§ 2. Vernepliktige blir å overføre til fortegnelsen over civilarbeidere

1. når vedkommende påtalemyndighet har truffet bestemmelse om ikke å reise straffeforfølgning eller å innstille forfølgning i medhold av militære straffelovs § 35, femte ledd, eller
2. når en vernepliktig av vedkommende domstol frifinnes i henhold til samme bestemmelse.

§ 3. Når vedkommende påtalemyndighet eller domstol har truffet avgjørelse som i § 2 omhandlet, sender påtalemyndigheten meddelelse herom til vedkommende krigskommissær.

Krigskommissæren foranlediger at den vernepliktige utgår av den militære avdeling han tilhører, og sender meddelelse til Justisdepartementet om at den vernepliktige blir å overføre til fortegnelsen over civilarbeidere. Meddelelsen ledsages av de oplysninger som herom foreskrives av Justisdepartementet.

§ 4. Justisdepartementet treffer bestemmelse om:

a) hvad slags civilt arbeide vedkommende skal utføre;
b) når han skal innkalles til utførelse av civilt arbeide;
c) om det civile arbeide skal utføres i et sammenhengende tidsrum svarende til det antall dager, hvori de samlede ordinære fredsøvelser som omhandles i vernepliktslovens §§ 49—51 varer ved infanteriet med fradrag for avtjente fredsøvelser og tillegg av en halvdel, eller om det civile arbeide skal utføres i flere deler.

§ 5. Justisdepartementet står i spissen for civilarbeiderinstitusjonen og opnevner til bistand hermed et tilsynsråd samt ansetter de nødvendige arbeidsledere for civilarbeiderne.

Justisdepartementet bemyndiges til å utferdige

a) instruks for tilsynsrådet og for arbeidsledere, ordensregler for civilarbeiderne under arbeidet og i underbringelseskvarterene,
b) øvrige bestemmelser angående det civile arbeides iverksettelse og utførelse.

1 juni. **Kongelig resolusjon** *) om vedtekt for folkeregistret i Kongsvinger.

*) Bekjentgj. 8 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 21, hvor vedtekten er inntatt.

Kongelig resolusjon *) om forandringer i § 3 i vedtektene for herberger og bevertninger i Nedre Eiker herred. 1 juni.

De besluttede forandringer går ut på, at bevertningsstedene skal holdes lukket alle hverdager fra kl. 7 efterm. og på søn- og helligdager hele dagen.

Kongelig resolusjon *) om herberger- og beverterlovens anvendelse i Lillesand. 1 juni.

Kongelig resolusjon **) om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Klepp herred, Rogaland fylke. 1 juni.

Kongelig resolusjon ***) om nye helse- og tuberkuloseforskrifter for Skoger herred, Vestfold fylke. 1 juni.

Kongelig resolusjon †) om tillegg til helseforskriftene for Solum herred i Telemark fylke. 1 juni.

Kongelig resolusjon ††) om, at rørleggerarbeider som har forbindelse med innretninger tilhørende Sarpsborg vann- og kloakkvesen innen Sarpsborg kommune inntil videre ikke må utføres av andre enn dem som får formannskapets bevilling dertil. 1 juni.

Overtredelse av denne bestemmelse straffes i henhold til straffelovens § 332.

Kongelig resolusjon *), hvorved i medhold av § 2 i lov om vrakning av klippfisk og saltfisk av 30 september 1921 bestemmes: 1 juni.

1. Klippfiskpartier, som utføres til europeiske markeder og som utelukkende består av fisk av ringere kvalitet enn sortementet »norsk nr. 3« i Handelsdepartementets instruks av 18 april 1922, er inntil videre fritatt for vrakning på betingelse av, at der forholdes overensstemmende med bestemmelsene i §§ 5—8 i nevnte instruks.

2. Denne resolusjon trer i kraft 15 juni 1923. Fra dette tidspunkt opheves kongelig resolusjon av 21 april 1922.

Kongelig resolusjon *) om forhøielse av byggetakstene i Skien. 1 juni.

---

*) Bekjentgj. 8 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 21.
**) Bekjentgj. 8 juni i Lovtid. 1ste avd nr. 21, hvor vedtekten er inntatt.
***) Bekjentgj. 8 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 21, hvor helseforskriftene m. v. er inntatt.
†) Bekjentgj. 8 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 21, hvor tilleggene er inntatt.
††) Bekjentgj. 8 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 21, hvor bestemmelsene er inntatt.

1. juni **Kongelig resolusjon** *), hvorved bestemmes:

1. I medhold av Sjømannsloven av 16 februar 1923 §§ 11, 57, 58 og 69 fastsettes formular for hyrekontrakt (post a nedenfor) samt treffes bestemmelse om kostreglement, om forskrifter for sundhetsforholdene og renlighet (post b nedenfor) samt om anvendelsen av hyrebeløp som avkortes efter lovens § 62 (post c nedenfor).
2. Nærværende resolusjon trer i kraft den 1 juli 1923.

Formular

a. Hyrekontrakt.

Undertegnede ..... som
fører av ..... hjemmehørende i
..... av ..... reg. t. br. og med
maskine på ..... ind. h.k. [1])
og .....
født den ..... i ..... og nu hjemmehørende
(boende) i .....
har inngått følgende kontrakt:

1. Den forhyrte skal tjenstgjøre som ..... ombord i fartøiet, med de forpliktelser og rettigheter som er bestemt i norsk lovgivning.
2. Forhyringen skal gjelde [2]):
   (a) for skibets reise fra ..... til .....
   (b) for et tidsrum av .....
   (c) inntil avmønstring, som kun kan finne sted i .....
   (d) inntil videre med en gjensidig opsigelsesfrist av .....
3. Tjenesten skal tiltredes ombord den ..... kl. .....
   Reise til skibet fra forhyringsstedet tiltredes den [2]): .....
4. Hyren erlegges med [2]):
   (a) ..... pr. måned regnet fra og med .....
   (b) ..... for hele reisen som forutsettes å ville medta en tid av .....
   Avtalt trekk ..... som utbetales første gang den .....
   Forskudd .....

*) Bekjentgj. 8 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 21.
[1]) Maskinens størrelse anføres kun hvor maskinen er hoved-fremdriftsmiddel.
[2]) Stryk det som ikke passer.

5. Overtidsbetaling (forsåvidt angår fartøi som ikke inngår under lov om arbeidstiden ombord av 11 juli 1919) erlegges med ..... pr. time. 1 juni.

6. At tvist om denne kontrakts rette forståelse foreløbig skal avgjøres av norsk konsul og ikke i utlandet kunne innbringes for nogen utenlandsk myndighet.

Videre er avtalt følgende spesielle vilkår (er sådanne ikke avtalt, slås der en strek over nedenstående åpne rum):

..... den ..... 19 .....

Det bekreftes, at ovenstående kontrakt i mitt nærvær er oplest og vedtatt, efterat sjømannen av mig er blitt spurt om der ved den foreløbige hyreavtale er gitt ham noget tilsagn eller løfte som ikke har fått uttrykk i kontrakten.

Mønstringskontoret i .....
Det norske konsulat i .....

---

b. De ved kongelig resolusjon av 21 juli 1894 fastsatte forskrifter om medisinforsyning på norske skib, det ved de kongelige resolusjoner av 24 november 1905 og 24 september 1915 fastsatte kostreglement for den norske handelsflåte, de ved de kongelige resolusjoner av 1 september 1916 og 25 august 1922 fastsatte forskrifter for lugarer m. v. på registreringspliktige fartøier (fiskefartøier undtatt) samt de ved kongelig resolusjon av 22 september 1922 fastsatte forskrifter for fiskefartøiers innredning og utrustning m. v. blir fremdeles gjeldende.

---

c. Med hensyn til hyrebeløp, som avkortes efter sjømannslovens § 62, skal inntil videre forholdes som bestemt ved de kongelige resolusjoner av 21 juli 1894 og 9 februar 1917.

Kongelig resolusjon *) om nye skogvedtekter for Foldal herred, Hedmark fylke. 1 juni.

Kongelig resolusjon **) om forbud mot fangstinnretninger for tiur m. v. i endel herreder i Telemark fylke. 1 juni.

*) Bekjentgj. 8 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 21, hvor de nye skogvedtekter er inntatt.
**) Bekjentgj. 8 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 21.

1 juni. **Kongelig resolusjon** *) om fornyelse av forholdsreglene for fløtning av trelast i Namsen og Sandøla elver, Nord-Trøndelag fylke.

1 juni. **Kongelig resolusjon** **) om bygningslovens anvendelse på Gvarv i Sauherad.

1 juni. **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmes:

1. I medhold av bykommunelovens § 43, post 8, meddeles approbasjon på Haugesund bystyres beslutning av 9 mars 1923 angående forskrifter for borgermesterens gjøremål.
2. I medhold av lov om ophevelse av magistratsembedene av 9 mars 1917 § 3, jfr. lov om forandringer i nevnte lov av 9 juni 1922, bestemmes, at borgermesteren i Haugesund inntil videre skal være medlem av reguleringskommisjonen og havnestyret sammesteds.

1 juni. **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmes:

I. I medhold av bykommunestyrelovens § 43, punkt 8, stadfestes Arendal bystyres vedtak av 23 april 1923 om oprettelse av kommunal borgermesterstilling fra 1 juli 1922 samt om forskrifter for borgermesterens gjøremål.

II. I medhold av lov om magistratsembedenes ophevelse av 9 mars 1917 med tilleggslov av 9 juni 1922 bestemmes, at borgermesteren i Arendal inntil videre skal være medlem av Arendal reguleringskommisjon og Arendal helseråd.

1 juni. **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmes:

I. I medhold av bykommunestyrelovens § 43, punkt 8, stadfestes Kongsvinger bystyres vedtak av 27 februar og 2 mai 1923 om fastsettelse av forskrifter for borgermesterens gjøremål.

II. I medhold av § 3 i lov av 9 mars 1917 med tilleggslov av 9 juni 1922 om ophevelse av magistratsembedene m. v. bestemmes, at borgermesteren i Kongsvinger inntil videre skal være medlem av Kongsvinger fattigstyre.

1 juni. **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmes:

1. Instrukser nr. 1 og nr. 2 for politiets embedsmenn og betjenter i anledning av det offentlige eftersyn av mål og vekt, hvilke instrukser er approbert ved

*) Bekjentgj. 8 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 21.
**) Bekjentgj. 8 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 21, hvor grensene for det omhandlede strøk er beskrevet.

kongelige resolusjoner av henholdsvis 29 mai 1879 og 13 november 1880, opheves. 1 juni.

2. Med hjemmel i § 34 i lov om metrisk mål og vekt av 14 juli 1922 fastsettes nedenstående nye instruks for politiets embedsmenn og betjenter i anledning av det dem påhvilende offentlige eftersyn av mål og vekt, hvilken instruks gjelder inntil videre.

(I det følgende er benyttet de to forkortelser: M.L. for meterloven av 14 juli 1922. R. for reglement for justervesenet av 15 desember 1922).

Kapitel I.

Almindelige bestemmelser.

§ 1. Politiets plikt til å efterse måle- og vektredskaper er fastsatt og nærmere bestemt ved M.L. § 34.

Ved eftersynet bør opmerksomheten vesentlig has henvendt på følgende:

a) Alle i handel og vandel benyttede måle- og vektredskaper skal være justert her i riket. Angående betydningen av ordet justering se M.L. § 7. Angående stempler se R. kap. VI. Angående betydningen av »handel og vandel« se M.L. § 13, 2net avsnitt.

b) Redskapene (kfr. M.L. § 6) skal med hensyn til form, beskaffenhet og betegnelse opfylle de for samme gitte forskrifter. Disse finnes i R. og i den av justervesenet utgitte »Beskrivelse av metriske mål- og vektredskaper«. Opmerksomheten henledes i denne forbindelse på M.L. § 18, de to første avsnitt og R. § 21.

c) De på redskapene anførte angivelser må ikke vise uoverensstemmelser, som faller utenfor brukstoleransen, kfr. M.L. § 17, 1ste avsnitt, og R. kap. V.

d) Redskaper, som justeres til særlig bruk eller til bruk i visse deler av landet, må ikke benyttes utenfor den således fastsatte begrensning. Kfr. her R. § 38, 3dje avsnitt, § 39, siste avsnitt, § 41, siste avsnitt, etc. samt særlig R. § 124, som i første rekke gjelder fjærvekter.

e) Ujusterte redskaper må ikke selges og heller ikke holdes til salg (M.L. § 15). Et redskap anses i ethvert fall for å »holdes til salgs«, når det er anbragt i en forretnings utstillingsvindu eller finnes i det lokale, hvor handelen med publikum foregår.

§ 2. I M.L. foreskrives, at ulovlige redskaper skal forsegles eller ubrukbargjøres. Vekter kan forsegles således, at de ikke kan fungere; de kan altså gjøres ubrukbare ved forsegling. Andre redskaper derimot kan kun gjøres ubrukbare ved direkte ødeleggelse. De må brytes istykker, knuses, ham-

1 juni. res ut av form e. l., så enhver anvendelse av dem er utelukket. Der blir her å skjelne mellem følgende tre tilfelle:

a) Forsegling uten ubrukbargjørelse. Anvendes, når det ulovlige redskap kan repareres, og eieren ønsker å la det gjøre. At vekter, som inngår under denne kategori, må forsegles som her nevnt, fremgår av lovens § 27, siste avsnitt.

b) Forsegling med ubrukbargjørelse anvendes på ujusterte vekter og på tidligere justerte vekter, når de visstnok kan repareres, men eieren ikke ønsker å la det gjøre.

c) Fullstendig ubrukbargjørelse (ødeleggelse) kommer til anvendelse, når det ulovlige redskap ikke kan repareres, ved krumme eller beskadigede lengdemål samt ved hulmål, som har fått buler eller huller o. s. v.

Forøvrig henvises til justerreglementets §§ 125 og 126. Forseglingen må i alle tilfelle utføres så solid, at den ikke kan ødelegges ved en tilfeldig uforsiktighet, men kun med vitende og vilje.

Beslaglagte redskaper må hurtigst mulig innsendes til nærmeste justerkammer.

Kapitel II.

Eftersyn av lengdemål, hulmål og kubikkmål.

§ 3. Politiets eftersyn av disse redskaper innskrenker sig til en enkel inspeksjon. Hvis redskapet ikke viser direkte beskadigelse, uthvelvet eller innhvelvet bunn, avskrapning eller sterk innvendig slitasje, passerer det. I motsatt fall, og i tvilsomme tilfelle, blir redskapet å forsegle til omjustering.

Kapitel III.

Eftersyn av vektlodder.

§ 4. Til undersøkelse av lodder benyttes, så langt det går an, de vekter, som følger med kontrollapparatene. Til større lodder benyttes den eller de vekter, som forefinnes på stedet. Veiningen skal alltid utføres ved den såkalte substitusjonsmetode eller dobbeltveining, som består deri, at man først stiller kontroll-loddet (normalen) på den ene skål og belaster den annen med tara (hvortil man bekvemmest kan benytte ett eller flere lodder), inntil vektens tunge spiller riktig inn — og dernæst ombytter normalen med det lodd, som skal undersøkes, og hvis vekt således sammenlignes med den uforandrede tara. På denne måte gjør man sig nemlig uavhengig av, om vektarmene er like lange eller ikke.

Dersom nu tungen fremdeles spiller riktig inn, er loddet korrekt. Gjør den det ikke, så anbringes det tilsvarende toleranselodd på den side, som viser den minste tyngde. Bringer dette vekten nettop til å spille riktig inn, er loddet ennu såvidt passabelt; gjør den derimot et tydelig utslag til den mot-

satte side, kan man være sikker på, at feilen ennu ikke har nådd den tillatelige grense. Er toleranseloddet utilstrekkelig til å bringe vekten tilbake på nullpunktet, blir det undersøkte lodd selvfølgelig å sette ut av bruk — eller efter omstendighetene å kassere. 1 juni.

§ 5. Forøvrig er det av viktighet, at vekten har en stø opstilling — så litet utsatt for rystelser som mulig, ikke i nærheten av en varm ovn, og ikke utsatt for direkte solstråler. Det sier sig selv, at man til enhver veining såvidt mulig velger en vekt, hvis belastningsgrense omfatter vektverdien av det lodd, som skal undersøkes.

Kapitel IV.

Eftersyn av vektenes nøiaktighet og følsomhet.

(Se R. § 103—106).

§ 6. Almindelige likearmede balanser.

a) Først undersøkes, om vekten med påhengte skåler, men forresten ubelastet, spiller riktig inn — og fremdeles vedblir å gjøre det, efterat skålene er ombyttet. Tilfredsstiller den denne prøve, er man sikker på, at både vektarmene er like lange og skålene like tunge, forutsatt at vekten har den tilbørlige grad av følsomhet.

b) Dernæst belastes vekten med lodder eller andre masser, hvis samlede vekt på hver skål bør utgjøre minst $^2/_3$ av vektens maksimumsbelastning, idet man ved hjelp av hagel, småspiker, knappenåler eller lignende bringer tungen til å spille inn om midtstillingen. Derpå anbringes enn ytterligere på den ene skål en tilleggsvekt, som svarer til toleransen; dersom vekten da gjør et tydelig utslag, så besidder den den lovlige grad av følsomhet.

c) Endelig skal de på skålene anbragte masser (efterat den nevnte tilleggsvekt først er fjernet) ombyttes, således at den, der først lå på høire skål, kommer på venstre — og omvendt. Spiller da tungen fremdeles inn om midtstillingen, så er alt i orden; gjør den det ikke, bringes den dertil ved å anbringe smålodder på den lette side. Dersom halvdelen av disse smålodders vekt ikke overstiger toleransen, er vekten fremdeles passabel.

§ 7. Likearmede taffelvekter. Disse undersøkes på samme måte — kun med den forskjell, at vekten må bestå prøven like fullt, om de på skålene anbragte masser flyttes til hvilketsomhelst sted av samme.

§ 8. Decimalvekters riktighet undersøkes ved følgende prøve:

a) Efterat man har sørget for en horisontal opstilling, og efterat nullpunktet er behørig regulert, anbringes på broen

1 juni. så langt fortil som mulig en del justerte lodder, hvis samlede vekt minst må utgjøre $^1/_2$ å $^2/_3$ av maksimumsbelastningen — og på skålen $^1/_{10}$ av denne vekt. Tungen bør da efter nogen svingninger spille riktig inn. Derpå anbringes lasten så langt tilbake som mulig, og dernæst til den ene og endelig til den annen side av broen, hvorunder tungen fremdeles bør spille riktig inn. Gjør den ikke det, så bringes den dertil ved en tilleggsvekt — efter omstendighetene enten på skålen eller på broen. Størrelsen av denne tilleggsvekt i forhold til størrelsen av de masser, der er anbragt på samme side, gir da målet for feilens størrelse. Denne må i begge tilfelle ikke overskride toleransen.

Vektens følsomhet prøves samtidig med ovenstående undersøkelse.

b) Ved større decimalvekter vil det naturligvis lett kunne inntreffe, at man ikke disponerer over det til den foreskrevne prøve tilstrekkelige antall av justerte lodder. I sådanne tilfelle skal det være tillatt å benytte tarermateriale til den manglende del av belastningen, hvorved følgende fremgangsmåte blir å befølge:

1. Broen såvel som skålen belastes med justerte lodder, inntil vekten inntar sin rette likevektsstilling;
2. loddene fjernes fra broen og erstattes med tarermateriale, såsom kasser med spiker, sand e. l., inntil vekten atter spiller om den samme likevektsstilling som før, under bibeholdelse av de samme lodder på skålen. Dette tarermateriale danner da en masse av samme vekt som de lodder, der først var anbragt på broen.
3. Dernæst kan begge disse masser (nemlig tarermateriale plus lodder) anbringes samtidig på broen og tareres ved et tilbørlig antall lodder på skålen. Tas så lasten bort og erstattes med en ny, som fremdeles holder likevekt med disse lodder, så har man en last, som er dobbelt så tung som den oprinnelige — altså i forbindelse med de to foregående 4 ganger så tung. Og ved videre å fortsette på samme måte, kan man nå op til hvilkensomhelst last av bekjent størrelse.

Denne prosess fordrer dog under utførelsen megen opmerksomhet og akkuratesse.

§ 9. Bismere. Først undersøkes, om nullpunktet er korrekt. Dernæst belastes bismeren med to eller flere forskjellige, men bekjente vektverdier, hvorav den ene bør ligge nær den største vekt, som er angitt på den undersøkte skala. I begge tilfelle må bismerstangen innta en horisontal likevektsstilling, når hylsen eller loddet er innstilt på den tilsvarende

skaladel (hvorunder man selvfølgelig setter ut av betraktning sådanne avvikelser, som er mindre enn toleransen). 1 juni.

Følsomheten prøves ved å undersøke, om vekten (også ved de større belastninger) gir et tydelig utslag for en tilleggsvekt, som svarer til toleransen.

§ 10. Bismerbrovekter. Undersøkelsen av disse består i en kombinasjon av de prøver, der er foreskrevet for bismere og for decimalvekter.

§ 11. Centesimalvekter undersøkes på samme måte som decimalvekter.

§ 12. Fjærvekters riktighet og følsomhet undersøkes derved, at man på skålen eller (ved de større vekter) på broen anbringer justerte lodder (eller tara av bekjent vekt) av minst 3 forskjellige verdier, hvorav den største bør ligge nær ved maksimumsbelastningen. Viseren må da angi disse verdier med en nøiaktighet av $^1/_{100}$ av maksimalbelastningen. En tilleggsvekt av tilsvarende størrelse må ved enhver belastning fremkalle et tydelig utslag.

§ 13. Pendelvekter undersøkes på samme måte som fjærvekter, kun at toleransen her er $^1/_{500}$ av maksimalbelastningen.

Kapitel V.

Fortegnelse over kontrollapparater m. m.

§ 14. Hvert politikammer skal være forsynt med efternevnte kontrollredskaper, som skal være justert med den samme grad av nøiaktighet som justerkamrenes arbeidsnormaler, og likesom disse være stemplet med 2 stjerner foruten med det almindelige justerstempel.

§ 15. Et sett jernlodder, forsynt med justerpropper av messing, bestående av:

1	st.	50	kilogram;	toleranse =	1000	milligram.
1	»	20	»	» =	500	»
1	»	10	»	» =	300	»
2	»	5	»	» =	200	»
1	»	2	»	» =	100	»

§ 16. Et sett messinglodder, bestående av:

2	st.	1	kilogram;	toleranse =	60	milligram.
1	»	5	hektogram;	» =	40	»
1	»	2	»	» =	20	»
1	»	1	»	» =	12	»
1	»	50	gram;	» =	8	»
1	»	20	»	» =	4	»
1	»	10	»	» =	3	»
1	»	5	»	» =	2	»

1 juni.

1 st. 2 gram; toleranse = 1,5 milligram.
1 » 1 » » = 1,0 »

med to tilhørende pincetter.

§ 17. Et sett milligramlodder fra 500 — 1 milligram. Toleransen for disse utgjør 0,4 milligram; dog således at sammenlagte

500 + 200 + 100 mg. ikke har større feil enn 0,6 mg.
50 + 20 + 10 » —»— 0,5 »
5 + 2 + 1 » —»— 0,4 »

§ 18. Et sett toleranselodder av nysølv for presisjonslodder, bestående av:

1 st. for 10 kg. av en vekt = 1200 mg.
1 » » 5 » —»— = 800 »
1 » » 2 » —»— = 400 »
1 » » 1 » —»— = 240 »
1 » » 5 hg. —»— = 160 »
1 » » 2 » —»— = 80 »
1 » » 1 » —»— = 48 »
1 » » 50 g. —»— = 32 »
1 » » 20 » —»— = 16 »
1 » » 10 » —»— = 12 »
1 » » 5 » —»— = 8 »
1 » » 2 » —»— = 5 »
1 » » 1 » —»— = 4 »

§ 19. Et sett toleranselodder (av messing) for handelsvektlodder, bestående av:

1 st. for 50 kg. av en vekt = 9000 mg.
1 » » 20 » —»— = 4500 »
1 » » 10 » —»— = 2700 »
1 » » 5 » —»— = 1800 »
1 » » 2 » —»— = 900 »
1 » » 1 » —»— = 540 »
1 » » 5 hg. —»— = 360 »
1 » » 2 » —»— = 180 »
1 » » 1 » —»— = 112 »
1 » » 50 g. —»— = 72 »
1 » » 20 » —»— = 36 »
1 » » 10 » —»— = 27 »
1 » » 5 » —»— = 18 »
1 » » 2 » —»— = 10 »
1 » » 1 » —»— = 9 »

§ 20. Toleranseloddenes vekt svarer til brukstoleransen med fradrag av kontroll-loddenes mulige feil. De angir således den største tillatelige avvikelse mellem disse og de tilsvarende i handel og vandel benyttede lodder.

De er betegnet med de vektverdier, hvis toleranse de utgjør. 1 juni.

§ 21. En liten vektbalanse for 50 gram,
en vektbalanse » 5 kilogram eller større,
efter behovet.

Kapitel VI.

Kontroll-apparatenes opbevaring, behandling og revisjon.

§ 22. Kontroll-apparatene skal alltid holdes avlåst i de til dem hørende kasser eller etuier samt opbevares i et tørt rum, helst i rum, hvor der ildes.

§ 23. Under transport må de omhyggelig beskyttes mot fuktighet og såvidt mulig mot rystelser og støt.

§ 24. Minst en gang årlig må det undersøkes, om samtlige apparater forefinnes og er i full orden. Eventuelle mangler meldes straks til Justerdirektøren.

§ 25. Når apparater innsendes til justervesenet til komplettering, rettelse eller omjustering, skal kassen (etuiet), efterat innholdet er kontrollert, forsegles, så enhver tvil om innholdet ved avsendelsen utelukkes.

§ 26. Når et politimesterembede skifter innehaver, skal den fratredende politimester opta en fullstendig fortegnelse over de ved hans embede beroende kontroll-apparater og opføre dem på et dertil bestemt skjema, som utleveres fra Justerdirektørens kontor. Dette skjema skal undertegnes av såvel den fratredende som den tiltredende politimester og ufortøvet innsendes til Justerdirektøren.

§ 27. Bortkommer eller beskadiges kontrollapparatene eller deres emballasje ved mangelfull overholdelse av foranstående bestemmelser eller ved annen uforsiktig eller skjødesløs behandling, skal den forvoldte skade erstattes av vedkommende politiembedsmann.

§ 28. Messingloddene skal aldri gripes med fingrene, men alltid ved hjelp av de tilhørende pincetter.

§ 29. Samtlige ovennevnte kontroll-apparater skal minst én gang hvert 5te år innsendes til justervesenet til revisjon og ellers så ofte, som der måtte foreligge mistanke om, at de har lidt nogen forandring.

Kapitel VII.

Innberetning om eftersynet, straffebestemmelser.

§ 30. Eftersynet av mål og vekt skal utføres 1 gang årlig.

§ 31. Er en politimester hindret fra selv eller ved sine

1 juni. underordnede funksjonærer å foreta det ham påhvilende eftersyn, kan det skje ved en annen av ham foreslått og av vedkommende fylkesmann godkjent mann, dog på betingelse av, at det offentlige ikke derved påføres forøkede utgifter.

§ 32. Innberetning om stedfunnet eftersyn skal innsendes til Justerdirektøren innen to måneder, efterat det er avsluttet. Kan eftersyn ikke avholdes, skal også dette, med angivelse av grunnen, innberettes til Justerdirektøren.

§ 33. Til bruk ved denne innberetning leveres av justervesenet trykte skjemaer. På disse anføres samtlige forefunne redskaper med oplysning om, hvad der er foretatt med redskaper, som er funnet feilaktige.

§ 34. Mulkt blir å forelegge:

a. Når ujustert måle- eller vektredskap er blitt benyttet i handel og vandel.

b. Når redskaper, som er bevilget justert for visse bestemte øiemed — eller hvis bruk måtte være innskrenket til visse deler av landet, er blitt benyttet i handel og vandel utenfor de i bevillingen fastsatte grenser — som f. eks. når »hulmål for tørre varer« er blitt benyttet til utmåling av flytende varer eller omvendt o. s. v.

c. Når justerte redskaper, som ikke lenger besidder det for samme bestemte lavmål av nøiaktighet eller følsomhet, er blitt benyttet i handel og vandel — efterat vedkommende er blitt vitende om, at så har vært tilfelle.

d. Når ujusterte måle- eller vektredskaper av hvilken som helst art falbys til salgs.

§ 35. Det ulovlige redskap kan dessuten inndras til fordel for statskassen, og sådan inndragning s k a l alltid finne sted, hvis det ulovlige redskap er ujusterbart, kfr. M.L. § 37, 2net avsnitt.

§ 36. Konfiskerte redskaper innsendes snarest mulig til nærmeste justerkammer.

§ 37. Når Justerdirektøren tilstiller politiet anmeldelse angående overtredelse av mål- og vektlovgivningen, skal vedkommende politiembedsmann uten unødig ophold undersøke saken og i fornødent fall treffe de forføininger, som bestemmelsene i lov og reglement måtte finnes å gi anledning til, samt snarest mulig sende Justerdirektøren meddelelse om, hvad der er foretatt.

1 juni. **Kongelig resolusjon**, hvorved i henhold til § 1,4 i bygningsloven av 27 juli 1896 bestemmes, at kongelig resolusjon av 15 mai 1847 angående s a m m e n s e t n i n g e n a v b y g n i n g s k o m m i s j o n e n i B o d ø opheves.

Stortingsbeslutning[1]) om bevilgning til Norges Landbrukshøiskole (Landbruksbudgettet). 2 juni.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet, hvori meddeles, at ifølge offisiell meddelelse fra den franske regjering av 22 mai 1923 har den finske sendemann i Paris i skrivelse til det franske utenriksministerium av 3 s. m. notifisert Finnlands tiltredelse til avtalen av 4 mai 1910 om undertrykkelse av utuktige publikasjoner. 2 juni.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av gartner Fridtjov Normann og hustru Ella, født Kielland, ved gavebrev av 26 mars 1922 oprettede »Gartner Fridtjov Normann og hustrus legat» til fordel for Asker kristelige ungdomsforening. 4 juni.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av Arne Stølen ved gavebrev av 28 mai 1922 oprettede legat »Eilert Eilertsens minde« til fordel for trengende i Ogna herred. 4 juni.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det i henhold til lærer Olaf Evensens bestemmelse oprettede »Lærer Olaf Evensens legat« for verdige trengende i Høvåg prestegjeld. 5 juni.

Regjeringens kunngjørelse *)[2]) om arveavgift, otteprocentskatt og tiendevogsleding til statskassen for budgettåret 1 juli 1923 til 30 juni 1924. 8 juni.

Post 1.

Skattebeslutning angående arveavgift.

§ 1. I budgett-terminen 1 juli 1923—30 juni 1924 skal der til statskassen erlegges avgift av i dette tidsrum fallen arv, hvad enten den tilfaller arvinger efter loven, ved testamente eller efter overenskomst, herunder arveforskudd, hvorav avgift ikke allerede er erlagt, og dødsgaver (jfr. lov av 23 september 1921 §§ 2 og 3).

---

*) Bekjentgj. 12 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 22.

[1]) Se St. prp. nr. 1, utgiftsbudgettets hovedp. IX, kap. 2, tit.1—31, inntektsbudgettets hovedp. IX, kap. 1, til. 12—13. Innst. S. XXVII. St.tid. s. 1967—1970.

Lærerstillingen i skogteknologi m. v. besluttedes opført som profesorat. Det bevegelige dosentur i meieridriftslære, spesiell maskin- og bygningslære besluttedes opført som fast (idet samtidig det annet av de to bevegelige dosenturer besluttedes strøket). Videre besluttedes oprettet et dosentur i blomsterkultur, et personlig dosentur i kjemi for kand. real. Joh.s Lindeman, et dosentur i jordbunnslære (og jordundersøkelse) for konsulent Glømme og en assistentstilling i skogtaksasjon.

[2]) Se St. prp. nr. 7. Innst. S. nr. L. St.tid. s. 1691—1698.

8 juni. § 2. Avgiften erlegges efter nedenstående regler:

a. Av arv, som tilfaller arvelaterens slektninger i rett nedstigende linje samt adoptivbarn, der er adoptert før deres fylte 18de år, såvelsom pleiebarn og stebarn, som finnes å kunne likestilles med sådanne adoptivbarn, erlegges:

av de første kr.	5 000,00	av hver enkelt arvelodd ..		intet
av arveloddens næste kr.	10 000,00	.....	1	pct.
av — — »	20 000,00	.....	2	»
av — — »	20 000,00	.....	3	»
av — — »	20 000,00	.....	4	»
av — — »	30 000,00	.....	5	»
av — »	30 000,00	.....	6	»
av — — »	30 000,00	.....	8	»
av — — »	40 000,00	.....	10	»
av — — »	50 000,00	.....	12	»
av — — »	50 000,00	.....	15	»
av — — »	100 000,00	.....	20	»
av — — »	100 000,00	.....	25	»
Av dens overskytende beløp		.....	30	»

b. Av arv, som tilfaller arvelaterens foreldre, erlegges:

av de første kr.	3 000,00	.....		intet
av de næste »	10 000,00	.....	3	pct.
av de — »	10 000,00	.....	4	»
av de — »	20 000,00	.....	5	»
av de — »	20 000,00	.....	6	»
av de — »	30 000,00	.....	8	»
av de — »	30 000,00	.....	10	»
av de — »	40 000,00	.....	12	»
av de — »	40 000,00	.....	15	»
av de — »	50 000,00	.....	20	»
av de — »	50 000,00	.....	25	»
av de — »	100 000,00	.....	30	»
av de — »	100 000,00	.....	35	»
av det overskytende beløp		.....	40	»

c. Av arv, som tilfaller arvelaterens søsken eller disses slektninger i rett nedstigende linje eller arvelaterens ektefelles slektninger i rett nedstigende linje, rett opstigende linjes første ledd og første sidelinje eller ektefeller av arvelaterens slektninger i de samme linjer og ledd, erlegges:

av de første kr.	1 000	av hver enkelt arvelodd		intet
av arveloddens næste kr.	9 000,00	.....	6	pct.
av — — »	10 000,00	.....	7	»
av — — »	20 000,00	.....	8	»
av — — »	20 000,00	.....	10	»

8 juni.

av arveloddens næste kr. 30 000,00 ..... 12 pct.
av — — » 30 000,00 ..... 15 »
av — — » 40 000,00 ..... 20 »
av — — » 40 000,00 ..... 25 »
av — — » 50 000,00 ..... 30 »
av — — » 50 000,00 ..... 35 »
av — — » 100 000,00 ..... 40 »
av dens overskytende beløp ..... 50 »

d. Av arv, som tilfaller legater, stiftelser, selskaper og foreninger, forsåvidt de alene har almennyttige formål, og styret har sitt sæte her i landet, erlegges ingen avgift, medmindre der helt eller delvis er forbeholdt medlemmer av en bestemt familie fortrinsrett til nytelse av rentene, i hvilket tilfelle der blir å erlegge avgift med 10 pct.

e. Av all annen arv erlegges:

1. forsåvidt arven tilfaller vedkommende efter testamente:
av de første kr. 1 000,00 av hver enkelt arvelodd intet
av arveloddens næste kr. 9 000,00 ..... 10 pct.
av — — » 10 000,00 ..... 12 »
av — — » 20 000,00 ..... 15 »
av — — » 20 000,00 ..... 20 »
av — — » 40 000,00 ..... 25 »
av — — » 50 000,00 ..... 30 »
av — — » 50 000,00 ..... 35 »
av — — » 100 000,00 ..... 40 »
av dens overskytende beløp ..... 50 »

2. forsåvidt arven tilfaller vedkommende efter loven (ab intestato):
av de første kr. 1 000,00 av hver enkelt arvelodd. . intet
av arveloddens næste kr. 9 000,00 ..... 20 pct.
av — — » 10 000,00 ..... 25 »
av — — » 20 000,00 ..... 30 »
av — — » 20 000,00 ..... 35 »
av — — » 40 000,00 ..... 40 »
av — — « 50 000,00 ..... 45 »
av — — » 50 000,00 ..... 50 »
av — — » 100 000,00 ..... 55 »
av dens overskytende beløp ..... 60 »

§ 3. **Fra avgiftsplikten undtas:**

1. Arvemidler (arveforskudd, gaver), som tilfaller arvelaterens ektefelle.
2. Boer, hvis hele beholdne arvefalne formue er under kr. 2000,00.
3. Arvemidler, der tilfaller personer, som stod i tyendeforhold til arvelateren ved dennes død, forsåvidt angår den del av arven, som ikke overstiger et beløp av kr. 2 000,00.

8 juni. **Post 2.**

Skattebeslutning angående otteprocentskatt og tiendevogsleding.

I budgett-terminen 1 juli 1923—30 juni 1924 erlegges til statskassen otteprocentskatt av leding og andre jordeboksrettigheter samt tiendevogsleding efter de om disse avgifter hittil gjeldende bestemmelser.

Dog bortfaller otteprocentskatten av de omhandlede avgifter, når de er solgt til avgiftsyderen selv.

På samme måte bortfaller også tiendevogsledingen, forsåvidt den leding, hvorav samme svares, er avhendet til yderen.

8 juni. **Regjeringens resolusjon***) om politivedtekter for Bjerkreim herred, Rogaland fylke.

8 juni. **Regjeringens resolusjon****) om herberger- og beverterlovens anvendelse i Bremanger herred, Sogn og Fjordane fylke.

8 juni. **Regjeringens resolusjon*****) om vedtekt for herberger- og beverternæringen i Ål herred, Buskerud fylke.

8 juni. **Regjeringens resolusjon*****) om vedtekt for herberger- og beverternæringen i ladestedet Mo, Nordland fylke.

8 juni. **Regjeringens resolusjon*****) om vedtekt for herberger- og beverternæringen i Holla herred, Telemark fylke.

8 juni. **Regjeringens resolusjon****) om ikrafttreden av lov om maskinister på motorfartøier av handelsmarinen av 9 februar 1923 og bemyndigelse for Handelsdepartementet til å treffe forskjellige forføininger i henhold til loven.

8 juni. **Regjeringens resolusjon****) om adgang til å drepe streifende hund i Evje herred, Aust-Agder fylke.

8 juni. **Regjeringens resolusjon**, hvorved bestemmes:

1. Det tillates, at en kirkebygning, som er opført på en tomt av gården Lundberg i Hurdal prestegjelds hovedsogn i Oslo bispedømme efter en av arkitekt Henrik Nissen utarbeidet plan, innvies som kirke under navn av Skrukkeli kapell.
2. I kapellet blir der inntil videre å avholde 7 gudstjenester årlig, som tas av de Hurdal kirke for tiden tillagte gudstjenester og fordeles utover året efter Oslo biskops nærmere bestemmelse.
3. Hurdal herredsstyres beslutning av 24 mars 1923 om overtagelse av kapellets fremtidige vedlikehold m. v. godkjennes i henhold til lov om kommunestyre på landet av 30 september 1921 § 46 nr. 4.

---

*) Bekjentgj. 12 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 22, hvor de stadfestede politivedtekter er inntatt.

**) Bekjentgj. 12 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 22.

***) Bekjgj. 12 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 22, hvor vedtekten er inntatt.

Regjeringens resolusjon, hvorved bestemmes: 8 juni.

1. Det tillates at der på en dertil skjenket tomt av gården Sønju i det til Eiker prestegjeld i Oslo bispedømme hørende distrikt Bingen, opføres et kapell efter en av arkitekt Alfred Chr. Dahl utarbeidet plan. Oslo stiftsdireksjon bemyndiges til å samtykke i mindre vesentlige endringer i byggeplanen, om sådanne under arbeidets gang måtte vise sig ønskelige eller nødvendige.
2. Til denne kirke som blir å benevne Bingen kapell, henlegges der inntil videre 10 gudstjenester årlig — 7 ved prestene i Eiker og 3 ved prestene i Modum. Oslo biskop bemyndiges til å avgi nærmere bestemmelse om tiden for gudstjenestenes avholdelse og deres fordeling mellem prestene.
3. Øvre Eiker herredsstyres beslutning av 11 mai 1922 om overtagelse av Bingen kapells fremtidige vedlikehold m. v. godkjennes i henhold til lov om kommunestyre på landet av 30 september 1921 § 46 nr. 4.

Regjeringens resolusjon, hvorved bestemmes: 8 juni.

1. Det tillates, at der på en dertil utsett tomt av Grua kirkegård i Lunner prestegjeld i Hamar bispedømme opføres et kapell efter en av arkitekt Alfred Chr. Dahl utarbeidet plan. Hamar stiftsdireksjon bemyndiges til å samtykke i mindre vesentlige endringer i byggeplanen, om sådanne under arbeidets gang måtte vise sig ønskelige eller nødvendige.
2. I den nye kirke som blir å benevne Grua kapell blir der å avholde 14 gudstjenester årlig, som blir å fordele utover året efter Hamar biskops nærmere bestemmelse.
3. Lunner herredsstyres beslutning av 11 november 1922 om overtagelse av Grua kapells fremtidige vedlikehold og drift, godkjennes i henhold til lov om kommunestyre på landet av 30 september 1921 § 46 nr. 4.

Regjeringens resolusjon, hvorved der meddeles approbasjon på Justisdepartementets kjøp av eiendommen Holtermannsvei 11 i Strinda ved Trondhjem til bolig for civile embedsmenn i Trondhjem. 8 juni.

Regjeringens resolusjon, hvorved bestemmes: 8 juni.

1. De på generalforsamling den 22 mars 1923 fastsatte og av Sandefjord bystyre i møte den 24 mai 1923 godkjente vedtekter for A/S Sandefjord Øl- og Vinsamlag stadfestes — med en enkelt forandring — i medhold av §§ 23 og 35 i lov om salg og skjenkning av øl, vin m. v. av 17 mai 1904, jfr. lov nr. 3 av 16 september 1921, som gjeldende inntil videre, dog ikke lenger enn til utgangen av året 1925.

8 juni. 2. Det pålegges fylkesmannen innen utgangen av hvert års juni måned å sende inn til Socialdepartementet en beretning om samlagets virksomhet i det forløpne år.

8 juni. **Regjeringens resolusjon,** hvorved der som ny litra c gis følgende tillegg til den nuværende § 2 (tidligere § 3, jfr. kongelig resolusjon av 27 februar 1912) i det ved kongelig resolusjon av 8 juli 1899 approberte uniformsreglement for postvesenets tjenestemen:

c. »forøvrig å foreta mindre vesentlige endringer eller tillempninger i de foran gitte almindelige bestemmelser«.

8 juni. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet, hvori meddeles, at ifølge offisiell meddelelse fra Generalsekretæren for Folkenes Forbund av 24 mai 1923 har Cuba ratifisert den internasjonale konvensjon om undertrykkelse av handelen med kvinner og barn av 30 september 1921. Ratifikasjonsdokumentet er deponert i Folkenes Forbunds sekretariat 7 mai 1923.

8 juni. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet, hvori meddeles, at ifølge underretnig fra Sekretariatet for Folkenes Forbund av 18 mai 1923 har Estland ratifisert undertegningsprotokollen av 16 desember 1920 angående den faste internasjonale domstol og den dertil knyttede fakultative bestemmelse. Ratifikasjonsdokumentet er deponert i Sekretariatet 2 mai 1923.

8 juni. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet, hvori meddeles, at ifølgel offisiel meddelelse fra den schweiziske regjering av 23 mai 1923 har den ungarske regjering erklært, at Ungarn — tiltross for opløsningen av det tidligere østerriksk-ungarske monarki — erkjenner å være bundet av konvensjonen av 6 juli 1906 om forbedring av såredes og sykes skjebne i arméer i felten, og av konvensjonen av 22 august 1864 om forbedring av såredes skjebner i arméer i felt. (Angående anvendelse av denne siste konvensjon henviser departementet til art. 31 i konvensjonen av 1906).

9 juni. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til fylkesmannen i Buskerud, hvori departementet på forespørsel om et bystyres adgang til å bemyndige formannskapet til å overta garantiforpliktelser, uttaler, at bestemmelsen i bykommunelovens § 21,6, ikke antas å være til hinder for at et bystyre kan bemyndige formannskapet til — innenfor et av bystyret fastsatt maksimumsbeløp — å meddele kommunal garanti til visse av bystyret nærmere angitte formål.

9 juni. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til fylkesmannen i Rogaland, hvori meddeles, at departementet med Justisdepartementet antar, at der ikke blir å beregne gebyr efter sportellovens § 76 for en av en byfoged utferdiget troverdig-

hetsattest vedkommende ansøkning om norsk statsborgerrett, da en sådan attest må anses utferdiget til offentlig bruk, jfr. sportellovens § 167. 9 juni.

Skrivelse fra Forsvarsdepartementet, Marinen, til overlosene, hvori uttales, at et fiskefartøi, som nekter å betale skyldige lospenger, bør bevirkes belagt med civil arrest ved vedkommende losoldermanns forsorg, inntil lospengene er betalt. Overlosene er samtidig bemyndiget til å stille garanti for sådan beslagleggelse, om så forlanges av den myndighet, der skal besørge beslagleggelsen. Denne myndighet kan overlosene i fornøden utstrekning delegere til losoldermennene. 9 juni.

Regjeringens kunngjørelse*) [1]) om et midlertidig tillegg til tolltariffens satser for innførselstollen. 11 juni.

I.

Fra den tid Kongen bestemmer, skal for sukker, sirup og kaffe opkreves et midlertidig tillegg til den til enhver tid pliktige toll på 10 pct. og for de andre varers vedkommende et tillegg på 33⅓ pct. av det beregnede tollbeløp undtagen for følgende varer:

Lnr. 163	Frukter 1 a.	Lnr. 327	Kork B a 2
» 164	» 1 b.	» 532	Nøtter a.
» 165	» 1 c.	» 591	Ris, uavskallet, løs.
» 171	» 2 c.	» 592	» » i emb.
» 172	» 2 d, rosiner.	» 593	» avskallet.
» 174	» 2 f.	» 773	Vin 1 a.
» 175	» 2 g, mandler.	» 774	» 1 b.
» 223	Grønnsaker 1 b.	» 775	» 2 a.
» 229	» 3 a.	» 66	Brennevin 1.
» 326	Kork B a 1.	» 67	» 2.

Anm. Tolldepartementet bemyndiges til å frita for tillegget fiskeredskaper og materialer til disse.

II.

Denne beslutning bringes herved straks i utøvelse.

Kongelig kunngjørelse**) [2]) om skatt til statskassen av motorvogner og lystfartøier samt av inngangspenger til forestillinger og fremvisninger m. v. for budgett-terminen 1 juli 1923 til 30 juni 1924. 15 juni.

For budgett-terminen fra 1 juli 1923 til 30 juni 1924 erlegges skatt til statskassen av motorvogner og lystfartøier samt av inngangspenger til forestillinger og fremvisninger m. v. efter følgende regler:

*) Bekjentgj. 12 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 22.
**) Bekjentgj. 16 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 23.
[1]) Se St.prp. nr. 86. Tillegg 3 til Innst. S. XII. St.tid. (ikke utk.).
[2]) Se St. prp. nr. 52. Innst. S. nr. 165. St.tid. s. 1939—1946.

15 juni. A. For motorvogner erlegges:

2 av hundre av de første kr. 5 000,00 — eller deler derav — av vognens verdi.

4 av hundre av de derpå følgende kr. 5 000,00 av verdien — eller deler derav.

6 av hundre av de næste kr. 10 000,00 av verdien — eller deler derav.

10 av hundre av de efterfølgende kr. 10 000,00 av verdien — eller deler derav.

15 av hundre av overskytende beløp.

B. For lystfartøier erlegges:

4 av hundre av de første kr. 5 000,00 av fartøiets skattepliktige verdi — eller deler derav.

5 av hundre av de derpå følgende kr. 10 000,00 av verdien — eller deler derav.

6 av hundre av de næste kr. 10 000,00 av verdien — eller deler derav.

8 av hundre av de efterfølgende kr. 10 000,00 av verdien — eller deler derav.

10 av hundre av overskytende beløp.

C. Av inngangspenger til forestillinger og fremvisninger m. v. erlegges:

10 av hundre av inngangspengenes samlede beløp.

15 juni. **Kongelig kunngjørelse***) [1]) om forhøielse av innførselstollen for øl m. v.

Fra den tid, Kongen bestemmer, skal i tariffen for innførselstollen og for tara følgende bestemmelser lyde således:

Øl, alle slags, såsom porter, ale, prydsing, mumme o. s. v.

» på flasker eller krukker 1 liter kr. 0,50 (minimal), kr. 2,00 (maksimal).

» på annen emballage 1 kg. kr. 0,45 (minimal), kr. 1,80 (maksimal).

Tara: fustasjer 19 pct.

15 juni. **Kongelig kunngjørelse***) [2]) 1) om avgifter til statskassen fra 1 juli 1923 av brennevinstilvirkningen og til denne tilvirkning anvendt mais, durra eller rug, av etyletertilvirkningen samt av øltilvirkningen, og 2) om forhøielse av den fra 1 juli 1922 gjeldende avgift til statskassen av øl av 2nen og 3dje skatteklasse.

*) Bekjentgj. 16 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 23.

[2]) Se St. prp. nr. 6. Innst. S. nr. XXXXIVC. St.tid. s. 1947—1967.

[1]) Se St. prp. nr. 6. Innst. S. nr. XXXXIVC. St.tid. s. 1947—1967.

I. 15 juni.

Fra 1 juli 1923 skal til statskassen erlegges:

A. Avgift av brennevinstilvirkningen ved de almindelige brennerier efter følgende regler:

1. Avgiften erlegges med kr. 2,62 — to kroner og to og seksti øre — for hver liter, beregnet til 100 pct. alkoholstyrke.
2. Når norsk brennevin, hvorav foranstående avgift er betalt, i partier på 1 — en — hektoliter eller derover og med iakttagelse av de nærmere forskrifter med hensyn til kontrollen, som Finans- og Tolldepartementet bestemmer, utføres til utlandet, blir avgiften å tilbakebetale for råspiritus med kr. 2,62 — to kroner og to og seksti øre —, for renset spiritus med kr. 2,64 — to kroner og fire og seksti øre — samt for til drikk tilberedte destillata, hvortil har vært anvendt fullstendig renset spiritus, med kr. 2,67 — to kroner og syv og seksti øre — pr. liter av 100 pct. alkoholstyrke, når andragende derom fremkommer innen to år efter utførselen. Forat brennevin skal anses som renset, må det på en sådan måte, som av Finans- og Tolldepartementet nærmere bestemmes, godtgjøres, at det efter skattelegningen har undergått en fullstendig rensningsprosess med omdestillasjon.
3. Når brennevin gjøres utjenlig til drikk (denatureres), eller det på annen fyldestgjørende måte finnes garantert mot å bli anvendt til drikk, kan Finans- og Tolldepartementet tillate, at det fritas for tilvirkningsavgiften på samme måte som ferdige destillata, der utføres til utlandet.

B. Avgift av mais, durra eller rug, hel eller formalt, som anvendes til brennevinstilvirkning ved de almindelige brennerier, efter følgende regler:

1. Av mais erlegges en avgift av 5 — fem — øre pr. kg.

   Når et til den forbrukte mais svarende kvantum brennevin, beregnet efter et utbytte av 0,375 liter brennevin av 100 pct. alkoholstyrke av 1 kg. mais, utføres til utlandet innen 30 april i den annen tilvirkningstermin efter den, i hvilken maisen er anvendt, blir efter Finans- og Tolldepartementets nærmere bestemmelse den erlagte avgift å godtgjøre med 13,4 — tretten og fire tiendedels — øre pr. liter.
2. Av durra og rug erlegges på samme måte, beregnet efter et utbytte av 0,30 liter brennevin av 100 pct. alkoholstyrke av 1 kg., en avgift av 4 — fire — øre pr. kg., og ved utførsel godtgjøres 13,4 — tretten og fire tiendedels — øre pr. liter.
3. Når brennevin, ved hvis tilvirkning der er anvendt beskattet mais, durra eller rug, gjøres utjenlig til drikk (denatureres) eller på annen fyldestgjørende måte finnes garantert mot å bli anvendt til drikk, kan Finans- og Tolldepartementet tillate godtgjort avgiften av den til brennevinet svarende mais, durra eller rug, beregnet efter et utbytte av 0,375 og 0,30

15 juni. liter brennevin av 100 pct. alkoholstyrke av henholdsvis 1 kg. mais og 1 kg. durra eller rug, således at godtgjørelsen skjer med 13,4 — tretten og fire tiendedels — øre pr. liter brennevin av nevnte styrke.

C. Avgift av etyletertilvirkningen med kr. 3,50 — tre kroner og femti øre — pr. kg. etyleter som tilvirkes. Når etyleter av innenlandsk tilvirkning denatureres, eller den på annen fyldestgjørende måte finnes å være garantert mot å bli anvendt til annet enn teknisk bruk, kan Finans- og Tolldepartementet tillate, at den fritas for tilvirkningsavgift; etyleterens eier har å erstatte omkostningene ved denatureringen og kontrollen dermed.

D. Avgift av øltilvirkningen med følgende beløp for hver liter øl:

1. av øl inneholdende under 2,50 volumprocent alkohol 3 — tre — øre;
2. av øl, inneholdende over 2,50 inntil 4,75 volumprocent alkohol 20 — tyve — øre;
3. av øl, inneholdende over 4,75 inntil 7 volumprocent alkohol 35 — trettifem — øre.

For øl, som ikke inneholder over 1,25 volumprocent alkohol, kan Finans- og Tolldepartementet på de nærmere vilkår, som det måtte fastsette, tilstå avgiftsfrihet.

II.

Den fra 1 juli 1922 gjeldende avgift til statskassen av øltilvirkningen skal fra den tid, Kongen bestemmer, erlegges med følgende tillegg til de besluttede beløp for hver liter øl:

For øl inneholdende over 2,50 inntil 4,75 volumprocent alkohol (2nen skatteklasse) 5 — fem — øre.

For øl, inneholdende over 4,75 inntil 7 volumprocent alkohol (3dje skatteklasse) 5 — fem — øre.

Denne Stortingets beslutning bringes herved i utøvelse, idet de i beslutningens avsnitt II omhandlede tillegg til avgiftsatsene i inneværende termin gjøres gjeldende fra og med 15 juni 1923.

15 juni. **Kongelig resolusjon***), hvorved bestemmes:

1. Alle utsendte utenrikske tjenestemenn av vicekonsuls (legasjonssekretærs) grad eller derover meddeles bemyndigelse til å avholde konsulrett (konsulatinstruksjonens § 84, sjødyktighetslovens § 21).
2. Innehaverne av alle ulønte generalkonsulater og konsulater i sjøhavner meddeles en gang for alle bemyndigelse til å opta edelig sjøforklaring i henhold til konsulatinstruksjonens § 86 (sjøfartslovens § 40).

---

*) Bekjentgj. 16 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 23.

3. Utenriksdepartementet autoriseres en gang for alle til 15 juni.
   a. å bemyndige innehaverne av ulønte vicekonsulater til å opta edelig sjøforklaring (konsulatinstruksjonens § 86, sjøfartslovens § 40), og til å anstille undersøkelser i anledning av inntruffen sjøulykke (konsulatinstruksjonens § 83, sjødyktighetslovens § 20), samt
   b. å bemyndige innehavere av ulønte generalkonsulater, konsulater og vicekonsulater til å avholde konsulrett (konsulatinstruksjonens § 84, sjødyktighetslovens § 21), og til å motta beedigede vidneforklaringer angående andre forbrydelser eller forseelser begått ombord på norsk skib, enn forbrydelser eller forseelser i sjøfartsforhold, såfremt beedigelse ikke uten betenkelighet kan utstå inntil vidnernes ankomst til Norge (konsulatinstruksjonens § 89, jfr. sjødyktighetslovens § 21).

Kongelig resolusjon *) om nye skogvedtekter for Skjeberg herred, Østfold fylke. 15 juni.

Kongelig resolusjon **) om ophevelse av kongelig resolusjon av 4 mai 1917, hvorved Holla herred i Telemark fylke i henhold til lov om foranstaltninger mot bipest m. v. av 21 juli 1916 § 6 erklærtes smittet av bipest. 15 juni.

Kongelig resolusjon **) om forandring av morarenten for statsskatt, skattelovene av 18 august 1911 for landet § 111, for byene § 103. 15 juni.

Kongelig resolusjon, hvorved bestemmes: 15 juni.

I) Tilgangen av medisinske studerende ved Universitetet begrenses inntil videre til ca. 60 pr. år.

II) Det akademiske kollegium bemyndiges til å fastsette de nærmere foreløbige regler om, hvorledes utvalget av dem der skal gis adgang til det medisinske studium skal foregå.

III) Bestemmelsen gjøres første gang gjeldende for dem som melder sig til påbegynnelse av det medisinske studium i 2net semester 1923.

Kongelig resolusjon, hvorved bestemmes: 15 juni.

I) I medhold av bykommunelovens § 43, punkt 8 stadfestes Namsos bystyres vedtak av 30 oktober og 19 desember 1922 samt 24 mai 1923 om fastsettelse av lønns- og

*) Bekjentgj. 16 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 23, hvor de nye skogvedtekter er inntatt.

**) Bekjentgj. 16 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 23.

15 juni. pensjonsvilkår for borgermesteren og om forskrifter for hans gjøremål.

II) I medhold av § 3 i lov om ophevelse av magistratsembedene m. v. av 9 mars 1917 med tilleggslov av 9 juni 1922 bestemmes, at borgermesteren i Namsos inntil videre skal være medlem av Namsos havnestyre, fattigstyre, helseråd og reguleringskommisjon samt tiltre skolestyrets forhandlinger.

15 juni. **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmes:

1. De på generalforsamling den 3 april 1923 vedtatte og av Bodø bystyre i møte den 24 mai 1923 godkjente vedtekter for »Bodø samlag for salg og skjenkning av rusdrikk« stadfestes i henhold til lov om salg og skjenkning av øl, vin m. v. av 17 mai 1904, jfr. lov nr. 3 av 16 september 1921, §§ 23 og 35 som gjeldende inntil videre, dog ikke lenger enn til utgangen av året 1928.
2. Det pålegges fylkesmannen innen utgangen av hvert års juni måned å innsende til Socialdepartementet en beretning om samlagets virksomhet i det forløpne år og en fortegnelse over dets medlemmer.

15 juni. **Skrivelse** fra Handelsdepartementet, Poststyrelsen, hvori meddeles, at departementet i skrivelse til telegrafdirektøren av 4 d. md. har fastsatt, at den frankekvivalent som benyttes ved beregning av taksten for telegrammer til utlandet forhøies fra kr. 1,00 til kr. 1,10.

Ifølge skrivelse fra telegrafdirektøren til Handelsdepartementet av 11 d. md. vil forhøielsen bli gjort gjeldende fra 1 juli d. år.

15 juni. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til fylkesmannen i Sør-Trøndelag fylke, hvori uttales, at et selskap, som driver et passasjerskib på Fæmundsjøen, må beskattes som rederiselskap.

16 juni. **Skrivelse** fra Handelsdepartementet*) hvori meddeles, at departementet med hjemmel i §§ 7 og 14 i midlertidig lov om fonds- og aktiemeglere av 14 august 1918 har bestemt, at følgende bestemmelser i reglementet**) for fonds- og aktiemeglere av 10 april 1919 inntil videre skal lyde som følger:

§ 6. »Ved garantiforsikring må polisen være utferdiget i en av departementet godkjent form. Forsikringen må gjelde for minst et halvt år. Forsikringstageren har uopfordret å sørge for forsikringens fornyelse og for, at fornyelsesbeviset er den kontrollerende myndighet i hende senest 14 dager før utgangen av den løpende forsikringstermin«.

---

*) Bekjentgj. 23 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 24.

**) Inntatt i Lovtid. 1ste avd. for 1922 s. 87 flg., i 2nen avd. s. 74 flg.

§ 25, 1 avsnitt. 16 juni.

»Ved enhver omsetning, som formidles gjennem megler, beregnes kurtage efter følgende satser:

1/8 % for norske stats-, kommune- og bankobligasjoner, obligasjoner garantert av den norske stat eller av norske kommuner, og obligasjoner utstedt av norske autoriserte kreditt- og hypotekforeninger;

1/4 % for alle andre ihendehaverobligasjoner . . . . o.s.v.« (uforandret som før).

Stortingsbeslutning [1]) om forandring i reglene for de av pengelotteriets overskudd oprettede musikkfond. 18 juni.

Stortingsbeslutning [2]) om forandringer i vedtektene for Statsbanenes Pensjonskasse. 19 juni.

Skrivelse fra Justisdepartementet, hvorved oversendes instruks og veiledning for offentlige myndigheter ved gjennemførelsen av lov om personnavn av 9 februar 1923. 20 juni.

Departementet skal herved henlede opmerksomheten på lov om personnavn av 9 februar 1923. Efter § 24 trer loven i kraft 1 juli 1923.

Ved kongelig resolusjon av 9 mars 1923 er Justisdepartementet bemyndiget til å utferdige nærmere regler til gjennemførelse av loven.

Idet departementet forøvrig henviser til loven, som er inntatt i nærværende hefte side 122, skal man nedenfor gjennemgå de viktigste bestemmelser:

I. Efternavn.

A. De som er født før lovens ikrafttreden.

De efternavn, som lovlig kan brukes av personer født før lovens ikrafttreden, inndeles efter § 1 i tre grupper: slektsnavn, farsnavn og gårdsnavn (herunder bruks- og plassnavn).

Ved en persons farsnavn forstås farens fornavn med avstamningsendelse (sen, søn, son, datter eller dotter). For å kunne bruke et gårdsnavn (bruks- eller plassnavn) som efternavn må vedkommende bo på gården (bruket eller plassen), og denne må eies eller brukes av ham selv eller nogen av hans foreldre eller besteforeldre. Har et fra en gård utskilt bruk eller en plass under en gård ikke samme navn som gården, vil eieren eller brukeren av bruket eller plassen alene kunne benytte brukets eller plassens navn som efternavn, mens navnet på hovedgården i tilfelle vil være forbeholdt dennes eier eller bruker.

---

[1]) Se innst. S. nr. 190. St.tid. (ikke utk.).
Beslutningen er sålydende:
Stortinget samtykker i, at reglene for de ved Stortingets beslutning av 26 mai 1922 av Pengelotteriets overskudd oprettede musikkfond gjøres så elastiske, at der under særlige forhold kan disponeres et beløp til driftslån, idet dog forutsetningen er, at fondene så snart anledning gis brinegs op i det oprinnelige beløp.

[2]) Se St.prp. nr. 85 for 1922. St.med. nr. 16 for 1923. St.tid. (ikke utk.).

20 juni. Har en person på en av nedennevnte måter fått et slektsnavn, vil vedkommende ikke kunne bruke farsnavnet eller et gårdsnavn som efternavn.

Foran gårdsnavnet kan vedkommende, om han ønsker det, bruke sitt farsnavn.

Antar eller forandrer en person slektsnavn overensstemmende med de i loven fastsatte regler, vil i tilfelle vedkommendes hustru og barn under 18 år få det samme navn.

Foruten fornavn vil man efter loven ha adgang til foran slektsnavnet å bruke sitt farsnavn.

Til slektsnavn henregnes navn, som lovlig er erhvervet på en av følgende måter:

1. Ved avstamning. Den store hovedregel er her, at barn, hvis foreldre har inngått ekteskap med hverandre, skal bruke farens slektsnavn, jfr. lovens § 2.

For barn, hvis foreldre ikke har inngått ekteskap med hverandre, vil derimot enten farens eller morens slektsnavn kunne antas. I dette tilfelle er betingelsen, for at farens slektsnavn kan brukes, at barnet er født efter 1 januar 1916, og at farskapet er erkjent eller lovlig fastslått, jfr. lov av 10 april 1915 nr. 3 kap. II. Er den ene av foreldrenes navn antatt som barnets slektsnavn ved anmeldelsen til fødselsregistret, kan den annens navn senere alene antas ved bevilling, som vil være kurant.

2. Ved adopsjon. I almindelighet vil adoptivbarn ved adopsjonen få den adopterendes slektsnavn. Der vil imidlertid efter navnelovens § 3 være adgang til i adopsjonsbevillingen å bestemme, at adoptivbarnet skal beholde sitt eget navn eller begge navn i forening, jfr. departementets i Lovtidende inntatte rundskrivelse av 17 november 1921. Navnelovens § 3 vil her avløse adopsjonslovens § 10.

3. Ved ekteskap. Efter navnelovens § 4 skal hustruen bære mannens slektsnavn, men hun har rett til foran dette å bruke sitt slektsnavn som ugift. Når særlige grunner taler for det, kan departementet meddele gift kvinne bevilling til å benytte sitt slektsnavn som ugift istedenfor mannens navn, jfr. lovens § 10 punkt 6. Omstøtes, opløses eller kjennes et ekteskap ugyldig, kan hustruen enten gjenopta sitt pikenavn eller beholde mannens navn, såfremt dette ikke under de i § 4 angitte betingelser blir henne fradømt. Under separasjon må hustruen benytte mannens navn, medmindre hun får bevilling til å anta sitt slektsnavn som ugift.

4. Ved antagelse av slektsnavn. Efter lovens § 5 vil den, som ikke har slektsnavn, og altså bruker andre efternavn i henhold til § 1 punkt 2 og 3, som slektsnavn kunne anta et gårdsnavn (bruks- eller plassnavn) eller farens, eventuelt morfarens førsnavn.

Betingelsen for å kunne anta et gårdsnavn (bruks- eller plassnavn) som slektsnavn er, at vedkommende eller nogen av hans foreldre eier eller bruker gården (bruket eller plassen), samt at bruksretten er stiftet for levetid, eller bruken har varet i minst 20 år.

Videre gjelder det samme for antagelsen av disse navn som slekts- 20 juni.
navn som for deres bruk som efternavn, nemlig at eieren eller brukeren av et bruk eller en plass ikke kan anta hovedgårdens navn, medmindre dette er det samme som brukets eller plassens navn.

Farens farsnavn vil av barn født i ekteskap kunne antas som slektsnavn, når det av faren har vært brukt som efternavn, mens utenfor ekteskap fødte barn også vil kunne anta morfarens farsnavn, når han har brukt det som efternavn. I disse tilfelle vil altså slektsnavnet for de i ekteskap fødte bli farfarens fornavn med avstamningsendelse og for de utenfor ekteskap fødte enten farfarens eller morfarens fars fornavn med avstamningsendelse.

Da der om antagelse av slektsnavn i henhold til denne paragraf skal gjøres anmeldelse til den, som fører folkeregistret, manntallet eller fødselsregistret, vil vedkommende måtte påse, at betingelsene for antagelse av det anmeldte slektsnavn foreligger. I motsatt fall vil navnet ikke kunne godtas, og forholdet blir å innberette til departementet, såfremt vedkommende fastholder navnet.

Hvis et gårdsnavn ønskes antatt som slektsnavn i en forandret eller forkortet form, eller slektsnavnet ønskes skrevet på en annen måte enn gårdsnavnet i den almindelige matrikkel, bør spørsmålet om adgangen hertil på forhånd forelegges for departementet.

Har en person før lovens ikrafttreden fortsatt å bruke et gårdsnavn som efternavn, efterat hans eiendomsrett eller bruksrett til gården er ophørt, vil navnet måtte betraktes som hans slektsnavn. Et almindelig »sen«-navn vil ved å ha vært i bruk i to generasjoner ha gått over til å bli vedkommendes slektsnavn. I denne forbindelse må merkes bestemmelsen i lovens § 16 om, at tyveårig bruk i god tro av et navn som slektsnavn medfører, at navnet anses som vedkommendes rette slektsnavn, medmindre det blir ham fradømt.

5. Ved bevilling. Efter lovens § 7 kan der meddeles bevilling til å anta eller forandre slektsnavn eller til å forandre navnets skrivemåte. Ved kongelig resolusjon av 9 mars 1923 er Justisdepartementet bemyndiget til å utferdige disse bevillinger.

Idet man med hensyn til lovens bestemmelser om bevillinger henviser til §§ 8—13 skal man henlede opmerksomheten på, hvilke oplysninger og legitimasjoner, som efter departementets bestemmelse må foreligge ved innsendelse av navneandragender.

Andragendet må være underskrevet av ansøkeren selv, eller der må fra denne foreligge skriftlig fullmakt for den, som har undertegnet andragendet. Ansøkerens stilling og bopel må oplyses. Videre må grunnen til den ønskede navneforandring angis. Forsåvidt ansøkeren har nogen forbindelse med navnet, hvad enten det tidligere forekommer som slektsnavn eller som gårdsnavn, må forbindelsen såvidt mulig legitimeres ved attester eller på annen måte. Oplysninger om navnets eventuelle utbredelse her i landet bør i tilfelle meddeles så fyldig som mulig. Er det på forhånd på det rene,

20 juni. at navnet forekommer litet utbredt som slektsnavn eller som gårdsnavn, og ansøkeren ikke har rett til navnet efter lovens § 10, bør samtykke medsendes fra dem, som bruker navnet som slektsnavn eller, som eier eller bruker vedkommende gårder (bruk, plasser) samt eventuelt disses myndige barn.

Er ansøkeren gift (separert), må der foreligge et egenhendig undertegnet samtykke fra ektefellen, medmindre denne bærer et annet slektsnavn enn ansøkeren, jfr. lovens § 10 punkt 6. Forsåvidt ansøkeren har barn, stebarn adoptivbarn eller pleiebarn under 18 år, må disses navn og alder oplyses idet bevillingen også omfatter dem, når de før har samme navn som ansøkeren. Da bevillingen ikke omfatter barn, stebarn, adoptivbarn og pleiebarn over 18 år, må der av disse sendes egne ansøkninger, forsåvidt navneforandringen ønskes gjort gjeldende for dem.

For at der skal kunne meddeles en umyndig (barn under 18 år) egen navnebevilling, må begge foreldre, pleieforeldre eller verge ha gitt samtykke eller ha søkt på den umyndiges vegne. Samtykket eller andragendet bør være egenhendig undertegnet av foreldre, pleieforeldre eller vergen, likesom der, når barnet er over 12 år, fra dette bør foreligge et egenhendig undertegnet samtykke til navneforandringen. Er barnet født utenfor ekteskap eller er foreldrene skilt, antas samtykke fra den av foreldrene, som har omsorg for barnet, å være tilstrekkelig, jfr. lovens § 10 punkt 4 og lov av 29 juni 1911 § 2 samt lover av 10 april 1915 nr. 3 § 3 og nr. 6 § 3.

Som bilag til navneandragender må medfølge ansøkerens dåbsattest, eller, såfremt vedkommende ikke er døpt, utskrift av fødselsregistret, jfr. lover av 10 april 1915 nr. 3 § 7 og nr. 6 § 8 og lov av 13 juni 1919 samt kongelige resolusjoner av 25 november og 10 desember 1915 og 30 oktober 1919. Videre kreves attest for moralsk vandel og økonomisk vederheftighet (solvens), forsåvidt ansøkeren er over 18 år. Disse attester utferdiges av en offentlig tjenestemann eller av to personer, som har kjennskap til forholdene, og hvis troverdighet er bevidnet av en offentlig tjenestemann.

Det bør utrykkelig oplyses, hvorvidt ansøkeren i henhold til lovens § 1 siste ledd ønsker å bruke sitt farsnavn foran det nye slektsnavn.

For bevillingen er i almindelighet anordnet et gebyr av kr. 40,00. Gebyret er kr. 10,00, når der gis bevilling til et lite utbredt navn istedenfor et navn med avstamningsendelse (sen, son, søn, datter eller dotter), når der gis bevilling til et gårdsnavn, som ansøkeren har rett til, jfr. ovenfor, samt når der gis bevilling til å fornorske et navns skrivemåte. Gebyret blir på forhånd å innbetale til stempelpapirforvalteren, hvis kvittering medsendes andragendet, eller til vedkommende fylkesmann, idet i så fall gebyret skal bero ved fylkeskontoret, inntil bevilling blir utferdiget. Gebyret blir derefter å tilstille stempelpapirforvalteren. Utferdiges ikke bevilling, tilbakebetales gebyret, jfr. kongelig resolusjon av 3. juni 1882.

Er der tvil om, hvorvidt gebyret bør erlegges med kr. 40,00 eller kr. 10,00, vil det siste beløp foreløbig kunne godtas, inntil departementets avgjørelse foreligger. 20 juni.

Hvis der søkes om gratisbevilling, må ansøkerens formues- og inntektsforhold legitimeres ved ligningsattest, siste skattseddel eller på annen fyldestgjørende måte, likesom ansøkerens forsørgelsesbyrde bør oplyses.

Efter lovens § 14 skal der om bevillingen gjøres anmerkning i fødselsregistret og i de offentlige protokoller forøvrig, som departementet bestemmer. I henhold hertil har departementet bestemt, at anmerkning skal gjøres i vedkommende kirkebok eller i tilfelle ordnet dissentermenighetsprotokoll og eventuelt i manntallet, jfr. grunnlovens §§ 50 og 51, lov av 17 desember 1920 nr. 1 § 1, lover av 14 januar 1837 § 3 (tilleggslover av 21 april 1902 nr. 2 og 3) samt i folkeregistret, forsåvidt sådant finnes på bevillingshaverens hjemsted, jfr. lov av 24 juni 1915.

Departementet vil tilstille vedkommende registerfører de nødvendige meddelelser.

B. De som fødes efter lovens ikrafttreden.

Hvad, der ovenfor er anført om erhvervelse av slektsnavn ved avstamning, adopsjon, ekteskap og bevilling, gjelder også for dem, som fødes efter lovens ikrafttreden. Forøvrig må der for alle, som fødes efter 1 juli 1923, antas et slektsnavn, såfremt de ikke erhverver et sådant ved fødselen. Har faren eller (for utenfor ekteskap fødte) moren et slektsnavn, jfr. ovenfor under A punkt 1 — 5, vil dette overføres til barnet. For de øvrige må et slektsnavn antas, og § 6 bestemmer herom, at der som slektsnavn for barnet kan velges gårdsnavn eller farsnavn efter reglene i § 5, jfr. ovenfor under punkt 4.

Loven bestemmer, at slektsnavnet skal antas ved anmeldelsen om barnets fødsel, og vedkommende fødselsregisterfører vil ha å påse, at der i fødselsregistret anføres et slektsnavn, hvortil barnet er berettiget efter lovens § 2, eller som barnet kan anta efter § 5.

Det antatte slektsnavn kan ved fornyet anmeldelse til fødselsregisterføreren av foreldre eller verge innen barnets fylte 15 år ombyttes med et annet av de navn, barnet efter lovens § 5 måtte ha rett til. Meddelelse herom blir i tilfelle av fødselsregisterføreren å tilstille folkeregistret, forsåvidt sådant er innført på vedkommendes hjemsted. Forøvrig vil vedkommende være forpliktet til å bruke det antatte slektsnavn som efternavn, medmindre det forandres ved bevilling eller eventuelt ved adopsjon eller ekteskap. Efter lovens § 1 i. f. vil der være adgang til å bruke farsnavnet som et eget navn foran slektsnavnet.

Ønskes for et utenfor ekteskap født barn farens slektsnavn antatt, uten at betingelsene herfor efter lovens § 2 foreligger, bør

20 juni. der for barnet foreløbig ikke angis slektsnavn i fødselsregistret, idet navnet i tilfelle innføres, når farskapet er erkjent eller lovlig fastslått.

I de tilfelle, hvor barn har fått slektsnavn efter en av foreldrene tidligere eiet eller brukt gård (bruk eller plass), antar departementet, at også senere fødte barn, som ikke efter lovens § 5 har rett til navnet, bør kunne få dette som slektsnavn, jfr. bestemmelsen i § 6 siste punktum om, at flere søsken ikke i medhold av paragrafen må gis forskjellige navn.

Forøvrig vil det anbefale sig, at foreldre, som er uten slektsnavn, i størst mulig utstrekning selv antar et sådant efter § 5, hvorved deres allerede fødte barn under 18 år og eventuelle senere barn alle får det samme navn, foreldrenes slektsnavn. Departementet skal overensstemmende hermed henstille til fødselsregisterførere å opfordre foreldre uten slektsnavn til selv å anta et sådant, forsåvidt de måtte finne anledning til det, når de anmelder sine barn til fødselsregistret. I denne forbindelse bør det, når der måtte finnes grunn til det, gjøres opmerksom på adgangen til ved bevilling (for uformuende uten gebyr) å kunne få et for sig og efterkommere særpreget navn som slektsnavn, jfr. ovenfor under A punkt 5.

II. Fornavn.

Om alle barn skal der innen kort tid efter fødselen sendes anmeldelse til fødselsregistret på det sted, hvor barnet er født, jfr. kongelige resolusjoner av 25 november og 10 desember 1915 samt 30 oktober 1919. Videre skal der efter navnelovens § 18 ved anmeldelsen om et barns fødsel velges et fornavn for det. Der vil intet være til hinder for å velge flere fornavn. Loven innskrenker imidlertid i to retninger den frie adgang til å velge fornavn for barn:

1. Efter lovens § 17 punkt 1 må som fornavn ikke velges »navn, som må befryktes å kunne bli til byrde for den, som bærer det«. Efter denne bestemmelse vil der ikke være adgang til å anta navn, som efter almindelig opfatning er komiske, smakløse eller på annen måte virker støtende. Velges et slikt navn, bør vedkommende fødselsregisterfører i mindelighet søke foreldre eller verge overtalt til å anta et annet navn for barnet. Fastholdes imidlertid navnet og fødselsregisterføreren er i tvil om, hvorvidt det kan godtas, bør barnet foreløbig innføres i fødselsregistret uten navnet, og spørsmålet straks forelegges for Justisdepartementet, eventuelt med anmelderens begrunnelse for sitt ønske om navnet. På samme måte skal saken, såfremt anmelderen ønsker det, forelegges for departementet, hvis fødselsregisterføreren med en gang nekter å godta det valgte navn. Når departementets avgjørelse foreligger, må barnets foreldre eller verge uten ophold underrettes.

2. Efter § 17 punkt 2 kan som fornavn heller ikke velges 20 juni.
»navn som er i bruk som slektsnavn, og ikke efter sin oprinnelse er et fornavn. Dog kan morens slektsnavn som ugift velges ved siden av et annet navn«.

Der vil efter bestemmelsen alltid være adgang til som fornavn for barnet å anta morens slektsnavn som ugift. Betingelsen er alene, at der dessuten velges et virkelig fornavn for barnet. Videre vil som fornavn kunne velges slektsnavn, som er utdødd eller ikke forekommer her i landet.

Forøvrig er det en betingelse for å kunne nekte et her i landet eksisterende slektsnavn antatt som fornavn, at navnet som sådant overhodet ikke har forekommet som fornavn, før det kom i bruk som slektsnavn. Selv om navnet efter sin oprinnelse her i landet er slektsnavn, antar departementet, at det vil kunne antas som fornavn, såfremt det oprinnelig har vært anvendt som sådant i utlandet.

Nekter fødselsregisterføreren å godta det anmeldte navn, eller finner han det tvilsomt, hvorvidt det kan godtas, blir spørsmålet å forelegge for Justisdepartementet på samme måte som ovenfor under punkt 1 anført.

Fornavnet kan forandres ved barnets anmeldelse til dåb. Den, som døper barnet, skal i så fall, hvis han er en annen enn fødselsregisterføreren, sende meddelelse til denne om det nye navn, likesom også stedets folkeregister, forsåvidt sådant er innført, i tilfelle bør underrettes om navneforandringen.

Det er departementets hensikt til bruk og veiledning for såvel offentlige myndigheter som de enkelte individer så snart som mulig å foranledige utarbeidet navnelister, inneholdende bl. a. fortegnelser over fornavn.

Efter navnelovens § 19 kan Justisdepartementet i særlige tilfelle meddele bevilling til å forandre fornavn. Idet man forøvrig med hensyn til betingelsene for navnebevillinger i almindelighet henviser til det ovenfor under A punkt 5 anførte, skal departementet bemerke, at andragender om fornavnsbevillinger alene i rene undtagelsestilfelle vil kunne ventes innvilget som f. eks. når barn ved en feiltagelse eller en forglemmelse ikke har fått det fornavn, som oprinnelig tiltenkt, eller når der er valgt et skjemmende, støtende eller på annen måte uskikket fornavn. Fornavnsforandringer vil vanskeligere kunne ventes innvilget for voksne enn for barn.

III. Gårdsnavn.

Skylddelingsloven av 20 august 1909 bestemmer i § 24 følgende:

»Hvert nytt bruk, som fremkommer ved skylddeling eller nyskyldlegning bør av eieren gis særskilt navn, som anføres i forretningen.

20 juni. Bruksnavn kan forandres efter eierens skriftlige erklæring, som tinglyses særskilt eller inntas i tinglyst hjemmelsbrev på eiendommen.«

For å hindre, at et rettsbeskyttet slektsnavn uberettiget skal kunne antas av andre ved adgangen til først å anta navnet som gårdsnavn og derefter eventuelt som slektsnavn, har navneloven i § 21 føiet følgende bestemmelse som siste ledd til skylddelingslovens § 24: »Som bruksnavn må ikke i noget tilfelle velges et navn, som allerede er i bruk som slektsnavn, og som ikke hører til de mer utbredte.«

Departementet skal henlede lensmennenes og sorenskrivernes (herredsskrivernes) opmerksomhet på denne forandring i skylddelingsloven, hvorved der er satt en stopper for den tidligere frie adgang til å velge et hvilket som helst navn som bruksnavn.

I denne forbindelse skal departementet henstille til vedkommende offentlige tjenestemenn såvidt mulig å søke gjennemført, at der ved antagelse eller forandring av gårdsnavn velges gode, norske, helst korte navn.

Forsåvidt brukets eier fastholder et navn, som panteregisterføreren nekter å godta, bør spørsmålet forelegges Justisdepartementet til uttalelse. På samme måte kan departementets uttalelse innhentes, når der er tvil om, hvorvidt det navn, som ønskes antatt som bruksnavn, hører til de mindre utbredte slektsnavn.

IV. Faste navneforhold.

Det er i det offentliges interesse, at personbetegnelsen blir så fullkommen som mulig, at risikoen for forvekslinger i størst mulig utstrekning reduseres, at derfor ulovlig navneantagelse hindres, og at de foreskrevne former for navneforandringer iakttas.

Overensstemmende hermed bestemmer navnelovens § 20, at ingen uten hjemmel i loven må forandre navn eller navnets skrivemåte eller anta noget navn.

Idet departementet angående de måter, hvorpå navneantagelse eller navneforandring kan skje, henviser til det foran anførte, skal man henstille til alle offentlige myndigheter å være opmerksom på de nye bestemmelser. Det bør være enhver offentlig tjenestemann maktpåliggende å søke de nye regler såvidt mulig gjennemført ved å følge dem i praksis med hensyn til angivelse av personers navn og navnets skrivemåte ved utferdigelse av attester, innførsel i protokoller m. v. Er der, når en person opgir sitt navn til offentlig myndighet, skjellig grunn til å nære mistanke om, at vedkommende ulovlig bruker navnet eller uten hjemmel har forandret dets skrivemåte, bør der såvidt mulig forlanges legitimasjon for vedkommendes adkomst til navnet i den opgitte form. Tvilsspørsmål vil kunne forelegges for Justisdepartementet.

Spesielt vil det være av betydning, om landets prester, skole- 20 juni.
myndigheter, lensmenn, folkeregisterførere og militærmyndigheter under sitt virke søker oparbeidet hos befolkningen forståelsen av en fast og ordnet navnetilstands betydning såvel for det enkelte individ som for slektene og samfundet.

Efter navnelovens ikrafttreden vil straffelovens § 337 få praktisk betydning. Denne paragraf bestemmer at den, som for sig eller sine barn ulovlig forandrer navn eller navnets skrivemåte eller antar noget navn, straffes med bøter.

De tvilsspørsmål, som måtte opstå i praksis, og som ikke er berørt ovenfor, vil kunne og bør såvidt mulig forelegges for Justisdepartementet til uttalelse.

Lov

av 9 februar 1923

om personnavn.

Kapitel I.

Om efternavn

§ 1. Som efternavn kan bare brukes:

1. slektsnavn, som er lovlig erhvervet ved avstamning, ekteskap eller på annen måte;
2. farsnavn, som inneholder farens eneste eller stadig brukte fornavn med en endelse, som angir avstamningen (sønn, son, sen eller for kvinner datter eller dotter);
3. navnet på en gård (bruk) eller plass, hvor vedkommende bor, såfremt gården (bruket) eller plassen eies eller brukes av ham selv eller nogen av hans foreldre eller besteforeldre.

Det er tillatt å bruke farsnavn foran et slektsnavn eller navnet på en gård (bruk) eller plass, men ikke tillatt å bruke gårds (bruks) eller plassnavn sammen med slektsnavn.

§ 2. Barn, hvis foreldre har inngått ekteskap med hverandre, får farens slektsnavn.

Barn, hvis foreldre ikke har inngått ekteskap med hverandre, får enten farens eller morens slektsnavn. Farens slektsnavn kan ikke antas før farskapet er erkjent eller lovlig fastslått. Er barnet født før 1 januar 1916, har det ikke rett til farens navn.

Navn, som far eller mor erhverver efter barnets fylte 18 år, går ikke derved over på barnet.

§ 3. Adoptivbarn får den adopterendes slektsnavn, hvis det ikke i bevillingen bestemmes, at det skal beholde sitt eget navn, eller at det skal bære begge navn i forening.

§ 2, siste ledd, får tilsvarende anvendelse.

20 juni. § 4. Hustruen får sin manns slektsnavn, men har rett til å bruke sitt slektsnavn som ugift foran mannens navn.

Blir ekteskapet kjent ugyldig, omstøtt eller opløst ved dom, eller blir ekteskapet opløst ved bevilling, kan hustruen enten beholde det navn, hun har erhvervet ved ekteskapet, eller gjenopta sitt slektsnavn som ugift.

Blir ekteskapet ved dom kjent ugyldig av en grunn, som ved vigselen bare var hustruen bekjent, skal hun efter forlangende av mannen fradømmes retten til å bære hans navn. Det samme gjelder, hvis ekteskapet efter forlangende av mannen blir omstøtt av en grunn, som hustruen ved vigselen hadde kjennskap til, eller opløst ved dom av nogen annen grunn enn, at hustruen er forsvunnet, er sinnssyk eller har unddratt sig samlivet. I disse tilfelle skal hun gjenopta sitt slektsnavn som ugift.

Ophevelse av det ekteskapelige samliv (separasjon) gir ikke hustruen rett til å gjenopta sitt tidligere slektsnavn.

§ 5. Den, som mangler slektsnavn, har efter opnådd 18 års alder eller med samtykke av foreldre, pleieforeldre eller verge rett til å anta som slektsnavn:

1. navnet på en gård (bruk) eller plass, som han eier, eller som nogen av hans foreldre eier, eller navnet på en gård (bruk) eller plass, som han selv eller nogen av hans foreldre bruker, såfremt bruksretten er stiftet for levetid eller bruken har vart minst 20 år, eller
2. det farsnavn, som hans far, eller for ikke ektefødt barns vedkommende hans morfar, har brukt som efternavn.

Om antagelse av slektsnavn i henhold til denne paragraf skal der gjøres anmeldelse til folkeregisterføreren. Hvor folkeregistre ikke er innført, gjøres anmeldelse til manntallsføreren, såfremt vedkommende har opnådd stemmerettsalderen, eller såsnart han har opnådd denne alder. Er vedkommende født efter 31 desember 1915, skal der gjøres anmeldelse til den, som fører det register, hvori anmeldelsen om vedkommendes fødsel er innført.

§ 6. Har et barn ikke ved fødselen erhvervet slektsnavn, må der ved anmeldelsen om barnets fødsel antas et slektsnavn for barnet overensstemmende med § 5.

Det anmeldte slektsnavn kan av foreldre eller verge inntil barnets fylte 15 år gjennem sådan anmeldelse som nevnt i § 5, siste punktum, ombyttes med et annet av de navn, som barnet efter § 5 har rett til.

Flere søsken må ikke i medhold av denne paragraf gis forskjellig navn.

§ 7. Bevilling til å anta eller forandre slektsnavn eller til å forandre navnets skrivemåte meddeles av Kongen eller den han bemyndiger.

§ 8. Bevilling bør i almindelighet ikke gis til å anta: 20 juni.

1. navn med utenlandsk klang eller skrivemåte;
2. navn som hører til de mer utbredte efternavn;
3. navn som er i bruk som fornavn og som ikke efter sin oprinnelse er slektsnavn.

§ 9. Bevilling kan bare meddeles med samtykke av dem, som allerede bruker et navn som slektsnavn, eller som har rett til å anta det som slektsnavn efter § 5, post 1, når der søkes om antagelse av samme navn, og navnet ikke hører til de mer utbredte. Det samme gjelder bevilling til antagelse av et lignende navn, når forveksling må befryktes å kunne opstå, og ikke noget av navnene hører til de mer utbredte eller har en tilsvarende likhet også med et sådant navn.

For umyndige gis samtykke av foreldre eller verge.

Ved anvendelsen av foranstående bestemmelser på navn, som består av flere ord, betraktes hvert enkelt av disse som et særskilt navn.

§ 10. Bestemmelsene i §§ 8 og 9 kommer ikke til anvendelse:

1. når der meddeles bevilling til å anta et navn, som ansøkeren efter § 5 har rett til å anta uten bevilling;
2. når der meddeles bevilling til å anta et navn, som er eller har vært brukt som slektsnavn i rett opstigende linje på farssiden;
3. når der meddeles barn, hvis foreldre ikke har inngått ekteskap med hverandre, bevilling til å anta navn som moren har erhvervet på annen måte enn ved ekteskap efter barnets fødsel;
4. når der meddeles stebarn, adoptivbarn eller pleiebarn bevilling til å anta stefarens, den adopterendes eller pleiefarens (pleiemorens) navn med dennes samtykke;
5. når der meddeles barn, hvis mor i henhold til § 4 har gjenoptatt sitt slektsnavn som ugift, og som er hos moren, bevilling til å anta morens slektsnavn med hennes samtykke.
6. når der meddeles gift kvinne bevilling til å benytte sitt slektsnavn som ugift istedenfor mannens. Sådan bevilling bør bare gis, når særlige grunner taler for det. Bevillingen trer ut av kraft, når hustruen melder til vedkommende departement, at hun optar mannens navn.

§ 11. Forat ansøkning om navnebevilling skal kunne innvilges, må ansøkeren ha fylt 18 år eller hans foreldre, pleieforeldre eller verge ha gitt samtykke eller ha søkt på den umyndiges vegne. Er ansøkeren gift, utkreves samtykke fra ektefellen, medmindre de bærer forskjellige navn.

§ 12. Bevillingen omfatter også ansøkerens hustru samt barn, stebarn, adoptivbarn og pleiebarn under 18 år, som bærer ansøkerens navn.

20 juni. § 13. For bevillingen betales kr. 40,00. I tilfelle av uformuenhet kan bevillingen gis uten betaling.

For bevillingen betales kr. 10,00:

1. når der gis bevilling til å anta et navn, som ikke hører til de mer utbredte istedenfor et navn med sådan endelse som omhandlet i § 1 post 2;
2. når der gis bevilling til å anta et navn, som ansøkeren efter § 5, post 1, har rett til;
3. når der gis bevilling til å fornorske et navns skrivemåte.

§ 14. Om bevillingen skal departementet på offentlig bekostning innrykke en meddelelse i »Norsk Kunngjørelsestidende«. Der skal også gjøres anmerkning i fødselsregistret og i de offentlige protokoller forøvrig som departementet bestemmer.

§ 15. Den, som mener, at hans rett til et navn er krenket ved en bevilling i henhold til denne lov, må gjøre sin rett gjeldende ved søksmål innen tre år fra den dag, bevillingen blev kunngjort.

Under særegne omstendigheter kan vedkommende departement tillate at søksmål reises senere, dog ikke når der er forløpet mer enn 10 år siden bevillingen blev kunngjort.

§ 16. Hvis nogen fra før utferdigelsen av denne lov og efter sitt fylte 18 år i god tro har brukt et navn som slektsnavn i 20 år, uten at sak har vært anlagt for å få ham fradømt navnet, er dette å anse som hans rette slektsnavn. Dog skal der inntil to år efter denne lovs ikrafttreden være adgang til å anlegge sådan sak mot ham eller mot dem, til hvem han har overført navnet, selv om de 20 år er utløpet tidligere.

I de forannevnte 20 år medregnes den tid, hvori navnet har vært brukt av vedkommendes far og efter ham av moren eller søsken over 18 år. For enkes vedkommende medregnes også den tid, hvori navnet har vært brukt av hennes mann, før ekteskapet blev inngått.

Kapitel II.

Om Fornavn.

§ 17. Som fornavn må ikke velges:

1. navn, som må befryktes å kunne bli til byrde for den, som bærer det;
2. navn, som er i bruk som slektsnavn, og ikke efter sin oprinnelse er et fornavn. Dog kan morens slektsnavn som ugift velges ved siden av et annet navn.

§ 18. Ved anmeldelsen om et barns fødsel må et fornavn velges for det. Navnet kan forandres, når barnet anmeldes

til dåp. Er den, som døper barnet, en annen enn den, som 20 juni.
fører vedkommende fødselsregister, skal han uten ophold meddele denne, hvilket navn barnet har fått ved anmeldelsen til dåpen.

Nekter den som mottar anmeldelsen å godta det navn som er valgt kan saken innbringes for vedkommende departement.

§ 19. Bevilling til å forandre fornavn kan i særlige tilfelle meddeles av vedkommende departement. Bestemmelsene i § 11, første punktum, § 13, første ledd, og § 14 får tilsvarende anvendelse.

Kapitel III.

Forskjellige bestemmelser.

§ 20. Uten hjemmel i denne lov må ingen forandre navn eller navnets skrivemåte eller anta noget navn.

§ 21. I lov om skylddeling av 20 august 1909, § 24, tilføies som siste ledd:

Som bruksnavn må ikke i noget tilfelle velges et navn som allerede er i bruk som slektsnavn, og som ikke hører til de mer utbredte.

§ 22. Kongen eller den, han bemyndiger, kan gi de nærmere regler, som er nødvendige til gjennemførelse av denne lov.

§ 23. Kongen kan under forutsetning av gjensidighet utvide bestemmelsene i denne lov om beskyttelse av slektsnavn til også å gjelde utenlandske slektsnavn.

§ 24. Denne lov trer i kraft 1 juli 1923. Fra samme tid opheves § 1, annet ledd, i lov om barn, hvis foreldre ikke har inngått ekteskap med hverandre, av 10 april 1915 og § 10 i lov om adopsjon av 2 april 1917.

Skrivelse fra Finansdepartementet til en skattefoged hvori 21 juni.
bl. a. uttales, at departementet antar, at der ved beregningen av arveavgift av arv tilfalt tyende ikke blir å fratrekke som avgiftsfritt både kr. 2 000,00 efter skattebeslutningens § 3,3 (tidligere kr. 1 500,00 efter skattebeslutningens § 7 c) og kr. 1 000,00 efter § 1 e, men kun kr. 2 000,00 efter førstnevnte bestemmelse.

Kongelig resolusjon*), hvorved i medhold av Sjømanns- 22 juni.
loven av 16 februar 1923 § 41, 3dje ledd, fastsettes nedenstående forskrifter om erstatning til norske sjømenn for tap av ombordværende eiendeler ved forlis:

*) Bekjentgj. 23 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 24.

22 juni. § 1. Norske sjømenn som er ansatt på norsk skib, som forliser, tilkommer erstatning av rederen med følgende beløp:

På fartøi som anvendes:

	I innenriks fart, fart på Sveriges vestkyst til og med Ystad samt det egentlige kongerike Danmark:	I annen fart:
Skibsfører	kr. 800,00	kr. 1 200,00
1ste styrmann og 1ste maskinist, forsåvidt ytterligere minst en styrmann, resp. en maskinist skal være ansatt ombord	» 600,00	» 800,00
Andre styrmenn og maskinister og stuert	» 500,00	» 600,00
Hver av bemanningen forøvrig. . .	» 350,00	» 450,00

For fartøier under 200 reg.tonn br. forminskes ovennevnte satser med 25 %.

Hvis vedkommende omkommer ved forliset, utbetales beløpet til hans efterlatte.

§ 2. Har nogen av bemanningen bevislig mistet bøker, instrumenter, verktøi eller lignende, som han selv holder for utførelsen av sin tjeneste ombord, tilkommer han særskilt erstatning herfor, som i mangel av annen avtale skal beregnes efter nyanskaffelsesverdien.

§ 3. Disse forskrifter trer i kraft 1 juli 1923 og gjelder inntil videre.

22 juni. **Kongelig resolusjon***) om adgang til å drepe streifende hund i Bømlo herred, Hordaland fylke.

22 juni. **Kongelig resolusjon****) om regler for anvendelse av piggtråd til gjerde i Luster herad, Sogn og Fjordane fylke.

22 juni. **Kongelig resolusjon*****) om bygningslovens anvendelse på et strøk omkring Dalen og Heistad i Eidanger herred.

22 juni. **Kongelig resolusjon†**) om tilleggsbestemmelser til bygningsloven for Bergen.

---

*) Bekjentgj. 23 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 24.

**) Bekjentgj. 23 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 24, hvor reglene er inntatt.

***) Bekjentgj. 23 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 24, hvor grensene for det omhandlede strøk er beskrevet.

†) Bekjentgj. 23 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 24, hvor tilleggsbestemmelsene er inntatt.

Kongelig resolusjon*) om almindelig dispensasjon fra murtvangsloven for 2-etasjes trebygninger i Bodø. 22 juni.

Kongelig resolusjon*) om almindelig dispensasjon fra murtvangsloven for 2-etasjes trebygninger i Brønnøysund. 22 juni.

Kongelig resolusjon, hvorved det tillates, at der istedenfor den nedbrente kirke for Frogner sogn av Sørum prestegjeld i Oslo bispedømme opføres en ny kirke for sognet på en nærliggende tomt av gården Frogner efter en av arkitekt O. Stein utarbeidet plan. Oslo stiftsdireksjon bemyndiges til å samtykke i mindre vesentlige endringer i byggeplanen, om sådanne under arbeidets gang måtte vise sig ønskelige eller nødvendige. Tillatelsen meddeles på betingelse av, at ruinene av den nedbrente kirke på Sørum kommunes bekostning forsynes med et provisorisk tak og derefter vedlikeholdes under tilsyn av riksantikvaren. 22 juni.

Kongelig resolusjon, hvorved det tillates at der til bruk for befolkningen i den til Odda prestegjeld i Bjørgvin bispedømme hørende Øvre Oddadal opføres et kapell på en dertil utsett tomt av gården Skare efter nogen av professor Olav Nordhagen utarbeidede planer. Bjørgvin stiftsdireksjon bemyndiges til å samtykke i midre vesentlige endringer i byggeplanen, om sådanne under arbeidets gang måtte vise sig ønskelige eller nødvendige. 22 juni.

I den nye kirke som blir å benevne Skare kapell, avholdes inntil videre 12 gudstjenester årlig, som fordeles utover året efter Bjørgvin biskops nærmere bestemmelse.

Odda herredsstyres beslutning av 25 januar 1923 om overtagelse av utgiftene ved kappellets fremtidige vedlikehold m. v. godkjennes i henhold til lov om kommunestyre på landet av 30 september 1921 § 46, nr. 4.

Kongelig resolusjon, hvorved Kirke- og Undervisningsdepartementet bemyndiges til for fremtiden å avgjøre nedennevte saker, som ellers skulde forelegges Kongen eller den Midlertidige Regjering: 22 juni.

1. Saker om salg — eller avståelse på annen måte — av geistlige embedsgårder og klokkergårder eller deler derav.
2. Saker om å henlegge inntekt som et geistlig embede har av erstatning, festeavgifter, embeds- eller avsavnskapital, til et under Prestegårdsfondet hørende særskilt fond i henhold til lov av 23 februar 1923 § 2.

Kongelig resolusjon, hvorved Justisdepartementet bemyndiges til å treffe bestemmelse om at der til et lagmanns- 22 juni.

*) Bekjentgj. 23 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 24.

22 juni. ting blir å uttrekke to sett lagrettemenn når dette finnes påkrevet av hensyn til lagmannstingets varighet, jfr. straffeprosesslovens § 54.

22 juni. **Kongelig resolusjon**, hvorved de fastsatte sportler for de forretninger som i Moss utføres av underfogden, skal fra 1 juli 1923 inntil videre tilfalle underfogden i Moss til dekning av kontorutgifter vedkommende underfogedstillingen, jfr. Stortingsbeslutning av 11 mai 1898 post II og kongelig resolusjon av 4 juni s. å.

22 juni. **Kongelig resolusjon**, hvorved der tillates oprettet et apotek i Skjervøy herred i Troms fylke på et sted, hvis nærmere beliggenhet bestemmes av Socialdepartementet.

22 juni. **Kongelig resolusjon**, hvorved Mo lensmannsdistrikt i Nordland fylke for fremtiden blir å benevne Nord-Rana lensmannsdistrikt.

22 juni. **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmes:

1. Det ved kongelig resolusjon av 9 april 1920 til Forsvarsdepartementet overførte arbeide vedrørende forberedelsen av industriens mobilisering for hærens og marinens efterforsyning i krig fortsettes efter følgende hovedlinjer:
   a. Krigsforsyningskommisjonenes og krigsforsyningsrådets tidligere gjøremål overtas av de militære fagmyndigheter (fagchefer) efter Forsvarsdepartementets nærmere bestemmelse.
   b. Fagchefene overtar — eventuelt med assistanse av sine underordnede organer — planleggelsen av efterforsyningen for materiell og forråd efter Forsvarsdepartementets nærmere bestemmelse.
   c. Krigsforsyningsarbeidet foregår under Forsvarsdepartementets ledelse og kontroll og overensstemmende med, hvad der i Forsvarsdepartementets innstilling av 22 juni 1923 er anført.
2. Forsvarsdepartementet bemyndiges til herunder å disponere det i henhold til kongelig resolusjon av 24 november 1916 og 12 juni 1917 ved departementet for den industrielle forsyning innsamlede statistiske materiale vedrørende landets private bedrifter. Den nevnte departement ved sistnevnte resolusjon gitte bemyndigelse overgår til Forsvarsdepartementet.

23 juni. **Skrivelse** fra Handelsdepartementet, hvorved oversendes et av departementet 23 juni 1923 fastsatt skjema for avregningsbok for sjømenn.

(Format som sjøfartsboken). 23 juni.

Avregningsbok

for

.....

I fart hvor mønstring er foreskrevet, skal en avregningsbok overleveres den forhyrte. (Sjømannslovens § 11).

(Skjema fastsatt av Handelsdepartementet 23 juni 1923).

Hyrekontrakt.

Undertegnede .....som
fører av .....hjemmehørende i
..... av.....reg.t. br. og med
maskine på.....ind. h.k.*)
og .....
født den.....i.....og nu hjemmehørende
(boende) i.....
har inngått følgende kontrakt:

1. Den forhyrte skal tjenstgjøre som..... ..... ombord i fartøiet, med de forpliktelser og rettigheter som er bestemt i norsk lovgivning.
2. Forhyringen skal gjelde: **)
   a) for skibets reise fra.....til.....
   b) for et tidsrum av .....
   c) inntil avmønstring, som kun kan finne sted i..... .....
   d) inntil videre med en gjensidig opsigelsesfrist av ....
3. Tjenesten skal tiltredes ombord den .....kl..... reise til skibet fra forhyringsstedet tiltredes den**) ....
4. Hyren erlegges med:**).....
   a) .....pr. måned regnet fra og med.....
   b) .....for hele reisen, som forutsettes å ville medta en tid av.....
   Avtalt trekk..... som utbetales første gang den.....
   Forskudd .....
5. Overtidsbetaling (forsåvidt angår fartøi som ikke inngår under lov om arbeidstiden ombord av 11 juli 1919) erlegges med.....pr. time.

---

*) Maskinens størrelse anføres kun hvor maskinen er hovedfremdriftsmiddel.

**) Stryk det som ikke passer.

23 juni. 6. At tvist om denne kontrakts rette forståelse foreløbig skal avgjøres av norsk konsul og ikke i utlandet kunne innbringes for nogen utenlandsk myndighet.

Videre er avtalt følgende spesielle vilkår (er sådanne ikke avtalt, slås der en strek over nedenstående åpne rum):

..... den..... 19

Det bekreftes, at ovenstående kontrakt i mitt nærvær er oplest og vedtatt, efterat sjømannen av mig er blitt spurt om der ved den foreløbige hyreavtale er gitt ham noget tilsagn eller løfte som ikke har fått uttrykk i kontrakten.

Mønstringskontoret i.....

Det norske konsulat i .....

Den forhyrte tiltrådte sin tjeneste den ..... under fartøiets henliggen i.....

.....

fører.

Hyrekontrakten er opsagt den..... til fratredelse den.....

.....

fører.

Den forhyrte fratrådte sin tjeneste den..... under fartøiets henliggen i.....

.....

fører.

Regnskap.

År

Datum	Sted	Beløp (i den utbetalte myntsort)	Kurs	Beløp i kontraktens mynt	Kvittering for mottagelsen

5 sider som dette skjema.

23 juni.

Avregning.

Tilkommer	Beløp	Mottatt	Beløp	Kurs ved avregning (hvis annen myntsort benyttes enn kontraktens myntsort)
Hyre fra..... til..... begge dager medregnet, blir for..... måneder og..... dager à..... månedlig.....		I forskudd således som foranstående kvitteringer utviser..... Som trekk (.....pr. måned i .....måneder)..... Ved avregningen.....		
Sum		Sum		

At ovenstående avregning er riktig, erkjennes.

skibsførerens navn.

den forhyrtes navn.

Avregning.

Tilkommer	Beløp	Mottatt	Beløp	Kurs ved avregning (hvis annen myntsort benyttes enn kontraktens myntsort)
Hyre fra.....til..... begge dager medregnet, blir for..... måneder og.....dager à..... månedlig.....		I forskudd således som foranstående kvitteringer utviser ..... Som trekk (.....pr. måned i .....måneder) ..... Ved avregningen.....		
Sum		Sum		

At ovenstående avregning er riktig, erkjennes.

.....

den forhyrtes navn.

Til fraskjæring til bruk for skibsføreren.

23 juni.

Utdrag av lover og bestemmelser av særlig interesse for besetning på norsk skib. 23 juni.

1. Sjømannsloven av 16 februar 1923, kap. 2—5.
(Inntas).

2. Lov om sjøfarten av 20 juli 1893 §§ 267, 268 (begynnelsen og post 2), 269 og 284, 1ste punktum).
(Inntas).

3. Almindelig borgerlig straffelov av 22 mai 1902 med forandringer av 16 februar 1923, §§ 302—316, 414—427.
(Inntas).

4. Lov om arbeidstiden på norske skib av 11 juli 1919.
(Inntas).

5. Bemanningsskala for norske skib, fastsatt ved kongelig resolusjon av 31 mai 1918 med forandringer av 22 april 1921, 13 mai 1921 og 17 februar 1922.
(Inntas).

6. Lov om statskontroll med skibs sjødyktighet av 9 juni 1903 med tilleggslov av 18 september 1909 (jfr. sjømannslovens slutningsbest.): § 31 (efter §'en tilføies i parentes: se også sjømannslovens § 59).
§ 34.
§ 82, 1ste og 4de ledd.
§ 84.
§ 85 (de 2 siste ledd er ophevet).
(Inntas).

7. Lov om ulykkesforsikring for sjømenn av 18 august 1911 med tillegslover av 30 juli 1915, 15 juni 1917, 19 juli 1918 og 16 februar 1923:
§§ 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28 og 30.
(Inntas).

8. Regler for hjemsendelse av opsparte hyrebeløp gjennem norske konsulater.

Ved stortingsbeslutning av 22 juni 1908 har den Norske Stat overtatt garanti for at de hyrebeløp, der av norske sjømenn innbetales på foreskrevet måte til et norsk konsulat, som dertil er bemyndiget, kommer riktig frem her til landet. Samtidig er antallet av de konsulater, der har bemyndigelse

23 juni. til å motta og hjemsende sådanne beløp, (se den nedenfor inntatte opgave over disse konsulater), betydelig utvidet, således at en sjømann nu kan få sine optjente penger sendt hjem omkostningsfritt og under statens garanti fra omtrent alle betydeligere havner.

Med hensyn til de for hyrebeløps hjemsendelse fastsatte regler bemerkes:

Det minste beløp, som kan hjemsendes på denne måte, er 10 kroner eller tilsvarende sum i fremmed mynt.

Avsenderen må være norsk sjømann eller norsk undersått med fast ansettelse på et skib (f. eks. opvartere, kahyttsjomfruer o. l.). Dog kan også fremmede sjømenn, der har sin familie eller bopel i Norge, få sine hyrebeløp hjemsendt på denne måte.

Når en sjømann innfinner sig hos en konsul, som av departementet er bemyndiget til å motta og hjemsende hyrebeløp, vil konsulen besørge utfylt for sjømannen en ham i dette øiemed fra departementet oversendt blankett. Når denne forelegges sjømannen til underskrift, bør sjømannen selv påse, at de deri anførte navn og adresser er riktig gjengitt. Blanketten skal inneholde nøiaktige oplysninger om navn og adresse på den person, til hvilken beløpet ønskes utbetalt i Norge (helst også nærmeste postanstalts navn). Skal sjømannen til Kristiania, og han selv ved sin ankomst ønsker å heve pengene, kan forsendelsen skje til Sjøfartsavdelingen, hvor han da vil få beløpet utbetalt ved personlig fremmøte og mot forevisning av den av konsulen mottatte kvittering. Denne kvittering kan ikke av sjømannen transporteres, og sjømannen eller den, som på hans vegne begjærer beløpet utbetalt, må ved sjøfartspapirer eller på annen måte legitimere å være rette vedkommende.

Sjømannen kan også begjære å få innsatt sine penger i hvilken som helst norsk bank. Ønskes kontraboken opbevart i Sjøfartsavdelingen må dette opgis.

Innbetales beløpet til konsulen av skibsføreren eller nogen annen på sjømannens vegne, bør der medsendes et stykke papir, hvorpå sjømannen egenhendig har skrevet sitt navn.

Utlegg til porto for forsendelser betales ikke av sjømannen, men av det offentlige, og der er ikke adgang for konsulen til å beregne sig nogen godtgjørelse av sjømannen for hjemsendelsen av sådanne hyrebeløp.

Fordelene for sjømannen ved den nuværende ordning med hjemsendelse av hyrebeløp på denne måte er særlig:

1. absolutt sikkerhet for beløpets riktige fremkomst;
2. at fremsendelsen skjer uten omkostninger for sjømannen samt
3. at forsendelsen foregår så hurtig som på nogen måte mulig.

Opgave over de konsulater, der har bemyndigelse til å motta og hjemsende sjømenns opsparte hyrebeløp: 23 juni.

Belgia:

Antwerpen
Gand (Gent)
Ostende

Danmark:

Ålborg
Århus
Esbjerg
Fredrikshavn
Helsingør
Kjøbenhavn
Odense

Finnland:

Åbo
Bjørneborg
Helsingfors
Kotka
Nicolaystad
Torneå
Uleåborg
Wiborg

Frankrike:

Bordeaux
Calais
Dieppe
Dunkerque
Havre
Honfleur
Marseille
Nantes
Rouen

Holland:

Amsterdam
Rotterdam
Terneuzen
Zaandam

Island:

Reykjavik.

Italia:

Genua
Livorno
Neapel
Venedig

Portugal:

Lissabon
Oporto
Setubal

Rumenia:

Sulina
Braila
Galatz

Russland:

Archangel
Kronstadt
Libau
Nicolajeff
Novorussisk
Odessa
Reval
Riga
Petrograd

Spania:

Barcelona
Bilbao
Cadix
Gibraltar
Huelva
Malaga
Santander
Sevilla
Tarragona
Valencia
Santa Cruz de Tenerife

Storbritannia og Irland.

England:

Blyth
Bristol
Cardiff
Falmouth
Fleetwood
Grimsby
Hartlepool
Hull
Liverpool
London
Lowestoft
Manchester
Midlesbro
Newcastle
Newport
Plymouth
Portsmouth
South Shields
Swansea
Sunderland

Skotland:

Aberdeen
Ardrossan
Glasgow
Grangemouth
Leith

Irland:

Belfast
Cork
Dublin
Limerick
Londonderry

23 juni.

Sverige:
Gefle
Göteborg
Helsingborg
Landskrona
Luleå
Malmö
Stockholm
Sundsvall

Tyrkiet:
Dardanellerne
Konstantinopel
Saloniki
Smyrna

Tyskland:
Bremen
Cuxhafen
Danzig
Emden
Hamburg
Kiel
Königsberg
Lübeck
Stettin

Østerrike:
Triest
Fiume

Forindia og Ceylon:
Calcutta
Colombo

Bakindia og Java:
Bangkok
Batavia
Rangoon
Saigon
Singapore

Østasia:
Cheefoo
Hongkong
Kobe
Shanghai
Tientsin
Yokohama

Nord-Afrika:
Alexandria
Algier
Oran
Port Said
Sfax
Tunis

Syd-Afrika:
Durban
East London
Kapstaden
Lorenzo Marques (Delagoa Bay)
Port Elizabeth (Algoa Bay)

Afrikas øer:
Azorerne (Funchal og Horta)
Mauritius (Port Louis)
St. Helena (Jamestown)

Canada med New-Foundland:
Halifax
Montreal
St. John (N. B.)
St. Johns (N. F.)
Sydney (C. B.)

Nordamerikas Forente Stater.

Østkysten:
Baltimore
Boston
Charlestown
Galveston
Gulfport
Fernandina
Philadelphia
Mobile
New-Orleans
Newport News
New York
Norfolk
Pensacola
Port Arthur
Portland (Maine)
Savannah
Wilmington

Innsjøene:
Buffalo
Chicago
Cleveland
Milwaukee

Vestkysten:
Portland (Oregon)
Port Townsend
San Francisco
Seattle
Tacoma

Mellem-Amerika:
Belize.

Cuba:
Cienfugos
Havanna
Matanzas
Santiago

Vestindiske øer:
Barbados (Bridgetown)
Haiti (Port au Prince og Cape Haitien)
Santo Domingo
St. Thomas

Sydamerikas østkyst:

Bahia (Brasilien)
Bahia Blanca (Argentina)
Buenos Ayres
Demerara (Georgetown)
Maranhao (Brasilien)
Montevideo
Pernambuco
Rio Janeiro
Santos

Vestkysten:

Callao
Punta Arenas (Chile)
Valparaiso

Australia.

Fastlandet:

Bunbury (W. A.)
Port Adelaide
Freemantle (W. A.)
Melbourne (V.)
Perth (W. A.)
Sydney (N. S. W.)
Newcastle (N. S. W.)

Øene:

Auckland (N. Z.)
Dunedin (N. Z.)
Bluff (N. Z.)
Hobart (Tasmania)
Levuka (Fiji)
Wellington (N. Z.)

23 juni.

Forandringer og tilføielser i denne fortegnelse vil bli innrykket i de norske sjøfartsblad.

9. Følgende meddelelse til norske sjøfolk fra Handelsdepartementet:

Mellem Norge på den ene side, og Tyskland, Italia, Storbritannia, Danmark og Sverige samt Nederlandene på den annen side er der henholdsvis under 31 mai 1881, 12 juni 1881, 12 juli 1881, 10 august 1883, 25 august 1909 og 7 mars 1911 avsluttet overenskomster angående understøttelse av sjøfolk, der har fart under vedkommende fremmede lands flagg. Det inntreffer imidlertid stadig, at norske sjøfolk, der har vært forhyrt med fartøier tilhørende ovennevnte fremmede land, og som ved avmønstring fra disse er kommet i nødlidende tilstand, undlater å gjøre gjeldende de dem ved nevnte overenskomster tilsikrede rettigheter og derved forvolder både sig selv og statskassen utgifter, der burde ha vært undgått.

I anledning herav skal man henlede opmerksomheten på følgende:

En norsk sjømann, som har tjenstgjort på tysk, italiensk, britisk, dansk, svensk eller hollandsk fartøi og som efter tjenestens ophør, formedelst skibbrudd eller av andre årsaker, er blitt efterlatt utenfor Norge i nødlidende tilstand, ɔ: uten tilstrekkelige pengemidler til å kunne sørge for sig selv, er berettiget til ved henvendelse til vedkommende tyske, italienske, britiske, danske, svenske eller hollandske konsul å erholde understøttelse av det fremmede land, hvortil fartøiet hører, inntil han får ny sysselsettelse, eller kommer hjem til Norge.

23 juni. For å erholde en sådan understøttelse er det imidlertid en ufravikelig betingelse, at sjømannen benytter den første leilighet, som tilbyr sig — altså straks ved avmønstringen, hvis sådan har funnet sted — til hos vedkommende fremmede konsul å gjøre krav på understøttelse, og han må da godtgjøre, at han befinner sig i nødlidende tilstand. Retten til understøttelse bortfaller, når sjømannen er rømt eller avskjediget fra skibet for en straffbar handling eller efterlatt på grunn av tjeneste-udyktighet, forvoldt ved selvforskyldt sykdom eller beskadigelse.

Understøttelse som den omhandlede ydes for danske, italienske, svenske og hollandske fartøiers vedkommende også i disses hjemland; derimot ydes understøttelse efter tjeneste ombord i tysk fartøi ikke i Tyskland og efter tjeneste ombord i britisk fartøi ikke i Storbritannia, men vel i disse lands kolonier. Det er i sådanne tilfelle til vedkommende lokale myndighet, sjømannen vil melde sig.

Da det for å erholde den omhandlede understøttelse er nødvendig for sjømannen å godtgjøre, at han er norsk, skal man i forbindelse hermed gjøre opmerksom på viktigheten av, at en sjømann alltid er i besiddelse av sin døpeattest, samt at han ikke under tjeneste på fremmede skib antar uriktig navn.

10 juni. Kongelig resolusjon av 22 juni 1923 angående erstatning for tap av sjømenns ombordværende eiendeler ved forlis, jfr. sjømannslovens § 41, sålydende:

§ 1. Norske sjømenn som er ansatt på norsk skib, som forliser, tilkommer erstatning av rederen med følgende beløp:

På fartøi som anvendes:

	I innenriks fart, fart på Sveriges vestkyst til og med Ystad samt det egentlige kongerike Danmark:	I annen fart:
Skibsfører	kr. 800,00	kr. 1 200,00
1ste styrmann og 1ste maskinist, forsåvidt ytterligere minst en styrmann, resp. en maskinist skal være ansatt ombord	» 600,00	» 800,00
Andre styrmenn og maskinister og stuert	» 500,00	» 600,00
Hver av bemanningen forøvrig . . .	» 350,00	» 450,00

For fartøier under 200 reg.tonn br. forminskes ovennevnte satser med 25 %.

Hvis vedkommende omkommer ved forliset, utbetales beløpet til hans efterlatte.

§ 2. Har nogen av bemanningen bevislig mistet bøker, instrumenter, verktøi eller lignende, som han selv holder for utførelsen av sin tjeneste ombord, tilkommer han særskilt erstatning herfor, som i mangel av annen avtale skal beregnes efter nyanskaffelsesverdien. 23 juni.

§ 3. Disse forskrifter trer i kraft 1 juli 1923 og gjelder inntil videre.

Rundskrivelse *) fra Finansdepartementet til fylkesmennene. 25 juni.

Ifølge lov ov 10 mars 1911 er tilvirkning av drops, fremstilt av sirup, kun tillatt mot erleggelse til statskassen av en særavgift (efter den for tiden gjeldende skattebeslutning kr. 0,16 pr. anvendt kg. sirup), og først efter at tilvirkningen er blitt anmeldt til politiet i så betimelig tid forut, at lovbefalt kontroll lar sig anordne.

Under utøvelse av den kontroll, som i henhold til lov av 1 mars 1922 nu er etablert med beskatningen av chokolade- og sukkervarer m. v., er der imidlertid påtruffet enkelte tilfelle, hvor sådan tilvirkning som ovenfor nevnt er påbegynt eller påtenkt, uten at de gjeldende bestemmelser er blitt iakttatt.

Idet man med hensyn til forståelsen av begrepet drops efter loven av 10 mars 1911 nærmere henviser til definisjonen i lovens § 1, skal man derfor be henstilt til politimyndighetene i hr. fylkesmannens distrikt å ha sin opmerksomhet nøie henvendt på overholdelsen av lovens og de i henhold til samme utferdigede bestemmelser.

Man har forøvrig funnet det formålstjenlig, at den samlede kontroll med nevnte tilvirkning henlegges under inspektøren for tobakk-, chokolade- og sukkervarebeskatningen, og har derfor i medhold av bemyndigelse i loven av 10 mars 1911 § 3 truffet følgende bestemmelser, som fremtidig skal være gjeldende, og som trer istedenfor de bestemmelser på området, som er angitt i departementets rundskrivelse til amtmennene av 24 april 1918.

1. Avgiften erlegges til stedets eller distriktets almindelige oppebørselsbetjent, og tilvirkningen må omfatte minst 1 fat sirup (ca. 300 kg.) på én dag eller én gang.

   Departementet samtykker dog i, at der anvendes et mindre kvantum pr. dag enn det nevnte, forsåvidt avgiften på forhånd betales av det eller de hele fat, som tenkes anvendt.
2. Den av tilvirkeren avgitte angivelse skal omfatte et bestemt kvantum sirup — uttrykt i antall fustasjer med opgave over brutto- og nettovekt — samt opgi det tidsrum, i hvilket dette

*) Bekjentgj. 3 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 25.

25 juni. kvantum skal anvendes. Angivelsen underskrives av tilvirkeren selv eller av vedkommende fabrikkbestyrer og avgis til stedets politimyndigheter i 3 likelydende eksemplarer.

3. Det ene eksemplar av angivelsen blir av politiet straks å tilstille vedkommende oppebørselsbetjent, som påser, at avgiften innbetales, og at der i fornødent fall stilles sikkerhet for samme. Sikkerheten kan godtas av oppebørselsbetjenten, hvis avgjørelse i så henseende dog kan innankes for departementet. Det annet eksemplar av angivelsen innsendes samtidig til inspektøren for tobakk-, chokolade- og sukkervarebeskatningen med påtegning fra politiet om, når og til hvilken oppebørselsbetjent likelydende angivelse er avgitt. Ved hvert budgettårs utgang innsender politiet gjennem nevnte inspektør til Finans- og Tolldepartementet de hos sig beroende angivelser.

4. Avgiften opkreves efter det kvantum, som er anført på angivelsen, og hvis riktighet bevidnes av politiet, der, om det finnes påkrevet, kan forlange å kontrollere vekten. Nettovekten kan i almindelighet bestemmes ved fra bruttovekten å fradra den i tolltariffens § 7 bestemte tara, 12 pct., men såvel politiet som tilvirkeren har adgang til å forlange den bestemt ved nettoveining.

5. Ingen sirup må anvendes, forinnen vedkommende fustasje av politiet er påført et merke, som viser, at det er angitt til beskatning.

Den videre kontroll med den således skattelagte sirup vil henligge under kontrollen med tobakk-, chokolade- og sukkervarebeskatningen, hvis tjenestemenn til enhver tid skal ha uhindret adgang til lager- og tilvirkningsrum, og for hvem også tilstedeværende beholdninger av sirup, om så måtte ønskes, blir å påvise.

Tilvirkere, som i sin bedrift benytter sirup — foruten til drops — også i andre, ikke særbeskattede øiemed, vil snarest efter hvert budgettårs utgang ha å avgi til nevnte inspektør en opgave over det s a m l e d e kvantum sirup, som i hele terminen er tilført bedriften.

6. Avgiften blir av oppebørselsbetjenten å opføre som en særskilt post i regnskapet over statskassens ordinære intrader og i halvårsekstraktene av dette, og som regnskapsbilag blir å vedlegge vedkommende angivelser. Oppebørselsbetjenten vil til inspektøren for tobakk-, chokolade- og sukkervarebeskatningen ha å avgi meddelelse, når avgiften av de i vedkommende angivelse anførte skattepliktige mengder sirup innkommer til ham og med hvilke beløp.

Mulige tvilsspørsmål, som maatte opstå med hensyn til den her omhandlede beskatning og tilvirkning blir å forelegge departementet gjennem nevnte inspektør, til hvem også eventuelt fore-

kommende overtredelser av de gjeldende bestemmelser, som måtte komme til politiets kunnskap, straks blir å innberette. 25 juni.

Med nærværende bes politimyndighetene og oppebørselsbetjentene i hr. fylkesmannes embedsdistrikt gjort bekjent.

Skrivelse fra Justisdepartementet, Fengselsstyrelsen, til riksadvokaten. 25 juni.

For å vinne øket plass for mannsfanger i Kristiania kretsfengsel har Justisdepartementet bestemt, at dette fengsels kvinneavdeling skal nedlegges fra 1 august d. å., og at der fra samme dag i forbindelse med Landsfengslet for Kvinner skal innrettes et hjelpefengsel for kvinner som skal motta alle de kvinnefanger (straff- og varetektsfanger) der efter de gjeldende regler skulde settes inn i Kristiania kretsfengsel, dog ikke kvinner som skal utstå straff av hefte i 6 måneder eller mere. Disse siste blir å sende til Hamar kretsfengsel.

Herom bes politiets og påtalemyndighetens tjenestemenn i Kristiania og Akershus fylke underrettet.

Skrivelse fra Finansdepartementet til fylkesmannen i Opland fylke, hvori uttales, at en sparebank må være forpliktet til efter forlangende av en ligningsnevnd (jfr. landskattelovens § 64, byskattelovens § 56) å gi oplysninger om, hvad en navngitt skattyder hadde innestående hos den pr. 1 januar 1919, 1920 og 1921, idet nevnden mente å ha grunn til å tro, at skattyderen til de nevnte tidspunkter hadde hatt innskudd i banken, som urettelig hadde undgått beskatning. 27 juni.

Skrivelse fra Finansdepartementet til Hetland formannskap, hvori uttales, at departementet slutter sig til en av Socialdepartementet avgitt uttalelse hvorefter Småbruk- og Boligbanklovens § 78 ikke antas å kunne anvendes, når en kommune som garantist har overtatt fast eiendom på hvilken der var lån til Småbruk- og Boligbanken. 28 juni.

Lov*)[1]) om forandring i lov om aldersgrenser for offentlige tjenestemenn av 14 mai 1917 (nr. 3) med tillegslover av 14 august 1918 (nr. 7) og 31 mai 1919 (nr. 1). 29 juni. Nr. 1.

I.

§ 2, litra a, b, c, d og e i lov av 14 mai 1917 (nr. 3) om aldersgrenser for offentlige tjenestemenn med tilleggslover av 14 august 1918 (nr. 7) og 31 mai 1919 (nr. 1) skal herefter lyde:

---

*) Bekjentgj. 3 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 25.

[1]) St.besl. 5 juni. Se Ot. prp. nr. 12. Innst. O. nr. 37. St.tid., forh. i Ot. s. 386—391; i Lt. s. 156—169.

29 juni. Nr. 1.

§ 2 a.

Som aldersgrense fastsettes:

70 år for menn og 65 år for kvinner i alle stillinger, for hvilke der ikke i denne eller andre lover er fastsatt en lavere aldersgrense, eller for hvilke ikke § 3 bringes i anvendelse.

§ 2 b.

68 år for bergmestre, gechwornere samt markskeider, byggmester og skogforvalter og opsynsmenn ved Kongsberg sølvverk; landbruksingeniører og assistenter, statskonsulenter i husdyrbruk, statsentomologen, ugresskonsulenten, meieriinspektøren, meierikonsulenter;

statens skogfunksjonærer;

utskiftningsetatens funksjonærer, fiskeriassistenter, rendriftsinspektøren, lappefogder, veivesenets ingeniører i distriktene;

de ved veidirektørkontoret og ved havne-, vassdrags- og elektrisitetsvesenet ansatte ingeniører av lavere grad enn overingeniører og opsynsmenn, samt formenn, tekniske assistenter, skibsførere og maskinister av 1 klasse ved havnevesenet;

skibsførere og maskinister på fyr- og merkevesenets dampskib;

justermesteren ved myntinnretningen på Kongsberg;

de ved Norges Geografiske Opmåling ansatte tekniske avdelingschefer og de til dens trykkeri henhørende mannlige funksjonærer;

direktører og avdelingschefer ved Raufoss Patronfabrikk og Kongsberg Våbenfabrikk, direktøren ved Hærens Flyvemaskinfabrikk.

§ 2 c.

65 år for hjelpestevnevidner i Kristiania, inspektører, vaktmestre, verksmestre, verksassistenter, gårdsbestyrere, maskinmestre, betjenter (herunder dog ikke kontorbetjenter), arbeidsformenn og mannlige nattvakter ved fengsler og tvangsarbeidshus:

overpleier ved Kriminalasylet; inspektører og assistenter ved fabrikktilsynet, inspektørene for ildsfarlige gjenstander, for den offentlige arbeidsformidling og for arbeidsledighetsforsikringen; skibskontrollens tekniske besiktelsesmenn;

utvalgsformannen og opsynschefen ved Romsdalsfisket samt opsynschefene ved Lofotfisket og i Rogaland, Hordaland og Sogn og Fjordane fylker;

de ved Telegrafvesenet ansatte bud, instrumentmakere, arbeidsformenn og arbeidere;

de ved Havnevesenet ansatte winchmenn, fyrbøtere, dekksfolk, mannlige kokker og stuerter, smeder, tømmermenn, faste arbei-

dere med månedslønn (innbefattet anleggsarbeidere med måneds- 29 juni.
lønn); Nr. 1.

hovedarsenalforvalteren, arsenalforvaltere og sanitetsforvaltere, håndrekningsmenn ved befestningene, arsenalene og armeens magasiner, magasinforvalteren på Gardermoen;

Armeens bøssemakere, våbensmeder, minehåndverkere, tekniske håndverkere, ordonnanser og stadig tjenstgjørende korporaler;

samtlige avdelingschefer ved Norges Geografiske Opmåling, som ikke er nevnt under b, de ved samme ansatte geodeter, topografer, hydrografer, assistenter av underofficersklassen, karttegnere, gravører samt assistenter ved den fotografiske avdeling;

direktør og underdirektør ved marinens hovedverft, ingeniører, verksmester, skibsbyggmester, hovedarsenalforvalter, tegneformenn, tegnere og hjelpetegnere, kjelinspektør, opsynsmenn, overpolitibetjenter, politibetjenter, marinens overmaskinmestre, maskinmestre, korps-, arsenal-, mine-, takkel-, intendantur- og skibsbygningsløitnanter, sanitetsforvalter, underofficerer av 2nen grad av marinens håndverkskorps og sjømilitære korps (undtagen musikkunderofficerer), underofficerer av marinens sanitetskorps og marinens intendanturkorps, marinens magasinbetjenter, materialskrivere, kontrollører, formenn og marineloser, mannskaper på fyr- og merkevesenets dampskib;

Stortingets mannlige stenografer og stenografrevisorer — herunder referentchefen, sålenge han gjør revisortjeneste — samt mannlige referenter og assistenter ved stortingsefterretninger.

§ 2 d.

60 år for inspektriser, verksmesterinner, opsynskvinner og kvinnelige nattvakter ved fengsler og tvangsarbeidshus, det underordnede mannlige personale (med undtagelse av portnere o. lign.) ved statens medisinale anstalter, herunder også pleiere ved Kriminalasylet;

garnisonerende musikk-korporaler og faste musikk-elever ved divisjonsmusikk-korpsene, Norges Geografiske Opmålings kvinnelige gravører og trykkerifunksjonærer, marinens musikkunderofficerer av 2nen grad, underofficerer av 3dje grad av marinens håndverkskorps og sjømilitære korps, marinens politi- og brandkonstabler.

§ 2 e.

55 år for det underordnede kvinnelige personale (med undtagelse av oldfruer o. lign.) ved statens medisinale anstalter, den ved telegrafvesenet ansatte telefonbetjening, telefonistinner ved befestningene.

29 juni. Nr. 1.

II.

For de tjenestemenn, for hvilke der i nærværende lov fastsettes nye aldersgrenser og som efter gjeldende bestemmelser måtte være berettiget til å fratre sin stilling før opnådd aldersgrense overensstemmende med lov om pensjonsordning for statens tjenestemenn av 20 april 1917 § 12, nr. 1, litra b, gjelder med hensyn til denne adgang de eldre aldersgrenser.

III.

Denne lov trer i kraft 1 juli 1923.

29 juni. Nr. 2.

Lov *) [1]) om forandring i lov om betaling for offentlige forretninger av 6 august 1897 § 103.

Følgende bestemmelser i lov om betaling for offentlige forretninger av 6 august 1897 skal herefter lyde således:

§ 103. For reisepass tilkommer den der forestår politivesenet, kr. 2,00. Personer av samme husstand, hvortil også regnes tjenere, betaler kun for ett pass.

Når inntekten ved utstedelse av reisepass overstiger et av Kongen for vedkommende embeder fastsatt beløp, blir det overskytende å innbetale i statskassen.

29 juni. Nr. 3.

Lov *) [2]) om fastsettelse av enheten for lengdemål ved angivelse av avstander tilsjøs.

§ 1. Enheten for lengdemål ved angivelse av avstander tilsjøs skal være den nautiske mil av lengde 1852 meter undtagen i lover og andre bestemmelser angående sjøterritoriets utstrekning.

§ 2. Denne lov trer i kraft straks.

29 juni. Nr. 4.

Lov *) [3]) om midlertidig forhøielse av losbetalingen.

Fra 1 juli 1923 til 1 juli 1924 skal lospengene, som beregnes av såvel lospliktige som ikke lospliktige fartøier efter taksttabellene i lov om losvesenet av 26 mai 1899, jfr. lov av 2 april 1917, erlegges med et tillegg av 60 %.

Av tillegget for de lospliktige fartøiers vedkommende dannes et fond, hvorav der utbetales inntektstilskudd til loser samt bidrag til skøitehold og til bestridelse av utgifter ved losgutters lønn efter Kongens nærmere bestemmelse.

---

*) Bekjentgj. 3 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 25.

[1]) St.besl. 20 juni. Se Ot. prp. nr. 6. Innst. O. nr. 50. St.tid., forh. i Ot. s. 533—536; i Lt. s. 169.

[2]) St.besl. 20 juni. Se Ot. prp. nr. 26. Innst. O. nr. 55. St.tid., forh. i Ot. s. 539; i Lt. s. 177—180.

[3]) St.besl. 20 juni. Se Ot. prp. nr. 22. Innst. O. nr. 56. St.tid., forh. i Ot. s. 529—533; i Lt. s. 180.

Lov *)[1]) om utvidelse av kjøpstaden Stavangers grenser. 29 juni. Nr. 5.

§ 1. Fra 1 juli 1923 skal kjøpstaden Stavangers grenser mot vest, syd og øst være følgende:

Efter å ha fulgt den gamle bygrense fra Tastadstranden til Øvre Stokkavei og videre sydover til det punkt, hvor den gamle bygrense bryter av i sydøstlig retning, går grensen i samme retning som den gamle bygrense mellem Øvre Stokkavei og nevnte punkt til gamle Maldevei, videre over denne og derpå langs dennes sydside til et gjerde over eiendommen g.-nr. 26 br.-nr. 21, derefter langs dette omtrent i rett vinkel på gamle og nye Maldevei til den sistnevnte vei omtrent ved bysten nr. 33. Herfra følger grensen den gamle bygrense til den nye vei over Tjensvold, går over veien, og følger dennes nordside til den treffer Ullenhaugsveien, går over denne, og følger videre Ullenhaugsveiens sydside nordøstover til dens gamle utgangspunkt ved Hillevågsbekken. Herfra følger grensen nevnte bekk i dens øvre løp og nedover til et punkt i bekken, hvor det oprinnelige grensegjerde mellem Våland og Hillevåg begynner, følger så dette gjerde i dets forlengelse mot øst i rett linje like til landeveien ved urmaker Hansens eiendoms nordre grense og med fortsettelse derfra i rett linje over det såkalte Skjæreberg til sjøen. Derfra går grensen i sjøen over et punkt midt mellem ytterste nes av Hetlandshalvøen og Vestlandske Petroleumskompanis eiendom til rett ut for Thorsnes, bøier derfra i omtrent rett vinkel mot store Marøen og rundt denne og lille Marøen — således at disse øer med tilliggende holmer og skjær kommer til å ligge innenfor bygrensen — og går videre i retning av Ytre Vågeskjær, derfra omtrent midtfjords gjennem Galeivågen — således at Indre og Ytre Vågeskjær blir liggende innenfor bygrensen — frem til den nuværende bygrense mellem Buøen og Hundvåg.

§ 2. Den grenselinje, som er beskrevet i § 1, blir på statskassens bekostning å avmerke ved grensestener ved en åstedsforretning, som holdes av personer, som Kongen opnevner dertil. Åstedsforretningen stadfestes av Kongen.

§ 3. De deler av Hetland herred, som i følge § 1 henlegges til kjøpstaden Stavanger, skal fra den 1 juli 1923 utgå av landets matrikkel og i enhver henseende høre under kjøpstaden. Dog skal dette ikke ha nogen virkning på den odel som den 30 juni 1923 måtte hvile på jord, som ifølge denne lov overføres fra landet til kjøpstaden.

§ 4. De personer som den 1 juli 1923 er bosatt på de strek-

*) Bekjentgj. 3 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 25.

[1]) St.besl. 25 juni. Se Ot. prp. nr. 28. Innst. O. XIII. St.tid., forh. i Ot. s. 619—623; i Lt. s. 181.

29 juni. Nr. 5.

ninger, som ifølge § 1 henlegges til kjøpstaden Stavanger, skal med hensyn til erhvervelse og utøvelse av stemmerett i medhold av bykommunestyreloven anses som om de hadde vært bosatt i kjøpstaden i den tid, de har bodd i disse strekninger.

§ 5. De personer, som den 1 januar 1923 hadde bopel innen de strekninger, som ifølge § 1 overføres til kjøpstaden Stavanger og som ikke før 1 juli 1923 er flyttet til den gjenværende del av Hetland herred, anses fra den 1 juli 1923 med hensyn til skatteplikt som hørende under kjøpstaden, og blir å iligne kommuneskatter i likhet med dens andre innbyggere.

Utligningen av kommuneskatt til den utvidede bykommune og av statsskatt for budgettåret 1 juli 1923 til 30 juni 1924 skal foregå ved ligningsmyndighetene i Stavanger og efter de regler, som gjelder for Stavanger i medhold av skattelovgivningen for byene. Vedkommende departement fastsetter for denne ligning de endringer, som måtte finnes nødvendige, i skattelovgivningens tidsfrister for utførelsen av ligningen.

§ 6. De i Hetland herred hjemstavnsberettigede personer, som den 1 juli 1923 bor eller — om de da er flyttet fra herredet — har hatt sin siste bolig i herredet innen de strekninger av dette, som henlegges til kjøpstaden, skal ha sin fattighjemstavn i kjøpstaden, hvis de er flyttet til disse strekninger før den 1 juli 1922.

Ved siden av denne forskrift skal dog de lovbud, som tillegger hustruen mannens, mannen hustruens, og barnene foreldrenes hjemstavn, anvendes, hvis mannen, hustruen eller foreldrene er i live, når de omhandlede strekninger overføres til Stavanger.

§ 7. De personer, som på den tid, da de i denne lov omhandlede strekninger overgår til Stavanger by, driver kjøpmannshandel på disse strekninger i medhold av gjeldende lovgivning, skal fremdeles ha rett til å fortsette den av dem drevne næring med de samme rettigheter og forpliktelser som byens øvrige kjøpmenn. Dog skal de, som har begynt næringen efter den 1 juli 1922, være pliktige til å betale til Stavanger børskasse den avgift, som ved børslovgivningen er pålagt enhver kjøpmann på stedet ved løsning av handelsbrev.

De personer, som i medhold av den gjeldende lovgivning fra den 1 juli 1922 har drevet håndverk på ovennevnte strekninger, skal ha rett til å vedbli den av dem drevne næring.

De næringsdrivende, som omhandles i denne paragraf, må melde sig for politimesteren i Stavanger innen den 1 september 1923 for å kunne nyde de rettigheter, som herved tillegges dem.

§ 8. Bygninger på de strekninger, som ved denne lov innlemmes i Stavanger, nyder ikke godt av den nedsettelse i brandkontingent, som i medhold av lovgivningen om Norges Brandkasse er eller måtte bli tilstått bygninger innen det eldre byområde. Hvorvidt og i hvilken utstrekning nogen sådan nedsettelse i til-

felle skal tilstås nogen del av bebyggelsen på de innlemmede strekninger, bestemmes efter de regler, som inneholdes i lovgivningen om Norges Brandkasse. 29 juni. Nr. 5.

§ 9. I de strekninger av Hetland herred, som omhandles i § 1, skal det, inntil Kongen bestemmer anderledes, være tillatt å opføre sådanne trebygninger, som omhandles i lov om forbud mot opførelse av trebygninger i landets byer m. v. av 19 mai 1904 § 3, annet ledd.

§ 10. Forsåvidt erstatningsbeløp til offentlige tjenestemenn måtte bli fornødne i anledning av denne lov, utres disse av statskassen.

Lov *)[1]) i henhold til konvensjonen mellem Norge og Finnland av 3 mars 1922 angående overensstemmende forholdsregler til forebyggelse av, at ren kommer over grensen mellem de to riker. 29 juni. Nr. 6.

§ 1.

Voktningsplikt.

Reneier er pliktig til det hele år å vokte sin ren således, at det såvidt mulig undgås, at den overskrider grensen mellem Norge og Finnland.

§ 2.

Inndragning av finsk ren eller av dens verdi.

Kommer ren hjemmehørende i Finnland på norsk område, kan enten hver tiende ren eller ti procent av renens verdi, denne ansatt som anført i § 17, inndras til inntekt for statskassen.

Er antallet av de ved samme leilighet påtrufne ren over tre hundrede, kan dog av det overskytende antall alene hver tyvende ren eller fem procent av verdien inndras.

Er antallet av de innkomne ren under ti, kan allikevel en ren eller verdien av en ren inndras.

Ved beregning av antallet av ren medtas ikke kalver under ett år.

Inndragning kan skje, uansett om det ikke kan tilregnes renens eier eller vokter, at den er kommet inn på norsk område.

Inndragning er ikke å anse som straff.

§ 3.

Skadeserstatning.

Skade voldt norsk innvåner av sådan ren som nevnt i § 2 eller av renens eier eller vokter, og skade voldt staten derved,

*) Bekjentgj. 3 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 25.
[1]) St.besl. 27 juni. Se Ot. prp. nr. 20. Innst. O. XI. St.tid., forh. i Ot. s. 623—628; i Lt. s. 208.

29 juni. Nr. 6.

at eier eller vokter har åvirket i statsskog, er renens eier pliktig til å erstatte. Dog kan erstatning ikke kreves for skade i statsskog, når renens eier eller vokter har opholdt sig her i riket for å drive renen tilbake og åvirkningen ikke har overskredet det nødvendige.

§ 4.

Omkostninger.

Omkostninger, som voldes i anledning av finsk rens overskridelse av riksgrensen ved offentlige tjenestemenns og de i § 5 nevnte menns reiser, underretning i henhold til § 11, inndragning, utdrivning, voktning og salg av inndratte ren m. v., er renens eier likeledes pliktig til å erstatte med det beløp, som fastsettes av fylkesmannen. Omkostningene kan dog ikke kreves erstattet med et høiere beløp enn fem procent av de innkomne rens verdi, denne ansatt som anført i § 17.

§ 5.

Hvem der beslutter og foretar inndragning.

Inndragning i henhold til § 2 besluttes og foretas av lensmannen eller annen offentlig tjenestemann, som dertil bemyndiges av fylkesmannen. I forretningen skal derhos delta to av tjenestemannen tilkalte pålitelige, forstandige og kyndige menn.

§ 6.

Fremgangsmåten ved inndragning.

a. Ved inndragning i henhold til § 2 skal tjenestemannen og de i § 5 nevnte menn på grunnlag av sine personlige iakttagelser av de fremmede ren fastslå disses omtrentlige antall, når og hvor de er påtruffet, såvidt mulig hvem der er deres eier ved angivelse av samtlige rens øremerker og hårmerker, og hvorvidt eier eller vokter har fulgt renen over grensen.

b. De skal derhos avgi skjønn over arten og størrelsen av den skade, som renen og dens eier og vokter måtte ha voldt (§ 3). Ved dette skjønn skal det has for øie, hvorvidt ren hjemmehørende her i riket har medvirket til skaden.

c. Tjenestemannen avgjør, hvorvidt enten ren in natura eller dens verdi skal inndras.

d. Besluttes inndragning in natura, foregår den ved utskilning eller innfangning eller om fornødent ved nedskytning. Foruten det i § 2 nevnte antall ren tas på denne måte derhos i besiddelse så mange ren, som overensstemmende med § 17 antas fornødne til dekkelse av de i § 3 nevnte skadeserstatninger og, under iakttagelse av den i § 4 fastsatte begrensning, de omkostninger, som måtte være voldt og som antas å ville voldes og som efter § 4 kan kreves erstattet.

e. Besluttes inndragning av renens verdi, skal beslutningen gå ut på, at vedkommende reneier, hvis navn dog ikke angis, tilpliktes å betale det beløp, som motsvarer den inndratte verdi (§ 17), skadeserstatninger (§ 3) og omkostninger (§ 4).

Selv om inndragning av verdi besluttes, bør dog nogen enkelte ren nedskytes, for at deres øremerker og hårmerker kan tjene som bevismiddel. Verdien av disse dyr fastsettes overensstemmende med reglene i § 17 og går til avdrag i nevnte beløp.

f. Såvidt mulig må kjøre- og trekkren ikke inndras in natura eller nedskytes.

g. Såfremt renens eier eller nogen på hans vegne på stedet betaler de ovennevnte beløp og uten ophold fører renen over til dens hjemland, blir videre forføining å undlate.

h. I alle tilfelle, hvor dertil har vært anledning, skal avklipp av renens øremerker og avbildning av dens hårmerker tas for å vedlegges protokollen.

§ 7.

Rett for finsk reneier og tjenestemann til å overvære inndragning.

Er eier eller vokter av ren, om hvis inndragning der er spørsmål, eller vedkommende finske tjenestemann tilstede ved forretningen, har de rett til å overvære denne og bli hørt.

§ 8.

Utdrivning av ren.

I Finnland hjemmehørende ren, som finnes på norsk område, kan når som helst utdrives, hvad enten der iverksettes inndragning efter § 2 eller ikke.

§ 9.

Hvem der beslutter og foretar utdrivning.

Utdrivning i henhold til § 8 besluttes og foretas av den i § 5 nevnte tjenestemann.

§ 10.

Fremgangsmåten ved utdrivning.

Utdrivning i henhold til § 8 foregår på den måte, som finnes hensiktssvarende. Renen må som regel ikke drives lenger enn over riksgrensen. Befryktes renen å ville vende tilbake til norsk område, innen den antas å kunne avhentes av finsk tjenestemann, kan den dog drives frem til nærmeste finske reneier, som har ren under voktning, og mot erkjennelse for mottagelsen overleveres denne til midlertidig voktning inntil den finske tje-

nestemann eller eieren avhenter den eller førstnevnte treffer annen forføining med den.

§ 11.

Underretning til tjenestemann i renens hjemland.

Såvidt mulig samtidig med utdrivningen skal tjenestemannen skriftlig eller telegrafisk eller pr. telefon gi vedkommende finske tjenestemann underretning om utdrivningen. Underretningen skal derhos inneholde oplysning om de utdrevne rens omtrentlige antall, øremerker og hårmerker, forsåvidt disse har kunnet iakttas eller erholdes, og når og hvor renen er påtruffet og utdrevet samt i tilfelle til hvilken reneier den måtte være overlevert (§ 10).

Har inndragning av ren eller dens verdi funnet sted, bør også dette meddeles.

§ 12.

Avhentning av norsk ren, som er utdrevet fra Finnland.

Efter mottagelsen av sådan underretning som nevnt i konvensjonens § 11 om, at finsk tjenestemann har utdrevet norsk ren fra finsk område, skal den norske tjenestemann, såvidt mulig uten ophold, underrette renens eier eller eiere, såfremt disse kjennes, om utdrivningen, og avhente eller la avhente den utdrevne ren, også om den i henhold til konvensjonens § 10 måtte være overlevert norsk reneier.

Når avhentning har funnet sted, skal den norske tjenestemann snarest mulig skriftlig eller telegrafisk eller pr. telefon derom underrette den finske tjenestemann, fra hvem han har mottatt ovennevnte underretning.

De med avhentning og voktning av renen samt underretning forbundne omkostninger kan kreves helt eller delvis betalt av renens eiere, en for alle og alle for en. Beløpet kan inndrives ved utpantning efter fylkesmannens ordre.

§ 13.

Utskilning av ren.

Ved utdrivning (§ 10) og avhentning (§ 12) må ikke medtas ren som tilhører det rike hvorfra utdrivning skjer eller er skjedd. Er den ren som skal utdrives eller avhentes sammenblandet med annen ren, må utskilning foretas. Forinnen utskilning foregår, må tjenestemannen eller reneier i det rike, hvor den ren som skal utskilles er hjemmehørende, underrettes, såfremt dette kan skje uten at derved voldes vesentlig forsinkelse eller ulempe.

§ 14.

Fornyet inndragning av utdrevet finsk ren.

Kommer finsk ren, som har vært gjenstand for inndragning og utdrivning, pånytt inn på norsk område, kan ny inndragning straks foretas, såfremt renen i henhold til § 10 har vært overlevert reneier eller avhentet i henhold til § 6 litr. g eller konvensjonens § 12.

Har avhentning i henhold til konvensjonens § 12 ikke funnet sted, og dette ikke antas å kunne tilregnes den finske tjenestemann, som hadde å avhente renen, kan ny inndragning ikke iverksettes, før fjorten dager er hengått siden den første inndragning.

§ 15.

Protokollasjon.

Den tjenestemann, som foretar inndragning eller utdrivning, skal derover føre protokoll, om mulig på stedet. Protokollen skal underskrives av tjenestemannen og i de nedenfor under litr. a—d anførte tilfelle også av de i § 5 nevnte menn.

I protokollen skal anføres:

a. nøiaktigst mulig sted og tid, hvor og når de fremmede ren er iakttatt, disses omtrentlige antall og om gjørlig deres øremerker og hårmerker, og hvorvidt reneier eller vokter har fulgt renen over grensen,
b. hvorvidt reneier eller tjenestemann fra renens hjemland har vært tilstede ved forretningen, og hvad de i tilfelle har hatt å anbringe,
c. hvorvidt renen og dens mulige ledsagere har voldt skade (§ 3), og i tilfelle for hvem og av hvilken art samt det avgitte skjønn over skadens størrelse,
d. om inndragning blev besluttet, og om denne foretokes i renen eller i dens verdi og i førstnevnte tilfelle på hvilken måte den foregikk (utskilning, fastkastning, nedskytning) samt hvilket antall ren der inndroges, deriblandt til dekkelse av skadeserstatning (§ 3) og omkostninger (§ 4),
e. om utdrivning av renen fant sted, og hvorledes og hvorhen utdrivningen skjedde (§ 10),
f. om utskilning i henhold til § 13 fant sted, og i så fall når, hvor og hvorledes samt hvem derom blev underrettet,
g. om avhentning av renen fant sted, og i tilfelle av hvem den hentedes,
h. om og i tilfelle når og på hvilken måte den i § 11 nevnte underretning blev gitt.

Nærmere forskrifter om protokollasjonen gis av vedkommende fylkesmann.

29 juni. Nr. 6.

§ 16.

Utskrift av protokollen sendes fylkesmannen.

Utskrift av det ved inndragning (§ 2) og utdrivning (§ 8) protokollerte (§ 15) sendes snarest mulig av tjenestemannen til fylkesmannen, som straks sender gjenpart av den mottatte utskrift til vedkommende landshøvding i Finnland.

Når fylkesmannen i henhold til konvensjonens § 16 fra landshøvdingen i Finnland mottar utskrift av finsk protokoll over inndragning og utdrivning av norsk ren, underretter han dens eier om de trufne forføininger.

Samtidig skal fylkesmannen underrette reneieren om adgangen til i henhold til konvensjonens § 20, jfr. nærværende lovs § 20, å fremsette besværing over den stedfunne inndragning.

§ 17.

Fastsettelse av renens verdi.

Ved inndragning av renens verdi og ved ansettelse av maksimumsbeløpet for omkostninger (§ 4) beregnes verdien ved å multiplisere antallet av de innkomne ren (§ 2) med en fastsatt gjennemsnittspris pr. ren.

Denne gjennemsnittspris legges også til grunn, når ren tas i besiddelse til dekkelse av skadeserstatning og omkostninger (§ 6 litr. d), og når enkelte ren nedskytes (§ 6 litr. e, annet ledd).

Gjennemsnittsprisen fastsettes for hvert kalenderår på den i konvensjonens § 17 siste ledd omhandlede måte.

§ 18.

Utbetaling av inndratt verdi og av erstatning og omkostninger.

Ved hvert halvårs utløp skal fylkesmannen sende vedkommende landshøvding i Finnland opgave over de beløp, som overensstemmende med konvensjonens § 18 kreves betalt forskuddsvis av offentlige finske midler.

De beløp, som i henhold til nevnte bestemmelse i konvensjonen skal erlegges i anledning av inndragning i Finnland av verdien av norsk ren tillikemed erstatnings- og omkostningsbeløp, skal utbetales forskuddsvis av statskassen.

Fylkesmannen påser, at de forskuddsvis utbetalte beløp blir refundert av vedkommende reneiere. Beløpene kan inndrives ved utpantning efter fylkesmannens ordre.

§ 19.

Overskudd ved salg av finsk ren, som er inndratt til dekkelse av erstatning og omkostninger.

Har salget av de til dekkelse av skadeserstatning eller omkostninger inndratte finske ren (§ 6, litr. d) bragt overskudd, skal dette ved fylkesmannens forføining sendes vedkommende landshøvding i Finnland for å utbetales renens eier.

§ 20.

Besværing over inndragning.

Reneier, hvis ren har vært gjenstand for inndragning, kan innen tre måneder efter mottatt underretning i henhold til konvensjonens § 16 (jfr. nærværende lovs § 16) inngi besværing over forføiningen til lensmannen i sitt hjemland (jfr. konvensjonens § 20). Besværingen fra norsk reneier skal av lensmannen straks oversendes fylkesmannen og av ham tilstilles vedkommende finske landshøvding ledsaget av mulige bemerkninger. Fylkesmannen og landshøvdingen kan også selv fremsette sådan besværing, når de finner føie til å foreslå inndragning ophevet eller forandret.

Fylkesmannen avgjør besværingen fra finsk reneier eller fra landshøvdingen. Fylkesmannen kan efter anstilt prøvelse og om fornødent efter innhentede nye oplysninger opheve eller forandre inndragningen. Hvis de nye oplysninger antas å være av betydning for avgjørelsen, skal de, forinnen denne treffes, forelegges landshøvdingen.

Opheves eller forandres inndragningen, skal, om denne har voldt reneieren skade, erstatning herfor fastsettes i avgjørelsen og betales av statskassen.

§ 21.

Loven uanvendelig likeoverfor reisendes ren og slakteren.

Bestemmelsene i denne lov har ikke anvendelse på kjøre- eller trekkren, som Finnlands innvånere benytter på reiser i Norge, eller på slakteren, som under betryggende voktning lovlig innføres.

§ 22.

Forbud mot å søke bevirket, at finsk ren kommer inn på norsk område.

Det er forbudt ved lokkemidler eller på annen måte å søke å bevirke, at finsk ren kommer inn i Norge.

Den, som overtrer forbudet, straffes med bøter, såfremt ikke den almindelige lovgivning medfører høiere straff.

29 juni. Nr. 6.

§ 23.

Reneiers plikt til å yde bistand.

Reneier er pliktig til på vedkommende norske tjenestemanns forlangende å yde bistand

a. ved inndragning i henhold til § 2, jfr. § 6 og § 14,
b. ved utdrivning i henhold til § 8, jfr. § 10,
c. ved avhentning i henhold til § 12,
d. ved utskilning i henhold til § 13.

Derhos er reneier, som har ren under voktning, på forlangende av vedkommende finske tjenestemann pliktig til å motta norsk ren, som er utdrevet fra Finnland, til midlertidig voktning i henhold til konvensjonens § 10, annet ledd.

Godtgjørelsen for bistanden og voktningen bestemmes av den i § 5 nevnte tjenestemann. Dennes bestemmelse kan kreves prøvet av fylkesmannen.

Reneier, som undlater å yde sådan bistand eller overta sådan voktning som ovenfor nevnt, eller som er forsømmelig med å yde bistanden eller med voktningen, straffes med bøter.

§ 24.

Tjenestemannens og mennenes godtgjørelse.

Kongen bestemmer, hvilken og hvor stor godtgjørelse vedkommende tjenestemann skal tilkomme i anledning av inndragning (§§ 5 og 6 jfr. § 14), utdrivning (§§ 8, 9 og 10), avhentning (§ 12) og utskilning (§ 13).

Det samme gjelder godtgjørelsen til de i § 5 nevnte menn for deltagelse i inndragningsforretning (§ 6).

§ 25.

Særbestemmelser vedkommende strekningen mellem Mutkavarre og Jacobselvs utløp.

De i nærværende lov inneholdte bestemmelser skal ikke ha anvendelse innenfor de to rikers landområder på begge sider av riksgrensen på strekningen mellem Mutkavarre og Jacobselvs utløp. Såvel med hensyn til ren som andre husdyr skal for denne strekning inntil Kongen anderledes bestemmer forholdes i overensstemmelse med de regler, som inneholdes i konvensjonen mellem Norge og Russland av 14de—2nen mai 1826, dens artikkel 8.

§ 26.

Lovens ikrafttreden og ophevelse av eldre bestemmelser.

Nærværende lov trer i kraft straks.

Nedennevnte bestemmelser opheves:

a. § 4 i lov av 7 september 1854 inneholdende bestemmelser

med hensyn til benyttelsen av visse strekninger i Finmarken til renbeite og bevoktning av renhjorder m. v. og 29 juni. Nr. 6.

b. lov av 17 juni 1869, inneholdende forandringer i foran nevnte lov, forsåvidt den ennu er i kraft.

Lov *)[1]) om forandring i den midlertidige lov av 24 mars 1923 om tillegg til lovgivningen om akkordforhandling og konkurs. 29 juni. Nr. 7.

I. I den midlertidige lov av 24 mars 1923 om tillegg til lovgivningen om akkordforhandling og konkurs skal § 10, annet ledd lyde således:

Avbetaling på forpliktelser fra tiden før innsendelsen av ansøkning om administrasjon kan foregå, men ikke i større utstrekning enn administrasjonsstyret finner påkrevet av hensyn til fordringshavernes personlige behov eller deres erhvervsvirksomhet. Finansdepartementet kan dog av særlige grunner tillate avbetaling også i andre tilfelle. Avbetalingene må ikke overstige, hvad der med sikkerhet kan påregnes som dividende, om banken skulde overgis til konkursbehandling. Avbetalingene med tillegg av 4 pct. rente gjelder i tilfelle som forskudd på konkursdividenden eller akkordprocentene.

II. Denne lov trer i kraft straks.

Kongelig resolusjon**) om endring i politivedtektene for Haugesund. 29 juni.

Kongelig resolusjon *), hvorved med hjemmel i § 13 i lov om ulykkesforsikring for industriarbeidere av 13 august 1915 foretas forandringer i den ved stortingsbeslutning av 8 juli 1919 fastsatte inndeling i fareklasser og premiesatser for ulykkesforsikringen for industriarbeidere. 29 juni.

Forandringene trer i kraft fra 1 januar 1924.

Forandringer i den ved stortingsbeslutning av 8 juli 1919 fastsatte inndeling i fareklasser og premiesatser for R. F. A.

I.

Der fastsettes en ny 25. fareklasse med premiesats 125 ‰ og en 26. fareklasse med premiesats 150 ‰.

---

*) Bekjentgj. 3 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 25.

**) Bekjentgj. 3 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 25, hvor politivedtektenes § 31, næstsiste passus, i endret lydelse er inntatt.

[1]) St.besl. 27 juni. Se Ot. prp. nr. 34. Innst. O. nr. 68. St.tid., forh. i Ot. s. 587—589, 591—618; i Lt. s. 184—204.

29 juni. II.

1. Treskeverk, hakkelsskjærerier, eventuelt i forbindelse med vedskjærerier eller lignende, høipresser, motorploger etc. overføres fra 24. til 26. fareklasse.
2. Mekanisk dreven virksomhet ved gårdsbruk, alle arbeider under ett (også statens, by- og landkommunens) overføres fra 24. til 26. fareklasse.
3. Arbeide i eller ved pakkhus og lagere overføres fra 5. til 4. fareklasse.
4. Bergverksdrift med tilhørende hyttedrift, vaskeri, brikkettering, transport etc., alle arbeider under ett overføres fra 17. til 16. fareklasse.
5. Bygning, reparasjon og oppusning av fartøier av jern, stål, betong (maskinverksted, støperi, modellverksted, kjelverksted etc.) alt arbeide under ett, opbrekning av skib overføres fra 10. til 9. fareklasse.
6. Bygning, reparasjon og oppusning av fartøier av tre eventuelt inklusive maskinverksted etc., båt- og jektebygning overføres fra 10. til 9. fareklasse.
7. Drift av elektrisitetsverk med eller uten ledningsarbeider og installasjon overføres fra 10. til 8. fareklasse.
8. Mekaniske vaskerier (eventuelt i forbindelse med kjemiske vaskerier), strykerier overføres fra 15. til 12. fareklasse.
9. Entreprenørforretninger (anleggs- og byggearbeider, alle slags) overføres fra 15. til 13. fareklasse.
10. Utbygning av kraftanlegg (store) samt alle i forbindelse dermed forekommende arbeider (heri også statens og kommuners anlegg) overføres fra 18. til 13. fareklasse.
11. Fabrikkanlegg (store) alle under ett, overføres fra 15. til 13. fareklasse.

29 juni. **Kongelig resolusjon***), hvorved bestemmes:

1. Med hjemmel i arbeiderbeskyttelseslovens § 18, således som denne lyder efter tilleggslov av 11 juli 1919, bestemmes, at fabrikker som fremstiller svovlsyre, salpetersyre eller ammoniumnitrat, uten anvendelse av elektrisitet ved den kjemiske prosess, skal opføres på den i paragrafen nevnte fortegnelse.
2. Med hjemmel i samme paragraf fastsettes nedenstående skjerpebestemmelser og renholdsregler for de under 1 nevnte bedrifter:

*) Bekjentgj. 3 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 25.

29 juni.

I. Skjerpende bestemmelser.

1. Garderoberum, forsåvidt arbeiderne skifter klær ved bedriften, vask, bad, forsåvidt der ikke er adgang til billige folkebad, og renholdsregler.
2. 8 timers skift ved de avdelinger som går med natt- og dagskift.
3. Forbud mot anvendelse av barn. Forbud mot anvendelse av unge arbeidere i de kontinuerlige avdelinger.
4. Særskilte spiserum, forsåvidt ikke alle arbeidere går hjem i hviletidene.

II. Renholdsregler.

1. Maskiner og inventar skal være anbragt således, at der er adgang til rengjøring av lokalene. Bedriften uvedkommende gjenstander, der kan gi anledning til støv og stank eller hindre arbeidsrummenes rengjøring må ikke finnes i disse. Arbeidsrummene må heller ikke benyttes som lagerrum i sådan utstrekning, at et godt renhold hindres.

Når der i eventuelt opsamlet smuss kan forekomme rester av det lagrede materiale, må vedkommende arbeider, som besørger rengjøringen, ta nøie vare på sådanne materialer og opsamle dem i dertil tjenlige beholdere.

2. Arbeidslokalene må daglig rengjøres og avfall fjernes. Hvis brensel opbevares i lokalene, må dette anbringes således, at renhold ikke hindres.

3. Arbeidslokalene skal være således vedlikeholdt, at de kan holdes rene.

Vegger og tak skal i sin helhet hvittes, males, vaskes eller på annen måte omhyggelig renses 1 gang årlig. Gulvene skal såvidt mulig være hele uten åpne fuger eller sprekker.

4. I rum, hvor der arbeides kun om dagen, må gulvene hver dag efter endt arbeide feies. I rum, hvor der arbeides på skift, må gulvene feies 1 gang daglig. Hvor det lar sig gjøre, skal der dynkes, før der feies. Hvor det lar sig gjøre, skal gulvene vaskes minst 1 gang om uken med varmt vann og såpe eller soda.

Minst 1 gang hver uke må maskiner, arbeidsbord, varmerør, vindusposter m. m. avtørres. Vinduene pusses minst 1 gang om måneden.

Hovedrengjøring utføres minst en gang årlig.

5. Gulv i skifterum (garderobe) rengjøres hver dag. Samtidig avtørres med en fuktig klut vindusposter, hyller m. m. Hovedrengjøring av skifterum utføres minst 2 ganger årlig.

6. Det er forbudt å spytte på gulvet. Der skal forefinnes et tilstrekkelig antall spyttebakker, som tømmes og rengjøres hver dag.

29 juni. Personer under 18 år må ikke anvendes til denne rengjøring.

7. Bedriften skal være forsynt med et tilstrekkelig antall vaskesteder med såpe og håndklær.

8. Forsåvidt bedriften har bad, skal badet til enhver tid holdes rent. En bestemt person skal ha ansvar for renhold av badet.

9. Der skal være et tilstrekkelig antall forsvarlig innrettede klosetter, særskilt for menn og kvinner, og pissoirer. Klosettene skal være forsynt med klosettpapir og skal rengjøres minst 2 ganger ukentlig. Beholdere skal tømmes og desinfiseres, så stank undgås.

10. Enhver arbeider bør vaske sig, før han spiser, og når han forlater arbeidet.

11. Disse bestemmelser utelukker ikke, at tilsynet kan gi pålegg, som utfyller eller skjerper ovenstående regler.

12. Et eksemplar av disse regler skal til enhver tid finnes opslått i hvert arbeidsrum og spiserum.

13. Disse regler trer i kraft den 1 oktober 1923. Overtredelse av reglene straffes med bøter, jfr. straffelovens § 339,2.

29 juni. **Kongelig resolusjon***) om herbergerlovens anvendelse i Ulstein herred, Møre fylke.

29 juni. **Kongelig resolusjon****) om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Elverum herred utenfor Leirets krets, Hedmark fylke.

29 juni. **Kongelig resolusjon****) om lukningsvedtekt for utsalgssteder innen Leirets krets av Elverum herred, Hedmark fylke.

29 juni. **Kongelig resolusjon***) om herbergerlovens anvendelse i Grindheim herred, Vest-Agder fylke.

29 juni. **Kongelig resolusjon***) om innskrenkning av jakttiden for elgokse og elgkolle i Østfold fylke.

29 juni. **Kongelig resolusjon***) om innskrenkning av jakttiden for elgokse og elgkolle i Hedmark fylke.

29 juni. **Kongelig resolusjon***) om innskrenkning av jakttiden for elgokse og elgkolle i Opland fylke.

29 juni. **Kongelig resolusjon***) om totalfredning av hjort innen Sogn og Fjordane fylke.

---

*) Bekjentgj. 3 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 25.
**) Bekjentgj. 3 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 25, hvor den nye vedtekt er inntatt.

Kongelig resolusjon*) om forbud mot snarefangst av småvilt i endel herreder i Nord-Trøndelag fylke. 29 juni.

Kongelig resolusjon*) hvorved bestemmes: 29 juni.

I. I medhold av § 6 i lov angående lappene i kongerikene Norge og Sverige av 2 juni 1883, jfr. lov nr. 2 av 29 juni 1922, bestemmes, at grensen mellem distriktene nr. 11, Rørvik, i Nord-Trøndelag og Nordland fylker og distrikt nr. 19 Susendal i Nordland fylke på strekningen fra nordre Bisegvann til riksgrensen for fremtiden skal være overensstemmende med en fremlagt beskrivelse.

II. Nærværende resolusjon trer i kraft straks. Samtidig opheves, forsåvidt angår heromhandlede grensestrekning, de kongelige resolusjoner av 10 juli 1894, 3 september 1898 og 23 juli 1909.

Beskrivelse

av grensen mellem distrikt nr. 11, Rørvik og distrikt nr. 19 Susendal, forsåvidt angår strekningen mellem Nordre Bisegvann og riksgrensen:

Fra Nordre Bisegvann langs Bisegvassdraget gjennem Søndre Bisegvann til Kroken (735) vest for Lille Kjukkelen, derfra rett linje til vestligste bukt i Store Kjukkelvann, videre en linje gjennem nevnte vann nordenom den store holmen i vannet frem til dets sydøstligste bukt, derfra en rett linje til vannet med høidetallet 886 i Viermadalen, derfra den elv, som fra sydøst faller ut i vannet, inntil dens utspring i Store Börgefjell, derfra en rett linje til et punkt i grensen mellem Nordland og Nord-Trøndelag fylker en kilometer sydvest for fjelltoppen 1326, derfra fylkesgrensen til fjelltoppen 1326, derfra høideryggen til fjelltoppen 1340 og videre en rett linje ned til vannet med høidetallet 1067 og derfra bekken fra dette vann til riksgrensen.

Kongelig resolusjon*) om nedsettelse av maksimalhastigheten for motorvognkjøring på en strekning av 150 meter ved Foss mølle i Sande herred, Vestfold fylke. 29 juni.

Knogelig resolusjon, hvorved bestemmes: 29 juni.

1. De av Fredrikstad bystyre i møter den 3 og 31 mai 1923 godkjente og av en generalforsamling den 8 juni 1923 vedtatte vedtekter for Fredrikstad samlag til salg og skjenkning av øl, vin, fruktvin og mjød stadfestes i medhold av § 23, 1 ledd, i monopolloven av

*) Bekjentgj. 3 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 25.

29 juni. 16 september 1921 som gjeldende inntil videre, — dog ikke lenger enn til utgangen av året 1928.

2. Det pålegges fylkesmannen i Østfold fylke å påse, at der innen utgangen av hvert års februar måned innsendes til Socialdepartementet regnskap og beretning om samlagets virksomhet i det forløpne år.

3. Den av Fredrikstad bystyre i møte den 3 mai 1923 med 33 mot 27 stemmer fattede og i møte den 31 s. måned med 33 mot 27 stemmer gjentatte beslutning om tidspunktet for ikrafttreden av den i samme møter besluttede bevilling for samlaget til salg og skjenkning av øl og vin m. v. stadfestes i medhold av § 16, siste ledd, jfr. § 43, siste ledd, i lov av 30 september 1921 om kommunestyre i byene.

29 juni. **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmes:

1. Den av Mandal bystyre i møter den 20 mars og 15 mai 1923 fattede beslutning om meddelelse av salgs- og skjenkebevilling til Mandal samlag for ølhandel stadfestes i henhold til lov nr. 3 av 30 september 1921 § 43, jfr. § 16, jfr. lov nr. 3 av 16 september 1921 §§ 23 og 35, som gjeldende inntil utgangen av året 1928.

2. De på generalforsamling i samlaget den 19 januar 1923 fastsatte og av Mandal bystyre i møter den 20 mars og 15 mai 1923 godkjente vedtekter for samlaget stadfestes i henhold til lov av 17 mai 1904, jfr. lov nr. 3 av 16 september 1921, §§ 23 og 35, som gjeldende inntil videre, — dog ikke lenger enn til utgangen av året 1928.

3. Det pålegges fylkesmannen innen utgangen av hvert års juni måned å innsende til Socialdepartementet den årlige beretning om samlagets virksomhet og fortegnelse over dets medlemmer.

29 juni. **Kongelig resolusjon**, hvorved i henhold til lov om fattigvesenet av 19 mai 1900 § 31 bestemmes, at rentene av det senest i kongelig resolusjon av 6 oktober 1922 omhandlede sikkerhetsfond ved A/S Røstvangen gruber i Kvikne herred, Hedmark fylke, inntil videre stilles til disposisjon for Kvikne kommune til dekning av utgifter ved understøttelse av arbeidere som er blitt arbeidsledige ved grubenes driftsstans.

29 juni. **Kongelig resolusjon**, hvorved i henhold til § 58 i lov av 18 juli 1913 om tillegg til lov om postvesenet av 12 mai 1888 bestemmes, at kommunale telefonanlegg skal som inntektsbringende og erhvervsmessige være undtatt fra portofrihet.

Lov*) [1]) om forandring i og tillegg til toll- 30 juni.
lovgivningen.

§ 1. Ved fortolling av varer, hvorav toll skal erlegges med visse procent av varens verdi, plikter fortolleren å avgi skriftlig erklæring om fortollingsverdien samt om varens pris og andre forhold, som efter tolltariffens regler derom er bestemmende for varens ansettelse til fortollingsverdi. Fortolleren plikter likeledes i den utstrekning, det er gjørlig, å fremlegge faktura, fraktbrev og andre dokumenter, som tollopsynet måtte forlange til kontroll med hans angivelse av varens pris m. v.

Om form og innhold av nevnte erklæring og bevisdokumenter kan Tolldepartementet treffe nærmere bestemmelse.

Tollopsynet er berettiget til såvel ved fortollingen som senere å kontrollere de meddelte opgaver vedrørende varens fortollingsverdi ved eftersyn av vedkommendes forretningsbøker og øvrige regnskapsmateriale samt hans korrespondanse m. v.

§ 2. Såfremt fortolleren ikke avgir den i § 1 omhandlede verdiangivelse, eller tollopsynet ikke finner, at den av fortolleren angitte fortollingsverdi er i overensstemmelse med den verdi, som efter tolltariffens regler skal legges til grunn for tollberegninger, har tollopsynet efter beste skjønn å bestemme fortollingsverdien.

Hvis tollopsynet har vanskelig for i nevnte tilfelle å bestemme fortollingsverdien, kan det overlate bestemmelsen til den i § 3 omhandlede for tilfellet opnevnte vurderingsnevnd. Det samme kan fortolleren gjøre, om han ikke er tilfreds med den av tollopsynet bestemte fortollingsverdi. Fortolleren har dog adgang til å innanke saken for Tolldepartementet, som i så fall kan treffe endelig avgjørelse, om det dertil finner sig foranlediget. Det siste gjelder også, om verdien er fastsatt av den i § 3 omhandlede vurderingsnevnd.

§ 3. Vurderingsnevnden skal bestå av 3 uvillige og med hensyn til verdsettelsen av de varer, som forelegges nevnden, særlig sakkyndige menn. Av disse velger tollopsynet en og fortolleren en, mens den tredje, som skal være nevndens formann, velges av de nevnte to i fellesskap, eller om de ikke kan bli enige om valget, av stedets byfoged eller den embedsmann, som utfører stedets byfogedforretninger. Reises der fra nogen av partene innsigelse mot nogen av de valgte menn, avgjøres innsigelsen av vedkommende embedsmann, som i tilfelle opnevner nye medlemmer i stedet for de først valgte.

Forlangende om en verdibestemmelses foreleggelse for nevnden skal skje til den annen part innen 8 dager, efterat tollopsynet

---

*) Bekjentgj. 3 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 25.

[1]) St.besl. 27 juni. Se Ot. prp. nr. 4. Innst. O. XII. St.tid., forh. i Ot. s. 569—575; i Lt. s. 182—183.

30 juni. har truffet avgjørelse med hensyn til verdibestemmelsen, og den som har stillet forlangendet, har straks derefter å treffe forføining til nevndens opnevnelse. Finner nevnden, at fristen er overskredet, avviser den saken, og det har da sitt forblivende med tollopsynets avgjørelse, hvis dette har bestemt fortollingsverdien. Har tollopsynet ingen fortollingsverdi fastsatt, skal dette derpå straks fastsette sådan, hvorefter der blir anledning for fortolleren til overensstemmende med de nevnte regler å innbringe saken for nevnden.

Ved realitetsbehandlingen skal nevnden, efterat der er levnet partene rimelig tid til å anføre, hvad de anser påkrevet, overensstemmende med tolltariffens regler for verdifortolling bestemme den verdi, hvorefter fortollingen skal skje. Som verdi skal gjelde, hvad minst to av nevndens medlemmer blir enige om, eller om alle tre har hver sin verdsettelse, middeltallet mellem de verdier, som fremkommer som middeltall mellem de to høieste og de to laveste verdier.

§ 4. Vurderingsnevndens godtgjørelse fastsettes av Tolldepartementet efter forslag av nevnden.

Utgiftene ved nevndens behandling av en for den innbragt sak bæres av fortolleren, såfremt saken avvises, fordi den av fortolleren er forsent innbragt, eller såfremt fortolleren ikke har angitt til tollvesenet fortollingsverdien eller motvillig undlatt å avgi den i § 1 omhandlede erklæring eller fremlegge de sammesteds omhandlede bevisdokumenter, eller han har fremlagt uriktige dokumenter vedrørende fortollingsverdien. Likeledes bærer fortolleren de nevnte utgifter, hvis nevndens verdiansettelse med minst 10 pct. overstiger den av fortolleren angitte fortollingsverdi. I andre tilfelle bæres utgiftene av det offentlige.

Hvis fortolleren motvillig har undlatt å avgi den i § 1 omhandlede erklæring eller fremlegge de sammesteds omhandlede bevisdokumenter, eller hvis han har fremlagt uriktige dokumenter, blir tollen å beregne efter den fastsatte fortollingsverdi med et tillegg av 25 pct. Tillegget blir å beregne, uansett om fortolling finner sted efter verdiansettelse foretatt av tollopsynet eller efter verdiansettelse foretatt av vurderingsnevnden.

§ 5. Fortolleren kan ikke kreve varen utlevert, før fortollingsverdien er endelig bestemt. Varen kan dog, efterat fornøden besiktigelse av den har funnet sted, utleveres mot tilstrekkelig sikkerhetsstillelse for den eventuelle toll.

§ 6. Avgivelse av verdierklæring eller fremleggelse av bevisdokumenter, som fortolleren måtte innse var uriktige, straffes med bøter eller fengsel inntil 3 måneder, forsåvidt strengere straff efter den almindelige borgerlige straffelov ikke på tilfellet er anvendelig. Vedkommende varer kan i alle tilfelle inndras.

Saker angående sådanne forseelser, som ikke finnes å burde

medføre høiere straff enn bøter, behandles efter de til enhver tid for tollovertredelsessaker gjeldende regler. 30 juni.

§ 7. Denne lov trer i kraft straks.

Fra samme tid opheves § 118 i lov om tollvesenet av 20 september 1845.

Kongelig kunngjørelse *) [1]) om tollavgifter fra 1 juli 1923. 30 juni.

A.

I.

Den nugjeldende tolltariff forlenges til å gjelde utover 30 juni 1923 og inntil videre.

II.

Det midlertidige gjeldende tolltillegg opkreves ikke for følgende maskiner: Bensin-, petroleums- og råoljemotorer, elektromotorer og generatorer, treskemaskiner for motordrift, andre landbruksmaskiner.

B.

I.

Som ny § 8 i tolltariffens innledende bestemmelser inntas følgende bestemmelser: »Når varer skal fortolles efter verdien, regnes som tollverdi i almindelighet den innførte vares pris i utførselslandet med følgende tillegg, forsåvidt de ikke er innbefattet i prisen:

a. utførselsavgifter, hvis sådanne er pålagt,
b. innpakningsomkostninger,
c. frakt og andre forsendelsesomkostninger som assuranse, spedisjon o. l., inntil varene er utlosset eller avlastet på bestemmelsesstedet.

Er varen solgt til lavere pris enn den i utførselslandet på salgstidspunktet gjeldende almindelige pris for salg en gros innenlands eller for salg en gros til utførsel av vedkommende varer eller varer av lignende slags pliktes toll erlagt efter den høiere tollverdi, som fremkommer ved, at den høiere pris legges til grunn for beregningen. Likeledes pliktes toll erlagt efter den høiere tollverdi, som fremkommer ved, at der istedenfor den virkelige erlagte frakt beregnes almindelig for vedkommende vare gjeldende frakt.

Er varen sendt lenger enn til første tollsted, hvor den kunde være utlosset eller avlastet, kan der gjøres fradrag for den merutgift til frakt og andre forsendelsesomkostninger, som

*) Bekjentgj. 3 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 25.
[1]) Se St. prp. nr. 96. Innst. S. XII. St.tid. (ikke utk.).

30 juni. den lengere forsendelse har voldt, såfremt denne merutgift behørig legitimeres.

For varer solgt til levering legges den pris til grunn, som på salgstidspunktet gjelder på det utenlandske salgssted for levering til de avtalte tider. Er innførte varer ikke endelig solgt her til landet, gjelder som salgspriser prisene på avsendelsestidspunktet.

For varer, som har vært innlagt på transittoplag eller frilager eller oplagt i frihavn, kan Tolldepartementet bestemme, at fortollingstidspunktets priser skal legges til grunn ved verdiberegningen.

For varer, for hvis vedkommende de verdibestemmende faktorer ikke i det vesentlige kan bringes på det rene, settes fortollingsverdien lik salgsprisen (iberegnet emballasjeomkostninger, men ikke toll) fra grossist til detaljist her i landet på fortollingstidspunktet. Kan heller ikke sådan salgspris bringes på det rene, eller er varene vesentlig beskadiget, ansettes fortollingsverdien skjønnsmessig av tollopsynet på fortollingsstedet.

Ved omberegning av utenlandsk valuta til norske penger anvendes den i Kristiania noterte a vistakurs på det tidspunkt, som er bestemmende for ansettelsen av fortollingsverdien. De nærmere bestemmelser om omberegningen gis av Tolldepartementet«.

II.

Paragraf 12 annet avsnitt i de innledende bestemmelser forandres, så det kommer til å lyde:

»I særlige tilfelle kan Tolldepartementet tillate, at varer, som fra Norge sendes til utlandet til foredling, bearbeidelse eller reparasjon og atter innføres til landet, alene erlegger 15 pct., eller forsåvidt angår varer, som svarer toll efter verdien, den for samme gjeldende verditollprocent av omkostningene ved foredlingen m. v., deri iberegnet forsendelsesomkostninger, eller at de efter omstendighetene inngår mot en lavere toll eller tollfritt«.

III.

Anmerkning 2 under § 2 g i de innledende bestemmelser utgår og de nuværende §§ 8—12 forandres til §§ 9—13.

IV.

Foranstående bestemmelser trer i kraft straks.

30 juni. **Kongelig resolusjon***) hvorved bestemmes:

1. I henhold til den gitte bemyndigelse i den gjeldende anmerkning under »Kornvarer« bestemmes, at der fra og

*) Bekjentgj. 3 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 25.

med 1 juli d. å. og inntil videre ikke skal opkreves toll av de i tolltariffen under »Kornvarer — med undtagelse av malt — nevnte vareslags, samt av de sekker, hvori kornvarer innføres. 30 juni.

2. Den i post 1 omhandlede tollfrihet tilstås alene på betingelse av, at der av de beholdninger av tollfritt innførte varer, som forefinnes på lager, når tollen på vedkommende artikler igjen trer i kraft, blir å svare tariffmessig toll efter derom av Finans- og Tolldepartementet trufne nærmere bestemmelser, såfremt beholdningene utgjør:

For hvete . . . . . 10 000 kg.
For hvetemel . . . . . 5 000 »

Meddelelse til hæren, hvori anføres, at Handelsdepartementet på foranledning har uttalt, at departementet anser det som en selvfølge, at det ikke er adgang til å beregne skyssgodtgjørelsen efter nogen annen klasse enn den som føres av jernbanen på vedkommende strekning. Hvor det kun føres 3. klasse, som mellem Bergen og Nesttun, kan derfor godtgjørelsen ikke bli å beregne efter 2. klasse. 5 juli.

Det samme antas å måtte gjelde også for Nesttun—Osbanen, hvor det kun leilighetsvis føres 2. klasses vogner.

Lov *) [1]) om forandring i lov nr. 3 av 10 april 1915 med endringslover av 31 mai 1919 og 12 juni 1920 nr. 2 om barn, hvis foreldre ikke har inngått ekteskap med hverandre. 6 juli. Nr. 1.

Lov nr. 3 av 10 april 1915 om barn, hvis foreldre ikke har inngått ekteskap med hverandre, dens §§ 20 og 21 skal lyde så:

§ 20. Opfostringsbidraget skal fastsettes således, at der såvidt mulig faller like stor byrde på hver av foreldrene i forhold til deres økonomiske kår. Hvis den ene ikke kan bære nogen del av utgiftene, kan de helt legges på den annen.

For bidraget fastsetter vedkommende departement minstesatser pr. måned, med særlige satser eftersom barnet blir fostret op i by eller på landet og eftersom det er under 14 år eller mellem 14 og 16 år. Efter forslag fra herredsstyret kan fylkesutvalget forhøie minstesatsene med inntil 20 kroner eller nedsette disse med indtil 10 kroner pr. måned for det enkelte herred. I kjøpstæder og ladesteder med eget kommunestyre kan fylkesmannen efter forslag fra bystyret foreta lignende forhøielse eller nedsettelse. Fylkesutvalgets og fylkesmannens beslutninger kan bringes inn for vedkommende regjeringsdepartement, men uten opsettende virkning.

*) Bekjentgj. 9 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 26.
[1]) St.besl. 20. juni. Se Ot. prp. nr. 19. Innst. O. nr. 53. St.tid., forh. i Ot. s. 547—551, i Lt. s. 180.

6 juli. Nr. 1.

Hvis moren har barnet hos sig, skal faren betale et særskilt bidrag de første 9 måneder efter fødselen. Departementet fastsetter minstesatser med særskilte satser for by og land.

Bidragene skal settes høiere enn efter minstesatsene, når og i den utstrekning farens økonomiske evne tillater det. Bidragene kan settes lavere enn efter minstesatsene, når fylkesmannen efter de foreliggende oplysninger om foreldrenes økonomiske stilling eller om forpleiningsforholdene på stedet finner at ansettelse efter minstesatsene vilde virke ubillig, men skal grunnen til sådan nedsettelse i hvert tilfelle anføres i forelegget.

Opfostrings- og opamningsbidraget skal betales forskuddsvis for hver måned og blir å erlegge, selv om barnet skulde dø eller settes ut innen vedkommende måneds utløp. Bidragsfogden kan bestemme, at opamningsbidraget utbetales til vedkommende jordmor eller annen pålitelig person, såfremt denne er villig til å motta det og anvende det til morens og barnets beste.

Blir barnet sykt, og sykeutgifter påløper innen dets fylte 16 år, skal et særskilt bidrag til disse utgifter pålegges, hvis det begjæres av den, som har omsorgen for barnet, eller av dets verge eller av fattigvesenet når dette har måttet betale.

Dør barnet innen sitt fylte 16 år, skal der pålegges et særskilt bidrag til begravelsesutgifter, hvis den, som har bekostet begravelsen, gjør krav på det.

Også til barnets dåp og konfirmasjon skal, når det ikke er under farens omsorg, en særskilt hjelp pålegges faren, såfremt det begjæres av barnets mor eller dets verge. Konfirmasjonsbidrag kan også pålegges efterat barnet har nådd sådan alder, at opfostringsbidraget er bortfalt.

Begjæring om bidrag til barnets dåp, konfirmasjon, sykdom eller begravelse må være fremsatt innen 1 år efter den begivenhet, som har foranlediget utgiftene.

§ 21. Til barnets mor skal faren betale utgiftene ved nedkomsten og ved hennes forsvarlige pleie under barselleiet, derunder også det, som læge eller jordmor skal ha efter § 6. Dette gjelder også om fostret ikke er levedyktig; men kravet må da fremsettes for vedkommende myndighet innen et år efter nedkomsten; ellers taper moren det. Departementet fastsetter minstebeløpet for disse utgifter.

Faren skal betale bidrag til moren i de siste 3 måneder før fødselen. Departementet fastsetter minstesatser pr. måned særskilt for by og land. Er faren ikke ubemidlet, skal bidraget forhøies i forhold til hans økonomiske evne.

Hvor minstesatsene er forhøiet eller nedsatt i henhold til § 20 kan fylkesutvalget eller fylkesmannen i samme forhold forhøie eller nedsette de av departementet i henhold til denne § fastsatte minstebidrag.

Er barnet dødfødt tilfaller det efter § 20 tredje ledd fastsatte bidrag for den første måned efter fødselen barnets mor. 6 juli. Nr. 1.

Bidraget efter første ledd betales ved nedkomsten. Bidragene efter annet og tredje ledd betales månedsvis og forskuddsvis.

Lov *) [1]) om forandring i lov om statsøkonomisk eksamen ved Universitetet av 9 oktober 1905, kfr. lov av 27 mai 1910. 6 juli. Nr. 2.

§ 2 i lov om statsøkonomisk eksamen ved Universitetet av 9 oktober 1905, kfr. lov av 27 mai 1910 skal lyde så:

Adgang til å underkaste sig denne eksamen tilkommer enhver som er immatrikulert ved Universitetet og har underkastet sig enten den i lov om forberedende prøver ved Universitetet av 9 juni 1903 § 1, 1ste punktum, foreskrevne forberedende prøve eller bergeksamen eller avgangseksamen fra Krigsskolens øverste avdeling eller avgangseksamen fra Norges Tekniske Høiskole.

Under hvilke betingelser de der uten artium har bestått avgangseksamen ved Norges Landbrukshøiskole, ved handelsskoler og tekniske skoler samt ved Sjøkrigsskolens nederste avdeling skal ha adgang til å underkaste sig statsøkonomisk eksamen, bestemmes av Kongen.

Lov *) [2]) om tillegg til lov om foreldelse av fordringer av 27 juli 1896 dens § 2. 6 juli. Nr. 3.

I.

I § 2 i lov om foreldelse av fordringer av 27 juli 1896 tilføies et nytt ledd sålydende:

For skatter til stat eller kommuner begynner foreldelsesfristen i intet tilfelle å løpe før fra utgangen av det budgettår, for hvilket skatten er utlignet.

II.

Nærværende lov trer i kraft straks. Den kommer også til anvendelse på tidligere forfalne skatter, som ikke allerede er foreldet.

Lov *) [3]) om apotekereksamen. 6 juli. Nr. 4.

§ 1. Den farmasøitiske undervisning skal foregå ved Universitetet eller ved et farmasøitisk institutt knyttet til Universitetet.

*) Bekjentgj. 9 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 26.

[1]) St.besl. 27 juni. Se Ot.prp. nr. 23. Innst. O. nr. 57. St.tid., forh. i Ot. s. 623; i Lt. s. 208.

[2]) St.besl. 27 juni. Se Innst. O. nr. 63. St.tid., forh. i Ot. s. 587; i Lt. s. 183—184.

[3]) St.besl. 27 juni. Se Ot. prp. nr. 3. Innst. O. nr. 52. St.tid., forh. i Ot. s. 553—568; i Lt. s. 204—206.

6 juli. Nr. 4.

Den som vil begynne på det farmasøitiske studium, må ha: a) eksamen artium eller b) utdannelse fra handelsskoler, tekniske skoler, landbruks- og skogskoler, ungdomsskoler eller utdannelse på annen måte når han ved en optagelsesprøve, for hvilken de nærmere regler fastsettes av Kongen, godtgjør å ha de nødvendige kunnskaper.

Kongen kan treffe bestemmelse om tjenstgjøring i nogen tid på apotek, før den teoretiske undervisning begynner.

§ 2. Kongen gir bestemmelser om øvelser og kurser og forøvrig om vilkårene for å ta apotekereksamen.

§ 3. Apotekereksamen holdes offentlig av en eksamenskommisjon efter Kongens nærmere bestemmelse.

Eksamen skal omfatte disse fag:

Kjemi.
Fysikk.
Botanikk.
Farmasi med handelslære og bokholderi.
Farmakognosi med farmakologi.
Hygiene med næringsmiddelkjemi og bakteriologi.

§ 4. Eksamen deles i 3 avdelinger:

1ste avdeling omfatter de grunnleggende naturvidenskaper. 2nen avdeling omfatter praktiske prøver og avlegges efter minst $1^1/_2$ års tjeneste ved norsk apotek, 3dje avdeling omfatter mere spesielle fag.

§ 5. De nærmere bestemmelser om denne eksamen fastsettes ved reglement av vedkommende departement.

§ 6. Denne lov skal gjelde fra den tid Kongen bestemmer.

Fra samme tid opheves kap. 1—3 i lov av 18 juni 1884 om farmasøiters utdannelse m. v. med tilleggslov av 31 mai 1900 og lov av 2 juni 1836 om farmasøitisk eksamen.

Har nogen begynt sin læretid på apotek før denne lov gjelder, kan han ta farmasøitisk medhjelpereksamen og apotekereksamen efter den nu gjeldende ordning (jfr. lov av 18 juni 1884).

Den som har tatt apotekereksamen efter den nu gjeldende ordning, kan ta den nye eksamens 3dje avdeling uten å ha tatt dens 1ste og 2nen avdeling.

Kongen kan gi nærmere bestemmelser om undervisning og eksamen i overgangstiden både efter den gamle og nye ordning.

6 juli. Nr. 5.

Lov*) [1]) om omsetningsavgift av chokolade- og sukkervarer.

---

*) Bekjentgj. 9 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 26.

[1]) St. besl. 27 juni. Se Ot. prp. nr. 29. Innst. O. XV. St.tid., forh. i Ot. s. 575—587; i Lt. s. 181—182.

6 juli. Nr. 5.

Kapitel 1.

Innledende bestemmelser.

§ 1. Forsåvidt der er lagt avgift til statskassen på omsetning av chokolade- og sukkervarer, kommer de i nærværende lov og de i henhold til samme gitte bestemmelser til anvendelse.

§ 2. Som chokolade- og sukkervarer anses efter denne lov chokolade og chokoladevarer av enhver art, kakaopreparater ferdig til umiddelbart forbruk — med undtagelse av kakaopulver — lakris og lakrisvarer av enhver art, marsipanmasse, marsipan og marsipanvarer av enhver art samt konfekt, drops og annet sukkertøi av enhver art, herunder også kandiserte saker.

I tvilstilfelle avgjøres spørsmålet om en vares avgiftsplikt av vedkommende regjeringsdepartement.

Kapitel 2.

Om avgiften og dens betaling.

§ 3. Avgiften påhviler — med de i § 4 omhandlede undtagelser — alle her i landet tilvirkede og fra utlandet innførte tollpliktige chokolade- og sukkervarer, så snart de er innført her til landet eller under tilvirkning her bragt i en skikkelse, som gjør dem egnet til den tilsiktede bruk. Den, hvem avgiftsplikten påligger, skal derfor tilsvare den foreskrevne avgift, når varen ikke finnes i behold, og avgiften ikke er beriktiget på behørig måte.

§ 4. Fritatt for avgift er:

1. Varer, som utføres til utlandet eller innlegges på tolloplag til utførsel under iakttagelse av de av vedkommende regjeringsdepartement fastsatte regler.
2. Varer, som i fabrikker eller på lagre prøves med hensyn til kvalitet og derunder på stedet forbrukes.
3. Varer, der som medikamenter er gjenstand for apotekenes eneforhandling i detalj.

Departementet kan også frita varer for avgift, når de i andre tilfelle anvendes uten å forbrukes som nydelsesmiddel, eller når erleggelse av avgift finnes åpenbar urimelig.

§ 5. Avgiften skal være beriktiget forinnen varene utleveres fra tilvirkningsbedrift, omhandlet i § 14, eller forbrukes innen sådan eller utleveres av tollvesenet til fri rådighet. Dog kan vedkommende regjeringsdepartement på betingelser, som det fastsetter, tillate, at avgiftspliktige varer uten avgiftsberiktigelse utleveres av tollvesenet til tilvirkningsbedrit, omhandlet i § 14 eller fra en til en annen sådan bedrift.

§ 6. Av varer, som utleveres fra eller forbrukes innen tilvirkningsbedrift, omhandlet i § 14, plikter bedriftens innehaver

6 juli. Nr. 5.

å svare avgiften efter den verdi for dem, som vedkommende regjeringsdepartement bestemmer, såfremt varene leveres utelukkende eller fortrinsvis til forbrukere enten umiddelbart eller gjennem utsalg, som helt eller delvis tilhører ham eller i hvis økonomiske utbytte han er interessert; ved bestemmelse av verdien legges i almindelighet til grunn varenes almindelige detaljpris (avgiften iberegnet) med et fradrag, som departementet fastsetter under hensyn til den sedvansmessige gjennemsnittlige detaljhandlerfortjeneste. Det samme gjelder, hvis varene utelukkende eller fortrinsvis leveres til en enkelt mottager eller en begrenset krets av mottagere.

I andre tilfelle blir avgiften av varer, som utleveres fra eller forbrukes innen tilvirkningsbedrift, omhandlet i § 14, å svare efter varenes almindelige pris (prislisteprisen, avgiften ikke iberegnet) ved avhendelse fra tilvirkningsbedriften. Ved prisen, som skal innbefatte betalingen såvel for selve varen som for pakning, utstyr m. v., forstås engrosprisen uten fradrag for rabatt av nogen art, derunder kvantumsrabatt.

Av varer, som avgiftsberiktiges ved tollbehandlingen, svares avgiften efter varenes innførselsverdi med tillegg av toll og med et ytterligere tillegg av 25 pct. av det derved utkomne beløp. Innførselsverdien blir å legitimere og bestemme på samme måte og under samme civilrettslige og strafferettslige ansvar som til enhver tid fastsatt for fortollingsverdi ved tollberiktigelse av varer, hvorav der svares verditoll. I de tilfelle, hvor innførselsverdien overensstemmende hermed måtte bli å sette lik salgsverdien (eksklusiv toll og avgift) ved avhendelse fra grossist til detaljist her i landet, blir innførselsverdien å legge til grunn for avgiftsberegningen med tillegg av toll, men uten sådant procenttillegg som nevnt. Vedkommende regjeringsdepartement kan fastsette en annen tilleggsprocent enn den nevnte, når denne ikke finnes å svare til almindelig grossistavanse for innførte chokolade- og sukkervarer.

§ 7. Tilvirkningsbedrift, omhandlet i § 14, skal opføre varene i prislister, således at varene tilbys hele virksomhetens kundekrets for de anførte priser. Av prislistene skal 3 likelydende eksemplarer innsendes til vedkommende kontrollmyndighet. Enhver endring i prislistene skal senest innen 5 dager efter dens ikrafttreden på samme måte skriftlig anmeldes.

I de tilfelle, hvori § 6 1ste avsnitt kommer til anvendelse, kan vedkommende regjeringsdepartement fastsette nærmere bestemmelser om publikums adgang til tilvirkerens prislister og om merkning av varenes pakninger eller beholdere med detaljpris.

§ 8. Varer, hvis avgiftsberiktigelse skal skje ved tollbehandlingen, avgiftsberiktiges således:

Varene skal av importøren angis til avgiftsberiktigelse på den måte, at der samtidig med den almindelige tollangivelse avgis til tollvesenet en særskilt angivelse av varene. Angivelsen, som avgis i 2 eksemplarer, skal inneholde fullstendig oplysning om varenes art, mengde i vekt, pakning og innførselsverdi og blir forøvrig å utferdige efter vedkommende regjeringsdepartements nærmere bestemmelse. 6 juli. Nr. 5.

Avgiften erlegges til tolloppebørselsbetjenten efter samme regler og under samme vilkår, som gjelder for toll.

§ 9. Varer, som utleveres fra eller forbrukes innen tilvirkningsbedrift, omhandlet i § 14, avgiftsberiktiges ved at de i § 16 omhandlede fakturaeksemplarer, som blir å tilstille varemottagerne, eller — for varer som leveres direkte til forbruker — den i samme paragraf omhandlede detaljsalgsbok påklebes offentlige stempelmerker til beløp, motsvarende den ved anledningen pliktige avgift; stempelmerkene blir umiddelbart efter påklebningen å kassere.

Vedkommende regjeringsdepartement fastsetter, hvilke stempelmerker der skal brukes og treffer nærmere bestemmelse om merkenes forhandling. Departementet fastsetter likeledes regler for merkenes anbringelse og kassering samt bestemmer, under hvilke betingelser stempelmerker kan ombyttes eller helt eller delvis godtgjøres. Departementet treffer også de nærmere bestemmelser, som forøvrig måtte finnes påkrevet med hensyn til avgiftens beriktigelse, derunder bestemmelse om avgiftsberiktigelse av varer, som sedvansmessig utleveres arbeidere eller funksjonærer ved tilvirkningsbedriftene til personlig bruk.

§ 10. Mot sikkerhet, godkjent av vedkommende regjeringsdepartement, kan der ved kjøp av stempelmerker for avgiftspliktige varer tilstås en kreditt på inntil 3 måneder.

§ 11. Den av en tilvirkningsbedrift i løpet av en statsbudgettermin pliktede avgift skal utgjøre minst kr. 1 000,oo — ett tusen — kroner. Utgjør avgiften av de varer, som bedriften i terminen har avgiftsberiktiget mindre enn det nevnte beløp, blir derfor forskjellen straks å innbetale. Fra disse bestemmelser kan dog vedkommende regjeringsdepartement gjøre undtagelse, når dertil finnes særlig grunn.

For det ansvar, der som følge av denne bestemmelse kan opstå for en bedrift, plikter denne på vedkommende regjeringsdepartements forlangende å stille en av departementet godkjent sikkerhet.

§ 12. Til sikkerhet for pliktig avgift har Staten første prioritets panterett i alle de i vedkommende bedrift med tilhørende lagre beroende beholdninger av avgiftspliktige varer samt i de pakninger eller beholdere, hvori varene opbevares.

6 juli. Nr. 5.

Forsåvidt angår inndrivelse av skyldig avgift samt fortrinsrett for sådan avgift, finner de til enhver tid gjeldende regler om inndrivelse av og fortrinsrett for formues- og inntektsskatt til Staten tilsvarende anvendelse.

Når innehaver av bedrift, hvori avgiftspliktige varer tilvirkes, dør, åpner offentlig akkordforhandling eller hans bo tas under konkursbehandling, skal skifteforvalteren straks gi meddelelse derom til avgiftskontrollen.

§ 13. Det er forbudt andre enn vedkommende regjeringsdepartement her i landet å fremstille eller la fremstille eller her til landet innføre stempelmerker av samme slags eller lignende de, som er foreskrevet som avgiftsmerker. Likeledes er det forbudt andre enn departementet her i landet å fremstille eller la fremstille eller her til landet innføre de til sådanne merkers fremstilling og mangfoldiggjørelse nødvendige stempler, klichéer o. lign.

Kapitel 3.

Om fremstilling av og handel med avgiftspliktige varer.

§ 14. Erhvervsmessig fremstilling av avgiftspliktige varer må alene foretas av den, som har innhentet vedkommende regjeringsdepartements tillatelse dertil.

Enhver, som vil begynne sådan virksomhet, skal minst 1 måned i forveien inngi anmeldelse derom til departementet gjennem vedkommende kontrollmyndighet. Anmeldelsen skal inneholde oplysning om virksomhetens art, arten av de varer, som aktes tilvirket, virksomhetens beliggenhet og lokaler, dens innehaver og bestyrer. Før departementets tillatelse er meddelt, må tilvirkningen ikke begynnes.

Forandring i de nevnte forhold skal på samme måte anmeldes snarest mulig. Ophører virksomheten eller stanses den i et tidsrum av 3 måneder, skal såvel ophør som gjenoptagelse av driften anmeldes på samme måte minst 14 dager i forveien, og gjenoptagelse må ikke finne sted uten departementets tillatelse.

Departementet fastsetter de nærmere betingelser, som det av hensyn til kontrollen finner påkrevet for godkjennelse av en anmeldt virksomhets lokaler.

Erhvervsmessig fremstilling av avgiftspliktige varer må kun drives i de for departementet anmeldte og av dette godkjente lokaler. Det er ikke tillatt å la fremstillingen helt eller delvis utføre som hjemmearbeide.

§ 15. Engros- og kommisjonshandel med chokolade- eller sukkervarer må alene drives av den, som har vedkommende regjeringsdepartements tillatelse dertil.

§ 16. Ved avhendelse (utlevering) av avgiftspliktige varer fra tilvirkningsbedrift, omhandlet i § 14, skal der utferdiges faktura i 2 likelydende eksemplarer, hvorav det ene tilstilles mottageren samtidig med varene, mens det annet som bilag skal følge den i § 19 omhandlede salgsbok. Faktura blir dog ikke å utferdige for varer, som leveres direkte til forbrukere, idet disse varer blir å anføre i en særskilt detaljsalgsbok efter vedkommende regjeringsdepartements nærmere bestemmelse. 6 juli. Nr. 5.

Fakturaen skal inneholde fullstendig angivelse av varenes art, mengde i stykker eller vekt, pakning og av betalingen i norsk mynt for de avhendede varer, avgiften medregnet. Såfremt betalingen overhodet ikke eller kun delvis ydes i penger, skal fakturaen inneholde nøiaktig angivelse av motydelsens pengeverdi og av dens art og mengde, bekreftet med forsikring på tro og love fra selger og kjøper. Fakturering skal skje til de i prislisten anførte priser, og varene skal i fakturaen opføres med samme betegnelse som i prislisten. Dog kan avhendelse under annet merke skje, når begge betegnelser opføres i fakturaen.

Opføres der i en faktura også avgiftsfrie varer, skal disse anføres samlet for sig. Likeledes skal varer, som er avgiftspliktige efter forskjellige satser anføres samlet hver for sig. For hver av de omhandlede varegrupper utføres det samlede beløp i fakturaens hovedrubrikk.

For avgiftspliktige varer, som utleveres fra tilvirkningsbedrift, omhandlet i § 14, må der ikke utstedes andre fakturaer eller lignende avregningsdokumenter enn de her påbudte.

§ 17. Alle fakturaer over chokolade- eller sukkervarer skal — i tilfelle med påklebede stempelmerker — opbevares av varenes mottagere i 2 år, regnet fra utstedelsesdagen, forsåvidt ikke mottagerne efter annen lovbestemmelse har plikt til å opbevare fakturaene i lengere tid. Fakturaene blir på forlangende å forevise for vedkommende kontrollmyndighet eller politiet.

§ 18. Den, som mottar chokolade- eller sukkervarer og av de foreliggende omstendigheter forstår eller bør forstå, at varen ikke er behørig avgiftsberiktiget, skal, forsåvidt ikke forholdet på hans foranledning straks rettes, uten ophold anmelde saken til politiet, som snarest mulig innberetter den til vedkommende kontrollmyndighet. Undlater mottageren dette, blir han selv ansvarlig for avgiftens riktige betaling.

§ 19. Tilvirkningsbedrifter, omhandlet i § 14, skal føre offisielle salgsbøker og stempelmerkebøker. Vedkommende regjeringsdepartement kan i de tilfelle, hvor det måtte finne det hensiktsmessig, pålegge bedriftene tillike å føre offisielle lagerbøker over ferdige varer og bøker over tilgang og avgang av råstoffer.

De offisielle bøker innrettes og føres på sådan måte, som vedkommende regjeringsdepartement bestemmer.

6 juli. Nr. 5.

Bøkene avsluttes ved utløpet av hvert kvartal, underskrives av eieren eller bestyreren og innsendes med bilag til kontrollmyndigheten senest innen 7 dager efter kvartalets utløp.

§ 20. Tilvirkningsbedrift, omhandlet i § 14, og forhandler av chokolade- eller sukkervarer engros eller i kommisjon, plikter å føre almindelige handelsbøker. Vedkommende regjeringsdepartement kan kreve handelsbøkene ført på den måte, som det av hensyn til avgiftskontrollen måtte finne hensiktsmessig.

Kapitel 4.

Om kontrollen.

§ 21. De tjenestemenn, som av vedkommende regjeringsdepartement er antatt til å føre kontroll med de av loven omfattede tilvirkningsbedrifter, skal når som helst ha adgang til å foreta eftersyn såvel i bedriftens tilvirknings- og lagerlokaler som alle i forbindelse dermed stående rum samt å undersøke alle bedriftens i §§ 19 og 20 omhandlede bøker med bilag. Likeledes kan kontrollens tjenestemenn når som helst opta eller la opta beholdning av varer og stempelmerker i nevnte virksomheter. Minst én gang årlig bør sådan optagelse av beholdning foretas og resultatet sammenlignes med bøkene. Vedkommende virksomheters innehavere eller bestyrere samt deres personale og arbeidere skal ved de nevnte undersøkelser yde all den hjelp og veiledning, som forlanges.

Kontrollens tjenestemenn har også rett til i kontrolløiemed å foreta undersøkelse av forretningslokaler og handelsbøker med bilag hos enhver, som forhandler chokolade- eller sukkervarer, og forretningens innehaver eller bestyrer samt personale plikter å yde all den hjelp og veiledning, som herunder forlanges.

§ 22. Politiets tjenestemenn har å føre tilsyn med denne lovs overholdelse og straks å underrette vedkommende regjeringsdepartement eller kontrollens tjenestemenn om enhver overtredelse eller omgåelse av loven eller de i henhold til samme gitte forskrifter, som kommer til deres kunnskap.

De skal derhos være pliktige til, når det forlanges, å være kontrollens tjenestemenn behjelpelig under utførelsen av deres hverv.

§ 23. Kontrollens og politiets tjenestemenn er forpliktet til overfor alle uvedkommende å hemmeligholde de drifts- og forretningsforhold, hvormed de gjennem sin virksomhet i kontrolløiemed måtte bli bekjent, likesom det er dem forbudt til personlig fordel å gjøre bruk av, hvad de således har erfart.

Det samme gjelder de personer, som har vært i kontrollens eller politiets tjeneste, men er fratrått denne.

§ 24. Utgiftene ved kontrollen bæres av statskassen. Godtgjørelsen til kontrollens tjenestemenn bestemmes av vedkommende regjeringsdepartement i de tilfelle, hvor fastsatt lønnsregulativ ikke kommer til anvendelse. 6 juli. Nr. 5.

§ 25. Vedkommende regjeringsdepartement utferdiger de nærmere forskrifter, som måtte være nødvendige angående kontrollens anordning og utførelse.

Kapitel 5.

Om påtale og straff.

§ 26. Den, som undlater å gjøre lovbefalt anmeldelse om erhvervsmessig fremstilling av avgiftspliktige varer eller påbegynner nogen sådan virksomhet uten tillatelse, straffes med bøter, men med bøter eller fengsel inntil 3 måneder, hvis hensikten har vært å unddra sådanne varer for erleggelse av foreskrevet avgift.

§ 27. Unddras statskassen pliktig avgift derved at den, hvem avgiftsberiktigelsen ifølge loven påligger, handler mot sin plikt til å utstede fakturaer eller tilsvarende avregningsdokumenter og stemple disse på behørig måte, straffes den pågjeldende med bøter og i gjentagelsestilfelle med bøter eller fengsel inntil 6 måneder.

§ 28. Er en efter § 27 straffbar handling iverksatt ved forfalskning av stempelmerker, forhøies straffen til fengsel fra 1 til 3 år.

Samme straff gjør den sig skyldig til, som lovstridig fremstiller eller innfører stempelmerker eller de i § 13 omhandlede stempler, klichéer og lignende.

Under særdeles formildende omstendigheter kan straffen i begge tilfelle nedsettes til fengsel under 1 år eller bøter.

§ 29. Den, som gir eller tilbyr gave til kontrolltjenestemann, med hvem han ifølge denne lovs bestemmelse har å gjøre, i hensikt å formå tjenestemannen til urettmessig å foreta eller undlate en tjenestehandling, straffes med bøter.

§ 30. Overtredelse av denne lov eller av de i henhold til den gitte bestemmelser eller forskrifter, blir, forsåvidt ingen særskilt straff derfor i denne lov eller i den almindelige brogerlige straffelov er fastsatt, å straffe med bøter.

Når nogen felles for forsettlig overtredelse av denne lov eller av de i medhold av samme utferdigede bestemmelser eller forskrifter, kan han dessuten for en tid av inntil 5 år eller for bestandig fradømmes retten til å drive den pågjeldende virksomhet.

§ 31. Den, som har gjort sig skyldig i en straffbar overtredelse av nærværende lov, hvorved statskassen er unddratt pliktig avgift, skal — også om straffeansvar ikke gjøres gjeldende

6 juli. Nr. 5.

— erlegge det dobbelte og i gjentagelsestilfelle det firedobbelte av det pliktige avgiftsbeløp. Har hensikten ikke vært å besvike statskassen, kan vedkommende regjeringsdepartement nedsette avgiftsbeløpet til enkel avgift.

Avgiftsbeløpet fastsettes i fornødent fall ved skjønn, optatt på den skyldiges bekostning.

Ubetydelige avgiftsbeløp eller avgiftsbeløp, som skjønnes uerholdelige, kan av vedkommende regjeringsdepartement eftergis.

§ 32. Når påtale for overtredelse av denne lov finner sted, svarer husbond for hustrus, barns og tyendefolks handlinger samt driftsherre og bestyrer for de ved deres virksomhet ansatte personers handlinger, hvad pengeansvar angår, medmindre det efter de foreliggende omstendigheter skjønnes, at det påtalte er skjedd mot deres vitende og vilje.

Bestemmelser om påtale for overtredelser av denne lov treffes av vedkommende regjeringsdepartement.

Kapitel 6.

Forskjellige bestemmelser.

§ 33. Ved innførsel av kakaobønner, kakaoskaller, kakaomasse, kakaosmør, lakrissaft, mandler, aprikos- og ferskenkjerner erlegges en særskilt råstoffavgift, motsvarende den til enhver tid gjeldende omsetningsavgift av chokolade- og sukkervarer, medmindre de førstnevnte varer godtgjøres ikke å skulle anvendes til chokolade- eller sukkervaretilvirkning, eller de blir overført til nogen av de i § 14 omhandlede tilvirkningsbedrifter, eller til forhandlere som med departementets tillatelse skal avhende varen utelukkende til sådanne bedrifter, eller godtgjøres å skulle anvendes til fremstilling av varer, der som medikamenter er gjenstand for apotekenes enehandel i detalj.

Vedkommende regjeringsdepartement treffer de nærmere bestemmelser om råstoffavgiftens størrelse og opkrevning og om vilkårene for varens fritagelse for samme.

§ 34. Er der ved avgiftspåleggets ikrafttreden eller ved forhøielse av avgiften inngått kontrakt om leveranse av varer efter en pris, hvori der ikke er tatt hensyn til avgiften eller forhøielsen, plikter mottageren å betale et tillegg, motsvarende avgiften eller det beløp, hvormed den er blitt forhøiet.

§ 35. Vedkommende regjeringsdepartement kan bestemme, at denne lov eller de viktigste av dens bestemmelser samt skattebeslutningen skal opslås i lokaler, hvor tilvirkning av avgiftspliktige varer finner sted.

§ 36. Denne lov trer i kraft fra den tid, Kongen bestemmer. Fra samme tid opheves lov av 1 mars 1922 om omsetningsavgift

av chokolade- og sukkervarer m. v. Dog blir loven av 1 mars 1922 fremdeles gjeldende, forsåvidt angår de avgiftspliktige varer, som, når nærværende lov trer i kraft, i ikkeavgiftsberiktiget stand finnes utenfor tilvirkningsbedriftene eller tollvesenets varetekt. For disse varer kan vedkommende regjeringsdepartement tilstå en mindre avgiftsrabatt, såfremt avgiften straks beriktiges. 6 juli. Nr. 5.

Kongelig resolusjon *), hvorved i forbindelse med sanksjon av foranstående lov nr. 5 av 6 juli 1923 bestemmes, at loven skal tre i kraft fra og med 1 august 1923. 6 juli.

Lov*)[1]) om tillegg til lov om stats- og kommunebidrag til norske arbeidsledighetskasser av 6 august 1915 med tilleggslover av 29 juli 1918, 30 juni 1921 og 7 juli 1922. 6 juli. Nr. 6.

I.

Når Kongen finner, at særlige grunner taler for det, kan han for et nærmere angitt tidsrum:

1. bestemme, at en arbeidsledighetskasse skal få refundert inntil ⅔ av understøttelsene istedenfor ½, jfr. lov om stats- og kommunebidrag til norske arbeidsledighetskasser av 6 august 1915 (med tilleggslover av 29 juli 1918, 30 juni 1921 og 7 juli 1922) § 1;
2. uten hinder av foran nevnte lovs § 2, nr. 4, forlenge den tid, som en kasse kan betale understøttelse for i løpet av et år.

II.

Denne lov trer i kraft den 1. juli 1923 og skal gjelde inntil 30 juni 1924.

Lov*)[2]) om endringer i og forlenget gyldighet av lov om industrielt hjemmearbeide av 15 februar 1918. 6 juli. Nr. 7.

I.

Lov av 15. februar 1918 om industrielt hjemmearbeide skal — med de endringer som er nevnt under II — inntil videre bli ved å gjelde, dog ikke lenger enn til 30 juni 1928.

II.

Følgende paragrafer i loven skal lyde således:

§ 2. Enhver arbeidsgiver skal føre særskilt liste over sine hjemmearbeidere. Brukes der mellemmann, skal han føres op i listen med tilføielse om, at han er mellemmann.

---

*) Bekjentgj. 9 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 26.

[1]) St.besl. 28 juni. Se Ot. prp. nr. 33. Innst. O. nr. 78. St.tid., forh. i Ot. s. 628—629; i Lt. s. 209.

[2]) St.besl. 28 juni. Se Ot. prp. nr. 35. Innst. O. nr. 79. St.tid., forh. i Ot. s. 629; i Lt. s. 209.

6 juli. Nr. 7.

Mellemmannen skal føre liste over dem han setter i arbeid, hvad enten de arbeider hjemme eller på hans verksted.

Arbeidsgiveren (mellemmannen) skal hvert år innen utgangen av februar sende to utskrifter av listen for det sist forløpne år til helserådet. Den ene utskrift beholder helserådet selv, mens den annen skal sendes videre til Hjemmearbeidsrådet.

§ 5, første og annet ledd. Ved hjemmearbeid, som ikke går inn under loven om arbeiderbeskyttelse i industrielle virksomheter, skal helserådet se til, at sundhetsforholdene i de rum, hvor arbeidet utføres, er så tilfredsstillende, som det med rimelighet kan kreves. Brukes der til arbeidet annen drivkraft enn menneskelig muskelkraft, skal tillike føres tilsyn med, at maskiner m. v. er således innrettet og vedlikeholdt, at arbeiderne og de, som ellers opholder sig på arbeidsstedet, er tilbørlig beskyttet mot ulykker.

Mangler som helserådet finner, skal det søke avhjulpet, likesom det til bedring av sundhetsforhold m. v. kan utferdige veiledende forskrifter.

§ 6. Tilsynet med denne lovs overholdelse føres av helserådet.

§ 22. Hjemmearbeidsrådet, helserådet, lønnsnevndene og tjenestemenn hos disse myndigheter har i arbeidstiden adgang til de verksteder og rum, hvor hjemmearbeid utføres, og likeså til forretningslokalene hos arbeidsgiverne.

De har rett til å se lønnsprotokoller og arbeidernes lønnsbøker og til å ta utskrift av listen over hjemmearbeidere og av lønnslistene.

På forlangende skal legitimasjon forevises. Helseråd viser legitimasjon som efter den til enhver tid gjeldende sundhetslovgivning. For Hjemmearbeidsrådet og dets utsendinger utferdiger departementet legitimasjon.

III.

Denne lov trer i kraft straks.

6 juli. Nr. 8.

Lov*)[1]) om forandringer i lov om statskontroll med skibes sjødyktighet av 9 juni 1903 med tilleggslov av 21 juli 1916.

I.

Paragraf 1 i lov av 9 juni 1903 om statskontroll med skibes sjødyktighet med tilleggslov av 21 juli 1916 skal lyde således:

*) Bekjentgj. 9 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 26.

[1]) St.besl. 3 juli. Se Ot. prp. nr. 24. Innst. O. nr. 54. St.tid., forh. i Ot. s. 536—539, 669—670; i Lt. s. 169—177, 206—208, 221—222.

Til betryggelse for, at de i lover og forskrifter opstilte fordringer betreffende skibs sjødyktighet opfylles, skal norske skib på 50 registertonn brutto og derover være underkastet sådan kontroll, som nærværende lov bestemmer. 6 juli. Nr. 8.

Maskindrevet fartøi på mellem 25 og 50 reg. tonn brutto skal bygges efter skibskontrollens regler. Ved innkjøp fra utlandet av sådant fartøi finner bestemmelsen i lovens paragraf 35, 2 anvendelse.

Efter Kongens nærmere bestemmelse kan loven i den utstrekning som måtte anses påkrevet også gis anvendelse på skib av mindre drektighet enn nevnt i 1ste ledd, på lektere samt på fremmede skib og lektere i norske havner.

Kontrollen med norske skib omfatter ethvert forhold, som betinger eller kan innvirke på et skibs sjødyktighet.

II.

Denne lov trer i kraft straks.

Lov*)[1]) om tillegg til lov om enerett for Staten til befordring av meddelelser ved hjelp av telegraflinjer og lignende anlegg av 29 april 1899 med tilleggslov av 18 august 1914. 6 juli. Nr. 9.

I.

I § 1 tilføies som siste ledd:

4. Kongen kan bestemme at innførsel og innenlandsk salg eller utleie av apparater eller deler av apparater for avsendelse eller mottagelse ad radiotelegrafisk eller radiotelefonisk vei skal være avhengig av særskilt tillatelse som gis av Kongen eller den han bemyndiger dertil.

Nærmere forskrifter om de vilkår på hvilke sådan tillatelse gis utferdiges av Kongen.

Spørsmål om hvad det forstås ved »deler av apparater« efter denne lov avgjøres av Kongen eller den han bemyndiger dertil.

II.

Denne lov trer i kraft straks.

Lov *)[2]) om tilleggsbestemmelse til lov om bruk av motorvogner av 21 juni 1912. 6 juli. Nr. 10.

I.

I lov om bruk av motorvogner av 21. juni 1912 § 27 inntas som næstsiste ledd følgende bestemmelser:

---

*) Bekjentgj. 9 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 26.

[1]) St.besl. 3 juli. Se Ot. prp. nr. 40. Innst. O. nr. 80. St.tid., forh. i Ot. s. 637; i Lt. s. 211.

[2]) St.besl. 3 juli. Se Ot. prp. nr. 10. Innst. O. nr. 77. St.tid., forh. i Ot. s. 631—637; i Lt. s. 209—211.

6 juli. Nr. 10. »For erhvervsmessig befordring av personer eller gods med motorvogn uten fast rute kan Kongen — efterat vedkommende kommunestyrer og fylkesveistyre har uttalt sig — fastsette innskrenkende bestemmelser for veistrekninger, som trafikeres av faste automobilruter.«

II.

Denne lov trer i kraft straks.

6 juli. Nr. 11. **Lov** [1]) om forandringer i lov om Norges Bank av 23 april 1892 med tilleggslover.

I.

Følgende paragrafer i lov om Norges Bank av 23 april 1892 skal for fremtiden lyde således:

§ 29. Hver avdelings bestyrelse velger årlig formann. Den samles til offentlig bekjentgjort tid efter representantskapets bestemmelse og ellers så ofte, den finner det påkrevet. Beslutninger fattes ved stemmeflerhet; er kun 2 medlemmer tilstede, må disse være enige, for at beslutning skal være gyldig. I bestyrelsens møter føres protokoll.

Ved avdelingene drives, forsåvidt ikke anderledes av representantskapet i forening med direksjonen bestemmes, de samme forretninger som ved hovedsætet.

En bestyrer er daglig tilstede i forretningstiden; han fører dagbok, som forelegges i bestyrelsesmøtene.

En bestyrer, som er bosatt utenfor den by, hvor vedkommende avdeling har kontor, kan tilstås godtgjørelse for nødvendige reiseutgifter efter representantskapets nærmere bestemmelse.

§ 32. Et medlem av regjeringen kan ikke, sålenge han innehar denne stilling, fungere som representant, direktør eller bestyrer.

Direktør eller bestyrer eller suppleant for disse kan ikke samtidig være medlem av eller suppleant for direksjon eller uten representantskapets tillatelse inneha annen stilling i annen bank

Representant, direktør eller bestyrer, der har innstillet sine betalinger, fratrer sin stilling og kan, selv om han atter blir rådig over sitt bo, ikke inntre i samme uten efter nytt valg.

II.

Denne lov trer i raft straks.

6 juli. **Kongelig resolusjon****) om hundeavgiftsreglement for ladestedet Mo.

---

*) Bekjentgj. 9 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 26.

**) Bekjentgj. 9 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 26, hvor avgiftsreglementet er inntatt.

[1]) St.besl. 3 juli. Se Ot. prp. nr. 27. Innst. O. XVII. St.tid., forh. i Ot. s. 644—668; i Lt. s. 217—221.

Kongelig resolusjon*) om forandring i § 3 i lukningsvedtekten for Hamar. 6 juli.

Kongelig resolusjon**) om opkrevning av toll-tillegg og tonnage-avgift i Narvik inntil 30 juni 1924. 6 juli.

Kongelig resolusjon***) om vedtekter for bruken av ild og lys i Svolvær havn. 6 juli.

Kongelig resolusjon†) om oprettettelse av havnestyre for uthavnen Husevåg i Davik herred, Sogn og Fjordane fylke m. v. 6 juli.

Kongelig resolusjon**) om nedsettelse av skogkonsesjonsgrensen for Søndre Land herred, Opland fylke. 6 juli.

Kongelig resolusjon**) om nedsettelse av skogkonsesjonsgrensen for Sørli herred, Nord-Trøndelag fylke. 6 juli.

Kongelig resolusjon**) om adgang til å drepe streifende hund i Herad herred, Vest-Agder fylke. 6 juli.

Kongelig resolusjon**) om adgang til å drepe streifende hund i Nordfold herred, Nordland fylke. 6 juli.

Kongelig resolusjon, hvorved bestemmes, at republikken Panama skal utskilles av legasjonen i Mexico's distrikt og henlegges under legasjonen i Washington. 6 juli.

Kongelig resolusjon, hvorved bestemmes: 6 juli.

1. Det ulønte konsulat i Belgrad omdannes til ulønt generalkonsulat, med distrikt omfattende det Serbisk-Kroatisk-Slovenske kongerike, og sorterende direkte under Utenriksdepartementet.
2. Det ulønte vicekonsulat i Zagreb omdannes til ulønt konsulat, med distrikt omfattende provinsene Kroatia-Slavonia Slovenia- og Dalmatia og sorterende under generalkonsulatet i Belgrad.

Regler††) for jakt og fangst i Toten bygdealmenning lodd nr. 2 i Opland fylke, approbert av Landbruksdepartementet 6 juli 1923. 6 juli.

---

*) Bekjentgj. 9 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 26, hvor § 3 i endret lydelse er inntatt.
**) Bekjentgj. 9 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 26.
***) Bekjentgj. 9 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 26, hvor vedtektene er inntatt.
†) Bekjentgj. 9 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 26, hvor grensene for det havnestyret underlagte område er beskrevet.
††) Bekjentgj. 10 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 27, hvor reglene er inntatt.

9 juli. Nr. 1.

Lov[*])[1]) om anbringelse av signaler og merker for målearbeider.**

§ 1. Staten og kommuner har rett til å utføre målearbeider på offentlig, kommunal og privat grunn og herunder anbringe fastmerker, signaler og merker og apparater for vannstandsmålinger på grunnen.

Nærværende lov gjelder ikke målearbeide, som utføres i henhold til lov av 9 juni 1903 om anlegg for telegraf, telefon og lignende meddelelsesmidler og lov av 21 juni 1912 om veivesenet. Derimot kommer den til anvendelse på målearbeider som utføres for arbeider i vassdragene, jfr. lov av 1 juli 1887, og på utskiftningsmålinger.

§ 2. Finner eier eller bruker, at fastmerke eller signal, som ønskes anbragt på bygning, gårdsplass eller i have, virker skjemmende eller blir til vesentlig ulempe for ham, kan han forlange saken forelagt vedkommende departement, som bestemmer, om fastmerket eller signalet skal anbringes. Likeså kan han forlange saken forelagt vedkommende departement til avgjørelse, når der ønskes foretatt rydning i have eller park.

§ 3. Forinnen målearbeide iverksettes, skal der i vedkommende distrikt utferdiges bekjentgjørelse derom i aviser, ved opslag eller på annen hensiktsmessig måte. Ved utskiftningsmålinger kan bekjentgjørelsen bortfalle.

Ved økonomisk opmåling, jfr. lov av 2 juli 1921, kommer de til enhver tid gjeldende bestemmelser om bekjentgjørelse til anvendelse.

Grunneieren og brukeren skal gis særskilt underretning om utførelse av målearbeider i den utstrekning, som Kongen eller den han bemyndiger bestemmer.

§ 4. I udyrket mark og skog kan materialer til fastmerker, signaler og merker tas på stedet.

Når der til et signal vil medgå flere større trær skal eieren anmodes om å foreta utvisning efter opgave over dimensjonene. Er utvisningen ikke foretatt innen 14 dager, efterat eieren er anmodet derom, kan fornødne materialer tas uten utvisning.

§ 5. For avståelse av materialer og for skade og ulempe, som de i denne lov nevnte arbeider medfører, skal ydes erstatning.

Retten til erstatning faller bort hvis erstatningskravet ikke er fremsatt innen et år, efterat det er opstått.

Erstatningen fastsettes i mangel av mindelig overenskomst ved skjønn. Erstatningen kan efter valg av den, som lar måle-

*) Bekjentgj. 10 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 27.

[1]) St.besl. 3 juli. Se Ot. prp. nr. 15. Innst. O. XIV. St.tid., forh. i Ot. s. 638—644; i Lt. s. 211—217.

arbeidene utføre, fastsettes til en sum en gang for alle eller til en årlig avgift. 9 juli. Nr. 1.

Ved utskiftningsmålinger må krav om erstatning være innkommet til utskiftningsformannen, før vedkommende forretning er avsluttet. Erstatningen ved utskiftningsmåling erlegges i penger en gang for alle og utres av loddeiere, bruksberettigede og naboer overensstemmende med utskiftningslovens kap. 12, medmindre arbeidet bare skjer av hensyn til et økonomisk kartverk. I så fall utres erstatningen av staten, jfr. utskiftningsloven § 77, c.

§ 6. Såfremt det for å utføre eller sikre arbeider efter denne lov finnes fornødent å erhverve grunn til eiendom, kan grunnen i mangel av mindelig overenskomst kreves avstått mot erstatning efter skjønn.

§ 7. Den som lar målearbeidene utføre er forinnen skjønn er avholdt berettiget til om nødvendig ved eksekutiv rettsbehandling å bli satt i besiddelse av eller gitt fornøden rådighet over grunn, som skal erhverves eller på hvilken arbeide skal utføres.

Forinnen målingen eller en avsluttet del av den er fullført, kan skjønn ikke forlanges avholdt.

§ 8. Når der med hensyn til en eiendom, hvorpå der er anbragt signal eller fastmerke, skal treffes nogen forføining, som gjør det nødvendig, at signalet eller merket endres eller fjernes, er eieren og brukeren berettiget til å fordre at så skjer. Hvis der for anbringelsen av signalet eller fastmerket er ydet godtgjørelse en gang for alle, kan endringen eller fjernelsen gjøres avhengig av, at en forholdsmessig del av godtgjørelsen betales tilbake.

Tvist om, hvorvidt og i hvilken utstrekning endring eller fjernelse er nødvendig, avgjøres ved skjønn. Likeså avgjøres ved skjønn tvist om med hvilket beløp en gang for alle ydet godtgjørelse skal betales tilbake.

Er vedkommende forføining over grunnen ikke satt iverk innen et år efterat den forlangte endring eller fjernelse er utført, kan omkostningene ved endringen eller fjernelsen kreves helt eller delvis erstattet, medmindre eieren godtgjør omstendigheter, som er fyldestgjørende for undlatelsen.

Fastmerker og signaler i trigonometriske hovedpunkter av 1. orden og basispunkter samt monumentale fastmerker kan ikke forlanges endret eller fjernet.

§ 9. Fastmerke, signal eller merke kan uten godtgjørelse anbringes på offentlig og kommunal eiendom eller ferdselsvei (vei, jernbane, kanal o. lign.), hvis hensiktssvarende utnyttelse av disse ikke hindres derved.

Viser det sig senere, at så blir tilfelle eller at anbringelsen

9 juli. Nr. 1.

hindrer utførelsen av nødvendige arbeider på eiendommen eller ferdselsveien, skal den, som har anbragt fastmerket, signalet eller merket, besørge det fjernet midlertidig eller for alltid. Tvist herom avgjøres av Kongen eller den, han bemyndiger.

§ 10. Skjønn efter denne lov avgis av 3 menn, overskjønn av 5 menn. Skjønnsmennene opnevnes overensstemmende med lov om lagrettesmenn av 28 august 1854, kap. 3, dog således at § 20 ikke kommer til anvendelse. Når nogen av partene forlanger det, skal utenbygds menn opnevnes såvel til skjønn som overskjønn. Overskjønn må forlanges innen 14 dager, efterat skjønn er avholdt.

Varsel til skjønn og overskjønn gis som for varsel til forlikelseskommisjonen.

Skjønn og overskjønn bestyres utenfor kjøpstædene av lensmannen, som tilkommer betaling efter lov om betaling for offentlige forretninger av 6 august 1897 § 120, 1ste og 3dje ledd. I kjøpstad bestyres skjønn og overskjønn av underdommeren.

Avholdt skjønn kan påankes til overretten. I byer, hvor der er byrett, skjer påanken til Høiesterett.

Skjønn i anledning av utskiftningsmålinger utføres dog, hvis ikke vedkommende forretning er endelig avsluttet, av utskiftningsretten i forbindelse med annet åstedsarbeide. Herfor gjelder, såvidt de er anvendelige, de samme regler som for utskiftningen iøvrig.

§ 11. Når grunnen brukes av nogen annen enn eieren, bestemmer skjønnet, om erstatningen skal betales til eieren eller brukeren eller hvorledes den skal fordeles mellem disse.

§ 12. Omkostningene ved skjønn efter denne lov betales av den, som lar opmålingsarbeidene utføre.

Overskjønnet bestemmer hvem skal betale omkostningene ved overskjønn.

§ 13. Den, som forsettlig eller uaktsomt rettsstridig ødelegger, beskadiger, endrer, fjerner, flytter eller tilsmusser fastmerke, signal, merke eller apparat for vannstandsmåling, som er opsatt for målinger, som omhandles i denne lov, straffes med bøter eller med fengsel i inntil 6 måneder.

§ 14. Nærmere bestemmelse om gjennemførelsen av denne lov gis av Kongen eller den han bemyndiger.

9 juli. Nr. 2.

Lov *)[1] om fellesmerker.

§ 1. Her i landet hjemmehørende foreninger som har til formål å vareta erhvervsmessige fellesinteresser for sine medlemmer, skal, selv om de ikke driver nogen av de i lov om varemerker m. v.

*) Bekjentgj. 10 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 27.

[1]) St.besl. 7 juli. Se Ot. prp. nr. 39. Innst. O. nr. 89. St.tid., forh. i Ot. s. 684—685; i Lt. s. 222.

av 2 juli 1910 omhandlede næringer, ved registrering kunne opnå enerett for sine medlemmer til å bruke fellesmerker som skal tjene til i den almindelige omsetning å adskille medlemmenes varer fra andres, eller til kontroll. 9 juli. Nr. 2.

Sådan adgang skal også tilkomme norske offentlige myndigheter som varetar erhvervsmessige fellesinteresser for grupper av statsborgere.

For slike merker gjelder bestemmelsene i ovennevnte lov, forsåvidt ikke annet bestemmes i de følgende paragrafer.

§ 2. Krav fra forening om registrering skal inneholde oplysning om foreningens navn og styrets sæte og være ledsaget av et eksemplar av foreningens vedtekter som skal inneholde oplysning om:

1. Foreningens formål.
2. Kretsen av dem som er berettiget til å bruke merket og betingelsene herfor.
3. Hvilke rettigheter og forpliktelser for foreningen eller dens enkelte medlemmer uberettiget bruk av merker medfører.
4. Hvem der er berettiget til å optre på foreningens vegne.

Krav fra offentlige myndigheter om registrering skal ledsages av et eksemplar av vedkommende lover eller andre bestemmelser, som skal inneholde oplysninger svarende til de foran under punkt 2 og 3 anførte.

Senere forandringer i de forannevnte forhold blir å anmelde til registreringsmyndigheten.

Avgiften for fellesmerkers anmeldelse og fornyelse i én vareklasse utgjør kr. 100.00 og kr. 25.00 for hver ytterligere klasse. For hver klasse, for hvilken den søkende har krevet, men ikke opnådd registrering, tilbakegis ham kr. 25.00.

Mot tillegg i avgiften av i det hele kr. 25.00 kan fornyelseskravet inngis inntil 3 måneder efter utgangen av den løpende termin.

Forøvrig kommer med hensyn til krav om registrering og fornyelse §§ 11 og 12 i loven om varemerker m. v. av 2 juli 1910 til anvendelse.

§ 3. Retten til et registrert fellesmerke kan ikke overdrages.

§ 4. Enhver kan ved dom fordre registreringen kjent ugyldig:

a. når vedkommende forening er ophørt å bestå;
b. når de betingelser, under hvilke anmeldelsen har funnet sted, er i vesentlig grad forandret, og
c. når foreningen — tross stedfunnet påminnelse — ikke gjør ansvar gjeldende mot dem som måtte gjøre uberettiget bruk av merket.

Bestemmelsene i § 28 i loven om varemerker m. v. av 2 juli 1910 kommer til anvendelse.

§ 5. En forenings fordring på skadeserstatning på grunn av

9 juli. Nr. 2. uberettiget bruk av merket omfatter også den skade som er påført de enkelte medlemmer.

§ 6. Foranstående bestemmelser kommer også til anvendelse på foreninger som er hjemmehørende i nogen av de stater, med hvilke der er eller blir avsluttet sådan overenskomst som omhandles i § 30 i loven om varemerker m. v. av 2 juli 1910, så vel som på der hjemmehørende offentlige myndigheter.

§ 7. De her omhandlede merker innføres i en særskilt avdeling av varemerkeregistret, hvorom nærmere forskrifter gis av Departementet for Handel, Sjøfart, Industri og Fiskeri.

9 juli. Nr. 3. **Lov** *) [1]) **inneholdende forandringer i lov om patenter av 2 juli 1910 med tilleggslover av 28 mars 1919 og 27 mai 1921.**

I.

Følgende paragrafer i lov om patenter av 2 juli 1910 med tilleggslover av 28 mars 1919 og 27 mai 1921 skal herefter lyde således:

§ 11. Patent meddeles for et tidsrum av sytten år, som regnes fra patentkravets inngivelse.

Dersom innehaveren av et patent ønsker patent på tillegg til eller forbedring ved opfinnelsen, kan dette efter hans valg gis ham enten som selvstendig patent eller som et tilleggspatent, der utløper samtidig med hovedpatentet.

Blir hovedpatentet kjent ugyldig eller frakjent patenthaveren, kan dog tilleggspatentet opretholdes som selvstendig patent. For varigheten samt årsavgiftenes størrelse og forfallsdag gjelder, hvad der i disse henseender gjaldt for det tidigere hovedpatent.

§ 14. For patenter med undtagelse av tilleggspatenter svares en årlig avgift av kr. 15.00 for det annet år av patentets løpetid efter § 11, og der på stigende med kr. 5.00 årlig til og med det femte år, med kr. 10.00 årlig de følgende fem år, med kr. 30.00 årlig de derpå følgende fem år, samt med kr. 50.00 årlig de siste to år.

Avgiften svares innen begynnelsen av det år, den vedkommer. Dog kan den eftersendes i løpet av tre måneder mot en forhøielse av en femtedel. Er avgiften ikke innkommet innen det årlige forfall, varsler styret patenthaveren; undlatelse herav medfører dog intet ansvar.

Den eller de årsavgifter, som måtte påløpe innen patent ennu er tilstått, forfaller samtidig med den første årsavgift, som påløper efterat patent er gitt.

---

*) Bekjentgj. 10 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 27.

[1]) St.besl. 7 juli. Se Ot. prp. nr. 36. Innst. O. nr. 90 A. St.tid., forh. i Ot. s. 685—687; i Lt. s. 222—224.

§ 26. Tilfredsstiller patentkravet de gitte forskrifter, og det efter stedfunnet granskning ikke finnes utelukket, at patent kan gis, treffes avgjørelse om at kravet med bilag skal utlegges til almindelig eftersyn. I motsatt fall avvises kravet. 9 juli. Nr. 3.

Patensøkeren underrettes om avgjørelsen.

Avgjøres det, at utlegning skal finne sted, skal patentsøkeren innen utlegningstidens utløp svare en grunnavgift av kr. 50.00 med nedennevnte tillegg til dekkelse av styrets utgifter ved trykning av større patentskrifter:

a. Hvor der ingen tegninger er, 15 kroner for hver trykkside eller del derav, som patentskriftet av styret antas å ville utgjøre mer enn 3.

b. Hvor der er tegninger, 15 kroner for hver trykkside eller del derav, som patentskriftet antas å ville utgjøre mer enn 2, og 15 kroner for hver enkeltside tegninger patentskriftet antas å ville inneholde mer enn 1.

Viser det sig efter patentskriftets trykning at det er betalt for meget, får patentsøkeren den for meget erlagte tilleggsavgift tilbake. Hele avgiften tilbakegis ham, hvis patent ikke utstedes.

Patentsøkeren kan fordre utlegningen utsatt i et tidsrum av seks måneder fra avgjørelsesdagen.

§ 31. Patentsøkeren eller den, som har nedlagt innsigelse mot, at patent gis, kan fordre enhver avgjørelse som er gått ham imot, undergitt fornyet avgjørelse av styret (annen avdeling).

Forlangendet herom må være inngitt innen to måneder fra den dag, melding om avgjørelsen blev tilstillet ham fra styret.

Herfor svares en avgift av kr. 100.00. Hvis denne ikke er innkommet innen fristens utløp, regnes forlangendet som ikke fremsatt.

Av forlangendet med bilag skal følge minst én gjenpart.

Styret gir straks enhver motpart melding om det fremsatte forlangende om fornyet avgjørelse og tilstiller ham dette med bilag i gjenpart, idet han samtidig opfordres til å uttale sig innen en fastsatt frist. Derefter treffer styret forføining til sakens videre fremme til avgjørelse efter de derom gjeldende forskrifter.

§ 47. For endringer og tilføielser i fremstillingen av opfinnelsen (§ 21), for tilførsler i registret overensstemmende med forskriften i § 34, fjerde ledd, samt for stadfestede utskrifter og gjenparter svares en avgift, hvis størrelse fastsettes av Kongen.

Begjæring om frist eller forlengelse av frist til å rette mangler, avgi uttalelse, nærmere begrunnelse e. l., som av patentsøker eller innsiger inngis til styrets første eller annen avdeling, skal være ledsaget av en avgift stor kr. 5.00, som tilbakebetales hvis den begjærte frist ikke innvilges.

9 juli. Nr. 3.

II.

Denne lov gjelder, forsåvidt vedkommer bestemmelsene om patenttidens forlengelse inntil 17 år samt om årsavgifter for det 16. og 17. år, også patenter, hvorom krav er inngitt, før lovens ikrafttreden, hvad enten patentene inngår under lov av 16 juni 1885 eller lov av 2 juli 1910 med tilleggslov av 28 mars 1919, dog med undtagelse av patenter, hvorom krav var inngitt 31 desember 1908 eller tidligere.

Den som før nærværende lovs ikrafttreden hadde erhvervet en rett til bruk av et patent, gjeldende for patentets løpetid, skal såfremt denne forlenges, være berettiget til å fortsette bruken på de vilkår, han hadde ved utløpet av det femtende år av løpetiden.

Var betalingen for bruksretten erlagt som en sum en gang for alle, har patenthaveren ikke rett til å forlange betaling for den fortsatte bruk.

9 juli. Nr. 4.

Lov *) [1]) inneholdende forandringer i lov om varemerker og om utilbørlige varekjennetegn og forretningsnavn av 2 juli 1910 med tilleggslover av 28 mars 1919 og 27 mai 1921.

§ 32 i lov om varemerker og om utilbørlige varekjennetegn og forretningsnavn av 2 juli 1910 med tilleggslover av 28 mars 1919 og 27 mai 1921 skal herefter lyde således:

§ 32. For tilførsler i registret overensstemmende med forskriftene i § 20, tredje ledd, samt for stadfestede utskrifter og gjenparter svares en avgift, hvis størrelse fastsettes av Kongen.

Begjæring om frist eller forlengelse av frist til å rette mangler, avgi uttalelse, nærmere begrunnelse e. l., som av den søkende inngis til styrets første eller annen avdeling, skal være ledsaget av en avgift stor kr. 5.00, som tilbakebetales hvis den begjærte frist ikke innvilges.

11 juli.

Rundskrivelse) fra Finansdepartementet til fylkesmennene:

Den 6 juli 1923 er der utferdiget en ny lov om omsetningsavgift av chokolade- og sukkervarer. Loven, som ifølge kongelig resolusjon av samme dag trer i kraft 1 august førstkommende, avløser fra dette tidspunkt den nu gjeldende beskatningslov av 1 mars 1922. Den sistnevnte lov vil imidlertid fremdeles være gjeldende forsåvidt angår de avgiftspliktige varer, som den 1 august 1923 forefinnes i uberiktiget stand utenfor tilvirkningsbedriftene eller tollvesenets varetekt.

Efter den nye lov skal varene være avgiftsberiktiget: for inn-

*) Bekjentgj. 10 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 27.
**) Bekjentgj. 28 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 30.
[1]) St.besl. 7 juli. Se Ot. prp. nr. 36. Innst. O. nr. 90 B. St.tid., forh. i Ot. s. 687; i Lt. s. 224.

11 juli.

førte varers vedkommende før de utleveres av tollvesenet, og for *innenlands tilvirkede* varers vedkommende når de utsendes fra tilvirkningsbedriftene. Departementet kan imidlertid i de enkelte tilfelle tillate, at varene uten avgiftsberiktigelse utleveres av tollvesenet til tilvirkningsbedrift eller fra en til en annen sådan bedrift. Mellemhandlerne vil således ikke lenger få nogen direkte befatning med avgiftsberiktigelsen uten i tilfelle som importører, og de bånd som nu av beskatningsmessige hensyn er lagt på mellemhandelen med varene, faller dermed bort. Dog vil der til engros- og kommisjonshandel med varene fremdeles kreves departementets tillatelse, idet mellemhandlerne får betydning for en effektiv gjennemførelse av det nye system.

Ifølge vedkommende skattebeslutning skal chokolade- og sukkervareavgiften også fra 1 juli 1923 svares efter de samme satser, som hittil har vært gjeldende, nemlig: Av kokechokolade, hvormed forstås chokolade med høist 26 pct. fettinnhold og i pakninger på minst 125 gram, 10 — ti — av hundre av varens avgiftspliktige verdi.

Av de øvrige varer, hvorav avgift pliktes efter loven, med 33⅓ pct. — tre og tretti og en tredjedel — av hundre av varens avgiftspliktige verdi.

Til kontroll med at kokechokolade ikke har et større fettinnhold enn efter skattebeslutningen tillatt, vil bedriftene på forlangende av beskatningsinspektøren uten vederlag ha å avgi fornødne prøver til analysering i departementet.

Departementet skal nedenfor nærmere omtale de viktigste bestemmelser, som efter den nye lovs ikrafttreden vil være å iaktta vedkommende avgiften.

Om avgiftens omfang.

Avgiften omfatter med de nedenfor nevnte undtagelser chokolade- og sukkervarer av enhver art, kakaopreparater ferdig til umiddelbart forbruk — med undtagelse av kakaopulver — lakris og lakrisvarer av enhver art, marsipanmasse, marsipan og marsipanvarer av enhver art, samt konfekt, drops og annet sukkertøi av enhver art, herunder også kandiserte saker. Avgiftspligtige er således ikke alene fullt ferdige fabrikater, men også halvferdige sådanne, såsom overtrekk og glasurchokolade, marsipanmasse o. l., som avhendes f. eks. til bruk i konditorier og bakerier. I tvilstilfelle avgjøres spørsmålet om en vares avgiftsplikt av departementet.

Forsåvidt angår varer, som innføres fra utlandet, bemerkes, at avgiften kun gjelder *tollpliktige* chokolade- og sukkervarer. Med uttrykket «*tollpliktige*» er det meningen å utelukke fra beskatning bl. a. varer, som ved ankomsten til landet innlegges på transittoplag, eller frilager, og som først blir tollpliktige

11 juli. og dermed også avgiftspliktige når de uttas til forbruk i landet og likeså varer, som innføres til bruk for hoffhusholdningen eller fremmede makters gesandter. Det bemerkes i denne forbindelse, at den i tolltariffens § 3 punkt 1 omhandlede tollfrie vareinnførsel over grensen fra Sverige ikke gjelder varer, som er undergitt såvel avgift som toll.

Fritatt for avgift er (lovens § 4):

1. Varer, som utføres til utlandet eller innlegges på tolloplag til utførsel under iakttagelse av de av vedkommende regjeringsdepartement fastsatte regler.
2. Varer, som i fabrikker eller på lagre prøves med hensyn til kvalitet og derunder på stedet forbrukes.
3. Varer, der som medikamenter er gjenstand for apotekenes eneforhandling i detalj.

Som betingelse for avgiftsfrihet efter punkt 1 vil kreves, at utførselen eller innleggelsen på oplaget skjer ved tollvesenets mellemkomst på den for transittvarer foreskrevne måte.

Med hensyn til avgiftsfritagelsen under punkt 2 bemerkes, at denne kun gjelder prøver, som forbrukes i vedkommende tilvirkningsbedrift eller på dennes lager og står i et til bedriftens produksjon rimelig forhold. Avgiftsfritagelsen omfatter derimot ikke prøver som sendes ut f. eks. med reisende til bruk ved optagelse av ordrer.

Departementet kan også frita varer for avgift, når de i andre tilfelle anvendes uten å forbrukes som nytelsesmiddel, eller når erleggelse av avgift finnes åpenbar urimelig. I medhold av denne bemyndigelse samtykker man i, at ubetydelige mengder av vrakede varer, som sedvansmessig utleveres fritt til arbeidere eller funksjonærer ved en tilvirkningsbedrift for avgiftspliktige varer, inntil videre fritas for avgift.

Om avgiftens beregning og betaling.

Bestemmelsene herom er forskjellige eftersom varene tilvirkes innenlands eller innføres fra utlandet.

A. *Innenlands tilvirkede varer.*

1. Med hensyn til beregningsgrunnlaget for avgiften bemerkes:

a. Av varer, som utleveres fra eller forbrukes innen tilvirkningsbedrift, plikter bedriftens innehaver å svare avgiften efter den verdi for dem, som departementet bestemmer, såfremt varene leveres utelukkende eller fortrinsvis til forbrukere enten umiddelbart eller gjennem utsalg, som helt eller delvis tilhører ham eller i hvis økonomiske utbytte han er interessert. Det samme gjelder, hvis varene utelukkende eller fortrinsvis leveres til en enkelt mot-

tager eller en begrenset krets av mottagere 11 juli
(lovens § 6).

Som almindelig regel bestemmer departementet, at avgiften i de nevnte tilfelle skal beregnes av varenes almindelige detaljpris (avgiften iberegnet) med et fradrag av 25 pct.

Med hjemmel i lovens § 7, annet avsnitt, bestemmer departementet dessuten, at når detaljprisen på denne måte blir å legge til grunn for avgiftsberegningen, skal der i vedkommende butikk eller utsalg være opslått eller fremlagt til almindelig eftersyn en trykt eller maskinskrevet liste over varenes detaljpriser.

b. I andre tilfelle enn nevnt under a. blir avgiften av varer, som utleveres fra eller forbrukes innen tilvirkningsbedrift å svare efter varenes almindelige pris (prislisteprisen, avgiften ikke iberegnet) ved avhendelse fra tilvirkningsbedriften. Ved prisen som skal innbefatte betalingen såvel for selve varen som for pakning, utstyr m. v., forstås engrosprisen uten fradrag for rabatt av nogen art, derunder kvantumsrabatt (lovens § 6).

2. Varene skal ifølge lovens § 7 opføres i prislister, således at varene tilbys hele virksomhetens kundekrets for de anførte priser. Av prislistene skal 3 likelydende eksemplarer innsendes til avgiftskontrollen. Enhver endring i prislistene skal senest innen 5 dager efter dens ikrafttreden skriftlig anmeldes til kontrollen.

Prislistene skal inneholde angivelse av varenes art og merke (salgsbenevnelse), pakning samt almindelig bruttosalgspris engros uten avgift eller for varer, som avhendes således som under punkt 1 a. nevnt, detaljpris avgiften medregnet. Prislistene skal ved innsendelsen til kontrollen være ledsaget av sådanne oplysninger at derav fremgår, hvorvidt det er engrosprisen eller detaljprisen som blir å legge til grunn ved avgiftsberiktigelsen.

Av de innsendte prislister beholder avgiftsinspektøren det ene eksemplar, det annet sendes snarest mulig til departementet, mens det tredje eksemplar, påført inspektørens bevidnelse om, at 2 likelydende eksemplarer av samme er mottat, tilbakesendes vedkommende tilvirkningsbedrift til opbevaring. På lignende måte forholdes med senere anmeldelser om prisendringer.

3. Tidspunktet for og fremgangsmåten ved avgiftens beriktigelse.

Avgiften skal være beriktiget, forinnen varene utleveres fra tilvirkningsbedriften eller forbrukes innen denne; dog kan departementet på betingelser, som det fastsetter, tillate at varene uten avgiftsberiktigelse utleveres fra én tilvirkningsbedrift til en annen (lovens § 5). Som følge herav vil også varer, som av tilvirkningsbedriften sendes til kommisjonslagere, måtte avgiftsberiktiges forinnen de utleveres til kommisjonslageret.

Avgiftsberiktigelsen foregår ved, at fakturaene (undtagelsesvis detaljsalgsbok) påklebes stempelmerker for avgiften (lovens § 9).

11 juli. Ifølge lovens § 15 skal der samtidig med varenes avhendelse (utlevering) fra tilvirkningsbedriften utstedes en faktura i 2 likelydende eksemplarer, hvorav det ene forsynes med stempelmerker til det h e l e avgiftsbeløp og tilstilles mottageren, mens det annet eksemplar (ustemplet) skal følge den nedenfor omhandlede offisielle salgsbok som bilag.

Fakturaen skal inneholde fullstendig angivelse av varenes art, mengde i stykker eller vekt og pakning samt av betaling i norsk mynt for de avhendede varer, avgiften medregnet. Fakturering skal skje til de i prislisten anførte priser og varene skal i fakturaen opføres med samme betegnelse som i prislisten. Dog kan avhendelse under annet merke skje, når begge betegnelser opføres i fakturaen.

Angår en faktura a n d r e varer enn a v g i f t s p l i k t i g e skal disse anføres s a m l e t f o r s i g. Likeledes skal varer, som er avgiftspliktige efter f o r s k j e l l i g e s a t s e r anføres samlet hver for sig. For hver av de omhandlede varegrupper utføres det samlede beløp i fakturaens hovedrubrikk.

I tilfelle, hvor betalingen overhodet ikke eller kun delvis ydes i penger, skal fakturaen inneholde nøiaktig angivelse av motydelsens pengeverdi og av dens art og mengde, bekreftet med forsikring på tro og love fra selger og kjøper.

For avgiftspliktige varer må ikke utstedes andre fakturaer eller lignende avregningsdokumenter enn her nevnt.

Faktura blir ikke å utferdige for varer som leveres d i r e k t e til forbrukere, idet disse varer blir å avgiftsberiktige derved at den nedenfor nevnte detaljsalgsbok side for side påklebes stempelmerker til det hele avgiftsbeløp av de avgangsførte salgsposter.

Stemplingen av fakturaen skjer som nevnt ved, at det ene eksemplar påklebes stempelmerker til det hele avgiftsbeløp.

Stempelmerkene blir samtidig med påklebningen å kassere derved at tilvirkerens navn eller firmabetegnelse med blekk eller farvetrykk anbringes tversover merket med angivelse av årstall og datum for kasseringen.

Når der ved utregningen av avgiften fremkommer et antall øre, som ikke er delelig med 10, forhøies avgiftsbeløpet til det nærmest høiere med 10 delelige tall, såfremt resten er 5 øre eller derover, mens mindre beløp settes ut av betraktning.

Avgiftsbeløpet for en enkelt faktura eller et avregningsdokument skal i hvert tilfelle være minst 10 øre.

4. M i n s t e a v g i f t. Ifølge lovens § 11 skal den av en tilvirkningsbedrift i løpet av en statsbudgett-termin pliktede avgift utgjøre minst kr. 1 000,oo — ett tusen — kroner. Utgjør avgiften av de varer, som bedriften i terminen har avgiftsberiktiget mindre enn det nevnte beløp, blir derfor forskjellen straks å innbetale. Fra disse bestemmelser kan dog departementet gjøre undtagelse, når dertil finnes særlig grunn.

For det ansvar, der som følge av denne bestemmelse kan opstå for en bedrift, plikter denne på departementets forlangende å stille en av dette godkjent sikkerhet. 11 juli.

Departementet skal bemerke, at kravet om minsteavgift foreløbig ikke vil bli gjort gjeldende overfor nuværende tilvirkere i den utstrekning, hvori de allerede er meddelt tillatelse til å drive sin tilvirkning.

For varenes behørige avgiftsberiktigelse er tilvirkeren i første hånd ansvarlig. Men også mottageren av varene blir medansvarlig efter lovens § 18, når han av de foreliggende omstendigheter måtte forstå, at avgiften ikke er riktig erlagt. Mottageren er pliktig til å opbevare de mottatte fakturaer i minst 2 år fra disses utstedelsesdatum samt på forlangende å forevise samme for kontrollvesenet eller politiet (lovens § 17).

Efter den nye lovs bestemmelser vil stempelmerker kun utkreves til avgiftsberiktigelse av innenlands tilvirkede varer. Der vil senere bli utferdiget særegne sådanne merker og i forbindelse hermed truffet nærmere bestemmelser om disse merkers forhandling m. v. Inntil så kan skje, vil de hittil benyttede stempelmerker bli å bruke.

Som nu vil der også efter den nye lov (§ 10) kunne erholdes en kreditt på inntil 3 måneder ved kjøp av stempelmerker når der for kreditten stilles en av departementet godkjent sikkerhet.

B. Innførte varer.

Av varer, som avgiftsberiktiges ved tollbehandlingen, svares avgiften efter varenes innførselsverdi med tillegg av toll og med et ytterligere tillegg av 25 pct. av det derved utkomne beløp. Innførselsverdien legitimeres og bestemmes på samme måte og under samme civilrettslige og strafferettslige ansvar som til enhver tid fastsatt for fortollingsverdi ved tollberiktigelse av varer, hvorav der svares verditoll. I de tilfelle, hvor innførselsverdien overensstemmende hermed måtte bli å sette lik salgsverdien (eksklusiv toll og avgift) ved avhendelse fra grossist til detaljist her i landet, blir denne innførselsverdi å legge til grunn for avgiftsberegningen med tillegg av toll, men uten sådant procenttillegg som nevnt. Departementet kan fastsette en annen tilleggsprocent enn foran omhandlet, når denne ikke lenger finnes å svare til almindelig grossistavanse for innførte chokolade- og sukkervarer (lovens § 6).

Avgiften skal være beriktiget, forinnen varene utleveres av tollvesenet til fri rådighet; dog kan departementet på betingelse, som det fastsetter, tillate at varene uten avgiftsberiktigelse utleveres til bedrift, som tilvirker avgiftspliktige varer.

Avgiftsberiktigelsen foregår på den måte, at importøren samtidig med den almindelige fortollingsangivelse avgir til tollvesenet en særskilt angivelse i 2 eksemplarer, inneholdende fullstendig

11 juli. oplysning om varenes art, mengde i vekt, pakning og innførselsverdi. Avgiftsangivelsen blir efter departementets bestemmelse å utferdige på særskilte blanketter, som fås utlevert ved tollvesenet.

Avgiften innbetales til tolloppebørselsbetjenten efter samme regler og under samme vilkår som gjelder for toll.

Om fremstilling av og handel med avgiftspliktige varer.

Ifølge lovens § 14 må erhvervsmessig fremstilling av avgiftspliktige varer alene foretas av den, som på forhånd har innhentet departementets tillatelse dertil.

Enhver som vil begynne sådan virksomhet skal minst 1 måned forut inngi anmeldelse derom til departementet gjennem avgiftskontrollen med oplysninger om virksomhetens art, arten av de varer, som aktes tilvirket, virksomhetens beliggenhet og lokaler, dens innehaver og bestyrer.

Av hensyn til bestemmelsene i lovens § 11 om en minsteavgift pr. budgettermin av kr. 1 000,oo bør anmeldelsen tillike inneholde oplysning om virksomhetens omfang og de fremstilte varers antagelig årlige omsetningsverdi, samt om tilvirkerens økonomiske stilling. Tilvirkeren må forøvrig være forberedt på at han på forhånd kan bli avkrevet en garanti for det ansvar, som kan opstå for ham efter den nevnte lovparagraf.

Enhver forandring med hensyn til fremstillingen eller de øvrig nevnte forhold må på samme måte snarest mulig anmeldes.

Tilvirkning av avgiftspliktige varer må ikke under nogen omstendighet påbegynnes, forinnen departementets tillatelse dertil foreligger, og må kun drives i lokaler, som er anmeldt for og godkjent av departementet. Det er ikke tillatt å la fremstillingen helt eller delvis utføres som hjemmearbeide.

Efter lovens § 15 må likeledes engros- og kommisjonshandel med chokolade- og sukkervarer alene drives av den, som har departementets tillatelse dertil. Om sådan tillatelse blir andragende for fremtiden på forhånd å innsende gjennem avgiftskontrollen med utfyllende oplysninger om arten av de varer som aktes omsatt, om forretningens adresse og ansvarlige leder, samt omsetningsforhold. Når engros- eller kommisjonshandelen opnører, bør dette anmeldes av vedkommende til departementet.

De tilvirkere, grossister og kommisjonærer, som overensstemmende med den eldre lovs bestemmelser for tiden har departementets tillatelse til fremstilling eller forhandling av avgiftspliktige varer kan inntil videre betrakte denne bevilling i nødvendig utstrekning som gjeldende også, efter at den nye lov er trått i kraft, og vil således ikke behøve å søke ny sådan tillatelse.

Om bokførselen. 11 juli.

Tilvirkningsbedrifter, der i henhold til lovens § 14 har innhentet departementets tillatelse til fremstilling av avgiftspliktige varer, er efter lovens § 19 forpliktet til å føre offisielle salgsbøker (engrossalgsbok og detaljsalgsbøker) og stempelmerkebok. Bøkene, som blir å anskaffe for bedriftens egen regning, avsluttes hvert kvartal nedsummert — og for stempelmerkebokens vedkommende tillike avbalansert for overførsel av beholdningen til næste kvartal — og innsendes i underskrevet stand med tilhørende bilag til avgiftkontrollen senest 7 dager efter kvartalets utløp.

Stempelmerkeboken innrettes overensstemmende med nedenstående skjema A.

Engrossalgsboken overensstemmende med nedenstående skjema B og

Detaljsalgsboken overensstemmende med nedenstående skjema C I og C II.

Stempelmerkeboken føres for hver dag merker mottas eller anvendes.

Engrossalgsboken føres nærmest mulig optil firmaets private bokholderi (varekonto) og således ,at hver faktura (stemplet eller ustemplet) får sin egen linje.

Rubrikken vedkommende de avgiftsfri varer skal omfatte både dem, som er avgiftsfri i og for sig, og dem, hvis avgiftsfrihet avhenger av visse betingelser (f. eks. utførsel til utlandet eller innlegning på tolloplag). Når der i rubrikken opføres beløp for sådanne varer, som kun betingelsesvis er avgiftsfrie, blir der i anmerkningsrubrikken å gjøre anførsel om grunnen til, at varene er fritatt for avgift; de behørige legitimasjoner herfor vedlegges som bilag.

Salgsboken vedlegges dessuten som bilag i behørig orden eksemplarer av vedkommende fakturaer.

I detaljsalgsbøkene, hvori bl. a. bokføres varer, som utleveres til arbeidere og funksjonærer ved bedriften [1]) skal innførsel skje for hver varelevering, som finner sted, med angivelse i anmerkningsrubrikken av mottagerens navn og adresse. Såsnart en side i bøkene er utskrevet, blir avgiften for de på siden anførte leveringer å beriktige ved påklebning av stempelmerker i det angitte felt på siden.

[1]) Avgiftspliktige varer, som utleveres til arbeidere og funksjonærer ved bedriften, kan undlates anført i detaljsalgsbøkene, når de opføres på særskilte fortegnelser for kvartalet. Disse fortegnelser må i tilfelle påklebes stempelmerker for en avgift, som svarer til varenes verdi efter prislisteprisen, og innsendes til kontrollen sammen med de offisielle bøker. Fortegnelsene bør gi oplysning om, hvorvidt og i tilfelle med hvilket beløp varenes verdi er bokført på varekonto.

11 juli. Offisielle lagerbøker for ferdige varer kan inntil videre undlates ført, når vedkommende tilvirker fører en så nøiaktig statistikk over til- og avgang av disse, at der kan avgis kvartalsvise opgaver herover til beskatningsinspektøren. Samtidig med sådan opgave blir tillike kvartalsvis å avgi spesifikasjon over solgt kvantum og verdi av halvfabrikata og råstoffer med angivelse av mottagerens navn og adresse.

Hvis statistikk over til- og avgang ikke kan avgis, vil der bli å føre en lagerbok over tilgang og avgang, dag for dag med vektangivelse av varene, fordelt i hovedgrupper. Denne bok vil bli å innrette med et efter omstendighetene tillempet rubrikksystem, hvori avgangen anføres i forhold til de utstedte fakturaer og detaljsalgsbok samt annen avgang.

Tilvirkere av drops- og sukkervarer vil efter departementets i medhold av lovens § 19 trufne bestemmelse inntil videre ha å føre en offisiell lagerbok for råstoffer, som blir å innrette således som nedenstående skjema D viser.

De omhandlede offisielle bøker hvis blade skal være paginert og gjennemdratt, autoriseres av beskatningsinspektøren før de tas i bruk.

Bestemmelsene i nærværende rundskrivelse trer i kraft den 1 august førstkommende istedenfor de bestemmelser på heromhandlede område, som er angitt i departementets rundskrivelse til fylkesmennene av 16 mars 1922, jfr. rundskrivelse av 24 oktober s. å. Dog vil bestemmelsene i rundskrivelsen av 16 mars 1922 fremdeles komme til anvendelse på varer, som den 1 august d. å. finnes på lager hos mellemhandlere (grossister og kommisjonærer) i uberiktiget stand. Mellemhandlerne vil imidlertid ved henvendelse til avgiftskontrollen gis adgang til straks å gjøre op for og avgiftsberiktige sine ubeskattede varer og dermed frigjøre sig for fremtidig offisiell regnskapsførsel. Departementet samtykker i henhold til bemyndigelsen i den nye lovs § 36 i, at der i de nevnte tilfelle tilstås en rabatt på 2 pct. av de avgiftspliktige beløp, hvorfor der således straks gjøres op. Departementet vil dog under enhver omstendighet kreve, at samtlige hos mellemhandlerne eller på kommisjonslagrene beroende ubeskattede varer er avgiftsberiktiget i sin helhet innen utgangen av desember måned d. å.

Idet man vedlegger endel avtrykk av denne rundskrivelse med tilhørende skjemaer, skal man anmode hr. fylkesmannen om å gjøre samme bekjent for politimyndighetene innen Deres embedsdistrikt samt for de forretningsdrivende, som tilvirker chokolade- og sukkervarer eller forhandler sådanne varer engros eller i kommisjon.

Skjema A.

Stempelmerkebok

for

Tilgang. kvartalet. . . . . Avgang.

Dato	Innkjøpte merker (antall og verdi pr. merke).	Samlet merkebeløp for hver merkesort.		Samlet beløp for hvert innkjøp.		Anmerkninger: (Hvis merkene ikke er kjøpt hos inspektøren, anføres forhandleren her).	Dato.	Avgang 1) efter faktura no. fra—til 2) efter detaljsalgsbok 3) også mulig annen avgang anføres her.	Samlet avgang		Herav:				Anmerkninger: (Departementsskr. m. v.)
											Efter stemplede fakturaer.		Efter detaljsalgsbok og annen avgang (retur).		
		Kr.	Øre	Kr.	Øre				Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre	

Skjema B.

Engros-salgsbok

for

kvartalet.....

1	2	3		4						5		6		7		Anmerkninger: (Benyttes til oplysninger om særskilte grunner for avgiftsfrihet, beriktigelse av posteringer, henvisning til departementsskrivelser m. v.).
Dato	Fakt. nr.	Varemottagerens navn	Varemottagerens adresse	Fakturaens varebeløp fordelt på a avgiftsfrie varer		b Kokechokolade (excl. avgift).		c Andre avgiftspliktige varer (excl. avgift).		Avgiftsbeløp.		Samlet sum av beløpene under 4 a, b, c og 5.		Rabattbeløp.		
				Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre	

Skjema C. 1. 11 juli.

Detaljsalgsbok med engrospriser

for

kvartalet.....

Stempelmerker.

Dato for salg eller overførsel til eget utsalg.	Varens betegnelse efter prislisten.	Antall kg. eller pakninger.	Pris uten avgift pr. kg. eller pakning.		Beløp (ubeskattet engros-pris).		Avgifts-beløp.		Postert i det private regnskap i . . . . bok folio . . .	Anmerk-ninger.
			Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre		

Skjema C. 2.

Detaljsalgsbok med detaljpriser

for

kvartalet.....

Stempelmerker.

Dato for salg eller overførsel til eget utsalg.	Varens betegnelse efter prislisten.	Antall kg. eller pakninger.	Pris iberegnet avgift pr. kg. eller pakning.		Beløp (beskattet detalj-pris).		Avgifts-beløp.		Postert i det private regnskap i . . . . bok folio	Anmerk-ninger.
			Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre		

11 juli. **Skjema D.**

Lagerbok for råstoffer.

Dato.	Mottatt over tollbod eller fra innenlandsk leverandør.	Sukker.	Glykose.	Sirup.		Anmerkning for salg.
	Beh. fra forrige regnskap	Kg.	Kg	Kg.		
	Avsluttes således:					
	Samlet tilgang ÷ solgt.....					
	Til disposisjon og i behold..					
	Altså anvendt					

11 juli. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til en sorenskriver, hvori meddeles, at departementet antar, at sportellovens § 47 må komme til anvendelse på de i lov nr. 3 av 3 juli 1914 § 2 nevnte auksjoner som avholdes for skatter m. v. av fast eiendom, uten at der tidligere er avholdt utpantning (eller innførsel) i løsøre eller fast eiendom.

12 juli. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på »Udflyttede Arendaliters Fond« til videre utdannelse av ungdom fra Arendal.

13 juli. Nr 1. **Lov***)[1] om ophevelse av midlertidig lov om tvungen innlegning av elektrisk lys av 9 august 1918 (nr. 4).

Midlertidig lov om tvungen innlegning av elektrisk lys av 9 august 1918 (nr. 4) opheves.

Denne lov trer i kraft straks.

*) Bekjentgj. 16 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 28.

[1]) St.besl. 3 juli. Se Ot.prp. nr. 25. Innst. O. nr. 66. St.tid., forh. i Ot. s. 637; i Lt. s. 211.

Lov*)[1]) om forlenget gyldighet av lov om minstelønn for underordnede handelsfolk av 9 august 1918, jfr. lover av 5 august 1921 og 21 juli 1922. 13 juli. Nr. 2.

Lov av 9. august 1918 om minstelønn for underordnede handelsfolk, jfr. lover av 5. august 1921 og 21. juli 1922, skal gjelde inntil 30 september 1924, dog således at det i de kommuner, hvor minstelønn er besluttet innført før 1 oktober 1923, kreves uttrykkelig beslutning av kommunestyret for at den også skal gjelde i tidsrummet 1 oktober 1923—30 september 1924. Har et kommunestyre fattet sådan beslutning, skal de gjeldende minstelønnssatser vedbli å gjelde og de fungerende lønnsnevnder vedbli å fungere også efter 30 september 1923, inntil der er fastsatt ny minstelønn eller valgt ny lønnsnevnd.

Kongelig resolusjon**) om politivedtekter for Løten herred, Hedmark fylke. 13 juli.

Kongelig resolusjon**) om politivedtekter for Rollag og Veggli herred, Buskerud fylke. 13 juli.

Kongelig resolusjon***) om tillegg til § 13 i politivedtektene for Leinstrand herred, Sør-Trøndelag fylke. 13 juli.

Kongelig resolusjon†), hvorved i henhold til lov nr. 2 av 29 juni 1923 om forandring i lov om betaling for offentlige forretninger av 6 august 1897 § 103 bestemmes, at den årlige inntekt ved utferdigelsen av reisepass for nedennevnte embeder skal være begrenset til følgende beløp fra og med 1 september 1923 og inntil videre: 13 juli.

Kristiania politimesterembede kr. 10000,00.

Bergen, Trondhjem, Stavanger og Aker politimesterembeder kr. 6000,00.

De øvrige politimesterembeder — herunder de byfogedembeder, som politimesterforretningene i vedkommende byer er henlagt til — kr. 3000.00.

Justisdepartementet bemyndiges til å treffe de nærmere bestemmelser om regnskapsavleggelse m. v., som lovens gjennemførelse gir anledning til.

Kongelig resolusjon††) om autorisasjon av rørleggere i Kristiansand. 13 juli.

*) Bekjentgj. 16 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 28.
**) Bekjentgj. 16 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 28, hvor politivedtektene er inntatt.
***) Bekjentgj. 16 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 28, hvor tillegget er inntatt.
†) Bekjentgj. 16 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 28.
††) Bekjentgj. 16 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 28, hvor betingelsene for meddelelse av bevilling m. v. er inntatt.
[1]) St.besl. 7 juli. Se Ot. prp. nr. 38. Innst. O. nr. 91. St.tid., forh. i Ot. s. 670—684; i Lt. s. 224.

13 juli. **Kongelig resolusjon***) om seigarnsforbud i Talvik herred.

13 juli. **Kongelig resolusjon***) hvorved i henhold til § 2 og § 11 i lov av 9 august 1918 om offentlige tjenestemenns skyss- og kostgodtgjørelse fastsettes nedenstående regulativ for beregning av offentlige tjenestemenns skyss- og kostgodtgjørelse:

A. Skyssgodtgjørelsen.

1. Skyssgodtgjørelsen blir å beregne efter følgende almindelige regulativ:

Hesteskyss øre pr. km.			Automobil øre pr. km.	Motorcykel uten sidevogn øre pr. km.	Båt øre pr. km.		Motorbåt øre pr km.	Egen større motorbåt (dampskib) øre pr. km.
Tilsigelsesstasjon	Fast stasjon	Egen hest	Egen eller leiet		Tilsigelsesstasjon	Fast stasjon		
32	37	40	45	30	54	60	50	100

For reiser med jernbane beregnes godtgjørelsen efter de takster for annen klasse som til enhver tid gjelder for vedkommende banestrekning, med tillegg for hurtigtog, hvis sådant er benyttet.

For reise med offentlig automobilrute beregnes godtgjørelsen efter de takster som til enhver tid gjelder for vedkommende strekning, med tillegg av 5 øre for hver kilometer som reises.

For reiser med elektrisk sporvei beregnes godtgjørelsen efter den takst som gjelder for vedkommende strekning.

For reiser med dampskib og rutegående motorbåt beregnes godtgjørelsen efter den passasjertakst som gjelder for vedkommende rute, i tilfelle på beste plass.

Når det tillands benyttes annet befordringsmiddel enn ovenfor nevnt, beregnes godtgjørelsen som bestemt for hesteskyss på vedkommende strekning. — For befordring med egen båt er godtgjørelsen den samme som for almindelig båtskyss på vedkommende strekning.

2. Den i foranstående regulativ fastsatte spesielle godtgjørelse for bruk av eget befordringsmiddel kan bare beregnes når det regjeringsdepartement som vedkommende tjenestemann sorterer under, har gitt sitt samtykke til at

*) Bekjentgj. 16 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 28.

tjenestemannen selv holder pågjeldende befordringsmiddel til bruk på sine tjenestereiser. 13 juli.

I særegne tilfelle, hvor reisenes lengde og farvannets beskaffenhet nødvendiggjør anvendelse av særlig stor motorbåt og motorbåt med særlig kraftig maskine, vil vedkommende departement, såfremt den godtgjørelse som er fastsatt for egen motorbåt ikke strekker til, kunne tilstå en høiere godtgjørelse til dekning av de større utgifter.

3. Foregår reisen om natten, blir godtgjørelsen å forhøie således:

a. for skyss med hest eller båt fra skyss-stasjon med en halvpart for den strekning som det skal erlegges forhøiet skyssbetaling for i henhold til lov om skyssvesenet av 14 juli 1893 med tilleggslov av 7 juni 1918;
b. for skyss med egen hest, motorcykkel, egen automobil, motorbåt (dampskib) — bortsett fra leiet — eller annet befordringsmiddel som i punkt 1 siste avsnitt nevnt, med en fjerdepart for den strekning som er reist mellem kl. 9 aften og 7 morgen, eller for skyss på en avstand av minst 10 km., mellem kl. 8 aften og 7 morgen.

4. Strekker den godtgjørelse som er fastsatt for leiet automobil og leiet motorbåt ikke til, refunderes de medgåtte utgifter. Regningen må da forsynes med attestasjon fra vedkommende tjenestemann for at benyttelse av leiet automobil, respektiv motorbåt, har vært nødvendig, samt med erklæring om at det på samme automobil (motorbåt) ikke har vært befordret nogen annen til skyssgodtgjørelse berettiget.

5. For befordring innen en bys grenser mellem vedkommendes bosted og jernbanestasjon eller dampskibsbrygge godtgjøres de hatte utlegg, forsåvidt ikke kilometerberegning kommer til anvendelse på befordringen.

6. I følgende tilfelle skal det for hesteskyss og egen (eller leiet) automobil kun beregnes $^3/_4$ og for båtskyss samt for motorbåt kun halvdelen av den bestemte godtgjørelse, nemlig:

1. Lensmenn på reiser som stevnevidner, når de reiser sammen med et annet stevnevidne eller med tilkalt vidne.
2. Stevnevidner, når de reiser to sammen eller sammen med tilkalte vidner.
3. Tilkalte vidner ved forkynnelse i straffesaker.
4. Sorenskriveres betjenter på reise til og fra de almindelige saketing, når to betjenter reiser sammen.
5. Tollopsynsmenn I og II, når to reiser sammen.

Beredne officerer er, når de på reiser med ruteskib eller jernbane medfører egen hest til bruk i tjenesten, berettiget til å erholde den for hest og i tilfelle hestepasser utlagte frakt godtgjort efter regning. For hestepasser som reiser alene til-

13 juli. bake, efter å ha brakt tjenestehest frem til et bestemt sted, eller som reiser for å avhente tjenestehest, kan beregnes almindelig skyssgodtgjørelse.

7. Når reisen foregår utenfor de almindelige skyssruter, tillands eller tilvanns, med befordringsmiddel som ikke tilhører den reisende selv, er den reisende berettiget til erstatning for hatte utgifter, forsåvidt ikke disse dekkes av den fastsatte skyssgodtgjørelse.

Samme regel gjelder også under reiser på de almindelige skyssruter, forsåvidt angår utgifter ved nødvendig forretningsmessig ophold mellem stasjonene.

Hvor befordring bare kan skje på sal, kløv eller ren, eller hvor den reisende bare kan komme frem tilfots, og hans tøi m. v. må bæres, er han berettiget til, foruten den godtgjørelse fra fast stasjon som tilkommer ham efter regulativet, å få erstattet efter regning nødvendig utlegg til befordring av sitt tøi samt for veiviser hvor sådan er benyttet; dessuten hvad han måtte ha utlagt til befordring for sig selv utover nevnte regulativsats.

8. Tjenestemenn som benytter båtskyss, er i særegne tilfelle, når reisens lengde, farvannets beskaffenhet eller båtens størrelse m. m. nødvendiggjør anvendelse av forsterket skyss, berettiget til erstatning for hatte utgifter utover den godtgjørelse som tilkommer dem efter det til enhver tid gjeldende almindelige regulativ.

Den som således beregner sig forhøiet skyssbetaling, skal på vedkommende regning avgi bevidnelse om at reisen ikke uten skade kunde utsettes, og at den benyttede forsterkede skyss har vært nødvendig, samt om at det på samme båt ikke har vært befordret nogen annen til skyssgodtgjørelse berettiget.

9. Når to eller flere tjenestemenn som er berettiget til reisegodtgjørelse, reiser sammen med båtskyss, skal de, uansett bestemmelsen under foranstående punkt 8, bare være berettiget til hver for sig å erholde godtgjørelse efter satsene i det gjeldende regulativ.

Hvis den godtgjørelse de derved tilsammen vil erholde, er utilstrekkelig til å dekke den lovbestemte betaling for den nødvendige og virkelig benyttede forsterkede båtskyss, er enhver av dem tillike berettiget til å få godtgjort sin forholdsvise del av det overskytende utlegg.

Med hensyn til foranstående bestemmelse blir de i punkt 6 1ste ledd nevnte tjenestemenn å betrakte hver som en person. Reiser tollopsynsmenn på båt sammen med tollfunksjonærer som oppebærer almindelig reisegodtgjørelse, kan de ikke beregne sig sådan.

B. Kostgodtgjørelsen. 13 juli.

I.

Kostgodtgjørelsen fastsettes således:
1ste klasse kr. 9,00 pr. døgn,
2nen klasse kr. 6,00 pr. døgn.

Forsåvidt den reisende må overnatte (d. e. tilbringe 3 timer eller derover av natten) utenfor sin bopel, skal de til 1ste klasse hørende tjenestemenn være berettiget til å erholde et tillegg til kostgodtgjørelsen stort kr. 6,00 og de til 2nen klasse hørende kr. 5,00 for hver natt som må tilbringes utenfor hjemmet. Tillegget bortfaller når det anvises den reisende fritt kvarter av det offentlige. Likeledes bortfaller det for netter, hvorfor det i henhold til loven beregnes godtgjørelse for utlegg til soveplass på jernbane eller dampskib, medmindre den reisende tilbringer 3 timer eller derover også av den påfølgende natt på jernbane eller dampskib og må opholde sig minst 6 timer av den mellemliggende dag i by eller landdistrikt.

Som natt regnes tiden mellem kl. 11 aften og 7 morgen.

For militære og civilmilitære tjenestemenn er deres virkelige embede og ikke deres grad i hæren eller marinen bestemmende for efter hvilken klasse de skal erholde kostgodtgjørelsen.

Den ovenfor nevnte sats for 2nen klasse forhøies for kostgodtgjørelsens vedkommende inntil videre med 25 pct. for reiser av minst 48 timers varighet.

II.

Klasseinndeling.

I klasse I alle tjenestemenn som står i klasse I og II efter lov av 10 juli 1894.

I klasse II alle tjenestemenn som står i samme lovs klasse III og IV.

Nye tjenestemenn blir av Handelsdepartementet å henføre til en av disse klasser.

Hvor det finnes særlig rimelig, kan Kongen, inntil ny klasseinndeling foreligger vedtatt, rette på åpenbart uheldige forhold innen den gjeldende inndeling av tjenestemenn i kostgodtgjørelsesklasser.

C. Regulativets ikrafttreden.

Dette regulativ gjøres gjeldende fra 1 september 1923 å regne inntil videre.

13 juli. **Kongelig resolusjon***) om adgang til å drepe streifende hund i Hopen herred, Møre fylke.

13 juli. **Kongelig resolusjon***) om bemyndigelse for veidirektøren til å avgjøre andragender om på offentlig vei å benytte motorvogner med større bredde enn 1,75 meter.

13 juli. **Kongelig resolusjon***) om innskrenkende bestemmelser for erhvervsmessig befordring av personer på Romsdalsveien.

13 juli. **Kongelig resolusjon** **) om bestemmelser for ferdsel og fløtning på Åmlisund, Herefoss herred, Topdalsvassdraget.

13 juli. **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmes:

1. De på generalforsamling den 26 april 1923 vedtatte og av Skien bystyre i møte den 25 juni 1923 godkjente vedtekter for A/S Skien øl- og vinsamlag stadfestes i henhold til lov om salg og skjenking av øl, vin m. v. av 17 mai 1904, jfr. lov nr. 3 av 16 september 1921, §§ 23 og 35, som gjeldende inntil videre, dog ikke lenger enn til utgangen av året 1928.
2. Det pålegges fylkesmannen innen utgangen av hvert års juni måned å sende inn til Socialdepartementet en beretning om samlagets virksomhet i det forløpne år og en fortegnelse over dets medlemmer.

13 juli. **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmes:

1. De på generalforsamlinger den 9 desember 1922 og 16 juni 1923 vedtatte og av Vågan herredsstyre i møte den 14 desember 1922 godkjente vedtekter for A/S Vågan øl- og vinsamlag stadfestes i henhold til lov om salg og skjenking av øl, vin m. v. av 17 mai 1904, jfr. lov nr. 3 av 16 september 1921, §§ 23 og 35, som gjeldende inntil videre, dog ikke lenger enn til utgangen av 1928.
2. Det pålegges fylkesmannen innen utgangen av hvert års juni måned å sende inn til Socialdepartementet en beretning om samlagets virksomhet i det forløpne år og en fortegnelse over dets medlemmer.

13 juli. **Kongelig resolusjon** hvorved bestemmes:

1. For tjenestemenn ved statens vassdrags- og elektrisitetsvesen, som omfattes av lov av 15 februar 1918 om offentlige tjenestemenn, utferdiges et reglement

---

*) Bekjentgj. 16 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 28.
**) Bekjentgj. 16 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 28, hvor bestemmelsene er inntatt.

overensstemmende med det i Arbeidsdepartementet foredrag 13 juli.
av 13 juli 1923 inntatte utkast.

2. Arbeidsdepartementet bemyndiges til å foreta de forandringer eller tilføielser vedkommende dette reglement som i fremtiden måtte finnes påkrevet.

Det i post 1 omhandlede reglement er sålydende:

§ 1. Med den begrensning som følger av bestemmelsen i § 7 besettes stillingene i vassdrags- og elektrisitetsvesenet efter almindelig konkurranse. Ledige stillinger blir å bekjentgjøre på den måte som hovedstyret bestemmer. Bekjentgjørelsen skal inneholde opgave over lønns- og ansettelsesvilkår. Ansøkningsfrist minst 3 uker.

§ 2. Enhver ansatt tjenestemann er pliktig til å gjøre tjeneste til den tid, på det sted og av den art som ansettelsesmyndigheten bestemmer, likesom han forøvrig må underkaste sig de for hans ansettelse foreskrevne almindelige eller særlige betingelser.

§ 3. Ved kongelig konstitusjon ansettes:
Fagdirektører.
De overingeniører som er:
Avdelingschefer ved hovedstyret og driftsbestyrere.

§ 4. Av hovedstyret skal ansettes:

a) Ved etatens hovedkontor: Samtlige tjenestemenn med undtagelse av de som er nevnt i § 3.
b) Ved tilsynet med elektriske anlegg: Samtlige tjenestemenn.
c) Ved anlegg i drift:
Overingeniører (undtagen de som går inn under § 3).
Avdelingsingeniører.
Assistentingeniører.
Kontorchefer.
Kasserere.
Materialforvaltere.
Opsynsmenn.
Bokholdere.
Maskinmestre.
Maskinmesterassistenter.
Maskinister.
Montørformenn.
Tekniske assistenter.
Brettvakter.
Linjevakter.
Andre tjenestemenn som står i klasse med de ovenfor nevnte eller som har innskuddsplikt i Statens Pensjonskasse.

§ 5. Tjenestemenn ved anlegg i drift som ikke går inn under §§ 3 og 4 ansettes av et ansettelsesråd som består av vedkommende

13 juli. driftsbestyrer og en annen tjenestemann som tillikemed en varamann opnevnes av hovedstyret.

Hvis vedkommende driftsbestyrer er inhabil eller har forfall, blir ansettelsesrådet å tiltre av den av hovedstyret bestemte stedfortreder. Og hvis den annen tjenestemann er inhabil eller har forfall fungerer i hans sted den opnevnte varamann.

Ved mindre anlegg kan hovedstyret bestemme at ansettelsesråd ikke skal oprettes. Ansettelsesretten tilligger i så fall hovedstyret.

§ 6. Hovedstyrets ansettelser av personalet ved anleggene og ved tilsynet med elektriske anlegg undtagen for driftsbestyrere og tilsynsmenn skal skje efter innstilling fra henholdsvis driftsbestyrer for vedkommende anlegg eller tilsynsmann i vedkommende distrikt.

Vil hovedstyret ansette nogen som ikke er innstillet, skal uttalelse om ham innhentes fra vedkommende tilsynsmann eller driftsbestyrer. Blir han ikke innstillet og hovedstyret fastholder sin mening, skal saken forelegges Arbeidsdepartementet.

Blir der i hovedstyret eller i et ansettelsesråd ikke enighet om en ansettelse, kan hvert medlem kreve saken forelagt for henholdsvis Arbeidsdepartementet og hovedstyret. Ansettes kan i så fall bare en av dem som ansettelsesmyndighetenes medlemmer har delt sig imellem.

§ 7. Oprykningsstillinger i henhold til lovens § 4 er:

Avdelingsingeniørstillinger.

Sekretærstillinger.

Assistentstilling kl. I.

Avdelingsingeniørstillingene besettes som regel efter konkurranse innen etaten.

Sekretær- og assistentstillingene besettes som regel efter konkurranse innen tjenestemenn ved etatens hovedkontor.

Stillingene bekjendtgjøres for vedkommende tjenestemenn med 3 ukers ansøkningsfrist.

Ved forfremmelse til høiere eller bedre avlønnet stilling blir å ta i betraktning den av vedkommende utviste dyktighet og påpasselighet i tjenesten og mulige særlige kvalifikasjoner samt tjenestetid.

§ 8. Ved første ansettelse kan ansettelsen gjøres betinget av at vedkommende fremlegger tilfredsstillende lægeerklæring.

§ 9. Ved ansettelsen utferdiges et ansettelsesbrev som skal inneholde:

a) Meddelelse om hvilken stilling vedkommende er ansatt i og at ansettelsen skjer med den lønn og de eventuelle tillegg som gjeldende regulativ og bestemmelser fastsetter, forsåvidt ikke anderledes i spesielle tilfelle måtte være bestemt.

b) Meddelelse om at vedkommende ansettes på de vilkår som er nevnt i lov nr. 1 av 15 februar 1918 om offentlige tjenestemenn, lov om Statens Pensjonskasse av 28 juli 1921 og lov av 14 mai 1917 om aldersgrense for offentlige tjenestemenn samt nærværende reglement, alt med forandringer som senere er eller måtte bli fastsatt. 13 juli.

De nevnte dokumenter vedlegges ansettelsesskrivelsen.

§ 10. Driftsbestyrer eller den som denne bemyndiger dertil, forflytter innen sitt distrikt det ham underordnede personale i den utstrekning som til enhver tid er fastsatt av hovedstyret.

§ 11. Ved forflyttelser blir å ta hensyn til vedkommende funksjonærs eget ønske, såvidt tjenestens tarv tillater.

§ 12. Personale med plikt til stadig tjeneste og med over 1 års tjenestetid skal hvert år gis en sammenhengende fritid av minst 14 dager. Denne gis såvidt mulig i sommerhalvåret.

Hvor der er anledning dertil kan der tilstås personalet en fritid av inntil 4 uker. Bestemmelser herom treffes av generaldirektøren.

Ferie tilstås for hovedstyrets personale samt tilsynsmenn og driftsbestyrere av generaldirektøren eller den han bemyndiger dertil. For det øvrige personale ved tilsynskontorene og anleggene av henholdsvis tilsynsmann eller driftsbestyrer, eller den som disse bemyndiger dertil.

§ 13. En tjenestemann meddeles tjenestefrihet til utøvelse av den vedkommende efter loven påhvilende verneplikt likesom han kan meddeles tjenestefrihet for å vareta personlige anliggender.

Om han under tjenestefrihet til utøvelse av verneplikt skal tilstås lønn og i tilfelle i hvilken utstrekning, avgjøres efter de derom til enhver tid gjeldende almindelige bestemmelser.

For underordnet personale ved tilsynet og anleggene innvilges tjenestefrihet for å vareta personlige anliggender for inntil 8 dager av henholdsvis tilsynsmann eller driftsbestyrer. Lengere tjenestefrihet av generaldirektøren.

Andre tjenestemenn som ikke er ansatt av Kongen meddeles tjenestefrihet av generaldirektøren.

Generaldirektøren kan dog — i den utstrekning som det måtte finnes hensiktsmessig — overføre ved almindelig eller særlig bestemmelse sin permisjonsmyndighet til fagdirektørene.

§ 14. Andragende om fratredelse med kortere varsel enn 3 måneder avgjøres av hovedstyret.

§ 15. Der blir å oprette tjenestemannsutvalg efter Arbeidsdepartementets nærmere bestemmelse. Valgbare er de som har tjenstgjort i etaten i minst 1 år.

Tjenestegiverens representant under forhandlinger med utvalgene for hovedstyrets personale eller fellesutvalg er general-

13 juli. direktøren, for de øvrige utvalg vedkommende fagdirektør, eller efter hans bemyndigelse vedkommende driftsbestyrer.

§ 16. Ved beregning av tjenestetiden hvor det gjelder opsigelse efter tjenestemannslovens § 19 medregnes tjenestefrihet kun for et tidsrum av inntil 6 måneder, med mindre tjenestefriheten er grunnet sykdom eller utførelse av offentlig hverv eller er gitt til benyttelse av offentlig stipendium eller lignende grunn, når dette på forhånd bestemmes av hovedstyret. I disse tilfelle medregnes det hele fravær. Har en tjenestemann fratrått etaten og senere gått inn igjen kan begge tjenestetider legges sammen forsåvidt fraværet ikke har varet over 1 år.

Ved beregning av tjenestetiden efter tjenestemannslovens § 20 medtas tjenestemannens hele sammenhengende tjenestetid som statstjenestemann.

§ 17. En tjenestemann som er opsagt av nogen annen enn Kongen kan innen 14 dager efterat opsigelsen er meddelt ham innsende anke over denne.

Anken skal fremsettes skriftlig til Arbeidsdepartementet for de tjenestemenn som er ansatt av hovedstyret og til hovedstyret for de tjenestemann som er ansatt av et ansettelsesråd.

Er ankemyndighetens avgjørelse ikke truffet innen opsigelsesfristens utløp vedblir tjenestemannen i sin stilling inntil anken er avgjort.

§ 18. Ved anke over ordensstraff efter tjenestemannslovens § 21 og over avskjed efter samme lovs § 24 gjelder med hensyn til ankens fremsettelse de bestemmelser som er fastsatt i dette reglements § 17. De samme bestemmelser gjelder også anke over pålegg som er gitt en tjenestemann i henhold til tjenestemannslovens § 27.

I sistnevnte tilfelle skal ankemyndighetens avgjørelse treffes innen 1 måned efter ankens fremsettelse.

14 juli. **Rundskrivelse** fra Justisdepartementet til fylkesmennene:

Forandringer i Politiinstruksens §§ 42 og 43.

Politiinstruksens bestemmelser om avskjedigelse i §§ 42 og 43 henviser til loven av 15 februar 1918 om offentlig tjenestemenn. Denne lov er som bekjent ennu ikke satt i kraft for kommunale tjenestemenn, og dette har skapt uklarhet om hvilke regler for tiden er gjeldende for politimenns avskjedigelse og opsigelse.

Ved kongelig resolusjon av 15 juni 1923 er det derfor bestemt, at de nevnte paragrafer i den ved kongelig resolusjon av 6 februar 1920 fastsatte almindelige instruks for rikets

polititjenestemenn herefter — inntil nye lovbestemmelser måtte bli satt i kraft — skal lyde således: 14 juli.

§ 42. Er ikke annet bestemt ved lov kan polititjenestemenn opsies av politimesteren overensstemmende med de regler, som ifølge ansettelsesvilkårene er gjeldende. Opsigelsesfristen må være minst 3 måneder, medmindre vedkommende politimann er ansatt på prøve. Har han mer enn 5 års tjenestetid ved politikorpset i vedkommende kommune, må opsigelsesfristen være minst 6 måneder.

Opsigelsen kan innen 14 dager efterat den er meddelt vedkommende politimann, av ham innankes for Justis- og Politidepartementet, såfremt han har mer enn 3 års tjenestetid ved politikorpset i vedkommende kommune. Anken har ikke opsettende virkning.

§ 43. Er ikke annet bestemt ved lov skal følgende regler gjelde for avskjedigelse m. v. av polititjenestemann:

1. Polititjenestemann kan avskjediges av politimesteren:
   a) når han viser sig å være varig uskikket til forsvarlig å utføre sitt arbeide, eller han ikke lenger har de nødvendige eller gyldig foreskrevne betingelser for å sitte i stillingen;
   b) når han gjør sig skyldig i grov uforstand i tjenesten, med vilje krenker sin tjenesteplikt, tross tidligere skriftlig advarsel eller irettesettelse fra nærmest foresatte tjenestemyndighet, viser forsømmelighet eller slurv i tjenesten, har vært beruset i tjenesten, eller når han ved drikkfeldighet eller ved usømmelig adferd i eller utenfor tjenesten viser sig uverdig til sin stilling eller nedbryter den aktelse eller tillit, som stillingen krever.

   Foruten i disse tilfelle kan en tjenestemann avskjediges, når han har nådd den alder eller tjenestetid, som er eller blir fastsatt for hans pensjonsrett av offentlig kasse.
2. Ingen må avskjediges uten at han har fått adgang til å forklare sig skriftlig og muntlig for den myndighet som har avgjørelsen. Han skal dessuten ha hatt anledning til å gjøre sig bekjent med klagen og de oplysninger den er bygget på. Avskjeden og grunnene for den skal meddeles skriftlig.
3. Avskjeden kan innankes for Justis- og Politidepartementet. Anken har opsettende virkning.
4. En politimann kan av politimesteren midlertidig fjernes fra tjenesten, når det antas at der foreligger gyldig grunn til å gi ham avskjed og tjenestens tarv krever at han straks fjernes. Vedkommende politimann kan kreve sin lønn til endelig bestemmelse om avskjed er truffet.

14 juli. 5. Ved ileggelse av annen ordensstraff enn i § 41 a—c nevnt får bestemmelsene i nærværende §'s punkt 2 tilsvarende anvendelse.

6. Enhver ordensstraff og avskjedigelse skal innføres i en bok med angivelse av grunnen til dens anvendelse.

For de polititjenestemenn som er statstjenestemenn i tjenestemannslovens forstand er det en selvfølge, at nevnte lovs bestemmelser om opsigelse og avskjed må gjelde fremfor bestemmelsene i politiinstruksens §§ 42 og 43 i de tilfelle hvor loven og instruksen ikke helt faller sammen.

For tiden er der forøvrig bare en politimann i landet som er statstjenestemann i nevnte lovs forstand, nemlig den faste statslønte politibetjent i Vardø, idet statslønte tjenestemenn som er midlertidig ansatt ikke inngår under loven.

Forandringer i politiinstruksen § 75, 1ste ledd.

Foranlediget ved den nye sjømannslov av 16 februar 1923 er det ved kongelig resolusjon av 15 juni 1923 bestemt at politiinstruksens § 75, første ledd, skal lyde således:

På begjæring av skibsføreren skal politiet efter sjømannslovens § 52 hjelpe med å bringe sjøfolk ombord, hvis skibet ellers ikke har tilstrekkelig mannskap, når vedkommende undlater å tiltre sin tjeneste ombord i rett tid, eller forlater skibet uten tillatelse, eller ikke kommer tilbake i rett tid efter å ha vært iland.

De øvrige ledd i § 75 forblir uforandret.

Hermed bes politiets tjenestemenn gjort bekjent. Et eksemplar av nærværende rundskrivelse bør vedheftes politiinstruksen.

18 juli. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av Christen Erickson ved gavebrev av 28 oktober 1922 oprettede »Erik Christensen Orekaasa og hustru Maren Pedersdatters legat i Gjerpen«.

18 juli. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det i henhold til testamente av 21 mai 1917 oprettede »Enkefru Maren Johanne Brønlunds legat til Porsgrunds lutherske sykehus«.

18 juli. **Kongelig resolusjon***) om tillegg til § 9 i politivedtektene for Hobøl herred.

18 juli. **Kongelig resolusjon****) om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Skånevik sogn, Hordaland fylke.

---

*) Bekjentgj. 23 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 29, hvor det stadfestede tillegg er inntatt.

**) Bekjentgj. 23 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 29, hvor den stadfestede vedtekt er inntatt.

Kongelig resolusjon*) om forandringer i lukningsvedtekten for Rennebu herred, Sør-Trøndelag fylke. 20 juli.

Kongelig resolusjon**) om herberger og beverterlovens anvendelse for Stenkjær. 20 juli.

Kongelig resolusjon**), hvorved § 5 i plakat av 25 oktober 1918 angående avleggelse av svenneprøver og kontrollen dermed bestemmes herefter å skulle lyde således: 20 juli.

Den offentlige tjenestemann som utfører de i lov om håndverksnæring av 25 juli 1913 omhandlede magistratsforretninger og formannskapet har efter innstilling fra håndverkets organisasjoner ved hvert tredje års begynnelse å opnevne en — eller om nødvendig flere prøvenemnder med formann for hvert av de i plakaten nevnte håndverksfag, som på stedet har minst 3 selvstendige utøvere; dessuten opnevnes 2 varamenn, hvorav om mulig den ene må tilhøre faget.

Såsnart opnevnelsen er foregått, underretter nevnte tjenestemann de opnevnte derom og tilstiller dem samtidig et eksemplar av denne plakat.

Kongelig resolusjon***) om autorisasjon av rørleggere på Notodden. 20 juli.

Kongelig resolusjon**) hvorved i medhold i lov om metrisk mål og vekt av 14 juli 1822 foretas følgende forandringer og tillegg i §§ 43, 62, 82, 84, 86, 113, 150, 152, 166, 167 og 175 i det ved kongelig resolusjon av 15 desember 1922 fastsatte reglement for justervesenet: 20 juli.

I §§ 43 og 84 tilføies tilslutt:

»Disse redskaper skal omjusteres minst én gang årlig.«

I §§ 82 og 86 tilføies tilslutt:

»Disse redskaper skal omjusteres minst én gang hvert annet år.«

I § 62 tilføies tilslutt:

»Jernbanevekter av alle slags og disses lodder omjusteres minst én gang hvert annet år. Jernbanens kjørebrovekter justeres og omjusteres som handelsvekter.

Tollvesenets vekter og lodder omjusteres minst én gang årlig.«

§ 113, 2net ledd, forandres til å lyde:

»Pooleyske vekter, feltvekter og brevvekter samt personvekter, 1/300 av maksimumsbelastningen.«

---

*) Bekjentgj. 23 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 29, hvor forandringene er inntatt.

**) Bekjentgj. 23 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 29.

***) Bekjentgj. 23 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 29, hvor bestemmelsene om meddelelse av bevilling m. v. er inntatt.

20 juli. § 150 forandres til å lyde:
»Melkemål med skala og tranmål: 10 øre pr. liter + 2 kr. pr. mål.«

§ 152 forandres til å lyde:
»Faststående målekar for flyktige oljer og oljepumper til å anbringe direkte på fatet eller en liten beholder: 40 øre pr. delstrek + 2 kr. pr. målekar.«

§ 166 forandres til å lyde:
»Brovekter, hvorunder almindelige og automatiske bismerbrovekter, pakkepressevekter, kranvekter, pooleyske, feltvekter og pendelbrovekter, aerostatvekter og meierivekter:
ikke over 500 kg. . . . . kr. 10,—
videre inntil 1000 kg. . . . . » 12,—
derover et tillegg av kr. 2,— pr. tonn.»

§ 167 forandres til å lyde:
»Almindelige decimalvekter, decimaltafelvekter, tafelbrovekter og personvekter: det halve av ovenstående gebyrer.«

I § 175 sløifes siste linje:
»+ tillegg for taralodd 50 øre.«

20 juli. **Kongelig resolusjon***) om ophevelse av den i skyssrutene Dombås-Møre fylkesgrense og Dombås-Hjerkinn påbudte bevillingstvang,

20 juli. **Kongelig resolusjon***) om opkrevning av vareavgift i Drammen.

20 juli. **Kongelig resolusjon****) om fiskeriregler for Brøttum og Ringsaker bygdealmenninger samt for den Pihlske almenning i Ringsaker herred.

20 juli. **Kongelig resolusjon***) om nedsettelse av jordkonsesjonsgrensen for Asker herred.

20 juli. **Kongelig resolusjon***) om adgang til å drepe streifende hund i Trøgstad herred, Østfold fylke.

20 juli. **Kongelig resolusjon***) om adgang til å drepe streifende hund i Stryn herred, Sogn og Fjordane fylke.

20 juli. **Kongelig resolusjon***) om adgang til å drepe streifende hund i Budal herred, Sør-Trøndelag fylke.

20 juli. **Kongelig resolusjon***) om adgang til å drepe streifende hund i Gamvik herred, Finnmark fylke.

---

*) Bekjentgj. 23 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 29.
**) Bekjentgj. 23 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 29, hvor fiskerireglene er inntatt.

Kongelig resolusjon, hvorved bestemmes: 20 juli.

1. Det tillates, at der på en dertil utsett tomt ved Jensvoll hjelpekirkegård i Røros prestegjeld i Nidaros bispedømme opføres et kapell efter en av arkitekt Claus Hjelte utarbeidet plan. Nidaros stiftsdirektsjon bemyndiges til å samtykke i mindre vesentlige endringer i byggeplanen, om sådanne under arbeidets gang måtte vise sig ønskelige eller nødvendige.
2. Nidaros biskop bemyndiges til å avgi midlertidige bestemmelser om avholdelse av gudstjeneste i den nye kirke, som blir å benevne Jensvoll kapell.

Kongelig resolusjon, hvorved bestemmes, at iverksettelsen 20 juli.
av den kongelige resolusjon av 15 juni sistl. fattede beslutning angående begrensning av tilgangen av medisinske studerende ved Universitetet skal utstå inntil videre.

Kongelig resolusjon, hvorved bestemmes, at politibetjentene i Strinda skal bære sådan uniform: 20 juli.

1. Lue i kepifacon 11—12. cm. høi av mørkeblått klæde med blank fremstående lærskygge og lærstormbånd med messingspenne på høire side. Rundt luen et 13 mm. bredt gullbånd. Over dette et frontskilt i gult metall med det norske våben i gult metall på rød bunn omgitt av en åpen ekekrans og med inskripsjon »Strinda Politi« nedenunder. Opad ender skiltet i en kule (pompon), likeledes av gult metall, rakende op over luens overkant.
2. Jakke, enkeltknappet, av mørkeblått klæde med julf og opstående krave med et 7 mm. bredt gullbånd rundt øverste kant og nedover åpningen foran. På begge sider av åpningen en løve i gult metall. Skulderklaffer med en liten gul løveknapp øverst ved halskraven og et romertall I i gult metall. Skulle der bli oprettet flere grader av betjenter, kan graden betegnes ved anbringelse av romertall I, II og III på skulderklaffene. Langs klaffens ytterside et 7 mm. bredt gullbånd. En brystlomme på hver side av jakkens julf.
3. Benklær av samme stoff som jakken uten paspoiler.
4. Ytterfrakk, dobbeltknappet, av samme stoff som jakken, med 2 rader gule løveknapper, nedfallende krave og fastsydde skulderklaffer, samt ryggstropp. På skulderklaffene er anbragt øverst ved halsen en gul løveknapp og romertall I i gult metall. I tillfelle flere grader av betjenter, betegnes graden ved anbringelse av romertall I, II og III. Langs klaffens ytterside et 7 mm. bredt gullbånd. På ryggstroppen to over hverandre sittende løveknapper.

20 juli. 5. Regntøi. Luetrekk og regnslag eller regnkappe av sort gummi eller oljetøi.

20 juli. **Kongelig resolusjon**, hvorved i medhold av lov om magistratsembedenes ophevelse av 9 mars 1917, jfr. lov av 9 juni 1922 § 3 bestemmes, at borgermesteren i Kristiansand inntil videre skal inntre i magistratens sted som medlem av byens havnestyre, helseråd og reguleringskommisjon samt at på samme måte forsorgsvesenets sekretær skal inntre som medlem av fattigstyret.

20 juli. **Kongelig resolusjon**, hvorved § 83, punkt 1 og punkt 5, 2 avsnitt i lov om Småbruk- og Boliglån, således som den nu lyder ifølge tilleggslov av 25 februar 1921, gjøres gjeldende for Karasjok herred, Finnmark fylke.

20 juli. **Kongelig resolusjon**, hvorved § 83 i lov om Småbruk- og Boliglån av 23 juli 1915, således som den lyder ifølge tilleggslov av 25 februar 1921, gjøres gjeldende for den del av Sør-Varanger herred, Finnmark fylke, hvor byningsloven ikke er gjort gjeldende.

20 juli. **Kongelig resolusjon**, hvorved Poststyrelsen bemyndiges til ved bortbeordring, foranlediget ved reduksjon av personalet ved et poststed, å tilstå vedkommende postfunksjonær erstatning for alle de med flytningen forbundne nødvendige utgifter foruten lovens kostgodtgjørelse og eventuelt skyssgodtgjørelse for hans egen person.

20 juli. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av grosserer Tobias Larsen og hustru ved testamente av 28 april 1915 oprettede »Grosserer Tobias Larsen og hustru Kirsten Nicoline, f. Lassons legat til Engerdal prestegjeld».

25 juli. **Rundskrivelse** fra Justisdepartementet til fylkesmennene.

Fra Hypotekbankens direksjon har departementet mottatt en henvendelse i anledning av, at der av panteregisterførerne følges en forskjellig praksis med hensyn til utferdigelsen av tinglysningsanmerkninger på bankens obligasjoner i eiendommer på festet grunn.

Efter lov om Hypotekbanken av 28 juni 1887 § 14 kan pantelån av banken kun bevilges mot første prioritet eller mot prioritet efter Statskassen, Norges Bank eller en offentlig stiftelse eller efter stedsevarige avgifter. Like med stedsevarige avgifter regnes efter bankens praksis også festeavgifter når festet er gitt på ca. 200 år eller derover. Hvor det har vært spørsmål om lån på huser på festede tomter, som er festet på kortere tid, har banken forlangt prioritetsvikelse for grunnavgiften.

Efter § 19 i Hypotekbankens reglement er det videre bestemt, at lån mot pant i bygninger på festet grunn kun må tilstås, såfremt der er tilveiebragt sikkerhet for, at festet ikke utløper eller uten bankens samtykke kan utløpe eller bortfalle, så lenge lånet hviler på eiendommen. 25 juli.

Efter bankens meddelelse har det vist sig, at enkelte panteregisterførere ved tinglysning av bankens obligasjoner med pant i huser på festet grunn ikke som heftelser anmerker pantobligasjoner i hovedbruket, som er utstedt og tinglyst efter festekontrakten men før Hypotekbankens obligasjon. I denne forbindelse er overfor banken gjort gjeldende den betraktning, at hovedbrukets eier, uansett de efter festesedlens tinglysning utstedte pantobligasjoner i hovedbruket, har rett til å vike prioritet for grunnavgiftene med bindende virkning for senere panthavere, uten hensyn til at disses obligasjoner er tinglyst før Hypotekbankens obligasjon i den festede eiendom.

Hypotekbankens direksjon har ikke kunnet være enig i denne opfatning og har derfor forelagt saken for departementet.

I anledning herav skal man be samtlige panteregisterførere innen hr. fylkesmannens distrikt gjort bekjent med, at departementet for sitt vedkommende med hensyn til det foreliggende spørsmål finner å måtte slutte sig til det av Hypotekbanken inntatte standpunkt. Man skal derfor henstille til panteregisterførerne ved ekspedisjonen av tinglyste obligasjoner i bygninger på festet grunn å innta anmerkning om samtlige obligasjoner på hovedbruket, som er tinglyst før vedkommende obligasjon.

Skrivelse fra Justisdepartementet til fylkesmennene. 25 juli.

Auksjonsbekjentgjørelser.

Departementets opmersomhet er henledet på, at deri bekjentgjørelser om auksjoner over faste eiendommer ikke alltid er inntatt en tilstrekkelig tydelig betegnelse av vedkommende eiendom.

I anledning herav skal departementet anmode herr fylkesmannen om å pålegge auksjonsforvalterne (og de under dem hørende lensmenn) innen Deres distrikt ved utferdigelse av auksjonsplakater å iaktta, at faste eiendommer gis en tydelig og nøiaktig betegnelse. For landdistriktenes vedkommende bør angis eiendommens navn, gårds- og bruksnr., skyld samt det tinglag, hvori eiendommen ligger.

Kongelig resolusjon*) om vedtekt for offentlige forestillinger m. v. i Askim herred. 26 juli.

*) Bekjentgj. 28 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 30, hvor vedtekten er inntatt.

26 juli. **Kongelig resolusjon***) om anvendelse av pleibarnslovens §§ 1—9 for Nord-Aurdal herred.

26 juli. **Kongelig resolusjon****) om forandring av § 1 i lukningsvedtekten for Bø, herred, Telemark fylke.

26 juli. **Kongelig resolusjon***) om ophevelse av vedtekten for boligformidling i Haugesund.

26 juli. **Kongelig resolusjon***) om adgang til å drepe streifende hund i Holla herred, Telemark fylke.

26 juli. **Kongelig resolusjon**, hvorved i medhold av § 3 i lov om ophevelse av magistratsembedene m. v. av 9 mars 1917 med tilleggslov av 9 juni 1922 bestemmes, at politifullmektigen ved Vest-Agder politimesterembede inntil videre skal inntre i magistratens sted som medlem av Flekkefjord fattigstyre og helseråd.

31 juli. **Skrivelse** fra Justisdepartementet, Fengselsstyrelsen, til rigsadvokaten.

I brev av 16 mai 1916 henstillet man til hr. riksadvokaten, at der av forskjellige nærmere angitte grunner blev vist stor forsiktighet med å anbringe menn i tvangsarbeidshus i henhold til § 31 i lov av 10 april 1915 nr. 3, jfr. lov nr. 6 av s. d. § 6.

Da antallet av mannlige tvangsarbeidere som settes inn efter løsgjengerloven og straffelovens § 39, i den siste tid er øket sterkt, antar man at Opstad tvangsarbeidshus, som nu er det eneste tvangsarbeidshus for menn, bør forbeholdes disse, og henstiller derfor, at menn som skal anbringes i henhold til lovene av 10 april 1915, inntil videre ikke blir besluttet innsatt i tvangsarbeidshus.

Som nevnt i brev til hr. riksadvokaten av 29 desember 1915 kan de i stedet anbringes i et kretsfengsel eller større hjelpefengsel.

Hermed bes påtalemyndighetens tjenestemenn gjort bekjent.

3 aug. **Kongelig resolusjon*****) om herberger- og beverterlovens anvendelse i Sandeid herred, Rogaland fylke.

3 aug. **Kongelig resolusjon** †) om sundhets-, tuberkulose- og epidemiforskrifter for Holtålen herred i Sør-Trøndelag fylke.

3 aug. **Kongelig resolusjon*****) om adgang til å drepe streifende hund i Hjørundfjord herred, Møre fylke.

*) Bekjentgj. 28 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 30.
**) Bekjentgj. 28 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 30, hvor § 1 i endret lydelse er inntatt.
***) Bekjentgj. 6 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 31.
†) Bekjentgj. 6 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 31, hvor sundhetsforskriftene m. v. er inntatt.

Kongelig resolusjon*) om adgang til å drepe streifende hund i Vinje herred, i Telemark fylke. 3 aug.

Kongelig resolusjon*), hvorved i medhold av lov om fredning av ferskvannsfisk av 30 mai 1894 § 1 bestemmes, at de ved kongelig resolusjon av 21 juli 1922 fastsatte fiskeriregler for Heidal herred, Opland fylke, gis følgende tillegg: 3 aug.

»I Sundtjønnene og Skitjønnene skal fiske med garn til enhver tid være forbudt«.

Nærværende resolusjon trer i kraft straks.

Kongelig resolusjon**) om fiskeriregler for Langvann m. v. i Fauske herred, Nordland fylke. 3 aug.

Kongelig resolusjon**) om fiskeriregler for Fåberg herred, Opland fylke. 3 aug.

Kongelig resolusjon*) om ophevelse av fiskereglene for Brandbu herred, Opland fylke. 3 aug.

Kongelig resolusjon*), hvorved i medhold av lov om fredning av ferskvannsfisk av 30 mai 1894 § 1 bestemmes, at punkt 1 i de ved kongelig resolusjon av 14 juli 1922 fastsatte fiskeriregler for Bøverkindtjernene i Ler- og Bøverdalens statsalmenning i Lom herred, Opland fylke, for fremtiden skal lyde således: 3 aug.

»Alt fiske er forbudt i vannet og dets tilløp op til fossen ved Rusten seter i tiden fra 8 september til 31 oktober.«

Nærværende resolusjon trer i kraft straks.

Kongelig resolusjon***) om forandring av fiskereglene for Søndre Fron herred, Opland fylke. 3 aug.

Kongelig resolusjon†) om nye skogvedtekter for Søndre Fron herred. 3 aug.

Kongelig resolusjon*) om, at der for året 1923 fastsettes en jakttid av 7 dager fra 24 til 30 september, for elgokse i Akershus fylke. 3 aug.

Kongelig resolusjon, hvorved i henhold til § 55 i lov om havne- og ringevesenet m. v. av 10 juli 1894 meddeles stadfestelse på Sandnes bystyres beslutning av 3 juli 1923 om forandringer i de ved høieste resolusjon av 3 aug.

*) Bekjentgj. 6 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 31.
**) Bekjentgj. 6 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 31, hvor fiskereglene er inntatt.
***) Bekjentgj. 6 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 31, hvor fiskereglene i endret lydelse er inntatt.
†) Bekjentgj. 6 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 31, hvor de nye skogvedtekter er inntatt.

3 aug. 11 mai 1897 stadfestede takster for benyttelse av ladestedets brygger.

Beslutningen trer straks i kraft og forblir gjeldende inntil videre.

3 aug. **Kongelig resolusjon**, hvorved Poststyrelsen bemyndiges til fra et tidspunkt, som nærmere bestemmes, å treffe avtale med den danske og den svenske poststyrelse om endringer i den skandinaviske postoverenskomst vesentlig i overensstemmelse med det til grunn for nærværende resolusjon liggende foredrag.

3 aug. **Kongelig resolusjon**, hvorved der meddeles approbasjon på den i generalforsamling i Fredrikshald kanalselskap den 11 juni 1923 fattede beslutning om nedsettelse av den ved kongelig resolusjon av 1 mai 1920 approberte midlertidige forhøielse av takstene for benyttelse av kanalanleggene i det Fredrikshaldske vassdrag fra 40 procent til 20 procent.

3 aug. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til Statsrevisjonen angående forståelsen av § 9 i lov av 28 juli 1921 om utskrivning av en ekstraordinær skatt til staten av formue. Der var spurt om gjenstander som i paragrafen omhandlet til en verdi av inntil kr. 50 000,00 skal holdes utenfor eller blir å medta ved utregningen av de ifølge skattebeslutningen til enhver tid stipulerte skattefri fradrag.

Departementet uttaler, at det ikke kan være tvilsomt, at fradraget (inntil kr. 50 000) i den skattepliktiges formue efter lovens § 9 er ment å skulle skje så, at dette beløp holdes helt utenfor ved formuesansettelsen og således ikke heller blir å tillegge ved ansettelsen av det formuesbeløp som efter skattebeslutningenes § 1 a skal være skattefritt (de første kr. 200 000,— eller for det første skatteår kr. 300 000). Også ved beregningen av den «gjennemsnitlige prosentsats», hvorefter skatten ifølge lovens § 6 blir å erlegge av giver og mottager, antas det nevnte fradrag å måtte settes ut av betraktning.

7 aug. **Skrivelse***) fra Landbruksdepartementet til fylkesmannen i Sør-Trøndelag om forandring av § 7 i bruksreglene for Haukås statsalmenning i Strinda herred.

10 aug. **Kongelig resolusjon****) om vedtekt for herberger- og beverternæringen i Stenkjær.

10 aug. **Kongelig resolusjon****) om vedtekt angående herberger- og beverternæringen i Vestre Toten herred.

*) Bekjentgj. 11 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 32, hvor § 7 i endret lydelse er inntatt.

**) Bekjentgj. 11 august i Lovtid. 1ste avd nr. 32, hvor vedtekten er inntatt.

Kongelig resolusjon*) om adgang til å drepe streifende hund i Vestre Toten herred, Opland fylke. 10 aug.

Kongelig resolusjon*) om fredning av kreps i Idd, Rygge, Hobøl, Spydeberg, Våler, Tune, Berg, Jeløy, Varteig og Skjeberg herreder i Østfold fylke, 10 aug.

Kongelig resolusjon, hvorved der utferdiges »Almindelig Instruks for utenrikstjenesten«. 10 aug.

UTENRIKSVESENETS ORGANISASJON.

Kapitel 1.

§ 1.

Utenrikstjenestens organer og personale.

A. Utenriksdepartementet.

B. Legasjonene og konsulatene.

Disse to tjenestegrener utgjør under utenriksministerens overledelse en sammenhengende etat.

§ 2.

A. Utenriksdepartementets tjenestemenn er:

Utenriksråd.

Ekspedisjonschefer.

Byråchefer.

1. arkivar.

Chefen for Utenriksdepartementets pressekontor (Redaktør).

Sekretærer av 1. og 2. klasse.

Pressesekretær.

2. arkivar.

Kasserer.

Assistenter.

Vaktmestre og bud.

B. Legasjonenes og konsulatenes tjenestemenn er:

1. De diplomatiske representanter, hvilke er overordentlig sendemann og befullmektiget minister (envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire) og chargé d'affaires. Ved særskilte leiligheter kan utsendes diplomatiske representanter av andre i det internasjonale samkvem fastslåtte benevnelser.

2. De konsulære representanter eller konsulære stasjonschefer, hvilke er generalkonsuler, konsuler eller vicekonsuler. De er enten fra hjemlandet utsendte fastlønte embedsmenn (utsendte konsuler, consules missi) eller valgte blandt de på stedet bosatte, dertil skikkede personer (valgte konsuler, consules electi).

3. Legasjonsråder, handelspolitiske konsulenter, konsuler, legasjonssekretærer, vicekonsuler og andre utenrikske tjeneste-

*) Bekjentgj. 11 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 32.

10 aug. menn, hvilke kan ansettes til bistand for de diplomatiske og konsulære representanter.

I utenrikstjenesten kan likeledes i særskilte øiemed ansettes spesialutsendinger som militær- og marineattachéer, handels-, social-, landbruks-, presse- og tekniske utsendinger o. l.

§ 3. Sendemann og chargé d'affaires utnevnes tillike til generalkonsul. Legasjonsråd utnevnes tillike til konsul, legasjonssekretær til vicekonsul. Avvikelser fra disse regler kan for det enkelte tilfelle bestemmes av Kongen.

§ 4. Når denne instruks benytter benevnelsen konsul eller konsulat er, hvis ikke annet uttrykkelig er bestemt eller fremgår av sammenhengen, dermed også å forstå generalkonsul (samt legasjonschef i egenskap av generalkonsul) og vicekonsul, henholdsvis generalkonsulat (samt legasjon i egenskap av generalkonsulat) og vicekonsulat.

§ 5.

1. Av utenrikstjenestens personale (jfr. § 2) tilhører følgende tjenestemenn den utenrikske fagetat (den fastlønte utenriksetat):

a) Utenriksråden, ekspedisjonschefene, byråchefene og de fast ansatte sekretærer i Utenriksdepartementet;

b) de utenrikske tjenestemenn i utlandet av grad ikke lavere enn vicekonsul, til hvis stilling der på utenriksbudgettet er bevilget fast avlønning.

Midlertidig ansettelse av sekretærer i Utenriksdepartementet i stilling som ulønnet vicekonsul, legasjonskancellist eller konsulatsekretær medfører ikke, at vedkommende ophører å tilhøre fagetaten.

(Angående grupperingen av fagetatens tjenestemenn med hensyn til plikten til å motta forflytning, jfr. § 26).

2. De valgte konsuler utgjør den ulønte etat.

§ 6. Enhver utenriksk stasjon, hvis chef tilhører den utenrikske fagetat, er å anse som lønnet stasjon. De øvrige stasjoner anses som ulønnet, selv om der til stasjonen er knyttet en av staten særskilt lønnet underordnet tjenestemann og selv om denne midlertidig bestyrer stasjonen.

§ 7. Lønnet utenriksk tjenestemann må ikke for egen eller andres regning drive handel eller annen forretningsvirksomhet.

§ 8.

1. Tjenestemenn av den utenrikske fagetat er forpliktet til å overta særlige diplomatiske hverv, som pålegges dem av Kongen, såsom å representere ham eller den norske regjering ved offisielle fester og ceremonier, ved internasjonale kongresser og konferanser i eller utenfor det land, hvor de er ansatt.

2. Utenriksk tjenestemann må ikke av annen stats regjering motta noget hverv av diplomatisk, konsulær eller annen offisiell art, medmindre samtykke dertil er gitt av Utenriksdepartementet.

§ 9. 10 aug.

1. De i utlandet ansatte tjenestemenn av den utenrikske fagetat er forpliktet til for egen regning å anskaffe uniform overensstemmende med den for deres grad fastsatte modell. Uniformen skal bæres ved leiligheter, hvor det foreskrives av sedvanen.

2. Valgkonsuler er berettiget til ved leiligheter som ovenfor nevnt å bære uniform, overensstemmende med den for deres grad fastsatte modell.

Kapitel 2.

Utenriksvesenets styre og indre tjenesteforhold.

§ 10. Styrelsen av utenriksvesenet henhører under Utenriksdepartementet. Dette fører tilsyn med de utenrikske tjenestemenns virksomhet og påser at lov og reglement overholdes. Det fortolker nærværende instruks. Det gir innenfor rammen av gjeldende forskrifter de for utenrikstjenestens ordning og utførelse nødvendige påbud, opretholder en nøie kontakt mellem Utenriksdepartementet og våre utenrikske representanter og holder disse underrettet om viktigere forhold og begivenheter i Norge og om regjeringens utenrikspolitiske retningslinjer samt drar omsorg for at de i fornøden utstrekning gjøres bekjent med innberetninger fra de andre utenrikske stasjoner og med viktigere saker som hjemme forhandles med det land, hvori vedkommende representant er ansatt og i det hele tatt overvåker at våre utenrikske representanter hjemmefra får veiledning og nyttige vink for sitt arbeide.

§ 11. Utenriksdepartementets samtlige anliggender hører under utenriksråden, som har overopsynet med disse i egenskap av utenriksministerens nærmeste underordnede.

Ekspedisjonschefene står umiddelbart under utenriksråden, byråchefer, 1ste arkivar og redaktør umiddelbart under sine ekspedisjonschefer og sekretærene, kassereren, 2nen arkivar og pressesekretæren umiddelbart under henholdsvis sine byråchefer, 1ste arkivar og redaktøren.

Det øvrige personale henhører under den eller de byråchefer som departementet bestemmer.

§ 12.

1. Legasjonschefene står direkte under Utenriksdepartementet. Hvor Norge er uten selvstendig diplomatisk representasjon, henhører den øverste konsulære myndighet i landet direkte under Utenriksdepartementet eller under den norske representasjon i et annet land, som departementet bestemmer.

10 aug.

2. De øvrige konsulære representanter er direkte underordnet Norges diplomatiske representasjon i vedkommende land, eller — hvor Norge er uten sådan — Norges øverste konsulære myndighet i landet. Dog står konsul og vicekonsul umiddelbart under den generalkonsul eller konsul innen hvis engere distrikter de er ansatt.

3. Underordnede diplomatiske og konsulære tjenestemenn ved utenriksk stasjon samt spesialutsendinger står under stasjonens faste eller midlertidige chef.

§ 13.

1. Overordnet tjenestemann våker over, at de ham underordnede tjenestemenn tilfredsstillende utfører tjenesten. Han kan av dem kreve de for tjenesten nødvendige beretninger, oplysninger og redegjørelser og forøvrig fordre deres bistand og medvirkning til tjenestens utførelse og gi dem påbud om hvorledes de i dette øiemed skal forholde sig.

2. Hvor dertil er særlig opfordring kan overordnet tjenestemann selv overta forretningens utførelse.

3. Overordnet tjenestemann bør gi underordnet de oplysninger og yde ham den bistand, som den underordnede i sin tjeneste måtte tiltrenge. Spesielt bør det være den fastlønte tjenestemann maktpåliggende å være de i distriktet ansatte valgkonsuler behjelpelig med råd og oplysninger i tjenesten og påpeke for dem hvorledes de best kan fremme norske interesser.

§ 14. Legasjonene forretter som generalkonsulater i den utstrekning, som av Kongen til enhver tid bestemmes.

Det kan pålegges dem å føre tilsyn med konsulattjenesten også utenfor det land, hvor stasjonen er. Tilsvarende pålegg kan også gis overordnet konsulær stasjon. De nærmere forskrifter for sådant tilsyn gis for hvert enkelt tilfelle av Utenriksdepartementet.

Legasjonene utfører når så bestemmes av Kongen, også de lokale konsulatforretninger.

§ 15. Overordnet stasjonschef er berettiget til å inspisere de ham underordnede stasjoner. Forsåvidt sådan inspeksjon medfører utgifter, som ønskes erstattet av det offentlige, må Utenriksdepartementets bemyndigelse først innhentes. Har sådan bemyndigelse ikke på forhånd kunnet innhentes, avgjør Utenriksdepartementet hvorvidt og i hvilken utstrekning de påløpne utgifter skal erstattes av det offentlige.

§ 16. Utenriksk tjenestemann må ikke uten de foresattes samtykke meddele utenforstående personer oplysninger om tjenesten vedkommende anliggender.

Kapitel 3. 10 aug.

Ansettelsesvilkår, kunngjørelse av ledige stillinger. Utnevnelse. Tiltredelse.

§ 17.

1. For ansettelse i begynnerposter i den utenrikske fagetat kreves som regel at ansøkeren har bestått den herfor av Kongen anordnede prøve. Ved begynnerpost forstås stilling som sekretær i Utenriksdepartementet, legasjonssekretær og fastlønnet vicekonsul.

2. For ansøkere til aspirantstipendier til utdannelse for den utenrikske fagetat gjelder særskilte av Kongen fastsatte regler.

3. For ansettelse som arkivar i Utenriksdepartementet fordres kyndighet i arkivvesen og fremmede sprog, til posten som kasserer fordrer innsikt i regnskapsførsel m. v. og for å bli ansatt som assistent fordres i almindelighet nogen sprogkunnskaper og kontormessig utdannelse. Til redaktørposten og posten som pressesekretær fordres innsikt i norske og utenlandske presseforhold og journalistikk, foruten for sistnevntes vedkommende sprogkunnskaper.

4. Til valgkonsuler bør velges ansette menn på stedet som kan forutsettes å stå uavhengig under varetagelsen av de konsulære plikter.

5. Den utenrikske fagetats og Utenriksdepartementets samtlige tjenestemenn, spesialutsendinger samt aspirantstipendiater må være norske statsborgere. Ved ansettelse av valgkonsuler bør under ellers like vilkår norske eller norskfødte ansøkere foretrekkes.

§ 18.

1. Enhver stilling i den utenrikske fagetat med undtagelse av stilling som utenriksråd og diplomatisk representant, blir ved fast besettelse eller ved konstitusjon av lengere varighet som regel å bekjentgjøre ledig, medmindre stillingene besettes ved innbeordring eller forflytning fra annen stilling i utenriksetaten eller andre hensyn gjør undlatelse av sådan bekjentgjørelse ønskelig.

Bekjentgjørelsen skal inneholde behørige oplysninger om stillingens beskaffenhet, særlige kvalifikasjoner som utkreves, lønn og pensjonsforhold m. v. Passende ansøkningsfrist fastsettes under hensyntagen også til ansøkninger fra de i utlandet værende tjenestemenn.

Uten bekjentgjørelse skjer besettelse av stilling som 1. sekretær i Utenriksdepartementet ved oprykning fra 2. sekretærklassen.

2. Stilling som valgkonsul bekjentgjøres ledig, hvis særlige grunner gjør det ønskelig.

Ansøkning om valgkonsulat skal inneholde oplysning om an-

10 aug. søkerens fulle navn, fødested, fødselsår, nasjonalitet (statsborgerskap) og stilling samt de sprog han er mektig.

§ 19. Når lønnet konsulær chefspost og viktigere ulønnet konsulpost efter bekjentgjørelse skal besettes fast eller ved lengere konstitusjon, skal der som regel gis følgende institusjoner anledning til å uttale sig angående ansøkerne:

1. Departementet for Handel, Sjøfart, Industri og Fiskeri.
2. Norges Handelsstands Forbund.
3. Norges Rederforbund.
4. Norges Industriforbund.
5. De norske Eksportnæringers Landsforbund.

Utenriksdepartementet kan forelegge ansøkningene til uttalelse også for andre enn de ovenfor nevnte institusjoner.

§ 20.

1. Følgende utenrikske tjenestemenn utnevnes og avskjediges av Kongen:

Utenriksråd, ekspedisjonschef, byråchef, 1. arkivar.

De diplomatiske representanter, legasjonsråder, handelspolitiske konsulenter, legasjonssekretærer samt konsuler med undtagelse av valgt vicekonsul.

Redaktøren i Utenriksdepartementet beskikkes og meddeles avskjed ved kongelig resolusjon.

2. De øvrige utenrikske tjenestemenn, derunder valgte vicekonsuler, ansettes og avskjediges av Utenriksdepartementet med undtagelse av det underordnede personale ved legasjonene og konsulatene som avlønnes av den bevilgede kontorholdsgodtgjørelse eller av tilstått kontorbidrag, hvilke ansettes og avskjediges av stasjonschefen. Hvor der av kontorholdsgodtgjørelsen eller kontorbidrag er avsatt et bestemt beløp til avlønning av kancellist eller konsulatsekretær, kan det av Utenriksdepartementet bestemmes at ansettelsen eller avskjedigelsen skal undergis departementets approbasjon.

3. For spesialutsendingenes utnevnelse og avskjedigelse gjelder de ved stillingenes oprettelse fastsatte regler.

§ 21. Fastlønnet utenriksk tjenestemann er, uten at noget uttrykkelig forbehold derom er gjort ved utnevnelsen, forpliktet til å finne sig i de bestemmelser som er eller måtte bli truffet med hensyn til pensjonsordning og aldersgrense og til uten erstatning å finne sig i de forandringer som ved lov eller av Kongen med Stortingets samtykke måtte bli foretatt med embedets avlønning, bortsett fra grunnlønnen, og med forretningsområdet og embedsdistriktets utstrekning også til andre land. Han er tillike forpliktet til å rette sig efter de bestemmelser angående forflytning, embedsgjerning og plikter som til enhver tid måtte foreligge.

§ 22. Den ed eller dertil svarende høitidelige forsikring om lydighet og troskap mot konstitusjonen og Kongen som påhviler

utenriksk embedsmann som er norsk borger samt den tilsvarende ed eller forsikring som avkreves borger av fremmed land forsåvidt angår hans konsulære tjenesteplikter, skal avgis skriftlig og innsendes til Utenriksdepartementet på dettes foranledning. 10 aug.

§ 23.

1. Ved utnevnelse av diplomatisk representant skal Utenriksdepartementet, når det finnes nødvendig, på forhånd innhente vedkommende fremmede regjerings godkjennelse av personvalget (agrément).

2. Diplomatisk representant erholder efter utnevnelsen en til akkreditering hos vedkommende fremmede myndighet bestemt håndskrivelse.

3. Konsul erholder efter ansettelsen et diplom som angir hans grad, konsulatets sæte og distrikt.

4. Utenriksdepartementet besørger utvirket for konsulene fornøden anerkjennelse hos vedkommende fremmede regjering (eksekvatur).

§ 24.

1. Efterat de nødvendige formaliteter likeoverfor vedkommende fremmede lands regjering er iakttatt, notificerer utenriksk representant sin tiltredelse av posten for og avlegger visitt hos stedets myndigheter, fremmede kolleger og andre i den utstrekning og på den måte som på stedet er brukelig Underordnede tjenestemenns tiltredelse av posten notificeres, hvor sedvanlig, de fremmede myndigheter gjennem stasjonschefen. De bør på sine offisielle visitter i vedkommende utenriksministerium eller hos vedkommende lokale myndighet i almindelighet ledsages av stasjonschefen.

2. Om sin tiltredelse av posten underretter utenriksk representant sine overordnede og underordnede i utenrikstjenesten gjennem de ham nærmest stillede tjenestemenn. Meddelelsen sendes av den tjenestemann som mottar den, videre til ham nærmest overordnede eller underordnede tjenestemann.

3. Når underordnet, lønnet tjenestemann, aspirantstipendiater og spesialutsendinger tiltrer tjenesten, sender stasjonschefen meddelelse derom til nærmeste overordnede.

§ 25. Tiltredende utenriksk stasjonschef skal gjennemgå stasjonens arkiv, regnskaper og inventar og innberette til nærmeste overordnede om resultatet og eventuelt redegjøre for forefunne vesentlige mangler eller uregelmessigheter.

10 aug.

Kapitel 4.

De utenrikske tjenestemenns forflytning, stillen til rådighet, suspensasjon og avskjed.

§ 26.

I. De tjenestemenn som er ansatt i stillinger i den utenrikske fagetat, er forpliktet til å motta fast utnevnelse, konstitusjon eller annen midlertidig ansettelse i en hvilken som helst likeverdig eller høiere stilling i nevnte etat hjemme eller ute i eller utenfor det land, hvor de er ansatt.

II. De i samme klasse av nedenstående gruppeinndeling opførte stillinger anses likeverdige med hensyn til plikten til å motta forflytning.

1. Sendemann, utenriksråd.
2. Chargé d'affaires, generalkonsul og ekspedisjonschef i Utenriksdepartementet.
3. Legasjonsråd, handelspolitisk konsulent, konsul, byråchef i Utenriksdepartementet.
4. Legasjonssekretær, vicekonsul, sekretær i Utenriksdepartementet.

III. Utnevnt legasjonssekretær og vicekonsul kan meddeles avskjed, når han innbeordres som sekretær i Utenriksdepartementet.

IV. For embedsmenn som ved ikrafttredelsen av nærværende instruks var utnevnt i diplomatisk og konsulær stilling som ikke begge faller inn under samme gruppe i den ovenfor fastsatte klassificering, skal Utenriksdepartementet fastsette til hvilken gruppe tjenestemannen bør høre.

V. Bestemmelsen om forflytning til embedsstilling fattes av Kongen. Forflytning til post som ikke er embedsstilling bestemmes av Utenriksdepartementet.

VI. Ved midlertidig tjenstgjøring av ikke over 3 måneders varighet er Utenriksdepartementet alltid berettiget til å fatte fornøden bestemmelse.

§ 27. Kongen kan, når tjenestens tarv gjør det nødvendig, stille en diplomatisk representant til rådighet (disponibilitet). Sålenge en tjenestemann er stillet til rådighet, oppebærer han den for hans embede bevilgede grunnlønn. (Jfr. § 37).

§ 28.

1. Utenriksk embedsmann kan av Kongen avskjediges uten krav på annen godtgjørelse enn den, som i tilfelle måtte tilkomme ham i henhold til grunnlovens § 22.

2. Bestillingsmann i Utenriksdepartementet opsies og avskjediges overensstemmende med reglene i lov om offentlige tjenestemenn av 15 februar 1918.

3. Alle øvrige utenrikske tjenestemenn kan når som helst av-

skjediges av den myndighet, som har ansatt dem. Valgkonsuler 10 aug.
har intet krav på erstatning eller godtgjørelse i anledning av avskjed.

§ 29. Når utnevnt utenriksk stasjonschef har tiltrått sin post, kan han, såfremt valgt underordnet konsulær tjenestemann finnes ansatt ved stasjonen, forlange at dennes ansettelse skal tilbakekalles.

§ 30. Blir utenriksk tjenestemann siktet for forbrydelse, som angår hans borgerlige aktelse, stilles hans bo under konkursbehandling eller under kreditorenes forvaltning eller opstår der av andre grunner spørsmål om å la hans tjeneste midlertidig ophøre, skal saken gjennem vedkommende overordnede forelegges den myndighet, som har utnevnt eller ansatt tjenestemannen og denne myndighet kan da suspendere ham. Dog kan også overordnet utenriksk representant suspendere underordnet valgt vicekonsul samt legasjonskancellist og konsulatsekretær med særskilt budgettert lønn fra tjenesten i lignende tilfelle som de ovenfor omhandlede. Om suspensjonen og grunnen til denne skal der straks innberettes til nærmeste overordnede, hvorhos samtidig den suspendertes uttalelse i saken innsendes, hvis den har kunnet erholdes.

Under suspensjon oppebærer utsendt tjenestemann sin grunnlønn.

§ 31. Lønnet utenriksk tjenestemann erholder avskjed ved opnådd 70 års alder, hvis ikke anderledes bestemmes for det enkelte tilfelle.

Kapitel 5.

Tjenestemennenes ansvar og beskyttelse i tjenesten.

Verneting.

§ 32.

1. Utenriksk stasjonschef utfører på eget ansvar de gjøremål, hvortil han ved lov eller forskrift er kompetent.

2. Hvor overordnet tjenestemann har gitt underordnet forholdsordre eller selv har overtatt forretningens utførelse, er han ansvarlig for den trufne forføining.

3. Utenriksk tjenestemann er ansvarlig efter den almindelige borgerlige straffelovs kap. 11 og kap. 33 for forbrydelser og forseelser i offentlig tjeneste.

4. Forøvrig bedømmes utenrikske tjenestemenns ansvar, deriblandt også ansvar for deres underordnede, efter de om norske embeds- og bestillingsmenn i almindelighet gjeldende regler.

5. I den utstrekning, som den almindelige borgerlige straffelov finner anvendelse på handlinger forøvet i utlandet nyter uten-

10 aug. riksk tjenestemann under sin tjeneste den beskyttelse som ved straffelovens kap. 12 og kap. 34 er tilsikret offentlig myndighet.

§ 33.

1. I rettssaker angående tjenesteanliggender har alle utenrikske tjenestemenn verneting i Kristiania, medmindre saken efter lovgivningens almindelige regler hører under domstol annensteds i Norge.

2. Når strafferettslig tiltale reises mot utenriksk tjenestemann, anlegges saken ved domstol i Kristiania forsåvidt ikke annet verneting måtte komme til anvendelse i henhold til straffeprosesslovgivningen.

3. Utenriksk tjenestemann, som er norsk statsborger og opholder sig utenlands i norsk statstjeneste, har hjemting i Kristiania, hvis han ikke har sin bopel et annet sted i riket.

Kapitel 6.

Tjenestefrihet og midlertidig bestyrelse av utenrikske poster.

§ 34.

I. De i Uttenriksdepartementet ansatte tjenestemenn tilstås tjenestefrihet og deres poster bestyres herunder midlertidig overensstemmende med de i reglementet for tjenesten i Utenriksdepartementet fastsatte regler.

II. I utlandet ansatte tjenestemenn av den utenrikske fagetat tilstås tjenestefrihet efter følgende regler:

1. Diplomatisk og konsulær stasjonschef kan av Utenriksdepartementet årlig tilstås tjenestefrihet for et tidsrum av inntil 2 måneder. Utenriksdepartementet kan, når særlige grunner foreligger forlenge denne tjenestefrihet ytterligere en måned. Lengere tjenestefrihet enn 3 måneder må tilstås av Kongen (jfr. dog under punkt 4).

Spørsmålet om stasjonens midlertidige bestyrelse under innehaverens tjenestefrihet, avgjøres av den myndighet, som har tilstått tjenestefriheten. Som regel bestyres stasjonen av den ved samme ansatte nærmeste underordnede av fagetaten, om sådan finnes. Angående godtgjørelse til vikar se § 43.

2. Annen embedsmann tilstås av stasjonschefen regelmessig årlig tjenestefrihet for et tidsrum av inntil 1 måned. Når særlige grunner foreligger kan ytterligere tjenestefrihet inntil 3 måneder tilstås av Utenriksdepartementet efter innhentet uttalelse av stasjonschefen. Likeledes utkreves Utenriksdepartementets samtykke til sedvanlig tjenestefrihet, hvis vikar er nødvendig.

Lengere tjenestefrihet enn 3 måneder tilstås av Kongen (jfr. dog under punkt 4).

Annen underordnet tjenestemann av fagetaten, som ikke er 10 aug.
embedsmann, kan tilstås passende tjenestefrihet av stasjonschefen.
Om fordelingen av de underordnedes årlige tjenestefrihet underretter stasjonschefen i betimelig tid Utenriksdepartementet.
Under tjenestefriheten plikter annen ved stasjonen ansatt tjenestemann av fagetaten å overta den fraværendes arbeide. Såfremt vikar er nødvendig, treffes bestemmelse derom av Utenriksdepartementet. Angående godtgjørelse til vikar jfr. § 43.

3. Den sedvanlige årlige tjenestefrihet kan tillates opstykket i flere deler, forsåvidt forenlig med tjenestens interesser.

4. Tjenestemann ved uten-europeiske stasjoner og undtagelsesvis også tjenestemann ved stasjon i Europa kan av Utenriksdepartementet på ansøkning tillates helt eller delvis å forlegge ett eller flere års sedvanlige tjenestefrihet til et senere år og da benytte ferietiden samlet.
Under sådan samlet tjenestefrihet plikter annen ved stasjonen ansatt tjenestemann av fagetaten å overta den fraværendes arbeide. Såfremt særskilt vikar er nødvendig, treffes vikarvalget av Utenriksdepartementet for et vikariat av inntil 3 måneder, for lengere tid av Kongen.

5. Departementet kan bestemme at reisetiden til og fra Norge, beregnet efter den sedvanlige rute, helt eller delvis fratrekkes i beregningen av tjenestefriheten. Ved opstykning av ferier (jfr. punkt 3) tillates dog sådant fradrag kun ved første gangs reise til Norge under sedvanlig årlig tjenestefrihet.

6. Avreise fra stasjon for å tiltre tjenestefrihet og tilbakekomst efter endt tjenestefrihet meddeles nærmeste overordnede og underordnede.

7. Tjenestemennene er forpliktet til å opgi nærmeste overordnede sin adresse under fravær. Opholder de sig i Norge, skal Utenriksdepartementet holdes underrettet.

8. Når stasjonschef av den utenrikske fagetat ankommer til Norge bør Utenriksdepartementet gjennem dagspressen bringe dette til almenhetens kunnskap. Utenriksdepartementet kan bestemme, at disse og også andre fastlønte tjenestemenn under sitt ophold i Norge skal motta interesserte i konferanseøiemed.

9. Hvor det av tjenestehensyn er påkrevet er den myndighet som har tilstått tjenestefriheten, berettiget til å avbryte samme og beordre tjenestemannen tilbake til hans stasjon eller til annen tjenstgjøring. Såsnart tjenesten igjen tillater det har tjenestemannen rett til uavkortet å nyte den mistede tjenestefrihet og taper derved intet med hensyn til i mellemtiden erhvervet rett til tjenestefrihet.

10. Under sedvanlig tjenestefrihet, derunder samlet tjenestefrihet i henhold til punkt 4, oppebærer tjenestemannen sin fulle

10 aug. avlønning. Ved lengere tjenestefrihet fastsattes lønnsvilkårene av den myndighet, som tilstår tjenestefrihet; jfr. § 43.

III. Spesialutsendingenes tjenestefrihet og de dermed i forbindelse stående forføininger bestemmes av vedkommende stasjonschef efter forut innhentet uttalelse fra deres fagmyndighet i Norge. Der kan av stasjonschefen dog uten sådan uttalelse meddeles dem tjenestefrihet for inntil 8 dager ad gangen.

IV. Annet underordnet personale ved legasjoner og konsulater enn det ovenfor nevnte kan tilstås passende tjenestefrihet av vedkommende stasjonschef. Opstår spørsmål om vikarutgifter, innbringes saken for Utenriksdepartementet.

V. 1. Ulønnet konsulær representant kan i fornødent fall uten særskilt tillatelse begi sig utenfor sitt distrikt hver gang for høist 1 måned. Han overdrar da stasjonens midlertidige bestyrelse til den konsulære tjenestemann som måtte være ansatt ved stasjonen. Har denne forfall eller finnes ingen sådan tjenestemann ved stasjonen, skal stasjonschefen overdra forretningenes varetagelse til en annen dertil skikket person, som bestyrer stasjonen på hans ansvar. Om avreisen og den innsatte stedfortreder samt om tilbakekomsten innberettes uten ophold til den nærmeste overordnede og — i tilfelle — nærmeste underordnede.

2. Spørsmål om lengere tjenestefrihet og forslag om stedfortreder forelegges av ulønnet konsul for nærmeste overordnede, som treffer avgjørelsen. Regelmessig blir å beskikke annen ved stasjonen ansatt konsulær tjenestemann. Stedfortreder utfører i dette tilfelle forretningene på eget ansvar.

Om tjenestefrihetens varighet og om avreise fra og tilbakekomst til stasjonen innberettes uten ophold til nærmeste overordnede og — i tilfelle — nærmeste underordnede.

3. Ulønnet konsul som ankommer til Norge under tjenestefrihet, bør underrette Utenriksdepartementet om sin adresse. Likeledes bør han under sitt ophold i Norge, såvidt hensiktsmessig, gi interesserte adgang til å konferere med ham i tjenesteanliggender.

§ 35.

1. For midlertidig bestyrelse av stilling i Utenriksdepartementet under ledighet eller innehaverens fravær av annen grunn enn tjenestefrihet, gjelder forskriftene i reglement for tjenesten i Utenriksdepartementet.

2. Når stilling i den utenrikske fagetat i utlandet blir ledig eller innehaveren av sådan stilling av annen grunn enn tjenestefrihet midlertidig fratrer og der blir spørsmål om stillingens midlertidige bestyrelse for et tidsrum av over 3 måneders antagen varighet, treffer Kongen den fornødne bestemmelse. Ved midlertidig bestyrelse av ikke over 3 måneders antagen varighet treffer Utenriksdepartementet avgjørelsen, jfr. § 26. Inntil Kongens eller

Utenriksdepartementets avgjørelse foreligger, kan — om nødvendig — den nærmeste overordnede i vedkommende land treffe en foreløbig forføining. 10 aug.

3. Under ledighet i annen utenriksk stilling eller når innehaveren av sådan utenriksk stilling i utlandet er midlertidig fraværende fra sin post av annen grunn enn den i § 34 omhandlede tjenestefrihet, treffes avgjørelsen om den midlertidige bestyrelse av den myndighet, som besetter stillingen. Opstår spørsmål om vikarutgifter, må saken forelegges Utenriksdepartementet.

4. Inntrer ledighet i stillingen som valgkonsul eller blir innehaveren av et valgkonsulat midlertidig fraværende av annen grunn enn tjenestefrihet, treffer nærmeste overordnede myndighet bestemmelse om den midlertidige bestyrelse av posten. Om forføiningen avgis innberetning til Utenriksdepartementet, som derefter kan treffe en annen ordning.

Kapitel 7.

De utenrikske tjenestemenns lønninger og andre godtgjørelser, kontorholdsgodtgjørelser og kontorbidrag samt erstatning for utgifter i tjenesteanliggender.

§ 36. De godtgjørelser som tilkommer Utenriksdepartementets tjenestemenn reguleres overensstemmende med de for tjenestemennene i regjeringskontorene i almindelighet gjeldende regler. Utenriksråden og redaktøren oppebærer de for dem bevilgede representasjonstillegg.

For de tjenestemenns vedkommende som rammes av den i § 26 omhandlede forflytningsplikt, har Utenriksdepartementet adgang til å utbetale særskilt godtgjørelse efter nærmere av utenriksministeren fastsatte bestemmelser.

§ 37.

I. De faste årlige godtgjørelser, som kan tilkomme de i utlandet ansatte forskjellige tjenestemenn av den utenrikske fagetat, omfatter: grunnlønn, bostedstillegg, boliggodtgjørelse, brensels- og belysningsbidrag, forsørgelsestillegg samt legasjonsrådstillegg (tillegg som handelspolitisk konsulent).

II. Men hensyn til den årlige grunnlønn er de i punkt I nevnte tjenestemenn inndelt i følgende 4 lønnsklasser:

1.	Sendemann, som oppebærer	kr. 20 000
2.	Chargé d'affaires og generalkonsul som oppebærer	» 13 000
3.	Konsul, som oppebærer	» 10 000
4.	Legasjonsekretær og vicekonsul som oppebærer	» 8 500

10 aug. Tjenestemann som ved ikrafttreden av nærværende instruks samtidig var utnevnt til diplomatisk og til konsulær stilling som nu ikke begge faller inn under samme lønnsklasse, oppebærer kun den grunnlønn, med tilhørende tillegg, som av Stortinget er bevilget for vedkommende post og kommer ikke ved den ovennevnte inndeling i lønnsklasser op i nogen høiere lønnsklasse enn den som Stortingets bevilgning gir uttrykk for.

Legasjonsråd og handelspolitisk konsulent erholder legasjonssekretærs grunnlønn med det til enhver tid gjeldende tillegg.

III. Bostedstillegg utbetales med de årlig for de forskjellige stillinger bevilgede beløp. Foruten bostedstillegg får sendemennene utbetalt boliggodtgjørelse samt brensels- og belysningsbidrag.

For chargé d affaires a. i. som ikke allerede er ansatt ved stasjon men tilbeordres denne annenstedsfra, fastsettes det midlertidige bostedstilleggs størrelse av den myndighet som foretar beordringen.

Legasjonsråds og handelspolitisk konsulents bostedstillegg beregnes 25 pct. høiere enn bostedstillegg for legasjonsekretærstilling på vedkommende sted.

IV. Forsørgelsesbidrag utbetales tjenestemenn med familie, utenfor sendemennenes klasse, med 50 pct. av bostedstillegget for hustru og 10 pct. av bostedstillegget for hvert uforsørget barn. Det samlede forsørgelsestillegg kan dog ikke overstige bostedstillegget.

Til enkemann utbetales forsørgelsestillegg med 30 pct. av bostedstillegget for det første forsørgede barn og 10 pct. for hvert efterfølgende. Det samlede forsørgelsestillegg for enkemann kan ikke utgjøre mer enn 70 pct. av bostedstillegget.

Forsørgelsestillegg for barn utbetales som regel ikke utover 18 års alderen.

Forsørgelsesbidragets størrelse ved skilsmisse fastsettes i hvert enkelt tilfelle av Utenriksdepartementet.

§ 38.

1. Grunnlønn, legasjonsrådstillegg og forsørgelsestillegg beregnes, såfremt det ikke ved utnevnelsen eller ansettelsen er anderledes bestemt, fra og med utnevnelses-, ansettelses- eller forflytningsdagen og ophører

a. ved avskjed i nåde 2 uker efter den dag, fra hvilken avskjeden regnes;
b. ved død 1 måned efter dagen for dødsfallet;
c. ved midlertidig tjeneste og ved hjembeordring fra og med dagen efter den tidligere tjenestes ophør.

2. Bostedstillegg beregnes fra og med dagen for tjenestemannens ankomst til stasjonen.

De øvrige i § 37 nevnte tillegg, nemlig boliggodtgjørelse samt brensels- og belysningsbidrag, beregnes fra og med dagen for embedets overtagelse.

Samtlige heromhandlede tillegg og bidrag ophører fra og med dagen efter tjenestens ophør. 10 aug.

Er stillingens nye innehaver ikke ankommet, kan samtlige de her nevnte tillegg tillates fortsatt utbetalt den eldre innehaver, dog ikke lenger enn til og med dagen for hans avreise.

Når det for en tjenestemann efter fratredelse fra stilling i utlandet er uomgjengelig nødvendig å forbli på stedet for å ordne med sitt bohave o. l., eller når avreisen av andre berettigede grunner har måttet opsettes, kan departementet bestemme at bosteds-, forsørgelses- og legasjonsrådstillegg undtagelsesvis fortsettes utbetalt tjenestemannen for et kortere tidsrum.

Ved dødsfall ophører samtlige tillegg 1 måned efter dødsdagen.

3. Under sedvanlige ferier, derunder de i § 34, II, 4 omhandlede, oppebæres de i punkt 1 og 2 omhandlede lønninger og godtgjørelser uavkortet.

4. Ved midlertidig bestyrelse av poster i den utenrikske fagetat, se § 43.

5. Utenriksdepartementet kan i særlige tilfelle gjøre avvikelser fra disse regler om tilleggenes beregning, når dette undtagelsesvis finnes påkrevet.

§ 39. Ved tiltredelse av stilling utbetales bosetningstilskudd til diplomatisk representant, fastlønnet generalkonsul og konsul, når de er stasjonschefer. Medmindre stortinget ved bevilgningen fastsetter andre satser, utbetales disse tilskudd efter følgende regler:

1. Sendemann erholder ved førstegangs tiltredelse inntil kr. 20 000, ved tiltredelse av ny sendemannsstilling, ikke forenet med den første, inntil kr. 15 000.

Har sendemann tidligere i annen egenskap erholdt et eller flere bosetningstilskudd, begrenses hans første bosetningstilskudd som sendemann til et beløp av inntil kr. 15 000, hans annet og de senere til et beløp av inntil kr. 10 000.

2. Chargé d'affaires en pied og generalkonsul erholder ved første gangs tiltredelse inntil kr. 15 000, ved tiltredelse av ny chargé d'affaires-stilling, ikke forenet med den første, eller ny generalkonsulstilling, inntil kr. 10 000. Har chargé d'affaires eller generalkonsul i annen egenskap tidligere erholdt et eller flere bosetningstilskudd, beregnes hans første bosetningstilskudd i hans nye egenskap til et beløp av inntil kr. 10 000, hans annet og de senere til et beløp av inntil kr. 5 000.

3. Konsul erholder ved første gangs tiltredelse inntil kr. 10 000, ved tiltredelse av ny konsulstilling inntil kr. 5 000.

4. Forsåvidt staten eier helt eller delvis møblert sendemanns- eller konsulsbolig på vedkommende sted, skal de ovennevnte bosetningstilskudd av Utenriksdepartementet passende begrenses.

10 aug. § 40.

1. Tjenestemann er ved utnevnelse eller midlertidig ansettelse i stilling i den utenrikske fagetat berettiget til erstatning for sine og sin families personlige reiseutgifter. Sekretærer i Utenriksdepartementet som midlertidig ansettes i stillinger i utenrikstjenesten i utlandet samt legasjonskancellister og konsulatsekretærer, ansatt av Utenriksdepartementet i stilling med budgettmessig specifisert lønn, tillikemed aspiranter til den utenrikske fagetat som utsendes eller forflyttes til prøvetjenstgjøring, erholder erstatning for sine personlige reiseutgifter.

Utenriksdepartementet har adgang til undtagelsesvis også å bestride helt eller delvis utgiftene ved sådanne tjenestemenns families reise.

2. Diplomatisk representant er ved avlevering av kreditiv berettiget til erstatning for personlige reiseutgifter. Sådan erstatning kan også utbetales sendemanns hustru, når denne med departementets på forhånd innhentede tilsagn medfølger.

3. Ved reise i særskilt av Utenriksdepartementet meddelt opdrag godtgjøres reiseutgiftene. Hvorvidt disse kan erstattes også for sendemanns hustru avgjøres i hvert enkelt tilfelle av Utenriksdepartementet.

4. Reiseutgifter for medført tjener kan erstattes efter regning i de under 2 og 3 omhandlede tilfelle. Hvorvidt reiseutgifter for medført nødvendig tjenerskap i andre tilfelle blir å erstatte, avgjøres i hvert enkelt tilfelle av Utenriksdepartementet.

5. Tjenestemann tilhørende den utenrikske fagetat er ved utnevnelse i almindelighet berettiget til erstatning efter godkjent regning for utgiftene ved flytning av sitt bohave. Ved midlertidig ansettelse avgjøres erstatningsspørsmålet av Utenriksdepartementet.

6. Opstår i denne forbindelse som en direkte følge av tjenestemannens forflytning andre uundgåelige utgifter enn de her nevnte, kan departementet i særlige tilfelle foranledige også disse erstattet.

7. Diplomatisk representant, som stilles til rådighet, er berettiget til erstatning for utgiftene ved sin og sin families hjemreise efter sedvanlig rute. Hvorvidt han skal erholde erstatning for utgifter ved flytning av bohave, sålenge han er stillet til disposisjon, avgjøres av Kongen.

§ 41. Tjenestemann tilhørende den utenrikske fagetat, som erholder avskjed i nåde, godtgjøres utgiftene ved sin og sin families hjemreise og hjemflytning av bohave (jfr. § 40, 5 og 6). Tilsvarende utgifter godtgjøres også enke og uforsørget barn efter sådan tjenestemann, når han er død i stilling i utlandet. Utgiftene ved hans begravelse godtgjøres da likeledes efter av Utenriksdepartementet godkjent regning.

§ 42. 10 aug.

1. Godtgjørelse for reiseutgifter omfatter: Utgifter til befordring av person og reiseeffekter efter av Utenriksdepartementet godkjent regning. Utgifter til underhold (diet) under reiser i utlandet beregnes:

for lønnsklasse 1 og 2 (jfr. § 37, II)
med kr. 50,00 pr. døgn;
for lønnsklasse 3 og 4 (jfr. § 37, II)
med kr. 40,00 pr. døgn.

2. For tjenestemannens familie samt for tjenerskap, forsåvidt utgifter ved dettes medbringelse betales av det offentlige, erstattes kun virkelig hatte dietutgifter innenfor grensen av de nevnte beløp.

3. Ved reiser for hvilke billettprisen innbefatter forpleining, tilstås ingen særskilt dietgodtgjørelse. Dog erstattes sedvanlig gratiale til betjening og andre uundgåelige ekstrautgifter.

4. For reiser i Norge skal gjelde samme dietsatser som for stortingsmenn bestemt.

5. Når et særskilt opdrag efter sin natur krever større utgifter, bestemmes godtgjørelsen av Kongen særskilt for hver gang.

§ 43.

A. 1. Tjenestemann som i egenskap av chargé d'affaires a. i. midlertidig bestyrer legasjon hvor diplomatisk representant har fast sæte, oppebærer fra og med den 15. dag efter overtagelsen av embedets bestyrelse, i tillegg til sin lønn og øvrige godtgjørelse, av statskassen en ekstra godtgjørelse («chargé d'affaires-godtgjørelse») beregnet efter de av Stortinget til enhver tid godkjente satser.

Tjenstgjør vedkommende tjenestemann ikke allerede ved legasjonen, men beordres annensteds fra, beregnes den ham tilkommende godtgjørelse fra og med dagen for hans overtagelse av embedets bestyrelse.

2. Under legasjonschefens tjenestefrihet kan Kongen, for den tid som den midlertidige bestyrelse strekker sig utover 3 måneder, bestemme hvorvidt der skal avstås noget beløp av innehaverens lønn og godtgjørelser til bestridelse av vikarutgifter. Lignende bestemmelse kan, ved innehaverens midlertidige fratreden av annen grunn enn tjenestefrihet, tas av den myndighet, under hvem spørsmålet om den midlertidige bestyrelse hører.

For midlertidig bestyrelse av over 3 måneders varighet av legasjon under innehaverens sammenlagte tjenestefrihet i henhold til § 34, II, 4 med tillegg av reisetid efter § 34, II, 5 eller under årlig tjenestefrihet inntil 3 måneder med tillegg av reisetid, tilkommer der ved stasjonen ansatt fastlønnet tjenestemann ingen godtgjørelse utenfor den regulativmessige chargé d'affaires-godtgjørelse, jfr. § 34, II, 10.

10 aug. B. 1. For midlertidig bestyrelse av annen fastlønnet stilling i utlandet enn legasjonschefs tilkommer der annen ved stasjonen ansatt fastlønnet tjenestemann eller aspirant til den utenrikske fagetat ingen ekstragodtgjørelse under de første 3 måneder av innehaverens tjenestefrihet.

Ved lengere midlertidig bestyrelse eller hvor særskilt vikar kreves, bestemmes tjenestemannens godtgjørelse av den myndighet, som foretar beordringen.

2. Den i nærværende paragrafs bokstav A. 2 inneholdte bestemmelse om eventuell avståelse av beløp av legasjonschefs lønn og godtgjørelser finner tilsvarende anvendelse ved midlertidig bestyrelse av også andre fastlønte stillinger i utlandet enn legasjonschefs.

For midlertidig bestyrelse av over 3 måneders varighet av stilling, omhandlet i nærværende bokstav, under innehaverens sammenlagte tjenestefrihet i henhold til § 34, II, 4, med tillegg av reisetid efter § 34, II, 5 eller under årlig tjenestefrihet inntil 3 måneder med tillegg av reisetid tilkommer der ved stasjonen ansatt fastlønnet tjenestemann eller aspirant ingen særskilt godtgjørelse.

3. Ved midlertidig bestyrelse av ledig stilling, omhandlet i nærværende bokstav oppebærer vedkommende tjenestemann den grunnlønn og de øvrige godtgjørelser, som vilde ha tilkommet ham som stillingens faste innehaver mot at han avstår sin egen lønn og godtgjørelser.

C. Forsåvidt der ved en tjenestemanns overtagelse av et ham av hans overordnede pålagt særskilt offentlig hverv blir bestemt, at der skal avstås et beløp av hans lønn og godtgjørelser til bestridelse av vikarutgifter, har tjenestemannen krav på å bli holdt skadesløs av offentlige midler, uten hensyn til hvorvidt der for hvervets utførelse blir tilstått ham et særskilt honorar eller ei.

§ 44. Fastlønte stasjonschefer utenfor Europa, samt undtagelsesvis også fastlønte underordnede tjenestemenn ved uteneuropeiske stasjoner kan av Kongen tilstås reisebidrag for besøk i hjemlandet. Reisebidraget skal som regel ikke overstige ¾ av reisens kostende efter den sedvanlige rute og kan ikke tilstås samme tjenestemann mer enn en gang hvert 3. år. Bidraget tilstås alene tjenestemannen personlig, ikke hans familie.

§ 45.

1. Utgiftene til leie av kontorer ved de lønnede utenrikske stasjoner og til kontorenes opvarmning og belysning utres av staten innenfor grensen av de på utenriksbudgettet for hver stasjon bevilgede midler. Leiekontrakten for kontorene skal forelegges Utenriksdepartementet til approbasjon. Hvor en tjenestemanns privatbolig og kontoret ligger i samme av tjenestemannen

leiede hus eller leilighet, fastsetter departementet den del av leie- 10 aug.
summen, som skal betraktes som leie for kontoret.

2. Utgiftene til kontorenes drift ved de lønnede utenrikske stasjoner utres av staten innenfor grensen av de på utenriksbudgettet for hver stasjon dertil bevilgede midler. Av disse beløp dekkes lønninger til underordnet kontorhjelp, til budtjeneste, renhold, papirrekvisita, skrivesaker, nødvendig kjøring i embedsanliggender, telefonabonnement samt andre kontorutgifter, som ikke erstattes i henhold til § 52.

§ 46.

1. Kontorinventar, jernskap, skrivemaskiner o. l. ved de lønnede stasjoner kan anskaffes for regning av staten efter på forhånd innhentet bemyndigelse fra Utenriksdepartementet. Likeledes kan utgiftene til nødvendig vedlikehold og fornyelse av kontorinventar ved stasjonene på samme betingelser utres av staten efter regning godkjent av Utenriksdepartementet, når disse utgifter ikke kan bæres av kontorholdsgodtgjørelsen.

2. De lønnede stasjoner skal snarest mulig efter utløpet av hvert budgettår innsende til Utenriksdepartementet en fortegnelse (inventarfortegnelse) over stasjonens forsyning med møbler og andre inventarsaker, som tilhører staten.

§ 47.

1. Regnskap over anvendelsen av de i § 45 omhandlede beløp til kontorleie og kontorutgifter skal av stasjonene innsendes til Utenriksdepartementet ved utløpet av hvert kvartal.

2. Hvad der i et budgettår ikke måtte være medgått av de bevilgede midler, inngår i statskassen og tilbakesendes Utenriksdepartementet. Dog kan dette bemyndige stasjonen til å overføre overskuddet eller underskuddet til næste budgett-termin.

§ 48. Forsåvidt Stortinget dertil har bevilget midler, erholder legasjonene særskilte beløp til lønning av vaktmester.

§ 49.

1. Valgt konsul kan av Utenriksdepartementet i den utstrekning som Stortinget dertil har bevilget midler, tilstås kontorbidrag. Regnskapsplikt for anvendelsen herav påhviler ikke valgkonsulen, medmindre så av Utenriksdepartementet bestemmes for de enkelte stasjoner.

2. Når kontorbidragets størrelse gjør en sådan ordning rimelig, kan Utenriksdepartementet bestemme at der ved stasjonen skal være ansatt en kontorist, som er det norske sprog fullt mektig.

§ 50. De i § 37 omhandlede godtgjørelser, bosetningstilskudd, vaktmestergodtgjørelse, kontorholdsgodtgjørelse, kontorbidrag og dietgodtgjørelse samt også, i tilfelle, dyrtidstillegg utbetales til utjevning av mulig kursforskjell mellem norsk og vedkommende utenlandske myntsort, efter følgende regler:

10 aug. 1. Grunnlønnen utbetales i norske kroner, dog således at den hvor vedkommende fremmede lands myntsort i forhold til gullpariteten noteres høiere enn den norske krone, ved omregningen avregnes efter normal kurs.

2. Bostedstillegget og de øvrige sedvanlige årlige tillegg samt diet- og chargé d'affaires-godtgjørelse tillikemed de samlede utgifter ved de lønnede kontorer og eventuelt dyrtidstillegg utbetales i norske kroner eller — når den norske krone i det land hvor vedkommende bor eller reiser står lavere enn landets egen mynt — i vedkommende lands valuta regnet efter pari kurs.

Er kursen i forhold til den fremmede mynt uvesentlig høiere enn pari, avregnes beløpet efter dagens kurs.

Det egentlige bostedstillegg kan dog i land, hvor den norske krone i forhold til landets mynt er vesentlig høiere enn det normale, av Utenriksdepartementet bestemmes utbetalt med et beløp, som blir å fastsette efter uttalelser fra Finansdepartementet under hensyntagen til såvel valutaforholdet som prisnivået i vedkommende land.

3. Bosetningstilskudd og kontorbidrag utbetales i norske kroner, i tilfelle omsatt efter dagens kurs.

§ 51. Utenrikske stasjoner oppebærer og avlegger regnskap for gebyrer for tjenestehandlinger overensstemmende med den ved kongelig resolusjon av 23. mars 1923 særskilt utferdigede gebyrtariff.

§ 52.

I. De lønnede utenrikske stasjoner erholder efter regning godtgjørelse for utgifter til:

1) post og andre forsendelser i tjenesteanliggender;
2) telegrammer og rikstelefonsamtaler i tjenesteanliggender;
3) sedvanlige godtgjørelser eller gratialer til offentlige funksjonærer på stedet;
4) nødvendige innkjøp av og abonnement på norske og vedkommende fremmede lands aviser og tidsskrifter i den utstrekning som Utenriksdepartementet måtte bestemme samt andre nødvendige trykksaker;
5) norske borgere, som ikke er sjøfolk, efter forskriftene i § 102;
6) hjemsendelse av forbrydere i henhold til §§ 94, 95;
7) sjøfolk efter forskriftene i § 101;
8) bisiddere ved sjøforklaringer, medlemmer av og forsvarere under konsulrett;
9) honorar til besiktelsesmenn, opnevnt i henhold til sjøkontrollloven, såfremt honorar ikke er betalt av de privat interesserte.

II. Regning over de ovennevnte utgifter skal innsendes, forsåvidt angår

1) de i punkt 1—4 omhandlede til Utenriksdepartementet umiddelbart efter utløpet av hvert kvartal,

2) de øvrige utlegg snarest mulig efter utleggets avholdelse, og forsåvidt angår de i punkt 5 og 6 omhandlede til Utenriksdepartementet, de i punkt 7 og 8 omhandlede til Handelsdepartementet og de i punkt 9 omhandlede til Sjøfartskontoret. 10 aug.

§ 53.

I. Ulønnet utenriksk stasjon erholder efter regning godtgjørelse for utgifter i tjenesteanliggender til:

1) post og andre forsendelser;
2) telegrammer og rikstelefonsamtaler;
3) innkjøp av bøker og andre trykksaker efter ordre fra Utenriksdepartementet eller overordnet lønnet stasjon;
4) de i § 52, I, punkt 5—9 omhandlede foranstaltninger.

II. Regning over de ovennevnte utgifter skal innsendes forsåvidt angår:

1) de i nærværende paragrafs punkt 1—3 omhandlede til Utenriksdepartementet ved utløpet av hver budgett-termin,
2) for de øvrige utgifters vedkommende således som i § 52, II, 2, foreskrevet.

§ 54.

1. Har utenriksk tjenestemann hatt andre nødvendige utgifter i tjenesteanliggender for det offentlige, der ikke bør falle ham personlig til last, bestemmer Kongen, hvorvidt og med hvilket beløp erstatning skal tilstås.

2. Når utenriksk tjenestemann hos private ikke erholder dekket rettmessig fordring på gebyr eller annen godtgjørelse i tjenesteanliggender eller ikke erholder tilbakebetalt utgifter eller forskudd, som han i embeds medfør har hatt for norske borgere, skal han ved Utenriksdepartementets formidling kunne få det offentliges bistand til beløpets innfordring.

3. Kan erstatning ikke opnås på denne måte, vil Utenriksdepartementet kunne opta spørsmålet om av billighetshensyn å søke beløpet godtgjort av offentlige midler.

§ 55.

1. Tjenestemann, som bestyrer lønnet stasjon, kan til dekning av utlegg for det offentlige begjære sig forskuddsvis anvist passende beløp for hvilke der avlegges regelmessig regnskap.

2. Valgkonsul som av egne midler står i forskudd for utlegg for det offentlige av den i § 53, 4, jfr. § 52, I, 5—9, nevnte beskaffenhet er berettiget til å beregne sig den på stedet sedvanlige rente a) for 1 måned hvis han er ansatt i Europa, b) for 3 måneder hvis han er ansatt utenfor Europa. Rentegodtgjørelsen bestrides av det offentlige.

10 aug. *DE UTENRIKSKE TJENESTEMENNS OPGAVER OG VIRKSOMHET.*

Kapitel 8.

De utenrikske stasjoners kontorer, embedsbolig, arkiv, inventar, bøker og protokoller.

§ 56.

1. Ved hver utenriksk stasjon skal der finnes et passende bekvemt beliggende kontorlokale for legasjonen eller konsulatet. Det skal holdes åpent i den almindelige forretningstid, så lang tid som forholdene på hvert enkelt sted krever. Også utenfor den offisielle kontortid bør stasjonen yde bistand, når denne begjæres og skjønnes uopsettelig nødvendig.

2. Opslag om kontortiden skal finnes ved inngangen til kontorlokalet, og kontorets adresse og oplysning om kontortiden skal finnes i stedets almindelige adressebok.

3. Lønnet stasjons kontor bør være tilknyttet stedets almindelige telefonnett og oplysning om kontortiden om mulig finnes i telefonkatalogen.

§ 57.

1. Tjenestemann plikter å ta nøie vare på og holde i god orden staten tilhørende embedsbolig, stasjonens arkiv og det staten tilhørende inventar.

2. Staten tilhørende embedsbolig og statens inventar ved utenriks stasjon skal holdes tilstrekkelig forsikret mot brandskade.

3. Tjenestemannen har med omhu og punktlighet å føre den offisielle brevveksling og de foreskrevne bøker og protokoller.

4. De lønnede stasjoners arkiver ordnes efter en av Utenriksdepartementet utferdiget instruks eller en av dette godkjent plan. Utenriksdepartementet kan også gi instruks vedrørende regnskapsførselen, hvor dette findes påkrevet.

5. Valgkonsul skal holde konsulatets arkiv, embeds-segl og stempel fullstendig adskilt fra de til hans private bedrift hørende bøker og dokumenter.

§ 58.

1. Ved utenriksk stasjon skal finnes:

a) Legasjons- eller konsulatsegl og stempel.

b) Det norske splittflagg. Det skal heises på embedslokalet eller tjenestemannens hus: 17. mai, 7. juni, H. M. Kongens, H. M. Dronningens og Hs. Kgl. H. Kronprinsens fødselsdager, samt på dager hvor flagning er almindelig blandt de øvrige fremmede lands representanter eller når det ved spesielle anledninger finnes fornødent.

c) Våbenskjold med det norske riksvåben, overensstemmende med

fastsatt modell, til anbringelse på kontorlokalet eller på lega- 10 aug.
sjonschefens bolig efter stedets skikk.

2. Segl, stempel, flagg og våbenskjold besørges anskaffet og tilstillet stasjonen av Utnriksdepartementet.

§ 59.

1. Ved lønnet utenriksk stasjon skal føres:

a) journal over innkommende skrivelser og telegrammer;

b) journal over utgående skrivelser og telegrammer eller kopibok med register;

c) fortløpende protokoll (notarialprotokoll) over notarialforretninger og attester, certifikater, bekreftelser (oversettelser) samt over de personer som avgir stemme til stortings- og kommunevalgene m. v.;

d) fortegnelse over utstedte og fornyede norske pass (passprotokoll) samt fortegnelse over visa på utlendingers pass (§ 72, 1 og 4);

e) matrikkel over norske statsborgere, som er bosatt innen distriktet og som forlanger å innskrives (nasjonalitetsmatrikkel). Sådan matrikkel føres ved legasjon eller, hvor sådan ikke er oprettet, ved den øverste konsulære stasjon i landet samt undtagelsesvis ved enkelte viktigere konsulater, som av Utenriksdepartementet dertil særskilt bemyndiges (§ 71, 2);

f) regnskapsbok over oppebårne gebyrer og andre nødvendige regnskapsbøker, derunder fortegnelse over penger, verdipapirer og dokumenter deponert ved stasjonen;

g) fortegnelse over staten tilhørende inventar og bøker.

Ved legasjon eller ved konsulær hovedstasjon for det hele land bør derhos finnes:

h) fortegnelse over norske ordener utdelt til vedkommende lands borgere.

Ved stasjoner i sjøbyer skal tillike føres:

i) fortegnelse over de norske skibe, som ankommer til og avgår fra havnen;

j) fortegnelser over på- og avmønstringer av sjøfolk. Der føres særskilte fortegnelser for på- og for avmønstringer;

k) fortegnelse over utstedte indentitetsbevis for sjømenn;

l) fortløpende protokoll (sjøprotokoll) over optatte sjøforklaringer, undersøkelser i anledning av sjøulykke eller forbrydelser på norsk skib, kjennelser i tvistigheter mellem skibsfører og mannskap o. l. Ved mindre stasjoner kan denne protokoll føres sammen med den under litra c nevnte.

2. De ovenfor nevnte protokoller og fortegnelser blir å føre efter de skjemaer som fastsettes av Utenriksdepartementet. Departementet tilstiller stasjonene de fornødne eksemplarer, eller bemyndiger stasjonene til å anskaffe dem for det offentliges regning.

10 aug. 3. Blanketter til pass og til identitetsbevis for sjømenn tilstilles stasjonene av Utenriksdepartementet.

4. Ved alle ulønnede utenrikske stasjoner skal føres:

I. De ovenfor under 1 a, b, c, f og eventuelt g omhandlede journaler og protokoller m. v.

Ved de ulønnede stasjoner i sjøbyer skal derhos føres:

II. De ovenfor under 1 i, j, k og l nevnte fortegnelser og protokoller.

Ved de ulønnede stasjoner som har særskilt bemyndigelse til å behandle de under §§ 71, 2 og 72, 1 og 4 omhandlede forretninger skal tillike finnes:

III. De ovenfor under 1 d og e nevnte fortegnelser.

§ 60.

1. Ved utenriksk stasjon skal videre finnes og være tilgjengelig for interesserte:

a. et eksemplar av nærværende instruks og andre norske forskrifter vedrørende utenrikstjenesten;
b. gebyrtariff for de utenrikske stasjoner;
c. Utenriksvesenets kalender;
d. et eksemplar av de i Norge og i vedkommende fremmede land gjeldende tolltariffer og lover m. v. i emnet;
e. Norges Eksportkalender;
f. den av Utenriksdepartementet utgitte samling av lover etc. vedrørende Norges Handel og Skibsfart m. m. til bruk for de utenrikske tjenestemenn.

Forsåvidt stasjonen ligger i sjøby eller har underordnede stasjoner i sjøbyer, tillike

g. et eksemplar av de norske lover om sjøfart og sjømenn, av lov om den offentlige sjøkontroll med forskrifter, samt den norske skibskontrolls regler.

2. Ved fastlønnede stasjoner skal ytterligere finnes:

h. et eksemplar av Norsk Lovtidende eller annen norsk almindelig lovsamling.
i. Norges traktater.
j. De av Det Statistiske Centralbyrå utgitte statistiske årbøker og handels- og skibsfartsstatistikk.
k. Publikasjonene «Norges Utenrikshandel» og «Norwegian Trade Review».
l. Norges Statskalender.
m. Et verk om Norges eldre og nyere historie.
n. Håndbøker i folkerett og internasjonal privatrett.
o. Fornødne leksika.
p. Et Norgeskart.

3. Legasjonene skal derhos ha:

q. Gothakalenderen.

4. Forføining til anskaffelse og oversendelse av ovenstående bøker, trykksaker etc. treffes av Utenriksdepartementet. 10 aug.

5. Forøvrig skal der ved enhver stasjon gis interesserte videst mulig adgang til å gjøre sig bekjent med alle fra Norge innløpende trykksaker o. l. fra offentlige og private institusjoner og personer vedrørende norske forhold og interesser. Hvor dertil er adgang, bør sådant materiale stedse finnes utlagt i embedslokalet til almindelig gjennemsyn.

Kapitel 9.

Den tjenstlige korrespondanse.

§ 61.

A. Med norske utenrikske myndigheter.

1. Henvendelser i tjenesteanliggender rettes til nærmeste overordnede eller til nærmeste underordnede, medmindre direkte henvendelse til lavere eller høiere myndighet måtte tilsies av hensyn til sakens hurtige fremme, i hvilket fall også melleminstansene snarest mulig underrettes.

Henvendelse fra overordnet myndighet gjennem melleminstans besvares alltid gjennem melleminstans.

Direkte henvendelse fra overordnet myndighet besvares alltid direkte.

2. Når der i et land, hvor legasjonschef har sin faste stasjon, er oprettet lønnet konsulær stasjon av ikke lavere grad enn konsulat, retter Utenriksdepartementet sine henvendelser direkte til konsulatet i saker, til hvis behandling dette er kompetent, og i hvilke såvel underretning til legasjonen som dennes medvirkning antas upåkrevet. Denne regel befølges omvendt ved henvendelser utgående fra lønnet konsulat i land som nevnt. Konsulatet bør iaktta, at det, overalt hvor der kan være tvil om hensiktsmessigheten av en direkte henvendelse, bør benytte legasjonens formidling eller tilstille denne en avskrift av sin henvendelse til Utenriksdepartementet. Det lønnede konsulat bør derhos innsende de viktigere innberetninger av handelspolitisk, kommersiell, maritim og annen natur i original eller gjenpart til legasjonen for henholdsvis videreforsendelse eller til legasjonens underretning (jfr. § 75).

3. I land hvor legasjon er oprettet uten der å ha fast kontor, eller i selvstyrede besiddelser, protektorater, mandatstyrede land eller kolonier, henhørende under land hvor fast legasjon har sæte, foregår korrespondansen direkte mellem Utenriksdepartementet og den øverste konsulære myndighet. I saker som krever diplomatisk behandling, rettes dog i almindelighet henvendelsene gjennem vedkommende legasjon. Til denne sender derhos den konsu-

10 aug. lære myndighet gjenparter av sine innberetninger av generell handelspolitisk og eventuelt politisk karakter (jfr. § 73).

4. Tjenestemann, som i et land, hvor legasjonschefen ikke har sin faste stasjon, mildertidig bestyrer legasjon, har å fremsende sine innberetninger av politisk eller generell handelspolitisk karakter, eller angående andre viktige saker, gjennem legasjonschefens faste stasjon. Hvor fremsendelsen ad denne vei vil volde en for sakens behandling skadelig forsinkelse, innsendes beretningen direkte til Utenriksdepartementet, idet iakttas, at en gjenpart samtidig tilstilles legasjonschefen.

5. Hvor Utenriksdepartementet anser det påkrevet, kan det bemyndige underordnet stasjon til mere direkte korrespondanse med Utenriksdepartementet eller annen overordnet utenriksk myndighet enn efter ovenstående regler hjemlet, likesom det omvendt i lignende tilfelle kan foreskrive en mere utstrakt korrespondanse gjennem legasjon enn ovenfor bestemt.

B. Med andre myndigheter.

1. Utenriksdepartementet kan i spesielle saker eller når forholdene ellers gjør det ønskelig og hensiktsmessig, ved almindelige eller særlige forskrifter bemyndige de utenrikske stasjoner til regelmessig korrespondanse med norske fagdepartementer.

Angående den utstrekning i hvilken utenriksk stasjon regelmessig skal korrespondere direkte med Departementet for Handel, Sjøfart, Industri og Fiskeri (Sjøfartsavdelingen) samt med Sjøfartsdirektøren blir nærmere bestemmelse å innta i de forskrifter angående utenrikstjenesten som utferdiges av Utenriksdepartementet i tilknytning til nærværende instruks.

Angående innsendelse til Norges Oplysningskontor for Næringsveiene og til Fiskeridirektøren av gjenparter av spesialberetninger til Utenriksdepartementet, se § 75.

2. Direkte henvendelser fra Norges Oplysningskontor for Næringsveiene angående emner, omhandlet i § 73, II, og fra andre norske offentlige myndigheter og kontorer i saker henhørende under deres fagressort, besvarer utenrikske stasjoner direkte, sålangt stasjonens kompetanse rekker, medmindre henvendelsene berører utenrikske spørsmål, foranlediger reklamasjoner overfor fremmed myndighet eller av annen grunn gjør forhåndsinnhentelse av instruksjoner fra Utenriksdepartementet ønskelig.

3. Kun diplomatisk representant har rett til å gjøre direkte henvendelser til centralregjeringen i vedkommende land.

Undtagelsesvis har dog også utsendt generalkonsul sådan rett i visse selvstyrede besiddelser.

Er ingen diplomatisk representant ansatt, kan den konsulære hovedstasjon undtagelsesvis henvende sig direkte til centralregjeringen, forutsatt at denne innrømmer adgang dertil. Ellers korre-

sponderer konsul kun med de lokale autoriteter på stedet eller 10 aug.
med provins- og kolonialregjeringer i provinser og kolonier, for hvilke de har eksekvatur. Kun den konsulære hovedstasjon korresponderer direkte med den øverste fremmede distriktsmyndighet.

Direkte henvendelser fra offentlige utenlandske myndigheter besvares direkte, sålangt stasjonens kompetanse rekker og forutsatt at besvarelsen ikke antas å stride mot norske interesser. (Jfr. § 67, 3).

I tvilstilfelle forelegges saken til uttalelse eller behandling av den nærmeste overordnede. Besvares i disse tilfelle henvendelsen direkte og saken derhos har større interesse, sendes gjenpart til nærmeste overordnede.

C. Med private.

Utenriksk stasjon besvarer direkte henvendelser fra private direkte, under forbehold som i B. 3 nevnt.

D. Undertegning av skrivelser. Erkjennelse av mottagelse.

1. Skrivelser fra Utenriksdepartementet og de utenrikske stasjoner avfattes og underskrives overensstemmende med derom av departementet utferdigede almindelige forskrifter.

2. Mottagelse av viktige skrivelser og innberetninger blir — med eventuelle bemerkninger — å erkjenne av Utenriksdepartementet og de utenrikske stasjoner med minst mulig ophold.

Kapitel 10.

Almindelige bestemmelser om de utenrikske tjenestemenns arbeide.

§ 62. Det påhviler utenriksk tjenestemann i den utstrekning, som stemmer med hans offisielle stilling og hvortil internasjonal rett og sedvane gir adgang, å vareta og fremme Norges interesser, særlig dets handel, sjøfart, industri og øvrige næringsveier, samt å påse, at norske borgere ikke forholdes de dem tilkommende rettigheter. Han skal tillike yde dem råd, bistand og beskyttelse i deres lovlige handel og vandel.

§ 63.

1. Utenriksk tjenestemann skal nøie sette sig inn i det fremmede lands politikk og handelspolitikk, traktater, handel, sjøfart, industri, næringsveienes og kommunikasjonenes utvikling, de sociale bevegelser og de offentlige sociale foranstaltninger samt forøvrig årvåkent følge det fremmede lands utvikling på områder, hvor utviklingen antas å kunne tilgodegjøres for norske interesser. Norges og det fremmede lands gjensidige økonomiske interesser bør herunder vies spesiell opmerksomhet.

Om de nevnte forhold skal tjenestemannen avgi beretning overensstemmende med de i kap. 11 gitte nærmere regler.

10 aug. 2. De lønnede stasjoner skal av Utenriksdepartementet i fornøden utstrekning holdes underrettet om viktigere forhold og begivenheter i Norge, om regjeringens utenriks- og handelspolitiske retningslinjer, og om viktigere saker, hvorom i Norge forhandles med det land hvor vedkommende representant er ansatt. I det omfang som av Utenriksdepartementet skjønnes ønskelig meddeles der dem innholdet av innberetninger fra andre utenrikske stasjoner samt oversikter over viktigere saker under behandling i Utenriksdepartementet.

3. Tjenestemenn av den utenrikske fagetat skal dessuten selv på beste måte søke opretholdt sitt kjennskap til hjemlandet og dets utvikling, særlig på det politiske, økonomiske og sociale område.

§ 64.

1. Utenriksk tjenestemann nyder under sin virksomhet i utlandet fra den fremmede stats side de rettigheter og den beskyttelse, som bestemmes av folkeretten, de mellem Norge og fremmede makter sluttede overenskomster og det lands lover og sedvaner, hvor de er ansatt. Han skal derfor gjøre sig nøie bekjent med den stilling, som disse bestemmelser og forskrifter anviser ham og innrette sin handlemåte derefter.

2. Han skal stedse søke å bevare et godt og verdig forhold til myndighetene og til sine fremmede kolleger i det land eller på det sted hvor han er ansatt.

3. Valgkonsuler, som er borgere av vedkommende fremmede land, bør omhyggelig iaktta at deres deltagelse i landets politikk ikke volder vanskeligheter for norske interesser.

4. De utsendte utenrikske tjenestemenn må ikke i nogen form delta i det fremmede lands politikk. Særlig må de undgå enhver politisk demonstrasjon og de må ikke foreta noget som kan opfattes som opmuntring til eller støtte av angrep på den bestående regjering.

§ 65.

1. I saker av viktighet skal utenriksk tjenestemann snarest mulig, om fornødent telegrafisk, sende overordnet myndighet fullstendig beretning, ledsaget av redegjørelse for de av ham trufne forføininger. Navnlig bør utenriksk tjenestemann la det være sig maktpåliggende uopholdelig å sende sådan beretning og redegjørelse, hvis de mellem Norge og det land, hvor han er ansatt, bestående overenskomster ikke nøiaktig befølges, eller de rettigheter eller fordele, som i henhold til mellemfolkelige rettsregler tilkommer norske undersåtter, forholdes dem, eller hvis han eller under ham lydende tjenestemann blir hindret i utøvelsen av tjenesteforretninger av myndighetene i landet eller disse avslår å yde den bistand, som utenriksk tjenestemann er berettiget til å kreve, eller hvis der handles om uleilighet for norsk

krigsskib i fremmed havn, urettmessig beslagleggelse av handelsfartøi, vilkårlig fengsling av norsk statsborger, eller annen urettmessig fremgangsmåte av myndigheter og om vanskeligheter opkommet som følge av utbrudt krig eller oprør. 10 aug.

2. Finner utenriksk tjenestemann i nogen sak grunn til å gjøre reklamasjon overfor vedkommende fremmede myndighet, skal han føre et måteholdent og forsonlig sprog, og han må omhyggelig vokte sig for å støtte krav, som ikke måtte være behørig legitimert, og ikke ved overdrevne fordringer gi anledning til kollisjoner og misforståelser. Er den sak, hvorom der handles, av større betydning, skal han, innen den gjøres til gjenstand for formelig reklamasjon, om fornødent telegrafisk innhente uttalelse fra overordnet myndighet.

§ 66. Utbryter krig, skal utenriksk tjenestemann nøie rette sig efter hvad der for sådanne tilfelle er eller blir foreskrevet.

§ 67.

1. Utenriksk tjenestemann skal efter beste evne og i den utstrekning, som er forenlig med hans offisielle stilling, under iakttagelse av de i kap. 9 gitte bestemmelser, besvare de forespørsler, som rettes til ham fra norske myndigheter, institusjoner, firmaer og forretningsmenn i Norge og norske privatpersoner. Særlig er dette tilfelle, hvor det gjelder fremme av norske næringsinteresser. (Jfr. § 61).

2. Det hører dog ikke under hans tjenesteplikter i almindelighet å uttale sig eller skaffe fortrolig oplysning om personers eller firmaers soliditet eller respektabilitet.

3. Forespørsler fra privatpersoner eller firmaer i utlandet angående norsk eksport og norske forretnings- eller andre forhold bør beredvillig imøtekommes, når det skjønnes å være til fremme av norsk næringsliv. Gjelder forespørslen import til Norge av varer som allerede tilvirkes dersteds eller berører den forhold som kan tenkes å skade norsk næringsliv, bør der utvises forsiktighet. I tvilstilfelle kan saken forelegges Utenriksdepartementet eller spørgeren kan henvises til sitt eget lands eller sitt faste opholdslands representasjon i Norge.

4. Utenriksk tjenestemann har ingen forpliktelse til å avgi lengere almindelige fremstillinger eller periodiske beretninger til andre enn Utenriksdepartementet, eller efter anmodning av dette.

§ 68. Utenriksk tjenestemann bør søke å opretholde et godt forhold til den norske koloni i distriktet, støtte den i dens legitime bestrebelser og være kolonien behjelpelig med å bevare de bånd, som knytter den til Norge, samt såvidt omstendighetene tillater, søke å avverge og utjevne uoverensstemmelser mellem norske borgere innbyrdes.

§ 69. Blir norsk borger arrestert eller anklaget for utenlandsk domstol for forbrydelse eller alvorligere forseelse, skal

10 aug. utenriksk tjenestemann, når han derom erholder kunnskap, yde ham den bistand, til hvilken der efter sakens omstendigheter måtte være opfordring og hvortil der efter tjenestemannens offisielle stilling er anledning.

Nogen forpliktelse til å anta eller betale forsvarer påligger ikke tjenestemannen, og forføining, som pådrar utgifter for statskassen, må ikke iverksettes uten efter innhentet bemyndigelse fra Utenriksdepartementet.

Om viktigere saker avgis innberetning gjennem overordnet.

§ 70.

I. Når utenriksk tjenestemann erfarer, at norsk borger er avgått ved døden innen hans distrikt, skal han påse, at der forholdes med hans efterlatenskaper, således som bestående traktater og det fremmede lands lovgivning bestemmer. Er intet derom fastsatt ved traktat, og landets lovgivning ikke anderledes anordner, påhviler det nærmeste utenrikske tjenestemann, hvis ingen myndig arving eller annen dertil bemyndiget person finnes på stedet, å anta sig den avdødes efterlatenskaper og sørge for deres sikkerhet. Han har derhos uten ophold å avgi innberetning om dødsfallet til overordnet. Mottar han ikke innen passende frist arvingenes bestemmelse om, hvorledes der skal forholdes med efterlatenskapene, tar han, forsåvidt han ifølge traktat eller det fremmede lands lovgivning dertil har adgang, selv bestemmelse derom, avvikler avdødes forpliktelser på stedet, såvidt bomassen strekker til, og innsender det eventuelt overskytende med fradrag av sitt gebyr gjennem vedkommende overordnede tillikemed behørig regnskap, inventarliste samt beretning om, hvad der av ham er foretatt i anledning av dødsfallet.

2. Hvor boets behandling tilkommer myndighetene på stedet, skal tjenestemannen straks han erholder underretning om dødsfallet, påse at dødsfallet behørig anmeldes for vedkommende myndigheter. Han skal derhos uten ophold avgi innberetning om dødsfallet til overordnet samt under boets behandling vareta de umyndige eller fraværende arvingers tarv i overensstemmelse med traktat eller landets lov. Efter mottatt fullmakt fra arvingene kan tjenestemannen forsåvidt hans offisielle stilling tillater det, også fungere som deres representant under boets behandling.

3. Var den avdøde sjømann, skal tjenestemannen gi meddelelse om dødsfallet samt sende efterlatenskapene til Handelsdepartementet.

4. Erfarer utenriksk tjenestemann, at der i distriktet er død en utlending om hvem tjenestemannen har grunn til å anta, at han efterlater arvinger i Norge, skal han søke oplysning om efterlatenskapene og derom uten ophold avgi innberetning til overordnet.

5. Om sin befatning med innfordring av arvemidler og med betrodde midler forøvrig skal tjenestemannen overensstemmende med nærmere forskrifter derom fra Utenriksdepartementet innsende halvårlige redegjørelser. 10 aug.

§ 71.

1. Diplomatisk representant, legasjonsråd, legasjonssekretær og konsul av alle grader kan, forsåvidt ikke norsk lov, overenskomst med vedkommende fremmede land eller dettes lovgivning er til hinder for det med rettskrivning overfor norske borgere utføre enhver forretning, som notarius publicus i Norge kan utføre. Dog skal ekteskapsstiftelse alene kunne utføres av den av Kongen dertil særskilt bemyndigede tjenestemann eller i dennes forfall av hans stedfortreder.

2. Erklæring fra utflyttet norsk borger som har innfødsrett, om at han ønsker vedblivende å være norsk statsborger, kan avgis såvel for diplomatisk som for konsulær representant som fører matrikkel over norske statsborgere. For de steders vedkommende, hvor såvel diplomatisk representant som konsul er ansatt, avgis erklæringen for den diplomatiske representant. (Jfr. § 59, e.).

§ 72.

1. Pass for norske borgere kan utstedes og fornyes av: a) utenrikske tjenestemenn i utlandet tilhørende den utenrikske fageteat, b) valggeneralkonsuler, c) den øverste valgkonsul i suverene stater uten lønnet fast utenriksk stasjon samt d) de øvrige valgkonsuler, som dertil særskilt bemyndiges av Utenriksdepartementet.

2. Ved utferdigelse av pass må utelukkende brukes de hertil bestemte blanketter, som tilstilles stasjonene av Utenriksdepartementet, jfr. § 59, 3.

3. Alle utenrikske stasjoner kan utferdige og fornye identitetsbevis for norske sjømenn og visere alle norske pass.

4. Visering av utenlandske pass kan kun foretas av tjenestemenn, tilhørende den utenrikske fagetat og av valgkonsuler, som av Utenriksdepartementet har fått særskilt bemyndigelse dertil.

5. Legasjon er bemyndiget til å utferdige anbefalingsskrivelser for utenlandske reisende til norske tollmyndigheter («laissez-passer») overensstemmende med de forskrifter, som derom utferdiges av Utenriksdepartementet.

6. Om adgangen til å utstede kurerlegitimasjoner blir av Utenriksdepartementet å utferdige nærmere regler.

Kapitel 11.

De utenrikske tjenestemenns innberetninger.

§ 73.

I. a. Legasjonschef skal innsende beretninger angående de viktigere politiske begivenheter i vedkommende land, navnlig om

10 aug. dets utenrikspolitikk og dermed sammenhengende forhold, som har eller som kan få betydning for norske interesser, eller som må antas å få større innflydelse på vedkommende lands politiske og økonomiske stilling utadtil. I sammenheng hermed bør også redegjøres for de ledende politiske avisers og de innflydelsesrike politiske partiers holdning til de foreliggende viktigere aktuelle saker. Såfremt pålitelige oplysninger har kunnet skaffes, bør tillike innberettes om mulige forestillinger fra fremmede makter, om folkeopinionen og om andre momenter til belysning av den foreliggende sak, som kan tjene til bedømmelse av den almindelige politiske situasjon i landet.

Ved innsendelse av lengere avisutklipp og trykksaker bør der leveres en sammentrengt oversikt over sammes vesentlige innhold, og ikke alene henvises til utklippet eller trykksakene.

b. Konsul, lønnet eller ulønnet, har å besvare de forespørsler og efterkomme de instruksjoner, som han mottar fra overordnet myndighet i saker av politisk interesse. Dog bør konsul på eget initiativ avgi innberetning, hvor det kan befryktes at politiske begivenheter kan komme til å sette den offentlige orden i fare og dermed virke skadelig for den regulære forretningsforbindelse med landet eller hvor det gjelder inngripende forandringer i dettes politiske institusjoner. Forøvrig bør han i sine innberetninger kun behandle saker av politisk interesse, når disse står i nærmere forbindelse med kommersielle, maritime eller andre økonomiske saker hvis behandling påhviler ham.

II. Blandt de forhold av økonomisk og social art som samtlige utenrikske tjenestemenn bør ha sin opmerksomhet henvendt på og hvorom det i almindelighet vil være av interesse å erholde innberetning, kommer følgende især i betraktning:

1 a. Distriktets inn- og utførsel av varer, som produseres eller som antas å kunne produseres i Norge. Der blir herunder å avgi opgave over størrelsen og verdien av importen (såvel direkte som indirekte) fra Norge og fra de for landets handel med vedkommende varer viktigste land, tillikemed lignende opgaver over utførselen fra distriktet av sådanne varer og av landets hovedprodukter med angivelse av de viktigste bestemmelsesland.

Statistiske og andre oplysninger om distriktets viktigste import- og eksportartikler forøvrig.

Utsiktene for avsetning av norske varer innen konsulatdistriktet, behov, tilførsler, beholdninger, priser, emballasje, betalingsvilkår, konsumentenes fordringer og smak med hensyn til varers kvalitet og utstyr, forsendelsesveier og frakter, fortegnelse over importører, forhandlere og agenter, de klimatiske forholds betydning for varers tilberedelse, opbevaring og forsendelse, offentlig kontroll med importerte og eksporterte varer m. v.

Måten, hvorpå markedet bør bearbeides: 10 aug.

Innbydelse til anbud på levering av varer, som produseres i Norge.

Bank- og kredittforhold; pengevesen og kurser.

Større økonomiske sammenslutninger innen viktige næringsgrener (trusts og andre kooperasjoner).

Forholdsregler til ophjelp av eksporten og transitthandelen i vedkommende distrikt, såsom eksportpremier, drawback, fraktlettelser, skattebegunstigelser og andre statsunderstøttelser, standardisering av produkter, frihavner og frilagre, prøvelagre, varemesser og utstillinger, fortegnelse over produsenter og eksportører.

b. Industrielle forhold innen konsulatdistriktet, som antas å ha særlig betydning for norske næringer.

Distriktets frembringelse av råprodukter og halvfabrikater, som er anvendelige i den norske industri.

Påtenkte eller projekterte større anlegg, som fabrikkanlegg, elektrisitetsverker, vandkraftanlegg, jernbaner, kanaler og havneanlegg etc.

Oplysninger om nye fabrikasjonsmetoder og produkter som må anses å være av interesse for norske industridrivende.

c. Oplysninger av spesiell interesse for norsk bergverksdrift.

d. Foranstaltninger og bestrebelser til fremme av skogbruket, når disse antas å kunne ha særlig interesse for det norske skogbruk.

e. Foranstaltninger og bestrebelser til landbrukets og fedriftens ophjelp og beretninger om høstens utfall m. v.

f. Utbyttet av fiskeriene, foranstaltninger til deres fremme, fangst og tilberedelsesmåter, transportmidler m. v.

g. Midler til ophjelp av skibsfarten, såsom statsunderstøttelser og begunstigelser for den innenrikske skibsfart; tonnasjebehov, nye dampskibslinjer; fraktslutninger, anledning til returfrakter, skibsfartskotymer, advarsel mot farlige klausuler i certepartier og konossementer, domsprejudikater i prinsipielle spørsmål, avfattelse av visse skibspapirer, los-, fyr-, havne- og andre skibsavgifter, havneforhold, såsom havnens sikkerhet, dybde i havn og på bar, losse- og lasteforhold samt priser for sådant arbeide, streiker og lignende arbeidshindringer, samt deres ophør, proviant-, vann- og kullforsyningsforhold, om der er tørr-dokk eller slipp, og hvor store skibe kan benytte disse, om der er anledning til reparasjon av tre- og jernskibe og dampskibes maskiner, åpning av nye havner.

Om streiker, lockouts og deres ophør anbefaler det sig i viktigere tilfelle å sende telegrafisk innberetning. Meddelelse om vekslende laste- og lossepriser bør innsendes så hurtig dertil er anledning.

10 aug. h. Sociale forhold av betydning for næringsveiene, landets eller distriktets økonomiske tilstand, arbeidsforhold, større streiker og lockouts i andre næringsgrener enn skibsfarten.

Det påhviler særlig den utenrikske hovedstasjon i landet å følge det fremmede lands sociale utvikling, fornemlig på områder, hvor utviklingen vil kunne tilgodeses for Norges eller i norske borgeres interesse, således blandt annet angående det sociale lovgivningsarbeide, offentlige arbeider, voldgiftsavtaler og voldgiftskjennelser i arbeidsforhold.

i. De fra stats- eller kommunal myndighet utgående bestemmelser eller forslag til sådanne, såsom traktater, lover, forordninger, beslutninger, reglementer m. v., der kan være av interesse for Norge, særlig forsåvidt de angår handels-, sjøfarts- og tollforhold; havne- og losvesen, oprettelsen av anstalter og institusjoner som vedkommer medisinalvesenet, som karanteneanstalter, offentlige epidemisykehus, tuberkulosesykehus og sinnssykeasyler samt poliklinikker til behandling av kjønssykdommer, nye medisinske laboratorier og institutter til diagnose av farsotter og kjønnssykdommer, innførsel og utførsel av husdyr og husdyrprodukter, samt emner, omhandlet ovenfor i punkt 1. Likeledes er det av betydning å få underretning om viktige forslag og henstillinger, rettet til offentlig myndighet og utgående fra innflytelsesrike næringssammenslutninger i landet angående handels-, sjøfarts- og tollspørsmål.

I beretningen bør der redegjøres for de punkter i bestemmelsene (forslagene) som måtte være av særlig betydning.

§ 74.

1. Såsnart det kan skje efter hvert kalenderårs utløp, skal den utenrikske hovedstasjon i hvert land innsende en *generalberetning*, som skal inneholde en kortfattet oversikt over den økonomiske utvikling i landet i det forløpne år. I beretningen skal kortelig redegjøres for de viktigste økonomiske forhold og begivenheter under året samt gis de tilgjengelige oplysninger om Norges og de viktigste landes deltagelse i landets utenrikske handel og sjøfart og påpeke de gjorte erfaringer som kan nyttiggjøres til fremme av norske interesser. Forsåvidt forhold, som omtales i beretningen har vært gjenstand for spesielle rapporter i årets løp, bør der henvises til disse, og i fornødent fall bør hovedinnholdet av vedkommende rapporter resumeres.

Omfanget av den heromhandlede beretning må være avpasset efter landets og distriktets betydning for norske næringsinteresser. Kun vesentlige ting medtas og beretningen må ikke forsynes med tallrike statistiske tabeller eller oversikter. Den bør være avgitt innen 2 måneder efter kalenderårets utløp og dens avgivelse må ikke utstå av hensyn til offentliggjørelsen av landets offisielle handelsstatistikk, forsåvidt denne først foreligger senere.

Forsåvidt pålitelig statistikk kan skaffes, bør hvad derav inntas begrenses til å belyse de viktigste økonomiske data som f. eks. Norges og de med Norge sterkest konkurrerende landes deltagelse i omsetningen. 10 aug.

Opgave over Norges og de fremmede lands deltagelse i skibsfarten på vedkommende land innsendes, såfremt den ikke har kunnet medfølge generalberetningen, såsnart som forholdene tillater.

Til hjelp ved beretningens utarbeidelse kan hovedstasjonen pålegge de underordnede stasjoner å avgi lignende beretninger for deres distrikter.

De underordnedes beretninger vedlegges hovedstasjonens egen generalberetning i likså mange eksemplarer som denne selv innsendes i.

2. Ved siden av den i nærværende paragrafs punkt 1 omhandlede generalberetning påhviler det de utenrikske hovedstasjoner, efter utgivelsen av landets offisielle handelsstatistikk, å innsende en statistisk oversikt ledsaget av de fornødne forklarende bemerkninger over importen til og eksporten fra vedkommende land av de artikler, som har interesse for Norges eksport og import. Denne oversikt, den statistiske beretning, skal omfatte både det år, som den sist utkomne offisielle handelsstatistikk behandler og det forutgående år, og bør inneholde opgave over den samlede import- og eksportmengde av de nevnte artikler og verdien derav samt over Norges og de for handelen med vedkommende artikkel i de to forløpne år viktigste lands andel i importen og eksporten.

3. Det påhviler samtlige utenrikske tjenestemenn å avgi spesialberetninger om forhold av aktuell interesse omhandlet i § 73, II. (Jfr. § 61). Der legges megen vekt på disse innberetninger, likesom på beretninger, som inngående behandler spesielle for Norges næringsintereser særlig viktige saker.

4. Hvor der i samme land er oprettet både legasjon og lønnet generalkonsulat, kan Utenriksdepartementet bestemme, at avgivelsen av de i punkt 1 og 2 omhandlede beretninger skal påhvile generalkonsulatet.

§ 75.

1. De i § 74 omhandlede innberetninger skal innsendes til Utenriksdepartementet, fra de utenrikske hovedstasjoner direkte, fra de underordnede stasjoner gjennem nærmeste overordnede (jfr. dog § 61, A. 2).

2. Av innberetningene blir tillike å innsende gjenpart til vedkommende institusjoner i Norge efter nedenanførte regler, medmindre beretningene er helt eller delvis av handelspolitisk art eller inneholder fortrolige meddelelser, eller av andre grunner først bør spesialbehandles av Utenriksdepartementet.

10 aug. 3. Generalberetningen bør avfattes i sådan form at den i sin helhet egner sig for offentliggjørelse. Den innsendes — foruten i original til Utenriksdepartementet — tillike i 2 gjenparter direkte til Norges Oplysningskontor for Næringsveiene for i sin almindelighet å utnyttes av dette.

Skal beretningen ifølge undtagelsesbestemmelsen i nærværende §'s avsnitt 2 først behandles av Utenriksdepartementet blir den å innsende i 3 eksemplarer kun til dette.

4. Den statistiske beretning tilstilles — samtidig med originalens innsendelse til Utenriksdepartementet — i 2 gjenparter, tillike Norges Oplysningskontor for Næringsveiene direkte.

5. Spesialberetning av interesse for norsk næringsliv skal — med den under avsnitt 6 gjorte undtagelse — samtidig med originalens innsendelse til Utenriksdepartementet tillike i 2 gjenparter tilstilles Norges Oplysningskontor for Næringsveiene dikrekte for i almindelighet å utnyttes av dette.

Kommer undtagelsesbestemmelsen i avsnitt 2 til anvendelse, blir innberetningen i minst 3 eksemplarer å innsende alene til Utenriksdepartementet.

6. Spesialberetning av interesse for den norske fiskerinæring blir — foruten å tilstilles Utenriksdepartementet — i 2 gjenparter å oversende Fiskeridirektøren direkte for i almindelighet å utnyttes av ham, medmindre beretningen er av den art, at den ifølge avsnitt 2 kun skal tilstilles Utenriksdepartementet, i hvilket tilfelle beretningen innsendes til dette i 3 eksemplarer.

7. Meddelelser og uttalelser av fortrolig art, som ikke egner sig for offentliggjørelse, bør gjøres til gjenstand for beretninger eller skrivelser, som uttrykkelig betegnes som fortrolige og som alene innsendes til Utenriksdepartementet.

§ 76.

1. Utenriksk tjenestemann skal uopholdelig til Utenriksdepartementet avgi beretning om optreden av smittsom sykdom av ondartet karakter, eller med større utbredelse innen distriktet samt om de foranstaltninger som av myndighetene treffes til sykdommens bekjempelse og om dens ophør.

2. Utenriksk tjenestemann skal likeledes uopholdelig avgi beretning til Utenriksdepartementet om optreden av smittsom husdyrsykdom og smittsom plantesykdom av ondartet karakter eller med større utbredelse innen distriktet, samt om de foranstaltninger, som av myndighetene treffes til sykdommens bekjempelse, og om dens ophør.

§ 77. De i beretningene meddelte opgaver over mål og vekt vil foruten i det fremmede lands systemer være å angi også i metrisk mål og vekt. Hvor dette vilde medføre uforholdsmessig arbeide, er det tilstrekkelig, at der vedføies en angivelse av forholdet mellem de to mål- og vektsystemer. Ved betegnelse av frem-

med mynt, mål eller vekt må ikke anvendes tegn eller forkor- 10 aug.
telser, som lar nogen tvil tilbake om, hvad der er ment.

§ 78.

1. Foruten de trykksaker, som i henhold til andre bestemmelser blir å innsende, skal utenriksk tjenestemann, så ofte dertil er foranledning, innsende publikasjoner av interesse, såsom:

Børs- og handelsberetninger, håndbøker, utklipp av aviser, tidsskrifter etc., formularer til oprinnelsesbevis, konsulatfakturaer o. l., tolltariffer.

2. For å hindre ophopning i Utenriksdepartementet av overflødige trykksaker, bør utenriksk tjenestemann avholde sig fra innsendelse av publikasjoner uten tilstrekkelig virkelig interesse. I tvilstilfelle og spesielt hvor det gjelder innsendelse av voluminøse trykksaker, hvis innhold ikke ubetinget tilsier deres innsendelse, bør instruksjon fra overordnet myndighet innhentes.

Kapitel 12.

De utenrikske tjenestemenns forhold til norske krigsskibe.

§ 79. Om tjenestemennenes forhold til norsk krigsskib, som ankommer til stasjonen, blir nærmere bestemmelser å innta i de forskrifter som utferdiges av Utenriksdepartementet i tilknytning til nærværende instruks.

Kapitel 13.

De utenrikske tjenestemenns forhold til norske handelsskibe.

§ 80.

1. Under norske handelsskibes ophold i utenlandsk havn har utenriksk tjenestemann rett til å forlange førerens personlige fremmøte i embedslokalet og til av denne å begjære de for sin embedsutøvelse fornødne oplysninger om skibet og dets forhold.

2. Såfremt det kommer til tjenestemannens kunnskap, at skibsføreren har gjort sig skyldig i grov forsømmelse av sine plikter som fører, eller tjenestemannen finner noget av betydning å bemerke med hensyn til skibets dokumenter, skal han derom gjøre innberetning til Handelsdepartementet.

§ 81. Påmønstring og avmønstring av sjøfolk i utlandet skal finne sted for norsk utenriksk tjenestemann, hvor sådan er ansatt.

§ 82. Taper skib under ophold i utlandet retten til å føre norsk flagg, skal tjenestemannen straks underrette Handelsdepartementet derom.

10 aug. § 83. Når norsk skib i utlandet forliser eller på annen måte går tilgrunne, eller forsvinner, eller kondemneres uten å bli reparert for hittilværende eiers regning, eller prisedømmes eller ophugges, skal tjenestemannen snarest mulig gjøre beretning derom til Handelsdepartementet.

§ 84.

1. Utsendt utenriksk tjenestemann av fra og med vicekonsuls og legasjonssekretærs grad samt innehaver av ulønnet generalkonsulat og konsulat hvis distrikt omfatter sjøby kan utferdige midlertidig nasjonalitetsbevis for fartøi som i utlandet er erhvervet som norsk eiendom, når han dertil i hvert enkelt tilfelle får bemyndigelse fra Handelsdepartementet. Nasjonalitetsbeviset utferdiges på de vilkår og for den tid, som av Handelsdepartementet i hvert enkelt tilfelle bestemmes.

2. Om utferdigelsen av midlertidig nasjonalitetsbevis skal tjenestemann straks sende Handelsdepartementet beretning, ledsaget av bekreftet avskrift av det utferdigede bevis. Samtidig innsendes til Sjøfartsdirektøren sjødyktighetsattest, besiktelsesrapportene og en avskrift av klassecertifikatet.

§ 85. Når fører av norsk skib i medfør av Sjømannslov av 16 februar 1923, § 52, begjærer utenriksk tjenestemanns mellemkomst for i utenlandsk havn å erholde politiets hjelp til for skibets regning å bringe nogen av dets besetning ombord, skal utenriksk tjenestemann ta de skritt som Norges og det fremmede lands lover og de mellem dette og Norge gjeldende overenskomster tillater.

§ 86. Strander norsk skib, eller befinner det sig på annen måte i nød i fremmed farvann, skal tjenestemannen, såsnart han derom erholder kunnskap, søke å bevirke, at der snarest mulig treffes hensiktsmesige foranstaltninger til redning av besetning, passasjerer og skib.

§ 87.

1. Med bergning av skib eller ladning kan tjenestemannen, forutsatt at ikke det fremmede lands lover derfor er til hinder, yde bistand, når uttrykkelig begjæring derom fremsettes av vedkommende, så vel som i tilfelle av, at hverken fører, styrmann eller nogen av rederiet befullmektiget er tilstede. I dette siste tilfelle bør tjenestemann straks opta fortegnelse over det bergede gods og treffe de nødvendige foranstaltninger til dets bevaring, hvorefter beretning uten ophold blir å gjøre til Handelsdepartementet. Kan godset eller nogen del derav ikke uten tap eller skade opbevares, inntil vedkommende eier eller eiere kan avgi bestemmelse derom, kan tjenestemannen på hensiktsmessigste måte foreta salg derav og innkassere beløpet på vedkommendes vegne.

2. Erfarer tjenestemannen, at det går utilbørlig til med bergning av strandet skib eller dets ladning, skal han straks innberette dette til Handelsdepartementet.

§ 88. Utenriksk tjenestemann utøver kontroll med norske skibes sjødyktighet — derunder også med bemanningen — i overensstemmelse med gjeldende lover og forskrifter, og i henhold til særskilte instruksjoner fra Handelsdepartementet eller Sjøfartsdirektøren. 10 aug.

§ 89. De utsendte utenrikske tjenestemenn av fra og med vicekonsuls og legasjonssekretærs grad samt innehaverne av ulønnede generalkonsulater og konsulater i sjøbyer og undtagelsesvis de innehavere av vicekonsulater i sjøbyer som er blitt særskilt bemyndiget dertil, har så snart de kommer til kunnskap om, at sjøulykke av den i sjøfartslovens § 321 omhandlede art har rammet norsk skib, der befinner sig i deres distrikt, eller hvis besetning samlet eller enkeltvis ankommer til deres distrikt, uopfordret og uopholdelig å anstille fornøden undersøkelse om ulykkens årsaker og avgi beretning til Handelsdepartementet. Jfr. lov om statskontroll med skibes sjødyktighet av 9 juni 1903, § 20.

§ 90. Forklaringer under efterforskninger og rettslige forundersøkelser angående forbrydelser og forseelser i sjøfartsforhold kan i utlandet avgis for norsk konsulrett.

Denne rett har ved lønnet stasjon som formann vedkommende utsendte tjenestemann av fra og med vicekonsuls og legasjonssekretærs grad.

Ved ulønnet stasjon kan konsulrett kun settes, når stasjonens innehaver er blitt særskilt bemyndiget dertil. Stasjonens innehaver er da rettens formann. Rettens øvrige medlemmer består av 2 av formannen for hvert enkelt tilfelle opnevnte og tilsagte skibsførere, helst norske, svenske eller danske, eller andre sakkyndige menn. Disse har adgang til ved siden av formannen å foreta avhørelse.

Vedkommende personers avhørelse og protokollasjonen av deres utsagn kan skje på fremmed sprog, såfremt både de og rettens medlemmer er sproget mektige.

Retten trer i virksomhet efter begjæring fra norsk straffedomstol eller påtalemyndighet, fremsatt gjennem Departementet for Handel, Sjøfart, Industri og Fiskeri. Er der fare ved ophold, kan begjæringen fremsettes direkte, likesom retten i så fall også kan tre i virksomhet uten sådan begjæring.

Kan på grunn av forholdene en tilfredsstillende konsulrett ikke settes, kan de anførte forklaringer avgis for utenlandsk domstol.

Utskrift av de foretatte efterforskninger og optatte rettslige forundersøkelser, ledsaget av en av konsulretten avfattet redegjørelse angående skadens eller ulykkens formentlige årsaker, skal av tjenestemannen uopholdelig innsendes til Handelsdepartementet.

Med hensyn til omfanget av og fremgangsmåten ved konsulrettenes undersøkelser iakttas de derom utferdigede nærmere for-

10 aug. skrifter. Jfr. lov av 9 juni 1903 § 21 og forskrifter fastsatt ved kongelig resolusjon av 17 januar 1907.

§ 91. Den i § 90 omhandlede konsulrett er i enhver henseende likestillet med forhørsretten i Norge, dog uten dømmende myndighet.

Såfremt forfølgningen er rettet mot en bestemt mistenkt, bør der ved forhandling for konsulretten såvidt mulig beskikkes ham en forsvarer blandt dertil skikkede menn. Jfr. lov av 9 juni 1903 § 22 og forskriftenes § 23.

§ 92. Berettiget til å opta edelig sjøforklaring ved utenriksk stasjon er utsendt tjenestemann av fra og med vicekonsuls og legasjonssekretærs grad, innehavere av alle ulønnede generalkonsulater og konsulater i sjøbyer samt undtagelsesvis de innehavere av ulønnede vicekonsulater som dertil er blitt særskilt bemyndiget.

Ved avholdelse av sjøforklaring skal tjenestemannen nøie iaktta bestemmelsene i lov om sjøfarten av 20 juli 1893, §§ 320 og 321.

Når det er tjenestemannen bekjent at eier, forsikrer eller andre, hvem sjøforklaringen vedkommer, opholder sig på stedet eller der har kommisjonær, skal tjenestemannen varsle ham om forretningen.

§ 93. Erholder tjenestemannen kunnskap om, at fører av norsk skib i strid med sjøfartsloven undlater å avgi sjøforklaring ved utenriksk stasjon eller at føreren, når sjøforklaringen i den fremmede havn blir å avlegge for vedkommende lokale myndighet undlater i betimelig å varsle den konsulære tjenestemann herom og for ham forevise dagbøkene, skal tjenestemannen gjøre innberetning derom til Handelsdepartementet, forat føreren ved foranstaltning av dette kan bli trukket til ansvar for sin forsømmelse.

§ 94.

1. Begås ombord på norsk skib forbrydelse, som ved norsk domstol er gjenstand for offentlig påtale — enten ubetinget eller efter begjæring av nogen ved forbrydelsen fornærmet, i siste tilfelle såfremt påtale begjæres — og hvilken forbrydelse efter norsk lov kan medføre strengere straff enn fengsel i 3 år, skal utenriksk tjenestemann såfremt det fremmede lands lover ikke derfor er til hinder, treffe forføining til at den, som med skjellig grunn mistenkes for å ha begått forbrydelsen, på offentlig bekostning blir arrestert samt efter forutgående undersøkelse, hvorom handles i § 95, på hensiktsmessig og billigste måte avsendt til Norge for der å undergis straffeforfølgning.

2. Angis eller mistenkes nogen for ombord på norsk skib å ha begått forbrydelse eller forseelse av ringere beskaffenhet enn i punkt 1 nevnt, men hvorav dog kan følge strengere straff enn fengsel i 6 måneder, da kan han også når der er skjellig grunn

for mistanken, arresteres og efter tjenestemannens i henhold til anstillet undersøkelse angitte bestemmelse avsendes til Norge for å undergis straffeforfølgning, såfremt det kan skje uten uforholdsmessig store omkostninger for det offentlige. 10 aug.

Har den angivelig skyldige embede eller offentlig bestilling eller fast eiendom eller forøvrig stadig hjem eller virksomhet, og hvis det ikke med grunn kan befryktes, at han vil undvike, eller at han ved fjernelse av bevismidler vil hindre sakens tilbørlige oplysning, skal han settes på fri fot.

3. Sjømenn, som rømmer fra tjenesten, kan også belegges med arrest og hjemsendes som i punkt 2 bestemt.

4. Berettiget til å hjemsende nogen for straffbar handling, siktet i henhold til nærværende paragraf er a) lønnede stasjonschefer, b) ulønnede generalkonsulater, c) den øverste ulønnede konsul i suveren stat uten lønnet fast utenriksk stasjon, d) de øvrige ulønnede konsuler, som dertil bemyndiges av Utenriksdepartementet.

Tjenestemann, som mangler den fornødne bemyndigelse, må ikke foreta hjemsendelse uten efter hver gang innhentet samtykke fra overordnet, dertil berettiget myndighet.

§ 95.

1. Begås sådanne straffbare handlinger, som omhandlet i foregående §'s punkt 1 og 2, skal tjenestemannen ufortøvet anstille undersøkelse og innhente forklaringer fra alle de personer, som antas å kunne gi oplysning om sakens gjenstand. I alle tilfelle bør der erhverves erklæring fra den ved den straffbare handling fornærmede om, hvorvidt han begjærer påtale.

På steder, hvor der i henhold til § 90 er anordnet konsulrett, skal tjenestemannen, når der handles om forbrydelse eller forseelse i sjøfartsforhold, bevirke forklaringer avgitt for denne rett, såfremt optagelse av rettslige forklaringer ikke uten betenkelighet kan utstå, inntil forklaringene kan avgis for domstol i Norge.

Konsulretten har å rette sig efter bestemmelsene i §§ 90 og 91 og de om konsulrettenes virksomhet utferdigede nærmere forskrifter.

Når der handles om andre forbrydelser eller forseelser enn forbrydelser eller forseelser i sjøfartsforhold, bør utsendt tjenestemann, av fra og med vicekonsuls og legasjonssekretærs grad samt de innehavere av ulønnede stasjoner som dertil er særskilt bemyndiget, la vidneforklaringene i saken beedige, såfremt beedigelse ikke uten betenkelighet kan utstå inntil vidnenes ankomst til Norge.

2. Når hjemsendelse av nogen for straffbar handling siktet finner sted i henhold til bestemmelsen i foregående §'s punkt 1 eller på grunn av tjenestemannens ordre ifølge samme paragrafs punkt 2 og 3, skal tjenestemannen uopholdelig til Utenriksdeparte-

10 aug. mentet innsende beretning om saken. Denne beretning skal derhos inneholde oplysning om den til hjemsendelsen benyttede leilighet samt ledsages av bekreftet avskrift av undersøkelses- eller forhørsprotokollen. Derhos skal tjenestemannen medgi skibsfører eller annen person, under hvis opsikt hjemsendelsen finner sted, et kortfattet certifikat angående grunnen til samme. Certifikatet blir å avlevere til vedkommende myndighet i hjemlandet samtidig med forbryderen.

3. Undersøkelse vedkommende ringere straffbare handlinger enn dem, som er omhandlet i § 94 kan også foretas av tjenestemannen på forlangende av vedkommende.

§ 96.

1. Utenriksk tjenestemann har på begjæring foreløbig å avgjøre tvistigheter, som under norske skibes ophold i utlandet måtte opstå mellem fører og mannskap i anledning av avkortning i hyre, avregningen eller tjenesteforholdet forøvrig; se Sjømannsloven av 16 februar 1923, §§ 43, 67 og 68.

2. Såfremt skibsføreren ikke retter sig efter tjenestemannens avgjørelse, skal innberetning derom gjøres til Handelsdepartementet, forat vedkommende kan trekkes til ansvar efter straffeloven.

§ 97. Finner tjenestemannen efter klage fra besetningen eller på annen måte, at føreren ikke uten åpenbar fare for mannskap, skib eller ladning kan beholde kommandoen, skal han derom straks underrette rederiet eller dets kommisjonær på stedet, om sådan finnes. Finnes ikke kommisjonær for rederiet, og tillater omstendighetene heller ikke å avvente rederiets bestemmelse, kan tjenestemannen avsette føreren og inntil videre overdra kommandoen til styrmannen eller, såfremt denne ikke anses skikket dertil, til en annen person. Sådan avsettelse kan dog ved bistasjonene kun iverksettes med hovedstasjonens samtykke.

Tjenestemannen skal meddele den nye fører en skriftlig beskikkelse og gjøre påtegning om forandringen på bemanningslisten. Når tjenestemannen har funnet sig nødsaget til, uten å avvente rederiets bestemmelse, å avsette føreren og innsette ny fører, skal han uopholdelig underrette rederiet derom. Derhos skal han gjøre innberetning til Handelsdepartementet.

§ 98.

1. Dersom føreren av norsk skib dør eller ulovlig forlater skibet, skal tjenestemannen uopholdelig underrette rederen derom. Kan rederens bestemmelse ikke uten skade avventes, skal tjenestemannen treffe fornødne foranstaltninger, navnlig ved å ansette styrmannen eller annen kyndig mann som midlertidig fører.

2. På samme måte har tjenestemannen å forholde sig, når føreren ved sykdom eller annen tvingende årsak blir forhindret fra å føre skibet og er ute av stand til eller undlater å utføre, hvad sjøfartsloven i sådanne tilfelle pålegger ham.

3. Når tjenestemannen i de i nærværende § omhandlede til- 10 aug.
felle ansetter midlertidig fører, skal han iaktta, hvad i § 97 er bestemt.

§ 99.

1. Skjer efter rederiets bestemmelse ombytte av fører, skal dette anmeldes for den utenrikske tjenestemann, som herom gjør påtegning på bemanningslisten.

2. Nekter en fører, som av rederiet er fratatt kommandoen, å underkaste sig rederiets bestemmelse, skal tjenestemannen dra omsorg for at bestemmelsen blir efterkommet, såfremt han finner den overensstemmende med forskriftene i norsk lov.

§ 100.

1. Telegrammer, brev og trykksaker m. v. som under stasjonens adresse innløper til fører og besetning på norsk skib eller til andre norske borgere, er tjenestemannen pliktig til å motta og snarest mulig utlevere til vedkommende adressat.

Er fartøiet avgått eller adressaten avreist, skal telegrammer og postsaker ufortøvet videresendes til den nye adresse.

2. Tjenestemann som erholder bemyndigelse til å motta sparepenger, som norske sjømenn, arbeidere, håndverkere eller dermed likestillede personer ønsker å få hjemsendt enten for å utbetales til opgitt person eller for å opbevares og forrentes, skal rette sig efter de dem i så henseende meddelte særskilte forskrifter.

Kapitel 14.

De utenrikske tjenestemenns befatning med understøttelse og hjemsendelse av sjømenn og av andre norske borgere enn sjømenn.

§ 101.

1. Efterlates norsk eller fremmed sjøfarende i utlandet fra norsk skib under sådanne omstendigheter, at han ifølge lov eller internasjonal overenskomst har krav på, at norsk utenriksk tjenestemann drar omsorg for ham, blir ved mulige utlegg fornøden sparsomhet å iaktta.

2. Kommer norsk sjøfarende i utlandet i nød uten å ha rett til understøttelse, skal tjenestemannen, når det finnes uomgjengelig fornødent, yde ham sådan på betingelser som nærmere fastsettes av Utenriksdepartementet.

3. Kommer utenlandsk sjømann, som efterlates fra norsk skib, i nød uten å ha krav på understøttelse, skal tjenestemannen henvise ham til hans eget lands konsul eller til de innenlandske myndigheter. Kan sjømannen ikke av nogen av disse opnå understøttelse, kan den norske tjenestemann undtagelsesvis yde ham sådan til avhjelp av de mest trengende behov.

10 aug. 4. Blir en sjøfarende hjemsendt på foranstaltning av utenriksk tjenestemann skal denne medgi ham et certifikat om de omstendigheter, som har foranlediget hjemsendelsen.

§ 102. Er norsk borger, som ikke er sjøfarende, kommet i nød, kan utenriksk tjenestemann, hvis myndighetene på stedet ikke vil anta sig ham i henhold til almindelig internasjonal regel, tildele ham understøttelse til avhjelp av trengende behov, når dette skjønnes å være nødvendig.

Kapitel 15.

Slutningsbestemmelser.

§ 103. Hvor der i nærværende instruksjon er bestemt, at beføielse til å utføre visse embedshandlinger alene skal tilkomme de tjenestemenn, som av Kongen eller Utenriksdepartementet dertil har fått særskilt bemyndigelse, tilkommer sådan bemyndigelse også den tjenestemann, som midlertidig fungerer i den bemyndigedes forfall.

§ 104. De nærmere bestemmelser til gjennemførelse av nærværende instruks gis av Utenriksdepartementet.

Almindelig Norsk Konsulatinstruksjon av 24 juli 1906 og Instruksjon for Gesandtskapene av 25 august 1906 med senere forandringer og tillegg opheves.

10 aug. **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmes, at der i Nordre Osen annekskirke, som tilhører Åmodt prestegjeld i Hamar bispedømme, herefter blir å avholde 12 gudstjenester årlig, som blir å fordele utover året efter Hamar biskops nærmere bestemmelse.

17 aug. **Kongelig resolusjon***) om politivedtekter for Nore herred, Buskerud fylke.

17 aug. **Kongelig resolusjon****) om tillegg til politivedtektene for Fredrikshald.

17 aug. **Kongelig resolusjon*****) om endring i lukningsvedtekten for Vatne herred, Møre fylke.

17 aug. **Kongelig resolusjon**†) om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Oppegård herred.

*) Bekjentgj. 18 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 33, hvor politivedtektene er inntatt.

**) Bekjentgj. 18 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 33, hvor tillegget er inntatt.

***) Bekjentgj. 18 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 33, hvor vedtektens §§ 1 og 3 i endret lydelse er inntatt.

†) Bekjentgj. 18 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 33, hvor den stadfestede vedtekt er inntatt.

Kongelig resolusjon*) om herberger- og beverterlovens anvendelse i Strinda herred, Sør-Trøndelag fylke. 17 aug.

Kongelig resolusjon*) om herberger- og beverterlovens anvendelse i Skodje herred, Møre fylke. 17 aug.

Kongelig resolusjon*) om opkrevning av vareavgift i Drammen, jfr. kongelig resolusjon av 20 juli 1923. 17 aug.

Kongelig resolusjon*) om forhøielse av maksimalhastigheten til 20 kilometer i timen for kjøring med motorkjøretøier i Lillestrøm. 17 aug.

Kongelig resolusjon*) om ophevelse av innskrenkningen for motorvognkjøring på hovedveien gjennem Bratlandsdalen innen Rogaland og Hordaland fylker til Hårra. 17 aug.

Kongelig resolusjon*) om ophevelse av forbudet mot motorvognkjøring på hovedveien fra Svalestad bro gjennem Gyadalen til Vest-Agder fylkesgrense, Rogaland fylke. 17 aug.

Kongelig resolusjon, hvorved der i henhold til lov om forsømte barns behandling av 6 juni 1896 § 1 meddeles stadfestelse på et fremlagt utkast til plan for barnehjemmet »Montessori«, Solli, i Nitedal. 17 aug.

Kongelig resolusjon, hvorved der i henhold til lov om rettergangsmåten i straffesaker av 1 juli 1887 § 82 meddeles stadfestelse på følgende tillegg til de ved kongelig resolusjon av 6 februar 1920, de kongelige resolusjoner av 5 august 1921 og 1 desember 1922 stadfestede »Nærmere regler om påtalemyndighetens ordning«: 17 aug.

I. I § 22 inntas et tredje punktum sålydende: »Finner han at betingelsene herfor foreligger, bør han alltid bringe i forslag anvendelse av de i straffelovens § 29 nevnte tilleggsstraffer«.

II. I § 58,1 som et nytt littera d inntas: »d) dømmes eller vedtar forelegg for overtredelse av den militære straffelov uansett straffens størrelse«.

Kongelig resolusjon, hvorved der i henhold til lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 blir meddelt kongelig stadfestelse på de endringer i »Love for 1ste brigades musikkorps pensjonsfond«, som er vedtatt av innskyterne i møter den 13 desember 1922 og 24 mars 1923, dog således at fondets navn forandres fra »Love for 1ste brigades musikkorps pensjonsfond« til »Vedtekter for 1ste divisjons musikk-korps pensjonsfond«. 17 aug.

*) Bekjentgj. 18 august i Lovtid 1ste avd. nr. 33.

17 aug. **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmes, at de ved kongelig resolusjon av 2 juni 1922 for tiden 1 juli 1922—30 juni 1923 fastsatte tilleggsavgifter for Nordsjø—Skienkanalen og Bandak—Nordsjøkanalen blir gjeldende ytterligere 1 år fra 1 juli 1923 å regne.

24 aug. **Kongelig resolusjon***) om herberger og beverterlovens anvendelse i Lørenskog herred, Akershus fylke.

24 aug. **Kongelig resolusjon****) om vedtekt for herberger og beverternæringen i Lørenskog herred.

24 aug. **Kongelig resolusjon*****) om endringer i lukningsvedtekten for Lavik herred, Sogn & Fjordane fylke.

24 aug. **Kongelig resolusjon**†) om tillegg til helseforskriftene for Nord-Aurdal herred.

24 aug. **Kongelig resolusjon**, hvorved der meddeles approbasjon på Justisdepartementets kjøp av tomt nr. 343 i Stenkjær til opførelse av eventuell embedsbolig for politimesteren i Inntrøndelag.

24 aug. **Kongelig resolusjon**, hvorved der i medhold av bykommunelovens § 43 s. l., jfr. samme paragrafs punkt 8, stadfestes Hønefoss bystyres vedtak av 26 juni og 6 august 1923 om endringer i den kommunale administrasjon deriblandt fastsettelse av lønnsvilkår for borgermesteren

27 aug. **Skrivelse** fra Socialdepartement, hvorved i medhold av lov om jordmødre av 19 desember 1898 § 7 bestemmes:

At det ved resolusjon av 5 juli 1856 oprettede Nord-Audnedal jordmordistrikt i Vest-Agder fylke deles i følgende to distrikter:

1. Vigmostad distrikt, omfattende herredet av samme navn.
2. Konsmo distrikt, omfattende herredet av samme navn.

Delingen trer i kraft fra den tid fylkesmannen bestemmer.

28 aug. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av grosserer Tobias Larsen og hustru Kirsten Nicoline ved testamente av 28 april 1915 med kodicil av 4 oktober 1916 oprettede legat til drift av Ytre Rendals herreds sykehus og til friplasser for verdig trengende syke innen menigheten.

---

*) Bekjentgj. 25 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 34.
**) Bekjentgj. 25 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 34, hvor vedtekten er inntatt.
***) Bekjentgj. 25 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 34, hvor vedtekten i endret lydelse er inntatt.
†) Bekjentgj. 25 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 34, hvor tillegget er inntatt.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av grosserer Tobias Larsen og hustru Kirsten Nicoline ved testamente av 28 april 1915 med kodicil av 4 oktober 1916 oprettede «Grosserer Tobias Larsen og hustrus legat til Ytre Rendal« til hjelp for fattige og hederlige unge menn til erhvervelse av eget hjem innen bygden og til hjelp til utstyr for fattige piker som skal gifte sig og sette bo innen prestegjeldet. 28 aug.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Bjørgvin bispedømme i anledning av følgende forespørsel fra et skolestyre: 28 aug.

1. Tilkommer det kommunen å oparbeide have på den lovbefalte lærerjord og bekoste havegjerdet opsatt?
2. Hvor stor skal i tilfelle en sådan have være, og hvad slags gjerde?
3. Hvem skal i tilfelle holde gjerdene vedlike?

Det oplyses, at læreren var ansatt med forpliktelse til å holde gjerder og uthus vedlike, men dengang var der ingen have.

Departementet uttaler, at der ikke påhviler herredet nogen plikt til å anlegge have på lærerjorden. Det får i tilfelle bli lærerens egen sak å oparbeide have, idet landsfolkeskolelovens § 24 kun har pålagt herredet å skaffe jordvei av sådan størrelse, at have kan anlegges.

Hvad angår spørsmålet om opførelse av havegjerde skal departementet henvise til sin i Lovtidenden inntatte skrivelse av 2 juli 1908 om, at det må påhvile heredet å skaffe gjerder rundt den på lærerjorden anlagte have.

Man skal tilføie, at efter departementets mening må også et havegjerde opføres således, at det fyller de i gjerdeloven opstilte krav til et lovlig gjerde. Dets vedlikehold vil i nærværende tilfelle påhvile læreren, da denne efter det oplyste er ansatt med forpliktelse til bl. a. å holde gjerder vedlike.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av overrettssakfører Sam Meyer og Henrik Meyer ved gavebrev av 20 og 23 april 1917 oprettede »Tønsberg Sjømandskoles Hjælpefond«. 29 aug.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det i henhold til skibsfører Johan Emil Thorkildsen og hustrus gjensidige testamente av 4 mars 1896 oprettede »Skibsfører Johan Emil Thorkildsen og hustru Mathea Olava, født Pedersens legat« til fordel for et redningsselskap for skibbrudne og for verdige trengende skibsførere, henhørende under Kristiania distrikt eller deres enker. 29 aug.

30 aug. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av institutbestyrer Jakob Sæthre og hustru ved gavebrev av 23 oktober 1920 oprettede »Institutbestyrer Jakob Sæthre og hustru Gjertrud Sæthres fond til understøttelse for ubemidlede aandssvake barn og voksne«.

30 aug. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av ektefellene Theodor Bang Flindt og Thommesine Kristine ved testamente av 23 oktober 1900 oprettede legat «Doktor Lars Flindts Minde» til utdannelse av fattige barn i Ørskog sogn.

31 aug. **Kongelig resolusjon***) om vedtekter for beverternæringen i Modum herred.

31 aug. **Kongelig resolusjon****) om herberger- og beverterlovens anvendelse i Skodje herred, Møre fylke.

31 aug. **Kongelig resolusjon****) om adgang til å drepe streifende hund i Hobøl herred, Østfold fylke.

31 aug. **Kongelig resolusjon****) om forbud mot motorvognkjøring på to veier i Vardø by.

31 aug. **Kongelig resolusjon*****) om tilleggsbestemmelse til bygningslovens § 72 for Holmestrand by og byggebelte.

31 aug. **Kongelig resolusjon,** hvorved der i henhold til kirkelov av 3 august 1897 §§ 21, 23 og 55 meddeles tillatelse til:

a. At antallet av sitteplasser i den nye kirke som er besluttet opført for Markus menighet i Kristiania, innskrenkes til 517;

b. at nevnte kirke opføres innebygget på den dertil utsette tomt ved Ullevoldsveien hersteds og efter en av arkitekt Sverre Knudsen utarbeidet plan.

Oslo stiftsdireksjon bemyndiges til å samtykke i mindre vesentlige endringer i byggeplanen om sådanne under arbeidets gang måtte vise sig ønskelige eller nødvendige.

31 aug. **Kongelig resolusjon,** hvorved der i henhold til § 5 i lov om kommunale slaktehus, kjøttkontroll m. v. av 27 juni 1892 (med tilleggslover) meddeles approbasjon — gjeldende fra 1 september 1923 og inntil videre — på den av Kristiansund bystyre i møte den 9 mai 1923 fattede beslutning om endrede avgifter for benyttelse av Kristiansund kommunale slaktehus.

---

*) Bekjentgj. 1 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 35, hvor vedtektene er inntatt.

**) Bekjentgj. 1 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 35.

***) Bekjentgj. 1 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 35, hvor tilleggsbestemmelsen er inntatt.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av Kristen Stalleland ved gavebrev av 6 februar 1921 oprettede »Aasa Helene Stallelands legat« til hjelp for ungdom i Landvik, som vil søke høiere skoler. 31 aug.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av enkefru Larsine Gunhilde Lund ved testamente av 23 desember 1915 med kodicil av 9 juli 1920 oprettede »Sjur Lunds og hustrus legat« til verdige trengende enker eller ensligstillede kvinner i Bergen. 31 aug.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av distriktslæge Ivar Lund ved testamente av 9 desember 1915 og 16 februar 1917 oprettede »Distriktslæge Ivar Lunds legat« til fordel for ubemidlede medisinske studenter. 31 aug.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Agder bispedømme i anledning av en forespørsel angående lærerpersonalets rett til fri vikar. Det oplyses bl.a., at en lærerinne har hatt fri vikar i 26 uker. Vikariatet begynte 8 mai 1922 og varte til ut januar 1923. Efter den tid har hun selv lønnet sin vikar, og der spørres nu, om hun så fra 8 mai 1923 — ett år efter første sykdomsforfall — har rett til fri vikar påny i 26 arbeidsuker. 1 septbr.

Departementet meddeler, at saken har vært forelagt Riksforsikringsanstalten, som i skrivelse av 30 juli sl. har avgitt sådan uttalelse:

»Under henvisning til det kongelige departements skrivelser av 23 mai og 22 juni d. å. skal man tillate sig å bemerke, at når godkjennelser av vikarkasser i henhold til sykeforsikringsloven § 54 post 2 er betinget av, at vikarkassens medlemmer i sykdomstilfelle sikres full lønn for en tid av minst 6 måneder — eller et dertil svarende timetall — i 12 på hinanden følgende måneder — må det efter R. F. A's formening være forutsetningen, at vikarkassene i hver enkelt og samme sykdom skal være forpliktet til å yde fri vikar i inntil 6 måneder. Bestemmelsen kan med andre ord ikke opfattes således, at den pålegger vikarkassene å yde det enkelte medlem hvert år fri vikar i inntil 6 måneder som samlet ydelse uansett arten av de sykdommer som måtte ramme medlemmet i aret. Går man ut fra den ovenfor hevdede opfatning, vil et medlem av en godkjent vikarkasse for hver enkelt sykdom få full lønn i inntil 6 måneder, en ydelse, som fullt ut må anses å ekvivalere kretssykekassenes. På den annen side vil en vikarkasse, som i et og samme sykdomstilfelle har ydet fri vikar i 6 måneder, være fri for enhver ytterligere forpliktelse i anledning av dette sykdomstilfelle.

1 septbr. I det foreliggende tilfelle vil således efter R. F. A's opfatning vedkommende vikarkasse måtte anses for å ha opfylt sin forpliktelse og ha rett til å anse ytterligere krav for sig uvedkommende«.

Departementet henholder sig til denne uttalelse.

5 septbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av skibsmægler Fridtjof Sundt i Bergen ved gavebrev av 7 juni 1917 oprettede »Musikselskapet Harmoniens Præmiefond«.

6 septbr. **Nye jaktregler***) for Løten bygdealmenning, approbert av Landbruksdepartementet 6 september 1923.

7 septbr. **Kongelig resolusjon****) om lukningsvedtekt for utsalgssteder i ladestedet Mo i Nordland fylke.

7 septbr. **Kongelig resolusjon*****) om autorisasjon av rørleggere i Harstad.

7 septbr. **Kongelig resolusjon***) om adgang til å drepe streifende hund i Askim herred, Østfold fylke.

7 septbr. **Kongelig resolusjon**†) om forbud mot fangstinnretninger for orrhane, orrhøne og jerpe i Hordaland fylke fra 1 januar 1924 til utgangen av året 1928.

7 septbr. **Kongelig resolusjon**†) om fredning av tiur, røi og ærfugl innen Hordaland fylke fra 1 januar 1924 til utgangen av året 1928.

7 septbr. **Kongelig resolusjon**††) om fiskeriregler for Langvann m. v. i Saltdal herred, Nordland fylke.

7 septbr. **Kongelig resolusjon**†), hvorved der i medhold av lov om veivesenet av 21 juni 1912 § 66, femte ledd, meddeles stadfestelse på den av Hordaland fylkesting under 6 juni 1923 fattede beslutning om utferdigelse av veiplakat for Vardaldsøy herred, Hordaland fylke.

Veiplakaten er sålydende:

På de offentlige veier innen Varaldsøy herred skal til all lesskjøring (herfra undtatt avlingsinnkjørsel i hus, samt less hvis vekt ikke overstiger 400 kg.) for kjøretøier med hjul:

---

*) Bekjentgj. 8 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 36, hvor de nye jaktregler er inntatt.

**) Bekjentgj. 8 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 36, hvor vedtekten er inntatt.

***) Bekjentgj. 8 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 36, hvor betingelsene for meddelelse av bevilling m. v. er inntatt.

†) Bekjentgj. 8 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 36.

††) Bekjentgj. 8 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 36, hvor fiskerireglene er inntatt.

1. Felgbredden være minst: 7 septbr.
   a. for 1-spente kjøretøier 8 cm.
   b. for 2-spente kjøretøier 10 cm.
   c. for 3-spente kjøretøier 12 cm.
   Hjulhøiden være minst:
   d. for 2-hjuls kjøretøier 90 cm.
   e. for 4 hjuls kjøretøier 70 cm.
2. Til ingen tider av året, altså heller ikke på vinterføre, må på de offentlige veier benyttes kjøreredskaper der beskadiger (forulemper) veien, likesålitt som ferdselen må skje på sådan måte, at lasten sleper på eller støter an mot banen.
3. Bruken av slepsko eller annen stengning av hjulene, hvorved disse sleper efter veibanen, forbys.
4. Uten vedkommende veistyres tillatelse må ikke transporteres større laster enn 2 000 kg. pr. aksel, forsåvidt ikke mindre vekt er bestemt for broer.
5. Overtredelse av disse bestemmelser straffes med bøter. Bestemmelsene trer i kraft fra 1 januar 1930.

Kongelig resolusjon, hvorved der fastsettes som gjæl- 7 septbr.
dende inntil videre nedenstående reglement for manøvrering av reguleringsdammene i Hellelandsvassdraget.

1.

Reguleringsgrensene er følgende:

	Øverste reg.gr.	Nederste reg.gr.	Reg-høide i m.
Botnevatn . . .	325,5	314,5	11,0
Texevatn	182,3	178,5	3,8
Gyavatn	156,0	153,5	2,5
Øygreivatn . . .	81,9	80,5	1,4

Reguleringsgrensene skal betegnes ved faste og tydelig vannstandsmerker, som det offentlige godkjenner.

Vannstanden i Texevatn må ikke overstige høieste reguleringsgrense uten at det manøvrerbare flomløp er helt åpnet.

Vannstanden ved regulerings- og inntaksdammen på Nedre Øygreifoss må ikke overstige kote 81,9 uten at det manøvrerbare flomløp er helt åpnet.

7 septbr.

2.

Så snart der iverksettes utbygning av fall ovenfor Øygreivatn, kan departementet forlange at vannslipningen skal foregå med dettes (disses) tarv for øie. De nærmere regler efter hvilke dette skal skje, blir senere å bestemme. Inntil denne tid kan magasinene disponeres efter det ved Nedre Øygreifoss utbyggede anleggs behov, dog således at de tidligere flomvannføringer såvidt mulig ikke forøkes. Heller ikke må de naturlige lavvannføringer forminskes til skade for andre rettigheter.

3.

Til å forestå manøvreringen antas norske statsborgere, som godtas av vedkommende departement.

Damvokterne skal efter vedkommende departements bestemmelse ha bolig i nærheten av dammene og ha telefon.

4.

Det skal påses at flomløpene ikke hindres av is eller lignende, samt at dammene til enhver tid er i god stand.

Der føres protokoll over dammenes manøvrering, avleste vannstander samt observeres og noteres, om det forlanges, regnmengder, temperatur m. v.

Av denne protokoll sendes ved hver måneds utgang avskrift til vassdragsdirektøren.

5.

Mulig tvist om dette reglements forståelse blir å avgjøre av vedkommende departement.

6.

Forandringer i dette reglement kan kun foretas av Kongen efterat vannfallseierne og de interesserte kommuner har hatt anledning til å uttale sig.

7 septbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved der fastsettes som gjeldende inntil videre nedenstående manøvreringsreglement for regulering av Skarsfjordsvassdraget:

1. Reguleringsgrensene er følgende:

	Høieste reg.gr.	Laveste reg.gr.	Reg.høide m.
Krokvatn . . .	161,0 m. o. h.	144,0 m. o. h.	17,0
Svartevatn . . .	—»—	145,0 —»—	16,0

Reguleringsgrensene skal betegnes ved faste og tydelige vannstandsmerker, som det offentlige godkjenner. 7 septbr.

Vannstanden må ikke overstige høieste reguleringsgrense uten at damlukene er helt åpnet.

2. Vannslippningen foregår efter kraftstasjonens behov.

3. Til å forestå manøvreringen anntas en norsk statsborger, som godtas av vedkommende departement.

4. Det skal påses at flomløpene ikke hindres av is eller lignende, samt at dammen til enhver tid er i god stand.

Der føres protokoll over dammens manøvrering og avleste vannstander samt observeres og noteres, om det forlanges, regnmengder, temperatur m. v.

Av protokollen sendes ved hver måneds utgang avskrift til vassdragsdirektøren.

5. Mulig tvist om dette reglements forståelse blir å avgjøre av vedkommende regjeringsdepartement.

6. Forandringer i dette reglement kan kun foretas av Kongen, efterat de interesserte har hatt anledning til å uttale sig.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av konsul Anthon B. Nilsen ved gavebrev av 8 september 1920 oprettede »Konsul Anthon B. Nilsens legat« i Svelvik til fordel for trengende. 8 septbr.

Skrivelse fra Finansdepartementet til en skattefoged, hvori uttales, at utpantning hos arbeidsgiveren, i tilfelle hvor opkrevning hos denne av lønnsmottageres skatt er besluttet i medhold av landskattelovens § 31, tredje ledd, først vil kunne avholdes, når skatten ikke er betalt ved de for tilbakeholdelsen fastsatte terminer. 10 septbr.

Skrivelse fra Finansdepartementet til fylkesmannen i Buskerud fylke hvori uttales, at departementet antar, at der ikke er lovlig adgang for et herredsstyre til, efterat skattesedler er utsendt og 1ste termin av skatten forfallen til betaling, å fatte beslutning om anvendelse av landskattelovens § 31. 3. ledd med den virkning, at denne paragrafs bestemmelse kommer til anvendelse ved innfordringen av årets skatter. 10 septbr.

Skrivelse fra Socialdepartementet, hvorved i medhold av lov om jordmødre av 19 desember 1898 § 7 bestemmes: 11 septbr.

At den i departementets skrivelse til fylkesmannen i Opland av 17 mars 1916 omhandlede inndeling av jordmordistriktene i Nord-Aurdal herred opheves og at herredet istedet omreguleres i følgende 2 distrikter:

12 septbr. 1. Aurdal jordmordistrikt, omfattende Aurdal hovedsogn samt gårdsnr. 22, 23 og 24 av Skrautvål sogn og gårdsnr. fra og med 76 til og med 84 av Svenes sogn.

2. Fagernes jordmordistrikt, omfattende Skrautvål og Svenes sogn med undtagelse av de før nevnte gårdsnumre samt Ulnes sogn.

Omreguleringen trer i kraft fra den tid fylkesmannen bestemmer.

12 septbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av professor dr. Ragnvald Iversen ved gavebrev av 18 mars 1923 oprettede »Legatet til minne om fru Clara Grace Iversen født Brodersen« til ferie- eller rekonvalescentophold for slitte eller svakelige husmødre i Hønefoss.

12 septbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av enkefru Oline Bjørndalen ved gavebrev av 30 november 1918 oprettede »Herr gårdbruker Truls og hustru Oline Bjørndalens legat til Søndre Modums frivillige kirkelige sykepleie«.

12 septbr. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til en sorenskriver, hvori meddeles, at departementet antar, at sportellovens § 14 ikke kan komme til anvendelse ved avhjemling av odelstakst.

12 septbr. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til en sorenskriver, hvori meddeles, at departementet antar, at sportellovens § 2 sammenholdt med lov av 10 juni 1921 og kongelig resolusjon av s. d. og av 13 oktober 1922 må forstås således, at gebyrene kun er forhøiet for isolert edssak, tingsvidne eller skjønn samt for sådanne forretninger, når de knytter sig til domssak, for hvilken betalingen overstiger kr. 10,00 mens gebyret er uforandret (kr. 10,00 eller kr. 5,00) for sådanne forretninger, når de knytter sig til domssak for hvilken betalingen er kr. 10,00 eller kr. 5,00.

14 septbr. **Kongelig resolusjon***) om tillegg til § 10 i politivedtektene for Jevnaker herred.

14 septbr. **Kongelig resolusjon****) om herberger- og beverterlovens anvendelse for Eid herad i Sogn og Fjordane fylke.

---

*) Bekjentgj. 17 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 37, hvor tillegget er inntatt.

**) Bekjentgj. 17 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 37.

Kongelig resolusjon *) om vedtekt for herberger- og beverternæringen i Bremsnes herred, Møre fylke. 14 septbr.

Kongelig resolusjon **) om dispensasjon fra de gjeldende bestemmelser om hvalfangst innen Herdla herred, Hordaland fylke. 14 septbr.

Kongelig resolusjon ***) om forbud mot utkastning av fiskeavfall i uthavnen Kårvågen i Kornstad herred Møre fylke efter nærmere angitte grenser. 14 septbr.

Kongelig resolusjon †) om Bratvågens innlemmelse under Ålesund vrakerdistrikt. 14 septbr.

Kongelig resolusjon†) om forandringer i Brønnøysund bryggetakster og om opkrevning av tolltillegg til inntekt for havnekassen. 14 septbr.

Kongelig resolusjon†) om adgang til å drepe streifende hund i Holt herred, Aust-Agder fylke. 14 septbr.

Kongelig resolusjon†) om fredning av ærfugl i Straumsnes herred, Møre fylke, i årene 1924 og 1925. 14 septbr.

Kongelig resolusjon††) om ophevelse av forskjellige bestemmelser vedrørende motorvognkjøring på hovedveienei 7 herreder i Sør-Trøndelag fylke. 14 septbr.

Kongelig resolusjon, hvorved der oprettes et ulønt konsulat i Casablanca med distrikt omfattende det franske protektorat i Marokko og direkte underlagt Utenriksdepartementet. 14 septbr.

Kongelig resolusjon, hvorved der tillates oprettet et apotek ved eller i nærheten av Minde i Fana herred på et sted, som nærmere blir å bestemme av Socialdepartementet. 14 septbr.

Kongelig resolusjon, hvorved der tillates oprettet et apotek ved Sørumsand jernbanestation i Sørum herred i Akershus fylke på et sted, som nærmere bestemmes av Socialdepartementet. 14 septbr.

Kongelig resolusjon, hvorved i henhold til lov om brandvesenet av 15 august 1908 § 1 opheves kongelig resolusjon av 5 august 1910 om, at politibetjenten i 14 septbr.

---

*) Bekjentgj. 17 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 37, hvor vedtekten er inntatt.

**) Bekjentgj. 17 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 37, hvor resolusjonen i sin helhet er inntatt.

***) Bekjentgj. 17 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 37, hvor grensene er nærmere beskrevet.

†) Bekjentgj. 17 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 37.

††) Bekjentgj. 17 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 37, hvor resolusjonen i sin helhet er inntatt.

14 septbr. i Odda brand- og bygningskommune inntil videre inntrer i politimesterens sted som medlem av stedets brandstyre.

14 septbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved der fastsettes følgende bestemmelser om Sjøkvesthuskassen:

1. Musikkinstruktør, korpsenes løitnanter, overmaskinmestre og maskinmestre, fastlønte underofficerer i marinens korpser og minehåndverkere ansatt før 1 juli 1918 samt fastlønte fyrbøtere, ansatt før nærværende reglers ikrafttreden, skal, når de har tjent i nevnte stillinger i minst 20 år og ikke avskjediges efter dom eller på grunn av forseelser, som vilde ha medført sådan avskjed, være berettiget til en årlig pensjon av kassen, beregnet efter kr. 8,00 for hvert fulle tjenesteår i ovennevnte stillinger inntil et beløp av kr. 240,00 årlig,

   Disse pensjoner utbetales, efterat deres beregning er godkjent av Forsvarsdepartementet.
2. I særegne tilfelle kan pensjon tilstås også efter kortere tjeneste enn ovenfor i post 1 nevnt, likesom pensjonen også kan forhøies.
3. Enker og barn efter de i post 1 nevnte pensjonsberettigede tjenestemenn kan tilstås pensjon eller understøttelse av kassen, enkene så lenge de forblir ugifte og finnes verdige og trengende, og barn inntil de er forsørget, dog ikke utover det fylte 18de år.
4. Enn videre kan sjøverneplikтige utskrevne mannskaper tilstås pensjon eller understøttelse, når de på grunn av sykdom, pådratt som følge av tjenesten, blir helt eller delvis uskikket til fremtidig livserhverv.
5. I krigstilfelle anvendes, hvad der av kassens inntekter ikke medgår til pensjoner og understøttelser efter foranstående bestemmelser, til understøttelse av sårede, tilhørende marinen eller til trengende efterlatte efter personer av marinen som er falt i krigen.
6. Pensjoner og understøttelser efter post 2, 3, 4 og 5 avpasses efter vedkommendes stilling, tjenestetid, forhold i tjenesten, forsørgelsesbyrde og trang, og fastsettes for hvert enkelt tilfelle ved kongelig resolusjon.

14 septbr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Agder i anledning av en forespørsel om det er skolestyret eller formannskapet som skal avgjøre, hvorvidt byens skoleinspektør skal ansettes fast eller bli ved å være på opsigelse. Det er oplyst at vedkommende inspektør fyller lovens krav for fast ansettelse i byfolkeskolen.

Departementet meddeler, at da skoleinnspektøren er innehaver av fullstendig lærerpost i folkeskolen, tilkommer det skolestyret å bestemme om innehaveren skal ansettes fast eller på opsigelse.

Skrivelse fra Justisdepartementet, hvorved oversendes oversettelse til landsmål av utskiftningsloven. 14septbr.

Lov um utskifting og anna fraa 13 mars 1882 med dei brigde, som er gjorde i lov fraa 5 december 1917 (nr. 3) og i lov fraa 3 juni 1921 (nr. 3).

Kapitel 1.

Kven som kann krevja utskifting og naar.

§ 1. Eigedomar paa landet saman med dei lunnende, som høyrer til, kann krevjast utskifte, naar dei ligg i hopehav.

Det same gjeld byeigedomar, naar dei vert nytta til jordbruk heilt ut eller i nokon mun.

§ 2. Hopehav er det:

a. naar ikkje den serskilde luten til kvart einskilt bruk er avmerkt, men dei ymse bruki nyttar eigedomstingen anten til skiftes eller samstundes, og

b. naar dei ymse bruki hev kvar sine serskilde stykkje, men dei ligg soleis um kvarandre, at det vert for brysamt eller dyrt for eit bruk aa freda sitt eller nytta sitt paa ein høveleg maate.

I denne lovi vert det fyrste slaget hopehav kalla sameige, det andre slaget teigblanding.

Likt med teigblanding skal det reknast, naar bruk, endaa kvart av dei er eit einaste stykkje i samanheng, ligg soleis til kvarandre, at freding eller nytting vert vandare so som sagt i bokstav b.

§ 3. Utskifting kann likevel ikkje krevjast fremja, naar ho etter stadhøvi vilde vera utenleg eller meir til stelp enn til hjelp, eller naar ho ikkje kann setjast i verk paa ein høveleg maate utan ei utflytjing samstundes, som vilde føra med seg større utgift for nokon luteigar enn nemnt i § 60. (Sjaa elles §§ 31 og 32).

§ 4. Yver det, som er offentleg utskift etter utgangen av 1858, kann ny offentleg utskifting ikkje krevjast, fyrr 30 aar etter fyrre utskifting var slutt, og dessutan berre, naar eigedomshøvi er sers ulaglege. Men dette skal ikkje vera til hinder for, at naar ein eigedom vert utskift, kann turvande grenseregulering haldast etter § 21 mot granneeigedom, som er utskift seinare, og heller ikkje for, at utmark, som er utskift seinare, kann i samhøve med § 29 og etter løyve fraa Kongen takast med ved innmarkutskifting, og det utan skil, um utmarki er uppdyrka eller ei. Er utskifting negta av materielle grunnar, eller hev utskiftingsretten fastsett, at hopehav i utmark skal staa ved lag, kann utskifting krevjast, naar 10 aar hev gjenge, sidan orskurden var sagd eller tenesta slutt.

14septbr. § 5. Rett til aa krevja utskifting hev den, som eig serskilt bruk, som ligg i hopehav. Men er ikkje bruket serskilt skyldsett, maa det ha vore sjølvstendig eigedom i minst 20 aar.

Den, som eig meir enn einn teig, og teigane er skyldsette kvar for seg, vert rekna for eigar til fleire serskilde bruk og kann ikkje krevja utskifting, for di um teigane til saman ligg i hopehav med andre eigedomar. Men er teigane dyrka eller dyrkande mark og hev vore drivne under eitt som gardsbruk i dei siste 30 aari, kann eigaren krevja utskifting, naar eigedomshøvi er sers ulaglege, og utskiftingsretten samrøystes finn, at utskifting kann haldast utan avgjerande ulempe for annan luteigar.

§ 6. Ein brukar kann ikkje krevja utskifting, og ikkje setja seg imot utskifting, som eigaren krev.

Kapitel 2.

Mindeleg (privat) utskifting.

§ 7. Det staar luteigarane fritt for aa skifta privat, naar dei alle er einige, og baade brukarane og bruksrettshavarane samtykkjer, um utskiftingi kjem dei ved. Um ei slik teneste skal det setjast upp eit skriftlegt dokument; her skal dei tydeleg og nøgje gjera greide for lægjet, grensune og rettane til den eigedomen, som kvar luteigar fær. Det same gjer dei, so langt det trengst, naar det gjeld rettane til brukarar og bruksrettshavarar. Dokumentet vert skrive paa ustempla papir og skal tinglysast.

Skifter dei ikkje likt mot likt, men nokon gjev fraa seg meir verde i eigedom eller rettar i hopehavet, enn han fær tilbake, vert dette rekna for avhending, og skyldsetjing maa haldast.

§ 8. Slik privat utskifting kann offentleg utskifting ikkje gjera um, naar utskiftingsretten (ein utskiftingsformann med tvo uppnemnde menner) etter yverfaring (aastadgonge) og gransking segjer fraa, at utskiftingi i hovudsaki er so fullstendig og tenleg som raad er etter tilhøvi, og — dersom utskiftingi berre gjeld utmark, og innmarki ligg i hopehav framleis — at utskiftingi ikkje er til hinder for ei tenleg innmarkutskifting seinare.

Finn utskiftingsformannen, at noko i skiftedokumentet er uklaart eller ufullstendigt, skal han hjelpa luteigarane med aa retta det.

Fraasegni vert innført i utskiftingsboki og paaført dokumentet og so tinglyst.

Slik fraasegn vert kravd paa same maaten som offentleg

utskifting. Mennene maa fyrr ha gjort teneste ved offentleg utskifting. Sorenskrivaren (futen) nemner dei upp i samhøve med § 13 i denne lovi. Vederlaget til utskiftingsformannen og mennene vert fastsett og utreidt etter dei same reglane, som gjeld for offentleg underutskifting. 14 septbr.

§ 9. Er ei slik fraasegn, som er nemnd i fyrre paragrafen, negta, kann ein luteigar krevja offentleg utskifting straks. Er ikkje fraasegn kravd, kann han krevja offentleg utskifting, naar tvo aar er gjengne sidan den private utskiftingi var slutt. Er fraasegn negta og utskifting kravd med det same, skal utskiftingi fremjast med dei mennene, som alt er uppnemnde, og utan nytt varsel til vedkomande. Samstundes med, at dei paa denne utskiftingi fylgjer regelen i § 35, held dei uppe den private utskiftingi so langt det læt seg semja med utskiftingsfyremaalet. Meiner utskiftingsretten, at den private utskiftingi fyller kravet i § 8, og den offentlege utskiftingi soleis ikkje vert fremja, er skynet i so maate ikkje paaankande og er soleis jamstellt med den fraasegni, som er nemnd i same paragrafen.

§ 10. Offentleg utskifting kann heller ikkje gjera um privatutskifting, naar minst tri menner, som er upptekne i utskiftingsutvalet og fyrr hev gjort teneste paa offentleg utskifting, hev halde den private utskiftingi i samhøve med skilsdomsavtale, men sorenskrivaren (futen) maa ha godkjent valet paa utskiftingsmennene, og dei maa etter fullmagt i skilsdomsavtala samrøystes ha gjort slik fraasegn, som er nemnd i § 8 og sett henne i skiftedokumentet.

Kapitel 3.

Kven som held offentleg utskifting.

§ 11. Offentleg utskifting er det ein utskiftingsrett, som held. Han er ihopsett av ein formann, som staten set inn, og av uppnemnde menner.

Talet paa mennene skal vera tvo paa underutskifting. Paa yverutskifting skal det vera fire, naar ein ny formann styrer henne, men fem, naar den same formannen, som var med i underutskiftingi, styrer ei yverutskifting. I siste tilfellet er formannen utan røyst i skynsavgjerdene.

§ 12. Det skal setjast inn so mange utskiftingsformenner, som Kongen fastset etter dei pengane, Stortinget løyver.

Ein utskiftingsformann kann faa ein assistent til hjelp, og til han kann han yverlata for eige andsvar aa greida fyrefallande tenestur, so nær som aa styra tingingar og vera med i rettslege avgjerder og skynsavgjerder. Formannen skal ha tilsyn med og sjaa etter arbeidet til assistenten. Kongen set

14 septbr. inn utskiftingformennene, og assistentane tek vedkomande departement ut.

§ 13. I kvart tinglag, der dei held paa med offentleg utskifting, eller der slik utskifting er kravd, skal det skipast eit serskilt utval av menner for utskiftingstenestur; i dette utvalet, som elles kjem i stand paa same maaten som det vanlege utvalet av skyns- og meddomsmenner, kann dei taka upp menner, som ikkje hev dei eigenskapane, som er fastsette for manntalsførde rettsvitne. Er det ikkje sett upp eit slikt serskilt utval, vert mennene tekne av det vanlege utvalet.

Sorenskrivaren nemner upp mennene for kvar teneste og fylgjer her fyresegnene i § 20 i lagrettelovi. Han treng ikkje taka folk i tinglaget; heller ikkje er han nøydd aa fylgja ei viss rekkje, men kann nemna upp dei same mennene alltid, um dei ikkje segjer nei. Gjeld utskiftingi skog, myr eller anna lunnende, som er noko mykje verdt, passar sorenskrivaren (futen) paa so langt raad er aa nemna upp menner, som hev serleg sakkunne.

Til yverutskifting og til underutskifting, som skal haldast etter § 4 fyrste punktum, bør helst takast skynsmenner, som fyrr hev vore med i underutskifting.

Naar nokon av dei uppnemnde mennene ikkje møter eller ikkje kann vera med i tenesta, og det heller ikkje er raad aa faa nokon av dei uppnemnde varamennene tilkalla, skal formannen for møtet nemna upp so mange menner, som trengst. Dersom det er uraad i eit slikt tilfelle aa faa menner, som staar i utvalet tilkalla i tide, kann dei takast av det vanlege manntalet.

For kvart døger, som gaar med til ferd og til tilhald paa utskiftingsstaden, skal mennene ha eit vederlag, som Kongen fastset med samtykkje fraa Stortinget. Dessutan skal dei ha skysspengar etter det regulativet, som gjeld for offentlege tenestemenner i samhøve med § 2 i lov fraa 9 august 1918.

§ 14. Kann ein luteigar ikkje faa utskifting so snøgt han vil gjenom ein utnemnd formann, hev utskiftingsstyret rett til aa nemna upp ein formann for tilfellet, naar luteigaren krev det og sjølv vil bera den parten av utskiftingskostnaden, som staten elles reider ut.

§ 15. Fyrr ein utskiftingsformann gjer teneste, skal han senda inn til utskiftingsstyret ein lovnad um, at han vil gjera skyldnaden sin ærleg og med truskap. Lovnaden vert gjord som eid. Same lovnaden læt mennene fyrste gongen, dei gjer teneste som utskiftingsmenner, setja i utskiftingsboki, dersom dei ikkje fyrr hev gjort eid som rettsvitne eller skyns- og meddomsmenner.

Kapitel 4. 14 septbr.

Framgangsmaaten med offentleg utskifting.

§ 16. Den, som vil ha offentleg utskifting, gjev inn søknad um det til utskiftingsformannen for den krinsen. Trengst det, kann han venda seg til fylkesmannen og faa han til aa senda søknaden til den, som skal halda utskiftingi. I søknaden skal nemnast vedkomande bruk, luteigarar, bruksrettshavarar og grannar; dessutan, kva mun um lag søkjaren ynskjer skifte i. Den formannen, som skal staa fyre tenesta, fastset henne so til ein viss dag paa aastaden. For dagsetjingi vert betala 2 krunur.

Alle luteigarane, brukarane og bruksrettshavarane i hopehavet fær melding um dagsetjingi minst fire vikur fyre den fastsette dagen; likeins alle grannane. Er nokon burte fraa heimen eller bur utanfor tinglaget, skal meldingi gjevast paa siste tilhaldsstaden hans i tinglaget eller, um ein slik stad er ukjend, paa utskiftingsstaden.

Kjem det inn krav um det, syter utskiftingsformannen for melding um dagsetjingi og for aa faa mennene uppnemnde og tilsagde. Trengst det, at lensmannen gjev meldingi og tilsegjingi, fær han betaling for det etter § 117 fyrste punktum i sportellovi.

Er hopehavet stort eller innfløkt, kann Kongen gjeva løyve til, at dagsetjingi skal kunngjerast paa den maaten, som er fastsett i § 107 i denne lovi for innkalling til storskifte, og med det varslet, som er nemnt der. I dette tilfellet gjev utskiftingsformannen dei nøgjare fyresegnene um kunngjering i blad paa den kanten av landet og um uppslag paa høvelege stader.

§ 17. Den, som hev kravt utskifting (utskiftingssøkjaren, rekvirenten), kann gjeva avkall paa utskiftingi, so lengje ikkje vedtaket um, at tenesta skal fremjast, er bokført. Avkall paa yverutskifting kann gjevast jamvel paa ei seinare tid, dersom alle vedkomande samtykkjer.

Utgifter, som alt er paaførde, skal rekvirenten svara.

§ 18. Til den fastsette tidi kjem utskiftingsformannen og dei uppnemnde mennene saman paa aastaden. Dei ser fyrst etter, um det formelt og materielt er høve til aa halda utskifting. Negtar dei tenesta, eller fremjar dei henne imot motsegn, gjer dei vedtaket um det i formeleg orskurd eller med formelegt skyn.

Dei kann fremja utskiftingi, endaa nokon, som ho kjem ved, ikkje møter og ikkje er lovleg varsla heller; dei aktar berre paa, at ikkje noko, som gjeld hans gagn, vert avgjort, fyrr han fær lovlegt varsel.

14 septbr. § 19. Tenesta skal fremjast utan stogg so langt det er raad.

Maa ho setjast ut av ein eller annan grunn, og utskiftingsretten gjev utsetjing paa uviss tid, skal han avgjera og segja fraa, fyrr møtet er slutt, kven av luteigarane nytt møte skal kunngjerast for, og kunngjeringsmaaten; det nye møtet maa kunngjerast seinast ei vike fyre den fastsette tidi, dersom ikkje alle vedkomande tek ved eit kortare varsel.

§ 20. For den tid, utskiftingi varer, kann utskiftingsretten leggja slike band paa det bruket, luteigarar, brukarar og bruksrettshavarar elles hev rett til i utskiftingsfeltet, som han synest er turvande for aa halda utskifting paa ein tenleg maatet (sjaa § 48).

For tap, som nokon hev av dette, skal utskiftingsretten fastsetja eit vederlag etter beste skyn.

Vederlaget vert utlikna etter kapitel 12.

§ 21. Utskiftingsretten skal granska og faa paa det reine grensune for utskiftingsfeltet, og i turvande mun skriva dei upp og merkja dei av i samhøve med reglane um det (sjaa § 38). Likeins maa han faa paa det reine grensune millom luteigarane; sameleis skal han sjaa aa faa nøgje upplyst dei ymsesidige rettane og dei brukstyngslune, som ligg paa hopehavet eller nokon serskild lut av det.

Er grensune mot granneeigedomar ulaglege, skal utskiftingsretten sjaa aa faa i stand frivilljugt makeskifte, so grenseskili vert meir høvelege. Lukkast det ikkje aa faa dei til aa gjera slikt makeskifte, hev utskiftingsretten magt til aa regulera grensune, so langt han synest det er turvande for ei høveleg utskifting, dersom slik grenseregulering etter hans skyn kann gjerast utan større ulempe for grannen.

§ 22. Gjeld skiftet innmark, skal feltet mælast upp og kartleggjast; men etter vedtak, som utskiftingsretten gjer samrøystes, kann dei lata vera aa taka upp kart, som naar feltet er lite i vidd eller naar verdet er lite etter viddi. Paa utmarkutskifting kann dei sleppa baade uppmæling og kartleggjing, naar utskiftingsretten synest, det er uturvande.

Utskiftingsfeltet skal alltid boniterast. Lunnende vert verdsette serskilt, dersom dei ikkje er medrekna, daa grunnen vart bonitera.

Korleis lunnende skal boniterast og verdsetjast, um det gjev utskiftingsstyret nøgjare reglar; likeins kann det gjeva nøgjare reglar um uppmæling og kartleggjing, her òg reglar um aa knyta dei karti, utskiftingstellet set upp, til dei trigonometriske punkti, som den geografiske uppmælingi nyttar.

§ 23. Naar alle fyrebuingsarbeidi er gjorde, set utskiftingsretten upp ein fyrebils skifteplan, som han legg fram til

dryftings for dei luteigarane og andre vedkomande, som er til stades. Naar han so hev gjort dei brigdi i planen, som dei framkomne merknadene gjev høve til, held han utluting. 14 septbr.

Naar det gjeld bygrunn eller strok paa landet, som staar under byggjingslovene, skal skifteplan og lægjet for vegar og veitur fastsetjast etter samraading millom utskiftingsretten og dei tenestemagtene, som reguleringssakene er lagde under. Vert dei ikkje einige, skal Kongen avgjera tvisten.

§ 24. Naar utskiftingsretten synest, det er turvande og ikkje til hinder for, at utskiftingi kann setjast i verk fullstendigt og etter ein høveleg plan, kann han samrøystes gjera vedtak um aa slutta tenesta partielt, soleis at kvar part med umsyn til fullføring og anke vert rekna for ei fullstendig teneste.

§ 25. Like etter utskiftingi er slutt, skal tenesta kunngjerast paa aastaden eller paa bustaden til den luteigaren, som utskiftingsretten fastset.

Naar det er gjerande etter tilhøvi skal utskiftingsretten fyreaat sjaa aa gjera kunngjeringstidi kjend millom luteigarane paa den mest høvelege maaten.

§ 26. Utskiftingstenesta vert innført i ei bok, som fylket kostar og fylkesmannen godkjenner. Fylkesmannen kann fastsetja, at dei skal ha ei serskild bok for kvar einskild teneste.

I boki fører dei inn fyrst og fremst alle endelege paastand, vedtak og avgjerder.

Snarast raad er etter tenesta er slutt skal formannen taka eit rettkjent utdrag av boki og syta for aa faa det tinglyst og yverlevera til ein av luteigarane til bruk for dei alle; utdraget skal innehalda alt, som hev varande verd.

For utskrift av boki med rettkjenning skal formannen ha 80 øyre arket eller part av eit ark.

Kapitel 5.

Kva umfang, utskiftingi skal ha, og kor fullstendig ho skal vera.

§ 27. Utskifting kann krevjast paa innmark aaleine. Derimot kann ikkje serskild utskifting krevjast paa utmarki, naar ikkje innmarki fyrr er fullstendigt utskift, minder utskiftingsretten er heilt stød paa, at det er ikkje til hinder for ei høveleg innmarkutkifting seinare, at utmarki no vert utskift.

Jamvel um utskifting er kravd berre for det eine slag mark, staar det alltid kvar av dei andre luteigarane fritt for aa krevja, at utskiftingi likeins skal gjelda det andre slag mark òg.

14 septbr. § 28. Naar innmarkutskifting er kravd, skal heile innmarki skiftast ut, um ikkje stad-høvi er til hinder.

Derimot kann utmarkutskifting haldast berre paa noko av utmarki, naar ingen luteigar vil ha utskifting i større mun, og utskiftingsretten meiner, at partiell utskifting ikkje er til hinder for meir utskifting seinare.

§ 29. Er det kravt utskifting berre for innmarki eller noko av utmarki, skal det likevel vera høve til aa taka med under utskiftingi so mykje av den utmarki, som ligg inntil eller nær, som retten meiner maa takast med, um det skal vera raad aa skifta det feltet, utskifting er kravd for, paa ein høveleg maate.

Dessutan bør, naar innmark vert utskift, utmarkstykkje, som ligg inntil og etter tilhøvi maa reknast for skikka til uppdyrking, takast med, um og so langt utskiftingsretten synest det er tenlegt og samhøvelegt med eit rimelegt umsyn til det, som gagnar den einskilde luteigaren best.

§ 30. Under utskifting kann dragast inn, um det er turvande, kvar eigedom, som ligg innanfor utskiftingsfeltet, endaa han ikkje sjølv er med i noko hopehav. Ein eigedom vert rekna for aa liggja innanfor utskiftingsfeltet, endaa dei bruki, som er under utskifting, ikkje ligg ikring paa alle kantar. Men inndraging bør det vanleg ikkje vera tale um, naar eigedomen dermed vilde verta i nokon større mun mindre skikka enn fyrr til utnytting paa ein serleg maate. Hev han ikkje fyrr høyrt saman med noko av dei bruki, som er under utskifting, treng eigaren heller ikkje um aa finna seg i aa flytja ut eller byta vaaningshus eller uthus paa gardstunet.

§ 31. Alle bruk, som ligg i hopehav, skal dei sjaa aa faa utskifte. Meiner retten, at det er uraad eller utenlegt aa halda slik fullstendig utskifting yver heile feltet eller noko av det, skal hopehavet likevel løysast upp so langt det er gjerande og er gagnlegt, anten paa den maaten, at so mange bruk vert serskilt utskifte som raad er utan skade for resten av hopehavet, eller so, at hopehavet vert skift i mindre hopehav. Vèl retten serskild utskifting, og fleire luteigarar ynskjer slik utskifting, vert det avgjort med lutkasting, kven som skal faa utskifting, naar det ingen grunn er til aa lata den eine gaa framum den andre i so maate.

§ 32. Er stadhøvi i seg sjølv ikkje til hinder for fullstendig utskifting, men ho stoggar for di utflytjingsutgiftene er for svære, kann ein luteigar for sin part krevja serskild utskifting, naar han vil bera utgiftene med si utflytjing, og utskiftingsretten meiner, at slik serskild utskifting ikkje er til hinder for, at det andre hopehavet vert utskift seinare.

14 septbr.

Kapitel 6.

Skiftingsgrunnlaget.

§ 33. Sameige vert skift etter skatteskyldi til bruki um ikkje eit anna høvetal gjeld for partane til luteigarane, eller um ikkje nokon av dei hev serskilde rettar i sameiga. Til avtak i skatteskyldi tek dei ikkje umsyn.

Den skatteskyldi, som skal vera skiftingsgrunnlag, er den, som galdt fyre lov fraa 17 december 1836. Dersom det ikkje finst slik skyld og utskiftingsretten heller ikkje kann rekna seg til, kor stor ho skulde ha vore, skifter han so langt etter den skatteskyldi, som galdt, daa vedkomande bruk vart serskilt skyldlagt.

§ 34. Naar det er teigblanding, er skyldi ikkje skiftingsgrunnlag, men kvart bruk fær att tilsvarande til det, som det gjev ifraa seg. Men jamvel i dette tilfellet kann skyldi leggjast til grunn, naar alle luteigarane er samde um det.

§ 35. Naar ei ny utskifting løyser av ei eldre, skal dei eigedomshøvi, som er fastsette i den eldre utskiftingi, leggjast til grunn for dei nye.

Kapitel 7.

Utlutingi og fyresegner, som høyrer saman med henne.

§ 36. Den luten, som kvart bruk fær, skal leggjast ut samla so langt raad er. Serleg bør det, som av innmarki og av dyrkande utmark fell til same bruket, ikkje skiljast utan sers grunnar, og naar eit bruk fær slik mark i skilde teigar, bør grunnen til det serskilt nemnast.

Er skog i utmark fyrr skift i teigar, som etter tilhøvi er nokolunde store, rimeleg avrunda og med laglege grensur, bør dei til vanlegt verta verande som dei er, jamvel um trei og graset i same teigen daa kjem til aa høyra ulike bruk til. Noko anna gjeld, um utskiftingsretten finn, at marki er skikka til dyrking, eller at skogen ikkje er stort um aa gjera, eller at skogtilstandet i teigane eller eit anna serskilt umstende gjer, at dei bør samlast betre eller bytast um, eller ikkje er til hinder for det. Baade i det nemnde tilfellet og elles, naar raadvaldet yver eit stykkje vert uppstykkja eller vert verande uppstykkja, skal det serskilt nemnast i tenesta, kven av rettshavarane heretter skal vera eigar til stykkjet. Dei andre rettane vert so rekna for bruksrettar.

§ 37. Eig nokon innanfor utskiftingsfeltet fleire teigar, som er skyldsette kvar for seg, kann han krevja, at dei lutene, han fær for teigane, vert utlagde soleis, at dei gaar i eitt, so framt utskiftingsretten meiner, at det kann gjerast utan skade for dei andre luteigarane.

14 septbr. Paa utskifting kann utskiftingsformannen gjeva dei attestane, som § 23 i lov um skyldskifting og anna fraa 25 august 1909, gjev paabod um.

§ 38. Kvar lut skal avgrensast med varige og tydelege merkje som innhogne kryss i berg, store steinar eller nedsette merkjesteinar (marksteinar, bytesteinar, deildesteinar) med vitnesteinar. Til vanlegt skal minst tri merkje visa ei og same lina.

Linune (grenseskili) og kva leid dei gaar i skal nøgje skrivast upp. Likeins skal det nemnast, so langt det er raad, kor langt der er millom dei ymse skiftemerki, og vert kart uppsett, skal merki setjast paa det, naar det kann vera til nytte.

Utskiftingsstyret gjev dei nøgjare fyresegnene, som det synest er turvande um grensemerkjing og utgreiding um grenseskil og anna.

§ 39. Turvande vegar vert utlagde og lægjet deira uppskrive; likeins gjev retten fyresegn um upparbeiding og vedlikehald og um, korleis dei skal nyttast.

Meiner han, det er turvande aa leggja veg yver granneeigedom, held han òg den mekling og dei skyn, som trengst i so maate.

§ 40. Er der vatn, som kann nyttast, gjev utskiftingsretten reglar for bruket.

Naar det i hopehavet er vassdrag, som synest skikka til noko større kraftverk, skal retten taka undan fraa utskiftingi vassfall med grunn; er der demningar og leidingar, tek han likeins dei undan med grunn, som høyrer til.

Meiner retten, at det elles trengst grunn innanfor utskiftingsfeltet, naar fallet skal byggjast ut, skal han taka undan slik grunn og leggja han til fallet, um det kann gjerast paa ein tenleg maate.

Kann denne framgangsmaaten ikkje nyttast, naar sameigejord vert utskift, eller utskiftingsretten meiner, at det trengst, naar fallet skal nyttast ut, grunn og rettar utanum det, som vert lagt til sameigefallet i utskiftingi, bør han i utlutingi i den mun han synest det er rimelegt, gjera atterhald um rett til aa krevja grunn eller rett i grunn, so langt det trengst, naar vassfallet skal nyttast ut, mot vederlag. Det vert fastsett med skyn etter det verdet, grunnen hev for eigaren som jordbruk.

Naar dei spursmaali, som no er nemnde, vert fyrehavde, bør det til vanlegt takast sakkunnig hjelp, som luteigarane betalar.

Likeins gjer utskiftingsretten vedtak um skifte eller gjev reglar for sambruk, naar det gjeld fiskje, tangstrender og andre strandrettar, landingsplass, bryggje, nausttuft, upplagsplass, turkeberg og meir slikt.

Er slike lunnende under utskifting, bør dei helst leggjast ut i samanheng med den eigedomen, dei høyrer til, naar det er høve til det og ikkje til skade for nokon. 14 septbr.

§ 41. Finst det vass-sjuk, dyrkande mark innanfor utskiftingsfeltet, maa turvande veitar stikkast ut og fyresegn gjevast um upparbeiding og vedlikehald, dersom det trengst for utskiftingi.

Er det turvande aa veita vekk vatn yver granneeigedom, held utskiftingsretten òg den mekling og dei skyn, som trengst i so maate.

§ 42. Utskiftingsretten fastset gjerdeplikti og korleis ho skal skiftast (gjerdebytet).

Gjerdeplikti vert skipa etter lovreglane til kvar tid um gjerde og jordfreding.

Naar det gjeld gjerdebytet, gaar han fram etter fritt skyn paa det grunnlaget, som det tidlegare gjerdehaldet millom luteigarane innbyrdes og millom dei og grannar gjev i det stykkjet. Retten aktar paa, at kvar luteigar fær gjerdehald berre for eige bruk og i eit einaste stykkje, so langt det er raad; hadde ein luteigar fyrr noko gjerdestykkje, som er gjerde for andre bruk, skal retten sjaa aa føra det yver til dei mot utjamning annanstad.

Gjev nokon gjerde ifraa seg, og det so paa det stykkjet, som fell paa han, anten ikkje finst noko gjerde eller laakare gjerde, fær han vederlag i pengar.

Utskiftingsretten hev magt til aa skipa gjerdehaldet millom hopehavet og granneeigedom, dersom dette trengst for gjerdebytet millom luteigarane innbyrdes.

§ 43. Vert jord, som er udyrka eller dyrka mindre godt, skift mot dyrka eller betre dyrka jord, fastset retten dyrkingsvederlag og vederlag for mink i avling den fyrste tidi; vederlaget vert sett i pengar, jord eller anna som arbeidshjelp, gjødsel eller rett til aa bruka eit jordstykkje millombils, alt etter som tilhøvi er. Men vèl retten arbeidshjelp, gjødsel eller onnor naturalyting, bør alltid pengar setjast alternativt.

§ 44. Vert fri lut skift mot ein lut, som det ligg ein bruksrett paa, bør vederlaget ikkje setjast i anna enn ein auka lut, dersom bruksretten er alltidvarande, og denne vederlagsmaaten er tenlig etter tilhøvi.

§ 45. Gjev ein luteigar ifraa seg meir standsskog eller meir brennetorv enn han fær att — noko som han ikkje treng finna seg i, um skilnaden for han eller bruket hans er mykje um gjera — fastset utskiftingsretten utjamningsmaaten; men han fylgjer her likevel den regelen, at for ungskog bør det til vanlegt gjevast vederlag i pengar, derimot kann han velja avverking, naar det er mest naturlegt, for di skogen er so

14 septbr. vaksen, at han kann hoggast, eller naar avverking er mest naturlegt av andre grunnar.

Vèl han avverking, skal han gjeva dei nøgjare fyresegnene, han synest er turvande for aa hindra, at det vert øydelagt torvmyr eller skog, som han meiner er til vern mot skred, ras, elvebrot eller sandflog eller til serleg livd for annan skog eller for bygt land, eller at skog vert øydelagd, som hev so liti voksterevne, av di han ligg upp mot høgfjellet, ut mot havet eller langt mot nord, at han vilde leggjast i øyde, um han vart misfaren eller skamhoggen.

§ 46. Hev ein luteigar lagt inn noko stykkje av udyrka sameigemark og rudt og dyrka det upp, og det so vert avgjort, at han hev lagt inn stykkjet utan heimel, kann utskiftingsretten, naar han synest det er skilleg grunn for det, anten lata han faa ha innlegdi mot, at dei andre luteigarane fær etter maaten tilsvarande stykkje av utmarki, eller utskiftingsretten kann fastsetja eit høvelegt dyrkingsvederlag.

§ 47. Med umsyn til kva tid lutene skal yvertakast, og elles naar det trengst, skal utskiftingsretten setja ein viss frest eller visse frestar, daa fyresegnene hans seinast skal vera sette i verk eller gjenomførde under rettsleg tvang. Utanfor dei tilfelli, som er nemnde i § 84, maa ikkje frestane vera kortare enn 3 maanader fraa den tid, tenesta var slutt, minder alle samtykkjer, som saki kjem ved.

§ 48. Samstundes med utlutingi hev utskiftingsretten magt til aa fastsetja nøgjare, kva band det skal vera paa bruket til luteigarane og andre vedkomande, til utskiftingi tek til aa gjelda, dersom han synest det er turvande til aa hindra, at stoda, som ho er paa utskiftingstidi, vert skipla.

Brot paa fyresegner, som er gjevne i samhøve med denne paragrafen eller § 20 eller § 45, vert straffa med bot. Paatalen er offentleg, naar nokon krev det, som saki kjem ved.

§ 49. Paa stader, der det er faare for elvebrot, skred, sandfok eller anna sovore, og det ikkje er raad for utskiftingsretten aa taka umsyn til dette ved sjølve utlegget, skal han fastsetja i turvande mun fyrebyggjings- eller andre byggjingsarbeid og byta utgiftene med slike byggjingsarbeid og med vedlikehaldet. Likeins skal han fastsetja, naar det ikkje ved sjølve utlegget er teke umsyn til faaren, kva aatgjerder skal takast, um skade hender, og fyrst og fremst avgjera, korleis skaden skal bytast.

Um inkje anna er sagt i utskiftingi, og det heller ikkje finst avtale for tilfellet, kann ein skadelidar krevja, at utskiftingsretten fastset skadeutjamning i samhøve med dei fyresegnene, som er gjevne etter denne paragrafen. For slik teneste gjeld dei same reglane som for utskifting, so langt dei høver.

Kapitel 8. 14 septbr.

Stoda til brukarar og bruksrettshavarar, naar det er utskifting.

§ 50. Hev utskifting noko aa segja for brukar eller leigar, skal utskiftingsretten gjeva reglar for høvet millom han og eigaren, um det trengst.

§ 51. Husmenner og andre, som fester eit ikkje serskilt skyldsett stykkje av eit bruk, skal vera urøyvde for si brukstid, dersom det kann gjerast utan større ulempe for utskiftingsfyremaalet. I anna fall kann retten flytja eller regulera stykkjet. Kjem heile stykkjet eller noko av det til aa liggja innanfor grensune til eit anna bruk, skal husmannen eller festaren svara under den gamle jorddrotten framleis, mot at eigaren til det andre bruket fær sakningsvederlag (umberingsvederlag) for stykkjet, dersom det ikkje er raad aa faa i stand ein annan og tenlegare skipnad med samtykkje fra alle, som saki kjem ved.

Er det meir enn ein, som eig stykkjet, skal utskiftingsretten taka avgjerd um, kven av dei tidlegare jorddrottane husmannen eller festaren skal høyra under, og gjer han noko umbyte soleis, fastset han korleis skipnaden skal vera med dei ymsesidige rettane og skyldnadene.

Maa ein husmann eller festar gjeva ifraa seg jord, skal han alltid faa jord i staden, minder han sjølv samtykkjer aa taka mot anna vederlag.

Kann dei ikkje sleppa aa flytja hus, skal utskiftingsretten fastsetja, kva han etter tilhøvi finn turvande til trygd for, at flytjingi vert gjord i alle stykkje paa ein maate, som husmannen eller festaren er tent med.

Fell eit stykkje, som det ikkje bur folk paa, og som føderaadsfolk eller andre i dilike livskaar brukar, inn i luten til ein ny eigar, skal det vanleg bytast mot eit tilsvarande stykkje i bruket til den fyrre eigaren.

§ 52. Meiner utskiftingsretten, at det er turvande for eit høvelegt skifte, kann han flytja ein bruksrett fraa ein stad til ein annan, gjera bruksfeltet mindre, fastsetja bruksmaaten og i det heile gjeva reglar for høvet millom bruksretshavar og eigar — alt dersom det kann gjerast, utan at retten minkar eller at det i nokon merkaude mun vert tyngre for bruksrettshavaren aa nytta retten. I samhøve hermed kann ein bruksrett verta yverført fraa heile hopehavet til ein einskild eller einskilde av dei utskifte lutene; likeins fraa ein lut til ein annan.

§ 53. Kann den hindring mot eit høvelegt skifte, som ligg i ein bruksrett, ikkje rydjast undan paa nokon av dei

14 septbr. maatane, som er nemnde i fyrre paragrafen, hev utskiftingsretten magt til aa løysa av retten. Avløysingsmaaten fastset han etter fritt skyn. Men dersom rettshavaren ikkje kann vera bruksretten forutan etter det, utskiftingsretten skynar, treng han ikkje finna seg i avløysing, minder han fær ein lut av hopehavet, som svarar til det verdet, retten hev, og gjev han høve til eit bruk, som i huvudsaki er likt det, han hadde fyrr.

§ 54. Det, som er sagt um bruksrettar i §§ 52 og 53, gjeld òg um slik eigedomsrett, som i § 95 er jamstellt med bruksrett.

Kapitel 9.

Utflytjing.

§ 55. Naar utskiftingsretten synest, at ei god og gagnleg utskifting ikkje kann haldast utan utflytjing, kann han gjeva paabod um det. Naar det gjeld sætrar, kann han daa òg fastsetja flytjing, um han synest det er turvande til aa faa sambeite uppdeilda eller skipa paa ein tenleg maate.

§ 56. Er luteigarane samde um, kven som skal flytja ut, gjeld ei slik avtale, um ho er i samsvar med ei tenleg utskifting, i anna fall fastset utskiftingsretten, kven skal flytja ut. Her skal han daa taka umsyn til, so langt det høver med utskiftingsfyremaalet, kven som hev mest og best uppdyrka mark inne ved tunet eller dei beste bygningane og andre verk paa tunet, soleis at den, som hev det, helst skal verta verande. Er tilhøvi i desse stykkje so um lag like, skal den verta verande, som ei flytjing vilde falla dyrast for. Er det heller ikkje nokon større skilnad soleis, gjer lutkasting utfallet. Utskiftingsretten kann segja fyre, at den, som flytjer ut, ikkje maa byggja uppatt husi sine nærare grenseteig enn i eit visst fraastand, som vert fastsett.

§ 57. Kann dei sleppa utflytjing i nokon mun og dermed spara mykje av kostnaden, um uthusbygningar, utmarkhus eller stølshus vert bytte, hev utskiftingsretten høve til aa fastsetja sovore byte, naar husi er etla til det same, er um lag like store og brukande, og bytet etter det retten skynar ikkje fører med seg nokor større ulempe for nokon av eigarane.

§ 58. Utskiftingsretten skal verdsetja utflytjingskostnaden. Og her skal han taka med utgiftene med fyrefallande aatgjerder, som trengst til aa skaffa utflytjaren vatn til gardsbruk um lag svarande til det, han hadde fyrr, og husløysevederlag i flytjingstidi. Trur ikkje retten, at han sjølv hev turvande sakkunne, naar det gjeld aa finna ut utflytjingskostnaden, kann han taka bygningskunnig hjelp, som luteigarane betalar. Utflytjingkostnaden vert sett anten i pengar aaleine eller i pengar alternativt med køyrsle, dagsverk og byggjefang.

Alle utflytjingsutgiftene til saman byter retten etter beste skyn, 14 septbr.
og fylgjer her dei same reglane, som er gjevne nedanfor um, korleis dei andre utskiftingsutgiftene skal bytast.

Er husi paa eit bruk utflytte ein gong fyrr, kann eigaren etter tilhøvi heilt ut eller i nokon mun takast fri for aa vera med og bera utflytjingsutgiftene.

§ 59. Naar det er sovore husbyte, som er nemnt i § 57, avgjer utskiftingsretten samstundes med at han fastset millomlaget, um vedkommande einskilde luteigar aaleine skal svara det eller um det skal skiftast.

§ 60. So framt ein luteigar, serskilt for kvart bruk, fær større utreidsle til utflytjingsutgiftene — her medrekna millomlaget ved husbyte — enn Kongen med samtykkje fraa Stortinget hev fastsett for bruk, som hev slik skatteskyld, kann vedkomande luteigar setja seg imot utflytjing, minder anten nokon av dei andre luteigarane tek paa seg aa svara den sumen, som er yver, eller desse pengane vert skaffa paa annan maate.

Naar skyldi til eit bruk hev minka, for di eit stykkje er fraaskilt, som det ikkje kann leggjast nokon utflytjingskostnad paa, kann utskiftingsretten auka ytingsplikti til eit slik bruk, um han synest det er rimelegt, men han kann ikkje gaa yver høgstesumen etter den upphavlege skyldi.

§ 61. Er pengar løyvde til det, kann vedkommande departement taka avgjerd um tilskot av rikskassa til utflytjing. Naar departementet avgjer, um utflytjingstilskot bør gjevast, og kor stort det skal vera og korleis det skal bytast, tek det umsyn til, kor store utflytjingsutgiftene er og til kaari og dei andre høvi til vedkomande luteigar.

Kapitel 10.

Naar utskiftingsretten avgjer rettstvistemaal.

§ 62. Naar det paa ei utskifting kjem upp tvist innanfor hopehavet eller med folk utanfor um grensur, eigedomsrett, bruksrett eller anna slikt, og det er naudsynlegt for utskiftingi, at tvistemaalet vert avgjort, skal utskiftingsretten, um det ikkje vert løyst med semje eller lagt under skilsdom, avgjera det med orskurd etter han hev skaffa fram dei upplysningane, som han synest er turvande og som høveleg kann skaffast. Til rettleiding for partane skal utskiftingsretten segja fraa i orskurden, um tvistemaalet er meir verdt etter hans meining enn kr. 100,00 og, um so høver, enn kr. 500,00, jfr. §§ 65 og 67.

§ 63. Trur utskiftingsretten, det trengst aa faa eidfaste utsegner, fyrr han segjer orskurden, skriv formannen ut stemning etter samraad med tvistemaalspartane. I stemningi nem-

14 septbr. ner han tydeleg tvistemnet og syter for, at vitni og partane fær tilsegjing um henne. Paa tingsvitnemøtet, som domaren styrer med utskiftingsmennene til lagrette (rettsvitne), vert vitni avhøyrde etter uppmoding fraa formannen og partane paa den maaten, som gjeld for offentlege saker. Partane hev rett til aa føra fram andre vitne enn dei, formannen hev stemnt inn.

§ 64. I orskurden fastset retten utskiftingsgrunnlaget, so langt det er umstridt, og utanfor dei undantakstilfelle, som er nemnde i § 66, skal so utskiftingi haldast i samhøve med orskurden, utan skil um nokon av partane segjer fraa, at han er misnøgd med avgjerdi.

Kapitel 11.

Anke og gjenomsyn.

§ 65. Utskifting, og orskurdur, skyn og fyresegner, som er gjevne paa utskifting, kann ankast inn til prøving anten ved underrettten eller ved yverutskifting eller yverskyn. Gjeld anken ei skynssak ved utskiftingi, gaar anken til yverutskifting eller yverskyn; elles til retten. Forlikstinging trengst ikkje.

Orskurd fraa utskiftingsretten er ikkje paaankande, minder tvistemnet er meir verdt enn kr. 100,00, jfr. § 62.

Til meddomsmenner i utskiftingssak bør det helst nemnast upp slike, som hev vore med i offentleg underutskifting. Sorenskrivaren (futen) treng ikkje taka folk i tinglaget.

§ 66. Anke kann ikkje reisast, fyrr utskiftingi er enda heilt ut eller i noko stykkje. Men undantak gjeld likevel for dei tilfelle, daa granne eller nokon, som ikkje er godkjend aa vera luteigar eller bruksrettshavar, vil segja anke paa ein orskurd; likeins for dei tilfelle, daa utskiftingsretten meiner det er tenlegt aa gjeva rett til anke, fyrr tenesta er slutt, og tek inn i sjølve orskurden eit skilord um, at den, som vil reisa anke, maa gjera det innan tri maanader.

§ 67. Ankefresten er tri maanader. I dei undantakstilfelle, som er nemnde ovanfor, vert fresten rekna fraa tilsegjingi um orskurden; elles fraa den tid, tenesta vart slutt.

Den, som vil ha yverutskifting eller yverskyn, maa gjeva inn søknad um det til fylkesmannen innan fresten er ute; vil han ha prøving for retten, maa stemning, innan fresten er ute, anten takast ut til fyrste eller andre ting, som lovlegt varsel kann gjevast til, eller leggjast fram for domaren til dagsetjing.

Naar orskurd, som er sagd i samhøve med § 62, vert innanka for retten, skal administrator varsla utskiftingsformannen, som er skyldig aa møta og gjeva turvande upplysningar og rettleiding so langt han kann.

Anke paa dom i ei utskiftingssak maa reisast innan tri maanader fraa tilsegjingi um domen. Rettsformannen syter for, at partane fær slik tilsegjing. 14 septbr.

Underrettsdom er ikkje paaankande, minder tvistemnet er meir enn kr. 500,oo, jfr. § 62.

§ 68. Naar anke er reist i tide, stoggar utskiftingi eller tek ikkje til aa gjelda. Undantak gjeld likevel for avgjerd um aa reida ut kostnaden med sjølve utskiftingstenesta og for dei bruksreglane, som er nemnde i § 48.

§ 69. Er utskifting innanka for retten, kann yverutskifting eller yverskyn ikkje haldast, fyrr anken er endeleg avgjord. I dette tilfellet vert fresten for anke til yverutskifting eller yverskyn rekna fraa den dagen, daa vedkomande fær tilsegjing um den endelege domen, som er avsagd, eller um domen gjer, at utskiftingi kjem til aa verta uppatteki, fraa den tid ho var slutt.

§ 70. Naar anke, som er reist etter tenesta var slutt, hev vunne medhald i endeleg dom, og domen ikkje hev ugilda heile utskiftingi for eit ulækjande lyte, skal den utskiftingsformannen, som styrde tenesta, snarast raad er taka uppatt utskiftingi med dei same mennene etter eit varsel fyreaat paa 4 vikur til alle, som saki gjeld, og so gjera um utskiftingi i samhøve med domen og i det umfanget, som er ei naudsynleg fylgje av domen.

Det som her er sagt um dom, gjeld òg for det tilfellet, at tvisten er avgjord med forlik, som brigdar det rettshøvet, som var utskiftingsgrunnlag.

§ 71. Naar utskifting eller ein utskiftingsorskurd er stadfest i dom, tek dei yvertakingsfrestane, som er sette i utskiftingstenesta, til aa gjelda, um domen inkje anna segjer. Frestane vert rekna fraa tilsegjingi um domen, likevel so, at dei, som daa kjem til aa enda millom 14 april og 14 oktober, vert utdrygde til sistnemnde dag.

Dei andre frestane, som er sette i utskiftingstenesta, vert rekna med si tidlengd fraa den aarsdagen etter tenesta var slutt, som kjem nærast etter tilsegjingi um domen.

§ 72. Den same formannen, som styrde underutskiftingi, skal staa fyre yverutskifting og yverskyn, um ikkje nokon luteigar krev ny formann. Krav um det vert sendt til fylkesmannen. Den, som ynskjer tenesta, maa koma med kravet um ny formann samstundes med anken, ein annan luteigar innan ankefresten er ute. Fylkesmannen skal i so fall fastsetja eller syta for aa faa ein annan fylkesmann til aa fastsetja, kven som skal styra tenesta.

Naar anke er innkomen, sender fylkesmannen anken til formannen for underutskiftingi, og han gjev straks dei andre luteigarane melding um anken.

14 septbr. Med umsyn til dagsetjing, varsel og uppnemning av menner er framgangsmaaten den same som ved underutskifting. For sjølve tenesta gjeld likeins dei same reglane som for underutskifting, so langt dei høver. Men frestane kann setjast nærare den tid, daa tenesta er slutt, enn fastsett i § 47. Vert underutskiftingi umgjord, bør grunnane til det nemnast.

Vert det uppnemnt ny formann, skal den formannen, som styrde underutskiftingi, faa varsel, og han er skyldig aa møta, naar tenesta tek til, og verta verande der og hjelpa til med upplysningar, so lengje yverutskiftingsretten synest det er turvande.

Tek ein ankar tilbake anke um yverutskifting eller yverskyn, og tilbakekallingi kjem inn til fylkesmannen, fyrr ankefresten er ute, skal dei frestane, som er fastsette i underutskiftingi for yvertaking og andre aatgjerder, verta staaande ved lag utan brigde.

Kjem tilbakekalling inn paa ei seinare tid, skal yverutskiftingsretten koma saman paa vanleg maate og set daa andre frestar, um so skal vera og so langt det er turvande.

§ 73. Den, som krev yverutskifting eller yverskyn, skal seinast naar tenesta byrjar, so snart han fær høve til det, koma fram med ankepostane sine. Men ei uppgaave yver ankepostane, so fullstendig som raad er, bør han likevel alt gjeva med det same han krev yverutskifting eller yverskyn.

Yverutskiftingsretten skal for det fyrste ikkje granska saki i større mun enn turvande til aa faa det upplyst og retta, som klaga gjeld. Viser det seg daa, at ankaren ikkje hev nokon grunn til anke, vert underutskiftingi stadfest. Viser det seg derimot, at brigde bør gjerast til gagn for ankaren i noko stykkje, anken gjeld, kann dei luteigarane, som taper paa brigdet, krevja, at yverutskiftingsretten granskar saki so langt som turvande er til aa faa paa det reine, um ikkje underutskiftingi likeins bør gjerast um i noko tilsvarande stykkje til deira gagn, og retten skipar so høvet etter beste skyn utan skil, um ankaren dermed i det heile er verre faren enn ved underutskiftingi.

§ 74. Kjem det upp tvist paa yverutskiftingi um grensur, rettar og anna slikt, og tvisten ikkje var uppe ved underutskiftingi eller ikkje vart avgjord der, skal yverutskiftingsretten, um ikkje tvisten vert løyst med semje eller lagd underskilsdom, avgjera han, so langt ei slik avgjerd hev noko aa segja for det, som tenesta gjeld.

Det, som er sagt i § 63, gjeld òg um yverutskiftingsretten.

Ugildar yverutskiftingsretten ei avgjerd, der underutskiftingsretten negta aa fremja ei teneste heilt ut eller i noko styk-

kje, skal ho visast heimatt til ny fyrehaving for underutskif- 14 septbr.
tingsretten, so framt nokon krev det, som saki kjem ved.

§ 75. Yverutskifting og yverskyn kann ankast inn til prøving for underretten i same mun, innan same frestar og med same verknad som underutskifting. I andre stykkje er tenesta ikkje paaankande.

§ 76. Meiner ein luteigar, at det paa ei underutskifting hev kome inn mistak i kartet, i utrekningane eller i mælingsarbeidi, kann han krevja gjenomsyn hjaa utskiftingsstyret innan tri maanader fraa den tid, tenesta var slutt. Utskiftingsstyret læt ein annan utskiftingsformann gjera gjenomsynet eller ein annan kunnig mann, som er uppnemnd til slikt arbeid. Finn gjenomsynsmannen mistak, som hev havt merkande verknad paa utlutingi, gjev utskiftingsstyret vedkomande utskiftingsformann paabod um aa retta mistaki innan ein viss frest og so syta for, at utlutingi vert umgjord i samhøve med rettingane.

Er det anka til retten, ventar dei med umlutingi, til endeleg dom er fallen, og umlutingi held dei so saman med den tenesta, domen maatte gjeva høve til. Er det anka til yver- utskifting eller yverskyn, held dei den umlutingi, som fylgjer av gjenomsynet, under same tenesta.

Krav um gjenomsyn stoggar ikkje tidi, daa utskiftingi skal taka til aa gjelda.

Fører gjenomsyn til umluting, kann det ankast paa umlutingi og dei fyresegnene, som er tekne ved det høvet, innan tri maanader etter umlutingstenesta var slutt. Det same gjeld utskiftingi elles, so langt umlutingi hev nokon verknad paa henne.

For gjenomsynet fastset utskiftingsstyret etter beste skyn ei betaling til rikskassa paa 10 til 100 krunur.

Kapitel 12.

Kven som skal bera utgiftene og korleis dei vert bytte.

§ 77. Rikskassa reider alltid ut løni til formannen og til assistenten og dessutan:

a. det dei elles skal ha ved underutskifting,
b. skyss- og kostpengane deira ved yverutskifting, naar dei er paa ferd, og alle utgiftene til underutskiftingsformannen, naar han møter etter § 72,
c. alle utgiftene til utskiftingsformannen, naar han møter etter § 67, og likeins utgifter, som uppmælingsarbeidet hev havt berre av umsyn til eit økonomisk kartverk.

Alle dei andre utgiftene med utskiftingstenesta reider dei ut, som hev hopehavet.

§ 78. Dei utgiftene, som ikkje rikskassa svarar, skal

14 septbr. den, som hev kravt tenesta, reida ut aaleine, naar kravet hans er berrsynt grunnlaust, eller naar tenesta ikkje vert fremja for eit formmistak, som han er skuld i; likeins naar ei yverutskifting ikkje gjer um underutskiftingi noko større, soleis ikkje gjer um skiftingsplanen eller gjev luten til nokon eit tillegg, som ikkje er lite etter maaten.

§ 79. Elles vert dei nemnde utgiftene bytte millom luteigarane. Til rettleiding for utskiftingsretten, naar han byter utgiftene, gjeld desse reglane:

a. Til grunn legg han, under vanlege tilhøve, naar det er sameige, den skatteskyldi, som galdt fyre lov fraa 17 december 1836, eller det andre høvetalet, som var skiftingsgrunnlag, og naar det er teigblanding, den skatteskyldi, som gjeld paa utskiftingstidi.

b. Naar aastadarbeidet hev teke mykje tid etter maaten for eit bruk, kann denne luteigaren faa ein større part av utgiftene enn som vilde fylgja av skyldhøvet.

Kjem utskiftingi eit bruk ved berre i nokon mun, fær denne luteigaren eit tilsvarande avslag.

c. Ettersom det er grunn til aa tru, at utskiftingi fører med seg større eller mindre fyremun for ein luteigar, kann parten hans i utgiftene aukast eller minkast. Er eit bruk, som ikkje sjølv ligg i hopehav, inndrege under utskiftingi i samhøve med § 30, skal eigaren vera fri for aa svara noko av utgiftene, jfr. likevel § 80.

d. Utgift, som umsynet berre til eit einskilt bruk eller ein einskild luteigar hev valda, kann leggjast paa vedkomande heilt ut eller i nokon mun til utreiding aaleine, naar retten synest det er rimelegt; hit vert òg rekna utgift til aa granska ein ankepost, som viser seg grunnlaus.

Dersom ein større part av tidi ved tenesta hev vore uppteki med tvist, som berre eller i hovudsaki kom ein einskild luteigar ved, kann han faa ein høveleg auke i sine utgifter.

e. Landskyldeigar vert ikkje rekna for luteigar.

§ 80. Bruksrettshavarane kann faa aa svara ein part av utgiftene, dersom utskiftingi kjem inn paa deira rett. Kor stor part kvar einskild bruksrettshavar skal bera, fastset retten etter det verdet, bruksretten hans hev, og etter det gagnet, det er grunn til aa tru han hev havt av utskiftingi; § 79 d skal gjelda for bruksrettshavarane òg.

Dersom grenseuppgang mot granneeigedom hev valda utgifter, kann han faa aa svara ein høveleg part av dei etter det gagnet det er grunn til aa tru at han hev havt; soleis naar det hev vore uppmæling, regulering eller gjerdeskifte, eller naar grenselinur er uppmerkte og bokførde. Det same skal

gjelda for ein luteigar, naar bruket hans er inndrege under utskiftingi i samhøve med § 30. 14 septbr.

§ 81. Husmenner og andre, som brukar eit stykje, som ikkje ei serskilt skyldsett av eit bruk, skal ikkje svara noko av utskiftingsutgiftene. Derimot er leiglending og annan brukar i liknande stode skyldige aa gjeva jorddrotten vederlag for dei utgiftene, som fell paa han, baade for utgiftene med sjølve utskiftingstenesta, og for alle dei andre utgiftene som dyrkingsvederlag, utlegg til gjerde, utflytjingstilskot osfr. Utskiftingsretten skal difor gjera eit yverslag yver alle dei utskiftingsutgiftene, som vil falla paa jorddrotten, og fastsetja den sumen, brukaren skal svara, i samhøve hermed. Denne sumen skal so avdragast med ein fyrtiande part kvart aar i fyrti aar fraa den tid, utskiftingsretten fastset. For den sumen, som staar til rest til kvar tid, skal svarast fem av hundrad i aarleg rente, likeins fraa den tid, utskiftingsretten fastset.

§ 82. Betalingi for gjenomsyn og for aastadgonge, um det hev vore nokor, skal den svara, som hev kravt dɔt, um ikkje gjenomsynet fører til umluting.

Fører gjenomsynet til umluting, ber staten alle utgiftene baade med umlutingi og med gjenomsynet fyreaat og med aastadgonga. Staten kann so gjera tilbakesøkjingsandsvar gjeldande mot vedkomande utskiftingstenestemann for alle utgiftene eller for noko av dei.

§ 83. Av den, som vil ha utskifting eller gjenomsyn, kann det krevjast, at han betalar fyreaat eller gjev høveleg trygd for den parten av utgiftene, som truleg etter eit fyrebils yverslag vil falla paa andre enn staten.

For dei pengane, som rekvirenten hev lagt ut fyreaat, kann det reknast rente etter vedtak fraa utskiftingsretten.

§ 84. Den fresten, daa kvar og ein seinast skal betala sin part av utgiftene under utsøkjingstvang, vert sett til femtan dagar fraa den tid, tenesta var slutt.

Vert utgiftene ved underutskifting, etter dei alt er betala, bytte annleis paa yverutskifting, skal yverutskiftingsretten taka dei avgjerdene, som trengst i det stykkjet, naar nokon krev det.

Kapitel 13.

Reglar for sambruk.

§ 85. Naar utskiftingsretten negtar aa skifta ut sameige heilt ut eller i nokon mun, for di stadhøvi er ulaglege, kann han gjeva, med bindande kraft for luteigarane, nøgjare fyresegner for bruket i sameiga, so langt han synest det er tenlegt og samhøvelegt med eit rimelegt umsyn til einskildmanns gagn. Soleis kann han fyrst og fremst, naar sameiga gjeld skog eller

14septbr. torvmyr, gjeva fyresegn um, kor mykje, korleis og kva tid kvar einskild luteigar skal ha rett aa aaverka, og naar sameiga gjeld beitemark, kann han segja fyre, at ho skal skiftast i teigar, og fastsetja talet paa dei husdyri av ymse slag, som kvar luteigar hev rett til aa sleppa paa beite i sameigemarki eller dei teigane, ho er uppstykkja i, og likeins fastsetja, um ulike slag husdyr kann sleppast saman, eller um kvart slag skal haldast paa sin serskilde teig. Dessutan kann han taka avgjerd um hamningstidi for sameiga eller dei einskilde stykkji i sameiga, og um og kor langt stykkje, som er skikka til det, kann takast undan til skogkultur. Likeins kann han fastsetja, korleis eit fiskje, som ligg i hopehav, i det heile skal nyttast anten for sameiga under eitt eller for stykkje, som er nøgjare nemnde; soleis kann han gjeva fyresegn um fisketid, fiskereidskapar og fangstmaatar; han kann òg gjeva reglar for strandrettar, so det vert ein høveleg skipnad med dei.

§ 86. Er sameigeutskifting negta, fyrr denne lovi tek til aa gjelda, hev ein luteigar rett aa krevja, at slike fyresegner vert fastsette med skyn fraa tvo menner, som sorenskrivaren (futen) nemner upp av utskiftingsutvalet eller lagretteutvalet. Lensmannen styrer dette skynet.

Reglar um fiskje, som ligg i hopehav kann fastsetjast paa denne maaten, utan skil, um fiskjet høyrer til nokon eigedom eller ei, og i fyrste fall like godt anten eigedomen er utskift eller ei.

Varsel vert gjeve soleis som fastsett for varsel til forliksraadet.

For aa styra skynet skal lensmannen ha 4 krunur umfram skyss- og kostpengar. For aa setja upp rettsbok med rettkjenning skal han ha 80 øyre arket.

Yverskyn, som fire menner held, maa krevjast innan fire vikur. Sorenskrivaren styrer dette skynet.

Gaar yverskynet rekvirenten imot, skal han bera kostnaden med det aaleine.

Elles vert kostnaden baade med yverskynet og underskynet skift etter som det er mest rimelegt.

Med denne paragrafen er det ikkje sett trongare grensur for retten til aa krevja reglar for sambeite etter § 37 i lov um jordfreding fraa 16 mai 1860.

§ 87. Kvar den, som hev beiterett i aalmenning eller eit anna større beite, kann venda seg til utskiftingsretten og krevja, at han gjev reglar for brukshøvi innanfor det hamningslaget, han høyrer til, soleis som sagt i § 85; likeins kann han krevja, at grensune mot granne-hamningslag vert nøgjare fastsette og uppmerkte.

So framt fleirtalet av dei, som hev beiterett i eit ham-

ningslag, krev det, skal utskiftingsretten gjeva reglar for høvet millom dette hamningslaget og dei andre hamningslagi i hamnegangen. Han kann fastsetja grensune millom dei ymse hamningslagi og segja fyre, at grensune skal ha tydelege merkje. 14septbr.

Han kann taka burt sambeiting millom lagi, soleis at dei til sitt bruk fær kvar sin part av beitet, og segja fyre, at stølar, som ikkje trengst etter den nye skipnaden, vert nedlagde. Er det naudsynlegt for skipnaden millom hamningslagi, kann han gjeva reglar for høvet innanfor kvart einskilt hamningslag. Elles gjeld fyresegnene i § 85 paa tilsvarande maate.

Er det kravt reglar for høvet millom fleire hamningslag, kann Kongen, naar det trengst, gjeva løyve til, at dei, som hev beiterett i dei hamningslagi, som reglane er kravde for, vert innkalla etter fyresegnene i § 107, jfr. § 16, tridje leden, i denne lovi.

Retten tek avgjerd um, korleis dei pengane, som trengst til aa setja reglane i verk og faa dei fylgde, skal skaffast.

For slik teneste gjeld elles dei same fyresegnene som for utskifting, so langt dei høver. Kostnaden vert skift etter fritt skyn.

§ 88. Naar 10 aar hev gjenge fraa tenesta var slutt, kann det krevjast, at dei reglane, som er gjevne for sambruk etter §§ 85 og 86, vert prøvde med slikt skyn, som er nemnt i § 86. Men reglar, som er gjevne for sams fiskje etter dei nemnde paragrafane, kann straks krevjast under nytt skyn etter § 86, naar ei lov brigdär dei høvi, som ved tenesta var lagde til grunn for skipnaden, soleis brigdar fisketidi for vika eller aaret eller gjer brigde i reglane um, kva reidskap det er lovlegt ar bruka.

Reglar, som er gjevne etter § 87, kann krevjast, naar 20 aar hev gjenge fraa tenesta var slutt, under nytt skyn i samhøve med fyresegnene i same paragrafen. Men hev nokon annan enn skogeigaren sjølv bedt um reglane, kann det straks krevjast, at dei vert sette under nytt skyn, naar skogeigaren nyttar fredingsretten sin paa ein maate, som skiplar det høvet, som er fastsett i tenesta.

Kapitel 14.

Korleis bruksrettar vert avløyste og høvet millom eigar og bruksrettshavar skipa.

§ 89. Etternemnde alltidvarande bruksrettar i framand eigedom kann krevjast avløyste baade utanfor utskifting og paa utskifting: rett til beite, rett til hogster og til all slags anna aaverke i skog, rett til slaatt og rett til aa taka brennetorv, lyng, mold (jord) eller mose.

14 septbr. § 4 siste punktum gjeld paa tilsvarande maate for dei bruksrettane, som er nemnde ovanfor, likevel so, at tidfresten, naar offentleg utskifting hev lagt retten paa ein eigedom eller halde retten uppe, vert sett til 30 aar, minder grunneigaren hev kravt avløysing for aa vinna inn dyrkingsjord, og utskiftingi er haldi fyre 1 januar 1918.

§ 90. Eigaren hev rett til aa krevja avløysing, naar bruksrettshavaren kann faa utlagt ein lut av eigedomen, som svarar til det verdet, bruksretten hev og gjev han eit nokolunde likso laglegt høve til same slag bruk som det, han hadde fyrr.

§ 91. Fær ikkje bruksrettshavaren tilbod um eit slikt utlegg, hev eigaren berre rett til aa krevja avløyst:

a. bruksrett, som ligg paa innmark, dersom utskiftingsretten meiner, at bruksrettshavaren kann umbera retten,
b. bruksrett, som ligg paa utmark, dersom utskiftingsretten meiner, at avløysing er naudsynleg eller sers mykje um aa gjera for ei høveleg utnytting av grunnen (her medrekna dyrking og skogplanting) eller freding, og retten paa den andre sida ikkje hev stort aa segja for bruksrettshavaren.

Avløysingsmaaten og vederlaget fastset utskiftingsretten etter beste skyn.

§ 92. Bruksrettshavaren hev rett til aa krevja avløysing paa desse tvo vilkaari:

a. at avløysing etter det utskiftingsretten meiner er naudsynleg anten for sjølve bruket eller for aa halda det ved lag for framtidi, og
b. at bruksrettshavaren utan større ulempe for eigaren kann faa utlagt ein lut av eigedomen, som svarar til det verdet, retten hev, og som gjev han høve til eit bruk, som i hovudsaki er likt det, han hadde fyrr.

Er retten ein hogstrett eller ein rett til anna slag aaverke i skog, kann bruksrettshavaren krevja avløysing, naar berre eit av desse vilkaari er til stades.

For høvet til aa faa avløyst rett til beite i skog trengst umfram vilkaari under a og b dessutan, at skogen er best skikka til uppdyrking eller at grunnen hev lite aa segja som vokstergrunn for skog.

§ 93. Naar avløysing vert negta, for di vilkaari etter §§ 90, 91 og 92 ikkje er til stades, hev utskiftingsretten, um nokon av partane krev det, magt til aa skipa høvet millom eigar og bruksrettshavar, so langt han synest det er tenlegt til aa tryggja den ymsesidige retten deira og hindra tvist for framtidi; soleis kann han flytja retten fraa ein stad til ein annan, gjera bruksfeltet mindre og fastsetja bruksumfanget og bruks-

maaten. Naar utskiftingsretten soleis skipar høvet millom eigar og bruksrettshavar, aktar han paa, at retten ikkje minkar, og at det ikkje i nokon merkande mun vert tyngre for bruksrettshavaren aa bruka retten eller hardare for eigaren. 14 septbr.

§ 94. Kann ikkje avløysing setjast i verk, minder den tenande eigedomen vert utskift eller andre bruksrettar vert avløyste samstundes, skal avløysing negtast, so lengje ikkje nokon luteigar krev utskifting eller minst halvparten av bruksrettshavarane krev avløysing.

Ligg ein rett til aa hogga frisk gran eller fure paa eit skogstykkje, som er meir enn eitt bruk eller skyldlagt under meir enn eitt bruk, hev kvar av eigarane rett til aa krevja, at bruksretten vert avløyst under eitt for heile stykkjet.

§ 95. Er raadvaldet yver grunn utstykkja i ymse rettar av ulike slag, soleis naar graset høyrer ein til og trei ein annan, og det ikkje er paa det reine, kven som hev eigedomsretten til sjølve grunnen, vert, naar det gjeld avløysing, den rekna for eigar, som utskiftingsretten meiner hev den viktigaste retten, og den andre for bruksrettshavar.

§ 96. For avløysingstenesta gjeld dei same reglane som for utskifting, so langt dei høver.

Utskiftingsretten fastset alltid etter fritt skyn, um den parten av kostnaden, som ikkje staten ber, skal skiftast og korleis, og han tek her serlegt umsyn til det gagnet, avløysingi fører med seg.

Er bruksretten skipa med dokument, som er tinglyst etter utgangen av 1882, ber staten ikkje andre utgifter enn løni til utskiftingsformannen og til assistenten, um han er med, og ved underskyn skyss- og kostpengane deira paa ferdi.

§ 97. Ynskjer ikkje eigar eller bruksrettshavar, at bruksrettar, som er nemnde i § 89, skal avløysast, men berre at det ymsesidige høvet skal skipast, maa han krevja skyn i samhøve med § 86.

§ 98. Ein skipnad, som er fastsett millom eigar og bruksrettshavar etter dette kapitel, kann kvar av dei, naar 10 aar hev gjenge, krevja prøvd med slikt skyn, som er nemnt i § 86. Men det kann ikkje gjerast noko brigde i det umfanget, bruksretten hev; soleis ikkje i den mengdi trefang, bruksrettshavaren hev lov aa taka, eller i talet paa bufe, som han kann beita.

Kapitel 15.

Skyldsetjing og skyldskifte.

§ 99. Naar ein lut av eit bruk eller av eit hopehav vert utlagd nokon til eigedom i staden for bruksrett, som ikkje er skyldsett anten serskilt eller saman med det bruket, han høy-

14 septbr. rer til, skal ein slik eigedom skyldsetjast og denne skyldi dragast ifraa den skyldi, som vedkomande bruk eller hopehav hev.

§ 100. Baade i det tilfellet, som er nemnt i fyrre paragrafen, og naar det elles kjem upp spursmaal um skiftings- og skyldsetjingsteneste med tilføre av eller paa offentleg utskifting, skal utskiftingsretten halda denne tenesta, og for henne gjeld same reglane som for anna skyn ved utskifting.

Fyrr utskiftingsretten tek til med tenesta, skal han nøgje faa greide paa eigedoms- og skyldhøvi. Er noko det minste uklaart i det stykkjet, bør han faa uppgaave fraa futen eller pantebokføraren.

§ 101. Jamvel etter det er halde offentleg eller godkjend privat utskifting, skal partane ved seinare eigedomsskifte, naar dei er einige, ha høve til aa krevja, at utskiftingsretten held skiftings- og skyldsetjingsteneste mot det vederlaget, som er fastsett for utskifting. Med umsyn til anke gjeld reglane for utskiftingsteneste.

§ 102. Hev utskiftingsretten halde skiftings- og skyldsetjingsteneste, skal formannen i det tilfellet, som er nemnt i § 101, snarast raad er, senda inn til tinglysing ei rettkjend fullstendig utskrift av tenesta, og i det tilfellet, som er nemnt i § 100, sender han inn til tinglysing ei melding um den skyldsetjing, som det hev vore, og gjev upp skatteskyldi til vedkomande bruk og likeins gards- og bruksnummeret deira og kven eigarane er.

Gjer ei yverutskifting slikt brigde i ei underutskifting, at skiftings- og skyldsetjingstenesta held upp aa gjelda, vert likeins melding um det innsend til tinglysing.

Finn pantebokføraren, at det er noko aafaatt med utskrifti eller meldingi, sender han henne, fyrr ho vert tinglyst, tilbake til utskiftingsformannen til fullstendiggjering eller retting.

For utskrifti skal det betalast som for utskrift av utskiftingsteneste; for meldingi vert det ikkje betala noko. For tinglysing av utskrift eller melding gjeld betaling etter § 48 i sportellovi; likeins for tinglysing av brigde, som ein yverutskiftingsrett hev gjort i ei skiftings- og skyldsetjingsteneste, og for tinglysing av melding um, at eit slikt brigde ikkje gjeld lenger.

§ 103. (Hev halde upp aa gjelda etter § 28 i lov um skyldskifte og anna fraa 2 august 1909).

Kapitel 16.

Storskifte.

§ 104. Er eit hopehav svært vidt, eller rettshøvi i det sers innfløkte, kann Kongen skipa ein serskild utskiftingsrett

for det, naar ein luteigar søkjer um det og alle heradsstyre, 14 septbr.
som saki kjem ved, er høyrde.

§ 105. Fyrr søknaden vert avgjord, kann utskiftingsstyret setja i gang nøgjare gransking til aa faa paa det reine, kva slag hopehav det er tale um, og viddi paa det. Staten ber kostnaden med denne gransking.

§ 106. I retten skal det sitja ikkje mindre enn tri og ikkje meir enn fem mann. Formannen skal ha dei eigenskapane, som er fastsette for domarar. Retten kann stemna inn og avhøyra vitne og taka dei i eid. Er retten ihopsett av meir enn tri mann, kann fyrefallande skyn haldast utan at formannen er med.

§ 107. Retten læt skriva ut ei innkalling med varsel til alle, som saki gjeld, um aa møta paa ein nemnd stad paa den dagen, daa tenesta skal byrja. Innkallingi vert utlyst i »Norsk Kunngjeringstidend.« Dessutan skal ho utan drygjing setjast i blad paa den kanten av landet og slaaast upp paa laglege stader, alt etter nøgjare fyresegn fraa kommissionen. Den dagen, daa innkallingi var utlyst i Kunngjeringstidend, vert nemnd i denne kunngjeringi. Varslet er 6 vikur, som vert rekna fraa utlysingi i Kunngjeringstidend. Same tilsegjingsmaaten kann, naar det gjeld partane, nyttast for stemningar til tingsvitne, som vert upptekne til bruk ved utskiftingi; likeins for ankestemningar.

§ 108. Ved storskifte skifter dei ikkje millom bruk og bruk, minder serskild fullmagt vert gjevi til det i undantakstilfelle. Kor langt utskiftingi elles skal førast ned, avgjer retten etter det han synest er mest tenlegt og rimelegt, naar han tek umsyn til tilhøvi og til kostnaden med storskiftet; men dei nøgjare fyresegnene, som Kongen gjev, skal fylgjast.

§ 109. Naar retten er ferdig med arbeidet sitt, læt han gjera eit utdrag av rettsboki; utdraget skal innehalda alt, som hev varande verd av det, som hev vore fyre. Kjem utskiftingi fleire lensmannskrinsar ved, vert utdraget utgjeve i likso mange eksemplar. Dei skal leggjast ut til ettersyn hjaa lensmennene, og utleggjingi vert utlyst i »Norsk Kunngjeringstidend«. Dessutan skal melding um utleggjingi utan drygjing setjast i blad paa den kanten av landet og slaaast upp paa laglege stader, alt etter nøgjare fyresegn fraa kommissionen. Den dagen, daa utlegjingi var utlyst i Kunngjeringstidend, vert nemnd i denne kunngjeringi. Kjem det klage innan 6 maanader etter utlysingi i Kunngjeringstidend, kjem retten saman paa nytt og hev fyre seg skiftet; i anna fall vert tenesta rekna for slutt.

§ 110. Skynsavgjerdene til retten er ikkje paaankande. Elles kann tenesta og kvar einskild orskurd eller avgjerd under

14 septbr. tenesta ankast inn for Høgsteretten, naar tenesta er slutt. Ankefresten er 6 maanader, som vert rekna fraa den tid, klagefresten er ute, eller um det kjem klage, fraa den tid, daa den nye skiftefyrehavingi, som klaga hev gjeve høve til, er fraaseggjord.

Vinn anken medhald, skal retten taka uppatt utskiftingi etter nytt varsel, so snart han fær vita utfallet av anken. Er det reist meir enn ein anke, kjem retten likevel ikkje saman paa nytt, fyrr alle ankesakene er paadømde.

§ 111. Synest retten det er tenlegt, kann han jamvel medan han held paa med storskiftet, leggja utskrift av avgjerder, han hev teke, ut til ettersyn med den verknaden, at avgjerdi vert endeleg og ikkje sidan kann klagast eller ankast paa, um ikkje klage kjem inn eller ankestemning vert utteki innan 6 maanader fraa utlysingi i Kunngjeringstidend um, at utskrifti er utlagd.

§ 112. Dei utdragi, som er nemnde i § 109, med dei tillegg og brigde, som klage eller anke hev gjeve høve til, skal rettsformannen syta for aa faa tinglyste og so yverlevera til vedkomande lensmann til gøymings. Utdragi vert ikkje innskrivne i panteboki, berre merknad vert sett i panteregistret med tilvising til rettsboki, som er førd. Ho vert gjevi til sorenskrivaren i krinsen, eller um hopehavet ligg i fleire sorenskrivardømo, til sorenskrivaren i det skrivardømet, der dei fleste luteigarane eig heime, og vert rekna for ei av embættsbøkene hans.

§ 113. Alle utgiftene med storskiftet vert utreidde av rikskassa, i forskot, um det trengst.

Det, som gaar med til handlangarhjep, til material og uvande reidskap ved arbeidi i marki og til lokale, skal alltid dei, som hopehavet kjem ved, svara sjølve. Um dei skal bera nokon part av utgiftene elles, fastset retten; men den parten, som i det heile vert paalagd dei, maa aldri vera større enn ein femtepart av heile utgiftsumen, og heller ikkje maa han vera større enn den sumen, som kjem ut, naar 6 krunur pr. skyldmark vert utlikna paa alle bruki, som høyrer hopehavet til. Det utgifttilskotet, som vert lagt paa dei, som hopehavet kjem ved, skifter retten etter fritt skyn vidare millom dei einskilde luteigarar og bruksrettshavarar. Naar retten fastset, kor stort tilskotet skal vera i det heile, og korleis det skal skiftast paa dei einskilde, tek han serlegt umsyn til, um det er grunn til aa gaa ut ifraa, at utskiftingi vert endeleg, eller um vanlege utskiftingar vil fylgja etter seinare, og i siste fall, um storskiftet hev letta vanleg utskifting; likeins legg han vegt paa, um grensegransking og avgjerd um grensetvist og vist um rettar hev kravt ein stor part av den tidi, retten bruka.

Tilskotet forfell til betaling under utsøkjingstvang tri maanader etter utskiftingi var slutt.

Kapitel 17. 14 septbr.

Ymse fyresegner.

§ 114. Retten til aa krevja eller fullføra utskifting kann ingen segja fraa seg. Likeins er ei avtale ugild, som er til hinder for ei fullstendig eller tenleg utskifting.

§ 115. Er det tvist, um eit stykkje skal reknast for innmark eller utmark, avgjer utskiftingsretten det.

§ 116. Dersom ein luteigar eller ein bruksrettshavar hev ein lut eller ein bruksrett, som det er utlegg i eller anna hefte paa, og han fær vederlag i pengar, naar luten vert utskift eller retten avløyst, maa sumen ikkje betalast ut til han, minder han fær samtykkje fraa alle vedkomande. Den, som skal svara vederlaget, er fri for andsvar, naar han legg ned sumen hjaa politimeisteren (futen), som set pengane i ein sparebank med plan, som Kongen hev godkjent. Her vert dei staaande, til det er avgjort paa lovleg maate, kven som skal taka mot dei. Av pengane skal politimeisteren (futen) ha $^1/_{10}$ procent, umfram vederlag for utgifter, men aldri mindre enn ei krune eller meir enn ti krunur for kvar einskild sum.

Korleis det skal vera med utflytjingstilskot i eit tilfelle som nemnt, avgjer utskiftingsretten.

§ 117. Det, som eigar eller bruksrettshavar skal svara etter offentleg utskifting eller avløysing, ligg, naar det er tinglyst, som hefte paa bruk eller bruksrett fyre hefte, som vert tinglyste samstundes eller seinare.

Slikt hefte skal strykast or panteboki 10 aar etter tinglysingi, dersom ho ikkje vert uppattnya. Uppattnyingi gjeld for 10 aar og vert gjevi utan betaling.

§ 118. Korleis yverstyret for utskiftingsstellet skal skipast, fastset Kongen.

Tenestemennene skal retta seg etter dei fyresegjingane til kvar tid, som vedkomande departement gjev.

Utskiftingskarti skal det offentlege syta for aa gøyma. Luteigarane kann faa avrit av dei mot betaling, som vedkomande departement fastset, um ikkje avtale kjem i stand um betalingi.

§ 119. Dersom eigar eller brukar ikkje i rette tid hev gjort arbeid, han hev paa seg med umsyn til sams veg, vassleiding, veite eller anna verk, og utskiftingsretten ikkje hev gjeve turvande fyresegn for tilfellet, gaar dei fram etter § 90 i lov um vegstellet fraa 21 juni 1912, naar det gjeld vegar, og elles paa den maaten, som er fastset i § 18 i lov um jordfreding fraa 16 mai 1860.

§ 120. Alt gods, som staten eller offentlege stiftingar

14 septbr. eig og som ligg i hopehav, skal dei sjaa aa faa utskift, naar det er bygsleledigt, fyrr det vert burtbygsla paa nytt eller avhendt. Men utmarki kann verta liggjande i hopehav, naar ikkje nokon av luteigarane krev, at ho vert utskift. Utskiftingskostnaden skal leiglendingen svara i samhøve med § 81, um godset vert burtbygsla etter det er utskift.

§ 121. I skog eller torvmyr, som ligg i sameige, hev ingen av luteigarane rett til aa aaverka meir enn til gardsbruk utan samtykkje fraa alle.

§ 122. Naar det gjeld skog, skal fyresegnene i denne lovi nyttast med dei atterhald og avbrigde, som fylgjer av lovene um skogstellet til kvar tid.

§ 123. Denne lovi gjeld ikkje aalmenningsutskifting.

§ 124. Denne lovi tek til aa gjelda 1 januar næste aar; fraa den tid held lov um utskifting av hopehav i jord og skog fraa 12 oktober 1857 med seinare tilleggslover upp aa gjelda. Men § 19 bokstav c i lovi fraa 12 oktober 1857 skal gjelda framleis, til den nye matrikelen, som lov fraa 6 juni 1863 skipar, er innført.

For dei tenestune, som er dagsette fyrr denne lovi er kunngjord, skal reglane no um, korleis utgiftene skal svarast, gjelda framleis.

§ 125. Hefte, som ligg paa ein eigedom for arbeld, som er gjorde paa eigedomen med tilskot fraa staten eller fraa kommune, soleis skogplantingsarbeid, lægjings-, uttappings- eller fyrebyggjingsarbeid skal fylgja grunnstykkjet, dersom det utan større ulempe kann semjast med utskiftingsfyremaalet.

Paa same maaten skal det skipast med hefte til aa halda ved like andre ting som t. d. gravleggjingsplassar.

Naar det gjeld faste fornleivder fraa gamaltidi eller millomalderen skal reglane i lov um freding og hegning um fornleivder fraa 13 juli 1905 fylgjast, men soleis at formannen syter for den melding, som elles eigaren eller brukaren skal gjeva inn.

Lovi fraa 5 december 1917 hev denne innføringsfyresegni m. m.

Denne lovi tek til aa gjelda 1 januar 1918, og fraa den tid held tilleggslovene fraa 27 juli 1895 og 19 juni 1914 til lov um utskifting og anna fraa 13 mars 1882 upp aa gjelda.

Lovi fraa 3 juni 1921 hev denne innføringsfyresegni m. m. 14 septbr.

Denne lovi tek til aa gjelda straks.

Fyresegnene i §§ 13 og 60 i tilleggslovi fraa 5 december 1917 um vederlaget til skynsmennene og um dei høgste sumane, som kann leggjast paa luteigarane, naar utflytjingsutgiftene vert bytte, skal likevel gjelda til nye reglar er gjevne um det.

Skrivelse*) fra Landbruksdepartementet om forbud mot å innføre frø av kløver, timotei samt turnips og kålrot uten importtillatelse fra Landbruksdepartementet. 14 septbr.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Agder bispedømme i anledning av en forespørsel, om endel i herredet boende dissentere, der tilhører de egne Kirkesamfund »Samfundet« og »Det almindelige samfund«, har stemmerett i folkeskolen. 17 septbr.

Departementet henviser til landsfolkeskolelovens § 54, hvorefter enhver i kretsen boende over 25 år gammel mann eller kvinne under de i nevnte § forøvrig opregnede betingelser har rett til å delta i kretsmøte. De nevnte dissentere kan således, såfremt de fyller betingelsene efter § 54, efter departementets mening ikke nektes optagelse i fortegnelsen over kretsens stemmeberettigede og således heller ikke nektes adgang til å delta i omhandlede målavstemning.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av Lars Olsen Skjulestad og hustru Ingeborg Olsdatter ved gavebrev av 17 februar 1923 oprettede legat »Ingeniør Lars Skjulestads minde« til fordel for Østre Molands kirke. 19 septbr.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av kjøbmann Gerdt Meyer oprettede »Gerdt Meyers legat« til fordel for funkskjonærer og arbeidere ved Vaksdal mølle m. fl. 19 septbr.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av A/S Gerdt Meyer oprettede »A/S Gerdt Meyers legat« til fordel for funksjonærer og arbeidere ved Vaksdal mølle m. fl. 19 septbr.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av forlagsbokhandler W. Nygaard ved gavebrev av 16 september 1922 oprettede »Rektor W. Nygaards legat til fremme av studiet av norsk sprog og nordisk litteratur« 19 septbr.

*) Bekjentgj. 17 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 37.

21 septbr. **Kongelig resolusjon***) om anvendelse av pleiebarnslovens §§ 1—9 for Østre Slidre herred, Opland fylke.

21 septbr. **Kongelig resolusjon****) om tillegg til helseforskriftene for Bergen angående handel med melk m. v.

21 septbr. **Kongelig resolusjon*****) om fiskeregler for Eidfjord statsalmenningi Eidfjord herred, Hordaland fylke.

21 septbr. **Kongelig resolusjon***) om adgang til å drepe streifende hund i Gildeskål og Dønnes herreder i Nordland fylke og Øyer herred i Opland fylke.

21 septbr. **Kongelig resolusjon†)** om bygningslovens anvendelse på et belte av Nesodden langs Kristianiafjorden og Bundefjorden.

21 septbr. **Kongelig resolusjon***) om forbud mot motorvognkjøring på vintertid på Numedalsveien.

21 septbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved § 83 i lov om småbruk- og boliglån m. v. av 23 juli 1915 med tilleggslov av 25 februar 1921 gjøres gjeldende for den del av Berlevåg herred, Finmark fylke, hvor bygningsloven ikke er gjort gjeldende.

21 septbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved der tillates oprettet et nytt apotek i Bergen i Nygaardsgaten i strøket mellem Jonas Reinsgate og Strømgaten på et sted som nærmere bestemmes av Socialdepartementet.

21 septbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved der tillates oprettet et nytt apotek i Bergen i bydelen Ytre Sandviken i strøket omkring Sandvikstorvet på et sted som nærmere bestemmes av Socialdepartementet.

21 septbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmes:

I. I henhold til § 28 i lov om maskinister på motorfartøier av handelsmarinen av 9 februar 1923, kfr. § 22 i lov om maskinister på dampfartøier av handelsmarinen av 14 desember 1917 fastsettes skjemaer for attest om bestått 1ste og 2nen klasses motormaskinisteksamen og om 3dje klasses motor- og dampskibsmaskinisteksamen overensstemmende med fremlagte utkast.

---

*) Bekjentgj. 24 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 38.
**) Bekjentgj. 12 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 38 hvor tillegget (forskriftene) m. v. er inntatt.
***) Bekjentgj. 24 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 38, hvor fiskerireglene er inntatt.
†) Bekjentgj. 24 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 38, hvor grensene for det pågjeldende strøk er beskrevet.

II. Post III i kongelig resolusjon av 2 juli 1921 om ikraft- 21 septbr.
tredelse av lov om maskinister på dampfartøier av handelsmarinen av 14 desember 1917 m. v. opheves.

Kongelig resolusjon, hvorved der fastsettes som gjeldende 21 septbr.
inntil videre nedenstående reglement for manøvrering av reguleringsdammen i Trevatnene i Søndre Land;

1. Reguleringshøiden er ialt 6,1 m. alternativt 6,4 m. Høieste og laveste reguleringsgrense skal angis med tydelige merker.
2. Når vannstanden vil overstige høieste reguleringsgrense åpnes flomløpet litt efter litt og om nødvendig også tapningsløpet således, at vannstanden ikke overstiger nevnte grense uten at flomløp og tapningsløp er helt åpnet.
3. Ved manøvreringen skal iakttas at elvens naturlige flomvannføring ikke forøkes og den tidligere lavvannsføring ikke forminskes til annenmanns skade.
4. Der avgis det til den almindelige fløtning nødvendige vann overensstemmende med de ved overenskomst eller skjønn fastsatte bestemmelser.
5. Vannslipningen foretas således, at kraftydelsen i nedenforliggende bruk blir den best mulige. Sålenge magasinene før vårflommens kulminasjon ikke er fylt tappes inntil 1,90 m^3. (alt. 1,95 m^3.) pr. sek. Efter flommens kulminasjon når vannstanden i Trevatnene befinner sig på høieste reguleringsgrense eller derunder skal til enhver tid tappes jevnest mulig, dog ikke utover 1,90 m^3. (alt. 1,95 m^3.) pr. sek. i tiden $^1/_6$—$^1/_{10}$ uten i forståelse med brukene nedenfor Randsfjord.

   Dog kan, hvis elektrisitetsverkets vannforbruk ligger lavere, tapningen i tidsrummet fra kl. 4 em. dagen før søn- og helligdager og inntil kl. 6 em. på siste derefter følgende søn- og helligdager innskrenkes til den vannføring som viser sig nødvendig for elektrisitetsverket.
6. Fra høstflommens slutt eller senest fra 1 desember tappes således at man får gunstigst mulig driftsvannføring inntil begynnende vårflom kan påregnes. Med hensyn til tapningen omkring søn- og helligdager forholdes som under 5 anført.
7. Tvist angående tapningen efter punktene 5 og 6 avgjøres med bindende virkning av vedkommende departement.
8. Der føres protokoll over dammens manøvrering. I denne innføres vannstanden i Trevatnene og om mulig i elven nedenfor dammen på et merke, hvor vannføringen alene er bestemmende for vannstanden. Disse iakttagelser foretas regelmessig en gang om dagen og dessuten så ofte

21 septbr. under dammens manøvrering at man får vannføringen bestemt til enhver tid.

Ved hver måneds utgang innsendes til vassdragsdirektøren avskrift av protokollen.

9. Mulige tvistigheter angående forståelsen av reglementet blir å avgjøre av vedkommende regjeringsdepartement.

10. Forandringer i dette reglement kan kun foretas av Kongen, efterat de interesserte har hatt anledning til å uttale sig.

22 septbr. **Skrivelse***) fra Finans- og Tolldepartementet, hvori meddeles, at departementet idag har anordnet særskilte stempelmerker for beriktigelse av den i lov av 6 juli 1923 omhandlede omsetningsavgift av chokolade og sukkervarer. De nye stempelmerker, som er anordnet med hjemmel i lovens § 9, skal benyttes fra og med 1 oktober 1923, dog således at bedrifter, som sitter inne med beholdninger av de hittil brukte stempelmerker, er gitt adgang til inntil dette års utgang å benytte disse til avgiftsberiktigelse av sine varer.

24 septbr. **Skrivelse** fra Socialdepartementet, hvori på forespørsel uttales, at en jordmor, som har tatt avskjed efter nådd aldersgrense, har adgang til å praktisere privat, jfr. § 1 i jordmordloven av 19 desember 1898.

28 septbr. **Kongelig resolusjon****) om herberger- og beverterlovens anvendelse i Evanger herad i Hordaland fylke.

28 septbr. **Kongelig resolusjon****) om dispensasjon fra de gjeldende bestemmelser om hvalfangst innen Herdla herred, Hordaland fylke.

28 septbr. **Kongelig resolusjon****) om nedsettelse av skogkonsesjonsgrensen for Tune herred, Østfold fylke.

28 septbr. **Kongelig resolusjon****) om regler for anvendelse av piggtrådgjerde i Vennesla herred i Vestagder fylke.

28 septbr. **Kongelig resolusjon****) om forandring av høieste resolusjon av 30 juni 1882 og kongelig resolusjon av 25 juli 1898 angående grensene for brand- og bygningslovens anvendelse i Horten.

28 septbr. **Kongelig resolusjon****) om ophevelse av innskrenkningen for motorvognkjøring på veistrekningen Vikebygd herredsgrese — Eidsvåg i Valestrand herred, Hordaland fylke.

---

*) Bekjentgj. 24 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 38.
**) Bekjentgj. 29 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 39.

Kongelig resolusjon*) om innførsel av krydret brisling tollfritt eller mot erleggelse av toll for tilsetningene alene. 28 septbr.

Kongelig resolusjon, hvorved bestemmes; 28 septbr.

I. Kirke- og Undervisningsdepartementet bemyndiges til å treffe bestemmelse om forandring av den for et prestegjeld gjeldende gudstjenesteordning, derunder medregnet en endret fordeling av gudstjenestene mellem et prestegjelds kirker og i tilfelle mellem dets prester, sløifning av en del tjenester årlig i et sogn eller prestegjeld mot avholdelse i stedet av søndagspreken i avsidesliggende deler av distriktet samt henleggelse av en del gudstjenester til et nyopført kapell eller et annet kirkelokale.

II. Rigets biskoper bemyndiges til herefter å samtykke i:

a. Forandring i tiden for høimesse- og aftensanggudstjenestens begynnelse i de sogn og menigheter, hvor beslutning derom blir fattet i menighetsmøte;

b. benyttelse og innvielse av en skole eller annet lokale til interimskirke i den tid som medgår til å istandsette eller nybygge en sognekirke eller et kapell.

Kongelig resolusjon, hvorved bestemmes: 28 septbr.

1. Åseral og Bjelland tinglag av Mandal sorenskriveri skal fra begynnelsen av året 1924 utgjøre en månedstingskrets.
2. Månedsting for Åseral og Bjelland månedstingskrets avholdes i månedene februar og august til tid og sted som av fylkesmannen nærmere bestemmes, jfr. kongelig resolusjon av 3 januar 1891.

Kongelig resolusjon, hvorved bestemmes: 28 septbr.

1. I henhold til lov om offentlige tjenestemenn av 15 februar 1918 § 29 1ste ledd, fastsettes reglement for tjenestemenn ved Statsbanenes Regnskapsrevisjon overensstemmende med forslag fra regnskapsrevisjonen av 11 september 1923 med de i Arbeidsdepartementets foredrag av 28 september 1923 omhandlede endringer.
2. Arbeidsdepartementet bemyndiges til å foreta de forandringer eller tilføielser vedkommende dette reglement som senere måtte finnes begrunnet.

*) Bekjentgj. 29 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 39.

28 septbr. Det i post 1 omhandlede reglement er sålydende:

§ 1. Stillingen som revisjonschef og sekretær samt de faste kontorbetjentstillinger besetttes efter almindelig konkurranse, på den måte som Arbeidsdepartementet bestemmer, efter forutgått bekjentgjørelse med opgave over lønnsvilkår og med en ansøkningsfrist av minst 3 uker. De øvrige stillinger (kontorist, fullmektig, assistent og revisor) besettes som regel ved oprykning innen revisjonens personale, under hensyn til dyktighet og anciennitet.

Arbeidsdepartementet kan i særlige tilfelle frita for disse regler.

§ 2. Revisjonschefstillingen besettes av Arbeidedepartementet.

§ 3. Sekretær- og revisorstillinger ved revisjonen besettes av Arbeidsdepartementet, efterat revisjonschefen har avgitt innstilling.

Ansettelsesretten med hensyn til de øvrige stillinger (assistent, fullmektig, kontorist og kontorbetjentstillinger) henlegges til et ansettelsesråd bestående av revisjonschefen, sekretæren og den eldste revisor.

Ansettelsene blir av ansettelsesrådet straks å innberette til Arbeidsdepartementet.

§ 4. Hvis et medlem av ansettelsesrådet er inhabil eller har forfall, blir ansettelsesrådet å tiltre av den eller de revisorer som er nærmest efterfølgende i anciennitet eller eventuelt av eldste assistent.

I det i tjenestemannslovens § 2 punkt 4 omhandlede tilfelle blir saken, hvis ansettelsen ligger hos ansettelsesrådet, å forelegge for Arbeidsdepartementet.

§ 5. I ansettelsesbrevet skal stå, at vedkommende tjenestemann ansettes på de vilkår, som er nevnt i lov nr. 1 av 15 februar 1918 om offentlige tjenestemenn og i nærværende reglement — med de forandringer som senere måtte bli fastsatt, samt med forpliktelse til å være medlem av statsbanenes pensjonskasse og hjelpekasse og finne sig i de forandringer som måtte bli foretatt i pensjonsordningen og aldersgrensebestemmelsene.

Iøvrig fastsetter Arbeidsdepartementet ansettelsesbrevets innhold.

§ 6. Forsåvidt der overensstemmende med tjenestemannslovens § 16 av Arbeidsdepartementet treffes bestemmelse om oprettelse av tjenestemannsutvalg, gis de i § 18, 2 og 3, omhandlede bestemmelser om tjenestemannsutvalgets sammentreden med representanter for tjenestegiveren likeledes av departementet.

§ 7. Ved beregning av tjenestetiden efter tjenestemannslovens § 19 kommer i betraktning tjenestetid som fast ansatt ved Statsbanenes Regnskapsrevisjon.

Arbeidsdepartementet bemyndiges til å treffe bestemmelse om hvorvidt og i tilfelle i hvilken utstrekning permisjon blir å medregne i tjenestetiden. 28 septbr.

I tilfelle av tvil treffes avgjørelse med hensyn til beregning av tjenestetiden av Arbeidsdepartementet.

§ 8. Ved beregning av tjenestetiden efter tjenestemannslovens § 20 tas hensyn til sammenhengende tjenestetid som fast ansatt statstjenestemann.

§ 9. Opsigelse efter tjenestemannslovens § 19 kan innankes for Kongen, hvis opsigelse er meddelt av Arbeidsdepartementet. I andre tilfelle kan opsigelsen innankes for Arbeidsdepartementet.

Anken fremsettes av tjenestemannen skriftlig for den myndighet som har opsagt ham. Er denne myndighet ansettelsesrådet innsendes saken ledsaget av rådets uttalelse, uten ophold til Arbeidsdepartementet.

Er ankemyndighetens avgjørelse ikke truffet innen opsigelsesfristens utløp, vedblir tjenestemannen i sin stilling inntil anken er avgjort.

§ 10. Ved anke over ordensstraff efter tjenestemannslovens § 21 og over avskjed efter lovens § 24 gjelder med hensyn til ankemyndighet og ankens fremsettelse de bestemmelser, som er fastsatt i reglementets § 9.

Anken må fremsettes innen 14 dager efterat ordensstraffen eller avskjeden er tjenestemannen meddelt.

§ 11. Ved anke over pålegg, som efter tjenestemannslovens § 27 er gitt en tjenestemann om å bli stående i tjenesten også efter opsigelsesfristens utløp, gjelder med hensyn til ankemyndighet og ankens fremsettelse de bestemmelser som er fastsatt i reglementets § 9.

Ankemyndighetens avgjørelse må treffes innen 1 måned efter ankens fremsettelse.

Handelsoverenskomst*) mellem Norge og den Tsjekkoslovakiske Republikk. 2 oktbr.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet, hvori meddeles, at ifølge offisiell meddelelse fra den schweiziske regjering av 19 september 1923 har Albania tiltrått Genfkonvensjonen av 6 juli 1906 om forbedring av sårede og sykes skjebne i felt. Tiltredelsen er blitt definitiv fra 13 september 1923, idet der da var gått et år efter nevnte lands tiltreden uten at nogen innvending var fremkommet til det schweiziske forbundsråd fra nogen av de kontraherende makter. 2 oktbr.

---

*) Inntatt i »Overenskomster« nr. 7 for 1923 s. 365 flg.

2 oktbr. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet, hvori meddeles, at ifølge offisiell meddelelse fra det franske utenriksministerium av 15 september 1923 har den siamesiske sendemann i Paris i skrivelse til det franske utenriksministerium av 13 s. m. meddelt, at Siam tiltrer avtalen av 4 mai 1910 om undertrykkelse av utuktige publikasjoner.

3 oktbr. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til fylkesmannen i Opland fylke om, hvorvidt en lærer, som holdt vikar, fordi han selv leste til artium, kunde kreve vikarutgiftene fratrukket i sin inntekt ved ligningen.

Departementet uttaler, at vedkommende lærer har krav på sådant fradrag i henhold til landskattelovens § 44 g.

5 oktbr. **Kongelig resolusjon** *) om vedtekt om salg av tobakk til barn m. v. i Norderhov herred.

5 oktbr. **Kongelig resolusjon** **) om politivedtekter for Hol herred, Buskerud fylke.

5 oktbr. **Kongelig resolusjon** **) om politivedtekter for Sør-Vågsøy herred, Sogn og Fjordane fylke.

5 oktbr. **Kongelig resolusjon****) om politivedtekter for Gildeskål herred, Nordland fylke.

5 oktbr. **Kongelig resolusjon** *) um vedtekt um stengjetid for utsalsstader i Hamre herad, Hordaland fylke.

5 oktbr. **Kongelig resolusjon** ***) om helse- og tuberkuloseforskrifter for Imsland herred, Rogaland fylke.

5 oktbr. **Kongelig resolusjon** *) om beskyttelse av portugisiske vinmerker Portvin og Madeira.

5 oktbr. **Kongelig resolusjon**†) om reglement for behandling av krabbas- og bunntømmer i de Vefsnfjord fellesfløtningsforening underlagte vassdrag i Nordland fylke.

5 oktbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved fra den tid som av fylkesmannen i Møre bestemmes, sognenavnene Aukra og Otterøy (i Møre) endres til henholdsvis Nord-Aukra og Sør-Aukra.

---

*) Bekjentgj. 8 oktober i Lovtid 1ste avd. nr. 40, hvor vedtekten er inntatt.

**) Bekjentgj. 8 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 40, hvor politivedtektene er inntatt.

***) Bekjentgj. 8 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 40, hvor helseforskriftene m. v. er inntatt.

†) Bekjentgj. 8 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 40, hvor reglementet er inntatt.

Fra samme tid deles Aukra herred på de av herredsstyret i møter 23 august 1920 og 3 mars 1923 vedtatte vilkår i 2 herreder, Nord-Aukra og Sør-Aukra, svarende til sognene av samme navn. 5 oktbr.

Kongelig resolusjon, hvorved bestemmes: 5 oktbr.

I. De av A/S Tønsberg øl- og vinsamlag i konstituerende generalforsamling den 12 juli 1923 besluttede og av Tønsberg bystyre i møte den 21 september næstefter godkjente vedtekter for A/S Tønsberg øl- og vinsamlag stadfestes i henhold til lov nr. 3 av 16 september 1921 §§ 23 og 35 å regne fra og med 15 oktober 1923 som gjeldende inntil videre, dog ikke lenger enn til utgangen av året 1928.

II. Det pålegges fylkesmannen i Vestfold fylke å påse, at der innen utgangen av hvert års februar måned innsendes til departementet regnskap overensstemmende med departementets skjemaer og beretning om samlagets virksomhet i det forløpne år.

Kongelig resolusjon, hvorved Arbeidsdepartementet bemyndiges til å nedsette en komite til undersøkelse av spørsmålet om hvorvidt der vil kunne opnås reduksjon av utgiftene ved administrasjonen for hovedstyret for vassdrags- og elektrisitetsvesenet m. v., spesielt om innskrenkninger i personalets antall og dermed i forbindelse stående spørsmål. 5 oktbr.

Internasjonal konvensjon *) angående endring [1]) i den i Paris den 20 mai 1875 undertegnede konvensjon til sikring av gjennemførelsen og den videre utvikling av det metriske system; [2]) i det denne overenskomst vedføiede reglement. 6 oktbr.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet. 8 oktbr.

Ifølge offisiell meddelelse fra den schweiziske regjering er overenskomsten**) av 30 juni 1920 angående bevarelse eller gjenoprettelse av rettigheter vedrørende den industrielle eiendomsrett, som er berørt av verdenskrigen, blit ratifisert av signatarmaktene på de nedenfor angitte dager:

Frankrike, Polen, Schweiz, Sverige, Tunis og Tyskland den 30 september 1920, Tsjekko-slovaki den 1 november 1920, Nederland den 24 mars 1921 og Portugal den 7 mars 1922.

Følgende stater har tiltrått overenskomsten:

Marokko (med undtagelse av den spanske sone) og Storbritannia den 30 september 1920, Spania 6 oktober 1920, Brasil

*) Inntatt i »Overenskomster« nr. 8 for 1923 s. 375 flg.
**) Overenskomsten er inntatt i årgang 1922 s. 140 flg.

8 oktbr. 9 oktober 1920, Østerrike 27 oktober 1920, Japan 17 november 1920, Trinidad og Ceylon 25 november 1920, Det serbisk-kroatisk-slovenske rike den 4 januar 1921, Danmark den 22 januar 1921, New Zealand 25 januar 1921, Belgia 14 mars 1921, Ungarn 26 mars 1921 og Danzig 21 november 1921.

9 oktbr. **Skrivelse** fra Handelsdepartementet, Poststyrelsen, hvori meddeles at den Irske Fristat ifølge skrivelse av 25 f. md. fra Utenriksdepartementet til Handelsdepartementet har tiltrått den i Madrid den 30 november 1920 avsluttede hovedpostkonvensjon og den sammesteds og samme dag avsluttede overenskomst om utveksling av brev og esker med angitt verdi.

12 oktbr. **Kongelig resolusjon** *) om endring av § 24, pkt. 10 i politivedtektene for Kongsvinger.

12 oktbr. **Kongelig resolusjon** **) om politivedtekter for Hetland herred.

12 oktbr. **Kongelig resolusjon*****) om tillegg til politivedtektene for Volda herred.

12 oktbr. **Kongelig resolusjon** **) om politivedtekter for Ankenes herred i Nordland fylke.

12 oktbr. **Kongelig resolusjon** †) om herberger — og beverterlovens anvendelse i Brunlanes herred, Vestfold fylke.

12 oktbr. **Kongelig resolusjon** ††) om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Sarpsborg.

12 oktbr. **Kongelig resolusjon** †) om forandring av § 1 i skogvedtektene for Flå herred, Buskerud fylke, hvorefter § 1 skal lyde således:

»Hugst til salg eller industriell produksjon av bartrær, der 11 halvmeter fra middels jordflate holder mindre tverrmål enn 16 cm. utenpå barken på treets bredeste kant, skal være forbudt«.

12 oktbr. **Kongelig resolusjon** †††) um reglar for bruk av piggtråd til gjerde innan Strandvik herad.

---

*) Bekjentgj. 15 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 41, hvor politivedtektenes § 24 pkt. 10 i endret lydelse er inntatt.

**) Bekjentgj. 15 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 41, hvor politivedtektene er inntatt.

***) Bekjentgj. 15 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 41, hvor tillegget er inntatt.

†) Bekjentgj. 15 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 41.

††) Bekjentgj. 15 oktober i Lovtid. 1ste avd nr. 41, hvor vedtekten er inntatt.

†††) Bekjentgj. 15 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 41, hvor reglene er inntatt.

Kongelig resolusjon *) om tillatelse til utførsel av slip- eller minelast fra Vefsn herred, Nordland fylke. 12 oktbr.

Kongelig resolusjon **) om tillegg til Kristiania bygningslovs § 35,1 og landets almindelige bygningslovs § 24,1. 12 oktbr.

Kongelig resolusjon, hvorved der oprettes et ulønt konsulat i Madrid, underlagt den derværende legasjon. 12 oktbr.

Kongelig resolusjon, hvorved et i henhold til »Almindelig Instruks for Utenriksvesenet« av 10 august 1923, § 1 fremlagt nytt utkast til »uniformsreglement for Tjenestemenn i Utenriksvesenet« bifalles. 12 oktbr.

Uniformsreglementet er sålydende:

I.

Den uniform med tilbehør som i henhold til Almindelig Instruks for Utenriksvesenet av 10 august 1923 § 9 skal bæres av utenriksvesenets tjenestemenn ved særlige anledninger skal være overensstemmende med følgende beskrivelse:

Hatt:

Tosnutet med buljonggulltresse, kokarde og knapp med riksvåbenet. For sendemann dessuten hvit plumage og gullgalon (45 mm. bredt, broderi med furunåler og kongler samt ekeløv og nøtter). For chargé d' affaires en pied og generalkonsul: samme gullgalon, sort plumage. De øvrige tjenestemenn: samme modell uten gullgalon. Se tegning.

Kjole:

Av mørkeblått klæde, lukket, med en rad knapper; to livknapper i ryggen. Sendemanns kjole uten knapper foran. Se tegning.

Broderi:

Gullbroderi, bestående av sammenhengende ornamenter av furunåler, furukongler, ekeløv og ekenøtter. Se tegning.

For sendemann: Broderi på kraven 5,7 cm., bryst, ermeopslag (9 cm.), lommeklaffer (regnet inntil spissen på klaffens utskjæringer: 9,5 cm.) og på stykket mellem livknappene i ryggen, samt gullkant langs uniformskjolens forstykker, skjøter og folder. Se tegning.

*) Bekjentgj. 15 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 41.
**) Bekjentgj. 15 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 41, hvor tillegget er inntatt.

12 oktbr. For chargé d' affaires en pied og generalkonsul: Samme broderi på krave, ermeopslag og lommeklaffer, samt gullkant langs uniformens forstykker, skjøter og folder.

For legasjonsråd, konsul og handelspolitisk konsulent: Samme broderi på krave, ermeopslag og lommeklaffer.

For legasjonssekretær og visekonsul: Samme broderi på krave og ermeopslag.

For tjenestemenn av lavere kategorier enn legasjonssekretær og visekonsul kan Utenriksministeren — i land hvor det finnes ønskelig — undtagelsesvis anordne bruk av uniform som for legasjonssekretær og visekonsul fastsatt, dog uten broderi på ermeopslag.

Benklær:

Mørkeblå med gullgaloner (broderi med furunåler og kongler samt ekeløv og nøtter). Galonene 45 mm. brede. Se tegning.

Knapp:

Kjoleknapp: diameter 22 mm., forgylt, ophøiet med rikspåbenet i relieff. Se tegning.

Kårde:

Se tegning.

Porte-épée:

Farver: rødt, gull; rund stilk. Se tegning.

Kappe eller Cape (valgfri):

Kappe av mørkeblått klæde med overslag, dobbeltknappet og så lang at den dekker kneet. Nedfallende krave, ca. 10 cm. bred. I hver knapperad fortil 6 forgylte knapper. Ryggstropper 6 cm. brede, med 2 knapper. Kappen foret med mørkerød silke eller lasting. Se tegning.

Cape av mørkeblått klæde, med gylf og så lang at den rekker ca. 20 cm. nedenfor kneet. Foret med mørkerød silke eller lasting. Oprettstående dobbelt krave, hvis høide og vidde avpasses således at den dekker uniformens halskrave. Se tegning.

II. 12 oktbr.

I tropene er følgende endringer tillatt:

Tropehjelm:

Omslynget av et hvitt bånd, hvorpå er anbragt riksvåbenet omkranset av ekeløv i gull. Se tegning.

Trøie:

Rettskåren med oprettstående krave av hvit kasjmir, flonell eller lignende hvitt stoff, helknappet med 6 forgylte knapper av modell som foran beskrevet. Se tegning.

Broderi:

På kraven en gullbrodert kant helt rundt og på begge sider foran på samme et broderi med furukongle, nåler og en ekegren med nøtter. Se tegning. Ermeopslag forsynt med broderi som foran beskrevet. For sendemann, chargé d' affaires en pied og generalkonsul: Broderi på krave og ermeopslag. For legasjonsråd, handelspolitisk konsulent, konsul, legasjonssekretær, og visekonsul, samt undtagelsesvis tjenestemann av lavere kategori (se foran): Broderi på krave.

Benklær:

Av samme stoff og farve som for trøien bestemt. Se tegning.

Knapp, kårde og porte-épée:

Av modell som foran beskrevet:

III.

Når forholdene i enkelte land undtagelsesvis gjør endringer i den ved nærværende reglement fastsatte uniform ønskelig, kan bestemmelse derom treffes av Utenriksministeren.

IV.

Nærværende reglement er ikke til hinder for at uniform av eldre modell, anskaffet i henhold til bestemmelsene i kongelige resolusjoner av 27 februar 1906 og 25 april 1907, benyttes inntil videre.

12 oktbr. V.

Nærværende reglement trer i kraft efter Utenriksdepartementets bestemmelse og avløser de ved kongelige resolusjoner av 27 februar 1906 og 25 april 1907 fastsatte instrukser vedrørende diplomatiske og konsulære tjenestemenns uniformer.

12 oktbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved et i henhold til «Almindelig Instruks for Utenrikstjenesten» av 10 august 1923 § 17 fremlagt utkast til «Reglement angående utdeling av aspirantstipendier for utdannelse til utenrikstjenesten og angående aspirantprøve», bifalles.

Reglementet er sålydende:

Kap. 1.

Aspirantstipendier.

§ 1. Forsåvidt Stortinget dertil har bevilget midler, blir der av Utenriksdepartementet å utdele stipendier for utdannelse til den utenrikske fagetat i den utstrekning, som hensynet til den regelmessige tilgang på kvalifiserte tjenestemenn til etaten gjør det påkrevet.

§ 2. Kunngjørelse om aspirantstipendienes utdeling blir å iverksette i god tid før budgettårets begynnelse.

Ansøkninger om aspirantstipendier innsendes til Utenriksdepartementet og forelegges av dette for en nevnd («aspirantnevnd»), bestående av 5 medlemmer, nemlig:

1) Ekspedisjonschefen for Utenriksdepartementets administrative og rettslige Avdeling, som er nevndens formann,
2) direktøren for Norges Oplysningskontor for Næringsveiene,
3) en representant for skibsfarten,
4) en representant for eksporthandelen,
5) en representant for eksportindustrien.

De under 3), 4) og 5) nevnte medlemmer opnevnes av Kongen i almindelighet for 3 år ad gangen efter innhentet uttalelse fra henholdsvis Norges Rederforbund, De norske Eksportnæringers Landsforbund og Norges Industriforbund.

Nevnden trer sammen efter anmodning av Utenriksdepartementet. Den er beslutningsdyktig med 3 medlemmer. Ved like stemmetall er formannens stemme avgjørende.

§ 3. For å komme i betraktning ved utdelingen av stipendiene må ansøkeren

I. ikke være under 23 og ikke over 30 år gammel,
II. ved lægeattest godtgjøre å ha god helse,

og enten ha avlagt

III. embedsseksamen ved Universitetet, officerseksamen, teknisk høiskoleeksamen, handelshøiskoleeksamen eller landbrukshøiskoleeksamen. De tre sistnevnte eksamener kan være avlagt enten i Norge eller ved av Utenriksdepartementet godkjent læreanstalt i utlandet, eller 12 oktbr.

IV. eksamen artium eller avgangseksamen ved norsk treårig handelsgymnasium, og ha arbeidet i 3 år ved: a) betydeligere eksport- eller importforretning, rederi, bankforretning eller industrielt foretagende i Norge eller i utlandet, eller i samme tidsrum ha tjenstgjort ved Norges Oplysningskontor for Næringsveiene, i større norsk næringsforbund eller ved b) norsk legasjon eller større norsk konsulat.

V. I tilfelle, hvor vedkommende ansøker ved kunnskaper, evner og dyktighet anses som særlig skikket for utenrikstjenesten, kan kravet om å ha avlagt en av de ovennevnte eksamener undtagelsesvis frafalles.

§ 4. Utenriksdepartementet forelegger for aspirantnevnden ansøkningene med de vidnesbyrd og uttalelser, som ledsager dem, samt de øvrige oplysninger, som Departementet måtte besidde angående ansøkeren.

Nevnden foretar en nøiaktig gjennemgåelse av ansøkningene og de foreliggende oplysninger og innkaller ansøkere til personlig fremmøte. Den har, foruten til eksamensattester, vidnesbyrd fra ansøkerens foresatte og andre anbefalinger, også å ta hensyn til hans personlige egenskaper og almindelige modenhet. Forsåvidt ansøkeren ikke kan avgi personlig møte for nevnden, må han innsende fotografi, ikke eldre enn 6 måneder.

§ 5. Efter omhyggelig vurdering av de forskjellige ansøkeres kvalifikasjoner, avgir nevnden sin motiverte innstilling til Utenriksdepartementet. Ved sin innstilling må nevnden ha for øie, at der skal søkes opretholdt et passende forhold mellem antallet av aspiranter med juridisk, forretningsmessig eller annen utdannelse.

Kun de ansøkere blir å innstille som efter det foreliggende materiale og det personlige inntrykk kan antas særlig skikket for den utenrikske tjeneste. For den eller de ansøkeres vedkommende, som nevnden anbefaler tilstått aspirantstipendium, bør den i sin innstilling nærmere uttale sig om, hvilken tjenstgjøring, eller hvilke arbeider eller studier, stipendiaten antas å burde forpliktes til å utføre til fremme av sin utdannelse for utenrikstjenesten.

På grunnlag av nevndens innstilling treffer så Utenriksdepartementet avgjørelse om stipendienes utdeling.

Hvis Utenriksdepartementet ikke finner å kunne gi stipnedium til nogen av de av aspirantnevnden innstillede ansøkere,

12 oktbr. har det å gi nevnden begrunnet underretning herom, forat denne kan bringe en annen eller andre ansøkere i forslag.

§ 6. Ved stipendiets mottagelse må aspiranten i almindelighet forplikte sig til å ta midlertidig ansettelse i utenriks-tjenesten for den tid han oppebærer stipendiet.

§ 7.

1. Det påhviler Utenriksdepartementet å dra omsorg for at de antatte aspiranter i stipendietiden får den fornødne videre teoretiske og praktiske utdannelse, såvidt mulig overensstemmende med nevndens anvisninger. Denne videre utdannelse skal almindeligvis foregå ved ophold og praktisk tjenstgjøring i utlandet utenfor de tre nordiske land og bør hovedsakelig omfatte grundig tilegnelse av sprog samt praktisk tjenstgjøring, dels ved privat forretningsvirksomhet for de aspiranters vedkommende som tidligere ikke har sådan utdannelse, dels ved utenriksk stasjon for deres vedkommende som ikke har hatt befatning med de der forekommende gjøremål. Som regel bør gjelde at enhver stipendiat, enten det skjer før eller efter stipendiets mottagelse, bør ha hatt minst 18 måneders praktisk tjenstgjøring ved sådan utenriksk stasjon, hvor skibsfarts- og sjømannsanliggender i fremtredende grad behandles, og minst 12 måneders praktisk forretningsvirksomhet.
2. Aspiranter som ved tidligere utenlandsophold utenfor Norden allerede i tilstrekkelig lang tid har erhvervet sig fornøden utdannelse i sprog, bør, hvis de mangler forretningsutdannelse, hovedsakelig kunne benytte stipendiet under praktisk forretningsvirksomhet i Norge eller i et annet nordisk land eller, hvis de mangler utdannelse særlig med hensyn til skibsfarts- og sjømannsanliggender, — hovedsakelig til tjenstgjøring ved større utenriksk stasjon eller ved en skibsfarten omfattende institusjon i Norge, — alt efter nevndens anvisning (jfr. § 5).
3. For de aspiranters vedkommende som ved stipendiets mottagelse allerede måtte ha erhvervet den fornødne utdannelse både med hensyn til sprog, forretningspraksis og tjeneste ved utenriksk stasjon, kan Utenriksdepartementet på innstilling fra nevnden tillate at stipendietiden helt eller delvis benyttes under studieophold i Norge for dér å forberede sig til aspirantprøven. Aspiranten kan i så fall tilpliktes å tjenstgjøre i Utenriksdepartementet eller Norges Oplysningskontor for Næringsveiene.

§ 8. Forsåvidt bevilgning dertil has og stipendiaten i det forløpne prøveår har vist sig særlig skikket, vil aspirantstipendiet som regel kunne ventes fornyet 2 ganger med i almindelighet en 3-årig prøvning av stipendiaten for øie. An-

søkning om fornyelse skal av aspiranten innsendes til Utenriks- 12 oktbr.
departementet innen 1. mai hvert år.

Spørsmålet om fornyelse, som regulært avgjøres av Utenriksdepartementet, skal imidlertid hver gang underkastes nøie prøvelse. Har stipendiaten i det forløpne år ved sine fremlagte selvstendige arbeider, ved sin tjenstgjøring ved utenriksk stasjon, sin praktiske handelsvirksomhet m. v. og ved sitt personlige forhold i det hele tatt ikke utvist særlig skikkethet for den utenrikske tjeneste, skal Utenriksdepartementet forelegge spørsmålet om stipendiets fornyelse for nevnden. På grunnlag av dennes uttalelse treffer så Utenriksdepartementet avgjørelse om hvorvidt stipendiet skal fornyes.

Blir sådan fornyelse ikke innvilget, skal stipendiatens midlertidige tjeneste i utenriksvesenet straks opsis.

§ 9. Under sin tjenstgjøring ved utenriksk stasjon står aspirantstipendiaten i direkte underordningsforhold til chefen, den faste eller midlertidige, for den stasjon, ved hvilken han tjenstgjør, og har å utføre de tjenesteordrer, som chefen gir ham.

Stasjonschefen bør ved det arbeide, som han pålegger stipendiaten, såvidt mulig ta hensyn til dets tjenlighet for aspirantens utdannelse for utenrikstjenesten, samt til aspirantens adgang til å drive de fornødne teoretiske studier til aspirantprøven. Herom vil stasjonschefen erholde nærmere anvisning av Utenriksdepartementet.

Stasjonschefen har nøie å følge stipendiatens arbeide og øvrige forhold og ved hans avreise fra stasjonen å avgi uttalelse til Utenriksdepartementet angående hans tjenstgjøring, hans personlige forhold og hans skikkethet for utenrikstjenesten. Disse uttalelser, som skal anses som fortrolige, blir å meddele aspirantnevnden.

§ 10. Under stipendietiden påhviler det aspirantstipendiaten ved avslutningen av hver særskilt tjenstgjøring eller minst en gang hvert år å avgi innberetning til Utenriksdepartementet angående sin virksomhet. Denne innberetning innsendes gjennem chefen for den utenrikske stasjon, hvor han tjenstgjør, og skal ledsages enten av avskrift av de selvstendige spesialberetninger eller andre arbeider, som han har utført, eller en angivelse av disse, forsåvidt de allerede er innsendt til Utenriksdepartementet. Stasjonschefen ledsager innberetningen med de bemerkninger, hvortil han finner grunn.

Innberetningen og stasjonschefens bemerkninger forelegges av Utenriksdepartementet for aspirantnevnden.

§ 11. Når det er aspiranten pålagt å søke sin videre utdannelse ved praktisk forretningsvirksomhet i utlandet, — eller undtagelsesvis i Norge — skal han på forhånd meddele Utenriksdepartementet i hvilken forretning han vil kunne få beskjef-

12 oktbr. tigelse for at valget kan bli godkjent av Departementet. Efter tilendebragt arbeide i forretningen skal han hos dennes chef søke utvirket mest mulig oplysende attest om sitt arbeidsforholds art og varighet m. v. og innsende samme til Utenriksdepartementet, eventuelt med supplerende oplysninger om bl. a. hvilken stilling han har innehatt og hvilken gren han har arbeidet i.

Har aspiranten undtagelsesvis tjenstgjort i Utenriksdepartementet eller Norges Oplysningskontor for Næringsveiene, vil han likeledes erholde fornøden attest ved tjenestetidens utløp (jfr. § 7.2).

Kap. 2.

Aspirantprøve og antagelse av begynnere i den utenrikske fagetat.

§ 12. For å bli ansatt som sekretær i Utenriksdepartementet, som legasjonssekretær eller som fastlønnet visekonsul eller i annen som begynnerpost ansett stilling i den utenrikske fagetat skal det som regel (jfr. § 17) kreves, at vedkommende ansøker har underkastet sig og bestått en særskilt aspirantprøve og innstilling foreligger fra aspirantnevnden om at de for optagelse i utenriksetaten opstillede betingelser er tilstede.

§ 13. Adgang til å fremstille sig til den i § 12 nevnte aspirantprøve har:

1) aspirantstipendiater efter tilendebragt, særlig tilfredsstillende stipendiattjeneste av i almindelighet 3 års varighet;
2) kansellist og konsulatsekretær med minst 3 års utenriksk tjenestetid, som foruten å opfylle de i § 3, I—II satte betingelser, tillike tilfredsstiller et av de under samme paragraf, punkt III—IV a, opsatte alternativer for opnåelse av aspirantstipendium;
3) undtagelsesvis de under § 3, punkt V nevnte ansøkere.

Kandidatene må fremlegge fyldestgjørende anbefaling og bevidnelse om helt ut tilfredsstillende tjeneste fra vedkommende utenrikske stasjonschefer samt fra chefene i de institusjoner eller handelshus, hvor de har vært ansatt (jfr. §§ 9 og 11).

§ 14. Ved aspirantprøven skal kandidatene prøves i:

1) sprog og derunder med letthet kunne behandle, skriftlig som muntlig, fransk og engelsk samt kunne lese enten tysk, spansk eller russisk;
2) teoretisk og praktisk sosialøkonomi (herunder særlig kjennskap til handels- og tollpolitikk, læren om den internasjonale handel og om penge- og kredittvesen);
3) folkerett, diplomatisk praksis og internasjonal privatrett;

4) rettsencyclopedi, personrett, statsforfatnings- og forvaltnings- 12 oktbr.
rett, almindelig statsrett;
5) den nyere tids historie;
6) de for utenrikstjenesten gjeldende forskrifter.

Forøvrig fastsettes de nærmere vilkår for den prøve, som enhver enkelt kandidat har å underkaste sig, av den i kap. 1 omhandlede aspirantnevnd. Herunder blir det, hvad angår de emner kandidaten skal prøves i, å ta spesielt hensyn til de fag, i hvilke kandidaten ikke ved sin tidligere utdannelse og virksomhet må antas å ha erhvervet de fornødne kunnskaper.

§ 15. Aspirantnevnden opnevner til prøven det fornødne antall eksaminatorer og censorer. Som sådanne kan ikke nevndens medlemmer fungere.

Godtgjørelse til eksaminatorene og censorene og de av Kongen valgte medlemmer av aspirantnevnden blir å fastsette av Utenriksdepartementet.

§ 16. Efter å ha mottatt eksaminatorenes og censorenes fremstilling angående kandidatenes kunnskaper, tilstiller aspirantnevnden Utenriksdepartementet meddelelse om resultatet av de avholdte prøver. Av de kandidater som har bestått prøven vil der bli uttatt tjenestemenn til den utenrikske fagetat i den utstrekning behovet til enhver tid tilsier.

§ 17. Skulde der ved den i § 12 foreskrevne aspirantprøve ikke bli uteksaminert et så stort antall skikkede kandidater, at etatens behov for yngre tjenestemenn derigjennem kan dekkes eller skulde under særlige forhold en avvikelse fra kravet om aspirantprøve være nødvendig, kan i fagetatens begynnerposter undtagelsesvis også ansettes andre særlig skikkede menn. Disses kvalifikasjoner blir i så fall å granske og innstilling derom å avgi av aspirantnevnden på samme måte som for aspirantene under § 5 anført.

§ 18. De nærmere forskrifter til gjennemførelse av nærværende reglement gis av Utenriksdepartementet.

Kongelig resolusjon, hvorved bestemmes: 12 oktbr.

1. Den mellem Norge og Tsjekkoslovakiet den 2 oktober 1923 undertegnede handelsoverenskomst ratifiseres for Norges vedkommende.
2. Utenriksdepartementet bemyndiges til å foreta de nødvendige forføininger til, at nevnte overenskomst settes i kraft forinnen ratifikationsdokumentenes utveksling.

Kongelig resolusjon, hvorved der i henhold til § 1 i 12 oktbr.
lov om behandling av forsømte barn av 6 juni 1896, jfr. § 19, meddeles stadfestelse på et fremlagt utkast til plan for «Spebarnhjemmet i Åkebergveien 23», således

12 oktbr. at der i dette kan anbringes barn som vergeråd beslutter bortsatt i private hjem eller barnehjem.

12 oktbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved der i henhold til lov nr. 1 av 6 mai 1921 § 3 meddeles stadfestelse på sådan tilføielse til § 1, 1. ledd, i de ved kongelig resolusjon av 1 desember 1922 stadfestede «Nærmere regler om militære befalingsmenns medvirken ved forfølgning av straffesaker»:

«Likeså skal militære befalingsmenn i militære straffesaker medvirke ved fullbyrdelsen av arrest (vaktarrest og husarrest) efter dom eller forelegg.»

12 oktbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved fra den tid, som av fylkesmannen i Nordland bestemmes, Dverberg herred deles på de av herredsstyret i møter 3 januar 1922 og 21 mars 1923 vedtatte vilkår i 3 herreder, Dverberg, Bjørnskinn og Andenes, svarende til sognene av samme navn.

12 oktbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved i medhold av § 1 nr. 2 i lov om Statens Pensjonskasse bestemmes, at § 5 i den ved kongelig resolusjon av 27 mai 1921 for Statens Pensjonskasse utferdigede plan herefter skal ha sådan ordlyd:

«1. Den administrerende direktør har:
   a) å forberede og i styremøtene å foredra de saker, som blir å forelegge styret;
   b) å besørge kassenes korrespondanse og løpende forretninger;
   c) å anvise på kassenes i bank innestående midler. Anvisningene skal være parafert av bokholderen;
   d) å kvittere innfridde gjeldsdokumenter til kassene. Kvitteringene skal være parafert av bokholder og kasserer;
   e) å fordele arbeidet mellem det underordnede personale;
   f) å anta ekstraordinær kontorhjelp mot en av styret fastsatt godtgjørelse, når sådan hjelp behøves.

2. Underdirektøren bistår den administrerende direktør med ledelsen av kassens virksomhet i det hele. Han er herunder bemyndiget til å overta også de funksjoner, som i foranstående punkt 1, litra c og d er tillagt den administrerende direktør.»

12 oktbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmes:

1. De av Porsgrund bystyre i møte den 11 september 1923 med 33 mot 10 stemmer godkjente av en generalforsamling i samlaget vedtatte nye vedtekter for A/S

Porsgrund øl- og vinsamlag i Porsgrund stadfestes som gjeldende indtil videre, dog ikke lenger enn til utgangen av året 1925. 12 oktbr.

2. Det pålegges fylkesmannen i Telemark innen utgangen av hvert års februar måned å sende inn til Departementet for Sociale Saker en beretning om samlagets virksomhet i det forløpne år, utdrag av dets regnskap overensstemmende med et av nevnte departement utarbeidet skjema og en fortegnelse over samlagets medlemmer.

Kongelig resolusjon, hvorved bestemmes: 12 oktbr.

I. De av Kongsvinger bystyre i møte den 11 august 1923 godkjente forandringer i de ved kongelig resolusjon av 21 mai 1919 stadfestede vedtekter for Kongsvinger øl- og vinsamlag stadfestes — med en enkelt endring — i medhold av §§ 23 og 35 i monopolloven av 16 september 1921 som gjeldende inntil videre, dog ikke lenger enn til utgangen av året 1925.

II. Det pålegges fylkesmannen i Hedmark innen utgangen av hvert års februar måned å sende inn til Departementet for Sociale Saker for det forløpne kalenderår en beretning om samlagets virksomhet og ekstrakt av regnskap overensstemmende med det av departementet utarbeidede skjema.

Kongelig resolusjon, hvorved med hjemmel av § 14 i lov av 16 juli 1915 om forsikring av norske fartøier mot krigsfare bestemmes, at det ved kongelig resolusjon av 1 desember 1922 opnevnte avviklingsstyre fritas for sitt hverv fra utgangen av året 1923 og at Norges Rederforbund opnevnes som avviklingsstyre fra 1 januar 1924 å regne. 12 oktbr.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av Christiania Sparebank i forstanderskapsmøte 26 juni 1922 oprettede «Christiania Sparebanks Jubileumslegat» til beste for Kristiania by. 12 oktbr.

Cirkulære fra Justisdepartementet, Fengselsstyrelsen, til fylkesmennene. 12 oktbr.

Sinnssyke i fengsel, politiarrest o. l.

I henhold til en uttalelse av overlægen for sinnssykevesenet har Socialdepartementet henstillet til Justisdepartementet at politi- og fengselstjenestemenn gjøres opmerksom på, at læge straks bør budsendes, når en sinnssyk er mottatt uten læges mellemkomst, likeså ved forandring i patientens tilstand, som gir sig tilkjenne ved uro og voldsomhet.

12 oktbr. Overlægen har i sin uttalelse bl. a. anført at en urolig og støiende patient som oftest kan bringes tilro ved passende behandling, f. eks. ved et sovemiddel, innsprøitning av hyoscin o. l.

Idet man forøvrig henviser til Styrelsens cirkulære av 30 desember 1922 (inntatt i Lovtidende), skal man meddele at der bør forholdes overensstemmende med Socialdepartementets henstilling, når sinnssyke i nødsfall mottas til forvaring i fengsel, eller når de innsettes i politiarrest eller andre forvaringslokaler.

Man vedlegger nogen gjenparter av dette cirkulære med anmodning om at hr. fylkesmannen vil oversende det til samtlige politikammere og fengselsbestyrere innen fylket. Fengslenes vaktmestre bes tilstillet cirkulæret gjennem bestyrerne.

15 oktbr. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet, hvori meddeles, at ifølge offisiell meddelelse fra generalsekretæren for Folkenes Forbund av 28 september 1923 har Nederland ratifisert den internasjonale konvensjon om undertrykkelse av handelen med kvinner og barn av 30 september 1921. Ratifikasjonsdokumentet er deponert i Folkenes Forbunds sekretariat den 19 september 1923.

16 oktbr. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til en bank hvori uttales, at departementet antar, at der på vanlig vis må utferdiges sluttsedler og erlegges stempelavgift, når en bank efter overenskomst med debitorer overtar aktier, som av disse er deponert i banken.

17 oktbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartement — på det av Theodor Martiniussen ved testamente av 11 november 1921 med kodicill av 4 mai 1922 oprettede aldershjem i Holbergsgate nr. 59, Kristiansand, for eldre skibstømmermenn og deres enker.

17 oktbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av den samme ved samme testamente med kodicill oprettede »Theodor Martiniussens og hustrus legat for eldre skibstømmermenn og hustømmermenn i Kristiansand«.

17 oktbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av frøken Ida Thora Thoresen ved testamente av 31 mai 1911 oprettede «Borghild Cathrine Thoresens legat» for studenter til fortsatt utdannelse ved Universitetet.

17 oktbr. **Cirkulære***) fra Finans- og Tolldepartementet til tollkamrene, hvori til underretning meddeles, at departementet i henhold til § 8 i tobakkstempelavgiftsloven av 29 april 1915 har bestemt, at cigaretter ikke lengere skal tillates avgiftsberiktiget i pakninger med et innhold av 5 stkr.

*) Bekjentgj. 22 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 42.

Bestemmelsen blir ikke å anvende på cigaretter, som på cir- 17 oktbr.
kulærets datum måtte være underveis eller bestilt fra utlandet.

Tolloppebørselsbetjentene anmodes om, når nogen tid er gått, å innsende gjennem inspektøren for tobakk-, chokolade- og sukkervarebeskatningen, de stempelmerker for cigaretter i 5-pakninger, som måtte has i beholdning.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det 18 oktbr.
av frøken Marie Olsen ved testamente av 21 juni 1905 med kodiciller av 19 januar 1917 og 7 august 1918 oprettede »Arne Olsen og hustru Alette Petronelle Olsens legat til værdige trængende av borgerklassen« i Bergen.

Kongelig resolusjon*) om nye politivedtekter for 19 oktbr.
Sarpsborg.

Kongelig resolusjon**) om vedtekt om salg av tobakk 19 oktbr.
til barn m. v. i Sarpsborg.

Kongelig resolusjon**) om vedtekt for pantelåner- 19 oktbr.
virksomhet i Sarpsborg.

Kongelig resolusjon**) om vedtekt for Nedre Eiker 19 oktbr.
folkeregister.

Kongelig resolusjon***) om herberger- og beverterlo- 19 oktbr.
vens anvendelse i Sokndal landsokn, Rogaland fylke.

Kongelig resolusjon†) om helse- og tuberkulose- 19 oktbr.
forskrifter for Leirfjord herred, Nordland fylke.

Kongelig resolusjon††) om utvidelse av det strøk av 19 oktbr.
Lørenskog herred, for hvilket bygningsloven er gjort gjeldende.

Kongelig resolusjon, hvorved departementet for 19 oktbr.
Handel, Sjøfart, Industri og Fiskeri bemyndiges til å treffe avgjørelse i saker angående meddelelse av erhvervstillatelse i medhold av § 20, jfr. § 19, i lov om erhvervelse av vannfall, bergverk og annen fast eiendom av 14 desember 1917.

Kongelig resolusjon, hvorved departementet for Handel, 19 oktbr.
Sjøfart, Industri og Fiskeri bemyndiges til å fatte bestemmelse

*) Bekjentgj. 22 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 42, hvor de nye politivedtekter er inntatt.
**) Bekjentgj. 22 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 42, hvor vedtekten er inntatt.
***) Bekjentgj. 22 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 42.
†) Bekjentgj. 22 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 42, hvor helseforskriftene m. v. er inntatt.
††) Bekjentgj. 22 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 42, hvor utvidelsen er nærmere beskrevet.

19 oktbr. om tilståelse av belønninger i form av minnegjenstander og penger som offentlig påskjønnelse for bistand ydet besetninger på forulykkede norske skib eller andre norske undersåtter som er stedt i livsfare.

19 oktbr. **Kongelig resolusjon,** hvorved den av Kongen i lov om postvesenet av 12 mai 1888 § 38 siste punktum gitte bemyndigelse til å bestemme, hvilke offentlige og kommunale funksjonærer der skal meddeles enten almindelig eller innskrenket attestrett overdrages til Handelsdepartementet.

19 oktbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på »Forskningsfond for Det geofysiske institut i Bergen, oprettet av Det Bergenske Damskibsselskap« ved gavebrev av 24 april 1922.

19 oktbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av proprietær Hans Rudolph Jachwitz og hustru ved kodiciller av 26 juli 1886, 24 mars 1903, 4 august 1911 og 15 september 1911 til testamente av 22 august 1880 oprettede »Hans Rudolph Jachwitz og hustru Wilhelmine født Nyssums legat« til beste for sjømenn og forskjellige misjoner.

20 oktbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på »Norske tandlægers fond til tandlægevidenskapens fremme«.

20 oktbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av grosserer Anton Larssen ved gavebrev av 27 januar 1923 oprettede »Fru Anton Larssens legat« til fordel for foreningen »Smaabørns vel« i Kristiania.

20 oktbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av konsul Conrad Holmboe ved gavebrev av 15 september oprettede »Kjøpmann M. W. Holmboe og hustru født Schjeldrup og stiftamtmann Anton T. Harris's og hustru født Rye's legat« til beste for samfundsgavnlige, på kristelig grunn hvilende formål.

20 oktbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av konsul Conrad Holmboe ved gavebrev av 10 september 1919 oprettede »Conrad og Rikka Holmboes legat« til beste for kristelige, samfundsgavnlige også videnskapelige formål og til hjelp for verdige trengende — som hjelp til selvhjelp.

20 oktbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av Johannes Andersen Eide ytre og hustru Brita Olsdatter ved testamente av 23 mai 1910 oprettede »Johannes A. Eide og hustrus legat til Den norske ytre misjon«.

20 oktbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av de samme ved samme testamente oprettede »Johannes A. Eide og hustrus legat til fattige i Hosanger hovedsogn«.

Skrivelse fra Finansdepartementet til skattefogden i Hed- 20 oktbr.
mark, hvori departementet, uttaler følgende:

»Der antas ikke å kunne avholdes utpantning for statsskatt, som i henhold til herredsstyrebeslutning og landskattelovens § 31, 3. ledd, innfordres ved avholdelse i skattyderens lønn. Der er i dette tilfelle etablert en egen innfordringsmåte, som utelukker avholdelse av utpantning. Utpantning kan alene avholdes, når vedkommende debitor har forsømt å betale, men i heromhandlede tilfelle er ingen forsømmelse utvist, sålenge innfordringen går i orden. Først når denne orden avbrytes, f. eks. når vedkommende arbeider forlater sin tjeneste og reiser bort, opstår adgang til å holde utpantning og først fra dette tidspunkt antas 6 måneders fristen i landsskattelovens § 115 å kunne regnes.«

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det 22 oktbr.
av direktør G. Lie ved gavebrev av 12 juli 1923 oprettede »Fru Marie Lovise Lie, født Liebigs legat til Molde gamlehjem«.

Skrivelse fra Finansdepartementet til fylkesmannen i Horda- 22 oktbr.
land fylke angående spørsmålet, om der skulde beregnes renter av statsskatt fra dennes forfallstid, når statsskatten i henhold til landsskattelovens § 31 3. ledd, samtidig med kommuneskatten avholdes i lønnsmottageres lønn.

Departementet uttaler at så lenge statsskatten inngår jevnt ved avholdelse i lønn overensstemmende med landsskattelovens § 31 3. ledd, antas morarenter ikke å burde beregnes.

Skrivelse fra Finansdepartementet til skattefogden i Buske- 23 oktbr.
rud fylke, hvori uttales, at lov nr. 3 av 6 juli 1923 bestemmer, at for skatter til stat og kommune begynner foreldelsesfristen i intet tilfelle å løpe før fra utgangen av det budgettår, for hvilket skatten er utlignet. Dette vil i de fleste tilfelle være det samme budgettår, i hvilket skattefordringen forfaller. Skulde imidlertid det tilfelle inntreffe, at der foretas efterligning eller omligning for et tidligere år, eller at en eller annen skatt først blir utlignet så sent, at det budgettår, for hvilket den er utlignet, allerede er utløpet, antas ikke bestemmelsen i nevnte lov å kunne medføre at foreldelsesfristen også i disse tilfelle skulde begynne å løpe fra utgangen av det år for hvilket skatten er utlignet. Fristen antas i disse tilfelle som hittil å måtte løpe fra skattens forfallstid.

Skrivelse fra Finansdepartementet til et ligningskontor, 23 oktbr.
hvori uttales, at den omstendighet at tre selskaper blir sammensluttet til ett ikke bør foranledige avbrytelse av gjennomsnittsligningen, forsåvidt såden tidligere har funnet sted for samtliges vedkommende og samtlige driver samme næring.

23 oktbr. At selskapene eller det sammensluttede selskap fremsetter krav på sådan avbrytelse, antas ikke å forandre forholdet.

Med hensyn til spørsmålet om avbruddsligning i et tilfelle, hvor underskuddet for det ene år er større enn overskuddet for det annet år, bemerkes, at man antar, at der i et sådant tilfelle ikke er adgang til avbruddsligning.

24 oktbr. **Skrivelse***) fra Arbeidsdepartementet, hvori meddeles, at departementet d. d. i henhold til § 15 i bygningsloven av 27 juli 1896 har godkjent en av Orkanger herredsstyre i møte den 11 september 1923 fattet beslutning om at enhver ny eier hvis tomt eller grunn ikke før er opmålt eller kartlagt, skal være forpliktet til å la dette gjøre.

25 oktbr. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til riksadvokaten.

Efter ophevelsen av den særskilte militære rettergangsordning i fredstid, vil det være av særlig interesse for de militære myndigheter å få meddelelse fra påtalemyndigheten (politiet) når nogen, som i hvilken som helst egenskap tilhører hæren eller flåten, straffes for overtredelse av den militære straffelov, uansett straffens størrelse. Departementet har derfor foranlediget stadfestet (kongelig resolusjon av 17 august 1923) sådant tillegg til den ved kongelig resolusjon av 6 februar 1920, jfr. de kongelige resolusjoner av 5 august 1921 og 1 desember 1922, stadfestede påtaleinstruks, dens § 58, at der i paragrafens avsnitt 1 som et nytt litr. d inntas:

»d) dømmes eller vedtar forelegg for overtredelse av den militære straffelov uansett straffens størrelse«.

I forbindelse hermed bestemmer departementet at der i de under 26 januar 1916 fastsatte »Regler om innmelding til vedkommende militære myndighet når militærperson er under straffeforfølgning m. v.« (inntatt i Lovtidende) i avsnitt III, 1 som nytt litr. d. inntas samme tillegg som i påtaleinstruksen § 58[1].

Da departementet i de senere år har mottatt gjentagne henstillinger fra de militære myndigheter om å innskjerpe overfor påtalemyndighetens tjenestemenn, at de ved en saks oversendelse til pådømmelse av forhørsretten, hvor betingelsene derfor foreligger, alltid bør bringe i forslag, at vedkommende fradømmes retten til tjenestegjøring i rikets krigsmakt, har man ved den forannevnte kongelige resolusjon av 17 august 1923 videre foranlediget stadfestet følgende bestemmelse som et tredje punktum i påtaleinstruksens § 22:

»Finner han at betingelsene herfor foreligger, bør han alltid bringe i forslag anvendelse av de i straffelovens § 29 nevnte tilleggsstraffer.«

---

*) Bekjentgj. 27 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 43.

Med foranstående bes statsadvokatene gjort bekjent. Samt lige politiembedsmenn er underrettet gjennem vedkommende fylkesmann. 25 oktbr.

Kunngjørelse av grunnlovsbestemmelse*) [1]) av 15 oktober 1923 til forandring av grunnlovens § 65. 26 oktbr.

Enhver Repræsentant og indkaldt Varamand erholder af Statskassen Godtgjørelse bestemt ved Lov for Reiseomkostninger til og fra Storthinget og fra Storthinget til sit Hjem og tilbage igjen under Ferier af mindst 14 Dages Varighed, samt for havte Udgifter til Kur og Pleie i Sygdomstilfælde.

Desuden tilkommer han Godtgjørelse ligeledes bestemt ved Lov for Deltagelse i Storthinget.

Kongelig resolusjon**) om vedtekt angående salg av tobakk til barn m. v. i Fåberg herred. 26 oktbr.

Kongelig resolusjon**) om vedtekt om salg av tobakk til barn m. v. i Gjerstad herred, Aust-Agder fylke. 26 oktbr.

Kongelig resolusjon***) om autorisasjon av rørleggere i Sandefjord. 26 oktbr.

Kongelig resolusjon*) om nytt reglement for avgift av varer som innføres over Kristiania havn. 26 oktbr.

Kongelig resolusjon*) om forandring i takstene og reglene for varer, som oplegges på Stavanger bys brygger. 26 oktbr.

Kongelig resolusjon*) om adgang til å drepe streifende hund i Horg herred, Sør-Trøndelag fylke. 26 oktbr.

Kongelig resolusjon*) om utførselsforbud for hvetemel, byggmel og bygg-gryn. 26 oktbr.

Skrivelse†) om godkjennelse av regler for brandvernets ordning i Langesund. 26 oktbr.

Kongelig resolusjon, hvorved bestemmes: 26 oktbr.

I. I henhold til § 25 i kirkelov av 3 august 1897 meddeles tillatelse til at antallet av sitteplasser i den kirke som av Narvik bystyre er besluttet opført for Narvik sogn, innskrenkes til omtrent 800 plasser.

---

*) Bekjentgj. 27 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 43.

**) Bekjentgj. 27 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 43, hvor vedtekten er inntatt.

***) Bekjentgj. 27 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 43, hvor betingelsene for bevillings meddelelse m. v. er inntattt.

†) Bekjentgj. 27 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 43, hvor reglene er inntatt.

[1]) Se forslag nr. 1 C i Dok. nr. 35 for 1920. Innst. S. LXXV. St. tid. s. 3213—3214.

26 oktbr. II. Den i post I omhandlede kirke tillates opført på den dertil utsette av Narvik reguleringskommisjon godkjente tomt på Stormyren og efter de av professor O. Nordhagen i desember 1922 utarbeidede tegninger.

Hålogaland stiftsdireksjon bemyndiges til å samtykke i mindre vesentlige endringer i denne plan, om sådanne under arbeidets gang måtte vise sig nødvendige eller hensiktsmessige.

26 oktbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmes, at fra 1 november 1923 skal sognenavnet »Nordberget« (Opland fylke) endres til »Nordberg«.

26 oktbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmes:

1. Hesteholdspliktige officerer som ikke tilhører kavaleriet, fritas inntil videre for å holde tjenstehest, forsåvidt de selv ønsker det.
2. § 6 i de ved kongelige resolusjoner av 20 august og 16 oktober 1909 fastsatte »Regler om officerers hestehold m. v.« forandres således:

Paragrafens 2. og 3. passus utgår og erstattes med:

»Hesteholdspliktige officerer må ikke i noget tilfelle avhende sin tjenestehest så lenge den ikke er kassert, uten Forsvarsdepartementets samtykke«.

26 oktbr. **Skrivelse** fra Socialdepartementet, hvori meddeles, at departementet med hjemmel i § 11 i det ved kongelig resolusjon av 2 juni 1922 utferdigede reglement for offentlige tjenestemenn ved statens sanatorier og øvrige anstalter for tuberkuløse har foretatt følgende endringer i reglementet:

I § 1, 2net avsnitt inntas efter elektriker: kjøkkenassistent, motormannn, maskinassistent, chauffør og kusk.

I § 3 c. inntas efter portner og nattvakt: motormann, chauffør og kusk.

I § 3 d. inntas efter mekaniker: maskinassistent.

I § 3 tilføies som nytt litra:

e. for kjøkkenassistent av bestyreren og forvalteren efter innstilling av kjøkkenchefen.

29 oktbr. **Cirkulære** fra Justisdepartementet, Fengselsstyrelsen, til fylkesmennene

Fangeføring.

Fengselsvaktmesternes landsforbund har anmodet Fengselsstyrelsen om å sørge for at fengselsvaktmesterne — og i deres forfall fengselsbetjentene — må bli anvendt til fangeførere, idet fangetransporten nu, efter forbundets fremstilling omtrent utelukkende er overdradd politiets tjenestemenn. Samtidig uttaler forbundet at det anser det rimelig, at fengslenes kvinnelige opsyn anvendes som fangeførere, når kvinnefanger skal overføres fra et fengsel til et annet.

Fangetransportene har fra gammel tid vært utført vesentlig av politiet (lensmenn på landet og bypolitiet) eller av fengselsvaktmesterne. Det har i regelen vært overlatt vedkommende politimester å bestemme hvem der skal utføre fangetransporter, og det forholder sig visstnok så at de fleste utføres av politiet. Men det har ikke vært meningen at det skulde forbeholdes dette alene. Også fengselsvaktmesterne bør anvendes som transportførere, når de har anledning dertil, idet det er av betydning for fengselsvesenet, at de får den lille avveksling i sitt daglige arbeide som disse fangetransporter medfører, og derigjennem samtidig får anledning til å se forholdene i andre fengsler. Det er også i reglementet for kretsfengslene og de større hjelpefengsler av 12 desember 1904, kapitel 5 § 8 forutsatt at vaktmesterne vil bli benyttet som fangeførere. 29 oktbr.

Man skal derfor be hr. fylkesmannen henstille til politimesterne å benytte fengselsvaktmesterne som fangeførere ved siden av polititjenestemenn. Ved transport av kvinnefanger bør hertil uttas også fengslenes kvinnelige tilsyn.

Rundskrivelse fra Finansdepartementet: 29 oktbr.

Ved kongelig resolusjon av 22 juni 1922 er der truffet bestemmelse om t i l h v i l k e t j e n e s t e m e n n u t f ø r e l s e n a v d e t i d l i g e r e m a g i s t r a t s f o r r e t n i n g e r s k a l h e n l e g g e s ved magistratembedenes ophevelse, jfr. lov av 9 mars 1917 og 9 juni 1922 nr. 5.

I førstnevnte lovs § 17 er der videre truffet bestemmelse om hvorledes der skal forholdes med g e b y r e n e f o r d i s s e f o r r e t n i n g e r.

I den anledning skal man be samtlige tjenestemenn innen hr. fylkesmannens distrikt, til hvem magistratsforretningene i henhold til planen av 22 juni 1922 er overført (byfogder, politimestre, sorenskrivere eller skifteforvaltere, auksjonsforvaltere, byskrivere, politifullmektiger eller lensmenn) meddelt, at regnskap over de gebyrer som for disse forretninger tilfaller statskassen blir å tilstille Statsrevisjonen ved hvert budgettårs utgang og kvartalsekstrakt å innsende til dette departement overensstemmende med de i departementets cirkulære av 20 desember 1897 (inntatt i Lovtidende) gitte regler.

I de tilfelle hvor vedkommende tjenestemann allerede tidligere avlegger sportelregnskap blir foran omhandlede sportel å innta i det almindelige sportelregnskap og sammes ekstrakter.

Er regnskap for 1922—23 ikke avlagt overenstemmende med det foran anførte skal man be vedkommende tjenestemann anmodet om uopholdelig å innsende særskilt regnskap over vedkommende sportler til Statsrevisjonen og til dette departement gjenpart av regnskapet istedenfor kvartalsekstraktene.

29 oktbr. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til skattefogden i Buskerud fylke, hvori uttales, at bestemmelsen i lov av 28 juli 1921 § 20 første ledds tredje punktum, om erleggelse av renter av ekstraordinær formuesskatt fra 1 oktober til skattens forfallstid, ikke får anvendelse på skatt som pålegges efter avgjørelse av ankenevnden (§ 20, tredje ledd). Av sådanne skattebeløp svares således ikke renter for tiden før forfallsdagen.

15 oktbr. – 30 oktbr. **Noter***) utvekslet i anledning av ikrafttreden av handelsoverenskomsten mellem Norge og Tsjekkoslovakiet.

31 oktbr. **Skrivelse****) fra Landbruksdepartementet om approbasjon av en ny § 14 i bruksreglene for Stange bygdealmening.

31 oktbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av urmaker Axel Gundersen ved testamente av 21 januar 1920 oprettede »Urmaker Axel Gundersens legat for trengende haandverkere eller deres efterlatte i Larvik«.

31 oktbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av Borghild Elisabeth Sollie ved testamente av 11 desember 1919 oprettede »Borghild Sollies legat for tuberkuløse«.

31 oktbr. **Skrivelse** fra Arbeidsdepartementet.

I henhold til meddelelse fra den ungarske charge d'affaires i Bern til det schweiziske forbundsråd av 2 mai 1923 og skrivelse fra det norske Utenriksdepartement til den schweiziske sendemann i Stockholm av 18 august 1923 er de med det tidligere østerriksk-ungarske monarki inngåtte overenskomster angående jernbanenes tekniske enhet og angående lukning av jernbanevogner, der skal passere tollgrense å anse som fremdeles værende i kraft likeoverfor Ungarn.

1 novbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av frøken Josefine Øverland ved testamente av 23 februar 1921 oprettede »Frøken Øverlands sinnssykelegat«.

1 novbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av overlærer Jakob A. Digre ved testamente av 3 mai 1921 oprettede »Legat til minde om bygmester Jacob Digre og hustru Anna Christine, født Dahl« til understøttelse av studerende ved Norges tekniske Høiskole.

3 novbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det i medhold av lov om utvidelse av Det norske pengelotteri

*) Inntatt i »Overenskomster« nr. 7 for 1923 s. 368 flg.

**) Bekjentgj. 12 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 44, hvor den nye § 14 er inntatt.

av 21 juli 1916 § 2 oprettede »Tromsø Museums forskningsfond«. 3 novbr.

Skrivelse fra Handelsdepartementet, Poststyrelsen, hvori meddeles, at »Palestina« ifølge skrivelse av 22 f. md. fra Utenriksdepartementet til Handelsdepartementet har tiltrådt den i Madrid den 30 november 1920 avsluttede hovedpostkonvensjon. 3 novbr.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det i henhold til statsråd Johan Thornes brev av 15/3 1913 oprettede »Evje og Balke gårdes arbeiderlegat« til fordel for gamle trengende arbeidere som har vært ansatt på eiendommene Evje, Balke samt Vestre og Østre Pålsrød i Rygge herred. 5 novbr.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av fru Mathilde Wedel-Jarlsberg, født Meyer, ifølge skrivelse av 30 november 1922 fra overrettssakfører Kr. Delphin til ordføreren i Borre, oprettede »Fru Mathilde Wedel-Jarlsberg født Meyers legat« til fordel for trengende i Borre. 5 novbr.

Skrivelse fra Finansdepartementet til et ligningskontor, hvori uttales, at spørsmålet om hvorvidt formue i innbo blir å medta ved den ordinære statsskattligning må avgjøres efter den bestemmelse, som er gjeldende for vedkommende kommune, jfr. byskattelovens § 129 (landskattelovens § 138) sammenholdt med § 67 (§ 74) 2. ledd. Den kommunale ligning må her som ellers legges til grunn idet statsskattebeslutningen ikke inneholder nogen herfra avvikende regel. 5 novbr.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet. 7 novbr.

Ifølge offisiell meddelelse fra generalsekretæren for Folkenes Forbund av 20 oktober 1923 har Tsjekko-slovakia ratifisert den internasjonale konvensjon om undertrykkelse av handelen med kvinner og barn av 30 september 1921. Ratifikasjonsdokumentet er deponert i Folkenes Forbunds sekretariat den 29 september 1923.

Skrivelse fra Handelsdepartementet, Poststyrelsen, hvori meddeles, at departementet i skrivelse til telegrafdirektøren av idag har bestemt at § 9 i de nærmere regler for gjennemførelse og anvendelse av lov av 9 juni 1903 om anlegg for telegraf og telefon m. v., fastsatt ved den Norske Regjerings resolusjon av 21 november 1905, fra 1 januar 1924 skal lyde således: 7 novbr.

»Når der med hensyn til en offentlig vei, offentlig eller privat eiendom på, over, under eller gjennem hvilken der er anlagt telegraf- eller telefonledning, skal treffes forføining som nødvendiggjør at ledningen endres eller fjernes, må dette i betimelig tid og senest 4 uker i forveien anmeldes for vedkommende telegrafinspektør«.

9 novbr. **Kongelig resolusjon***) om fredning av Vasbråteken og Iglevandseken samt en hengefuru (Kalnesfuruen) på gården Ytre Haugland gr.nr. 42 i Os herred, Hordaland fylke.

9 novbr. **Kongelig resolusjon****) om fredning av et område på Dovre kalt »Fokstumyra«, således at jakt og fangst av alle slags dyr, heri innbefattet borttaking av fugleegg innen dette område skal være forbudt.

9 novbr. **Kongelig resolusjon*****) om politivedtekter for Rindal herred i Møre fylke.

9 novbr. **Kongelig resolusjon**†) om vedtekt angående herberger og beverternæringen i Drammen.

9 novbr. **Kongelig resolusjon**†) om vedtekt for herberger- og beverternæringen i Helleland herred.

9 novbr. **Kongelig resolusjon**††) om vedtekter for herberger- og beverternæringen i Vardø.

9 novbr. **Kongelig resolusjon**†††) om helse- og tuberkuloseforskrifter for Buvik herred, Sør-Trøndelag fylke.

9 novbr. **Kongelig resolusjon***) om forandringer i bryggetakstene for Kopervik, om forhøielse av havnefogedpengene og fortøiningsavgiften samt om opkrevning av tolltillegg og tonnageavgift.

9 novbr. **Kongelig resolusjon***) hvorved der i henhold til § 41 i plakat av 16 mars 1910 inneholdende regler til forebyggelse av sammenstøt mellem fartøier m. v. meddeles aprobasjon på nedenstående av Svolvær havnestyre i møte den 19 oktober 1923 fastsatte regler for innseilingene til Svolvær havn:

»Dampfartøier skal alltid tilkjennegi sin ankomst til havnens innseilinger ved å gi et langt støt i damppipen. De rutegående skibe kan istedenfor dette signal benytte sine spesielle opmerksomhetssignaler.

Ethvert dampskib for utgående skal i betimelig tid tilkjennegi sin utseiling ved å gi en rekke korte støt i damppipen, minst 4.

---

*) Bekjentgj. 12 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 44.
**) Bekjentgj. 12 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 44, hvor grensene for det fredede område m. v. er beskrevet.
***) Bekjentgj. 12 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 44, hvor politivedtektene er inntat.
†) Bekjentgj. 12 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 44, hvor vedtekten er inntatt.
††) Bekjentgj. 12 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 44. hvor vedtektene er inntatt.
†††) Bekjentgj. 12 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 44, hvor tuberkuloseforskriftene m. v. er inntatt.

Inngående dampskib skal avvente til det utgående damp- 9 novbr.
skib har passert seilleden, forutsatt at dette har avgitt det lovbestemte fløitesignal.

De angitte signaler for inn- og utseiling gjelder alle løp.«

Kongelig resolusjon*) om nedsettelse av skog- 9 novbr.
konsesjonsgrensen for utenbygds- og innenbygdsboende for Skiptvet herred, Østfold fylke.

Kongelig resolusjon*) om nedsettelse av jord- 9 novbr.
konsesjonsgrensen for innenbygdsboende for Skiptvet herred, Østfold fylke.

Kongelig resolusjon*) om nedsettelse av skog- 9 novbr.
konsesjonsgrensen for utenbygdsboende for Hjartdal herred, Telemark fylke.

Kongelig resolusjon*) om ophevelse av kongelig 9 novbr.
resolusjon av 31 juli 1893 om et døgns forlenget fisketid for lakseverpet på gården Ortnevik i Kyrkjebø herred, Sogn og Fjordane fylke.

Kongelig resolusjon*) om ophevelse av fiskeri- 9 novbr.
reglene for Gjevilvannet i Opdal herred.

Kongelig resolusjon**) om fiskeriregler for Fau- 9 novbr.
ske herred, Nordland fylke.

Kongelig resolusjon***) om regler for bruk av pigg- 9 novbr.
tråd til gjerde innen Fåberg herred.

Kongelig resolusjon***) om regler for bruk av pigg- 9 novbr.
tråd til gjerde i Sarpsborg.

Kongelig resolusjon †), hvorved i henhold til § 35 i 9 novbr.
lov om sjøfarten av 20 juli 1893 bestemmes:

1. Maskindagbøker, som skal føres på norske damp- og motorskibe i utenriksk fart, skal innrettes overensstemmende med nedenstående regler med tilføiede formularer.
2. Forpliktelsen til å innrette maskindagbøker efter de i post 1 omhandlede regler skal tre i kraft fra 1 juli 1924. Dagbøker, som er innrettet efter kongelig resolusjon av 10 juli 1894 og autorisert før 1 juli 1924, tillates benyttet inntil de er utskrevet.
3. Dagbøkene blir i Norge å autorisere av tollvesenet og i utlandet av konsulene.

---

*) Bekjentgj. 12 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 44.
**) Bekjentgj. 12 november. i Lovtid. 1ste avd. nr. 44, hvor fiskerireglene er inntatt.
***) Bekjentgj. 12 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 44 hvor reglene er inntatt.
†) Bekjentgj. 16 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 45.

9 novbr. **Regler for innredning av maskindagbøker.**

I. **Maskindagbøker for stempelmaskindampskib.**

Dagbøkene skal i innbundet stand ha et format av 26 × 37 cm. I skjemaet for de daglige optegnelser skal de enkelte rubrikker minst ha følgende størrelse:

Høiden av rubrikken for overskriften 3,5 cm.

Mellem alle vannrette linjer under skjemaets overskrift skal avstanden vær 1 cm.

Bredden av hver rubrikk skal være:

nr.	2—11, 13—20 og 22	1 cm.
»	12 og 21	2 »
»	1 og 24	4 »
»	23	16 »

I rubrikkene for sammendrag, temperatur og beholdninger skal avstanden mellem de vannrette linjer som avgrenser innførselsrubrikkene være 0,85 cm.

Bredden av de enkelte rubrikker skal være:

nr.	20—28	1 cm.
»	2—12 og 14.	1,5 »
»	17, 18 og 19	2 »
»	1	2,5 »
»	13 og 16.	3 »
»	15	5 »

Av skjemaet for de daglige optegnelser skal der i hver dagbok være 183 blade.

Disse dagbøker skal være innbundet i sterkt bind.

II. **Maskindagbøker for turbindampskib.**

Dagbøkene skal i innbundet stand ha et format av 26 × 37 cm. I skjemaet for de daglige optegnelser skal de enkelte rubrikker minst ha følgende størrelse:

Høiden av rubrikken for overskriften 3,5 cm.

Mellem alle vannrette linjer under skjemaets overskrift skal avstanden være 1 cm.

Bredden av hver rubrikk skal være:

nr.	2—22, 24—26 og 28—29 . .	1 cm.
»	23 og 27	2 »
»	1 og 31	4 »
»	30.	10 »

I rubrikkene for sammendrag, temperatur og beholdninger skal avstanden mellem de vannrette linjer som avgrenser innførselsrubrikkene være 0,85 cm. 9 novbr.

Bredden av de enkelte rubrikker skal være:

nr.	20—28	1 cm.
»	2—12 og 14	1,5 »
»	17, 18 og 19	2 »
»	1	2,5 »
»	16	3 »
»	13	3,5 »
»	15	5 »

Av skjemaet for de daglige optegnelser skal der i hver dagbok være 183 blade.

Disse dagbøker skal være innbundet i sterkt bind.

III. Maskindagbøker for motorskib.

Dagbøkene skal i innbundet stand ha et format av 26 × 37 cm. I skjemaet for de daglige optegnelser skal de enkelte rubrikker minst ha følgende størrelse:

Høiden av rubrikken for overskriften 3,5 cm.

Mellem alle vannrette linjer under skjemaets overskrift skal avstanden være 1 cm.

Bredden av hver rubrikk skal være:

nr.	2—18 og 21—22	1 cm.
»	20	1,5 »
»	19	2 »
»	1 og 24	4 »
»	23	15,5 »

I rubrikkene for sammendrag, temperatur og beholdninger skal avstanden mellem de vannrette linjer som avgrenser innførselsrubrikkene være 0,85 cm.

Bredden av de enkelte rubrikker skal være:

nr.	18 og 22—30	1 cm.
»	2—12, 14, 17—19 og 20	1,5 »
»	16 og 21	2 »
»	1	2,5 »
»	13	3,5 »
»	15	5 »

Av skjemaet for de daglige optegnelser skal der i hver dagbok være 183 blade.

Disse dagbøker skal være innbundet i sterkt bind.

9 novbr. Skjema I.

Maskindagbok

for

Stempelmaskindampskibet.....

Kjenningssignal .....

Brutto reg. tonn.....

Maskinbesetningens størrelse.....

Hovedmaskiner, antall og type	Hovedkjeler, antall og type .....
.....	.....
.....	Sikkerhetsventilene er regulert til.....
.....	
Antall cylindre (for hver hovedmaskin)	Hovedkjelenes samlede ristflate .....
Diameter av H. T. cylinder.....	Hovedkjelenes samlede heteflate .....
» » M. T. I »	
» » M. T. II »	Hovedkjelenes samlede overheteflate .....
» » L. T. »	
Stempelslag	Donkeykjeler, antall og type.....
Samlet indicert hestekraft (beregnet efter formlen i bemanningsskalaen)	.....
	Sikkerhetsventilene er regulert til.....
Propellens diameter.....	Elektriske anlegg, antall dynamoer .....
» stigning.....	
Brenslets art og fyringsmåte.....	Elektriske anlegg, samlet strømstyrke.....amp.
.....	
.....	Elektriske anlegg, spenning til belysning.....volt
Full beholdning av brensel.....	
Vannballast i dobbelbunnen i tonn	Elektriske anlegg, spenning til motorer.....volt
Vannballast i pigger og dyptanker i tonn	Manometrene er inndelt i.....
	Vakummetrene —»— .....
	Saliometret —»— .....
	Lufttrykkmålerne —»— .....
	.....
	.....

Denne maskindagbok inneholder.....folierte blade.

Den er påbegynt den .....

og sluttet den .....

Ved kongelig resolusjon av 9 november 1923 er det i henhold til lov om sjøfarten av 20 juli 1893 § 35 bestemt: 9 novbr.

1) Maskindagbøker som skal føres på norske dampskib med stempelmaskin i utenriksk fart skal innrettes overensstemmende med vedlagte regler med tilføiet formular.
2) Forpliktelsen til å innrette maskindagbøker efter de i post 1 omhandlede regler skal tre i kraft fra 1 juli 1924. Dagbøker som er innrettet efter kongelig resolusjon av 10 juli 1894 og autorisert før 1 juli 1924 tillates benyttet inntil de er utskrevet.
3) Dagbøkene blir i Norge å autorisere av tollvesenet og utlandet av konsulene.

Regler for innredning av maskindagbøker for stempelmaskindampskib.

Dagbøkene skal i innbundet stand ha et format av 26 × 37 cm. I skjemaet for de daglige optegnelser skal de enkelte rubrikker minst ha følgende størrelse:

Høiden av rubrikken for overskriften 3,5 cm.

Mellem alle vannrette linjer under skjemaets overskrift skal avstanden være 1 cm.

Bredden av hver rubrikk skal være:

nr.	2—11, 13—20 og 22	1 cm.
»	12 og 21	2 »
»	1 og 24	4 »
»	23	16 »

I rubrikkene for sammendrag, temperatur og beholdninger skal avstanden mellem de vannrette linjer som avgrenser innførselsrubrikkene være 0,85 cm.

Bredden av de enkelte rubrikker skal være:

nr.	20—28	1 cm.
»	2—12 og 14.	1,5 »
»	17, 18 og 19	2 »
»	1	2,5 »
»	13 og 16.	3 »
»	15	5 »

Av skjemaet for de daglige optegnelser skal der i hver dagbok være 183 blade.

Disse dagbøker skal være innbundet i sterkt bind.

---

9 novbr. **Lovbestemmelser om maskindagbokens føring.**

1. Lov om sjøfarten av 20 juli 1893.

§ 35.

På ethvert skib, som går i utenriksk fart, skal der føres: en dagbok (journal) og på dampskib derhos som tillegg til denne en særskilt maskindagbok.

— — — — — — — — — —

Nærmere regler om disse bøkers innretning og autorisasjon fastsettes av Kongen.

— — — — — — — — — —

§ 36.

Dagboken føres av skibsføreren eller av styrmannen under skibsførerens tilsyn og medansvar; maskindagboken føres av maskinmesteren, likeledes under skibsførerens tilsyn. Bøkene føres efter tidsfølgen, i havn for hvert døgn, i sjøen for hver vakt. Hvad der passerer på den enkelte vakt kan foreløbig optegnes på en kladd, men skal innføres innen ettmålets ende.

Bøkene bør føres ordentlig og tydelig. Hvad engang er innført, må ikke raderes, overstrykes eller på annen måte gjøres uleselig; blir rettelse nødvendig, bør den tilføies som anmerkning.

§ 37.

— — — — — — — — — —

I maskindagboken innføres skibets forråd av kull og andre maskinfornødenheter ved avgang fra havn, kullforbruket pr. døgn og iøvrig alt, som vedrører maskinen, dens gang og pasning. — — — — — — — —

§ 38.

Når en dagbok er utskrevet eller av annen grunn ikke lenger kan brukes, har skibsføreren å sørge for ny bok og for dennes autorisasjon. I den gamle skal da anmerkes, at ny bok er blitt autorisert, og når dette er skjedd. Kan den eldre dagbok ikke bringes tilstede, skal grunnen dertil oplyses og anføres i den nye. — — — — — — —

§ 39.

Enhver, som påviser en rettlig interesse, kan forlange adgang til å bli bekjent med dagbøkenes innhold. De bør, når de er utskrevet, opbevares minst to år efter reisens slutning

og, hvis der for retten er reist sak vedrørende reisen, inntil 9 novbr.
sakens endelige utgang. — — — — — — — — — — — —

§ 40.

Inntreffer på innladnings- eller lossested eller under reisen nogen begivenhet, som medfører skade av nogen betydning på skib eller ladning, eller som med grunn kan formodes å ha sådan skade tilfølge, eller er nogen av de ombordværende ved ulykkestilfelle omkommet, eller er der ved sammenstøt tilføiet annet skib skade eller ulykker av den anførte beskaffenhet, skal skibsføreren avgi sjøforklaring.

Her i riket har han innen utløpet av næste dag, efterat ulykken fant sted eller opdagedes, å gjøre anmeldelse til rettens formann; er begivenheten inntruffet på sjøen, regnes fristen fra skibets eller de skibbrudnes ankomst til red eller havn. Ved anmeldelsen skal der innleveres en ordrett utskrift av, hvad dagboken inneholder om det forefalne, eller, hvis dagbok ikke er ført, eller den er gått tapt, en skriftlig fremstilling av begivenheten og derhos en fortegnelse over skibets mannskap og andre personer, som antas å kunne gi oplysning i saken, samt om mulig en angivelse av de i saken interesserte personer og deres befullmektigede. Rettens formann berammer derefter rettsmøte til optagelse av forklaring og foretar det videre fornødne i den anledning. Skibsføreren har å medbringe dagbøkene til rettsmøtet.

Utenfor riket har skibsføreren snarest mulig å avgi sjøforklaring for den myndighet under hvem sådanne forretninger på stedet henhører, eller for den norske konsul, dersom forklaring for ham kan avgis med en for øiemedet tilstrekkelig rettsvirkning. I ethvert tilfelle skal konsulen betimelig varsles til forretningen, og dagbøkene forevises for ham og av ham påtegnes.

§ 43.

Kommer skibet i havsnød, er skibsføreren pliktig til å gjøre alt, hvad der står i hans makt for dets bevaring og må ikke forlate det, så lenge der kan være håp om dets redning. Er redning umulig, og faren så truende, at han nødsages til å forlate skibet, påligger det ham i særdeleshet å sørge for å bringe dagbøkene og skibspapirene i sikkerhet; han bør derhos dra omsorg for bergning av skib og gods og søke å skaffe fornøden bistand dertil. — — — —

9 novbr.

2. Sjømannsloven av 16 februar 1923.

§ 47, 3. ledd.

Maskinisten fører maskindagboken og er ansvarlig for dens riktighet.

---

3. Almindelig borgerlig straffelov av 22 mai 1902.

§ 316.

Har en skibsfører, styrmann eller skibsmaskinist gjort eller tillatt, at der er gjort nogen usann anførsel i dagbok eller annen optegnelse, der i henhold til lovens påbud føres av ham eller under hans opsyn, straffes han med fengsel inntil 2 år. Under særdeles formildende omstendigheter kan bøter anvendes.

§ 421.

Undlater en skibsfører, styrmann eller maskinist på norsk skib, hvad der med hensyn til førelsen av dagbok eller annen optegnelse eller sammes opbevaring eller innlevering er påbudt, straffes han med bøter eller med fengsel inntil 2 måneder.

---

4. Lov om statskontroll med skibs sjødyktighet av 9 juni 1903 med senere tilleggslover.

§ 53.

I de i sjøfartsloven §§ 35—40 omhandlede dagbøker skal nøiaktig redegjøres for ethvert forhold, som kan ha interesse for tilsynet.

Tilsynet har til enhver tid adgang til på forlangende å få et skibs dagbok utlevert, om dertil finnes grunn.

Hvis derom fremsettes begjæring, blir senest innen to måneder efter mottagelsen dagboken å tilbakelevere rederiet, med mindre den av en eller annen grunn blir å forelegge retten.

Anvisning for føring av maskindagboken i stempelmaskindampskib. 9 novbr.

1. **Almindelige bestemmelser.** Maskindagboken føres av maskinmesteren som er ansvarlig for dens riktighet.

Boken skal føres ordentlig og tydelig og intet blad må utrives. Hvad en gang er innført må ikke raderes, overstrykes eller på annen måte gjøres uleselig; blir rettelse nødvendig bør den tilføies som anmerkning.

Alle optegnelser om mål og vekt skal, såvidt mulig, være i det metriske system og anføres med de ved anordning fastsatte forkortede betegnelser. Temperaturer angis efter Celsius' skala.

2. **Titelbladet** utfylles efter skjemaet. Under betegnelsen: «Hovedmaskiner, antall og type» anføres antallet av fremdrivningsmaskiner, maskintypen og fabrikantens navn.

Under betegnelsen: «Brenslets art og fyringsmåte» anføres, om der benyttes kull eller brennolje, hånd- eller mekanisk fyring, naturlig eller kunstig trekk og da hvilket system samt ved brennoljefyring: det anvendte oljefyringssystem.

Under betegnelsen: «Full beholdning av brensel» anføres ved kullfyring kullboksenes, ved oljefyring oljetankenes runninnhold. Hoved- og reservebeholdninger angis hver for sig.

3. **De daglige optegnelser** føres i de trykte skjemaer efter tidsfølgen, i havn for hvert døgn, i sjøen for hver vakt. Hvad der passerer på den enkelte vakt, kan av den vakthavende maskinist foreløbig optegnes i en kladdebok, men skal innføres i maskindagboken innen ettmålets slutt.

På de i skjemaet anviste steder nedskrives skibets navn samt reisens avgangs- og bestemmelsessted eller navnet på den red eller havn hvor skibet er, og for hvert ettmål år, måned, dag og dato.

Optegnelsene i rubrikkene 3—22 nedskrives minst ved slutningen av hver vakt og når forandring av nogen varighet finner sted. I rubrikkene for omdreining pr. vakt og forbruk nedskrives kun ved slutningen av hver vakt. Er det påkrevet å benytte flere rubrikker for føring av observasjoner, kan sådanne oplinjeres i anmerkningsrubrikken (23). Rubrikkene må gis tydelig navn.

I toskrueskib anføres de forskjellige observasjoner for begge maskiner i samme rubrikk, styrbords over babords.

I rubrikk 23 for «Anmerkninger, arbeider og tildragelser» anføres:

9 novbr. når der stikkes fyr, når dampen er oppe, når maskinen settes i gang eller stoppes, og når der slukkes av, eller fyrene benkes; når kjelene skummes, tømmes, renses, undersøkes og påfylles vann samt arten av påfylt vann; når og hvormeget soda eller andre kjemikalier tilsettes kjelevannet;
når kondensatorer, fødevanns-forvarmere og filtre efterses og renses; ved oljefyring: når forvarmere og filtre efterses og renses samt når utfeldningstanker skiftes og påfylles;
når evaporatorer settes til eller fra, samt når de renses;
når hurtiglukkende ventiler o. l. prøves;
når ballasttanker fylles og tømmes;
når hylsesmøringen er eftersett;
alle mangler, feil og havarier ved kjeler og maskiner samt hvad der foretas for å avhjelpe dem;
enhver begynnende selvopvarmning av kullene, samt hvad der foretas for å undgå selvantendelse;
antall fyrganger rengjort eller brennere innskiftet på vakten;
alt hvad der forøvrig måtte forefalle ved maskineriet, derunder innbefattet alle hjelpemaskiner (drivmaskiner, pumper, spill, lys- og styremaskiner osv.), alle tanker og øvrig tilbehør og hvilke arbeider der foretas til dets vedlikehold.

Har skibet donkeykjeler, noteres tiden, når dampen tas op på dem, når der slukkes av, når der foretas eftersyn ved dem og forøvrig alt, hvad der kan tjene til oplysning angående dem.

I denne anmerkningsrubrikk må også optegnes alle forhold vedrørende maskinbemanningen.

Tiden for kjelene og evaporatoren i bruk, hovedmaskiner, dynamoer og frysemaskiner i gang samt beholdningen og hele forbruket av kull (brennolje) og smøreolje opsummeres på de dertil bestemte skjemaer for «Sammendrag m. v.» og «Beholdning» ved hvert ettmåls slutning. I beholdningsskjemaet anføres også den i vedkommende ettmål mottatte brennoljes flampunkt og i sammendragsskjemaet saltholdigheten av kjelevannet i hoved- og donkeykjeler. Brukes salt føde- eller spedevann nedskrives saltholdigheten minst 2 ganger i ettmålet; brukes fersk eller destillert føde- eller spedevann nedskrives den minst 1 gang i ettmålet. Ved angivelse av saltholdigheten opføres alltid den høieste grad, som er observert. I skjemaet for «Ballast-tanker» anføres, hvor mange tonn der er fylt eller lenset i ettmålet.

Enn videre optegnes i de dertil bestemte rubrikker for «Temperatur» temperaturen kl. 12 M.D. i maskin- og fyrrummene samt av luften (på dekket i skyggen). Det samme gjel-

der for kullboksene, for hvilke alltid opføres den høieste obser- 9 novbr.
verte temperatur.

Er skibet i havn eller til ankers kan flere døgn innføres på samme side tvers over hele skjemaet, men de må være tydelig adskilt fra hverandre og hver dag — som da regnes fra midnatt til midnatt — må ha navn og datum til overskrift (anført i rubrikk 1). Nederst på siden opsummeres da tiden for kjelene i bruk samt kull- (brennolje-) og smøreoljeforbruket i alle de døgn som er opført på den hele side.

I den dertil bestemte rubrikk anføres vakthavende maskinists navn og hver side attesteres av maskinmesteren. Minst en gang hver uke skal føreren påtegne at han har eftersett maskindagboken og anføre datoen herfor.

(Merk! **Den høire halvpart av dette skjema er inntatt på side 454 og 455.**)

År

19..... Maskindagbok for stempelmaskindampskibet.....

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Måned	Klokkeslett	Damptrykk (kg./cm.² eller lbs/□″)					Vakum (cm. eller tom.)	Barometerstand (mm. eller tom.)	Fylling i H.T. cylinder	Omdreining pr.		Temperatur (C°)					Ved oljefyring		Lufttrykk (kunstig trekk)
		Hovedkjeler	H.T. slideskap	M.T. I slideskap	M.T. II slideskap	L.T. slideskap				Min.	Vakt	Damp efter overheter	Sjøvannet	Cirkv. utløp	Fødevann / Før og efter forvarmer		Trykk i oljeledn.	Temp. av oljen	
M.D.																			
..... dag																			
den																			
	4																		
E.M.																			
	8																		
M.N.	12																		

..... dag den																				
	4																			
F.M.																				
	8																			
M.D.	12																			

Sammendrag av antall timer i bruk og angivelse av saltholdighet.

	Siden siste avgangssted						Siden siste rengjøring					
	Hoved-maskiner	Dynamoer		Frysemaskiner		Evaporator	Kjeler					
		Nr. 1	Nr. 2	Nr. 1	Nr. 2		Nr. 1	Nr. 2	Nr. 3	Nr. 4	Donkey	
Igår middag .												
I dette ettmål												
Idag middag .												
Saltholdighet												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	

Temperatur.

Temperatur kl. 12 M.D.	
I kullbokser	
I maskinrum	
I fyrrum	
Av luften (på dekk)	
13	14

(Merk! **Dette skjema er den høire halvpart av det som er inntatt på side 452 og 453.**)

på reise fra ..... til .....

beliggende i .....

21	22	23	24
Forbruk			
Kull eller olje (tonn)	Maskinolje (kg.)	Anmerkninger, arbeider og tildragelser.	Vakthavende maskinist

Beholdninger.

Den idag mottatte brenn-oljes flampunkt er.....	Brennsel (Kull eller olje i kg.)	Smøreolje (kg.)	
		Maskinolje	Cylinderolje
Beholdning igår M.D. . .			
I dette ettmål forbrukt .			
Tilbake idag M.D.			
I dette ettmål mottatt . .			
Beholdning idag M.D. . .			
15	16	17	18

Ballast-tanker (tankenes nr. regnet forenfra og styrbord).

Tanker	For-pigg	Nr. 1	Nr. 2	Nr. 3	Nr. 4	Nr. 5	Nr. 6	Akter-pigg	Dyp-tank
Fylt (i tonn)									
Lenset (i tonn)									
19	20	21	22	23	24	25	26	27	28

maskinmester.

9 novbr.

9 novbr.

Denne protokoll som inneholder ..... paginerte, gjennemdragne og forseglede blade, autoriseres herved som dagbok for

..... av .....

Kjenningssignal .....

..... den ..... 19 .....

.....

Skjema II. 9 novbr.

Maskindagbok

for

Turbindampskibet .....
Kjenningssignal .....
Brutto reg. tonn .....
Maskinbesetningens størrelse .....

Hovedturbiner, antall og type	Sikkerhetsventilene er regulert til .....
.....	Hovedkjelenes samlede ristflate .....
.....	—»— heteflate .....
Samlede akselhestekraft	—»— overheteflate .....
Tilsvarende omdr. pr. min. av hovedturbiner	Donkeykjeler, antall og type .....
Forholdet mell. turbinenes og propellenes omdr.	.....
Propellenes diameter	Sikkerhetsventilene er regulert til .....
» stigning	Elektriske anlegg, antall dynamoer .....
Samlede akselhestekraft for gang akterover	Elektriske anlegg, samlet strømstyrke ..... amp.
Brenslets art og fyringsmåte	Elektriske anlegg, spenning til belysning ..... volt
.....	Elektriske anlegg, spenning til
Full beholdning av brensel	motorer ..... volt
Vannballast i dobbelbunnen i tonn	Manometrene er inndelt i .....
Vannballast i pigger og dyptanker i tonn	Vakummetrene —»— .....
Hovedkjeler, antall og type	Saliometret —»— .....
.....	Lufttrykkmålerne —»— .....
.....	Manometer nr. 1 viser trykket i .....
	» » 2 —»— .....
	» » 3 —»— .....

Denne maskindagbok inneholder ..... folierte blade.
Den er påbegynt den .....
og sluttet den .....

9 novbr. **Ved kongelig resolusjon av 9 novbr. 1923 er det i henhold til lov om sjøfarten av 20 juli 1893 § 35 bestemt:**

1) Maskindagbøker som skal føres på norske dampskib med turbinmaskin i utenriksk fart skal innrettes overensstemmende med vedlagte regler med tilføiet formular.
2) Forpliktelsen til å innrette maskindagbøker efter de i post 1 omhandlede regler skal tre i kraft fra 1 juli 1924. Dagbøker som er innrettet efter kongelig resolusjon av 10 juli 1894 og autorisert før 1 juli 1924 tillates benyttet inntil de er utskrevet.
3) Dagbøkene blir i Norge å autorisere av tollvesenet og i utlandet av konsulene.

Regler for innredning av maskindagbøker for turbindampskib.

Dagbøkene skal i innbundet stand ha et format av 26 × 37 cm. I skjemaet for de daglige optegnelser skal de enkelte rubrikker minst ha følgende størrelse:

Høiden av rubrikken for overskrift 3,5 cm.

Mellem de vannrette linjer under skjemaets overskrift skal avstanden være 1 cm.

Bredden av hver rubrikk skal være:

nr.	2—22, 24—26 og 28—29 . .	1 cm.
»	23 og 27	2 »
»	1 og 31	4 »
»	30	10 »

I rubrikkene for sammendrag, temperatur og beholdninger skal avstanden mellem de vannrette linjer som avgrenser innførselsrubrikkene være 0,85 cm.

Bredden av de enkelte rubrikker skal være:

nr.	20—28	1 cm.
»	2—12 og 14.	1,5 »
»	17, 18 og 19	2 »
»	1	2,5 »
»	16	3 »
»	13	3,5 »
»	15	5 »

Av skjemaet for de daglige optegnelser skal der i hver dagbok være 183 blade.

Disse dagbøker skal være innbundet i sterkt bind.

Lovbestemmelser om maskindagbokens føring. 9 novbr.

1. Lov om sjøfarten av 20 juli 1893.

§ 35.

På ethvert skib, som går i utenriksk fart skal der føres: en dagbok (journal) og på dampskib derhos som tillegg til denne en særskilt maskindagbok.

— — — — — — — — — —

Nærmere regler om disse bøkers innretning og autorisasjon fastsettes av kongen.

— — — — — — — — — —

§ 36.

Dagboken føres av skibsføreren eller av styrmannen under skibsførerens tilsyn og medansvar; maskindagboken føres av maskinmesteren, likeledes under skibsførerens tilsyn. Bøkene føres efter tidsfølgen, i havn for hvert døgn, i sjøen for hver vakt. Hvad der passerer på den enkelte vakt kan foreløbig optegnes på en kladd, men skal innføres innen ettmålets ende.

Bøkene bør føres ordentlig og tydelig. Hvad engang er innført, må ikke raderes, overstrykes eller på annen måte gjøres uleselig; blir rettelse nødvendig, bør den tilføies som anmerkning.

§ 37.

— — — — — — — — — —

I maskindagboken innføres skibets forråd av kull og andre maskinfornødenheter ved avgang fra havn, kullforbruket pr. døgn og iøvrig alt, som vedrører maskinen, dens gang og pasning. — — — — — — —

§ 38.

Når en dagbok er utskrevet eller av annen grunn ikke lenger kan brukes, har skibsføreren å sørge for ny bok og for dennes autorisasjon. I den gamle skal da anmerkes, at ny bok er blitt autorisert, og når dette er skjedd. Kan den eldre dagbok ikke bringes tilstede, skal grunnen dertil oplyses og anføres i den nye. — — — — — — —

§ 39.

Enhver, som påviser en rettlig interesse, kan forlange adgang til å bli bekjent med dagbøkenes innhold. De bør, når de er utskrevet, opbevares minst to år efter reisens slutning og, hvis der for retten er reist sak vedrørende reisen, inntil sakens endelige utgang. — — — — — — — — — — —

§ 40.

Inntreffer på innladnings- eller lossested eller under reisen nogen begivenhet, som medfører skade av nogen betydning på

9 novbr. skib eller ladning, eller som med grunn kan formodes å ha sådan skade til følge, eller er nogen av de ombordværende ved ulykkestilfelle omkommet, eller er der ved sammenstøt tilføiet annet skib skade eller ulykker av den anførte beskaffenhet, skal skibsføreren avgi sjøforklaring.

Her i riket har han innen utløpet av næste dag, efterat ulykken fant sted eller opdagedes, å gjøre anmeldelse til rettens formann; er begivenheten inntruffet på sjøen, regnes fristen fra skibets eller de skibbrudnes ankomst til red eller havn. Ved anmeldelsen skal der innleveres en ordrett utskrift av, hvad dagboken inneholder om det forefalne, eller, hvis dagbok ikke er ført, eller den er gått tapt, en skriftlig fremstilling av begivenheten og derhos en fortegnelse over skibets mannskap og andre personer, som antas å kunne gi oplysning i saken, samt om mulig en angivelse av de i saken interesserte personer og deres befullmektigede. Rettens formann berammer derefter rettsmøte til optagelse av forklaring og foretar det videre fornødne i den anledning. Skibsføreren har å medbringe dagbøkene til rettsmøtet.

Utenfor riket har skibsføreren snarest mulig å avgi sjøforklaring for den myndighet under hvem sådanne forretninger på stedet henhører, eller for den norske konsul, dersom forklaring for ham kan avgis med en for øiemedet tilstrekkelig rettsvirkning. I ethvert tilfelle skal konsulen betimelig varsles til forretningen, og dagbøkene forevises for ham og av ham påtegnes.

§ 43.

Kommer skibet i havsnød, er skibsføreren pliktig til å gjøre alt, hvad der står i hans makt for dets bevaring og må ikke forlate det, så lenge der kan være håp om dets redning. Er redning umulig, og faren så truende, at han nødsages til å forlate skibet, påligger det ham i særdeleshet å sørge for å bringe dagbøkene og skibspapirene i sikkerhet; han bør derhos dra omsorg for bergning av skib og gods og søke å skaffe fornøden bistand dertil. — — — —

---

2. Sjømannsloven av 16 februar 1923.

§ 47, 3. ledd.

Maskinisten fører maskindagboken og er ansvarlig for dens riktighet.

---

3. Almindelig borgerlig straffelov av 22 mai 1902. 9 novbr.

§ 316.

Har en skibsfører, styrmann eller skibsmaskinist gjort eller tillatt, at der er gjort nogen usann anførsel i dagbok eller annen optegnelse, der i henhold til lovens påbud føres av ham eller under hans opsyn, straffes han med fengsel inntil 2 år. Under særdeles formildende omstendigheter kan bøter anvendes.

§ 421.

Undlater en skibsfører, styrmann eller maskinist på norsk skib, hvad der med hensyn til førelsen av dagbok eller annen optegnelse eller sammes opbevaring eller innlevering er påbudt, straffes han med bøter eller med fengsel inntil 2 måneder.

---

4. Lov om statskontroll med skibs sjødyktighet av 9 juni 1903 med senere tilleggslover.

§ 53.

I de i sjøfartsloven §§ 35—40 omhandlede dagbøker skal nøiaktig redegjøres for ethvert forhold, som kan ha interesse for tilsynet.

Tilsynet har til enhver tid adgang til på forlangende å få et skibs dagbok utlevert, om dertil finnes grunn.

Hvis derom fremsettes begjæring, blir senest innen to måneder efter mottagelsen dagboken å tilbakelevere rederiet, med mindre den av en eller annen grunn blir å forelegge retten.

Anvisning for føring av maskindagboken i turbindampskib.

1. **Almindelige bestemmelser.** Maskindagboken føres av maskinmesteren som er ansvarlig for dens riktighet.

Boken skal føres ordentlig og tydelig og intet blad må utrives. Hvad en gang er innført må ikke raderes, overstrykes eller på annen måte gjøres uleselig; blir rettelse nødvendig bør den tilføies som anmerkning.

Alle optegnelser om mål og vekt skal, såvidt mulig, være i det metriske system og anføres med de ved anordning fastsatte forkortede betegnelser. Temperaturer angis efter Celcius' skala.

2. **Titelbladet** utfylles efter skjemaet. Under betegnelsen: »Hovedturbiner, antall og type« anføres antallet av fremdrivningsturbiner for forover og akterover, turbintypen, fabrikantens navn og kraftoverførselsmåten.

9 novbr. Under betegnelsen: »Brenslets art og fyringsmåte« anføres om der benyttes kull eller brenselolje, hånd- eller mekanisk fyring, naturlig eller kunstig trekk og da hvilket system samt ved oljefyring: det anvendte oljefyringssystem.

Under betegnelsen: »Full beholdning av brensel« anføres ved kullfyring boksenes, ved oljefyring oljetankenes ruminnhold. Hoved- og reservebeholdninger angis hver for sig.

3. **De daglige optegnelser** føres i de trykte skjemaer efter tidsfølgen, i havn for hvert døgn, i sjøen for hver vakt. Hvad der passerer på den enkelte vakt kan av den vakthavende maskinist foreløbig optegnes i en kladdebok, men skal innføres i maskindagboken innen ettmålets slutt.

På de i skjemaet anviste steder nedskrives skibets navn samt reisens avgangs- og bestemmelsessted eller navnet på den red eller havn hvor skibet er, og for hvert ettmål år, måned, dag og dato.

Optegnelsene i rubrikkene 3—29 nedskrives minst ved slutningen av hver vakt og når forandring av nogen varighet finner sted.

I rubrikkene for omdreining pr. vakt og forbruk nedskrives kun ved slutningen av hver vakt. Rubrikkene for smøreoljetrykket er gitt nummer istedenfor navn. På manometrene skal anbringes skilter med tilsvarende nummer. Disse nummer samt hvad manometrene viser trykket i, skal angis foran i dagboken på titelbladet. Er det påkrevet å benytte flere rubrikker med nummer kan disse oplinjeres i anmerkningsrubrikken (30). Likedan forholdes om der ønskes rubrikker for føring av temperaturen i de forskjellige lagre. Lagrene gis da tilsvarende nummer.

I toskrueskib anføres de forskjellige observasjoner for begge maskiner i samme rubrikk, styrbords over babords.

I rubrikk 30 for »Anmerkninger, arbeider og tildragelser« anføres:

når der stikkes fyr, når dampen er oppe, når maskinen settes i gang eller stoppes, og når der slukkes av, eller fyrene benkes; når kjelene skummes, tømmes, renses, undersøkes og påfylles vann samt arten av påfylt vann; når og hvormeget soda eller andre kjemikalier tilsettes kjelevannet;

når kondensatorer, fødevanns-forvarmere og filtre efterses og renses; ved oljefyring: når forvarmere og filtre efterses og renses samt når utfeldningstanker skiftes og påfylles;

når evaporatorer settes til eller fra, samt når de renses;

når hurtiglukkende ventiler o. l. prøves;

når ballasttanker fylles og tømmes;

når hylsesmøringen er eftersett;

alle mangler, feil og havarier ved kjeler og maskiner, samt hvad der foretas for å avhjelpe dem; 9 novbr.
enhver begynnende selvopvarmning av kullene, samt hvad der er foretatt for å undgå selvantendelse;
antall fyrganger rengjort eller brennere innskiftet på vakten;
alt hvad der forøvrig måtte forefalle ved maskineriet, derunder innbefattet alle hjelpemaskiner (drivmaskiner, pumper, spill, lys- og styremaskiner o. s. v.), oljetanker og øvrig tilbehør og hvilke arbeider der foretas til dets vedlikeholdelse.

Har skibet donkeykjeler, noteres tiden, når de fyres op og den tid de har vært i bruk, når der foretas eftersyn av dem og forøvrig alt, hvad der kan tjene til oplysning angående dem.

I denne anmerkningsrubrikk må også optegnes alle forhold vedrørende maskinbemanningen.

Tiden for kjelene og evaporatoren i bruk, hovedmaskiner, dynamoer og frysemaskiner i gang samt beholdningen og hele forbruket av kull (brennolje) og maskinolje opsummeres på de dertil bestemte skjemaer for »Sammendrag m. v.« og »Beholdninger« ved hvert ettmåls slutning. I beholdningsskjemaet anføres også den i vedkommende ettmål mottatte brennoljes flampunkt og i sammendragsskjemaet saltholdigheten av kjelevannet i hoved- og donkeykjeler. Brukes salt føde- eller spedevann nedskrives saltholdigheten minst 2 ganger i ettmålet; brukes ferskt eller destillert føde- eller spedevann nedskrives den minst 1 gang i ettmålet. Ved angivelse av saltholdigheten opføres alltid den høieste grad som er observert. I skjemaet for »Ballast-tanker« anføres hvormange tonn der er fylt eller lenset i ettmålet.

Enn videre optegnes i de dertil bestemte rubrikker for »Temperatur« temperaturen kl. 12 M.D. i maskin- og fyrrummene samt av luften (på dekket i skyggen). For kullbokser opføres alltid den høieste observerte temperatur.

Er skibet i havn eller til ankers kan flere døgn innføres på samme side tvers over hele skjemaet, men de må være tydelig adskilt fra hverandre, og hver dag — som da regnes fra midnatt til midnatt — må ha navn og datum til overskrift (anført i rubrikk 1). Nederst på siden opsummeres da tiden for kjelene i bruk samt kull- (brennolje-) og maskinoljeforbruket i alle de døgn som er opført på den hele side.

I den dertil bestemte rubrikk anføres vakthavende maskinists navn og hver side attesteres av maskinmesteren. Minst en gang hver uke skal føreren påtegne, at han har eftersett maskindagboken, og anføre datoen herfor.

(Merk! **Den høire halvpart av dette skjema er inntatt på side 466 og 467.**)

År.
19.....

Maskindagbok for turbindampskibet.....

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
Måned ..... M.D.	Klokkeslett	Trykk (kg./cm.² eller lbs/□″)							Vakuum (cm. eller tom.)	Barometerstand (mm. eller tom.)	Antall dampkanaler åpne	Temperatur (C°)								
		Damp				Smøreolje						Damp				Smøreolje			Fødevann	
						Manometer														
		Hovedkjeler	H. T.	M. T.	L. T.	Nr. 1	Nr. 2	Nr. 3				Efter overheter	Efter manøver-ventil	Sjøvannet	Cirkv. utløp	Tilgang	Avgang	Gearkasse	Før og efter forvarmer	
.....dag																				
den																				
	4																			
E. M.																				
	8																			
M. N.	12																			
.....dag																				
den																				
	4																			

F. M.																								
	8																							
M. D.	12																							

Sammendrag av antall timer i bruk og angivelse av saltholdighet.

	Siden siste avgangssted					Siden sidste rengjøring						
	Hoved-maskiner	Dynamoer		Frysemaskiner		Eva-porator	Kjeler					
		Nr. 1	Nr. 2	Nr. 1	Nr. 2		Nr. 1	Nr. 2	Nr. 3	Nr. 4	Donkey	
Igår middag												
I dette ettmål												
Idag middag												
Salholdighet												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	

Temperatur.

Temperatur kl. 12 M.D.	
I kullbokser	
I maskinrum	
I fyrrum	
Av luften (på dekk) . . .	
13	14

9 novbr.

(Merk! **Dette skjema er den høire halvpart av det som er inntatt på side 464 og 465.**)

på reise fra ..... til .....

beliggende i .....

22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
Omdr. av propellere pr.		Lufttrykk (kunstig trekk)	Ved oljefyring		Forbruk			Anmerkninger, arbeider og tildragelser	Vakthavende maskinist
Min.	Vakt		Trykk i oljeledn.	Temp. av oljen	Kull eller olje (tonn)	Maskinolje (kg.)	Turbinolje (kg.)		

Beholdninger.

Den idag mottatte brennoljes flampunkt er	Brensel (kull eller olje i kg.)	Smøreolje (kg.)	
		Maskinolje	Cylinder-olje
Beholdning igår . . .			
I dette ettmål forbrukt .			
Tilbake idag M.D. . .			
I dette ettmåll mottatt .			
Beholdning idag M. D. .			
15	16	17	18

Ballast-tanker (tankenes nr. regnet forenfra og styrbord).

Tanker	For-pigg	Nr. 1	Nr. 2	Nr. 3	Nr. 4	Nr. 5	Nr. 6	Akter-pigg	Dyp-tank
Fylt (i tonn) . . .									
Lenset (i tonn) . .									
19	20	21	22	23	24	25	26	27	28

maskinmester

9 novbr.

Denne protokoll som inneholder.....paginerte, gjennemdragne og forseglede blade, autoriseres herved som dagbok for

..... av .....

Kjenningssignal.....

.....den ..... 19.....

.....

Skjema III. 9 novbr.

Maskindagbok

for

Motorskibet .....

Kjenningssignal .....

Brutto reg. tonn .....

Maskinbesetningens størrelse .....

Hovedmotor, antall og type .....

.....

Cylindre, antall til hver hovedmotor .....

Cylindre, diameter .....

Stempelslag .....

Hovedmotorenes samlede H.K., effektive .....

Hovedmotorenes samlede H.K. indicerte .....

Hovedmotorenes tilsvarende omdreining pr. min. .....

Propellenes diam. .....

—«— stigning .....

Full beholdning av brennolje .....

Donkeykjeler, antall og type .....

.....

.....

Sikkerhetsventilene er regulert til .....

Brenslets art og fyringsmåte .....

Vannballast i dobbelbunnen i tonn .....

Vannballast i pigger og dyptanker i tonn .....

Hjelpemotorer

Motor nr. . . .				
Type				
Cylindre, antall .				
— diameter				
Stempelslag . . .				
Effektiv H. K. .				
Omdr. pr. minut .				
Trekker				

Elektriske anlegg, antall dynamoer .....

Elektriske anlegg, samlet strømstyrke .....amp.

Elektriske anlegg, spenning til belysning .....volt

Elektriske anlegg, spenning til motorer .....volt

Manometrene er inndelt i .....

Saliometret er inndelt i .....

Denne maskinbok inneholder .....folierte blade.

Den er påbegynt den .....

og sluttet den .....

9 novbr. **Ved kongelig resolusjon av 9 november 1923 er det i henhold til lov om sjøfarten av 20 juli 1893 § 35 bestemt:**

1) Maskindagbøker som skal føres på norske motorskib i utenriksk fart skal innrettes overensstemmende med vedlagte regler med tilføiet formular.
2) Forpliktelsen til å innrette maskindagbøker efter de i post 1 omhandlede regler skal tre i kraft fra 1 juli 1924. Dagbøker som er innrettet efter kongelig resolusjon av 10 juli 1894 autorisert før 1 juli 1924 tillates benyttet inntil de er utskrevet.
3) Dagbøkene blir i Norge å autorisere av tollvesenet og i utlandet av konsulene.

Regler for innredning av maskindagbøker for motorskib.

Dagbøkene skal i innbundet stand ha et format av 26 × 37 cm. I skjemaet for de daglige optegnelser skal de enkelte rubrikker minst ha følgende størrelse:

Høiden av rubrikken for overskriften 3,5 cm.

Mellem alle vannrette linjer under skjemaets overskrift skal avstanden være 1 cm.

Bredden av hver rubrikk skal være:

nr. 2—18 og 21—22	1 cm.
» 20	1,5 »
» 19	2 »
» 1 og 24	4 »
» 23	15,5 »

I rubrikkene for sammendrag, temperatur og beholdninger skal avstanden mellem de vannrette linjer som avgrenser innførselsrubrikkene være 0,85 cm.

Bredden av de enkelte rubrikker skal være:

nr. 18 og 22—30	1 cm.
» 2—12, 14, 17—19 og 20	1,5 »
» 16 og 21	2 »
» 1	2,5 »
» 13	3,5 »
» 15	5 »

Av skjemaet for de daglige optegnelser skal der i hver dagbok være 183 blade.

Disse dagbøker skal være innbundet i sterkt bind.

Lovbestemmelser om maskindagbokens føring. 9 novbr.

1. Lov om sjøfarten av 20 juli 1893.

§ 35.

På ethvert skib, som går i utenriksk fart, skal der føres: en dagbok (journal) og på dampskib derhos som tillegg til denne en særskilt maskindagbok.

— — — — — —

Nærmere regler om disse bøkers innretning og autorisasjon fastsettes av kongen.

— — — — — —

§ 36.

Dagboken føres av skibsføreren eller av styrmannen under skibsførerens tilsyn og medansvar; maskindagboken føres av maskinmesteren, likeledes under skibsførerens tilsyn. Bøkene føres efter tidsfølgen, i havn for hvert døgn, i sjøen for hver vakt. Hvad der passerer på den enkelte vakt kan foreløbig optegnes på en kladd, men skal innføres innen ettmålets ende.

Bøkene bør føres ordentlig og tydelig. Hvad engang er innført, må ikke raderes, overstrykes eller på annen måte gjøres uleselig; blir rettelse nødvendig, bør den tilføies som anmerkning.

§ 37.

— — — — — —

I maskindagboken innføres skibets forråd av kull og andre maskinfornødenheter ved avgang fra havn, kullforbruket pr. døgn og iøvrig alt, som vedrører maskinen, dens gang og pasning. — — — — — —

§ 38.

Når en dagbok er utskrevet eller av annen grunn ikke lenger kan brukes, har skibsføreren å sørge for ny bok og for dennes autorisasjon. I den gamle skal da anmerkes, at ny bok er blitt autorisert, og når dette er skjedd. Kan den eldre dagbok ikke bringes tilstede, skal grunnen dertil oplyses og anføres i den nye. — — — — — —

§ 39.

Enhver, som påviser en rettlig interesse, kan forlange adgang til å bli bekjent med dagbøkenes innhold. De bør, når de er utskrevet, opbevares minst to år efter reisens slutning og, hvis der for retten er reist sak vedrørende reisen, inntil sakens endelige utgang. — — — — — —

9 novbr.

§ 40.

Inntreffer på innladnings- eller lossested eller under reisen nogen begivenhet, som medfører skade av nogen betydning på skib eller ladning, eller som med grunn kan formodes å ha sådan til følge, eller er nogen av de ombordværende ved ulykkestilfelle omkommet, eller er der ved sammenstøt tilføiet annet skib skade eller ulykker av den anførte beskaffenhet, skal skibsføreren avgi sjøforklaring.

Her i riket har han innen utløpet av næste dag, efterat ulykken fant sted eller opdagedes, å gjøre anmeldelse til rettens formann; er begivenheten inntruffet på sjøen, regnes fristen fra skibets eller de skibbrudnes ankomst til red eller havn. Ved anmeldelsen skal der innleveres en ordrett utskrift av, hvad dagboken inneholder om det forefalne, eller, hvis dagbok ikke er ført, eller den er gått tapt, en skriftlig fremstilling av begivenheten og derhos en fortegnelse over skibets mannskap og andre personer, som antas å kunne gi oplysning i saken, samt om mulig en angivelse av de i saken interesserte personer og deres befullmektigede. Rettens formann berammer derefter rettsmøte til optagelse av forklaring og foretar det videre fornødne i den anledning. Skibsføreren har å medbringe dagbøkene til rettsmøtet.

Utenfor riket har skibsføreren snarest mulig å avgi sjøforklaring for den myndighet under hvem sådanne forretninger på stedet henhører, eller for den norske konsul, dersom forklaring for ham kan avgis med en for øiemedet tilstrekkelig rettsvirkning. I ethvert tilfelle skal konsulen betimelig varsles til forretningen, og dagbøkene forevises for ham og av ham påtegnes.

§ 43.

Kommer skibet i havsnød, er skibsføreren pliktig til å gjøre alt, hvad der står i hans makt for dets bevaring og må ikke forlate det, så lenge der kan være håp om dets redning. Er redning umulig, og faren så truende, at han nødsages til å forlate skibet, påligger det ham i særdeleshet å sørge for å bringe dagbøkene og skibspapirene i sikkerhet; han bør derhos dra omsorg for bergning av skib og gods og søke å skaffe fornøden bistand dertil. — — — — — —

---

2. Sjømannsloven av 16 februar 1923.

§ 47, 3. ledd.

Maskinisten fører maskindagboken og er ansvarlig for dens riktighet.

---

3. Almindelig borgerlig straffelov av 22 mai 1902. 9 novbr.

§ 316.

Har en skibsfører, styrmann eller skibsmaskinist gjort eller tillatt, at der er gjort nogen usann anførsel i dagbok eller annen optegnelse, der i henhold til lovens påbud føres av ham eller under hans opsyn, straffes han med fengsel inntil 2 år. Under særdeles formildende omstendigheter kan bøter anvendes.

§ 421.

Undlater en skibsfører, styrmann eller maskinist på norsk skib hvad der med hensyn til førelsen av dagbok eller annen optegnelse eller sammes opbevaring eller innlevering er påbudt, straffes han med bøter eller med fengsel inntil 2 måneder.

---

4. Lov om statskontroll med skibs sjødyktighet av 9 juni 1903 med senere tilleggslover.

§ 53.

I de i sjøfartslovens §§ 35—40 omhandlede dagbøker skal nøiaktig redegjøres for ethvert forhold, som kan ha interesse for tilsynet.

Tilsynet har til enhver tid adgang til på forlangende å få et skibs dagbok utlevert, om dertil finnes grunn.

Hvis derom fremsettes begjæring, blir senest innen to måneder efter mottagelsen dagboken å tilbakelevere rederiet, medmindre den av en eller annen grunn blir å forelegge retten.

Anvisning for føring av maskindagboken i motorskib.

1. **Almindelige bestemmelser.** Maskindagboken føres av maskinmesteren som er ansvarlig for dens riktighet.

Boken skal føres ordentlig og tydelig og intet blad må utrives. Hvad en gang er innført må ikke raderes, overstrykes eller på annen måte gjøres uleselig; blir rettelse nødvendig bør den tilføies som anmerkning.

Alle optegnelser om mål og vekt skal, såvidt mulig, være i det metriske system og anføres med de ved anordning fastsatte forkortede betegnelser. Temperaturer angis efter Celsius' skala.

9 novbr. 2. **Titelbladet** utfylles efter skjemaet. Under betegnelsen: «Hovedmotorer, antall og type« anføres antallet av fremdrivningsmotorer, motortypen, eksplosjons- eller forbrenningsmotor, fir- eller totakt, fabrikantens navn og om styringsmåten av propellenes virkeretning.

Under betegnelsen: »Full beholdning av brennolje« anføres oljetankenes samlede ruminnhold. Hoved- og reservebeholdninger angis hver sig.

Under betegnelsen: »Donkeykjeler, brenslets art og fyringsmåte« anføres om der benyttes kull eller brennolje, og tillike det anvendte fyringssystem.

3. **De daglige optegnelser** føres i de trykte skjemaer efter tidsfølgen, i havn for hvert døgn, i sjøen for hver vakt. Hvad der passerer på den enkelte vakt kan av den vakthavende maskinist foreløbig optegnes i en kladdebok, men skal innføres i maskindagboken innen ettmålets slutt.

På de i skjemaet anviste steder nedskrives skibets navn samt reisens avgangs- og bestemmelsessted eller navnet på den red eller havn hvor skibet er og for hvert ettmåll år, måned, dag og dato.

Optegnelsene i rubrikkene 3—22 nedskrives minst ved slutningen av hver vakt, og når forandring av nogen varighet finner sted. I rubrikkene for omdreining pr. vakt og forbruk nedskrives kun ved slutningen av hver vakt. Temperaturen av avløpsgassen i cylinderne anføres i rubrikk nr. 15. Avviker temperaturen i en cylinder vesentlig fra gjennemsnittstemperaturen angis temperatur og cylindernummer i rubrikkene nr. 16 og 17. Er det påkrevet å benytte flere rubrikker for føring av observasjoner, kan sådanne oplinjeres i anmerkningsrubrikken (23). Rubrikkene må gis tydelig navn.

I toskrueskib anføres de forskjellige observasjoner for begge hovedmotorer i samme rubrikk, styrbords over babords.

I rubrikk 23 for »Anmerkninger, arbeider og tildragelser« anføres:

når klargjøring til gang påbegynnes, og når hoved- og hjelpemotorer settes i gang eller stoppes;
når smøreolje-kjølere og filtre efterses og renses;
når der skiftes, renses og påfylles utfeldnings- og brennoljetanker;
når ballasttanker fylles og tømmes;
når hylsesmøringen er eftersett;
alle mangler, feil og havarier ved hovedmotorer, hjelpekjeler og disses tilbehør, samt hvad der foretas for å avhjelpe dem;
alt hvad der forøvrig måtte forefalle ved maskineriet, derunder innbefattet alle hjelpemaskiner (hjelpemotorer, kompressorer,

pumper, spill, dynamoer, elektromotorer, styremaskiner o. s. v.), 9 novbr.
oljetanker og øvrig tilbehør og hvilke arbeider der foretas ved dets vedlikeholdelse.

Har skibet donkeykjeler, noteres tiden, når de fyres op og den tid de har vært i bruk, når der foretas eftersyn av dem og forøvrig alt, hvad der kan tjene til oplysning angående dem.

I denne anmerkningsrubrikk må også optegnes alle forhold vedrørende maskinbemanningen.

Tiden for hovedmotorer, hjelpemotorer, dynamoer og frysemaskiner i gang, for donkeykjeler i bruk samt beholdningen og hele forbruket av brenn- og smøreolje opsummeres på de dertil bestemte skjemaer for »Sammendrag m. v.« og »Beholdninger« ved hvert ettmåls slutning. I beholdningsskjemaet anføres også den i vedkommende ettmål mottatte brennoljes flampunkt. I sammendragsskjemaet anføres saltholdigheten av kjelevannet i donkeykjelene, sålenge de er i bruk. Brukes salt føde- eller spedevann nedskrives saltholdigheten minst 2 ganger i ettmålet; brukes fersk eller destillert føde- eller spedevann nedskrives saltholdigheten minst 1 gang i ettmålet. Ved angivelse av saltholdigheten opføres alltid den høieste grad, som er observert. I skjemaet for »Ballast-tanker« anføres, hvormange tonn der er fylt eller lenset i ettmålet.

Enn videre optegnes i dertil bestemte rubrikker om »Temperatur« temperaturen kl. 12 M. D. i maskinrum, i donkeykjelerum (såfremt disse er anbragt i særskilt rum og kun når disse benyttes), i tunneler samt av luften (på dekket i skyggen).

Er skibet i havn eller til ankers kan flere døgn innføres på samme side tvers over hele skjemaet, men de må være tydelig adskilt fra hverandre, og hver dag — som da regnes fra midnatt til midnatt — må ha navn og datum til overskrift (anført i rubrikk 1). Nederst på siden opsummeres da tiden for donkeykjelene i bruk samt brenn- og smøreoljeforbruket og eventuelt kullforbruket i alle de døgn som er opført på den hele side.

I den dertil bestemte rubrikk anføres vakthavende maskinists navn og hver side attesteres av maskinmesteren. Minst en gang hver uke skal føreren påtegne, at han har eftersett maskindagboken, og anføre datoen herfor.

(Merk! **Den heire halvpart av dette skjema er inntatt på side 478 og 479.**)

År 19.....

Maskindagbok for motorskibet.....

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Måned	Klokkeslett	Trykk (kg./cm.^{2} eller lbs□″)						Temperatur (C°)									Omdreining pr.	
		Trykkluft		Kompressor cyl.		Kjølevann ved tilgang	Smøreolje ved tilgang	Innblesn.luft efter siste luftkjøler	Sjøvannet	Cylinderkjøle-vann v. avgang	Stempelkjøle-middel v. avgang	Smøreolje ved tilgang	Smøreolje ved avgang	Avløpsgass			Min.	Vakt
		Til innblesning	Til igangsetning	M. T	L. T.													
M.D.																		
..... dag																		
den																		
	4																	
E.M.																		
	8																	
M.N.	12																	

..... dag

den .....

	4																					
F.M.																						
	8																					
M.D.	12																					

Sammendrag av antall timer i bruk og angivelse av saltholdighet.

	Siden sidste avgangssted									Donkey-kjeler	
	Hoved-motorer	Hjelpemotorer			Dynamoer			Frysemask.		Siden siste rengjør.	Saltholdighet
		Nr. 1	Nr. 2	Nr. 3	Nr. 1	Nr. 2	Nr. 3	Nr. 1	Nr. 2		
I går middag											
I dette ettmål											
I dag middag											
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Temperatur.

Temperatur kl. 12 M.D.	
I maskinrum . . .	
I donkeykjelerum . .	
I tunneler	
Av luften (på dekk) .	
13	14

9 novbr.

(Merk! **Dette skjema er den høire halvpart av det som er inntatt på side 476 og 477.**)

på reise fra ..... til .....

beliggende i .....

20	21	22	23	
Forbruk (kg.)				
Brennolje	Maskinolje	Cylinderolje	Anmerkninger, arbeider og tildragelser	Vakthavende maskinist

Beholdning.

Den idag mottatte brennoljes og solaroljes flampunkt er ——	Brenn-olje (kg.)	Solar-olje (kg.)	Kull (kg.)	Smøreolje (kg.	
				Mask.-olje	Cylinderolje
Beholdning igår M.D. .					
I dette ettmål forbrukt . .					
Tilbake idag M.D.					
I dette ettmål mottatt . .					
Beholdning idag M D. . .					
15	16	17	18	19	20

Ballast-tanker (tankenes nr. regnet forenfra og styrbord).

Tanker	For-pigg	Nr. 1	Nr. 2	Nr. 3	Nr. 4	Nr. 5	Nr. 6	Akter-pigg	Dyptank
Fylt (i tonn)									
Lenset (i tonn)									
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30

maskinmester

9 novbr. Denne protokoll som inneholder ..... paginerte, gjennemdragne og forseglede blade, autoriseres herved som dagbok for

..... av .....

Kjenningssignal .....

..... den ..... 19 .....

9 novbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved Kirke og Undervisningsdepartementet bemyndiges til å nedsette en komite til behandling av spørsmaalet om oprettelse av et medisinsk fakultet i Bergen og dets samarbeide med Universitetet om lægenes utdannelse.

9 novbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved Justisdepartementet bemyndiges til, i henhold til § 10 i lov om anmeldelse av reisende og fremmede av 4. mai 1901, å tilstede den som i medhold av nevnte lov er utvist av riket, adgang til landet.

9 novbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmes:

I Med hjemmel av § 2 i lov om pensjonsordning for statens tjenestemenn av 20. april 1917, jfr. Stortingets beslutning av 22 juli 1921 og kongelig resolusjon av 28. juli s. å. samt § 2 i lov om Statens Pensjonskasse av 28 juli 1921, bestemmes, at innlemmelsen i Statens Pensjonskasse av forretningsføreren og andre faste tjenestemenn ved Bergen kretssykekasse trer i kraft fra og med 1. juli 1923 å regne forsåvidt angår innehavere av stillinger som tidligere har vært innlemmet i Bergen kommunale pensjonskasse.

II. Den av Departementet for Sociale Saker med Bergen kommunale pensjonskasse sluttede avtale om innlemmelse i Statens Pensjonskasse av tjenestemenn i de under I nevnte stillinger og om disse tjenestemenns uttreden av Bergen kommunale pensjonskasse godkjennes.

9 novbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved der med hjemmel av lov av 28. juli 1921 om Statens Pensjonskasse og i medhold av Stortingets beslutning av 15. oktober 1923[1]) treffes følgende

[1]) Se St. prp. nr. 66. Innst.-S. LVII. St. tid. s. 3205—3213.

bestemmelse om innlemmelse av nye stillinger og om ophevelse m. v. av tidligere innlemmelser i Statens Pensjonskasse: 9 novbr.

A. **Om innlemmelse av nye stillinger i Statens Pensjonskasse.**

I.

Stortinget samtykker i:

At samtlige nedenanførte stillinger, — regnet fra det for deres innlemmelse nedenfor angitte tidspunkt — inngår under bestemmelse i lov av 28 juli 1921 om Statens Pensjonskasse på betingelse av:

at stillingens inntekt (innskudds- og pensjonsgrunnlaget), regulativmessige alderstillegg medregnet, utgjør minst 1 000 kroner årlig,

at stillingen, dersom den ikke er embede eller bestilling, besettes med minst 3 måneders opsigelsesfrist, samt

at stillingens innehaver finner sig i alle de forandringer, som måtte bli foretatt i pensjonsloven.

Tjenestestillinger

under:

A. Kirke- og Undervisningsdepartementet.

Fra 1 juli 1922:

Ved Norges Lærerhøiskole:

Professor.

Docent.

Ved Bergens Museum:

Maskinmester ved den biologiske stasjon.

Fra 1 juli 1923:

Ved Videnskapsselskapet i Kristiania:

Vaktmester.

Departementet for Sociale Saker.

Fra 1 juli 1922:

Ved Talvik tuberkulosehjem og koloni for tuberkulosetruede barn i Finnmark fylke:

Bestyrerinne.

Lærerinne.

Agronom.

Husmor.

Sykepleierske.

Fra 1 januar 1922:

Ved Foreningen til Understøttelse av trengende vanføre:

Oversøster ved klinikk for vanføre.

9 novbr.

Fra 1 juli 1922:

Ved De Norske Kvinners Sanitetsforening:

Stillingene som sekretær og assistent ved Hovedstyret.

Fra 1 juli 1923:

Ved Grefsen Folkesanatorium:

Overlæge, reservelæge.

Anm. Innlemmelse av stillingenes nuværende innehavere er betinget av, at de har 10 år eller mere igjen, førenn de når den aldersgrense som er fastsatt for stillingen.

Ved Oslo Hospital:

Overpleier (overpleierske) og pleier (pleierske).

Anm. For overpleiere og pleiere fastsettes en aldersgrense av 60 år og for overpleiersker og pleiersker en aldersgrense av 55 år.

Anm. 2. Innlemmelsen av begge forannevnte stillingers nuværende innehavere er betinget av, at de har 10 år eller mere igjen, før de når den aldersgrense, som er fastsatt for stillingen.

Handelsdepartementet.

Fra 1 juli 1922:

Ved Telegrafvesenet:

Arbeidsbestyrer.

Snekker.

Fra 1 juli 1922:

Ved de offentlige sjømanns- og maskinistskoler:

Den kombinerte stilling som kasserer, sekretær og bibliotekar ved sjømannsskoler og kontrollkontorer for skibsinstrumenter.

Landbruksdepartementet.

Fra 1 juli 1922:

Ved «Selskapet for Norges Vel»:

Assistent ved samvirkelaget.

Arbeidsdepartementet.

Fra 1 juli 1922:

Ved Statens Vassdragsvesens kraftanlegg:

Maskinmester.

Maskinmesterassistent.

Brettvakter.

Linjevokter.

Montørformann.

Forsvarsdepartementet, Armeen. 9 novbr.

Fra 1 oktober 1922:
Ved Raufoss Patronfabrikk:
Læge.

Fra 1 juli 1922:
Ved Hærens flyvemaskinfabrikk:
Kontrollofficer.
Anm. For kontrollofficerer fastsettes en aldersgrense av 68 år.

Fra 1 juli 1923:
Opsynsmann på Syd-Gardermoen og på Evjemoen.

Utenriksdepartementet.

Fra 1 juli 1922:
Utenriksråd.

II.

At følgende tjenestemenn som innehavere av ovennevnte under pensjonsordningen inngående stillinger innlemmes i Statens Pensjonskasse med de rettigheter og forpliktelser, som pensjonsloven foreskriver:

1. Tjenestemenn, som ansettes efter 1 juli 1917, forsåvidt de:
   a) ved ansettelsen er forpliktet til å gjøre innskudd i Statens Pensjonskasse,
   b) ikke har forpliktelse som i litra a nevnt, men innen et av vedkommende departement fastsatt tidspunkt erklærer sig villig til innlemmelse i Statens Pensjonskasse på de vilkår, som omhandles i pensjonslovens § 24.
2. Tjenestemenn som er ansatt før 1 juli 1917 og som:
   enten
   a) ved ansettelsen er forpliktet til å gjøre innskudd i en ved lov oprettendes pensjonskasse (jfr. kgl. resolusjon av 28 august 1888) og å fratre stillingen ved opnåelsen av en viss alder uten dog å være innlemmet i Pensjonskassen for Statens Tjenestemenn,
   eller
   b) ikke har forpliktelse som i litra a nevnt og heller ikke er innlemmet i Pensjonskassen for Statens Tjenestemenn, men innen et av vedkommende departement fastsatt tidspunkt erklærer sig villige til innlemmelse i Statens Pensjonskasse på de vilkår, som omhandles i pensjonslovens § 24, eller
   c) er innlemmet i Pensjonskassen for Statens Tjenestemenn, men erklærer sig villige til innlemmelse i den nye pen-

9 novbr. sjonskasse på samme måte som nevnt i litra b, forsåvidt de ikke på forhånd har fornøden forpliktelse dertil.

3. Tjenestemenn, som ansettes e f t e r det for vedkommende stillings innlemmelse under I bestemte tidspunkt.

For de tjenestemenn, som er medlemmer av kommunale pensjonskasser, trer bestemmelsene i kraft fra den tid, Kongen bestemmer, — for de øvrige tjenestemenn fra det for vedkommende stillings innlemmelse bestemte tidspunkt.

III.

Ved alle utbetalinger av lønn efter innlemmelses d a g e n til tjenestemenn, som ved denne beslutning foreslås innlemmet i Statens Pensjonskasse, blir der av vedkommende kassebetjent i lønnen å avholde — foruten de tidligere løpende premier og innskudd til Den Norske Enkekasse og Pensjonskassen for Statens Tjenestemenn — e t m i d l e r t i d i g p e n s j o n s i n n s k u d d til Statens Pensjonskasse av minst:

10 pct. av det kontante lønnsbeløp, hvis vedkommende tjenestemann hverken er medlem av Den Norske Enkekasse eller Pensjonskassen for Statens Tjenestemenn,

6 pct. av det kontante lønnsbeløp til og med et beløp av 7 000 kroner og 10 pct. av det overskytende til og med et beløp av 10 000 kroner, hvis tjenestemannen innskyter eller har fullført pliktige innskudd i en av disse kasser,

2 pct. av det kontante lønnsbeløp til og med et beløp av 7 000 kroner, og 10 pct. av det overskytende til og med et beløp av 10 000 kroner, hvis tjenestemannen er innskyter eller har fullført pliktige innskudd i begge disse kasser.

De midlertidige pensjonsinnskudd beregnes dog ikke av den del av lønnen, som overstiger 10 000 kroner.

Utres lønnen dels av Staten og dels av andre kasser skjer inneholdelsen av den samlede lønn.

Det overlates til kassebetjenten efter konferanse med vedkommende tjenestemenn å inneholde noget mer enn det ovenfor fastsatte beløp, såfremt der er grunn til å anta, at innskuddsgrunnlaget blir fastsatt til et høiere beløp enn den kontante lønn.

Ved utbetalingene tas der forbehold overfor tjenestemannen om nøiaktig beriktigelse av de skyldige innbetalinger, når innskuddsgrunnlaget er fastsatt og beregningene av innskuddene foreligger.

De efter denne regel tilbakeholdte innskudd beholdes hos kassebetjenten uten å innsettes i bank på tjenestemannens navn, inntil nærmere meddelelse om innskuddets størrelse for hver enkelt tjenestemann mottas fra Pensjonskassen. De beløp, som Pensjonskassen har krav på, blir derefter å tilstille denne, mens

det for meget innbetalte i tilfelle tilbakebetales til vedkommende tjenestemann. Er det foreløbig inneholdte beløp ikke tilstrekkelig, inneholdes det manglende ved senere lønnsutbetalinger. 9 novbr.

IV.

Innlemmelsen er betinget av, at besettelsen av stillingene herefter undergis approbasjon av vedkommende regjeringsdepartement eller av den offentlige myndighet, som av departementet dertil bemyndiges.

V.

Innlemmelsen i Statens Pensjonskasse av private institusjoners, foreningers eller selskapers funksjonærer samt av kommunale tjenestemenn er avhengig av, at ordningen med innbetalingen av pensjonsinnskuddene blir vedkommende institusjoners, sammenslutningers eller kommuners egen sak og statskassen og det offentlige uvedkommende.

B. Om ophevelse av eller forandring i tidligere beslutning om innlemmelse av stillinger i Statens Pensjonskasse.

Stortinget samtykker i:

1. at den minsteinntekt (minsteinnskuddsgrunnlag) på 1 000 kroner, der er satt som betingelse for innlemmelse av innehavere av stillinger, der er innlemmet i Statens Pensjonskasse, forhøies til 2 000 kroner (regulativmessige alderstillegg i tilfelle medregnet), forsåvidt angår timelærere, som efter 1 juli 1923 får ansettelse ved undervisningsanstalter av enhver art, hvis lærerpersonale er eller måtte bli innlemmet i Statens Pensjonskasse,
2. at de tidligere innlemmelsesbeslutninger opheves for efternevnte stillinger, som nu er inndradd:

Fra 1 juli 1922:

a) Under Kirke- og Undervisningsdepartementet:
Kasserer og regnskapsfører ved det meteorologiske institutt.

b) Under Handelsdepartementet, Poststyrelsen:
Revisor ved postvesenets hovedkasse.
Statistiker i Poststyrelsen.
Reisende postledsager.

Fra 1 januar 1923:

c) Under Forsvarsdepartementet, armeen:
Generaladvokaten.
Krigsadvokat.
Fullmektig og kopist ved generalintendanturen.

d) Under Forsvarsdepartementet, marinen:
Krigsadvokat.

9 novbr. 3. at følgende betegnelser i innlemmelsesbeslutningene fra 1 juli 1924 forandres til å lyde som nedenfor nevnt med den følge, at adgangen til innlemmelse bortfaller for dem, der efter nevnte dato ansettes i stillinger, som inngår under beslutningene efter deres nuværende, men ikke efter dens endrede ordlyd:

a) Under Kirke- og Undervisningsdepartementet:

I. Betegnelsen under post 13, nr. 3, i innlemmelsesbeslutningen av 1917: «lærere og assistenter av lønningsklasse A» forandres til: «lærere, forsåvidt de går inn under lønnsregulativet for hovedstillinger, og assistenter av lønningsklasse A.»

II. Betegnelsen under A., nr. 34, i innlemmelsesbeslutningen av 1921: «sekretær, kasserer og bibliotekar ved tekniske mellemskoler» forandres til: «de kombinerte stillinger som sekretær, kasserer og bibliotekar ved de tekniske mellemskoler i Kristiania, Bergen og Trondhjem.»

III. Betegnelsen under 1, litra d. nr. 11, i innlemmelsesbeslutningen av 1919: «kasserere (kasserersker)» forandres til: «kasserere (kasserersker) ved Norsk Folkemuseum.»

IV. Betegnelsen under A., nr. 32, i innlemmelsesbeslutningen av 1921: «kontorist, kasserer og vaktmester ved håndverksskolene i Kristiania» forandres til: «kontorist og vaktmester samt den kombinerte stilling som kasserer og sekretær ved håndverksforskolene i Kristiania.»

b) Under Justisdepartementet, Fengselsstyrelsen: Betegnelsen under post 21, nr. 3, i innlemmelsesbeslutningen av 1917: «læger ved landsfengslene, Kristiania kretsfengsel og tvangsarbeidshusene» forandres til: «læger ved Bodsfengslet, Kristiania kretsfengsel og Opstad tvangsarbeidshus.»

c) Under Finans- og Tolldepartementet:

Nr. 2: «Økonom i departementene» til «Kontorkassens kasserer og departementenes økonom.»

4. at innlemmelsesbeslutningene opheves fra og med 1 juli 1924 for nedennevnte omdannede stillinger:

Under Forsvarsdepartementet, Armeen:

Salmakere ved intendanturens verksteder.

Underforvalteren ved armeens munderingsmagasin.

5. at de tidligere innlemmelsesbeslutninger for efternevnte stil- 9 novbr.
linger, der anses for å være bistillinger for sine innehavere, opheves fra 1 juli 1924 å regne med den følge, at personer, som efter nevnte dato får ansettelse i nogen av disse stillinger, ikke blir medlemmer av Pensjonskassen:

I. Under Regjeringens kontorer:
a) Regnskapsførere i alle departementer.
b) Assistenter hos de under a. nevnte regnskapsførere.
c) Regnskapsførere ved de under departementene hørende fonds.
d) Assistenter hos de under c. nevnte regnskapsførere.

II. Under Kirke- og Undervisningsdepartementet:
a) Ved Universitetet:
Lærer i gresk og latin.
Juridisk-praktisk lærer.
Foreleser i epidemiske sykdommer.
Foreleser i fysiologi for realstuderende.
Lærer i tegning.
Bestyrer av den biologiske stasjon i Drøbak.
Gymnastikklærer.
Sanginstruktør.
Den tilforordnede læge ved Gaustad asyl.
Den fysiologisk-hygieniske leder av studentenes idrett.
Lærer i hebraisk.
Myntsamlingens bestyrer.
Assistenten ved bytteforbindelsen ved universitetsbiblioteket.
Inspektøren ved det juridisk-statsøkonomiske leseværelse.
Hjelpelærer i kirurgi.
Foreleser i geografi ved det historisk-filosofiske fakultet.
Lærer i fektning.

b) Ved de høiere almenskoler:
Kasserer og sekretær (bare ved de offentlige skoler).
Sekretær og kasserer ved undervisningsrådet.

c) Ved de offentlige lærerskoler:
Læge.
Inspektrise.
Kasserer.
Sekretær.
Bibliotekar.

9 novbr.

d) Ved døve-, blinde- og åndsvakeskolene m. v.:
Kasserer.
Læge.

e) Ved den kvinnelige industriskole i Kristiania og ved de kommunale kvinnelige industriskoler:
Kasserer og sekretær.

f) Ved Norges Tekniske Høiskole:
Tilsynshavende bygningsinspektør.

g) Ved forskjellige tekniske undervisningsanstalter:

1. Ved håndverks- og kunstindustriskolen i Kristiania:
Lærer i aftenskolen.
Kasserer.
2. Ved de tekniske mellemskoler:
Kasserer, bibliotekar og sekretær (forsåvidt angår innlemmelsesbeslutningen av 1917).
3. Ved elementærtekniske dagskoler:
Sekretær.
Kasserer.
4. Ved de tekniske aftenskoler og offentlige tegneskoler:
Bestyrer.
Lærer.
5. Ved skolehjem for forsømte barn:
Kasserer.
Læge.
6. Forskjellige stillinger:
Fylkesinspektør i gymnastikk ved landsfolkeskolen.
Sløidinspektør.
Inspektør i kvinnelig håndgjerning.
Skolelæge ved industri- og husflidsskolene.
7. Ved statsunderstøttede private eller kommunale skolehjem:
Læge.
8. Ved statsunderstøttede private lærerskoler:
Inspektrise.
9. Ved de kommunale lavere handelsskoler:
Bestyrer av aftenskole.
Lærer ved aftenskole.
10. Ved statens husflidsskole:
Sekretær.

h) Ved statskirken:
Fengsel-, asyl- og hospitalsprester, som lønnes av stat eller kommune, forsåvidt stillingene er beregnet på ikke å være innehaverens hovedstilling.

III. Under Justisdepartementet: 9 novbr.

Ved tvangsarbeidsvesenet og fengselsvesenet:
Læge ved Bergens kretsfengsel.
Ved rettspleien:
Vergerådsformannen i Stavanger.

IV. Under Departementet for Sociale Saker:

a) Ved Den Norske Småbruk- og Boligbank:
Revisor.
b) Ved Forsikringsrådet:
Rådets medlemmer med undtagelse av administrerende direktør.
c) Ved Rikshospitalet:
Overlæger.
d) Ved Kvinneklinikken:
Overlæge.
e) Ved det patologisk-anatomiske institutt:
Prosektor.
f) Ved det animale vaksineinstitutt:
Lægeassistent.
g) Ved Arbeidsrådet:
Sekretær hos formannen i rådet.
h) Ved Arbeidsretten:
Sekretær hos rettens formann.
i) Ved Norges Lærehjems- og Verneforbund:
Prest.
Læge.
j) Ved Statssekretariatet:
Redaktøren av statskalenderen.

V. Under Handelsdepartementet:

a) Poststyrelsen:
Poststyrelsens økonom.
b) Ved de offentlige sjømanns- og maskinistskoler:
Kasserer.
Sekretær.
Bibliotekar.
Bestyrer ved aftenskole.
Lærer ved aftenskole.
Kontorist.
c) Ved de offentlige kontorer for skibsinstrumenter:
Bestyrer.
Assistenter (fast ansatte).
Kasserer.
Sekretær.
Bibliotekar.
Kontorist.

9 novbr.

d) Ved de offentlige stuertskoler:
Kasserer.
Kontorist.
e) Ved Telegrafvesenet:
Kabeltekniker.
Revisor ved rikstelegrafens bokholderkontor og ved Kristiania telefonanlegg.

VIII. Under Finansdepartementet:
Stempletpapirkontrollør.
Revisorformann ved Kristiania skattefogedembede.
Revisor ved Bergens skattefogedembede.
Oldfrue ved Slottet.
Tilsynshavende ved Regjeringsbygningen.
Tollvesenets økonom.
Revisjonspersonalet i Norges Hypotekbank.

IX. Under Forsvarsdepartementet:
1. Armeen:
a) Civilmilitære tjenestemenn:
Hornblæsere i distriktstjeneste, opsynsmenn på ekserserplasser og befestningene samt opsynsmann på Gardermoen.
b) Civile tjenestemenn:
Assistent ved Akershus festning.
Medisinalrevisor.
Farmaceut ved sanitetet.
Regnskapsfører ved Krigsskolens kapitalformue.
Feltapotekere.
2. Marinen (Fyrvesenet):
Tilsynsmann ved fyrlampene.

9 novbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmes:

I. De av A/S Kristiansand øl- og vinsamlag vedtatte og av Kristiansand bystyre i møte den 15. oktober 1923 godkjente vedtekter for A/S Kristiansand øl- og vinsamlag stadfestes i henhold til lov nr. 3 av 16. september 1921 § 35, jfr. § 23, som gjeldende inntil videre, dog ikke lenger enn til utgangen av året 1928.

II. Det pålegges fylkesmannen i Vest-Agder å påse, at der innen utgangen av hvert års februar måned innsendes til Socialdepartementet regnskap overensstemmende med departementets skjemaer og beretning om samlagets virksomhet i det forløpne år.

9 novbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved der meddeles approbasjon på »Statutter for frøken Caroline Westphalens legat«

Skrivelse fra Forsvarsdepartementet, Marinen, til overlosen i det vestenfjelske distrikt, hvori på foranledning bes innskjerpet hos losoldermenenne, at det er en betingelse for, at en utlosningslos skal tilsies til utlosning, at vedkommende fører krever los, hvorhos losene, særlig utlosningslosene, må gjøres bekjent med, at de kun efter tilsigelse fra losoldermannen har å møte til utlosning. 12 novbr.

Skrivelse fra Socialdepartementet til Hordaland fylke angående forespørsel om der ved ansettelse av jordmødre lar sig gjøre å ta forbehold om at de er pliktig til å forrette som hjelpevaksinatriser for den betaling som fylkestinget til enhver tid fastsetter. 14 novbr.

I anledning herav har departementet uttalt, at der ikke efter gjeldende lovgivning antas å være adgang til å ta et sådant forbehold.

Kongelig kunngjørelse*)[1]) om forandring i § 8 i tolltarriffens innledende bestemmelser. 16 novbr.

I. § 8 i siste ledd forandres således, at den kommer til å lyde:

Departementet avgir nærmere bestemmelse om hvorvidt kursen på fortollingsdagen eller den på et annet tidspunkt gjeldende kurs skal anvendes ved omberegning av utenlandsk valuta til norske penger.

Som kurs anvendes a vista-kursen i Kristiania. Tolldepartementet treffer nærmere bestemmelse i tilfelle av at vedkommende valuta ikke er gjenstand for notering i Kristiania.

II. Denne forandring trer i kraft straks.

Kongelig resolusjon**) om forandring i lukningsvedtekten for Ålesund. 16 novbr.

Kongelig resolusjon*) om herberger- og beverterlovens anvendelse i Opdal herred, Sør Trøndelag fylke. 16 novbr.

Kongelig resolusjon***) om vedtekter for herberger- og beverternæringen i Opdal herred, Sør Trøndelag fylke. 16 novbr.

Kongelig resolusjon*) om fastsettelse av isavgift på Frierfjorden. 16 novbr.

---

*) Bekjentgj. 17 november i Lovt. 1ste avd. nr. 46.

**) Bekjentgj. 17 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 46, hvor vedtektens § 1A i endret lydelse er inntatt.

***) Bekjentgj. 17. november i Lovtid. 1ste avd. nr. 46, hvor vedtektene er inntatt.

[1]) Se tillegg 4 til innst. S. XII. (St. prp. nr. 96). St. tid. s. 3304—3308.

16 novbr. **Kongelig resolusjon** *) om bemyndigelse for Landbruksdepartementet til å meddele stadfestelse på herredsstyrebeslutning om adgang til å drepe hund som påtreffes i beitestrekning i den tid bufe beiter.

16 novbr. **Kongelig resolusjon** **) om forandring i reglementet for behandlingen av krabbas og bunntømmer i Ranenelv med bivassdrag i Nordland fylke.

16 novbr. **Kongelig resolusjon** ***) om forandring i skattetakstvedtektene for Mandal.

16 novbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved Utenriksdepartementet tillates forsåvidt angår de lønte utenrikske tjenestemenn og de lønte utenrikske stasjoner i Tyskland, å utre fra 1. november d. å. og inntil videre bostedstillegg og de øvrige sedvanlige årlige tillegg samt diet- og chargé d'affaires godtgjørelse tillikemed de samlede utgifter ved kontorene i landets gullvaluta, regnet efter pari kurs, i overensstemmelse med Almindelig Instruks for Utenrikstjenesten av 10. august 1923, § 50, 2.

16 novbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved det geistlige og civile inndelingsnavn »Sulen« i Sogn og Fjordane fylke forandres til »Solund«.

16 novbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmes:

I. I medhold av bykommunelokens § 43, punkt 8, meddeles approbasjon på Bergen bystyres beslutninger av 13. november, 28. og 29 august 1922 samt 23. april 1923 angående den kommunale administrasjonsordning, herunder vedtagelse av forskrifter for borgermestrenes gjøremål samt lønns- og pensjonsvilkår for samme.

II. I medhold av lov av 9. juni 1922 om forandringer i og ikrafttreden av lov om ophevelse av magistratsembedene m. v. av 9. mars 1917, bestemmes, at 2nen borgermester i Bergen skal være medlem av havnestyret og reguleringskommisjonen, at 3dje borgermester skal være medlem av helserådet samt delta i skolestyrets forhandlinger og at rådmannen skal være medlem av fattigstyret, alt i den tidligere magistrats sted.

---

*) Bekjentgj. 17. november i Lovtid. 1ste avd. nr. 46.

**) Bekjentgj. 17. november i Lovtid. 1ste avd. nr. 46, hvor reglementets § 3 i endret lydelse er inntatt.

***) Bekjentgj. 17. november i Lovtid. 1ste avd. nr. 46, hvor 1ste avsnitt av vedtektenes § 15 i endret lydelse er inntatt.

Kongelig resolusjon, hvorved bestemmes: 16 novbr.

1. Kongelig resolusjon av 22. desember 1842, hvorved Kristiania fylkesmannsembede adskiltes fra Akershus fylkesmannsembede, opheves fra 1. januar 1924 å regne, således at Kristiania fylkesmannsembede fra samme dag påny blir å forene med Akershus fylkesmannsembede.
2. For det kombinerte Kristiania og Akershus fylkesmannsembede bevilges inntil videre av statskassen som gasje, kroner 15 000 og som kontorholdsgodtgjørelse, under forbehold av Stortingets revisjon kroner 11100 årlig. Som personlig lønnstillegg for fylkesmann i Akershus Hroar Olsen, bevilges i omhandlede anledning inntil videre et beløp av kroner 2 000 årlig. De heromhandlede beløp blir for tidsrummet 1. januar til 30. juni 1924 å opføre på statsbudgettet for budgett-terminen 1. juli 1923—30 juni 1924 under utgiftsbudgettet hovedpost VI, kapitel 8, titel 1 og 2, istedenfor de særskilt for Kristiania fylkesmannsembede og Akershus fylkesmannsembede til gasje og kontorholdsgodtgjørelse bevilgede beløp.
3. — — — — — —

Kongelig resolusjon, hvorved bl. a. de av A/S Grimstad øl- og vinsamlag i generalforsamling 22 desember 1922 vedtatte vedtekter stadfestes — med en enkelt endring — i medhold av § 35, jfr. § 23, i lov om salg og skjenkning av brennevin m. v. av 17 mai 1904, jfr. tilleggslov av 16 september 1921, som gjeldende inntil videre, dog ikke lenger enn til utgangen av året 1925. 16 novbr.

Kongelig resolusjon, hvorved bestemmes: 16 novbr.

1. I medhold av § 23, 1 i lov av 16 september 1921 om forandringer i lov om salg og skjenkning av brennevin, øl, vin, fruktvin og mjød av 17 mai 1904 meddeles stadfestelse — med en enkelt endring — på de i generalforsamlinger i Kristiansund øl- og vinsamlag den 31 oktober 1922 og 6 mai 1923 vedtatte og av Kristiansund bystyre i møter den 9 mai og 18 juni 1923 godkjente vedtekter for samlaget som gjeldende inntil videre, dog ikke lenger enn til utgangen av året 1928.
2. Det pålegges fylkesmannen innen utgangen av hvert års februar måned å innsende til Departementet for Sociale Saker årsberetning om samlagets drift og regnskap for det forløpne år overensstemmende med et av departementet utarbeidet skjema.

Kongelig resolusjon, hvorved i henhold til fattigloven av 19 mai 1900 §§ 29 og 31 bestemmes, at det i den Norske 16 novbr.

16 novbr. Regjerings resolusjon av 28 mars 1912 omhandlede sikkerhetsfond ved Birtavarre gruber i Lyngen herred, Troms fylke, inntil videre skal beholde en størrelse av kroner 20 000, og at innvunne og, inntil videre, fremtidige renter av fondet utbetales Lyngen fattigvesen.

16 novbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved i henhold til lov om fattigvesenet av 19 mai 1900 § 31 bestemmes, at det i de kongelige resolusjoner av 9 mars 1909, 1 februar 1918 og 6 august 1920 omhandlede sikkerhetsfond ved Hadeland Glassverk i Jevnaker herred skal økes til kroner 50 000 ved årlig å legge rentene til det hittil opsamlede beløp.

16 novbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved i henhold til § 4 i lov om bygningsvesenet av 27 juli 1896, jfr. lov av 2 april 1901, bestemmes, at som medlem av Høyanger bygningskommisjon istedenfor helserådets ordfører inntil videre fungerer en annen innen bygningsdistriktet boende læge, som dertil av fylkesmannen beskikkes.

16 novbr. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet.

Ifølge meddelelse fra generalsekretæren for Folkenes Forbund har Rumenia, Lettland og Tsjekko-slovaki ratifisert den internasjonale konvensjon om transittfrihet med tilhørende vedtekter, undertegnet i Barcelona 20 april 1921. Ratifikasjonsdokumentene er deponert i Folkenes Forbunds sekretariat henholdsvis 5 september, 29 september og 29 oktober 1923.

17 novbr **Skrivelse** fra Finansdepartementet til fylkesmannen i Nordland fylke angående spørsmålet om, hvorvidt der lovlig kunde fortsettes med avholdelse i en skattyders lønn til dekning av skatt, efter at den utpantning, i henhold hvortil avholdelsen foregikk, var påanket.

Departementet uttaler, at avholdelsen i lønn i likhet med annen inndrivelse av skatten må ophøre, når utpantningen er appellert, medmindre skattebeløpet overstiger kr. 5 000, jfr. byskattelovens § 104, landsskattelovens § 112 begges siste ledd.

20 novbr. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet, hvori anføres, at ifølge offisiell meddelelse fra den herværende franske sendemann av 14 ds. har den britiske ambassade i Paris ved skrivelse til det franske utenriksministerium av 5 august 1923 meddelt, at den internasjonale overenskomst angående ferdsel med automobiler av 11 oktober 1909 vil bli gjort gjeldende for øen Alderney.

Beslutningen trer i kraft 1 mai 1924.

Kapiteltakster for året 1923.

8 novbr.
21 novbr.

(i overensstemmelse med N. L.'s 3—14—15 og lov av 17 august 1848).

Oslo bispedømme:
(satt 21 november).

Landskyld og leding:

100 kilogram	rugmel	kr. 46,17
100 —	byggmel eller malt	» 45,09
100 —	havremel eller malt	» 41,77
100 —	blandmel eller malt	» 43,43
1 hektoliter	landskylds bygg eller korn, hvor samme ei ydes efter tyngde eller vekt	» 21,92
1 hektoliter	landskylds eller ledings havre	» 18,74

Tiende:

1 hektoliter	hvete, rug, torekorn eller erter	kr. 26,57
1 —	bygg	» 20,78
1 —	blandkorn	» 17,61
1 —	havre	» 16,03
1 —	lettbygg	» 12,17
1 —	letthavre	» 10,23

Landskyld og leding efter middelprisen av de 10 siste års kapiteltakster:

100 kilogram	rugmel	kr. 53,45
100 —	byggmel eller malt	» 50,87
100 —	havremel eller malt	» 47,90
100 —	blandmel eller malt	» 48,45
1 hektoliter	landskylds bygg	» 24,17
1 —	— havre	» 20,27

Tiendekorn efter middelprisen av de 20 siste års kapiteltakster:

1 hektoliter	hvete, rug, torekorn eller erter	kr. 20,11
1 —	bygg	» 15,27
1 —	blandkorn	» 13,67
1 —	havre	» 12,09
1 —	lettbygg	» 9,36
1 —	letthavre	» 8,00

8 novbr.
21 novbr.

Hamar bispedømme:
(satt 8 november).

Landskyld og leding:

100	kilogram	rugmel	kr. 48,01
100	—	byggmel	» 48,89
100	—	havremel	» 44,44
100	—	blandmel	» 46,66
1	hektoliter	landskyldsbygg eller korn, hvor samme ikke ydes efter tyngde eller vekt	» 23,74
1	—	landskylds- eller ledingshavre	» 19,93
100	kilogram	byggmalt	» 37,06
100	—	havremalt	» 33,77
100	—	blandkornmalt	» 35,46

Tiende:

1	hektoliter	hvete, rug, torekorn eller erter	kr. 27,63
1	—	bygg	» 22,51
1	—	blandkorn	» 18,62
1	—	havre	» 17,05
1	—	lettbygg	» 12,81
1	—	letthavre	» 11,40

Landskyld og leding efter middelprisen av de 10 siste års kapiteltakster:

100	kilogram	rugmel	kr. 53,39
100	—	byggmel	» 51,18
100	—	havremel	» 47,84
100	—	blandmel	» 49,51
1	hektoliter	landskyldsbygg	» 24,85
1	—	landskyldshavre	» 21,42
100	kilogram	byggmalt	» 38,90
100	—	havremalt	» 36,35
100	—	blandkornmalt	» 37,63

Tiendekorn efter middelprisen av de 20 siste års kapiteltakster:

1	hektoliter	hvete, rug, torekorn eller erter	kr. 20,48
1	—	bygg	» 15,98
1	—	blandkorn	» 13,45
1	—	havre	» 12,75
1	—	lettbygg	» 9,41
1	—	letthavre	» 8,19

8 novbr.
21 novbr.

Agder bispedømme:
(satt 14 november).

1	hektoliter	bygg	kr. 20,14
1	—	havre	» 14,44
1	—	havremel	» 18,36
100	kilogram	bygg	» 31,91
100	—	havre	» 28,88
100	—	havremel	» 36,72

Middeltallet av kapiteltakstene
for de siste 10 år fra 1914 til 1923, begge iberegnet, blir:

1	hektoliter	bygg	kr. 23,88
100	kilogram	bygg	» 36,78
100	—	havre	» 34,71

Bjørgvin bispedømme:
(satt 20 november).

Hvete	kr. 25,60
Rug	» 24,05
Bygg	» 20,17
Havre	» 15,88
Blandkorn	» 16,41
Malt	« 35,28

alt pr. hektoliter.

Hvad kongens tiende i Nordhordland angår, da skal der efter den derom gjeldende bestemmelse kun gis for en hektoliter kr. 3,45 (kr. 4,80 pr. tønne).

Middeltallet av de siste 20 års kapiteltakster blir:

For hvete kr. 21,95, for rug kr. 24,06, for bygg kr. 15,44, for havre kr. 11,09, for blandkorn 12,91 og for malt kr. 41,46, alt pr. hektoliter.

Middeltallet av de siste 10 års kapiteltakster blir:

For hvete kr. 31.51, for rug 28,56, for bygg kr. 21,84, for havre kr. 16,29, for blandkorn kr. 18,48 og for malt kr. 39,92, alt pr. hektoliter.

Nidaros bispedømme:
(satt 10 november)

1	hektoliter	beste rug	kr. 23,53
1	—	ringere rug	» 18,75
1	—	sædebygg	» 19,31

8 novbr.	1	hektoliter	ringere bygg	kr. 15,19
21 novbr.	1	—	beste blandkorn	» 16,64
	1	—	ringere blandkorn	» 12,52
	1	—	sædehavre	» 14,20
	1	—	ringere havre	» 10,89
	1	kilogram	beste rugmel	» 0,42
	1	—	ringere rugmel	» 0,35
	1	—	beste byggmel	» 0,37
	1	—	ringere byggmel	» 0,29
	1	—	beste havremel	» 0,36
	1	—	ringere havremel	» 0,26

Middeltall av de 10 siste års kapiteltakster på sædebygg for 1 hektoliter » 23,23

Middeltall av de 10 siste års kapiteltakster på sædehavre for 1 hektoliter » 17,62

Hålogaland bispedømme:
(satt 19 november)

1	hektoliter	beste rug	kr. 26,41
1	—	ringere rug	» 21,64
1	—	sædebygg	» 26,36
1	—	ringere bygg	» 21.47
1	—	beste blandkorn	» 28,93
1	—	ringere blandkorn	» 22,15
1	—	sædehavre	» 26,48
1	—	ringere havre	» 22,37
1	—	byggmalt	» 54,53
10	kilogram	rugmel	» 4,00
10	—	byggmel	» 4,31
10	—	ringere byggmel	» 3,11
10	—	havremel	» 4,67
10	—	ringere havremel	» 3,34
10	—	hvite erter	» 10,39
10	—	ringere erter	» 8,16

Kirkenes landskyld:

10	kilogram	lange	kr. 9,00
10	—	rundfisk	» 7,00
10	—	titling	» 6,50
10	—	stor rotskjær	» 9,00
10	—	små —	» 8,00
10	—	stor sei	» 8,00
10	—	middels sei	» 7,50
10	—	små sei	» 6,50
10	—	ost i Salten	» 4,89

Middeltall av de siste 10 års kapiteltakster på 1 hektoliter sædebygg kr. 28,98.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det 21 novbr. av frøken Anette Bjørnstad og tollkontrollør P. E. Bjørnstad, Kristiania, oprettede »Skibsreder N. B. Bjørnstads legat for sjømenns trengende efterlatte«.

Skrivelse fra Handelsdepartementet, Poststyrelsen, hvori 21 novbr meddeles, at i henhold til skrivelse av 10 ds. fra Utenriksdepartementet har De Syriske Forbundsstater og Staten Store Libanon tiltrått den i Madrid den 30 november 1920 avsluttede hovedpostkonvensjon, verdibrevsoverenskomst, postpakkekonvensjon og postanvisningsoverenskomst.

Skrivelse fra Justisdepartementet, hvori anføres, at ifølge 22 novbr meddelelse fra det belgiske Utenriksministerium til Utenriksdepartementet er de i Bryssel under 23 september 1910 avsluttede konvensjoner angående sammenstøt og angående bistand og bergning tilsjøs tiltrått av Finnland i 1923, og konvensjonen angående bistand og bergning tilsjøs tiltrått av Italien for koloniene Erythrea og det italienske Somaliland.

Skrivelse fra Justisdepartementet, Fengselsstyrelsen, til 22 novbr. fylkesmennene.

Skyssgodtgjørelse ved fangeføring.

Med hensyn til skyssgodtgjørelse for fangeføreren forholdes efter reglene i lov nr. 6 av 9 august 1918, jfr. lov nr. 1 av 7 juli 1922, og regulativet for offentlige tjenestemenns skyss- og kostgodtgjørelse av 13 juli 1923.

For befordring av fange og av vaktkar, hvor sådan er er nødvendig, får fangeføreren godtgjort sitt utlegg — utgiftene til billett på billigste plass på dampskib, jernbane, ruteautomobil e. l. og forøvrig det han har utredet utover det som han vilde hatt å betale for sig alene.

Ved hesteskyss legges i denne henseende skysstakstene til grunn for beregningen (skyssloven av 14 juli 1893 §§ 27 flg., jfr. tilleggslov av 7 juni 1918). Ved bruk av leiet automobil eller motorbåt (dampskib) må fangeføreren legitimere hvor meget større hans utlegg har vært enn det han måtte ha erlagt for sin egen befordring. Ved båtskyss beregnes betalingen for fanges og vaktkars befordring efter skyssloven av 14 juli 1893 §§ 40 flg., jfr. tilleggslov av 7 juni 1918.

Har fangeføreren brukt eget befordringsmiddel, forholdes efter følgende regler:

Har han brukt egen hest (regulativets post 2), utregnes godtgjørelsen efter skysstaksten med tillegg inntil videre av 3 øre pr. km. for hver hest (forskjellen mellem skyss- og kost-

22 novbr. regulativets satser for hesteskyss fra fast stasjon og egen hest). Har fangeføreren benyttet egen automobil eller egen motorbåt (dampskib), kan der som godtgjørelse for fanges og vaktkars befordring inntil videre beregnes henholdsvis 15 og 10 øre pr. km. for hver person. Er motorsykkel med sidevogn brukt, beregnes godtgjørelsen som ved hesteskyss. Har fangeføreren brukt egen båt, blir betalingen å beregne efter skyssloven som ovenfor. Ved befordring av fanger med egne ren betales efter kongelig resolusjon av 13 desember 1918 (inntatt i Lovtidende).

Der er ikke ved nogenslags befordring adgang til å forhøie betalingen for fanges eller vaktkars vedkommende med den i regulativets post 3 b omhandlede fjerdepart.

De ved Styrelsens cirkulærer av 12 mars 1919, 18 desember 1919 og 30 september 1920 gitte bestemmelser om fangeføring bortfaller.

Herom bes fylkets samtlige lensmenn og andre fangeførere underrettet.

23 novbr. **Kunngjørelse** *)[1]) av grunnlovsbestemmelse av 9 november 1923 til forandring av grunnlovens §§ 57, 58 og 59.

§ 57.

Det Antal Storthingsrepræsentanter, som bliver at vælge bestemmes til et Hundrede og femti.

Antallet af Repræsentanter fra Landdistrikterne skal stedse forholde sig til Antallet af Repræsentanter fra Kjøbstæderne som to til een.

§ 58.

Af det Antal Repræsentanter, som Landdistrikterne tilkommer, vælges fra Østfold Fylke sex, fra Akershus Fylke syv, fra Hedmark Fylke syv, fra Opland Fylke sex, fra Buskerud Fylke fem, fra Vestfold Fylke fire, fra Telemark Fylke fem, fra Aust-Agder Fylke fire, fra Vest-Agder Fylke fire, fra Rogaland Fylke fem, fra Hordaland Fylke otte, fra Sogn og Fjordane Fylke fem, fra Møre Fylke syv, fra Sør-Trøndelag Fylke sex, fra Nord-Trøndelag Fylke fem, fra Nordland Fylke otte, fra Troms Fylke fem og fra Finmark Fylke tre.

Af det Antal Repræsentanter, som Kjøbstæderne tilkommer, vælges fra Kjøbstæderne i Østfold og Akershus Fylker tilsammen fire, fra Kristiania syv, fra Kjøbstæderne i Hedmark og Opland

---

*) Bekjentgj. 26 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 47.

[1]) Se dokument nr. 35 for 1920, forslag 4 A, B, C, D og E. Innst. S. XXXXII. St.tid. s. 3311—3350.

Fylker tilsammen tre, fra Kjøbstæderne i Buskerud Fylke tilsammen tre, fra Kjøbstæderne i Vestfold Fylke tilsammen fire, fra Kjøbstæderne i Telemark og Aust-Agder Fylker tilsammen fem, fra Kjøbstæderne i Vest-Agder og Rogaland Fylker tilsammen syv, fra Bergen fem, fra Kjøbstæderne i Møre Fylke tilsammen tre, fra Kjøbstæderne i Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag Fylker tilsammen fem og fra Kjøbstæderne i Nordland, Troms og Finmark Fylker tilsammen fire. Kjøbstad i Fylke, som her ei er nævnt, indgaar under det Kjøbstadsvalgdistrikt, som ved Lov bestemmes. 23 novbr.

§ **59**, 2det led, utgaar.

Lov *)[1]) om forandring i lov av 6 juli 1223 om omsetningsavgift av chokolade- og sukkervarer. 23 novbr.

I.

Efternevnte paragrafavsnitt i lov av 6 juli 1923 om omsetningsavgift av chokolade- og sukkervarer skal herefter lyde således:

§ 6, annet avsnitt. I andre tilfelle blir avgiften av varer, som utleveres fra eller forbrukes innen tilvirkningsbedrift, omhandlet i § 14, å svare efter varenes prislistepris (jfr. § 7), som skal innbefatte betalingen også for pakning, utstyr m. v., men ikke avgiften. Som prislistepris blir i det her omhandlede tilfelle å anse varenes pris ved salg til detaljforhandler, hvadenten salget til denne foregår direkte fra bedriften eller gjennem mellemhandler. For en og samme vare kan bare opføres én prislistepris, og ved avgiftsberegningen er det ikke tillatt å gjøre fradrag i prisen for rabatt av nogen art, derunder kvantumsrabatt. Det er forbudt såvel mellemhandler som tilvirkningsbedriften selv i noget tilfelle å beregne høiere betaling for varen enn prislisteprisen, tillagt avgiften, angir.

§ 7, første avsnitt. Tilvirkningsbedrift, omhandlet i § 14, skal opføre varene i prislister gjeldende såvel for bedriftens mellemhandlere som for bedriften selv, således at varene tilbys hele virksomhetens kundekrets, detaljforhandlerne iberegnet, for de anførte priser. Tilvirkningsbedriften plikter å gjøre enhver forhandler av dens varer bekjent med prislisten, når forhandleren ber om dette. Av prislisten skal 3 likelydende eksemplarer innsendes til vedkommende kontrollmyndighet. Enhver endring i prislisten skal senest innen 5 dager efter dens ikrafttreden anmeldes skriftlig på samme måte.

II.

Bestemmelsene i § 6, annet avsnitt, under I om beregningsgrunnlaget for avgiften finner anvendelse også likeoverfor varer,

*) Bekjentgj. 26 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 47.
[1]) St.besl. 17 november Se Ot.prp. nr. 33. Innst. O. nr. 78. St.tid., forh. i Ot. s. 901—902; i Lt. s. 225.

23 novbr. som måtte være solgt, men ennu ikke er levert ved lovens ikrafttreden. Den høiere avgift, der som følge herav måtte pliktes av varene, har tilvirkningsbedriften rett til å kreve erstattet hos kjøperen, hvis der ikke er truffet annen avtale om forholdet.

Denne lov trer i kraft straks.

23 novbr. **Kongelig resolusjon***) om tillegg til og endringer av §§ 11, 64, 65, 67 og 93 i politivedtektene for Tønsberg.

23 novbr. **Kongelig resolusjon****) om forhøielse av godtgjørelsen for forkynnelser i private saker til 4 kroner i Fjotland lensmannsdistrikt.

23 novbr. **Kongelig resolusjon*****) om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Rolvsøy herred, Østfold fylke.

23 novbr. **Kongelig resolusjon*****) om vedtekt angående herberger- og beverternæringen i Samnanger herred, Hordaland fylke.

23 novbr. **Kongelig resolusjon****) om herberger- og beverterlovens anvendelse i Vega herred, Nordland fylke.

23 novbr. **Kongelig resolusjon****) om utsettelse til 1 januar 1925 av ikrafttredelsen av lov om maskinister på motorfartøier av handelsmarinen av 9 februar 1923.

23 novbr. **Kongelig resolusjon****) om forandring av bemanningsskalaens § 12.

23 novbr. **Kongelig resolusjon****) om justering av målepumper for bensintankanlegg.

23 novbr. **Kongelig resolusjon****) om nedsettelse av skogkonsesjonsgrensene for Eidanger herred, Telemark fylke, m. v.

23 novbr. **Kongelig resolusjon****) om bemyndigelse for Arbeidsdepartementet til å treffe avgjørelse i forskjellige saker som ved brand- og bygningsloven er henlagt under Kongen samt til å approbere planer for private brandforsikringsselskaper.

23 novbr. **Kongelig resolusjon** †) om bygningslovens anvendelse på Fagernes i Nord-Aurdal og stedets overgang til egen bygningskommune.

---

*) Bekjentgj. 26 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 47, hvor de omhandlede §er i endret lydelse er inntatt.

**) Bekjentgj. 26 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 47.

***) Bekjentgj. 26 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 47, hvor vedtekten er inntatt.

†) Bekjentgj. 26 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 47, hvor grensene for det omhandlede strøk er beskrevet.

Kongelig resolusjon*) om ophevelse av forbudet mot motorvognkjøring på veien Hamre grense—Seim —Nesse i Alversund herred, forsåvidt angår kjøring med motorsykkel med sidevogn. 23 novbr.

Kongelig resolusjon, hvorved der meddeles tillatelse til at der istedenfor den nedbrente kirke for Hitra prestegjelds hovedsogn i Nidaros bispedømme opføres en ny kirke for sognet på en dertil utsett tomt på øen Hitra i det vesentlige efter en av arkitekt Claus Hjelte utarbeidet plan. Tillatelsen meddeles på betingelse av at Hitra kommune overtar det fremtidige vedlikehold av de gjenstående kirkemurer på øen Dolm, efterat disse er istandsatt og overdekket efter foranstaltning av de antikvariske myndigheter. — Nidaros stiftsdireksjon bemyndiges til å samtykke i mindre vesentlige endringer i ovennevnte byggeplan, om sådanne under arbeidets gang måtte vise sig ønskelige eller nødvendige. 23 novbr.

Kongelig resolusjon, hvorved bestemmes: 23 novbr.

1. Det tillates i medhold av lov av 14 desember 1917 om vassdragsreguleringer Sør-Trøndelag fylkeskommune å foreta regulering av Samsjøen i Lundesokna i det vesentlige overensstemmende med fremlagt plan og på de i Arbeidsdepartementets foredrag av 23 november 1923 inntatte betingelser.
2. Der fastsettes som gjeldende inntil videre nedenstående reglement for manøvrering av reguleringsdammen:

1.

Høieste reguleringsgrense kote 486,7 m. o. h.
Laveste —»— » 473,0 —

Reguleringshøide 13,7 m.

Reguleringsgrensene skal betegnes ved faste og tydelige vannstandsmerker som skal godkjennes av det offentlige.

2.

Der avgis vann til den almindelige fløtning overensstemmende med de ved overenskomst eller skjønn fastsatte bestemmelser.

3.

Såsnart der iverksettes ytterligere utnyttelse av fall i Lundesokna kan departementet forlange at vannslipningen skal

*) Bekjentgj. 26 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 47.

23 novbr. foregå med dettes (disses) tarv for øie. Nærmere regler herfor blir i tilfelle å fastsette senere. Inntil denne tid kan vannslipningen utføres til fordel for kraftanlegget i Nedre Møllefoss. Det må påses at de tidligere flomvannføringer såvidt mulig ikke forøkes. Heller ikke må den tidligere lavvannføring forminskes til skade for andres rettigheter.

4.

Til å forestå manøvreringen antas en norsk statsborger som godtas av vedkommende regjeringsdepartement. Dette bestemmer hvor damvokteren skal bo og likeså om han skal ha telefon i sin bolig.

5.

Det skal påses at flomløpet ikke hindres av is eller lignende samt at reguleringsanlegget til enhver tid er i god stand.

Der føres protokoll over dammens manøvrering, avleste vannstander samt observeres og noteres om det forlanges regnmengder, temperatur m. v. Av denne protokoll sendes ved hver måneds utgang avskrift til vassdragsdirektøren.

6.

Mulig tvist om dette reglements forståelse blir å avgjøre av vedkommende regjeringsdepartement.

7.

Forandringer i dette reglement kan kun foretas av Kongen efterat de interesserte har hatt anledning til å uttale sig.

24 novbr. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til fylkesmannen i Troms. Angående tinglysning av utpantning for skatt i løsøre som betingelse for tvangsauksjon.

Departementet uttaler, at tinglysning av en utpantning ikke er nogen betingelse for adgangen til å holde tvangsauksjon over det utlagte løsøre, og at det ikke antas å påhvile auksjonsbestyreren av eget tiltak å forlange bevis for, at der ikke hviler tidligere heftelser på godset (se Schweigaards prosess II § 217).

26 novbr. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til en skattefoged, hvori uttales at arveavgiften av et beløp på kr. 16.000,00 til en husjomfru blir å beregne således (efter skattebeslutningen for 1922—23 § 2 litr. e og 3,3):

av de første kr. 2.000,00. intet
» » næste » 8.000,00. 10 %
» » » » 6.000,00. 12 %

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av Rangdi Larsdatter Lynne ved testamente av 28 november 1908 oprettede Rangdi Lynnes legat til fordel for fattige i Gran. 27 novbr.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av Severin Andreas Troye ved testamente av 30 juni 1914 oprettede »Severin Troyes familielegat« til fordel for legatstifterens slektninger og verdige trengende eldre damer i Bergen. 27 novbr.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av Olaug Pedersdatter Tisløvøren ved testamente av 22 desember 1912 oprettede »Haldo Larsen og hustru Olaug Pedersdatter Tisløvørens legat av Melhus« til hjelp for verdige trengende i sykdomstilfelle. 27 novbr.

Rundskrivelse fra Justisdepartementet til fylkesmennene: 27 novbr.

I.

Nye passforskrifter.

Med hjemmel av kongelig resolusjon av 24 august 1917 har departementet idag utferdiget nedenstående nye passforskrifter som trer i stedet for de under 7 og 13 september 1917 samt 28 februar 1918 fastsatte:

Passforskrifter

av 27 november 1923

— gjeldende for reisende som kommer til riket — fastsatt av Justisdepartementet i henhold til lov nr. 2 av 13 juli 1917 § 3 (passloven), jfr. kongelig resolusjon av 24 august s. å.

§ 1. Enhver som kommer til riket, skal være forsynt med pass, selvom han er hjemmehørende her, medmindre han er norsk statsborger og ved andre legitimasjonspapirer eller på annen måte kan bevise sitt statsborgerforhold.

Når mann og (eller) hustru og deres barn under 15 år reiser sammen kan de benytte felles pass (familiepass). Det samme gjelder når barn under 15 år reiser sammen med formynder eller andre foresatte.

Efter ansøkning i hvert enkelt tilfelle kan Centralpasskontoret godta anvendelse av kollektivpass for turistselskaper, foreninger og andre, som reiser i følge.

§ 2. Passet skal gi oplysning om innehaverens fulle navn, stilling eller beskjeftigelse, fødselssted, fødselsår og fødselsdag, faste bopel, statsborgerforhold (i hvilket land innehaveren har statsborgerrett) og signalement samt angi tiden for sin gyldighet.

§ 3. Passet skal være påklebet et godt fotografi fra nyeste tid av innehaveren, forsynt med stempel (embedssegl) av ved-

27 novbr. kommende passutstedende myndighet, således at stemplet dels står på fotografiet og dels på passpapiret.

På passet skal innehaveren egenhendig ha skrevet sitt navn og passet skal være forsynt med bevidnelse fra den passutstedende myndighet om at så er skjedd.

Når mann og hustru reiser på felles pass skal dette være forsynt også med hustruens fotografi og inneholde i det vesentlige de samme oplysninger for hennes som for mannens vedkommende. For barn som er medtatt i familiepass behøver kun navn og alder å være anført.

Passet må være uten nogen som helst rettelse i teksten.

§ 4. Passet skal være avfattet i det norske, svenske, danske, engelske, franske eller tyske sprog eller være forsynt med oversettelse til et av disse sprog.

§ 5. Under forbehold av gjensidighet kommer bestemmelsene om passtvang ikke til anvendelse overfor person som tilhører befolkningen i Sveriges grensestrøk mot Norge og er svensk undersått. Sådan person kan opholde sig i de tilstøtende distrikter i Norge i inntil 3 døgn bare mot forevisning av attest fra offentlig myndighet om nasjonalitets- og bostedsforhold.

§ 6. Med de undtagelser som følger av § 8 skal passet være forsynt med visum fra norsk legasjon eller utsendt konsul i det land hvor det er utferdiget eller hvor passinnehaveren opholder sig.

Ikke-utsendt norsk konsul må ha særskilt bemyndigelse til å foreta passviseringer.

Ikke-norsk statsborger som ved utreise fra landet ønsker å benytte sitt pass til tilbakereise hertil, må skaffe sig returvisum av chefen for Centralpasskontoret, forsåvidt han ikke inngår under undtagelsesregelen i § 8.

§ 7. De i § 6 nevnte myndigheter kan nekte å visere passet hvis det på grunn av den opgitte hensikt med reisen eller av andre grunner anses uheldig at vedkommende får adgang til riket. De nevnte myndigheter har forøvrig å forholde sig overensstemmende med de til enhver tid gjeldende viseringsinstruksjoner.

§ 8. Reglene i § 6 gjelder ikke overfor borgere av land med hvilke der — med Justisdepartementets godkjennelse — er truffet gjensidig overenskomst om hel eller delvis ophevelse av viseringstvangen.

Er viseringstvangen bare delvis ophevet i forhold til vedkommende land, må den fremmede når han ankommer til Norge med uvisert pass, i hvert enkelt tilfelle godtgjøre, at betingelsene for viseringsfritagelse er tilstede.

§ 9. Besetningene på skib som ankommer til landet skal ha pass overensstemmende med disse forskrifter, men behøver

ikke visum overensstemmende med § 6. For britiske sjøfolk 27 novbr.
godtas istedenfor pass de såkalte «Identity and Service Certificates» og «Discharge Books».

Skal nogen av besetningen forlate skibet her må han straks personlig melde sig for stedets politimester som overensstemmende med fremmedlovens bestemmelser avgjør om meldebevis eller opholdsbok skal utstedes og i motsatt fall straks kan avvise vedkommende.

Den befalhavende ombord plikter å dra omsorg for at disse bestemmelser overholdes.

§ 10. Den som kommer til riket skal straks personlig melde sig for politiet i det distrikt hvor grensen passeres eller norsk landområde først betredes og forevise sitt pass, om han plikter å ha sådant og gi de oplysninger som politiet krever. Dette gjelder dog ikke den i § 5 omhandlede grensetrafikk.

Denne melding fritar ikke for anmeldelse til opholdsstedets politi overensstemmende med fremmedlovens bestemmelser.

§ 11. Den som kommer til riket uten pass hvor sådant er foreskrevet (se § 1, jfr. § 5) eller som kommer med uvisert pass hvor visum er foreskrevet (se § 6, jfr. § 8) eller som forøvrig ikke iakttar bestemmelsene i disse forskrifter, blir straks å avvise.

§ 12. Foranstående bestemmelser kommer ikke til anvendelse overfor chefer og medlemmer av fremmede gesandtskaper og deres familiemedlemmer.

Derimot kommer bestemmelsene til anvendelse overfor kurerer, såvel diplomatiske som tilfeldige, medmindre de tilhører land for hvilket undtagelsesbestemmelse er gjort gjeldende i henhold til forskriftenes § 8.

Alle kurerer må bringe legitimasjonsdokument for denne sin egenskap og en av behørig myndighet utferdiget opgave over det kurergods de fører med sig samt opgave over dettes samlede vekt angitt i kg.

§ 13. Disse forskrifter, som avløser forskriftene av 7 september 1917 med forandringer av 13 september 1917 og 28 februar 1918, trer i kraft straks.

Fortegnelse

over viseringsberettigede norske legasjoner og konsulater.

A. De norske legasjoner:

I Berlin (tillike akkreditert i Wien og Budapest), Buenos Ayres (tillike akkreditert i Paraguay og Uruguay), Havana, Helsingfors (tillike akkreditert i Riga og Reval), Kjøbenhavn (tillike akkreditert i Haag), Lissabon, London (tillike akkreditert i Brüssel), Madrid, Mexico (tillike akkreditert i Costa Rica, Guate-

27 novbr. mala, Honduras, Nicaragua, Panama og Salvador), Paris, Peking, Petrograd (for tiden ikke i funksjon), Rio de Janeiro, Rom, Stockholm, Tokio, Warschau og Washington.

B. De norske konsulater:

I Belgia: Generalkonsulatet i Antwerpen.

I Danmark: Generalkonsulatet i Kjøbenhavn.

I Estland: Konsulen og vicekonsulen i Reval.

På Island: Generalkonsulatet i Reykjavik.

I Finland: Konsulatet i Helsingfors.

I Frankrike: Konsulatet i Marseille.

I Holland: Generalkonsulatet i Rotterdam.

I Italien: Generalkonsulatet i Genua.

I Lettland: Konsulatet i Riga.

I Portugal: Konsul Jervell i Oporto.

I Russland: Handelsdelegasjonen i Moskwa. Generalkonsulatet i Archangelsk (for tiden ikke i funksjon). Handelsutsendingene i Archangelsk og Petrograd.

I Schweiz: Generalkonsulatet i Zürich.

I Jugo-Slavien: Konsulatet i Belgrad.

I Storbritannia: Generalkonsulatet i London. Konsulatet i Newcastle—on—Tyne. Konsulatet i Liverpool. Konsulatet i Edinburgh—Leith. Konsulatet i Cardiff. Konsulatet i Glasgow. Vicekonsulen i Hull. Vicekonsulen i Manchester.

I Sverige: Generalkonsulatet i Stockholm. Konsulatet i Gøteborg.

I Tsjekoslovakiet: Generalkonsulatet i Prag.

I Tyskland: Generalkonsulatet i Berlin. Generalkonsulatet i Hamburg. Konsulatet i Danzig. Konsulatet i Frankfurt am Main.

I Ungarn: Generalkonsulatet i Buda-Pest.

I Østerrike: Generalkonsulatet i Wien.

I Britiske besiddelser i Asien: Generalkonsulatet i Calcutta. Konsulatet i Hongkong.

I Kina: Generalkonsulatet i Shanghai.

I De Forente Stater: Generalkonsulatet i New York. Konsulatet i Chicago. Konsulatet i San Fransisco. Konsulatet i St. Paul.

I britisk Nordamerika: Generalkonsulatet i Montreal.

I Syd-Amerika: Generalkonsulatet i Valparaiso.

I Afrika: Generalkonsulatet i Alexandria. Generalkonsulatet i Kapstad.

I Australia: Generalkonsulatet i Melbourne.

Passforskriftene angir de krav som må stilles til pass, som utlendinger må være i besiddelse av for å tillates innreise

i Norge. For norske politipass gjelder reglene i rundskrivelse 27 novbr. av 14 desember 1922.

Til de enkelte paragrafer i forskriftene bemerkes:

Til § 1: Første ledd er av samme innhold som de eldre forskrifters § 1, første og tredje ledd. Annet ledd fastslår den nye regel om godtagelse av familiepass, hvori kan medtas barn under 15 år. Tidligere måtte barn over 12 år ha særskilt pass selvom det ledsaget voksen person.

Med hensyn til håndhevelsen av den nye regel må dog bemerkes, at man overfor Holland har erklært å ville godta familiepass for nederlandske statsborgere, hvori er medtatt «enfants mineurs». Herunder inngår alle personer under 21 år. Nederlandske statsborgere mellem 15 og 21 år må derfor — når de er medtatt i familiepass som barn eller myndlinger — ikke avvises for mangel av særskilt pass. Også forøvrig har de passkontrollerende myndigheter adgang til i det enkelte tilfelle å dispensere fra 15-års-regelen, særlig når det vites å være overensstemmende med den i vedkommende land gjeldende regel å godta familiepass med høiere aldersgrense; 21 år må dog være maksimum. Således godtar såvidt vites Sverige familiepass hvori er medtatt barn under 16 år og De Forente Stater har aldersgrensen 21 år for gutter (15 år derimot for piker). I slike tilfelle bør det dispenseres fra den norske regel. Når aldersgrensen 15 år er fastsatt som den almindelige regel i forskriftenes § 1 er det fordi dette er overensstemmende med den for utstedelsen av norske familiepass fastsatte regel (se rundskrivelsen av 14 desember 1922, post 5) som igjen stemmer med hvad der blev fastslått som almindelig norm på den i 1920 avholdte internasjonale konferanse. Man har overfor utlandet villet tilkjennegi at Norge for sitt vedkommende har antatt regelen som ordinært gjeldende ved godtagelsen av utlendingers familiepass.

Til § 2. Denne er enslydende med den eldre forskrifts § 2 med undtagelse av, at kravet om at hensikten med opholdet i Norge skal anføres i passet, er sløifet. Dette er nemlig ikke opstillet som noget almindelig krav i de regler man enedes om på den internasjonale konferanse i 1920 og som Norge i hovedsaken har sluttet sig til.

For schweiziske statsborgere — og andre som måtte bli tillatt innreise i Norge uten norsk visum, når de ikke kommer hertil for å søke arbeide — må det imidlertid fremdeles kreves, at de, når passet ikke er visert, enten ved passets innhold eller på annen måte kan godtgjøre, at hensikten med opholdet ikke er å søke arbeide her, jfr. rundskrivelse av 11 juli 1922 og nærværende forskrifter § 8, annet ledd.

Til § 3. Paragrafen som svarer til § 3 i de eldre forskrifter er noget omformet som følge av at Norge har erklært å ville

27 novbr. godta den nye internasjonale passtype. De krav som er opstillet med hensyn til egenhendig underskrift og bevidnelse herom er formet overensstemmende med den nevnte passtype.

Paragrafen har derhos fått en tilføielse om de krav som i denne henseende stilles til familiepass.

Til § 4. Denne paragraf er overensstemmende med de eldre forskrifters § 4.

Til § 5. Paragrafen er enslydende med de eldre forskrifters § 8.

Til § 6. Denne paragraf er vesentlig av samme innhold som § 5 i de eldre forskrifter, men er gitt en annen form.

I bilaget finnes en samlet fortegnelse over de for tiden viseringsberettigede myndigheter (legasjoner og konsulater) i utlandet. —

Til § 7. Jfr. de eldre forskrifters § 6.

Til § 8. Denne paragrafs første ledd inneholder en omredaksjon av de eldre forskrifters § 7. Annet ledd er nytt og begrunnet ved at viseringstvangen i forhold til enkelte land er delvis ophevet. Jfr. bemerkningene foran til § 2.

Den almindelige regel er fremdeles at en utlending ikke tillates innreise i Norge medmindre hans pass er visert av dertil kompetent norsk legasjon eller konsulat i utlandet, eller har returvisum utferdiget av Centralpasskontoret.

Herfra gjelder dog en rekke undtagelser, hvilende på gjensidige overenskomster med enkelte land om hel eller delvis ophevelse av viseringstvangen.

Helt ophevet er viseringstvangen for statsborgere av følgende land:

Sverige,
Danmark,
Island,
Holland,
Frankrike (ikke koloniene),
Storbritannia (koloniene iberegnet *),
Italia og
Mexiko.

Delvis ophevet er viseringstvangen for statsborgere av:

Belgia,
Luxemburg,
Schweiz,
De Forente Stater og
Canada.

Den delvise ophevelse går ut på følgende:

Belgiske statsborgere, heri ikke innbefattet borgere av belgisk Kongo, er fritatt for viseringsplikt, såfremt deres

*) D. v. s. britiske statsborgere, bosatt i britiske kolonier er fritatt for visering.

ophold i Norge ikke vil vare over 3 måneder, jfr. 27 novbr. rundskrivelse av 9 august 1922.

Ved utøvelsen av passkontroll overfor belgiske statsborgere skal disse, når deres pass ikke er visert, tilspørres om de kommer til å opholde sig i Norge mer enn 3 måneder, og blir i bekreftende fall å nekte adgang til landet. De må alltid gjøres uttrykkelig opmerksom på, at deres pass — når det ikke er visert — kun gir adgang til inntil 3 måneders ophold i landet.

For luxemburgske statsborgere gjelder samme regel som for belgiere; jfr. rundskrivelse av 5 desember 1922.

For schweiziske statsborgere er viseringstvangen ophevet forsåvidt de ikke kommer for å søke arbeide; jfr. rundskrivelse av 11 juli 1922.

Passkontrollen må gjøre en schweizisk borger, som kommer hertil med uvisert pass, opmerksom på, at han ikke kan ta arbeide her i landet. Skulde det fremgå av passet eller av andre oplysninger, at hensikten er å søke arbeide, blir han å avvise.

Det bemerkes, at Norge og Schweiz er blitt enige om å fortolke den inngåtte overenskomst således, at viseringsfritagelsen også skal omfatte: Personer, som foretar en forretningsreise for et fremmed firma, montører som skal montere maskiner av utenlandsk oprinnelse, eller teknikere som skal ha opsyn med installasjon av sådan maskine, samt ingeniører som av sitt firma er anbetrodd et bestemt opdrag.

Ved utøvelsen av fremmedkontrollen vil politiet ha å påse, at belgiske, luxemburgske og schweiziske statsborgere, som er kommet med uvisert pass, ikke opholder sig her i strid med foranstående regler.

Overfor De Forente Stater og Canada består den delvise ophevelse av viseringstvangen bare i at norskfødte, svenskfødte, danskfødte og islandskfødte, amerikanske og kanadiske statsborgere er fritatt for viseringsplikt, når det av deres pass fremgår at de er født i ett av de nevnte land. Viseringsfritagelsen omfatter også hustru som reiser sammen med sin mann selvom hun ikke er født i Norge, Sverige, Danmark eller Island, når betingelsen for fritagelsen foreligger for mannens vedkommende; likeledes umyndige og mindreårige barn, hvis de reiser sammen med sin far eller mor og en av disse er født i ett av de omhandlede land. Derimot er ikke en mann fritatt for viseringsplikt fordi hans hustru er norsk-, svensk-, dansk- eller islandskfødt.

Andre undtagelser med hensyn til viseringstvangen:

Fører og besetning på britiske luftskib og aeroplaner, som foretar flyvninger i offentlige øiemed er fritatt for viseringsplikt under forutsetning av, at fartøiet medfører nasjonalitets-

27 novbr. bevis samt en av britisk myndighet opsatt fortegnelse over besetningen, jfr. rundskrivelse av 26 oktober 1922. Fritagelsen er ikke begrenset til å gjelde britiske statsborgere (for hvilke forøvrig viseringstvangen nu er helt bortfalt) men omfatter et hvilket som helst lands undersåtter.

Reisende med visse dampskibslinjer (Amerikalinjer) kan på vei til eller fra Amerika reise gjennem Norge uten visum på nærmere angitte vilkår. Herom vil utgå særskilt meddelelse til vedkommende passkontrollmyndigheter.

Til § 9. Paragrafen er overensstemmende med de eldre forskrifters § 9 og (forsåvidt angår britiske sjøfolks «Identity and Service Certificates» m. v.) med bestemmelsene i rundskrivelse av 6 november 1918.

Til §§ 10—12. Disse paragrafer er overensstemmende med de tilsvarende paragrafer i de eldre forskrifter. § 11 er dog omredigert.

II.

Stempling av pass.

Når en utlending kommer til riket, blir hans pass å stemple av den passkontrollfunksjonær, som første gang kontrollerer hans pass.

I passet gjøres også anførsel, hvis en utlending avvises, utvises eller nektes ophold i henhold til lov av 13 juli 1917 om innskrenkning i utlendingers adgang til å opholde sig i visse kommuner. Derimot skal en påtegning i passet aldri tre i stedet for utstedelse av opholdsbok eller meldebevis. Når vedkommende utlending får utstedt opholdsbok eller meldebevis, bør oplysning herom anføres i passet. Når han senere foretar anmeldelser, gis ikke påtegning i passet, men i opholdsboken eller meldebeviset.

Da det ofte ses at utlendingers pass blir opfylt av påtegninger som ikke hører hjemme i passet, og at utstedelse av opholdsbok eller meldebevis undlates, mens opholdstillatelse meddeles bare i en påtegning i passet, bes foranstående regler innskjerpet overfor samtlige politimyndigheter i hr. fylkesmannens distrikt.

Med nærværende rundskrivelse bes politimestrene, lensmennene samt de tollfunksjonærer og andre som er antatt til å bistå med pass- og fremmedkontrollen, gjort bekjent.

28 novbr. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet, hvori meddeles, at ifølge offisiell meddelelse fra det franske utenriksministerium til legasjonen i Paris av 19 november 1923 har Finnland ratifisert den i Sèvres den 6 oktober 1921 undertegnede

konvensjon om endring i den i Paris den 20 mai 1875 28 novbr.
undertegnede konvensjon om det metriske system
m. v. Ratifikasjonsdokumentet blev deponert i Paris den 31
august d. å.

Stortingsbeslutning [1]) angående ordningen av statens 29 novbr.
innkjøpsdirektorat.

Skrivelse fra Handelsdepartementet, Poststyrelsen, hvori 29 novbr.
under henvisning til skrivelse av 25 januar 1921 (inntatt i
Lovtidende 2nen avdeling) meddeles, at departementet i skrivelse
av d. d. til Forsvarsdepartementet har henvist til en tidligere
skrivelse, hvorefter Handelsdepartementet anser det som en
selvfølge, at det ikke er adgang til å beregne
skyssgodtgjørelsen efter nogen annen klasse
enn den som føres av jernbanen på vedkom-
mende strekning.

Efter hvad der er oplyst fra jernbanens side kjøres det i tiden $^{15}/_{6}$—$^{15}/_{9}$ 2nen klasse på bestemte tog på strekningen Bergen—Nesttun. Sålenge en sådan ordning er gjeldende, antar man at det kan beregnes skyssgodtgjørelse efter taksten for 2nen klasse.

Forsåvidt angår Nesttun—Osbanen henholder departementet sig til sitt tidligere.

Lov *)[2]) om brennevin til medisinsk bruk. 30 novbr.

§ 1. Ved brennevin forstås i denne lov tilvirket alkohol, ublandet eller i blanding. Vin av større alkoholstyrke enn 21 volumprosent anses som brennevin.

Som brennevin regnes ikke væsker, som ved denaturering eller av andre grunner er uhensiktsmessig som berusningsmiddel og heller ikke væsker, hvortil der bare er tilsatt den mengde alkohol, som er nødvendig for tilberedning, opløsning eller hold-

*) Bekjentgj. 3 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 48.

[1]) Se St. prp. nr. 33. Tillegg til innst. S. LXII. St.tid. s. 3831—3838.

Beslutningen er sålydende:

I.

Stortinget samtykker i at statens innkjøpsdirektorat overgår til et statens innkjøpskontor under ledelse av en innkjøpsøkonom med årlig lønn kr. 13 000,oo. Kontorets virksomhetsområde fastsettes av Kongen.

II.

I tillegg til den for inneværende termin gitte bevilgning til statens innkjøpsdirektorat stilles ytterligere kr. 6 000,oo til regjeringens disposisjon til dekning av utgifter ved innkjøpskontoret.

[2]) St.besl. 20 november. Se Ot prp. nr. 32. Innst. O. XXII. St.tid., forh. i Ot. s. 863—900; i Lt. s. 225—247.

30 novbr. barhet. Kongen, eller den han bemyndiger, bestemmer, om væsker efter foranstående skal anses som brennevin.

Andre opløsninger og blandinger kan undtas efter nærmere bestemmelse av Kongen eller den han bemyndiger.

§ 2. Ved resept fra læge må ikke forordnes for samme patient større mengde enn ½ fl. (ca. 325 gr.) brennevin. Forordnes brennevin av større alkoholstyrke enn 50 volumprosent (spiritus), må mengden ikke overstige 200 gram.

Mellem utstedelse av resepter for samme patient må gå et tidsrum av minst 3 dager.

Når særlige grunner foreligger, kan en læge fravike fristbestemmelsen eller forordne mer enn de i første ledd nevnte mengder.

Lægen skal, før han utsteder resepten, på forsvarlig måte ha forvisset sig om, at der foreligger en sykelig eller lidende tilstand.

Foranstående bestemmelser finner tilsvarende anvendelse på læge, som har adgang til mot betaling å levere lægemidler.

Bestemmelsene skal følges, også om en patient henvender sig til flere læger.

Kongen avgjør efter forslag fra et sakkyndig råd, hvad der blir å forstå ved særlige grunner i denne paragrafs tredje ledd.

Dette råd skal bestå av 3 læger, som opnevnes av Kongen for 2 år ad gangen. To av disse opnevnes blandt fire av det medisinske fakultet innstillede læger. Rådets medlemmer tilkommer sådan godtgjørelse av statskassen, som bestemmes av Kongen.

§ 3. Enhver resept på brennevin skal være utferdiget på blankett efter nærmere bestemmelse av Kongen eller den han bemyndiger og være forsynt med patientens navn, alder, stilling og bopel.

Blanketten skal bestå av to deler, hvorav den ene brukes som resept. På den annen (talongen) skal anføres den foreskrevne mengde brennevin.

Talongen skal dessuten påføres lægens forklaring om de særlige grunner når § 2, tredje ledd, er kommet til anvendelse.

Lægen skal sende de utfylte talonger direkte til medisinalstyrelsen med mellemrum som departementet bestemmer.

Blankettene anskaffes for statskassens regning. Kongen eller den han bemyndiger gir nærmere bestemmelser til utfylling av foranstående og fastsetter de innberetninger, som medisindispenserende læger skal gi.

§ 4. Apoteker eller nogen av det ved apotek ansatte personale må ikke:

1) ekspedere brennevin efter resept, som er mer enn 3 måneder gammel;
2) utlevere større mengder brennevin enn på resepten forordnet;

3) ekspedere sådan resept, som ikke er utferdiget på foreskreven måte, medmindre ekspedisjonen finner hjemmel i almindelige regler, som er gitt av Kongen for nødstilfelle; 30 novbr.
4) ekspedere sådan resept, når avhenteren er beruset eller når reseptens utseende eller andre omstendigheter gir skjellig grunn til å tro, at den er falsk. I siste tilfelle skal resepten holdes tilbake og lægen underrettes.

§ 5. Der kan bare ekspederes én gang efter samme resept. Departementet kan dog i særlige tilfelle tillate avvikelser derfra.

Den som ekspederer resepter på brennevin, skal holde disse tilbake på apoteket.

De sendes ordnet for hver læge til medisinalstyrelsen med mellemrum som departementet bestemmer.

Nærmere bestemmelse om kontrollen gis av Kongen.

§ 6. Ingen må:

1) anmode læge om resept på brennevin under falske oplysninger (f. eks. om navn, bosted og sykdom), efterligning av sykdomstegn eller ved andre utilbørlige midler;
2) når han i løpet av de siste 4 uker av læge har mottatt en eller flere resepter på brennevin anmode nogen annen læge om sådan resept uten samtidig å gjøre opmerksom på de eldre resepter;
3) søke å få kjøpt større mengde enn på resepten forordnet;
4) overdra til andre sådan resept og uten i nødstilfelle ved sykdom heller ikke den efter resepten anskaffede medisin.

Disse bestemmelser finner tilsvarende anvendelse på anmodning til medisindispenserende læger om brennevin og på anvendelsen av sådan medisin, som er levert av lægen.

§ 7. Hvis der under hensyntagen til arten og omfanget av en læges praksis er skjellig grunn til å anta, at han misbruker retten til å forordne brennevin, kan Kongen innskrenke eller for en bestemt tid opheve denne rett overensstemmende med uttalelse fra det i § 2 nevnte sakkyndige råd.

For en medisindispenserende læge kan Kongen under slike forhold overenstemmende med rådets uttalelse fastsette den største mengde brennevin som han har rett til å kjøpe.

Før rådet uttaler sig, skal det ha gitt vedkommende læge anledning til å gjøre rede for sig.

§ 8. Læges resept på brennevin og de i § 3 omhandlede talonger kan fremlegges som bevismiddel under straffesak.

Det samme gjelder tilsvarende innberetninger fra medisindispenserende læger og læger ved medisinale anstalter.

§ 9. Til medisinsk bruk for mannskap på norsk fartøi i utenriks fart eller på Ishavet kan føreren uten resept fra læge få levert ut ½ flaske (ca. 325 gr.) brennevin for hver mann av besetningen. Medisinen opbevares forsvarlig avlåst av føreren.

For lengere fravær kan en større mengde tillates levert ut.

30 novbr. De nærmere bestemmelser, deriblandt om når ny utlevering til samme fartøi kan skje, gis av Kongen eller den han bemyndiger.

§ 10. Til medisinsk bruk for deltagere i ekspedisjon, som forutsettes å ville opholde sig et lengere tidsrum utenfor landets grenser uten adgang til å anskaffe brennevin, kan Kongen eller den han bemyndiger, for det enkelte tilfelle tillate, at der kjøpes en nærmere bestemt mengde, som står i forhold til deltagernes antall og fraværets lengde.

§ 11. Til medisinsk bruk ved medisinal anstalt kan overlægen eller den av ham dertil bemyndigede læge ved anstalten forordne brennevin (spiritus) i den utstrekning anstaltens belegg gjør nødvendig. Beholdningene skal holdes forsvarlig avlåst.

Resepten eller rekvisisjonen skal lyde på anstaltens navn.

Med mellemrum, som departementet bestemmer, skal lægen sende medisinalstyrelsen resepttalongen eller gjenpart av rekvisisjonen, opgave over forbruk og beholdning av sådanne medisiner i vedkommende tidsrum.

Hvis der er skjellig grunn til å anta, at reseptretten misbrukes, kan Kongen overensstemmende med det sakkyndige råds uttalelse fastsette den største mengde brennevin (spiritus), som kan kjøpes for anstalten.

§ 12. Til medisinsk bruk for dyr blir den mengde brennevin (spiritus) som kan forordnes på resept fra dyrlæge, å bestemme av Kongen i overensstemmelse med uttalelse fra et sakkyndig råd.

Det sakkyndige råd skal bestå av 3 dyrlæger, som opnevnes av Kongen for 2 år ad gangen efter innstilling fra de myndigheter som Kongen bestemmer. Det sakkyndige råds medlemmer tilkommer sådan godtgjørelse av statskassen, som bestemmes av Kongen.

Kongen kan i overensstemmelse med forslag fra det sakkyndige råd bestemme, at dyrlæger ved sin forordning skal være henvist til bestemte slags brennevin enten i sin almindelighet eller for bestemte dyresorter.

Mellem utstedelse av resepter for samme dyr må gå et tidsrum av minst 3 dager.

Når særlige grunner foreligger, kan en dyrlæge fravike bestemmelsen om frist eller mengde. Hvad der blir å forstå ved særlige grunner, avgjør Kongen efter forslag fra det sakkyndige råd.

Dyrlægen skal, før han utsteder resepten, på forsvarlig vis ha forvisset sig om, at der foreligger en sykelig eller lidende tilstand.

Er der grunn til å anta, at en lignende tilstand vil optre i den nærmeste fremtid hos andre dyr innen besetningen, er dyr-

lægen berettiget til å forordne sådan medisin også til disse dyrs behandling. 30 novbr.

Foranstående bestemmelser får tilsvarende anvendelse på dyrlæger som har adgang til mot betaling å levere lægemidler og skal følges også om reseptmottageren henvender sig til flere dyrlæger.

§ 13. Bestemmelsene i foranstående §§ 3—8 og § 11 får tilsvarende anvendelse på brennevin til veterinærmedisinsk bruk, dog således, at resepten fra dyrlæge skal lyde på navn, stilling og bopel for dyrets eier eller den som for tiden har ansvar for det, samt angi dyrets art.

Dyrlægers resept på brennevin må bare ekspederes av apotek innen det fylke, hvor dyrlægen har sitt kontor eller i et dertil grensende fylke.

I særlige tilfelle kan departementet tillate avvikelser fra bestemmelsen i det foregående ledd.

§ 14. Efter skriftlig rekvisisjon fra tannlæge kan der til medisinsk bruk for patienter under hans operative virksomhet fra apotek utleveres for hver måned inntil 4 halve flasker konjakk.

Tannlægen skal med mellemrum som departementet bestemmer, sende medisinalstyrelsen en spesifisert opgave over rekvisisjonene og de mengder, som han har brukt til sine patienter. På denne opgave skal han med sin underskrift bevidne, at det forbrukte er anvendt til patientene.

Kongen eller den han bemyndiger kan påby, at rekvisisjonene skal skrives på autoriserte blanketter, og kan gi nærmere bestemmelser om kontrollen.

Forøvrig kan tannlæge forskrive efter resept inntil 100 gr. spiritus i blandinger til utvortes bruk til munnvann og lignende. Blandingene må være således sammensatt, at de er uhensiktsmessige som berusningsmiddel. Resepten skal lyde på navn, alder, stilling og bopel. Den gjelder bare for en gangs ekspedisjon.

På rekvisisjon som omhandlet i paragrafens første ledd eller på resept på blandinger som inneholder over 21 volumprosent alkohol skal § 4, 2net, 3dje og 4de ledd, § 5 og § 8 gis tilsvarende anvendelse.

Dersom en tannlæge misbruker retten efter denne paragrafs første eller fjerde ledd, kan Kongen i overensstemmelse med innhentet uttalelse fra styret for Statens Tannlægeinstitutt innskrenke eller for en bestemt tid opheve hans rett. Tannlægen skal på forhånd være gitt anledning til å gjøre rede for sig.

§ 15. Enhver som i medfør av bestemmelsene i denne lov får kjennskap til lægers, dyrlægers, tannlægers, apotekeres eller patienters forhold, er forpliktet til å iaktta taushet likeoverfor uvedkommende.

§ 16. Overtredelse av bestemmelsene i denne lov eller av de

30 novbr. forskrifter, som er gitt med hjemmel i den, straffes med bøter eller fengsel inntil 6 måneder. Den straffbare handling er dog å anse som forseelse.

§ 17. Denne lov trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

30 novbr. **Kongelig resolusjon***) om politivedtekter for Drammen.

30 novbr. **Kongelig resolusjon****) om tillegg til helseforskriftene for Østre Gausdal herred.

30 novbr. **Kongelig resolusjon*****) om bemyndigelse for Handelsdepartementet til å treffe avgjørelse i saker som omhandles i §§ 16, 17, 19, 20, 23, 24, 29, 30, 36 og 37 i lov om metrisk mål og vekt av 14 juli 1922.

30 novbr. **Kongelig resolusjon*****) om nedsettelse av maksimalhastigheten for motorvognkjøring på 2 hovedveistrekninger i Hoff herred, Vestfold fylke, fra 35 til 20 kilometer i timen.

30 novbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved Utenriksdepartementet bemyndiges til å meddele fremmede honorære visekonsuler i Norge offisiell anerkjennelse.

30 novbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmes:

I. Kongelig resolusjon av 12 desember 1905 om tjenstefrihet for geistlige embedsmenn, dens post 3 og 4, forandres derhen at biskopene, som hittil, kan meddele prester permisjon for et tidsrum av inntil 3 måneder, men at denne tid i sykdomstilfelle utvides til inntil 6 måneder, og at det overdras Kirke- og Undervisningsdepartementet å meddele prester permisjon utover 3 måneder eller i sykdomstilfelle 6 måneder.

II. Rikets biskoper bemyndiges til i tilfelle, hvor særlige grunner taler derfor, å meddele dispensasjon fra bestemmelsene i forordning av 3 april 1810 og kanselliplakat av 19 november 1811 § 10,1 om forbud mot konfirmasjon og ektevielse, medmindre vedkommende er vaksinert.

III. Kongelig reskript av 31 mai 1815 angående overøvrighetenes meddelelse av konstitusjon under ledighet i de dem underordnede embeder forandres derhen, at biskopene ikke behøver å innhente Kirkedepartementets godkjennelse, når de konstituerer en prest i et prosteembede under ledighet eller under innehaverens tjenstefrihet.

---

*) Bekjentgj. 3 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 48, hvor politivedtektene er inntatt.

**) Bekjentgj. 3 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 48, hvor tillegget er inntatt.

***) Bekjentgj. 3 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 48.

Kongelig resolusjon, hvorved bestemmes, at den ofring i kirkene som ved kongelig resolusjon av 13 juli 1885 er bestemt å skulle foregå en gang årlig til fordel for den misjonsvirksomhet blandt hedningene som utøves av det Norske Missionsselskab i Stavanger, den Schreuderske Mission og Santalmissionen, og den årlige ofring til fordel for »Foreningen til Evangeliets Forkyndelse for Skandinaviske Sjømænd i Fremmede Havne« som skal finne sted i henhold til kongelig resolusjon av 12 desember 1891, herefter skal foregå, når sognepresten efter samråd med menighetsrådet finner det tilrådelig. Det overlates til prest og menighetsråd å bestemme om de ved den førstnevnte ofring innkomne beløp skal deles mellem de 3 hedningemisjonsselskaper eller tilfalle ett av dem. 30 novbr.

Den årlige ofring i kirkene som ved kongelige resolusjoner av 14 september 1905, 12 april 1907, 29 november 1912 og 15 oktober 1915 skal holdes til fordel for henholdsvis »Norsk Selskab til Skibbrudnes Redning«, Diakonisseanstalten i Kristiania, Blindesaken og Norges Kristelige Ungdomsforbund skal herefter foregå når sognepresten efter samråd med menighetsrådet finner dette tilrådelig.

Kongelig resolusjon, hvorved bestemmes, at § 3 i reglement for doktorander ved Universitetet fra 1 januar 1924 skal lyde således: 30 novbr.

»Når avhandlingen er fundet værdig til at underkastes offentlig drøftelse, gives den en påtegning derom av fakultetets dekanus. Av den godkjendte avhandling tilstilles Universitetet 50 eksemplarer.

Hvis en indsendt avhandling ikke blir godkjendt kan forfatteren først efter 2 års forløp indsende en ny avhandling til bedømmelse«.

Kongelig resolusjon, hvorved sognenavnet »Lista« (Lista herred, Vest-Agder fylke) endres til »Vanse«. 30 novbr.

Kongelig resolusjon, hvorved Forsvarsdepartementet bemyndiges til å foreta sådanne mindre forandringer og tilføielser som måtte vise sig ønskelige i de ved kongelig resolusjon av 4 juni 1898 (med forandringer av 25 april 1903) fastsatte bestemmelser angående armeens veterinærofficerers tjenstegjøring og ansettelsesforhold m. v. 30 novbr.

Skrivelse fra Handelsdepartementet, Poststyrelsen, hvori meddeles, at departementet i skrivelse til telegrafdirektøren av s. d. har fastsatt, at den frankekvivalent som benyttes ved beregning av taksten for telegrammer til utlandet, fra 1 januar næste år forhøies med 10 øre til kr. 1.20. 30 novbr.

1 desbr. **Skrivelse** fra Forsvarsdepartementet, Marinen, til overlosen i det vestenfjelske distrikt, hvori angående forståelsen av loslovens § 34 bemerkes:

Lovens § 34, 1 bestemmer, hvordan der skal forholdes ved beregning av innseilingspenger og utseilingspenger for større drektigheter og (eller) dypgåender enn de, som er utregnet og opført i tabellene. Dens § 34, 2 derimot forklarer kun, hvorledes milepengesatsene i tabellene er fremkommet (nemlig ved stigning stor 40 øre (vintertakst) for hver fulle 100 tonns øket drektighet og 20 øre for hver fulle 3 dcm. øket dypgående). Ved å sammenholde lovstedets ordlyd med taksttabellenes tall vil man også finne, at der er full overensstemmelse tilstede. Og så tilføies i punkt 2, at når man ved den angitte progresjon er kommet til tallet 10,20, så stiger ikke milepengene mere.

Riktigheten av den her hevdede forståelse fremgår også ganske klart av tabellene selv; ti det vil bemerkes, at der til en viss størrelse av innseilingspenger alltid svarer samme beløp i milepenger, og samme regel må gjelde, når der er spørsmål om innseilingspenger og milepenger for drektigheter og dypgåender, som ikke er opført i tabellene.

3 desbr. **Rundskrivelse** fra Justisdepartementet til riksadvokaten.

Efter straffeprosesslovens § 479 påligger det påtalemyndighetens tjenestemenn å iverksette fyllbyrdelsen av frihetsstraff. Efterat lov om rettergangsmåten i militære straffesaker av 29 mars 1900 med senere tilleggslover, forsåvidt angår rettergangsmåten i fredstid, er avløst av lov om rettergangsmåten i militære straffesaker i fredstid av 6 mai 1921, vil påtalemyndigheten også ha å påse fullbyrdelsen av den for militære forbrydelser og forseelser særegne frihetsstraff arrest (vaktarrest og husarrest). I de ved kongelig resolusjon av 1 desember 1922 stadfestede »Nærmere regler om militære befalingsmenns medvirken ved forfølgning av straffesaker« er der ikke inntatt nogen bestemmelse om militære befalingsmenns plikt til å yde bistand ved straffullbyrdelsen. Departementet har derfor foranlediget stadfestet (kongelig resolusjon av 12 oktober 1923) sådan tilføielse til § 1, første ledd, i de foran nevnte regler: »Likeså skal militære befalingsmenn i militære straffesaker medvirke ved fullbyrdelsen av arrest (vaktarrest og husarrest) efter dom eller forelegg«.

Med foranstående bes statsadvokatene gjort bekjent. Samtlige politiembedsmenn er underrettet gjennem vedkommende fylkesmann.

4 desbr. **Kongelig kunngjørelse***)[1]) om et midlertidig tillegg til tolltariffens satser for innførselstollen.

*) Bekjentgj. 5 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 49.

[1]) Se St.prp. nr. 129. St.tid. s. 3839—3872.

Fra den tid Kongen bestemmer, blir den nugjeldende toll av de varer, som svarer vekttoll (heri iberegnet de gjeldende tolltillegg) å erlegge med et beløp, som svarer til den norske krones pålydende gullverdi. Herfra undtas vindusglass (lnr. 206), isolatorer (lnr. 133 a og b) og elektriske kabler (elektriske apparater e. l.). 4 desbr.

Tolldepartementet bemyndiges til å frita fiskeredskaper og materialer til disse for tillegget.

De nærmere regler for beregningen av tollen blir å fastsette av Tolldepartementet.

Skrivelse,*) hvorved gårdene Vaksdal og Jamne i Bruvik herred erklæres smittet av potetkræft. 4 desbr.

Lov**)[1]) om: 1) Ophevelse av lov om kommunale provianteringsråd av 26 juli 1916 nr. 1 med tilleggslov av 14 desember 1917 nr. 14; 2) Tillegg til midlertidig lov om prisregulering m. v. av 6 august 1920 med tilleggslover av 30 september 1921 og 21 juli 1922. 7 desbr. Nr. 1.

I.

I § 1 i midlertidig lov om prisregulering m. v. av 6 august 1920 med tilleggslover av 30 september 1921 og 21 juli 1922 inntas som post 7 følgende bestemmelse:

I hver kommune skal der være en kontrollnevnd hvis medlemmer velges av kommunestyret. Om nevndenes organisasjon og virksomhet og medlemmenes funksjonstid gis nærmere forskrifter av Kongen eller den han bemyndiger. Enhver som er valgbar ved kommunevalg plikter å overta hvervet som medlem av kontrollnevnden. Utgiftene ved nevndens virksomhet utres av kommunen. Hvor hvervet som medlem av nevnden er særlig byrdefullt, kan der tilstås en rimelig godtgjørelse som fastsettes av formannskapet. Kongen kan i særlige tilfelle frita et kommunestyre for plikten til å opretholde kontrollnevnd.

II.

Denne lov trer i kraft 1 januar 1924. Fra samme tisdpunkt opheves lov nr. 1 av 26 juli 1916 om kommunale provianteringsråd med tilleggslov av 14 desember 1917 nr. 14. De i medhold av de nevnte lover gitte bestemmelser om kontrollnevnder skal dog gjelde fremdeles, inntil de ved bestemmelse efter nærværende lov forandres eller opheves.

---

*) Bekjentgj. 11 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 51, hvor skrivelsen i sin helhed er inntatt.

**) Bekjentgj. 10 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 50.

[1]) St.besl. 30 november. Se Ot. prp. nr. 46. Innst. O. nr. 102. St.tid., forh. i Ot. s. 903—906; i Lt. s. 248.

7 desbr. Nr. 2. **Lov** *)[1]) om forandring i lov om stortingsvalg av 17 desember 1920.

I lov om stortingsvalg av 17 desember 1920 skal § 36, 4de ledd lyde således:

Når valgstyret har gjennemgått og prøvet alle forfallsanmeldelser, åpner det, forsåvidt forfallene er godkjent, de konvolutter, som følger med, tar stemmesedlene ut, skriver forfallsanmeldelsenes nummer på dem, legger den ulest inn i hver sin konvolutt med offentlig stempel og legger disse ned i særskilte urner for forfallsstemmer, innenriksværende og utenriksværende hver for sig.

7 desbr. Nr. 3. **Lov** *)[2]) om kommuner, som misligholder sine gjeldsforpliktelser.

§ 1. Misligholder en herreds- eller bykommune sine gjeldsforpliktelser, kan Kongen, hvis han finner det nødvendig av hensyn til kommunens økonomi eller kreditorenes fyldestgjørelse, bemyndige vedkommende departement til å pålegge herreds- eller bystyret innen en fastsatt frist:

1. å treffe visse i pålegget nærmere bestemte forholdsregler til forminskelse av kommunens utgifter eller til økning av dens inntekter, herunder også omgjørelse eller forandring av bevilgninger og andre beslutninger, som er av betydning for kommunens økonomi;
2. å beslutte utlignet tilleggsskatt på inntekt og formue til dekning av renter og avdrag på kommunens gjeld, dog således at den samlede inntektsskatt ikke må overstige 20 pct.

Herreds- eller bystyrets beslutninger om efterkommelse av pålegget treffes med simpelt flertall.

§ 2. Blir et pålegg i henhold til § 1 ikke efterkommet eller blir den fattede beslutning ikke gjennemført, kan Kongen bestemme, at kommunen skal settes under administrasjon av vedkommende departement i forening med et tilsynsråd. Vedkommende herreds- eller bystyre har rett til å opnevne et av tilsynsrådets medlemmer. De øvrige medlemmer, deriblandt formannen, opnevnes av Kongen. Benytter herreds- eller bystyret ikke denne rett, opnevner Kongen samtlige medlemmer. Opnevnelsen skjer for inntil et år ad gangen.

Efter ansøkning fra vedkommende herreds- eller bystyre kan Kongen også bestemme, at en kommune skal settes under administrasjon, uten at pålegg efter § 1 er utferdiget.

---

*) Bekjentgj. 10 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 50.

[1]) St.besl. 1 desember. Se Ot. prp. nr. 45. Innst. O. nr. 103. St.tid., forh. i Ot. s. 990; i Lt. s. 296.

[2]) St.besl. 1 desember. Se Ot. prp. nr. 37. Innst. O. XXV. St.tid., forh. i Ot. s. 990—1035; i Lt. s. 296—330.

§ 3. 7 desbr.

1. Med de innskrenkninger, som følger av nærværende lov, ved- Nr. 3.
blir de kommunale myndigheter også under administrasjonstiden å lede kommunens daglige forvaltning.
2. Så lenge en kommune står under administrasjon, kan departementet, efterat vedkommende kommunale myndighet har hatt anledning til å uttale sig og efter forslag fra tilsynsrådet, treffe avgjørelse i alle saker, som angår den kommunale bevilgnings- og beskatningsrett eller fastsettelse av godtgjørelse for kommunale ydelser. Tidligere bevilgninger og andre beslutninger, som vedrører kommunens økonomi, kan omgjøres eller forandres av departementet, når formannskapet og tilsynsrådet har hatt anledning til å uttale sig.
3. Ved fastsettelsen av de regler som skal følges ved skatteligningen, er departementet ubundet av bestemmelsene i skattelovene om begrensning av inntektsskattøren. Dog må denne ikke overstige 20 pct.
4. By- eller herredsstyre, formannskap eller kommunale utvalg kan ikke uten tilsynsrådets samtykke treffe nogen beslutning, som påfører kommunen utgift. Medfører beslutningen utgifter som ikke dekkes ved bevilgede beløp på årets budgett, må også departementets samtykke innhentes.
5. Departementet kan pålegge kommunestyret å innstille og avvikle kommunale foretagender. Efterkommes ikke pålegget innen en fastsatt frist, overtar tilsynsrådet ledelsen og avviklingen av foretagendet.
6. Departementet kan beslutte, at myndigheten til å underskrive på kommunens vegne — herunder også anvisningsmyndigheten — helt eller delvis skal henlegges til et eller flere av tilsynsrådets medlemmer.
7. Godtgjørelsen for medlemmene av tilsynsrådet fastsettes av Kongen. Den utres av vedkommende kommune, hvis ikke Kongen bestemmer, at den helt eller delvis skal utres av statskassen.

§ 4. Eksekusjon, avsetning eller arrest i kommunens eiendeler kan ikke foretas i den tid, som forløper fra utferdigelsen av pålegg efter § 1 til en måned efter utløpet av den i pålegget satte frist og heller ikke i den tid, en kommune står under administrasjon. Tvangsinndrivelse i henhold til eksekusjon avholdt i de siste tre måneder før administrasjon blev besluttet stilles i bero, så lenge administrasjonen varer.

§ 5. Administrasjonen skal heves, såsnart Kongen under hensyn til kommunens økonomi finner det tilrådelig.

§ 6. Nærmere forskrifter til gjennemførelse av denne lov kan gis av Kongen eller den han bemyndiger.

§ 7. Denne lov trer i kraft straks.

7 desbr. Nr. 4.

Lov*)[1]) om alderstrygd.

Kap. 1.

Trygdens omfang. Pensjoner. Begravelsesbidrag.

§ 1. Efter denne lov trygdes norske statsborgere ved rett til alderspensjon således som i det følgende nærmere bestemt.

§ 2. Pensjonsrettens inntreden er betinget av, at den trygdede i minst halvdelen av tiden efter sitt fylte 16. år og i hvert fall i de 5 siste år har

a) hatt stadig ophold i riket, eller
b) fart med norsk fartøi, eller
c) vært den norske stats lønnede tjenestemann i utlandet eller lønnet betjent hos sådan tjenestemann eller fast ansatt ved virksomhet, hvis hovedsæte er i Norge, eller som ektefelle, barn eller hushjelp tilhørt en sådan offentlig eller privat funksjonærs husstand.

For ektepar (se § 40) er pensjonsrettens inntreden betinget av, at de foran nevnte vilkår fylles av den ektefelle, hvis alder pensjonskravet bygges på.

Når i det enkelte tilfelle billighetshensyn særlig tilsier det, kan trygdestyret efter innstilling fra trygdenevnden dispensere fra bestemmelsene i de foregående ledd.

§ 3. Utelukket fra pensjon er den, som

a) ved straffedom har tapt de i den almindelige borgerlige straffelovs § 29, 2 eller den militære straffelovs § 12, 2. b nevnte statsborgerlige rettigheter og ikke senere har gjenvunnet dem, eller
b) i de siste 5 år før pensjonskrav fremsettes, er dømt til eller har avsonet fengselsstraff for eller sittet i tvangsarbeide for overtredelse av lovgivningen om løsgjengeri, betleri og drukkenskap eller om underholdsplikt overfor ektefelle og barn.

Ektepar er utelukket fra pensjon, når den ektefelle, hvis alder pensjonskravet bygges på, er i noget av de forannevnte tilfelle. Når i det enkelte tilfelle billighetshensyn særlig tilsier det, kan trygdestyret efter innstilling fra trygdenevnden dispensere fra bestemmelsene i de foregående ledd.

Er nogen utelukket fra pensjon efter denne paragraf, kan det pensjonsbeløp, han ellers vilde hatt krav på, i fornøden utstrekning, efter trygdenevndens nærmere bestemmelse, anvendes til underhold av familien (se § 40).

---

*) Bekjentgj. 10 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 50.

[1]) St.besl. 1 desember. Se Ot. prp. nr. 11 for 1918. (Ot. prp. nr. 9 for 1919). Ot.med. nr. 1 for 1921 og nr. 2 for 1922. Innst. O. XIII. for 1921 og XVIII (med tillegg) for 1923. St.tid., forh. i Ot. s. 906—961; i Lt. s. 248—295.

§ 4. Retten til alderspensjon er betinget av at 70 års alderen er fylt. 7 desbr Nr. 4.

For et ektepar er det nok, at den ene av ektefellene fyller betingelsen.

§ 5. For hver kommune skal der fastsettes pensjonsgrunnlag, særskilt for enkeltperson og for ektepar.

Pensjonsgrunnlaget skal være så stort, at 60 pct. av beløpet gir en enkelt person, henholdsvis et ektepar, uten annen inntekt det nødvendige til underhold i kommunen i ett år.

For trygdede, som har barn (se § 40), skal der fastsettes forhøiet pensjonsgrunnlag, således at 60 pct. av dette gir det nødvendige til underhold av den hele familie, når den ingen annen inntekt har.

Pensjonsgrunnlaget for enkeltperson og for ektepar ansettes alltid til et helt antall 100 kroner.

§ 6. Pensjonsgrunnlagene fastsettes av kommunestyret, efterat forslag fra trygdenevnden først har vært forelagt trygdestyret til uttalelse.

Kommunestyrets beslutning kan — overensstemmende med reglene i lovene om kommunestyre — innbringes for Kongen til endelig fastsettelse av pensjonsgrunnlagene.

Også trygdestyret kan forlange, at beslutningen innbringes for Kongen i samme øiemed.

§ 7. Pensjonen skal til enhver tid beregnes efter pensjonsgrunnlaget i den kommune, hvor den trygdede er bosatt (bostedskommunen). Sjømenn og annen betjening på norsk skib regnes, hvis ikke nogen annen bostedskommune kan påvises, for bosatt der, hvor rederiet har kontor.

Inntil den trygdede (pensjonisten) er blitt 75 år, skal dog pensjonen beregnes efter grunnlaget i hans forrige norske bostedskommune, hvis han har hatt en sådan efter sitt 60de år, og grunnlaget der er lavere. Har han skiftet bostedskommune flere ganger i dette tidsrum, følges grunnlaget i den kommune, hvor det er lavest.

Fra bestemmelsene i foregående ledd kan trygdenevnden i den nye bostedskommune dispensere, når i det enkelte tilfelle billighetshensyn tilsier det.

For trygdet, som ikke er bosatt i nogen norsk kommune, fastsettes pensjonsgrunnlaget av trygdestyret.

For ektepar, hvor ektefellene har hatt eller har forskjellig bostedskommune, avgjøres spørsmålet om bostedskommune, pensjonsgrunnlag og pensjonsberegning efter regler fastsatt av trygdestyret.

§ 8. Den årlige alderspensjon utgjør 60 pct. av hvad der mangler i at den pensjonsberettigedes påregnelige årlige inntekter når op i pensjonsgrunnlaget. Har den trygdede familie, kommer

7 desbr. Nr. 4.

det tilsvarende pensjonsgrunnlag og hele familiens påregnelige inntekter i betraktning.

Ved fastsettelsen av de påregnelige inntekter av personlig arbeide, tas der for ektefelle under 70 år og for ikke pensjonsberettiget ektefelle over 70 år hensyn til dennes arbeidsevne, idet det forutsettes, at han (hun) skal bidra til det felles underhold så meget som det med rimelighet kan forlanges. For den som selv er pensjonsberettiget, tas der ikke hensyn til inntekt ved personlig arbeide. For barn under 16 år tas hensyn til det bidrag det yder eller bør ventes å yde til sitt underhold, dog ikke med større beløp enn det tillegg til pensjonsgrunnlaget som barnet betinger.

Gaver eller understøttelse som vedkommende ikke har formuerettslig krav på, kommer ikke i betraktning.

Av den øvrige inntekt skal man se bort fra kr. 450,00, når begge ektefeller har fylt 70 år og er pensjonsberettiget, i alle andre tilfelle fra kr. 300,00.

Kommunestyret kan bestemme at ingen pensjon kan kreves utbetalt med større beløp enn det dobbelte av det maksimale statsbidrag.

Pensjonen avrundes alltid til nærmeste antall kroner pr. måned.

§ 9. Alderspensjonen begynner å løpe når den trygdede har fylt 70 år og opfyller de øvrige pensjonsvilkår.

Dog løper pensjonen ikke fra noget tidligere tidspunkt enn 6 måneder før den dag, da pensjonskravet kom inn til trygdenevnden. Herfra kan dog nevnden gjøre undtagelse, når billighetshensyn tilsier det.

Pensjonen faller bort, når pensjonisten dør eller ikke lenger opfyller de for alderspensjon fastsatte vilkår.

§ 10. Trygdestyret gir nærmere regler om betingelsene for utbetaling av pensjoner til pensjonister bosatt i utlandet.

§ 11. Når en pensjonist eller et medlem av hans familie dør, utbetales til avdødes bo et beløp av 80 kroner som begravelsesbidrag, dog med fradrag av begravelsesbidrag som måtte påhvile nogen annen offentlig kasse eller nogen sykekasse.

Kap. 2.

Trygdestyre. Trygdenevnder.

§ 12. Trygden ledes av et trygdestyre som har sæte i Kristiania. Det utøver sin virksomhet efter instruks gitt av Kongen. Som trygdestyre forretter Riksforsikringsanstalten. Utgiftene ved anstaltens administrasjon, forsåvidt denne lov angår, bæres av statskassen.

I hver kommune skal der være en trygdenevnd bestående av

en formann og fire andre medlemmer. Formannen og hans vara- 7 desbr.
mann beskikkes efter innstilling av kommunestyret for 3 år ad Nr. 4.
gangen av trygdestyret, og kan avskjediges av dette, dersom de finnes uskikket for sin stilling. De øvrige velges for valgperioden med et tilstrekkelig antall varamenn efter kommunestyrets nærmere bestemmelse.

Den, som har gjort tjeneste som formann eller kommunevalgt medlem i en valgperiode kan undslå sig for valg like så lang tid.

Når forholdene gjør det ønskelig, kan kommunestyret bestemme, at der i kommunen skal være flere nevnder. En av formennene skal da efter trygdestyrets nærmere bestemmelse lede det nødvendige samarbeide.

§ 13. Trygdenevnden har å foreta, hvad der pålegges den i denne lov eller i instruks, utferdiget av trygdestyret.

Nevnden holder møte så ofte som det er foreskrevet i instruksen, og forøvrig så ofte som den selv eller formannen bestemmer. Over forhandlingene føres protokoll.

Møtet er beslutningsdyktig, når minst halvdelen av medlemmene er tilstede, og deriblandt formannen eller hans varamann.

Formannen forbereder sakene og leder forhandlingene. I tilfelle av stemmelikhet gjør hans stemme utslaget.

Medlem av nevnden skal fratre, når saken gjelder ham selv, hans over- eller underordnede eller nogen, som er så nær beslektet eller besvogret med ham som søskenbarn.

Er både formannen og hans varamann ugilde, velger nevnden for anledningen en formann.

§ 14. Kommunestyret bevilger efter forslag fra nevnden det fornødne til kontorhold. Det kan bestemme, at der skal ansettes lønnet forretningsfører.

Kommunestyret kan bevilge nevndens formann en årlig godtgjørelse. De andre medlemmer kan, hvor det anses påkrevd, bevilges godtgjørelse for sitt arbeide.

Kap. 3.

Pensjonssakens behandling.

§ 15. Pensjonskrav skal fremsettes skriftlig og inneholde de nødvendige oplysninger, tillikemed bevidnelse om disses riktighet, efter skjema, fastsatt av trygdestyret.

Den trygdenevnd, som pensjonssøkeren henvender sig til, er pliktig til å gi ham veiledning ved kravets fremsettelse.

§ 16. Pensjonssøkeren fremsetter sitt krav for trygdenevnden i den kommune, hvor han er bosatt (bostedskommunen). Se § 7, første ledd. Har han ikke fast bopel, fremsetter han kravet for nevnden i den kommune, hvor han på den tid opholder sig. Er han bosatt utenfor riket, sender han kravet til trygdestyret.

7 desbr. Nr. 4.

Den trygdenevnd, for hvem han fremsetter kravet, er pliktig til å ta saken under behandling (§§ 20 o. flg.), medmindre nevnden finner det utvilsomt, at han ikke er bosatt i kommunen. I så fall sender den straks dokumentene inn til trygdestyret med uttalelse herom og mulige nærmere oplysninger.

§ 17. Trygdestyret skal selv behandle pensjonssaken i første instans, hvis pensjonssøkeren er bosatt utenfor riket eller er uten fast bopel. I så fall gjelder om trygdestyret, hvad der i det følgende er sagt om nevnden (jfr. dog § 30). Enhver trygdenevnd er pliktig til på forlangende å bistå trygdestyret med å innhente oplysninger, anstille undersøkelser og avgi uttalelser. Trygdestyret kan også overlate til en nevnd å treffe avgjørelse i saken. Nevnden skal i så fall underrette trygdestyret om avgjørelsen.

§ 18. Er pensjonssaken kommet inn til trygdestyret efter § 16 og det ikke er klart, at den efter § 17 i første instans hører under trygdestyret, skal dette snarest avgjøre, om saken foreløbig skal behandles av trygdestyret selv eller av en nevnd, i tilfelle hvilken. Avgjørelsen er bindende for vedkommende nevnd, som derefter har å gå frem efter §§ 20 o. flg.

§ 19. Enhver tvist om pensjonssøkerens bostedsforhold skal behandles som særskilt sak og avgjøres efter reglene i kap. 7.

Imidlertid gjelder den kommune, hvis nevnd efter § 16, annet ledd, eller § 18, har å behandle pensjonssaken, foreløbig for hans bostedskommune.

Når bostedstvisten er endelig avgjort, overtar trygdenevnden i den endelige bostedskommune — eller i tilfelle trygdestyret — pensjonssakens videre behandling.

Den foreløbige bostedskommune har da krav på full erstatning for de utlegg, den måtte ha hatt, hos den endelige bostedskommune eller i tilfelle hos staten (jfr. § 32, annet ledd). Er det staten, som har gjort de foreløbige utlegg, har den samme rett til full erstatning.

§ 20. Ved behandlingen av pensjonssaken har trygdenevnden å kontrollere og, om nødvendig, søke supplert de oplysninger, pensjonssøkeren har gitt. Den kan innkalle ham til muntlig forklaring.

På grunnlag av de fremkomne oplysninger treffer nevnden derpå sin beslutning om pensjonsretten og pensjonens størrelse. Om utfallet underrettes pensjonssøkeren.

§ 21. Når billighet taler derfor, kan trygdenevnden eller trygdestyret tilstå pensjonssøkeren en foreløbig pensjon henholdsvis av kommunen eller staten, mens pensjonssaken er under behandling.

Når den er endelig avgjort, bestemmer henholdsvis nevnden eller trygdestyret, om den foreløbige pensjon skal tilbakebetales av pensjonssøkeren (eventuelt ved avkortning i den endelige pen-

sjon). Det utlegg, som ikke blir dekket på den måte, deles mellem kommune og stat efter samme regler som for pensjoner bestemt. 7 desbr. Nr. 4.

Kap. 4.

Pensjonens utbetaling. Tilsynet med pensjonistens forhold.

§ 22. Pensjonen utbetales terminvis — som regel månedsvis, i det minste hvert kvartal — på den måte og gjennem den myndighet i pensjonistens bostedskommune, som kommunestyret bestemmer.

Har pensjonisten ikke nogen bostedskommune i riket, treffer trygdestyret den fornødne bestemmelse.

De legitimasjoner som skal kreves ved pensjonens utbetaling, fastsettes av trygdestyret.

§ 23. Pensjonisten plikter å underrette nevnden om enhver forandring i de forhold, som er bestemmende for hans rett til pensjon eller dennes størrelse. Likeledes plikter han å gi de oplysninger om disse forhold, som kreves av trygdens myndigheter.

Tar han fast bopel i ny kommune, skal han innen 14 dager efter flytningen melde denne til nevnden i begge kommuner. Enhver nevnd, som får sådan melding, skal underrette nevnden i den annen kommune.

Pensjonen utbetales efter flytningen gjennem vedkommende myndighet i den nye bostedskommune.

Blir der tvist om bostedskommunen, treffer trygdestyret foreløbig avgjørelse (jfr. § 18), inntil tvisten kan bli avgjort efter kap. 7.

For pensjonister, som ikke har nogen bostedskommune i riket, gir trygdestyret de nødvendige forskrifter.

§ 24. Finner trygdenevnden at pensjonisten på grunn av sykdom eller svakhet eller av annen årsak ikke er istand til å passe sig selv eller sitt gods og heller ikke har nogen, som kan og vil ta sig av ham på betryggende måte, kan den bestemme, at han skal anbringes i pleie- eller gamlehjem eller i betryggende privat forpleining, eller på annen måte sørge for, at han får fornøden forpleining og tilsyn.

§ 25. Trygdenevnden kan, når den finner det nødvendig, bestemme, at pensjonen skal utbetales til og forvaltes på pensjonistens vegne av en annen, pålitelig person.

Hvis pensjonisten eller nogen av hans familie forpleies i anstalt eller utenfor hjemmet, kan nevnden bestemme, at pensjonen eller en del av den skal utbetales direkte til forpleieren.

Et ektepars pensjon utbetales som regel til mannen. Dog kan nevnden, når den finner det nødvendig, bestemme, at pensjonen skal utbetales til og forvaltes av hustruen. Nevnden kan også bestem-

7 desbr. Nr 4.

me, at en pensjon inntil videre skal deles imellem ektefellene, og hvor stor del der i så fall skal utbetales til hver av dem.

§ 26. Trygdenevnden kan avslå pensjonskrav eller helt eller delvis inndra eller tilbakeholde tilkjent pensjon, hvis pensjonssøkeren (pensjonisten)

a) ikke gir forlangte oplysninger eller har gitt uriktige oplysninger eller fortiet omstendigheter av betydning;

b) ikke efterkommer annet pålegg, som er hjemlet i denne lov.

Trygdenevnden kan tilbakeholde tilkjent pensjon, hvis pensjonssøkeren (pensjonisten) uberettiget motsetter sig forføininger efter § 24.

Er trygden ved hans forsømmelse påført tap, som ikke kan dekkes ved forføining efter de foregående ledd, kan nevnden inntale erstatning hos ham gjennem de almindelige domstoler.

§ 27. Har pensjonssøkeren (pensjonisten) ikke nogen norsk bostedskommune, behandles saken efter §§ 24—26 av trygdestyret. Enhver nevnd er pliktig til på forlangende å bistå trygdestyret med å innhente oplysninger, anstille undersøkelser og avgi uttalelser. Trygdestyret kan også overlate til en nevnd å treffe avgjørelse i saken. Nevnden skal i så fall underrette trygdestyret om avgjørelsen.

§ 28. Pensjonen inndras for den tid, hvori pensjonisten avsoner frihetsstraff eller sitter i tvangsarbeide, uten at pensjonsretten er tapt efter § 3.

Er pensjonisten familieforsørger, anvendes pensjonen i fornøden utstrekning til beste for familien i denne tid.

Kap. 5.

Anke. Omgjørelse. Ny behandling.

§ 29. Trygdenevndens avgjørelser efter § 20 — herunder også om dispensasjon efter § 7, tredje ledd — samt efter §§ 24—26 kan av pensjonssøkeren og ethvert medlem av nevnden ankes inn for trygdestyret.

Pensjonssøkeren må erklære anken innen 4 uker, efterat han har mottatt underretning om avgjørelsen. For sjømenn og andre, som er utenlands, kan fristen av nevnden eller trygdestyret forlenges under hensyn til avstanden.

Medlem av nevnden må erklære anken innen 14 dager efter avgjørelsen.

Ankeerklæringen fremsettes skriftlig for nevnden og sendes av denne til trygdestyret.

Trygdestyret kan, innen det treffer sin avgjørelse, kreve ytterligere oplysninger og undersøkelse. Det kan hjemvise saken til ny behandling av nevnden eller selv avgjøre den i realiteten.

Om avgjørelsen underrettes nevnden og pensjonssøkeren.

§ 30. Trygdestyrets avgjørelser efter §§ 17 og 27 kan omgjøres av trygdestyret, men ikke påankes. Avgjørelser truffet av en trygdenevnd i henhold til disse bestemmelser kan innankes for trygdestyret efter reglene i § 29. De kan også omgjøres av trygdestyret uten å være påanket. 7 desbr. Nr. 4.

§ 31. Spørsmålet om retten til pensjon og dennes størrelse kan tas op igjen til ny behandling, hvis der foreligger nye avgjørende oplysninger eller forholdene er varig forandret.

Foranstående bestemmelser i dette kapitel finner i så fall tilsvarende anvendelse såvidt dertil er anledning.

Berettiget til å kreve ny behandling er pensjonssøkeren (pensjonisten), ethvert medlem av trygdenevnden i bodstedskommunen samt trygdestyret.

Kap. 6.

Trygdeutgiftenes fordeling mellem kommune og stat.

§ 32. Utgifter til pensjoner og begravelsesbidrag utres av den trygdedes bostedskommune til enhver tid. Se § 7, første ledd.

Er vedkommende ikke bosatt i nogen norsk kommune, utres utgiftene av staten.

For ektefeller med forskjellig bostedskommune (§ 7, siste ledd) avgjøres spørsmålet om utgiftenes utredelse efter regler fastsatt av trygdestyret.

§ 33. Enhver kommune har krav på 50 pct. statsbidrag til sine utgifter til alderspensjoner og begravelsesbidrag i budgettåret.

Dog er statens bidrag til alderspensjoner begrenset til kr. 300,oo for enkeltpensjon og kr. 450,oo for ekteparpensjon.

Kommuner med liten økonomisk bæreevne kan få høiere bidrag efter særskilt bevilgning av Stortinget.

§ 34. Statens bidrag efter § 33 kan tas av Invalidefondets tilvekst i den utstrekning Stortinget bestemmer.

§ 35. Forsåvidt angår pensjonister som ikke har vært bosatt 5 år i kommunen, gjelder følgende regler:

Kommunen kan for hver pensjonstermin kreve 50 pct. av sine nettoutgifter efter § 33 erstattet av hans forrige bostedskommune, eller hvis han i dette tidsrum ikke har hatt nogen annen norsk bostedskommune, av staten.

Har han flyttet flere ganger i de siste 5 år, påhviler erstatningen den kommune hvor han var bosatt for 5 år tilbake. Hadde han på det tidspunkt ikke nogen norsk bostedskommune påhviler erstatningen staten.

Likeså utrer staten erstatningen, hvis det ophold i en tidligere bostedskommune som skulde medføre erstatningsplikt for denne, ikke har vart minst 1 år.

7 desbr. Nr. 4.

§ 32, siste ledd, får tilsvarende anvendelse.

Den tidligere bostedskommune har for utlegg efter denne paragraf intet krav på statsbidrag.

§ 36. Det påhviler trygdenevnden å sende regning for hvert halvår til trygdestyret og andre kommuners nevnder over kommunens krav på statsbidrag og erstatninger efter denne lov.

Er regning ikke sendt innen 3 måneder efter utløpet av vedkommende halvår, tapes kravet for dette.

Er der tvist om bostedsforholdet, løper dog 3 måneders fristen for krav mot tvistens parter tidligst fra den dag, da underretning er mottatt om den endelige avgjørelse.

Er regning ikke betalt innen 3 måneder, efterat den er mottatt, svares fremtidig 6 pct. rente av det skyldige beløp. Regning som er sendt før bostedstvisten er avgjort, kommer ikke i betraktning.

Når staten har erstatningskrav mot kommunen gjelder om trygdestyret, hvad ovenfor er sagt om trygdenevnden.

Kap. 7.

Avgjørelse av tvister om bostedsforhold m. m.

§ 37. Tvist om en pensjonssøkers (pensjonists) bostedsforhold avgjøres av trygdestyret.

Trygdestyret påser, at saken blir forelagt alle de interesserte kommuner, hvis nevnder har å anstille den nødvendige undersøkelse og avgi erklæring. Enhver nevnd, såvel i som utenfor de interesserte kommuner, er pliktig til på forlangende av trygdestyret å anstille de undersøkelser og gi de oplysninger om bostedsforholdet, som kan tilveiebringes i kommunen. Den trygdedes erklæring om bostedsforholdet skal innhentes.

Forsømmelighet ved sakens behandling pådrar erstatningsansvar. Dette avgjøres på samme måte som bostedstvisten.

Er staten part i saken, kan enhver av de interesserte kreve avgjørelse av Riksforsikringens appellkommisjon istedenfor av trygdestyret. Om appellkommisjonen gjelder hvad der i det foregående er foreskrevet om trygdestyret.

§ 38. Tvist mellem kommuner eller mellem kommune og stat om krav på statsbidrag eller erstatninger avgjøres på samme måte som bostedstvist efter § 37.

Kap. 8.

Forskjellige bestemmelser.

§ 39. Hvor denne lov taler om «ektepar» eller «ektefeller», mener den dermed ikke alene ektefeller som lever sammen,

men også de hvis samliv er ophørt, så lenge ikke ekteskapet er endelig opløst. 7 desbr. Nr. 4.

Hvor denne lov taler om den trygdedes «b a r n», menes derved ethvert barn under 16 år, som han efter lovgivningen har forsørgelsesplikt mot og virkelig forsørger helt eller delvis, hvad enten de er

a) hans barn i eller utenfor ekteskap, eller
b) barn født utenfor ekteskap, som han er bidragspliktig overfor, eller
c) stebarn, som han i samliv med ektefelle plikter å forsørge, eller
d) adoptivbarn (lov av 2 april 1917).

Også annet barn under 16 år, som den trygdede frivillig forsørger, kan av trygdenevnden stilles like med de forannevnte, når billighet tilsier det.

Hvor loven bruker uttrykket «f a m i l i e», inngår derunder den trygdedes ektefelle (jfr. første ledd) og barn, som omfattes av annet ledds litr. a—d eller av trygdenevnden er stillet like med disse.

§ 40. For et ektepar har hver av ektefellene rett til å fremsette pensjonskrav, erklære anke og begjære ny behandling. Pensjonssøkerens (pensjonistens) plikter efter kap. 3 og 4 påhviler begge ektefeller.

§ 41. Hvad der i lovgivningen om innskrenkning i retten til å søke utlegg for gjeld er bestemt om pensjon av offentlig kasse eller innretning, skal også gjelde for pensjon og andre ydelser efter denne lov.

§ 42. Trygdemyndighetenes medlemmer og funksjonærer er pliktige til taushet om det de i stillings medfør får vite om nogens private forhold.

Overtredelse straffes efter straffelovens bestemmelser om offentlige tjenestemenn.

§ 43. Enhver offentlig og kommunal myndighet er pliktig til å gi trygdens organer, til bruk for saker efter denne lov, de oplysninger, som vedkommende i kraft av sin stilling sitter inne med.

Trygdestyret og i tilfelle Riksforsikringens appellkommisjon kan, hvor det finnes nødvendig for avgjørelsen av en sak efter denne lov, kreve forklaringer optatt ved utenrettslig eller rettslig efterforskning. Kongen kan gi nærmere forskrifter herom.

§ 44. Trygdenevndens og trygdestyrets avgjørelser i pensjonssaker og ankesaker så vel som avgjørelser i saker efter kap. 7 skal i korthet begrunnes.

I saker efter kap. 7 bestemmes tillike, hvorvidt og i så fall i hvilken utstrekning nogen av partene skal erstatte omkostningene ved saken.

§ 45. De i kap. 7 omhandlede tvistigheter må ikke innbringes

7 desbr. Nr. 4.

for de almindelige domstoler, men avgjøres endelig og med bindende virkning av de myndigheter, som der er nevnt.

I andre saker efter denne lov, hvor trygdestyret er ankeinstans, er de skjønnsmessige avgjørelser av ankeinstansen endelige. Derimot kan i disse saker spørsmål, som ikke er av ublandet skjønnsmessig natur, innbringes for domstolene, efterat ankeinstansen har truffet sin avgjørelse.

§ 46. Saker, som reiser sig av denne lov, er fritatt for retts- og skrivegebyr og for bruk av stemplet papir.

Postforsendelser vedkommende trygden er portofrie overensstemmende med lovgivningens almindelige regler om portofrie forsendelser.

§ 47. Ved traktatmessig overenskomst kan der, under forutsetning av gjensidighet, åpnes adgang også for fremmed lands borgere til — med de i den anledning fornødne lempninger — å trygdes efter denne lov.

§ 48. De rettigheter denne lov hjemler, kan forandres, innskrenkes eller opheves ved senere lov.

§ 49. Denne lov trer i kraft fra den tid Kongen med Stortingets samtykke bestemmer.

Loven kan til enhver tid gjennemføres således, at de pensjoner som fremkommer ved anvendelsen av reglene i §§ 5 og 8 utbetales med et redusert beløp, dog ikke under det halve. Overgrensen for statens bidrag efter § 33, annet ledd, blir da forholdsvis redusert.

Før bestemmelse om ikrafttreden treffes, skal landets kommunestyrer og fylkesutvalg ha hatt anledning til å uttale sig.

7 desbr. Nr. 5.

Lov*)[1] om forandringer i lov om brandvesenet av 15 august 1908.

Følgende bestemmelser i lov om brandvesenet av 15 august 1908 skal herefter lyde således:

§ 5. Angående de i § 3 omhandlede bygninger gjelder forøvrig følgende regler:

a. Brandstyret kan påby sådanne endringer og sikkerhetsforanstaltninger som anses påkrevet til betryggelse mot ildsfare.

I større og i særlig farlige anlegg kan det således påby anbringelse av selvlukkende og i tilfelle jernklædde skilledører, anbringelse av ildfast glass i innvendige vinduer, trapperums- og portrumsvinduer, ildfast innbygning av trapper og elevatorsjakter, underpusning av tretrapper og pusning av vegger og tak i korridorer og trapper, anbringelse av faste utvendige redningsstiger eller nødtrapper. Enn videre kan det påby: nattevakt eller at der utenfor arbeidstiden sørges for forsvarlig av-

*) Bekjentgj. 10 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 50.
[1]) St.besl. 1 desember. Se Ot. prp. nr. 31. Innst. O. XXI. St.tid., forh. i Ot. s. 979—981; i Lt. s. 296.

stengning av vedkommende anlegg, kontroll med ildstedenes forsvarlige slukning og lukning av innvendige dører, avstengning av elektriske lysledninger m. v. 7 desbr. Nr. 5.

b. Bygningene skal efterses av brandstyret minst 2 ganger årlig. Herunder skal det påse, at de av brandstyret gitte bestemmelser er fulgt, at der ikke finnes forhold som kan medføre særlig ildsfare, og at alle trapper, korridorer og utganger er farbare og ikke fylt op med gjenstander som kan virke hindrende for den fri gjennemgang i ildebrandstilfelle.

§ 9. Brandsyn utføres, hvor ikke anderledes er bestemt av bystyret med kongelig godkjennelse (se § 67), av feiermesteren i vedkommende distrikt i forening med en av brandvesenets folk efter brandchefens nærmere bestemmelse.

§ 60. Er en bygning utsatt for å angripes av ilden enten direkte eller ved gnister fra brand skal eieren eller brukeren være forpliktet til å føre omhyggelig tilsyn, navnlig med tak og loft. Han skal enn videre påse, at takluker, vinduer, glugger og andre åpninger er forsvarlig lukket. Han skal likeledes gjøre alt som står i hans makt for å forebygge antendelse, og i tide søke å gi brandvesenet underretning hvis fare skulde true.

Lov*)[1]) om forandring i lov av 29 april 1915 om stempelavgift av cigarer, cigaretter, cigaretthylser, snus m. v. og i lov av 16 mars 1917 om tillegg til denne lov. 7 desbr. Nr. 6.

I.

Efternevnte paragrafer i lov av 29 april 1915 om stempelavgift av cigarer, cigaretter, cigaretthylser, snus m. v. skal herefter lyde således:

§ 5. Avgift, bestemt efter verdien, svares efter den pris, hvorefter varen selges i detalj, eller den salgsverdi, som den vil ha i detaljhandelen, avgiften i begge tilfelle iberegnet. Mangler den foreskrevne angivelse av detaljpris ved innførte varer, blir varen å avgiftsberiktige efter den høieste avgiftssats, som efter vedkommende regjeringsdepartements bestemmelse skjønnsmessig kan anvendes på den.

Av varer, som innføres til eget forbruk, svares avgift, bestemt efter verdien, efter varenes innførselsverdi med tillegg av toll og med et ytterligere tillegg av 100 pct. av det derved utkomne beløp. Innførselsverdien blir å legitimere og bestemme på samme måte og under samme civilrettslige og strafferettslige ansvar som til enhver tid fastsatt for fortollingsverdi ved tollberiktigelse av

*) Bekjentgj. 10 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 50.

[1]) St.besl. 1 desember. Se Ot. prp. nr. 43. Innst. O. nr. 99. St.tid. forh. i Ot. s. 969—978; i Lt. s. 295.

7 desbr. Nr. 6.

varer hvorav der svares verditoll; dog blir innførselsverdien i de tilfelle, hvor den overensstemmende hermed måtte bli å sette til salgsverdien (eksklusiv toll og avgift) ved avhendelse fra grossist til detaljist her i landet, å redusere med grossistfortjenesten.

Er avgiften bestemt efter stykketall eller vekt, kan departementet frafalle avgiftserleggelse av en uvesentlig overskridelse av det angitte innhold.

§ 7. Avgiften skal være beriktiget, forinnen varen utleveres fra de i § 9 omhandlede innenlandske tilvirknings- og lagerlokaler eller forbrukes innen disse eller utleveres av tollvesenet til fri rådighet. Forpliktelsen til å beriktige avgiften påligger den, som fremstiller eller lar fremstille varen, eller som innfører den eller lar den overføre til nevnte lokaler eller fraføre disse.

Skal en avgiftspliktig vare selges til en høiere detaljpris enn den, hvortil den ved utleveringen er stemplet, kan efterstempling skje på derfor av vedkommende regjeringsdepartement fastsatte betingelser.

Ved beslutning om avgiftsforhøielse eller om avgift på tidligere avgiftsfrie varer skal beslutningen, hvis intet annet er bestemt, også gjelde de beholdninger av vedkommende varer, som beror hos handlende utenfor de i § 9 omhandlede tilvirknings- og lagerlokaler eller utenfor tollvesenets varetekt, f. eks. hos detaljhandlere, forbruksforeninger, hotellverter, kaféverter, klubb- eller foreningsverter. Sådanne beholdninger pliktes derfor i tilfelle avgiftsberiktiget overensstemmende med avgiftsbeslutningen innen en av vedkommende regjeringsdepartement fastsatt frist, og i fristens løp må intet av beholdningen avhendes uten å være avgiftsberiktiget på fyldestgjørende måte.

§ 8. Vedkommende regjeringsdepartement fastsetter, hvilke stempelmerker der skal utferdiges, og treffer de nærmere bestemmelser om merkenes form og utstyr samt om deres forhandling. Departementet fastsetter derhos reglene for merkenes anbringelse og kassering samt bestemmer, under hvilke betingelser stempelmerker kan ombyttes eller helt eller delvis godtgjøres. Departementet treffer også de nærmere bestemmelser, som iøvrig måtte finnes påkrevet med hensyn til stempelavgiftens beriktigelse, derunder også bestemmelse om beriktigelse av stempelavgift av varer, som sedvansmessig utleveres arbeidere eller funksjonærer ved fabrikker til personlig bruk, og om avgiftens beriktigelse ved påklebning av merker i utlandet samt om pakningers maksimalinnhold.

I særlige tilfelle kan departementet frita for stempelavgift, når dennes erleggelse vil være en åpenbar urimelighet.

Mot sikkerhet, godkjent av departementet, kan der ved kjøp av stempelmerker tilstås en kreditt på 3 måneder.

Til sikkerhet for pliktig avgift har staten første prioritets panterett i alle de i vedkommende bedrift eller forretning med til-

hørende lagere beroende beholdninger av avgiftspliktige varer samt i de pakninger eller beholdere, hvori varene opbevares. Forsåvidt angår inndrivelse av skyldig avgift samt fortrinsrett for sådan avgift, finner forøvrig de til enhver tid gjeldende regler om inndrivelse av og fortrinsrett for formues- og inntektsskatt til staten tilsvarende anvendelse. 7 desbr. Nr. 6.

II.

Efternevnte paragraf i lov av 16 mars 1917 om tillegg til lov av 29 april 1915 om stempelavgift av cigarer, cigarretter, cigarettbylser, snus m. v. skal herefter lyde således:

§ 7. Avgiftspliktige cigaretter må kun selges i anordningsmessig lukkede og behørig stemplede pakninger. Overtredelse herav straffes med bøter.

III.

Denne lov trer i kraft straks.

Lov*)[1]) om forandring i lov om kongeriket Norges Hypotekbank av 28 juni 1887 med tilleggslover. 7 desbr. Nr. 7.

I.

Nedenstående paragrafer i lov om kongeriket Norges Hypotekbank av 28 juni 1887 skal herefter lyde således:

§ 3. Banken har et grunnfond der skal tjene til sikkerhet for opfyllelsen av dens forpliktelser. Dette grunnfond tilhører staten, men kan ikke kreves tilbakebetalt, førenn banken er ophevet og dens forpliktelser fyldestgjort. Grunnfondet kan forøkes ved tilskudd av staten eller ved overførsel av bankens overskudd. Grunnfondets midler gjøres fruktbringende på den måte som bankens direksjon og bankrådet bestemmer med vedkommende regjeringsdepartements godkjennelse.

§ 12. Opheves.

§ 14. Pantelån kan bevilges mot første prioritet eller mot prioritet efter statskassen, Norges Bank eller en offentlig stiftelse eller efter grunnavgifter såfremt det er helt på det rene, at avgiften ikke kan forhøies i lånets tilbakebetalingstid.

Ved beregningen av hvor stort lån banken har adgang til å bevilge mot pant med prioritet efter grunnavgift blir denne å kapitalisere med den årlige avgifts 25-dobbelte beløp.

Lån mot pant i bygninger på festet grunn må kun tilstås, såfremt der er tilveiebragt sikkerhet for, at festet ikke utløper eller uten bankens samtykke kan utløpe eller bortfalle så lenge lånet hviler på eiendommen.

II.

Denne lov trer i kraft straks.

---

*) Bekjentgj. 10 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 50.

[1]) St.besl. 1 desember. Se Ot. prp. nr. 48. Innst. O. nr. 101. St.tid., forh. i Ot. s. 978—979; i Lt. s. 295—296.

7 desbr. Nr. 8.

Lov*) [1]) om luftfart.

Kap. 1.

Innledende bestemmelser.

§ 1. Ved luftfartøier forstås i denne lov flyvemaskiner (land- og vannflyvemaskiner), styrbare luftskibe og frie ballonger.

§ 2. Luftfart innenfor norsk område kan bare finne sted overensstemmende med forskriftene i denne lov.

Kap. 2.

Om hvilke luftfartøier kan brukes innenfor norsk område.

§ 3. Luftfart innenfor norsk område kan bare finne sted med fartøi, som enten har norsk nasjonalitet efter § 4 eller § 43 eller opfyller betingelsene i § 15 (jfr. § 43, siste ledd) eller § 16.

§ 4. Luftfartøi har norsk nasjonalitet, når det er innført i offentlig norsk luftfartøisregister og er blitt merket på den måte, som er foreskrevet for således registrerte fartøier.

§ 5. Et luftfartøisregister for det hele rike føres i Kristiania av den tjenestemann, som Kongen bestemmer. Kongen eller den, han dertil bemyndiger, utferdiger nærmere forskrifter om hvorledes registret skal føres.

Reglene i lov om registrering av skibe av 4 mai 1901 § 33, 1ste, 2net og 3dje ledd har tilsvarende anvendelse, når det gjelder registerførerens avgjørelser efter denne lov.

§ 6. Et luftfartøi kan bli registrert her i riket, kun når det har norsk eier. Som norsk regnes

a. den norske stat,
b. norske kommuner,
c. korporasjoner og stiftelser, som har helt norsk styre med sæte i Norge,
d. norske statsborgere,
e. ansvarlige selskaper, kommandittselskaper, foreninger og selskaper med begrenset ansvar, som ikke er kommandittaktieselskaper eller aktieselskaper, når de utelukkende består av norske statsborgere,
f. kommandittaktieselskaper, når de ansvarlige medlemmer er norske statsborgere, og
g. aktieselskaper, når selskapets hovedkontor er i Norge, og når medlemmene av styret er her i riket bosatte norske statsborgere, som er aktieeiere. Kongen kan innrømme undtagelse fra den siste regel, dog ikke for styrets formann eller for mer enn en tredjedel av styrets andre medlemmer.

---

*) Bekjentgj. 10 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 50.

[1]) St.besl. 1 desember. Se Ot. prp. nr. 44. Innst. O. XXIII. St.tid., forh. i Ot. s. 981—990; i Lt. s. 296.

Luftfartøi kan ikke bli registrert her i riket, når det har an- 7 desbr.
nen stats nasjonalitet. Nr. 8.

§ 7. Luftfartøi kan bli registrert her i riket, kun når det har bevis for luftdyktighet efter § 19.

§ 8. Registrering skjer på grunnlag av skriftlig anmeldelse fra eieren.

Anmeldelsen skal inneholde de oplysninger om eieren og hans erhvervelse av fartøiet samt om fartøiet selv, som vedkommende departement fastsetter.

Anmeldelsen skal være ledsaget av:

a. erklæring om, at eieren opfyller betingelsene efter § 6, 1ste ledd,
b. erklæring om, at fartøiet ikke faller inn under bestemmelsen i § 6, 2net ledd, med særskilt bemerkning, dersom fartøiet har hatt fremmed nasjonalitet eller er eller har vært innført i noget offentlig register i annet land,
c. gjeldende bevis for, at fartøiet er luftdyktig efter § 19.

Registerføreren kan, om han finner det nødvendig, av eieren kreve ytterligere oplysninger om de i 2net ledd omhandlede forhold og ytterligere bevisligheter for, at de i §§ 6 og 7 angitte betingelser er tilstede i registreringsøieblikket.

Eieren skal, også uten foranledning fra registerførerens side, uopholdelig innberette enhver forandring, som innen registreringen måtte inntre med hensyn til de forhold, anmeldelsen omfatter.

§ 9. Finner registerføreren å kunne godta anmeldelsen, skal fartøiet registreres. I registret skal innføres:

a. fartøiets registreringsnummer;
b. registreringens datum;
c. fartøiets art og type, med de nødvendige oplysninger til identifisering av fartøiet;
d. eierens navn, bosted og nasjonalitet, — samt hvorledes han har erhvervet fartøiet. Eies fartøiet eller nogen part deri av et selskap, anføres selskapets art, firma og forretningskontor samt derhos navn, bosted og nasjonalitet for samtlige medlemmer av selskapet, om dette er et ansvarlig selskap eller et kommanditselskap, eller for samtlige ansvarlige medlemmer i selskapet, om dette er et kommandittaktieselskap, og ellers for samtlige medlemmer av selskapets bestyrelse;
e. bemerkning om fartøiets luftdyktighet;
f. det registreringsmerke, som registerføreren tildeler fartøiet.

§ 10. Skjer der efter registreringen forandring i forhold, som registret efter § 9 c. til e. skal inneholde oplysning om, skal eieren uopholdelig anmelde det til registerføreren, som innfører forandringen i registret eller i de tilfelle, som § 11 nevner, sletter fartøiet av registret eller gjør bemerkning på dets folium.

7 desbr. Nr. 8.

Overgår fartøiet helt eller delvis til ny eier, påhviler anmeldelsesplikten både overdrager og erhverver.

Tilhører fartøiet et selskap, påhviler anmeldelsesplikten de fullt ansvarlige medlemmer av selskapet, om dette er et ansvarlig selskap, et kommanditselskap eller et kommandittaktieselskap, og ellers selskapets bestyrelse.

Overdragelse helt eller delvis til ny norsk eier av eiendomsrett til registrert fartøi og stiftelse av viljebestemt panterett i sådant fartøi kan skje, og kan bare skje, ved at det dokument, som hjemler rettigheten, innføres i registret. Også ellers er med hensyn til rettsstiftelsen i sådant fartøi registrering tillatt og nødvendig i samme utstrekning, som tilfellet er for skibes vedkommende efter lov om registrering av skibe av 4 mai 1901 § 20, 2net og 3dje punktum. Så lenge et fartøi ikke er innført i registret, kan ikke noget dokument vedkommende rettsstiftelse i fartøiet registreres.

Bestemmelsene i skibsregistreringslovens § 21, 1ste ledd, § 22, 1ste, 2net og 3dje ledd, § 23, 1ste ledd, § 24 og § 25, 1ste, 3dje og 4de punktum har tilsvarende anvendelse, når det gjelder registrering av dokument vedkommende rettsstiftelse i luftfartøi.

Bestemmelsene i skibsregistreringslovens § 27 har tilsvarende anvendelse når det gjelder heftelsers utslettelse av registret.

§ 11. Fartøiet skal slettes av registret, eller, hvis der på fartøiet hviler registrert heftelse, bemerkning gjøres på dets folium om at det ikke mere er å anse som norsk, dersom:

a. fartøiet oplyses urettelig å være innført i registret;
b. fartøiet ikke lengere har norsk eier efter § 6, 1ste ledd; eller det begjæres slettet i henhold til § 43, 1ste ledd;
c. beviset for fartøiets luftdyktighet er endelig inndratt;
d. fartøiet er forsvunnet, hvorom eieren skal gjøre anmeldelse til registerføreren innen tre måneder efter siste underretning.

§ 12. Om stedfunnen registrering har registerføreren å utferdige bevis (nasjonalitets- og registreringsbevis). Det skal inneholde et utdrag av registret efter de forskrifter, som Kongen utferdiger. Skjer der innførsel i registret om forandring i noget forhold, som beviset omhandler, skal registerføreren gjøre påtegning om forandringen på beviset eller ombytte det med et nytt eller, i de tilfelle, som § 11 nevner, kassere det. Det påhviler eieren eller, om fartøiet er overgått til ny eier, som ikke er norsk, den tidligere eier å innsende beviset til registerføreren, medmindre det oplyses, at beviset er forkommet.

§ 13. Fartøiet skal, såsnart det er registrert, forsynes med, og, så lenge det er registrert, bære norsk nasjonalitetsmerke og det tildelte registreringsmerke.

Kongen gir de nærmere regler om merkenes utseende og om hvorledes og av hvem de skal anbringes og vedlikeholdes.

Når fartøiet slettes av registret eller bemerkning gjøres på

dets folium i henhold til § 11, og fartøiet ennu er i behold, skal nasjonalitetsmerket og registreringsmerket uopholdelig fjernes av eieren eller for det tilfelle at fartøiet er overgått til ny eier, som ikke er norsk, av den tidligere eier. 7 desbr. Nr. 8.

§ 14. Luftfartøi, som erhverves som norsk eiendom i utlandet, og som ønskes fløiet hjem, kan tilstås midlertidig norsk nasjonalitetsbevis på de vilkår, for den tid og på den måte som Kongen bestemmer.

§ 15. Luftfart innenfor norsk område med fartøi, som ikke har norsk nasjonalitet eller faller inn under bestemmelsene i § 16, kan bare finne sted:

a. når fartøiet har nasjonalitets- og registreringsbevis eller tilsvarende bevis fra offentlig myndighet i stat, med hvilken overenskomst er sluttet om, at fartøier, som hører hjemme dér, skal ha rett til sådan fart, eller
b. når vedkommende departement på ansøkning av den, for hvis regning fartøiet brukes, har gitt fartøiet tillatelse til sådan fart.

Den under b nevnte tillatelse gjelder for en måned og kan fornyes for en måned ad gangen. Den kan, når skjellig grunn foreligger, når som helst tilbakekalles. Den kan bare meddeles, når fartøiet med hensyn til luftdyktighet tilfredsstiller krav svarende til dem, som i henhold til denne lov stilles til norske fartøier.

Fartøi, som brukes til luftfart innenfor norsk område i henhold til denne paragraf litra a skal ha nasjonalitetsmerke og registreringsmerke i overensstemmelse med regler, som Kongen efter overenskomst med vedkommende stat har godkjent, eller i henhold til litra b være forsynt med kjenningsmerke i overensstemmelse med regler, som utferdiges av vedkommende departement.

§ 16. Vedkommende departement kan efter ansøkning av fartøiets eier tillate, at fartøiet, selv om det ikke tilfredsstiller fordringene i § 4, jfr. § 3 eller § 15 a eller § 15 b, brukes til luftfart innenfor norsk område, når øiemedet er å prøve fartøiets luftdyktighet eller andre egenskaper (forsøksluftfart). Sådan tillatelse kan bare meddeles, når fartøiet har utgangssted på landings- eller forsøksplass, som drives av staten eller på forsøksplass, som drives i henhold til konsesjon efter § 34, eller annen plass, som departementet godkjenner for øiemedet.

Fartøiet skal være forsynt med kjenningsmerke i overensstemmelse med regler, som vedkommende departement fastsetter.

Kap. 3. *Om luftdyktighet.*

§ 17. Fartøi, som brukes til luftfart innenfor norsk område, skal være luftdyktig.

7 desbr. Nr. 8.

De, som gjør tjeneste ombord, har hver i sin stilling å sørge for, at fartøiet holdes i luftdyktig stand.

§ 18. Det offentlige fører tilsyn med, at ethvert fartøi, som brukes til luftfart innenfor norsk område, til enhver tid er luftdyktig. Dette tilsyn utøves av den myndighet, som Kongen bestemmer, efter de nærmere forskrifter som Kongen utferdiger. Tilsynsforretning skal foretas dels til de foreskrevne tider dels såsnart fartøiet har undergått sådan forandring eller lidt sådan skade, at det kan ha betydning for dets luftdyktighet.

§ 19. Et særskilt bevis for luftdyktighet (luftdyktighetsbevis) utstedes efter ansøkning fra fartøiets eier av vedkommende departement, efterat den i § 18 nevnte myndighet ved besiktigelser og prøver efter departementets nærmere bestemmelse har forvisset sig om, at fartøiet og dets utstyr tilfredsstiller de krav, som Kongen fastsetter.

Ethvert fartøi, som brukes til luftfart innenfor norsk område, skal enten ha sådant bevis, som i 1ste ledd er sagt, eller ha luftdyktighetsbevis utferdiget eller stadfestet av offentlig myndighet i annen stat i overensstemmelse med regler, som Kongen efter overenskomst med vedkommende stat har godkjent, eller ha tillatelse efter § 15 b eller § 16.

§ 20. Har fartøiet siden det blev tatt i bruk, ikke undergått tilsynsforretning, som i henhold til § 18 skal foretas til forut fastsatt tid eller har det undergått sådan forandring eller lidt sådan skade, at det har betydning for dets luftdyktighet, er luftdyktighetsbeviset eller den i § 15 b nevnte tillatelse ugyldig, inntil tilsynsforretning har funnet sted.

Viser det sig ved tilsynsforretning, at fartøiet for å bli luftdyktig må forandres eller istandsettes, skal den i § 18 nevnte myndighet fastsette en bestemt frist, innen hvilken eieren skal ha forandret eller istandsatt fartøiet, og inndra luftdyktighetsbeviset eller tillatelsen, inntil så er skjedd.

Er fartøiet uistandsettelig eller overskrides den efter foregående ledd fastsatte frist, skal vedkommende departement endelig inndra luftdyktighetsbeviset eller tillatelsen. Departementet skal underrette registerføreren om endelig inndragning av luftdyktighetsbevis utstedt i henhold til § 19.

§ 21. Er registrert fartøi forandret således, at innførsel om det skal gjøres i registret, skal den i § 18 nevnte myndighet anmelde det til registerføreren.

Registerføreren avgjør, om forandringen bør medføre, at fartøiet omregistreres som nytt.

§ 22. Brukes fartøi til luftfart innenfor norsk område, er enhver, som har det i sin besiddelse, pliktig til, når den i § 18 nevnte myndighet krever det, å gi myndighetens tjenestemann adgang til fartøiet.

Eieren eller, om han ikke er norsk, føreren av fartøiet eller den, som har kommandoen ombord, skal gjøre anmeldelse til den i § 18 nevnte myndighet om enhver begivenhet, som kan ha betydning for fartøiets luftdyktighet, og meddele myndigheten enhver annen oplysning, som den mener den trenger for å kunne utføre sitt hverv på tilfredsstillende måte. 7 desbr. Nr. 8.

Kap. 4. *Om bemanningen.*

§ 23. Fartøi, som brukes til luftfart innenfor norsk område, skal være bemannet i overensstemmelse med de forskrifter, som Kongen utferdiger.

Den, for hvis regning fartøiet brukes, og, om fartøiet betjenes av flere, den, som har kommandoen ombord, har å påse, at fartøiet er bemannet i overensstemmelse med de utferdigede forskrifter.

§ 24. Særskilte certifikater, som betinger innehaveren til å gjøre tjeneste på luftfartøi i den egenskap, certifikatet angir, utstedes av den myndighet, Kongen bestemmer.

Certifikatene meddeles ansøkere, som på den måte vedkommende departement foreskriver har godtgjort, at de tilfredsstiller de duelighetskrav, Kongen fastsetter, og som opfyller de andre betingelser, herunder med hensyn til statsborgerforhold og bopel, som Kongen likeledes fastsetter. Certifikatene gjelder for bestemt tid. De fornyes, likeledes for bestemt tid, når det er på det rene, at innehaveren fremdeles opfyller betingelsene for å gjøre den pågjeldende tjeneste. De skal inndras enten for resten av gyldighetstiden eller midlertidig, når innehaveren ikke lengere opfyller disse betingelser. Han skal selv uopholdelig gjøre anmeldelse til vedkommende myndighet om enhver omstendighet, som kan ha betydning for spørsmålet om han fremdeles opfyller betingelsene, og være pliktig til når som helst å underkaste sig de undersøkelser og prøver, som vedkommende myndighet finner nødvendige til avgjørelse av dette spørsmål.

§ 25. Den, som gjør tjeneste på fartøi, som brukes til luftfart innenfor norsk område, skal ha:

a. enten certifikat utstedt i henhold til § 24, eller
b. forsåvidt det er hjemlet ved overenskomst med fremmed stat, certifikat utstedt eller stadfestet av offentlig myndighet i vedkommende stat, eller
c. særskilt av vedkommende departement meddelt tillatelse til å gjøre tjeneste på luftfartøi i den egenskap, tillatelsen angir.

Den under c nevnte tillatelse gjelder for én måned og kan fornyes for én måned ad gangen. Den kan, når skjellig grunn foreligger, når som helst tilbakekalles. Den kan bare meddeles, når ansøkeren opfyller duelighetskrav svarende til dem, som efter

7 desbr- Nr. 8.

§ 24 stilles til innehaveren av norsk certifikat for den pågjeldende tjeneste.

For fremmede statsluftfartøier vil den i § 15 b nevnte tillatelse for luftfartøiet til å ferdes innenfor norsk område overflødiggjøre meddelelse av særskilt tillatelse for mannskapet til å gjøre tjeneste på fartøiet.

Vedkommende departement kan under hensyn til fartøiets eller tjenestens beskaffenhet bestemme, at forskriften i 1ste ledd ikke skal komme til anvendelse, når det gjelder visse tjenester.

§ 26. Vedkommende departement kan efter ansøkning av den, for hvis regning fartøiet brukes, tillate, at fartøiet, selv om det ikke er bemannet i overensstemmelse med forskrifter, som gjelder efter § 23, 1ste ledd, eller de, som gjør tjeneste ombord, ikke tilfredsstiller forskriftene i § 25, brukes til luftfart innenfor norsk område, når øiemedet er å utdanne eller prøve person eller personer, som søker certifikat eller tillatelse i henhold til § 25 a og c (øvelsesluftfart). Sådan tillatelse kan bare meddeles, når fartøiet har utgangssted på landings- eller øvelsesplass, som drives av staten, eller på øvelsesplass, som drives i henhold til konsesjon efter § 34, eller på annen plass, som departementet godkjenner for øiemedet.

Kap. 5. *Om landingsplasser.*

§ 27. Plass, som aktes brukt regelmessig til landingsplass for et eller flere luftfartøier, og som ikke drives av staten og i den utstrekning Kongen bestemmer, også andre anlegg i luftfartens tjeneste, skal være godkjent av den myndighet, Kongen bestemmer, før de tas i bruk. — Sådan godkjennelse er også nødvendig for plasser, der aktes benyttet til offentlige flyveopvisninger eller offentlige lokale luftfarter.

Godkjennelse meddeles, efterat den i 1ste ledd nevnte myndighet på den måte, vedkommende departement foreskriver, har forvisset sig om, at anlegget tilfredsstiller de krav, Kongen fastsetter. Godkjennelsen gjelder, så lenge anlegget tilfredsstiller de krav, som til enhver tid gjelder for godkjennelse av sådanne anlegg. Anlegget er undergitt tilsyn av den myndighet, vedkommende departement bestemmer. Enhver, som har anlegget i sin besiddelse, er pliktig til, når denne myndighet krever det, å gi dens tjenestemenn adgang til anlegget.

Kap. 6. *Forskrifter, som skal iakttas under luftfart innenfor norsk område.*

§ 28. Luftfart innenfor norsk område skal finne sted i overensstemmelse med de forskrifter, som Kongen utferdiger om forholdsregler til undgåelse av sammenstøt mellem luftfartøier eller

andre ulykker under luftfart og ellers for å sikre almenheten mot farer eller ulemper som følge av luftfart. 7 desbr. Nr. 8.

De, som gjør tjeneste ombord, har hver i sin stilling å påse, at de utferdigede forskrifter overholdes.

§ 29. Luftfartøi må ikke uten tillatelse av vedkommende departement medføre sprengstoffer, krigsskytevåben eller krigsammunisjon.

Kongen kan forby, eller gi forskrifter om adgangen til å medføre og bruke fotografiske apparater i luftfartøi.

§ 30. Luftfartøi må ikke medføre eller bruke innretning for trådløs telegraf eller telefon (radioinstallasjon) uten efter tillatelse av vedkommende departement. Dog skal fremmed fartøi i den utstrekning, overenskomst med fartøiets hjemland bestemmer det, kunne medføre og bruke radioinstallasjon, som det er forsynt med efter tillatelse fra offentlig myndighet i hjemlandet.

§ 31. Kongen, eller den han dertil bemyndiger, kan bestemme, at luftfartøi over visse områder skal enten være helt forbudt eller bare være tillatt på visse nærmere angitte betingelser.

Kap. 7. *Om luftfart til og fra utlandet.*

§ 32. Kongen kan bestemme, at fartøi, som kommer fra eller avgår til utlandet, skal passere grensen mellem visse punkter eller under iakttagelse av visse forskrifter, og at sådant fartøi ved ankomst skal lande på og ved avgang skal avgå fra visse landingsplasser.

Kongen kan bestemme, at fartøi, som vil passere norsk område uten å lande, skal legge sin vei ad bestemte ruter.

§ 33. Fartøi, som kommer fra eller avgår til utlandet, og varer eller persongods, som innføres eller utføres med sådant fartøi, og ufortollede varer og uvisitert persongods, som føres med luftfartøi fra sted til sted innen landet, blir, når ikke annet er bestemt, å behandle efter de almindelige gjeldende toll-, sundhets- og andre forskrifter.

Overfor personer, som kommer fra eller reiser til utlandet med luftfartøi, blir, når ikke annet er bestemt, de almindelige gjeldende sundhets- og passforskrifter m. v. å bringe i anvendelse.

Kap. 8. *Om erhvervsmessig luftfartsvirksomhet.*

§ 34. Erhvervsmessig luftfartsvirksomhet, herunder anlegg og drift av landingsplasser, som står til almindelig benyttelse, og av forsøks- og øvelsesplasser, kan bare finne sted for statens regning eller i henhold til særskilt konsesjon.

Konsesjon meddeles av Kongen, efterat uttalelser er innhentet fra vedkommende kommunale og andre myndigheter. Den gis på bestemt tid, dog ikke over tyve år. Konsesjonen skal gjøres av-

7 desbr. Nr. 8.

hengig av de vilkår, som anses nødvendige for å sikre, at virksomheten igangsettes og opretholdes på en for almenheten tjenlig og betryggende måte.

Staten har rett til å innløse, helt eller delvis, bedriften med faste anlegg, rettigheter og løst tilbehør, når konsesjonstiden er utløpet, mot erstatning av den tekniske verdi efter skjønn på statens bekostning.

Innløsning, helt eller delvis, kan også finne sted under konsesjonstiden med et års varsel, når samferdselshensyn eller andre almene hensyn tilsier det, og da mot erstatning, som fastsettes efter de almindelige ekspropriasjonsregler.

Kongen kan gjøre undtagelse fra forskriftene om innløsning, når det gjelder konsesjon på erhvervsmessig luftfart mellem innland og utland.

Erstatning efter denne paragrafs 3dje og 4de ledd fastsettes i mangel av mindelig overenskomst efter §§ 1—4 i lov av 10 mai 1860 om rettergangsmåten i saker angående tvungen avståelse av grunn.

§ 35. Konsesjon, som meddeles i henhold til § 34, kan når det gjelder erhvervsmessig befordring av personer og gods utelukkende mellem steder innen riket, bare tilstås:

a. norske kommuner,
b. norske statsborgere,
c. ansvarlige selskaper, som utelukkende består av norske statsborgere,
d. kommandittaktieselskaper, når de ansvarlige medlemmer er norske statsborgere og kommandittkapitalen for minst to tredjedeler er norsk, og selskapet underkaster sig de bestemmelser, som vedkommende departement finner nødvendige av hensyn til kontrollen med, at disse betingelser til enhver tid er tilstede, og
e. aktieselskaper, når selskapets hovedkontor er i Norge, og styrets formann og minst to tredjedeler av styrets øvrige medlemmer er her i riket bosatte norske statsborgere, som er aktieeiere, og aktiekapitalen for minst to tredjedeler er norsk, og selskapet underkaster sig de bestemmelser, som vedkommende departement finner nødvendige av hensyn til kontrollen med, at disse betingelser til enhver tid er tilstede.

Som norsk i henhold til punkt d og e regnes kapitalen, forsåvidt aktiene eies av den norske stat, norske kommuner, norske statsborgere eller kommandittaktieselskaper og aktieselskaper, som selv tilfredsstiller fordringene efter denne paragraf.

Opfyller et konsesjonshavende selskap ikke lengere fordringene efter denne paragraf, skal det innen tre måneder enten ha rettet forholdet eller ophøre med driften.

§ 36. Konsesjon som meddeles i henhold til § 34, skal inneholde

bestemmelse om, at vedkommende departement fastsetter, efter forslag fra konsesjonshaveren, takster for befordring av personer eller gods og for bruk av landingsplass eller andre anlegg, som står til almindelig benyttelse, og godkjenner de av konsesjonshaveren utferdigede reglementer for tjeneste og for befordring av personer og gods. 7 desbr. Nr. 8.

Kap. 9. *Om erstatning for skade.*

§ 37. Skjer der, som følge av at fartøi brukes til luftfartøi, skade på person eller ting utenfor fartøiet, er den, for hvis regning fartøiet brukes, pliktig til å erstatte skaden, selv om den er skjedd uten hans skyld.

Erstatningsplikten bortfaller, såfremt den skadelidte selv ved forsett eller grov uaktsomhet har forårsaket skaden.

§ 38. Regelen i § 37 kommer ikke til anvendelse, når det gjelder skade på person eller ting, som befinner sig innenfor området av en godkjent landingsplass.

Skjer der ved sammenstøt mellem to eller flere fartøier skade, som det påhviler dem, for hvis regning fartøiene brukes, hver for sig å erstatte efter regelen i § 37, hefter de solidarisk. Retten avgjør efter de foreliggende omstendigheter, hvor stor del av den utredede erstatning hver av dem skal kunne tilbakefordre hos den eller de medansvarlige.

Opstår der ved sådant sammenstøt skade på noget av fartøiene eller på personer eller ting, som befordres med noget av disse, kommer regelen i § 37 ikke til anvendelse.

§ 39. Ved bestemmelsene i §§ 37 og 38 gjøres ingen innskrenkning i den rett til å kreve skadeserstatning, som forøvrig måtte følge av de almindelige rettsregler.

§ 40. Vedkommende departement kan bestemme, at eieren av fartøi, som aktes brukt til luftfart innenfor norsk område i henhold til § 4, jfr. § 3, eller § 15 b eller § 16, skal, om eieren er nogen annen enn staten, ha tegnet og holde i kraft godkjent forsikring eller annen sikkerhet for dekning av erstatningskrav, som måtte opstå mot ham selv eller mot brukeren for skade som følge av luftfarten på personer eller ting utenfor fartøiet.

Brukes fartøi til luftfart innenfor norsk område i henhold til § 15 a, skal med hensyn til forsikring eller annen sikkerhetsstillelse gjelde, hvad derom er avtalt med vedkommende annen stat.

Kap. 10. *Om fartøisdokumenter.*

§ 41. Fartøi, som brukes til luftfart innenfor norsk område, skal, når det er i bruk, medføre:

a. norsk eller fremmed nasjonalitets- og registreringsbevis eller tilsvarende bevis efter § 15 a eller tillatelse efter § 15 b eller § 16;

7 desbr. Nr. 8.

b. norsk eller fremmed luftdyktighetsbevis, medmindre fartøiet, uten å ha sådant bevis, har tillatelse efter § 15 b eller § 16;
c. om fartøiet har radioinstallasjon, tillatelse efter § 30;
d. om fartøiet står til almindelig benyttelse mot betaling og medfører passasjerer i rutetrafikk, liste over passasjerene med deres navne;
e. om fartøiet befordrer gods mellem innland og utland, dokumenter efter de regler, som gjelder i henhold til § 33;
f. dagbøker i den utstrekning, vedkommende departement bestemmer, og efter de nærmere regler, som departementet fastsetter;
g. et eksemplar av de om luftfarten gjeldende lover og andre forskrifter.

De, som gjør tjeneste ombord, skal medføre certifikater eller tillatelser efter § 25. I tilfelle av øvelsesluftfart skal den, som har kommandoen ombord, medføre tillatelse efter § 26.

Kongen kan bestemme, at fartøiet eller de, som gjør tjeneste ombord, også skal medføre andre dokumenter enn foran er sagt.

Luftdyktighetsbeviset eller sådant utdrag av det eller sådant tilsvarende dokument, som vedkommende departement bestemmer, tillikemed oplysning om, hvem eieren er, skal være opslått på et iøinefallende sted ombord. Departementet kan bestemme, at fartøiet også skal ha andre opslag enn her er sagt.

Føreren eller den, som har kommandoen ombord, skal påse, at bestemmelsene i denne paragraf overholdes.

Kap. 11. *Forskjellige bestemmelser.*

§ 42. Kongen bestemmer i hvilken utstrekning de forskrifter, som inneholdes i eller utferdiges med hjemmel av §§ 23, 25, 28, 29, 30 og 41 skal komme til anvendelse på norsk fartøi, som brukes til luftfart utenfor norsk område.

Kongen kan enn videre — i den utstrekning mellemfolkelige overenskomster måtte foranledige — bestemme, at eier av norsk fartøi, som måtte befinne sig innenfor annen stats område, skal tegne forsikring for dekning av erstatningskrav, som i henhold til lovgivningen i denne stat måtte opstå mot ham selv eller mot brukeren for skade som følge av luftfarten på person eller ting innenfor den annen stats område. Nærmere forskrifter herom utferdiges av Kongen.

§ 43. Kongen kan bestemme, at fartøi, som utelukkende brukes i statens tjeneste som militær-, politi-, toll- eller postfartøi ikke behøver å være innført i det offentlige norske luftfartøisregister. Det har i så fall norsk nasjonalitet.

Kongen bestemmer, om og på hvilken måte sådant fartøi skal være merket, og i hvilken utstrekning fartøiet skal være underkastet de forskrifter, som inneholdes i eller utferdiges med hjemmel av §§ 18, 19, 22 til 25, 31, 32 og 42.

Kongen eller den han dertil bemyndiger bestemmer om og på hvilke betingelser fremmede militære luftfartøier kan gis adgang til norsk område. 7 desbr. Nr. 8.

§ 44. Fartøi, som befinner sig innenfor norsk område, skal følge alle anvisninger, som gis av politi eller tollvesen eller annen myndighet, hvem det er overdratt å føre tilsyn med luftfarten. Beordres fartøiet til å lande, skal det lande snarest mulig og på den landingsplass eller det sted, som vedkommende myndighet anviser. Er ikke annen anvisning gitt, skal fartøiet lande på nærmeste offentlige landingsplass.

De i henhold til § 28 utferdigede regler skal fastsette, hvilke signaler vedkommende myndighet skal gi, når den beordrer fartøi til å lande.

§ 45. Lider et luftfartøi havari på sjøen, har den, som berger fartøiet eller dets ladning, eller som medvirker ved bergningen, rett til å få bergelønn av hvad der berges.

§ 46. Når ulykke eller skadetilførsel har funnet sted under luftfart, kan vedkommende departement, eller den myndighet dette måtte bestemme, begjære bevisoptagelse foretatt overensstemmende med straffeprosesslovens regler om rettsmøter under efterforskning, uten hensyn til om der foreligger grunn til mistanke om at en straffbar handling er begått. — Dette gjælder når bevisoptagelse skjønnes ikke å tåle opsettelse.

§ 47. Kongen foreskriver, forsåvidt bestemmelser ikke allerede finnes i gjeldende lover, hvilke gebyrer og avgifter der skal betales for offentlige forretninger, som foretas i medhold av denne lov.

§ 48. Vedkommende departement skal, efter de nærmere regler det selv fastsetter, la utgå offentlig kunngjørelse om de fartøier, som innføres i eller utslettes av det offentlige luftfartøisregister, med angivelse av de registreringsmerker, som samtidig tildeles eller inndras, og om de certifikater og tillatelser, som utstedes eller inndras efter §§ 15 b, 16 og 26.

Departementet skal på samme måte la utgå offentlig kunngjørelse om de i § 31 nevnte områder og om de i henhold til § 32 fastsatte landingsplasser, grensepunkter og ruter og om beliggenheten og anordningen av de landingsplasser og andre anlegg, som drives av staten eller som godkjennes eller for hvilke godkjennelse inndras efter § 27.

§ 49. Kongen, eller den han dertil bemyndiger, utferdiger bestemmelser om bruk av faste ballonger, drager og «glidere».

Kap. 12. *Straffebestemmelser.*

§ 50. Overtredelse av denne lov eller av de i henhold til loven utferdigede forskrifter straffes med bøter eller med fengsel

7 desbr. Nr. 8. inntil tre måneder, medmindre forholdet rammes av en strengere straffebestemmelse.

Blir nogen innehaver av certifikat efter § 25 idømt straff for overtredelse av denne lov eller de i henhold til loven utferdigede forskrifter, kan retten til å inneha sådant certifikat ved dommen fradømmes ham for bestemt tid eller for bestandig. Blir innehaveren idømt fengselsstraff for overtredelse som nevnt, skal retten fradømmes ham for et tidsrum av minst ett år.

Kap. 13. *Om ekspropriasjon.*

§ 51. Ønsker staten eller kommune til benyttelse under luftfart å innrette landingsplass, forsøks- eller øvelsesplass, fyr- eller signalstasjon eller annet anlegg i luftfartens tjeneste eller foreta utvidelser eller forbedringer i øiemed som nevnt, kan Kongen, når interesser av almen betydning derved kan antas å ville befordres, tilplikte enhver mot erstatning, som ved skjønn bestemmes, såvel å avstå den nødvendige grunn, strandrett eller annen herlighet, som å finne sig i den skade eller ulempe, som foretagendet måtte medføre for vedkommende eiendom eller herlighet.

Erstatningen fastsettes i mangel av mindelig overenskomst efter §§ 1—4 i lov av 10. mai 1860 om rettergangsmåten i saker angående tvungen avståelse av grunn.

Kap. 14. *Om lovens ikrafttreden.*

§ 52. Denne lov trer i kraft 1 januar 1924.

7 desbr. **Kongelig resolusjon***) om forandring i politivedtektene for Askim herred.

7 desbr. **Kongelig resolusjon****) om hundeavgiftsreglement for Notodden.

7 desbr. **Kongelig resolusjon*****) om vedtekter for herberger- og beverternæringen i Strinda herred, SørTrøndelag fylke.

7 desbr. **Kongelig resolusjon*****) om vedtekter for herberger- og beverternæringen i Vega herred i Nordland fylke.

7 desbr. **Kongelig resolusjon**†) om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Tjøtta herred, Nordland fylke.

---

*) Bekjentgj. 11 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 51, hvor vedtektenes § 7 i endret lydelse er inntatt.

**) Bekjentgj. 11 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 51, hvor reglementet er inntatt.

***) Bekjentgj. 11 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 51, hvor vedtektene er inntatt.

†) Bekjentgj. 11 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 51, hvor vedtekten er inntatt.

Kongelig resolusjon*) om bemyndigelse for Landbruksdepartementet til å meddele stadfestelse på vedtekter om anvendelse av piggtråd til gjerde. 7 desbr.

Kongelig resolusjon*) om overførelse til Landbruksdepartementet av myndigheten efter lov av 4 juli 1919 om innskrenkning i adgangen til å slippe hingster, graokser, gjeitebukker og graværer på beite. 7 desbr.

Kongelig resolusjon*) om tillatelse gjeldende inntil utgangen av året 1925, til utførsel av sliplast fra Korgen herred, Nordland fylke. 7 desbr.

Kongelig resolusjon*) om bemyndigelse for Arbeidsdepartementet til å treffe avgjørelse i forskjellige saker, som efter motorvognloven og veiloven er henlagt under Kongen. 7 desbr.

Kongelig resolusjon**) om forandring av grensene for det bygningsloven underlagte strøk av Vang herred. 7 desbr.

Kongelig resolusjon*) om forhøielse av maksimalhastigheten fra 15 til 24 km. i timen for motorvognkjøring i Kongsberg by. 7 desbr.

Kongelig resolusjon, hvorved bestemmes: 7 desbr.

1. Den i § 3 i lov om overformynderiet i Kristiania m. v. av 25 februar 1899, jfr. lov nr. 2 av 22 mai 1908, omhandlede forvaltningsavgift av de under Bergen overformynderis bestyrelse stående midler for året 1923 blir å utre med $2^1/_2$ — to og en halv — prosent av avkastningen av de under fellesforvaltningen stående midler og 3 — tre — prosent av avkastningen av midler utenfor fellesforvaltningen.
2. Den i samme lovs § 6, jfr. kongelig resolusjon av 12 juli 1918, post 1, omhandlede avgift til dannelse av et sikkerhetsfond av de under Bergen overformynderis fellesforvaltning stående midler fastsettes til $^1/_2$ — en halv — prosent av utbyttet av de nevnte fellesmidler i regnskapsåret.

Kongelig resolusjon, hvorved bestemmes: 7 desbr.

1. Den i § 3 i lov om overformynderiet i Kristiania m. v. av 25 februar 1899, jfr. lov nr. 2 av 22 mai 1908, foreskrevne forvaltningsavgift av de under

*) Bekjentgj. 11 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 51.
**) Bekjentgj. 11 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 51, hvor de forandrede grenser er beskrevet.

7 desbr. nevnte overformynderis bestyrelse stående midler blir for året 1923 å utre med 1,8 pct. av avkastningen av de under fellesforvaltningen stående midler og 2,4 pct. av avkastningen av midler utenfor fellesforvaltningen.

2. Den i samme lovs § 6, jfr. kongelig resolusjon av 22 september 1909, post I, omhandlede avgift til dannelse av et sikkerhetsfond av de under Kristiania overformynderis fellesforvaltning stående midler fastsettes for året 1923 til 0,6 pct. av utbyttet av de nevnte fellesmidler i regnskapsåret.

7 desbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmes, at i henhold til lov om verneplikt og utskrivning av 19 juli 1910 § 19 skal overbetjenten ved Larvik politikammer inntil videre inntre som medlem av innrulleringskommisjonen for Larvik i politimesterens sted.

7 desbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved der meddeles approbasjon på Justisdepartementets kjøp av eiendommen Maristuveien 4 i Trondhjem til embedsbolig for byskriveren.

7 desbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved i medhold av § 3 i lov av 9 mars 1917 om magistratsembedenes ophevelse med tilleggslov av 9 juni 1922 bestemmes, at borgermesteren i Kongsberg inntil videre skal være medlem av Kongsberg helseråd.

7 desbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmes:

De av Bærum herredsstyre i møter den 6 september og 14 november 1923 med henholdsvis 24 mot 24 og 29 mot 19 stemmer fattede beslutninger om, at der i Bærum herred skal være utsalg for vin og at A/S Bærum øl- og vinsamlag i årene 1923, 1924 og 1925 skal ha to utsalg for vin i Bærum herred, hvilken beslutning av mindretallet er forlangt undergitt Regjeringens approbasjon, i henhold til landskommuneloven av 1921 approberes.

10 desbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av stiftsprovst Einar Skavlan ved testamente av 16 januar 1920 oprettede »Louise Skavlans og Aagot Skavlans legat« til Menighetssøsterhjemmets klinikk, Rosenborggaten 8 i Kristiania.

12 desbr. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til en bank hvori meddeles, at departementet antar at der efter ordlyden i sportellovens § 58 bør beregnes gebyr for hver av 5 fellesforpliktede, hos hvem protest finner sted, selv om der til protestenes optagelse i medhold av vekselloven § 83 kun avholdes en forretning, jfr. departementets skrivelse i Lovtidende av 23 mars 1910.

Skrivelse fra Finansdepartementet til et ligningskontor, hvori bl. a. uttales: »Gevinst ved salg av fast eiendom antas å kunne beskattes, selv om eiendommen av avhenderen er erhvervet ved arv, hvis den kan sies å være erhvervet i anledning av næring eller forretningsforetagende, for eksempel hvor en arving har overtatt sin fars forretning og i den anledning får sig utlagt en forretningseiendom, som han senere selger. Undtagelsen vedkommende arv eller gave i byskattelovens § 37 er kun gjort fra regelen om skattleggelse, når salg skjer innen 5 år fra erhvervelsen«. 13 desbr.

Stortingsbeslutning[1]) angående ominnredning av en del av Trondhjemsveien nr. 132 i Kristiania til klinikk for vanføre. 14 desbr.

Lov *)[2]) om pengeforpliktelser, lydende på betaling i gull. 15 desbr.

§ 1. Har en skyldner rettsgyldig vedtatt å betale en pengeforpliktelse i kroner i gull, og fordringshaveren nekter å motta betaling i Norges Banks pengesedler efter pålydende gullverdi, kan skyldneren kreve utsettelse med betalingen, så lenge banken er fritatt for plikten til å innløse sine sedler efter deres pålydende. Frafaller fordringshaveren sin nektelse kan han først efter tre måneders varsel kreve betaling som foran anført. I utsettelsestiden svares rente efter fire av hundre årlig. Renten betales i banksedler efter deres pålydende.

Retten til utsettelse kan ikke på forhånd frafalles av andre enn staten, kommunene, Norges Bank og helt statsgaranterte banker (Hypotekbanken, Småbruk- og Boligbanken og Fiskeribanken).

§ 2. Denne lov trer i kraft straks.

Kongelig resolusjon*) om ophevelse av kongelig resolusjon av 2 juli 1921 om herberger- og beverterlovens anvendelse for Holmestrand. 15 desbr.

Kongelig resolusjon*) om herberger- og beverterlovens anvendelse for Grimstad. 15 desbr.

---

*) Bekjentgj. 18 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 52.

[1]) Se St. prp. nr. 117. Innst. S. nr. 282. St.tid. s. 4060—4069.
Beslutningen er sålydende:
Stortinget samtykker i at kr. 900 000,00 av det overskudd som fremkommer ved den i henhold til lov av 5 mai 1922 bestemte utvidelse av Det norske pengelotteri og som ifølge Stortingets vedtak av 26 mai 1922 skal anvendes til fremme av vanføresaken, anvendes til ominnredning og ombygning av en del av Trondhjemsveien nr. 132, Kristiania, til klinikk m. v. for vanføre efter planer og tegninger som blir å godkjenne av Socialdepartementet.

[2]) St.besl. 14 desember. Se Ot. prp. nr. 51. Innst. O. nr. 119. St.tid., forh. i Ot. s. 1254—1290; i Lt. s. 387—400.

15 desbr. **Kongelig resolusjon***) om vedtekter for herberger- og beverternæringen i Grimstad.

15 desbr. **Kongelig resolusjon****) om forandring i lukningsvedtekten for Hammerfest.

15 desbr. **Kongelig resolusjon*****) om forandring av medisinaltakstens almindelige regler i § 3 litra e, forsåvidt angår apotekenes rabatt på spiritus, brennevin og vin.

15 desbr. **Kongelig resolusjon**†) om oprettelse av havnestyre for uthavnen Syrevågen i Skudenes herred, Rogaland fylke.

15 desbr. **Kongelig resolusjon*****) om fastsettelse av de godtgjørelser, som er omhandlet i § 24 i lov av 29 juni 1923; jfr. renbeitekonvensjonen mellem Norge og Finnland.

15 desbr. **Kongelig resolusjon*****) om forandring i skattetakstvedtektene for Ålesund.

15 desbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved § 4, nr. 3 i den for Statens Pensjonskasse ved kongelig resolusjon av 27 mai 1921 utferdigede plan opheves.

15 desbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved Socialdepartementet i medhold av lov av 7 desember 1923 om

1) Ophevelse av lov om kommunale provianteringsråd av 26 juli 1916 nr. 1 med tilleggslov av 14 desember 1917, nr. 14.
2) Tillegg til midlertidig lov om prisregulering m. v. av 6 august 1920 med tilleggslover av 30 september 1921 og 21 juli 1922, bemyndiges til å gi nærmere forskrifter om de kommunale kontrollnevnders organisasjon og virksomhet og medlemmenes funksjonstid.

De ved kongelig resolusjon av 9 juni 1922 fastsatte forskrifter for de kommunale provianteringsråds organisasjon og virksomhet opheves fra 1 januar 1924 å regne.

15 desbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmes:

I. De i lov av 9 februar 1923 §§ 2—11 omhandlede certifikater for motormaskinister av 1ste,

---

*) Bekjentgj. 18 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 52, hvor vedtektene er inntatt.
**) Bekjentgj. 18 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 52, hvor vedtektenes § 1 i endret lydelse er inntatt.
***) Bekjentgj. 18 desember i Lovtid 1ste avd. nr. 52.
†) Bekjentgj. 18 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 52, hvor grensene for det havnestyret underlagte område er beskrevet.

2nen og 3dje klasse blir å utferdige av vedkommende mønstringsstyre (mønstringschef og fylkesmann) på skjemaer overensstemmende med fremlagte utkast (bilag 1, 2, 3 og 4). 15 desbr.

II. Kontrollen med, at motormaskinister er i besiddelse av lovbefalt certifikat, tillegges skibskontrollen og mønstringsvesenet, undtagen forsåvidt angår maskinister på motorskibe, som alene går på innsjøer, for hvis vedkommende kontrollen tillegges politiet.

Ordningen av forholdet mellem skibskontrollens og mønstringsvesenets befatning med certifikatkontrollen treffes av Handelsdepartementet.

III. Nærværende resolusjon trer i kraft fra 1 januar 1924.

Kongelig resolusjon, hvorved Poststyrelsen bemyndiges til å treffe avtale med den islandske poststyrelse om endringer i den mellem Norge og Island bestående postoverenskomst av 1 og 17 august 1922 overensstemmende med hvad der er anført i det til grunn for resolusjonen liggende foredrag. 15 desbr.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av Ingeborg Ellingsdatter Bottolfspladsen ved gavebrev (testamente) av 7 september 1917 oprettede «Ingeborg Ellingsdatter Bottolfspladsens legat» til fordel for verdige trengende i Enderud skolekreds i Krødsherad. 17 desbr.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av apoteker Fred. Hegge ved gavebrev av 11 august 1922 oprettede «Augusta Barfod Hegges legat for tuberkuløse syke i Langesund». 18 desbr.

Skrivelse*) fra Arbeidsdepartementet, hvorved oversendes forskrifter for Mo borgerlige brandvern, hvilke er godkjent av departementet i henhold til kongelig resolusjon av 4 juni 1920, jfr. brandlovens §§ 23, 24 og 27. 18 desbr.

Skrivelse**) fra Landbruksdepartementet om forandring i reglene for behandlingen i den ukentlige fredningstid av redskaper og innretninger, som anvendes til fangst av laks og sjøørret. 20 desbr.

Regjeringens resolusjon***) om endringer i politivedtektene for Haugesund. 21 desbr.

---

*) Bekjentgj. 24 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 53, hvor forskriftene er inntatt.

**) Bekjentgj. 24 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 53, hvor de forandrede regler er inntatt.

***) Bekjentgj. 24 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 53, hvor vedtektenes §§ 50—56 i endret lydelse er inntatt.

21 desbr. **Regjeringens resolusjon***) om ophevelse av husleiereguleringen i Idd.

21 desbr. **Regjeringens resolusjon***) om ophevelse av husleiereguleringen i Odda.

21 desbr. **Regjeringens resolusjon***) om pleiebarnslovens anvendelse for Arendal.

21 desbr. **Regjeringens resolusjon****) om lukningsvedtekt for Samnanger herred, Hordaland fylke.

21 desbr. **Regjeringens resolusjon*****) om lukningsvedtekt for Bremsnes herred, Møre fylke.

21 desbr. **Regjeringens resolusjon***) om forsiktighetsregler ved forhandling av «råforløp» og de av dette fremstillede brenselsstoffer.

21 desbr. **Regjeringens resolusjon†)** om vedtekter mot skogens ødeleggelse innen Buksnes herred, Nordland fylke.

21 desbr. **Regjeringens resolusjon***) om nedsettelse av skogkonsessjonsgrensen for Ramnes herred, Vestfold fylke.

21 desbr. **Regjeringens resolusjon††)** om byggeforskrifter for det bygningsloven underlagte strøk ved Vestby stasjon.

21 desbr. **Regjeringens resolusjon,** hvorved bestemmes:

I. Fra den tid som fylkesmannen i Sør-Trøndelag bestemmer utskilles fra Hemne sogn i prestegjeldet av samme navn i Sør-Fosen prosti, Nidaros bispedømme, et eget Snilfjord sogn, omfattende gnr. 72 til gnr. 98, begge inklusive, av det nuværende Hemne sogn.

II. Fra samme tid deles Hemne herred i 3 herreder, Hemne, Vinje og Snilfjord, svarende til sognene av samme navn, på de av herredsstyret i møter 15 september 1920 samt 15 august, 22 og 23 oktober og 5 november 1923 vedtatte delingsvilkår, dog således at det kommunale bidrag til lensmannens lønn blir å fordele på de nye herreder i overensstemmelse med lov av 15 juni 1878 § 8.

---

*) Bekjentgj. 24 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 53.

**) Bekjentgj. 24 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 53, hvor den stadfestede vedtekt er inntatt.

***) Bekjentgj. 24 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 53, hvor vedtekten er inntatt.

†) Bekjentgj. 24 desember Lovtid. 1ste avd. nr. 53, hvor vedtektene er inntatt.

††) Bekjentgj. 24 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 53, hvor byggeforskriftene er inntatt.

III. Fylkesmannen i Sør-Trøndelag bemyndiges i henhold til landskommunelovens § 74 til å la avholde ekstraordinære kommunevalg til supplering av et tilstrekkelig antall representanter med varamenn for hvert av de nye herreder, til tid og sted som av lensmannen og vedkommende i de nye herreder bosatte representanter bestemmes og under ledelse av valgstyrer som sammensatt på den i landskommunelovens § 4, 3dje ledd, foreskrevne måte, og iøvrig med de endringer i de angående valg i landsformannskapsloven fastsatte frister som valgstyret måtte finne påkrevet. 21 desbr.

Regjeringens resolusjon, hvorved der tillates oprettet et apotek ved Skotterud jernbanestasjon i Eidskog herred i Hedmark fylke på et sted som nærmere blir å bestemme av Socialdepartementet. 21 desbr.

Kongelig resolusjon, hvorved Statens Fiskecentral med dens gjenværende kontorer, Direksjonskontoret og Klippfiskkontoret, opheves den 31 desember 1923. 21 desbr.

Regjeringens resolusjon, hvorved Handelsdepartementet bemyndiges til å bestemme, at telefon- og telegramtaksten i overenskomstene om telefon- og telegraftrafikken mellem Norge og Sverige, mellem Norge og Danmark og mellem Norge og Danmark gjennem Sverige fra 1 januar 1924 fastsettes i gullfrank således at sonetaksten for telefonsamtaler blir fr. 1,10 og taksten for almindelige telegrammer fr. 1,25 for inntil 10 ord med tillegg av 12,5 cts. for hvert overskytende ord, og at de øvrige takster som er avtalt i overenskomstene for særskilte klasser av telegrammer og telefonsamtaler med videre endres automatisk i forhold til de ovennevnte to takster. 21 desbr.

Regjeringens resolusjon, hvorved Handelsdepartementet bemyndiges til å fatte bestemmelse om, at portoen for alle slags postforsendelser efter de nærmere regler som departementet fastsetter kan avgjøres ved avtrykk av frankeringsmaskiner o. lign. 21 desbr.

Regjeringens resolusjon, hvorved der i henhold til landskattelovens § 69 meddeles stadfestelse på den av Hurum herredsstyre under 1 desember d. å. fattede beslutning om oprettelse av ligningsråd, forsåvidt angår bestemmelsen: «Antallet settes under hensyntagen til bygdens geografiske forhold til 5 medlemmer.» 21 desbr.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det i henhold til grosserer Tobias Larsens og hustru Kirsten Nicoline, født Lassens, testamente av 28 april 1915 oprettede «Grosserer Tobias Larsen og hustrus legat til Kysthospitalet i Fredriksvern». 21 desbr.

27 desbr. **Skrivelse** fra Justisdepartementet, hvori anføres, at ifølge meddelelse fra det belgiske utenriksministerium til Utenriksdepartementet er de i Bryssel under 23 september 1910 avsluttede konvensjoner angående sammenstøt og angående bistand og bergning tilsjøs tiltrått av Spania fra 30 desember 1923 å regne.

28 desbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på de den 14 august 1923 utferdigede statutter for det i henhold til kongelig resolusjon av 30 august 1873 oprettede «Det Adlerske Legat til Skiens skolevesen».

28 desbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av Torris Jacobson ved gavebrev av 20 april 1920 oprettede «Torris Jacobson Sunds legat» til Otterøy herreds (Vik menighets) fattige.

28 desbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av frøken Ingeborg Mathilde Berger, Kristiania, ved testamente av 14 mai 1913 oprettede «Søstrene C. og M. Bergers legat til hjælp for ældre, trængende ugifte damer eller enker av borgerstanden».

28 desbr. **Rundskrivelse** fra Kirkedepartementet til rikets kirkebokførere.

Om slektsnavns innførelse i fødselsregistrene m. v.

I anledning av flere innkomne forespørsler derom skal departementet meddele følgende:

1) Som bekjent skal det efter den gjeldende regel under navnerubrikken i fødselsregistret og kirkebokens dåpsavdeling blott anføres barnets fornavn. Som følge av bestemmelsene i den nye lov om personnavn av 9 februar 1923 blir der herefter såvidt mulig samtidig med barnets innførelse i nevnte bøker — i anmerkningsrubrikken — også å innføre barnets slektsnavn. Hvis der er nogen tvil om slektsnavnet får innførelsen derav utstå inntil dette er bragt på det rene.

2) Ved dåp blir der som hittil alene å nevne barnets fornavn. Navneloven har ingen forandring medført heri.

3) I henhold til den geistlige lønningslovs § 27 i den nu gjeldende form har departementet utarbeidet blanketter for utferdigelse av presteattester, ifølge hvilke der i fødsels-, dåpssamt dåps- og konfirmasjonsattester alene anføres barnets fornavn (i 2. linje), mens i de øvrige attester (om konfirmantforberedelse samt vigsel-, døds- og utmeldingsattester) også skal

medtas vedkommende persons efter- eller slektsnavn. Som følge av den nye lovs bestemmelser blir der herefter også i de førstnevnte 3 slags attester å anføre vedkommendes slektsnavn, forsåvidt dette lar sig gjøre ved attestens utferdigelse. Slektsnavnet bør tilføies umiddelbart efter fornavnet (i blankettens 2. linje). Der kan imidlertid intet være til hinder for at tilføielsen skjer i attesten slutning («barnets slektsnavn er ———»). 28 desbr.

4) Hvis der ved et barns anmeldelse til dåp velges et fornavn, som presten efter navnelovens § 17 ikke finner å kunne godta, og der ikke er tid til å innhente Justisdepartementets uttalelse før dåpen skal foregå, bør denne finne sted og barnet kalles med det ansøkte navn, idet forholdet straks innberettes til nevnte departement, som avgjør hvorvidt barnet kan beholde navnet.

Dette blir imidlertid ikke å innføre i kirkeboken, før endelig avgjørelse foreligger. Man bemerker forøvrig at prestene bør være forsiktige med å gjøre ophevelse mot det navn som foreldre har valgt for sitt barn. Presten kan kun nekte å godta navnet, forsåvidt det kan befryktes å ville bli til byrde for barnet, d. v. s. når navnet efter almindelig opfatning er komisk, smakløst eller på annen måte virker støtende; kfr. det av Justisdepartementet utgitte hefte om navneloven, side 8.

Rundskrivelsen sendes blott til sogneprestene. Er der i et prestegjeld tillike residerende kapellan eller kallskapellan, som er kirkebokfører, sendes 2 avtrykk til sognepresten, som forutsettes straks å ville overlevere det annet avtrykk til kapellanen.

Rundskrivelse fra Kirkedepartementet til rikets geistlighet. 28 desbr.

Ved kongelig resolusjon av 3 juli 1826 blev det bestemt, at ved besettelsen av de embeder, som bekjentgjøres vakante, «skal skje underdanigst forestilling ordentligvis, såsnart 6 uker er forløpne fra den tid da de er anmeldte som ledige i Rigstidenden og ved opslag på passende steder i den såkalte departementsgård, samt at de underdanigste ansøkninger som innkomne, efterat innstilling således er skeet, skulle som for sildig indløbne av vedkommende departement henlegges.»

Som bekjent blir geistlige embeder nu kunngjort ledig én gang i Norsk Kunngjørelsestidende, og ansøkningsfristen blir regelmessig satt til 4 uker fra den tid de blir bekjentgjort ledig. Ansøkerne til de således kunngjorte embeder blir efterhånden innført i en protokoll som er utlagt i Kirkekontorets forværelse (i Victoria Terasse nr. 9, hersteds), og hvorfra for-

28 desbr. tegnelse over ansøkerne blir inntatt i forskjellige blader (uten departementets medvirken dertil). Departementet har i forskjellige rundskrivelser — senest av 26 mai 1921 — gjort rede for de gjeldende regler for avfattelse og innsendelse av ansøkning om ledige presteembeder. I nevnte rundskrivelse — hvorav hver prest forutsettes å være i besiddelse av ett avtrykk — har man bl. a. anført, at da der fremdeles innkommer ansøkninger om ledige prestekall efter utløpet av den foreskrevne ansøkningsfrist, hvilket ikke er overensstemmende med god orden og selvfølgelig bidrar til å forsinke avgivelsen av innstilling om embedenes besettelse, innskjerper departementet den regel, at sådanne ansøkninger innsendes så betimelig, at de kan påregnes å være innkommet hertil innen den i kunngjørelsen satte frist.

Til efterkommelse av bestemmelsen i menighetsrådslovens § 13 pleier departementet snarest mulig — regelmessig 1—3 uker — efter ansøkningsfristens utløp å tilstille biskopen en efter anciennitet avfattet fortegnelse over de ansøkere, som har meldt sig til hvert embede, med anmodning om å innhente vedkommende menighetsråds uttalelse om hvem av ansøkerne de ønsker utnevnt til sin prest. De ansøkninger som innkommer hertil innen saken ekspederes til biskopen blir tatt med og opført i fortegnelsen. De ansøkninger derimot som måtte innløpe efter denne tid — hvilket nu hender ikke så sjelden — vil herefter bli henlagt som innkommet for sent. Noget lignende vil bli gjort når en ansøker efter ansøkningstidens utløp melder, at han trekker sin tidligere innsendte ansøkning tilbake. Innkommer en sådan meddelelse, efterat saken om embedets besettelse er tilstillet biskopen, vil man for fremtiden ikke kunne ta hensyn dertil. I denne forbindelse bemerkes at departementet ikke kan forby en prest å tilbakekalle en innsendt embedsansøkning. Man vilde imidlertid anse det ønskelig, om sådan tilbakekallelse for fremtiden sjeldnere finner sted enn nu er tilfelle. Særlig vil man advare mot, at den samme ansøker manifesterer sitt vegelsinn ved gang på gang å tilbakekalle sine ansøkninger.

Enn videre skal departementet oplyse at det særlig i den senere tid hyppig er hendt, at prester i embedsansøkninger — som oftest uten nærmere begrunnelse — har anmodet om at deres navn ikke må bli nevnt blandt ansøkerne, idet de ønsker å være «anonyme». I anledning herav skal man bemerke, at departementet hittil såvidt mulig har funnet å burde ta hensyn til en sådan anmodning. Dog har man selvsagt måttet opføre vedkommende i den ansøkerfortegnelse, som gjennem biskopen

sendes til menighetsrådene. Departementet er imidlertid av den mening, at ingen ansøker til et offentlig kunngjort embede bør være anonym; alle ansøkere bør i denne henseende være likestillet. Man vil derfor herefter som almindelig regel ikke kunne ta hensyn til sådanne anonyme ansøkninger, men disse vil i tilfelle bli henlagt. 28 desbr.

Denne rundskrivelse sendes kun til sogneprestene. Hvis der i et prestegjeld er ansatt 2 eller 3 prester, medsendes imidlertid til sognepresten så mange avtrykk derav, at hver av dem kan få sitt eksemplar.

Skrivelse fra Handelsdepartementet, Poststyrelsen, hvori under henvisning til skrivelse av 3 november d. år*) meddeles, at i henhold til skrivelse fra Utenriksdepartementet av 19 d. md. har Palestina tiltrått den i Madrid 30 november 1920 avsluttede verdibrevsoverenskomst. 29 desbr.

Skrivelse fra Justisdepartementet, Fengselsstyrelsen til riksadvokaten. 31 desbr.

Da antallet av mannlige tvangsarbeidere i den siste tid er steget meget sterkt, har man ved Opstad tvangsarbeidshus latt foreta forskjellige forføininger, så arbeidshuset nu kan motta betydelig fler enn det fra først av var innrettet for.

Tross dette er imidlertid arbeidshuset nu overbelagt, og de løslatelser som skal finne sted i de nærmeste måneder, er ikke så mange at man kan motta nye arbeidere i samme utstrekning som i den siste tid. Det er derfor påkrevet å treffe videre forføininger for å skaffe øket plass. Men dette vil med nødvendighet kreve nogen tid.

Under den således opståtte situasjon vil det være nødvendig at menn som skal anbringes i tvangsarbeidshus og ikke kan lates på fri fot inntil der blir plass, beholdes i vedkommende fengsel nogen tid fremover. Man henstiller til hr. riksadvokatens overveielse om ikke dette hensiktsmessigst bør ordnes på den måte at vedkommende domfelte avsoner den idømte fengselsstraff. For at dette minst mulig skulde komme domfelte til skade i tilfelle hvor fengselsstraffen under almindelige omstendigheter ikke vilde være fullbyrdet, vilde man såvidt gjørlig ved bestemmelsen av løslatelsestiden ta hensyn til straffavsoningen. Statsadvokatene burde i disse tilfelle forme fullbyrdelsespåtegningen på rettsboken således, at det fremgikk at bestemmelsen om straffens avsoning var tatt under særlig hensyn til det ovennevnte forhold.

*) Inntatt i «Overenskomster» nr. 7 for 1923 s. 371.

31 desbr. Straks straffavsoningen var påbegynt, burde der sendes meddelelse til Opstad tvangsarbeidshus med oplysning om når straffetiden løp ut. Arbeidshuset vilde da snarest mulig gi underretning om når fangen kunde mottas. Også om personer som fikk være på fri fot inntil der blev plass, måtte der straks sendes meddelelse til arbeidshuset.

For det tilfelle at hr. riksadvokaten finner den antydede fremgangsmåte hensiktsmessig, ber man Dem gi statsadvokatene og politiets tjenestemenn den fornødne instruks.*)

*) I brev til Justisdepartementet — Fengselsstyrelsen — av 22 oktober 1923 meddeler riksadvokaten at han har anmodet statsadvokatene og politimestrene om å forholde overensstemmende med den i nærværende skrivelse foreslåtte ordning.

Tillegg*).

Internasjonal konvensjon**) om undertrykkelse av den hvite slavehandel (med slutningsprotokoll).	1910 4 mai.
Internasjonal sundhetskonvensjon***).	1912 17 janr.
Internasjonal konvensjon om opium†)	23 janr.
Protokoll angående den internasjonale opiumskonvensjons ikrafttreden††).	1915 20 septbr.
Aktstykker vedtatt på samferdselskonferansen i Barcelona 1921†††).	1921 20 april.
Konvensjon[1]) mellem Norge og Finnland angående overensstemmende forholdsregler til forebyggelse av, at ren kommer over grensen mellem de to riker.	1922 3 mars. 7 juni.
Noter[2]) angående ophevelse av passviseringsplikten for norske og belgiske statsborgere.	27 juli. 8 aug.
Noter[3]) angående ophevelse av passviseringsplikten for norske og nederlandske statsborgere.	23 aug. 30 aug.
Note[4]) m. v. angående tillegg til den norsk-spanske handelskonvensjon.	14 oktbr.
Noter[5]) angående ophevelse av passviseringsplikten for norske og luxemburgske statsborgere.	15 novbr. 29 novbr.

*) Det herunder inntatte har foreligget for redaksjonen for sent til å kunne optas på sin plass i vedkommende hefte.
**) Inntatt i »Overenskomster« nr. 1 for 1923 s. 1 flg.
***) Inntatt i »Overenskomster« nr. 3 for 1923 s. 31 flg.
†) Inntatt i »Overenskomster» nr. 4 for 1923 s. 131 flg.
††) Inntatt i »Overenskomster« nr. 4 for 1923 s. 153.
†††) Inntatt i »Overenskomster« nr. 6 for 1923 s. 211 flg.
[1]) Inntatt i »Overenskomster« nr. 7 for 1923 s. 323 flg.
[2]) Inntatt i »Overenskomster« nr. 5 for 1923 s. 163 flg.
[3]) Inntatt i »Overenskomster« nr. 5 for 1923 s. 166 flg.
[4]) Inntatt i »Overenskomster« nr. 2 for 1923 s. 17 flg.
[5]) Inntatt i »Overenskomster« nr. 5 for 1923 s. 170 flg.

1922 21 novbr. 29 novbr. **Noter***) angående ophevelse av passviseringsplikten for norske og meksikanske statsborgere.

23 desbr. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet.

Ifølge offisiell underretning fra den nederlandske legasjon av 30 november 1921 har den polske sendemann i Haag i skrivelse til det nederlandske utenriksministerium av 31 oktober 1921 notifisert, at Polen og Fristaden Danzig aktet å tiltre den i Haag undertegnede overenskomst om hospitalsfartøier av 21 desember 1904.

Ifølge skrivelse fra den nederlandske legasjon av 30 november 1922 er ovennevnte skrivelse fra den polske sendemann i Haag å betrakte som notifikasjon om Polens og Danzigs definitive tiltredelse av overenskomsten.

27 desbr. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet.

Ifølge offisiell meddelelse fra den tyske regjering av 13 september 1922 har den ungarske regjering erklært, at Ungarn — tiltross for opløsningen av det tidligere østerriksk-ungarske monarki og uten hensyn til Trianon traktatens artikkel 217 — erkjenner å være bundet av konvensjonen av 22 juni 1861 angående innløsningen av stadetollen.

28 desbr. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet.

Ifølge offisiell meddelelse fra den franske regjering har Schweiz den 10 november 1922 deponert sitt ratifikasjonsdokument vedrørende den internasjonale overenskomst av 21 juni 1920 om oprettelse av et internasjonalt fryseri-institutt i Paris.

23 desbr. 29 desbr. **Noter****) angående ophevelse av passviseringsplikten for norske og franske statsborgere.

29 desbr. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet.

Ifølge offisiell underretning fra den franske regjering av 27 juni 1922 har den ungarske regjering erklært, at Ungarn — tiltross for opløsningen av det tidligere østerriksk-ungarske monarki og uten hensyn til Trianon-traktatens artikkel 217 — erkjenner å være bundet av overenskomstene av 18 mai 1904 og 4 mai 1910 angående undertrykkelsen av den hvite slavehandel.

30 desbr. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet.

Ifølge offisiell meddelelse fra den schweiziske regjering av 16 ds. har Belgia tiltrått den internasjonale konvensjon av 26 september 1906 om forbud mot anvendelse av hvitt (gult) fosfor i fyrstikkindustrien.

---

*) Inntatt i »Overenskomster« nr. 5 for 1923 s. 175 flg.
**) Inntatt i »Overenskomster« nr. 5 for 1923 s. 178 flg.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet. 1922

Ifølge offisiell meddelelse fra den franske regjering av 8 31 desbr.
desember 1922 har den polske sendemann i Paris i skrivelse til det franske utenriksministerium av 22 august 1921 notifisert fristaden Danzigs tiltredelse til konvensjonen av 4 mai 1910 om undertrykkelse av utuktige publikasjoner.

1923

Skrivelse fra Utenriksdepartementet. 24 janr.

Ifølge offisiell meddelelse fra det franske utenriksministerium har den bulgarske regjering den 7 desember 1922 deponert sin ratifikasjon av konvensjonen (sundhetskonvensjonen av 17 januar 1922).

Skrivelse fra Utenriksdepartementet. 1 mars.

Ifølge offisiell meddelelse fra den franske regjering av 10 februar 1923 har Storbritannia den 24 januar 1923 deponert sitt ratifikasjonsdokument vedrørende den internasjonale overenskomst av 21 juni 1920 om oprettelse av et internasjonalt fryseri-institutt i Paris.

Handels- og sjøfartsavtale med Portugal.*) 11 april.

Skrivelser**) angående en overenskomst mellem Norge og Finnland om gjensidig utveksling av meddelelser vedrørende innleggelse av sinnssyke. 9 mars. 28 april.

Avtaler***) om gjensidig anerkjennelse av familiepass og om ophevelse av passviseringsplikten for norske og italienske statsborgere. $^{28}/_{12}$ 1922 $^{5}/_{5}$ 1923

Rundskrivelse fra Justisdepartementet til fylkesmennene angående foreldelse av skyssregninger. I lov nr. 6 av 9 august 1918 § 22 er det bestemt at regninger for skyss- og kostgodtgjørelse må være innsendt senest innen 6 måneder efterat reisen er tilendebragt, men fra tjenestemenn, som ifølge særskilt bestemmelse utferdiger sine regninger for skyss- og kostgodtgjørelse kvartalsvis, senest innen 6 måneder efter utløpet av det kvartal hvori reisen er foretatt. 22 mai.

Da det har hersket tvil om i hvilke tilfelle det foreligger »særskilt bestemmelse« om utferdigelse av regninger kvartalsvis, bestemmes herved, at samtlige under Justisdepartementet sorterende tjenestemenn, samt lensmenn, kan utferdige sine regninger for skyss- og kostgodtgjørelse kvartalsvis forsåvidt angår regninger som utres av bevilgning hvis forvaltning hører under

*) Inntatt i »Overenskomster« nr. 5 for 1923, s. 182 flg.
**) Inntatt i »Overenskomster« nr. 9 for 1923 s. 498 flg.
***) Inntatt i »Overenskomster« nr. 7 for 1923 s. 358 flg.

22 mai. dette departement. Sådanne regninger foreldes derfor først 6 måneder efter utløpet av det kvartal hvori reisen er foretatt.

Herom bes vedkommende tjenestemenn gjort bekjent.

26 mai. **Overenskomst***) om luftfart mellem Norge og Sverige (tillikemed noter fra legasjonen i Stockholm og fra det svenske utenriksministerium).

21 juni. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet.

Ifølge offisiell meddelelse fra den franske regjering er den internasjonale overenskomst angående ferdsel med automobiler av 11 oktober 1909 ratifisert av følgende signatarmakter:

Bulgaria, Frankrike, Italia, Monaco, Spania, Storbritannia, Tyskland, Østerrike Ungarn	1 mars 1910
Russland	5 mars 1910
Belgia	30 april 1910
Nederland	19 august 1910
Rumenia	17 april 1911
Portugal	5 februar 1912
Montenegro	20 mai 1912
Grekenland	26 juli 1912.

Dessuten er overenskomsten tiltrått av følgende land:

Luxemburg	29 juli 1911
Sverige	9 desember 1910
Schweiz	21 desember 1910
Frankrike (for Algier)	1 juli 1911
Storbritannia (for India, dog undtatt territorier under britisk suverenitet)	15 juli 1911
Frankrike (for Tunis)	30 desember 1911
Danmark (undtagen for Færøiene, Island og dansk Vestindia)	13 august 1913
Storbritannia (for Jersey og Guernesey)	20 desember 1913
Nederland (for nederlandsk Ost-India)	20 desember 1915
Finnland	7 desember 1920
Polen	26 desember 1920
Tsjekko-Slovaki	28 februar 1921
Polen (for Danzig)	12 september 1921
Frankrike (for den franske zone av Marokko)	31 mars 1922

*) Inntatt i »Overenskomster« nr. 8 for 1923 s. 386 flg.

Overenskomsten er opsagt av: 21 juni.
Storbritannia for Barbados, Leward Island, Nord-Nigeria, Syd-Nigeria, Sierra Leone og Seychellerne 22 juli 1913.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet: 4 juli.
Ifølge offisiell meddelelse fra den franske regjering av 30 juni 1923 har Polen og Danzig tiltrått den internasjonale sundhetskonvensjon av 17 januar 1912. Tiltredelsen er notifisert den franske regjering for Polens vedkommende 12 mai og for Danzigs vedkommende 29 mai 1923.

Skrivelse fra Handelsdepartementet, Poststyrelsen, hvori 10 juli.
meddeles, at der med hjemmel i kongelig resolusjon av 16 mars d. å. er truffet avtale med den Nordamerikanske poststyrelse om følgende endringer i den mellem Norge og Amerikas Forente Stater avsluttede pakkeoverenskomst av 11 januar/11 februar 1921, gjeldende fra 15 mai d. å.:
Artikkel IV. »120, 220, 320 og 320« endres til: 140, 240, 340 og 340.
I siste passus endres tallet »20« til: 40.
Artikkel V, 3. Tallet »20« endres til: 40.
Artikkel VIII. Istedenfor »(40 øre)« settes: »gull«.
Artikkel VIII, 4 gis følgende avfattelse:
«Hver avsendt pakkepost skal ledsages av et kart in duplo over alle de avsendte pakker. I dette kart skal for rekommanderte pakkers vedkommende anføres hver pakkes løpenummer og avsendelsessted. Almindelige pakker kan dog opføres kun med det samlede antall og totale vekt. Kartet innlegges i en av kassene eller posene i vedkommende post (se vedføiede skjema 2)«.
Artikkel XII, 2net passus, gis følgende avfattelse:
»Fremgangsmåten ved fastsettelsen av ansvaret for tapet, skaden eller tyveriet, samt betalingen og opgjøret av erstatningskravet skal være den samme som den der er foreskrevet i gjeldende verdenspostkonvensjon om erstatning for rekommanderte forsendelser innen Verdenspostforeningens område«.

Protokoll*) angående Finnlands tilslutning til 11 juli.
den skandinaviske understøttelseskonvensjon av 26 mai 1914.

Skrivelser**) angående overenskomst mellem 16 juli.
Norge og Finnland vedrørende gjensidig fritagelse for stempelavgift ved kjøp av legasjonshus.

---

*) Inntatt i »Overenskomster« nr. 9 for 1923 s. 506 flg.
**) Inntatt i »Overenskomster« nr. 9 for 1923 s. 508 flg.

29 aug. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet.

Ifølge offisiell meddelelse fra den herværende franske sendemann av 21 august 1923 har den ungarske legasjon i Paris i skrivelse til det franske utenriksministerium av 13 juli d. å. erklært, at Ungarn anser sig bundet av den internasjonale overenskomst angående ferdsel med automobiler av 11 oktober 1909, ratifisert av det tidligere Østerrisk-Ungarske monarki 1 mars 1910.

18 juni. 6 septbr. **Noter** *) om ombytning av verditollsatser med vektavgifter for enkelte i den spanske tolltariffs nummer, som er innbefattet i handelsoverenskomsten mellem Spania og Norge.

1 febr. 7 septbr. **Noter****) utvekslet i London mellem Norges sendemenn og det Serbisk-Kroatisk-Slovenske Kongedømmes sendemann angående gyldighetsområdet m. v. for Handels- og Sjøfartsdeklarasjonen mellem Norge og Serbien av 9 mars/24 februar 1909.

8 septbr. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet.

Ifølge offisiell meddelelse fra det franske utenriksministerium har den mexikanske regjering den 27 juli 1923 deponert sin ratifikasjon av den internasjonale sundhetskonvensjon av 17 januar 1912.

13 septbr. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet.

Ifølge offisiell underretning fra den schweiziske regjering av 30 august 1922 har den ungarske regjering erklært at Ungarn — til tross for opløsningen av det tidligere Østerriksk Ungarske monarki og uten hensyn til art. 220 i fredstraktaten i Trianon — erkjenner å være bundet av den internasjonale konvensjon i Paris av 20 mars 1883 angående beskyttelse av den industrielle eiendomsrett, revidert i Washington den 2 juni 1911, og av avtalen av 14 april 1891 angående internasjonal registrering av fabrikk- og varemerker, og i fremtiden akter å anvende disse overfor alle de stater som er bundet av dem.

14 septbr. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet.

Ifølge offisiell meddelelse fra den franske regjering av 1 september 1923 har Cuba tiltrått konvensjonene av 18 mai 1904 og 4 mai 1910 om undertrykkelse av den hvite slavehandel.

21 septbr. **Skrivelse** fra Handelsdepartementet. Poststyrelsen, hvori meddeles, at det ved avstemning mellem Verdens postfor-

*) Inntatt i »Overenskomster« nr. 9 for 1923 s. 502 flg.
**) Inntatt i »Overenskomster« nr. 9 for 1923 s. 495 flg.

eningens poststyrelser er bestemt, at ordet »Autriche« utgår under 5te klasse av artikkel XXXVII, § 5 i ekspedisjonsreglementet til verdenspostkonvensjonen og innsettes i samme paragraf under 7de klasse foran »Colonie du Congo belge«. 21 septbr.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet, hvori meddeles, at ifølge offisiell meddelelse fra generalsekretæren for Folkenes Forbund av 10 september 1923 har Rumenia ratifisert den internasjonale konvensjon om undertrykkelse av handelen med kvinner og barn av 30 september 1921. Ratifikasjonsdokumentet er deponert i Folkenes Forbunds sekretariat 5 september 1923. 26 septbr.

Skrivelse fra Handelsdepartementet, Poststyrelsen, hvori meddeles, at der er truffet avtale mellem den norske, den danske og den svenske poststyrelse om følgende endringer i overenskomst av 15 desember 1919*) om postforbindelsen mellem Norge, Danmark og Sverige med tilhørende ekspedisjonsreglement: 27 septbr.

Overenskomsten.

II. Artikkel 2. Overskriften endres til: »Særskilte portobestemmelser for brevpostforsendelser, rekommandasjonsgebyr«.

Samme artikkel. Som nytt avsnitt 3 innsettes: »Minsteportoen for forretningspapirer er den i denne artikkel fastsatte porto for et almindelig brev, hvis vekt ikke overskrider 20 gram«.

Samme artikkel. Det nuværende avsnitt 3 endres til 4 og gis følgende avfattelse:

»4. For ubetalte eller utilstrekkelig betalte brev eller brevkort samt for andre utilstrekkelig betalte brevpostforsendelser opkreves den manglende porto med tillegg av henholdsvis 20 øre, 15 øre og 10 øre for hver forsendelse, dog tilsammen ikke mer enn det dobbelte av det manglende portobeløp«.

Avsnitt »4« benevnes »5«.

III. Artikkel 7. 2 siste avsnitt, siste punktum: »Med hensyn — — — — bestemmelser« utgår.

IV. Artikkel 9, 2. I 2net punktum tilføies efter brevpostforsendelser«: »(derunder postabonnerte tidender og tidsskrifter) og brev med angitt verdi« og efter »transittgodtgjørelse«: »Med hensyn til assuransegebyret forholdes som for mellemrikske brev med angitt verdi«.

*) Inntatt i »Overenskomster« nr. 1 for 1920 s. 8 flg.

27 septbr. Samme artikkel, avsnitt 2. 3dje punktum gis følgende avfattelse:

»Der beregnes heller ikke nogen sjøtransittgodtgjørelse for den brevpost som utveksles mellem Norge og Færøene med norske eller danske skib«.

Siste punktum utgår.

V. Artikkel 12. 1. Siste punktum gis sådan avfattelse:

»Erstatningen kan dog ikke i noget tilfelle overstige det beløp som vilde tilkommet avsenderen, hvis forsendelsen var gått tapt«.

Ekspedisjonsreglementet.

I § 3 innsettes foran ordene »eller en pakke«:

»en postanvisning«. I 2net punktum endres ordene »eller en pakke« til »en pakke eller en postanvisning«.

§ 4 2net avsnitt gis sådan avfattelse:

»Ekspressgebyret for andre forsendelser enn pakker utgjør 50 øre«.

§ 6 utgår.

§ 7—11 endres til 6—10.

Ny § 6, 4 gis følgende endrede avfattelse:

»Beregningen av den transittgodtgjørelse som tilkommer det norske og det danske postvesen for befordring av pakkepost i lukket transitt mellem Færøene og det øvrige Danmark, skjer efter månedlige opgaver over forsendelsenes samlede vekt, utferdiget og bekreftet av vedkommende danske (færøiske) utvekslingskontorer«.

Endringene trer i kraft fra 1 oktober 1920.

Endringene er vedtatt fra norsk side i henhold til bemyndigelse i kongelig resolusjon av 3 august 1923.

28 desbr. **Cirkulære***) fra Finansdepartementet til tollkamrene.

I.

Ifølge den konsesjon, som er meddelt A/S Vinmonopolet, har selskapet bl. a. enerett til innførsel hertil landet av skattefritt denaturert brennevin efter vedkommende regjeringsdepartements nærmere bestemmelse.

Med sådant brennevin antas å være ment — foruten brennevin, som er denaturert ved innførselen — også brennevin som blir denaturert, forinnen det utleveres av tollvesenet.

Da det den 8 januar 1921 utferdigede forbud mot innførsel av denaturert spiritus (herunder også spiritus i fast form) fremdeles står ved makt, vil sådan vare ikke kunne utleveres av tollvesenet til monopolet uten mot særskilt tillatelse fra nærværende departement, som ved kongelig resolusjon av 5 august s. å. er tillagt dispensasjonsmyndigheten.

*) Bekjentgj. 7 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 1 for 1924.

Bortsett fra de særskilte betingelser, som måtte opstilles i vedkommende innførselstillatelser, vil følgende almindelige vilkår gjelde ved innførsel til A/S Vinmonopolet av denaturert brennevin: 28 desbr.

1. Brennevinet, som må ha en alkoholstyrke av minst 94 volumprocent og forinnen utleveringen må være denaturert på den av departementet bestemte måte, kan kun utleveres til innleggelse på sådant særskilt privat oplag for skattefritt denaturert brennevin, som står under tollvesenets eller brennerikontrollens lås og tilsyn, og for hvilket vedkommende offentlige kontrollbetjent vil ha å føre offisielt regnskap over tilgang og avgang av brennevin overensstemmende med det skjema C, som er omhandlet i departementets i Lovtidendes 2nen avdeling inntatte skrivelse av 2 oktober 1915.
2. Ved brennevinets utlevering tilstiller tollvesenet den offentlige kontrollbetjent ved det i punkt 1 omhandlede oplag, hvortil varen skal overføres, i lukket konvolutt en over spirituspartiet utferdiget opgave i 2 eksemplarer, som skal inneholde oplysning om kollienes antall, emballasjens art og merke, bruttovekt og nettovekt, spiritusens funne styrke og temperatur ved graderingen, samt dens mengde, angitt i liter av 100 pct. alkoholstyrke. Dessuten blir i opgaven å anføre, hvilket denatureringsmiddel spiritusen er tilsatt.

   Gjelder innførselen spiritus i fast form blir i opgaven kun å angi varens art og bruttovekt foruten kollienes antall og emballasjens slags.
3. Det ene eksemplar av opgaven tilbakesendes tollvesenet med oplagskontrollbetjentens bevidnelse om, at partiet er mottatt i riktig stand og innlagt på oplaget, hvorefter brennevinet avskrives som tollfritt utlevert i tollregnskapet, forsåvidt der måtte være fremlagt bevilling fra nærværende departement til sådan tollfrihet. I oplagets regnskap blir brennevinet å føre som tilgang under vedleggelse av det annet opgaveeksemplar.

   De innførte partier forutsettes av tollvesenet avskrevet på vedkommende bevillinger.

Det tilføies, at oplag som omhandlet for skattefritt denaturert brennevin, vil være undergitt de i departementets cirkulære til tollkamrene av 10 mars 1909 (inntatt i tollvesenets cirkulærsamling) omhandlede regler, hvorefter bl. a. brennevinet alene vil kunne utleveres fra oplaget i henhold til og mot avskrivning på enten bevillinger fra departementet til å erholde utlevert skattefritt brennevin, eller bevillinger fra fylkesmenn til å forhandle denaturert brennevin i partier på mindre enn 50 liter.

28 desbr.

II.

Det bestemmes inntil videre, at brennevin og andre alkoholholdige drikkevarer, som er inndratt eller tilbakeholdt ved tollvesenet, for fremtiden ikke blir å avhende til bruk innen landet til andre enn A/S Vinmonopolet. Når særskilt tillatelse dertil for hvert tilfelle foreligger fra Socialdepartementet, vil sådanne inndratte eller tilbakeholdte varer av tollvesenet kunne avhendes til utførsel til utlandet på den for transittvarer foreskrevne måte.

I henhold til en bestemmelse, som Socialdepartementet efter henstilling fra Medisinaldirektøren har truffet, skal inndratt eller tilbakeholdt brennevin i alle tilfelle, også om det har vært undergitt omdestillasjon, for anvendelse innenlands denatureres og benyttes i sådanne øiemed, hvortil denaturert brennevin i almindelighet brukes.

Med hensyn til avhendelse og utlevering til monopolet av inndratt eller tilbakeholdt brennevin og andre inndratte eller tilbakeholdte alkoholholdige drikkevarer gjelder for øvrig i almindelighet følgende:

1. Varene blir på den for transittvarer foreskrevne måte å overføre til et for sådanne varer oprettet særskilt privat transittoplag ved monopolet eller ved avdeling av dette. Hvis monopolet måtte ønske det, kan varene også efter monopolets nærmere bestemmelse overføres direkte til brennevinsdestillasjon for der å omdestilleres og denatureres, og der blir i så fall å forholde med dem efter reglene nedenfor i post 3—9. Andre alkoholholdige varer enn brennevin kan — foruten å overføres som nevnt — straks fortolles og utleveres til fri rådighet.

   Overføringen av varene til det private transittoplag skjer på de emballasjer, hvori de forefinnes, men varene kan også overføres på emballasjer, hvori de er opsamlet.

2. Fra transittoplag, nevnt under 1, kan andre alkoholholdige drikkevarer enn brennevin utleveres til fri rådighet efter å være fortollet.

   Gjelder det brennevin, kan dette, hvis det har en alkoholstyrke av minst 94 vol.pct. i denaturert stand overføres fra transittoplaget til monopolets oplag for skattefritt denaturert brennevin, når der med hensyn til overføringen og den tollfrie avskrivning forholdes på sådan måte, som nevnt under I.

   I andre tilfelle blir transittoplagsvarene å omdestillere.

3. Skal varene omdestilleres, skjer overføringen til vedkommende destillasjon under tollvesenets segl eller bevoktning og med opgave over partiet i 2 eksemplarer, som i lukket konvolutt sendes av tollvesenet til kontrollbetjenten ved destillasjonen. Denne sender det ene eksemplar tilbake til tollvesenet,

påført bevidnelse om, at varene av ham er mottatt i riktig stand. I henhold til sådan bevidnelse kan varene avskrives tollfritt i tollregnskapet. 28 desbr.

4. Ved varenes ankomst til destillasjonen, hvor vedkommende kontrollbetjent efter tilkallelse forutsettes å være tilstede, blir varene, efterat kontrollbetjenten har undersøkt deres overensstemmelse med opgaven, straks å henlegge under offentlig lås i særskilt rum, inntil omdestillasjonen kan foretas.
5. Når varene under kontrollbetjentens tilsyn er påfylt destillasjonsapparatet, som forutsettes å være påsett tømt, blir apparatets tilførselskran å stenge med kontrollvesenets plombering, og denne blir først å fjerne av kontrollbetjenten, når omdestillasjonen er tilendebragt.
6. Efter omdestillasjonen blir mengden av det utvunne brennevin straks å bestemme i liter à 100 pct. alkoholstyrke og brennevinet umiddelbart derefter av kontrollbetjenten ved destillasjonen efter konferanse med monopolet å påse denaturert på forskriftmessig måte med metylalkohol og pyridinbaser eller med terpentinolje eller råpetroleumsdestillat. Forsåvidt ikke brennevinet straks kan sendes til monopolet, blir det å henlegge i det under punkt 4 omhandlede rum.
7. Ved destillasjonen blir der av kontrollbetjenten å føre en særskilt protokoll over de fra monopolets transittoplag eller direkte fra tollvesenet til omdestillasjon mottatte varer, som efter ankomsten straks må tilgangsføres i protokollen under henvisning til det beholdte eksemplar av sendingsopgaven, der vedlegges protokollen som bilag.

   På tilgangssiden i protokollen blir å anføre i liter av 100 pct. alkoholstyrke så vel den mottatte som den ved omdestillasjonen utvunne mengde brennevin. Likeledes anføres, hvorledes brennevinet er blitt denaturert.

   På avgangssiden blir det utvunne og denaturerte brennevin å avskrive i liter av 100 pct. styrke, efterhvert som det sendes til monopolet og avskrivningen å legitimere ved de returnerte eksemplarer av den i punkt 8 og 9 omhandlede sendingsopgave.
8. Overføringen av det denaturerte brennevin fra destillasjonen til monopolets oplag for skattefritt denaturert brennevin (jfr. I, 2 og 3) må skje under kontrollvesenets segl eller bevoktning og med utferdigelse av en sådan opgave over partiet som omhandlet under I, 2 fra kontrollbetjenten ved destillasjonen til kontrollbetjenten ved monopoloplaget for denaturert brennevin.
9. Ved varenes mottagelse på monopolets oplag for skattefritt denaturert brennevin skal kontrollbetjenten her undersøke, om varepartiet stemmer med sendingsopgaven. Det ene eksem-

28 desbr. plar av denne sender han tilbake til kontrollbetjenten ved destillasjonen med påtegning om undersøkelsenes resultat og om, at varen er innlagt på nevnte oplag ved monopolet. Ved innleggelsen blir varen straks å tilgangsføre i det offisielle regnskap ved oplaget under henvisning til det annet eksemplar av sendingsopgaven, som vedlegges regnskapet som bilag.

III.

1. Kontrollbetjenter ved monopolets foran omhandlede oplag for denaturert brennevin, tilkommer samme godtgjørelse som til enhver tid bestemt for tilsynsbetjenter ved brennevinsoplag. Godtgjørelsen utbetales forskuddsvis av statskassen og blir efter opgave å refundere denne av monopolet. For tollvesenets forretninger ved monopolets transittoplag utrer monopolet den for almindelige transittoplagsforretninger fastsatte godtgjørelse.
2. De under I og II omhandlede offisielle regnskaper vedkommende monopolets oplag for skattefritt denaturert brennevin blir å føre for hver budgettermin (1 juli—30 juni). Snarest mulig efter terminens utgang blir regnskapene, efterat deres beholdninger er overført til regnskapene for den nye termin, å innsende til vedkommende tollinspektør, hvis oplaget står under tollvesenets kontroll, og til vedkommende overkontrollør, hvis oplaget står under brennerikontrollens kontroll, til gjennemgåelse av dem. Efterat regnskapene er gjennemgått, sendes de senest innen utgangen av september måned Finans- og Tolldepartementet, ledsaget av de bemerkninger, som gjennemgåelsen måtte ha gitt anledning til.

IV.

De tidligere bestemmelser om utlevering av brennevin og vin som er inndratt eller tilbakeholdt ved tollvesenet (jfr. departementets cirkulærer av 12 mai 1920, 15 april og 23 august 1921, samt 22 mai og 23 januar 1922) opheves.

De i departementets cirkulære av 13 oktober 1922 omhandlede opgaver over inndratt eller tilbakeholdt spiritus, brennevin og hetvin blir fremdeles som hittil å avgi til Socialdepartementet. Den under post c. i det nevnte cirkulære omhandlede avgang vil selvfølgelig fremtidig kun omfatte varer, levert til monopolet. Man skal anmode om, at der for de vinpartier, som måtte være anført i opgavene som utlevert, blir gitt oplysning om, hvorvidt partiene er blitt utlevert til omdestillasjon, altså tollfritt (jfr. II. B.).

Departementet har som nevnt foran, inntil videre bestemt, at brennevin og andre alkoholholdige drikkevarer, som er inndratt

eller tilbakeholdt ved tollvesenet, for fremtiden ikke blir å av- 28 desbr.
hende til bruk innen landet til andre enn A/S Vinmonopolet. Forutsetningen for denne bestemmelse er, at monopolet vil betale varene efter en sådan pris, at varene eller, hvis de skal omdestilleres, den derav utvunne spiritus ikke vil koste monopolet vesentlig mindre, enn hvad tilsvarende varer, innført fra utlandet, vilde ha kostet. Dessuten har man ved bestemmelsen gått ut fra, at monopolet — uten at der for hver gang behøves å avsluttes særskilt kjøp — til enhver tid vil ta imot varene, når vedkommende stedlige tollmyndigheter måtte finne sending hensiktsmessig og beleilig, og straks gi opgjør for dem.

Skrivelse*) om ikrafttreden av Lofotopsynet i 1924. 28 desbr.

Skrivelse**) om forandring av § 116 i reglementet for Norges Bank. 29 desbr.

Rettelser.

1922.

I kunngjørelse om stempelavgift til statskassen av 16 mars 1922 (inntatt s. 102) står i 1ste linje: Fra 1 juli 1921 skal til statskassen erlegges — istedenfor, som sammenhengen viser: Fra 1 juli **1922** skal osv.

I kongelig resolusjon av 6 oktober 1922 angående innlemmelse i Pensjonskassen av tjenestemenn ved Trondhjem kretssykekasse (s. 445) står i sidste linje: ophæves — skal være **godkjennes**.

1923.

I skrivelse av 17 januar 1923 står (s. 6): Ifølge osv. — — — fra den belgiske regjering har denne tiltrått —, skal være: Ifølge osv. fra den belgiske regjering har denne **på vegne av belgisk Kongo tiltrått** osv.

*) Bekjentgj. 7 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 1 for **1924.**
) Bekjentgj. 7 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 1 for **1924, hvor § 116 i endret lydelse er inntatt.

Alfabetisk register

til

Norsk Lovtidende, 2nen avdeling

for

1923

Alfabetisk register

til

Norsk Lovtidende, 2den avdeling

for

1923

Oversikt

over registrets avdelinger.

Almenninger.
Arv, skifte og konkurs, umyndige og verger.
Auksjonsvesen.
Bank- og pengevesen, gjeldsbrev.
Brand- og bygningsvesen.
Brennevin, øl m. v.
Bøker, litteratur, kunst, oldsaker, museer m. v.
Diplomati og konsulatvesen, traktater, forhold til utlandet.
Ekteskap, foreldre og barn.
Elektrisitetsvesen.
Fattigvesen.
Fiskeri, jakt og fredning.
Forbrydelser, straffer, straffanstalter.
Forsikringsvesen (brand-, sjø-, livs-, ulykkes- og husdyrforsikring m. v.), Norges Brandkasse.
Handel (beverternæring).
Håndverk, fabrikker, bergverk.
Jurisdiksjons- og grenseforandringer, delinger og navnforandringer for distrikter.
Kirker og kirkegårder.
Kjøpstæder og ladesteder.
Kommune- og valgvesen.
Kongen og kongehuset.
Konsesjon (skog-, jord-, fjell- og vannfall m. v.).
Landvesen.
Lotterier.
Lover og grunnlovsbestemmelser m. v.

Medisinal- og sundhetsvesen.
Militærvesen, verneplikt, innrullerings- og utskrivningsvesen.
Mål og vekt.
Offentlige stiftelser, legater m. v.
Pant.
Pensjonsvesen, pensjons- og enkekasser m. v.
Politivesen.
Post-, telegraf- og telefonvesen.
Privilegier, rang, titler, ordener m. v.
Regjeringen, embeds-, bestillings- og ombudsmenn i almindelighet.
Religion, gudstjeneste og geistlighet.
Retten.
Samferdselsmidler (veivesen, jernbaner, skyss m. v.).
Sjøvesen, havne-, los-, fyr- og redningsvesen.
Skatter og avgifter.
Skogvesen.
Skole- og undervisningsvesen.
Sociale anliggender.
Sportelvesen.
Statistikk.
Statskassen, statens eiendommer.
Stempelvesen.
Stortinget, stemmerett.
Tollvesen, inn- og utførsel.
Utskiftnings-, kart- og opmålingsvesen m. v.
Vassdrags- og fløtningsvesen.

Almenninger.

1923			Side
Mars	22	Bruksregler for Gran bygdealmenning	89
April	6	Nye bruksregler for Gjerdrum statsalmenning	115
—	11	Nye do. for Tingelstad bygdealmenning . . .	131
Juli	7	Skr. om forandring av § 7 i bruksreglene for Haukås statsalmenning i Strinda herred	322
Oktbr.	31	Skr. om approbasjon av en ny § 14 i bruksreglene for Stange bygdealmenning	438

Arv, skifte og konkurs, umyndige og verger.

1923			
Janr.	20	Skr. om, at hvor der i et dødsbo kun er en arving (livsarving), blir boets faste eiendom å opføre med den fulle verdi uten fradrag for åsætesrett . .	10
Febr.	23	Res. om, at de forretninger, som ved lov om overformynderiet i Kristiania m. v. av 25 februar 1899 § 8 er henlagt til magistraten, blir å utføre av skifteforvalterne i Kristiania	66
Mars	2	Res. om forvaltningsavgiften m. v. av Bergen overformynderis midler for 1922	75
—	24	Midlertidig lov om tillegg til lovgivningen om akkordforhandling og konkurs	107
April	30	Skr. om reglene for beregning av arveavgift av arveforskudd	147
Juni	8	Kunngj. om arveavgift m. v. til statskassen i budgettterminen 1 juli 1923 til 30 juni 1924	201
—	21	Skr. angående spørsmål om avgiftsfritt fradrag ved beregningen av arveavgift av arv tilfalt tyende . .	225
—	29	Lov nr. 7 om forandring i den midlertidige lov av 24 mars 1923 om tillegg til lovgivningen om akkordforhandling og konkurs	257
Novbr.	26	Skr. om beregning av arveafgift av et beløp på 16000 kr. til en husjomfru (Kunngjørelse for 1922—23 § 2 litr. e og 3, 3)	504
Desbr.	7	Res. om forvaltningsavgiften m. v. av Bergen overformynderis midler for 1923	551
—	7	Res. om forvaltningsavgiften m. v. av Kristiania overformynderis midler for 1923	551

Auksjonsvesen.

1923
Juli 25 Skr. angående auksjonsbekjentgjørelser 319
Novbr. 24 Skr. angående skatteauksjoner over løsøre 504

Bank- og pengevesen, gjeldsbrev.

1923
Janr. 11 Skr. angående spørsmål om anvendelsen av § 12 i lov om sparebanker av 6 juli 1887 om bortsalg ved tvangsauksjon også hvor en eiendom er pantsatt ved skadesløsbrev som er utstedt f. eks. for et vekselobligasjonslån 6
Mars 24 Midlertidig lov om tillegg til lovgivningen om akkordforhandling og konkurs 107
April 26 St.besl. om garanti for banker, som er kommet under offentlig administrasjon 144
Juni 15 Skr. om forhøielse av den frankekvivalent, som benyttes ved beregning av taksten for telegrammer til utlandet 212
— 28 Skr. om, at småbruk- og boligbanklovens § 78 ikke antas å kunne anvendes, når en kommune som garantist har overtatt fast eiendom på hvilken der var lån til banken 243
— 29 Lov nr. 7 om forandring i den midlertige lov av 24 mars 1923 om tillegg til lovgivningen om akkordforhandling og konkurs 257
Juli 6 Lov nr. 3 om tillegg til lov om foreldelse av fordringer av 27 juli 1896 dens § 2 269
— 6 Lov nr. 11 om forandringer i lov om Norges Bank av 23 april 1922 med tilleggslover 282
— 20 Res. om, at småbruk- og boligbanklovens § 83, punkt 1 og punkt 5, 2. avsnitt, gjøres gjeldende for Karasjok herred 318
— 20 Res. om, at do. do. gjøres gjeldende for en del av Sør-Varanger herred 318
Septbr. 21 Res. om, at småbruk- og boligbankens § 83 gjøres gjeldende for den del av Berlevåg herred, Finnmark fylke, hvor bygningsloven ikke er gjort gjeldende 410
Novbr. 30 Skr. om forhøielse av frankekvivalenten ved beregning av taksten for telegrammer til utlandet 519
Desbr. 7 Lov nr. 7 om forandring i lov om kongeriket Norges Hypotekbank av 28 juni 1887 med tilleggslover 537
— 15 Lov om pengeforpliktelser, lydende på betaling i gull 553
— 29 Skr. om forandring av § 116 i reglementet for Norges Bank 575

1923 Side

Brand- og bygningsvesen.

1923

Janr. 5 Res. om bygningslovens anvendelse på et strøk ved Vestby stasjon 4

— 19 Res. om ophevelse av Gjerpen bygningskommune, oprettet ved kongelig resolusjon av 27 juni 1892 . 7

— 19 Res. om instruks for bygningschefen og stadsarkitekten i Skien 9

— 26 Res. om delvis ophevelse av den kommunale husleieregulering i Glemmen herred 12

— 26 Res. om Moelven bygningsdistrikts overgang til egen bygningskommune 13

Febr. 9 Res. om forandring av grensene for Strømmen bygningskommune 36

— 9 Res. om sammensetningen av brandstyret, bygnings- og reguleringskommisjonen for ladestedet Mo . . 36

— 16 Res. om avståelse av bruken av ledige leiligheter til til herberge for husville i Bømlo herred, Hordaland fylke 58

— 23 Res om utvidelse av grensene for det bygningsloven underlagte strøk av Kyrkjebø herred (Høyanger) 66

— 23 Res. om dispensasjon fra murtvangsloven for et strøk av nordre Stenkjær 66

— 23 Res. om sammensetningen av reguleringskommisjonen i Narvik 66

— 23 Skr. om forskrifter for brandchefen og regler for ordningen av brandvernet i Porsgrund 67

Mars 9 Res. om tilleggsbestemmelser til brandloven for Ålesund 80

— 23 Res. om utvidelse av grensene for det bygningsloven underlagte strøk i Ulsteinvik, Møre fylke . . . 105

— 23 Res. bl. a. om sammensetningen av reguleringskommisjonen i Sandnes 106

April 4 Skr. om betingelsene for benyttelse av lyssvake glødelampeapparater (istedenfor buelampeapparater) ved filmforevisninger utenfor de faste kinematografflokaler 112

— 7 Res. om sløifning av murtvang for et kvartal ved Nordhaug plass i Haugesund 121

— 7 Res. om regler og forskrifter for brandvesenet i Verdalsøren m. v. 121

— 13 Res. om bygningslovens anvendelse på et strøk ved Vadheim i Kyrkjebø herred, Sogn og Fjordane fylke 134

Mai 12 Res. om bygningslovens anvendelse på et strøk om Pollestad ysteri og skole i Klepp herred, Rogaland fylke 171

1923			Side
Juni	1	Res. om bygningslovens anvendelse på Gvarv i Sauherad	192
—	1	Res. bl. a. om sammensetningen av reguleringskommisjonen i Haugesund	192
—	1	Res. bl. a. om sammensetningen av do. i Arendal	192
—	1	Res. om ophevelse av kongelig resolusjon av 15 mai 1847 angående sammensetningen av bygningskommisjonen i Bodø	200
—	15	Res. bl. a om sammensetningen av reguleringskommisjonen i Namsos	212
—	22	Res. om bygningslovens anvendelse på et strøk omkring Dalen og Heistad i Eidanger herred	226
—	22	Res. om tilleggsbestemmelser til bygningsloven for Bergen	226
—	22	Res. om almindelig dispensasjon fra murtvangsloven for 2-etasjes trebygninger i Brønnøysund	227
—	22	Res. om almindelig dispensasjon fra do. do. i Bodø	227
Juli	13	Lov nr. 1 om ophevelse av midlertidig lov om tvungen innlegning av elektrisk lys av 9 august 1918 (nr. 4)	302
—	20	Res. om sammensetningen av reguleringskommisjonen i Kristiansand	318
Aug.	31	Res. om tillegsbestemmelse til bygningslovens § 72 for Holmestrand by og byggebelte	370
Septbr.	14	Res. angående sammensetningen av Odda brandstyre	377
—	21	Res. om bygningslovens anvendelse på et belte av Nesodden langs Kristianiafjorden og Bundefjorden	410
—	28	Res. om forandring av grensene for brand- og bygningslovens anvendelse i Horten	412
Oktbr.	12	Res. om tillegg til Kristiania bygningslovs § 35, 1 og landets almindelige bygningslovs § 24, 1	419
—	19	Res. om utvidelse av det bygningsloven underlagte strøk av Lørenskog herred	431
—	24	Skr. om, at enhver ny eier av ikke før opmålt eller kartlagt tomt eller grunn i Orkanger herred, skal være forpliktet til å la dette gjøre	434
—	26	Skr. om regler for brandvernets ordning i Langesund	435
Novbr.	16	Res. bl. a. om, at 2nen borgermester i Bergen skal være medlem av reguleringskommisjonen	492
—	16	Res. om sammensetningen av Høyanger bygningskommisjon	494
—	23	Res. om bygningslovens anvendelse på Fagernes i Nord-Aurdal og stedets overgang til egen bygningskommune	502
Desbr.	7	Lov nr. 5 om forandringer i lov om brandvesenet av 15 august 1908	534

1923			Side
Desbr.	7	Res. om forandring av grensene for det bygningsloven underlagte strøk av Vang herred	551
—	18	Skr., hvorved oversendes forskrifter for Mo borgerlige brandvern	555
—	21	Res. om ophevelse av husleiereguleringen i Idd	556
—	21	Res. om ophevelse av do. i Odda	556
—	21	Res. om byggeforskrifter for det bygningsloven underlagte strøk ved Vestby stasjon	556

Brennevin, øl m. v.

1923			
Janr.	26	Res. om forskrifter angående A/S Vinmonopolets plikt til å levere merker eller sorter av lett vin, som det selv ikke fører	12
—	26	Res. om herbergerlovens anvendelse i Ål herad	13
—	31	Rundskr. om førelsen av øl- og vinsamlagenes regnskaper m. v.	14
Febr.	2	Res. om herbergerlovens anvendelse i Håland herred, Rogaland fylke	15
—	9	Res. om beverterlovens anvendelse i Bygland herad	36
—	9	Res. om vedtekter for herberger- og beverternæringen i Seljord herad	36
—	16	Res. om herbergerlovens anvendelse i Vestre Toten herred	58
—	23	Res. om vedtekter for herberger- og beverterlovens anvendelse i Vik herred, Sogn og Fjordane fylke	65
—	23	Res. om herberger- og beverterlovens anvendelse i Holla herred	65
Mars	2	Res. om herberger- og beverterlovens anvendelse innen Viosen reguleringsområde i Snåsa herred	73
—	23	Lov nr. 3 om forandring i lov om salg og skjenkning av brennevin, øl, vin, fruktvin og mjød av 17 mai 1904, jfr. tilleggslov, lov nr. 2 av 16 september 1921, og om tillegg til lov av 25 mai 1917 om tillegg til den førstnevnte lov	94
—	23	Res. om vedtekter for herberger- og beverternæringen i Norderhov herred	105
—	23	Res. om vedtekter for Lillehammer øl- og vinsamlag	106
April	7	Res. om vedtekter for beverternæringen i Lier herred	120
—	13.	Res. om konsesjonsbetingelser for A/S Vinmonopolet	131
—	20	Res. om herberger- og beverterlovens anvendelse for Hemnes herred, Nordland fylke	140
—	20	Res. om nye vedtekter for Hamar øl- og vinsamlag	140
—	20	Res. om vedtekter for A/S Bærum øl- og vinsamlag	141
Mai	1	Res. om do. for A/S Holmestrand øl- og vinsamlag	163

1923			Side
Mai	4	Res. om herberger- og beverterlovens anvendelse for Risør	168
—	19	Res. om herberger- og beverterlovens anvendelse for Lillehammer	179
—	19	Res. om vedtekter for herberger- og beverternæringen i Vennesla herred, Vest-Agder fylke	179
—	28	Rundskr. angående opgaver fra brenneriene og destillasjonene over tilvirket, omdestillert og avhendet brennevin	183
Juni	1	Res. om forandringer i § 3 i vedtektene for herberger og bevertninger i Nedre Eiker herred	189
—	1	Res. om herberger- og beverterlovens anvendelse i Lillesand	189
—	8	Res. om do. do. i Bremanger herred	204
—	8	Res. om vedtekt for herberger- og beverternæringen i Ål herred	204
—	8	Res. om vedtekt for do. do. i Holla herred, Telemark fylke	204
—	8	Res. om vedtekt for do. do. i ladestedet Mo	204
—	8	Res. om vedtekter for A/S Sandefjord øl- og vinsamlag	205
—	15	Kunngj. om forhøielse av innførselstollen for øl m. v.	208
—	15	Kunngj. 1) om avgifter til statskassen fra 1 juli 1923 av brennevinstilvirkningen og til denne tilvirkning anvendt mais, durra eller rug, av etyletertilvirkningen samt av øltilvirkningen, og 2) om forhøielse av den fra 1 juli 1922 gjeldende avgift til statskassen av øl av 2nen og 3dje skatteklasse	208
—	15	Res. om vedtekter for Bodø samlag for salg og skjenkning av rusdrikk	212
—	29	Res. om herbergerlovens anvendelse i Ulstein herred	260
—	29	Res. om do. do. i Grindheim herred, Vest-Agder fylke	260
—	29	Res. om vedtekter for Fredrikstad øl- og vinsamlag m. v.	261
—	29	Res. om skjenkebevilling til Mandal samlag for ølhandel m. v.	262
Juli	13	Res. om vedtekter for A/S Skien øl- og vinsamlag	308
—	13	Res. om do. for A/S Vågan øl- og vinsamlag	308
—	20	Res. om herberger- og beverterlovens anvendelse for Stenkjær	315
Aug.	3	Res. om do. do. i Sandeid herred, Rogaland fylke	320
—	10	Res. om vedtekt for herberger- og beverternæringen i Stenkjær	322
—	10	Res. om vedtekt for do. do. i Vestre Toten herred	322
—	17	Res. om herberger- og beverterlovens anvendelse i Strinda herred	367
—	17	Res. om do. do. i Skodje herred, Møre fylke	367

1923			Side
Aug.	24	Res. om herberger- og beverterlovens anvendelse i Lørenskog herred	368
—	24	Res. om vedtekt for herberger- og beverternæringen i Lørenskog herred	368
—	31	Res. om vedtekter for beverternæringen i Modum herred	370
Septbr.	14	Res. om herberger- og beverterlovens anvendelse for Eid herad, Sogn og Fjordane fylke	376
—	14	Res. om vedtekt for herberger- og beverternæringen i Bremsnes herred, Møre fylke	377
—	28	Res. om herberger- og beverterlovens anvendelse i Evanger herad, Hordaland fylke	412
Oktbr.	5	Res. om beskyttelse av portugisiske vinmerker Portvin og Madeira	416
—	5	Res. om vedtekter for A/S Tønsberg øl- og vinsamlag	417
—	12	Res. om herberger- og beverterlovens anvendelse i Brunlanes herred	418
—	12	Res. om nye vedtekter for A/S Porsgrund øl- og vinsamlag	428
—	12	Res. om forandringer i vedtektene for Kongsvinger øl- og vinsamlag	429
—	19	Res. om herberger- og beverterlovens anvendelse i Sokndal landsokn, Rogaland fylke	431
Novbr.	9	Res. om vedtekt for herberger- og beverternæringen i Drammen	440
—	9	Res. om vedtekt for do. do. i Helleland herred	440
—	9	Res. om vedtekt for do. do. i Vardø	440
—	9	Res. om vedtekter for A/S Kristiansand øl- og vinsamlag	490
—	16	Res. om herberger- og beverterlovens anvendelse i Opdal herred, Sør-Trøndelag fylke	491
—	16	Res. om vedtekter for herberger- og beverternæringen i samme herred	491
—	16	Res. om vedtekter for A/S Grimstad øl- og vinsamlag	493
—	16	Res. om do. for Kristiansund øl- og vinsamlag	493
—	23	Res. om vedtekt for herberger- og beverternæringen i Samnanger herred, Hordaland fylke	502
—	23	Res. om herberger- og beverterlovens anvendelse i Vega herred, Nordland fylke	502
—	39	Lov om brennevin til medisinsk bruk	513
Desbr.	7	Res. om vedtekter for herberger- og beverternæringen i Strinda herred	550
—	7	Res. om vedtekter for do. do. i Vega herred, Nordland fylke	550
—	7	Res. om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Tjøtta herred, Nordland fylke	550
—	7	Res. om oprettelse av to utsalg for vin i Bærum i	

1923 Side

1923, 1924 og 1925 (A/S Bærum øl- og vinsamlag) 552

Desbr. 15 Res. om ophevelse av bestemmelsen om herberger- og beverterlovens anvendelse for Holmestrand . . . 553

— 15 Res. om herberger- og beverterlovens anvendelse for Grimstad 553

— 15 Res. om vedtekter for herberger- og beverternæringen i Grimstad 554

— 15 Res. om forandring av medisinaltakstens almindelige regler i § 3 litr. e, forsåvidt angår apotekenes rabatt på spiritus, brennevin og vin 554

— 28 Cirk. angående bl. a. overføring til A/S Vinmonopolet av brennevin, konfiskert eller tilbakeholdt ved tollvesenet 570

Bøker, litteratur, kunst, oldsaker, museer m. v.

1923

April 13 Res. om nye statutter for Anton Christian Houens Fond 134

— 13 Reglement for do. do. 137

Juni 18 St.besl. om forandring i reglene for de av pengelotteriets overskudd oprettede musikkfond 213

Diplomati og konsulatvesen, traktater, forhold til utlandet.

1910

Mai 4 International konvensjon om undertrykkelse av den hvite slavehandel 563

1912

Janr. 17 Internasjonal sundhetskonvensjon 563

— 23 Internasjonal konvensjon om opium 563

1915

Septbr. 20 Protokoll angående den internasjonale opiumskonvensjons ikrafttreden 563

1921

April 20 Aktstykker vedtatt på samferdselskonferansen i Barcelona 1921 563

1922

Mars 3 – Juni 7 Konvensjon mellem Norge og Finnland angående overensstemmende forholdsregler til forebyggelse av, at ren kommer over grensen mellem de to riker 563

Juli 27 – Aug. 8 Noter angående ophevelse av passviseringsplikten for norske og belgiske statsborgere 563

Aug. 23 – Aug. 30 Noter angående ophevelse av passviseringsplikten for norske og nederlandske statsborgere 563

1923 Diplomati og konsulatvesen, traktater, forhold til utlandet. 589
1922 Side
Oktbr. 14 Note m. v. angående tillegg til den norsk-spanske handelskonvensjon 563
Novbr. 15 Noter angående ophevelse av passviseringsplikten for
Novbr. 29 norske og luxemburgske statsborgere 563
Novbr. 21 Noter angående ophevelse av passviseringsplikten for
Novbr. 29 norske og mexikanske statsborgere 564
Desbr. 23 Skr. om Polens og Fristaden Danzigs tiltredelse til overenskomsten om hospitalsfartøier av 21 desember 1904 564
— 27 Skr. om Ungarns stilling til konvensjonen av 22 juni 1861 om innløsning av stadetollen 564
— 28 Skr. om, at Schweiz har ratifisert den internasjonale overenskomst av 21 juni 1920 om oprettelse av et internasjonalt fryseri-institutt i Paris 564
Desbr. 23 Noter angående ophevelse av passviseringsplikten for
Desbr. 29 norske og franske statsborgere 564
— 29 Skr. om Ungarns stilling til overenskomstene av 18 mai 1904 og 4 mai 1910 om undertrykkelse av den hvite slavehandel 564
— 30 Skr. om, at Belgia har tiltrått den internasjonale konvensjon av 26 september 1906 om forbud mot anvendelsen av hvitt (gult) fosfor i fyrstikkindustrien 564
— 31 Skr. om Fristaden Danzigs tiltreden av konvensjonen av 4 mai 1910 om undertrykkelse av utuktige publikasjoner 565
1923
Janr. 17 Skr. om den belgiske regjerings tiltreden av konvensjonen av 31 desember 1913 om istandbringelse av en internasjonal handelsstatistikk 6
— 19 Res. om den nye tyske provins: Grenzmark—Posen—Westprøisens henleggelse under konsulatet i Breslau m. v. 7
— 22 Skr. angående hvilke stater har undertegnet konvensjonen av 30 september 1921 om undertrykkelse av handelen med kvinner og barn 10
— 24 Skr. om, at den bulgarske regjering har deponert sin ratifikasjon av den internasjonale sundhetskonvensjon av 17 januar 1912 565
— 26 Res. angående konsulers embedsed 12
— 26 Res. om utvidelse av det generalkonsulatet i Calcutta underlagte distrikt m. v 13
Febr. 9 Skr. om Ungarns stilling til den internasjonale konvensjon av 5 juli 1890 om offentliggjørelse av tolltariffer 36
— 17 Skr. om, at Finnland, Estland, Lettland og Tsjekkoslo-

vakiet har tiltrått konvensjonen av 5 juli 1890 om stiftelse av en internasjonal union for offentliggjørelse av tollltariffer 63
Febr. 3 Noter utvekslet mellem den norske sendemann i Kjøbenhavn og den danske utenriksminister angående
Febr. 21 tollfri innførsel av konsulatrekvisita 63
— 22 Tilleggsoverenskomst til midlertidig overenskomst angående luftfart mellem Norge og Storbritannia av 15 juli 1921 64
Mars 1 Skr. om, at Storbritannia har deponert sitt ratifikasjonsdokument vedrørende den internasjonale overenskomst om oprettelse av et internasjonalt fryseriinstitutt i Paris 565
— 3 Skr. om, at Estland har tiltrått den internasjonale konvensjon av 26 september 1906 om forbud mot anvendelsen av hvitt (gult) fosfor i fyrstikk-industrien 76
— 3 Skr. om Polens tilslutning til konvensjonen av 15 juni 1886 med tilleggsprotokoll av 18 mai 1907 om plombering av vogner som skal passere tollgrensene 76
— 10 Skr., hvori er inntatt en beriktiget oversettelse av artikkel 6 i handelsoverenskomsten mellem Norge og Spania av 7 oktober 1922 80
— 16 Skr. angående hvilke stater har ratifisert konvensjonen om opium og undertegnet protokollen angående konvensjonens ikrafttreden m. v. 86
— 23 Res. om gebyrtariff for Norges utenrikske stasjoner . 96
— 31 Skr. angående Østerrikes stilling til konvensjonen av 20 mai 1875 angående oprettelse av et internasjonalt byrå for mål og vekt 112
April 7 Res. om reglement for tjenesten i Utenriksdepartementet 121
— 7 Skr. om Estlands tiltredelse av Madrid-overenskomsten av 1920 om abonnement på tidender og tidsskrifter 129
— 11 Handels- og Sjøfartsavtale med Portugal 565
— 26 Skr. om, at Finnland har tiltrått konvensjonen av 7 juni 1905 om oprettelse av et internasjonalt Landbruksinstitutt i Rom 145
— 28 Skr. om, at utkastet til overenskomst om arbeidsledighet er tiltrått, foruten av Norge, av 11 andre nærmere angitte stater 145
— 28 Skr. om, at republikken Equador har sluttet sig til Genfkonvensjonen av 6 juli 1906 145
— 28 Skr. om tilføielse nr. 2 til artikkel X i telefon- og telegraftrafikkoverenskomsten av 1920 mellem Norge og Danmark gjennem Sverige 145

1923			Side
April	28	Skr. om, at utkastet til overenskomst om arbeidsformidling for sjømenn er tiltrått, foruten av Norge, av Sverige, Finnland, Japan, Estland og Bulgaria	146
Mars	9	Skrivelser angående en overenskomst mellem Norge og Finnland om gjensidig utveksling av meddelelser vedrørende innleggelse av sinnssyke	565
April	28		
Mai	2	Skr. om, at Spania har ratifisert overenskomsten av 21 juni 1920 om oprettelse av et internasjonalt fryseriinstitutt i Paris	164
Desbr.	23/1922	Avtaler om gjensidig anerkjennelse av familieplass	
Mai	5/1923	og om ophevelse av passviseringsplikten for norske og italienske statsborgere	565
Mai	7	Skr. om, at Grekenland har ratifisert konvensjonen av 30 september 1921 om undertrykkelse av handelen med kvinner og barn	170
—	7	Skr. om britiske koloniers tiltredelse til konvensjonen av 4 mai 1910 angående undertrykkelse av den hvite slavehandel	170
—	19	Res. om oprettelse av et ulønt generalkonsulat for Tsjeko-Slovakia i Prag	180
—	19	Skr. om, at fyrstendømmet Liechtenstein har tiltrått den internasjonale automobilkonvensjon av 11 oktober 1909	182
—	19	Skr. om, at Fristaden Danzig har tiltrått den foran nevnte konvensjon av 1909	182
—	26	Overenskomst om luftfart mellem Norge og Sverige	566
—	30	Skr. om, at Haïti, Lettland, Polen og Tsjekko-Slovakiet har tiltrått konvensjonen av 7 juni 1905 om oprettelse av et internasjonalt Landbruksinstitut i Rom	185
—	30	Skr. om, at Afganistan og Lettland har sluttet sig til Genfkonvensjonen av 6 juli 1906 om forbedring av såredes og sykes skjebne i felt	185
Juni	2	Skr. om Finnlands tiltredelse til avtalen av 4 mai 1910 om undertrykkelse av utuktige publikasjoner	201
—	8	Skr. om, at Cuba har ratifisert konvensjonen om undertrykkelse av handelen med kvinner og barn av 30 september 1921	206
—	8	Skr. om, at Estland har ratifisert undertegningsprotokollen av 16 desember 1920 angående den faste internasjonale domstol og den dertil knyttede fakultative bestemmelse	206
—	8	Skr. om Ungarns stilling til konvensjonen av 6 juli 1906 om forbedring av såredes og sykes skjebne i arméer i felten	206
—	15	Res. om den fremtidige ordning med hensyn til visse bemyndigelser for konsuler i sjøhavner	210

1923			Side
Juni	15	Skr. om forhøielse av frankekvivalenten ved beregning av taksten for telegrammer til utlandet	212
—	21	Skr. om, at endel nærmere angitte signatarmakter har ratifisert overenskomsten av 1909 angående ferdsel med automobiler	566
—	29	Lov nr. 6 i henhold til konvensjonen mellem Norge og Finnland av 3 mars 1922 angående overensstemmende forholdsregler til forebyggelse av, at ren kommer over grensen mellem de to riker . .	249
Juli	4	Skr. om, at Polen og Danzig har tilträtt den internasjonale sundhetskonvensjon av 17 januar 1912 .	567
—	6	Res. om republikken Panama's henleggelse under legasjonen i Washington	283
—	6	Res. om omdannelse av det ulønte konsulat i Belgrad til ulønt generalkonsulat og det ulønte visekonsulat i Zagreb til ulønt konsulat	283
—	10	Skr. om endringer i pakkeoverenskomsten av 1921 mellem Norge og Amerikas Forente Stater . . .	567
—	11	Protokoll angående Finnlands tilslutning til den skandinaviske understøttelseskonvensjon av 26 mai 1914	567
—	16	Skrivelser angående overenskomst mellem Norge og Finnland vedrørende gjensidig fritagelse for stempelavgift ved kjøp av legasjonshus	567
Aug.	3	Res. om bemyndigelse for Poststyrelsen til å treffe avtale om endringer i den skandinaviske postoverenskomst	322
—	10	Res. om »Almindelig Instruks for Utenrikstjenesten« .	323
—	29	Skr. om, at Ungarn anser sig bundet av den internasjonale overenskomst angående ferdsel med automobiler av 11 oktober 1909.	568
Juni 18 / Septbr. 6		Noter om ombytning av verditollsatser med vektavgifter for enkelte i den spanske tolltarifs nummer, som er innbefattet i handelsoverenskomsten mellem Spania og Norge.	568
Febr. 1 / Septbr. 7		Noter angående gyldighetsområdet m. v. for Handels- og Sjøfartsdeklarasjonen mellem Norge og Serbia av 9 mars/24 februar 1909	568
Septbr.	8	Skr. om, at Mexico har ratifisert den internasjonale sundhetskonvensjon av 17 januar 1912.	568
—	13	Skr. angående Ungarns stilling til konvensjonen om beskyttelse av den industrielle eiendomsrett og til avtalen angående internasjonal registrering av fabrikk- og varemerker	568
—	14	Res. om oprettelse av et ulønt konsulat i Casablanca .	377
—	14	Skr. angående Cubas tiltredelse til konvensjonene av 18 mai 1904 og 4 mai 1910 om undertrykkelse av den hvite slavehandel	568

Diplomati og konsulatvesen, traktater, forhold til utlandet. 593

1923 Side

Septbr. 21 Skr. om forandring av § 5 i ekspedisjonsreglementet til Verdenspostkonvensjonen 568

— 26 Skr. om, at Rumenia har ratifisert konvensjonen av 1921 om undertrykkelse av handelen med kvinner og barn. 569

— 27 Skr. om endringer i overenskomsten av 1919 om postforbindelsen mellem Norge, Danmark og Sverige. 569

Oktbr. 2 Skr. om, at Albania har tiltrått Genfkonvensjonen av 6 juli 1906 415

— 2 Handelsoverenskomst mellem Norge og den Tsjekkoslovakiske Republikk 415

— 2 Skr. om, at Siam har tiltrått avtalen av 4 mai 1910 om undertrykkelse av utuktige publikasjoner . . 416

— 6 Internasjonal konvensjon angående endring i den i Paris den 20 mai 1875 undertegnede konvensjon til sikring av gjennemførelsen og den videre utvikling av det metriske system m. v. 417

— 8 Skr. angående overenskomsten av 30 juni 1920 om bevarelse eller gjenoprettelse av rettigheter vedrørende den industrielle eiendomsrett, som er berørt av verdenskrigen (angående ratifikasjon og tiltredelse av overenskomsten) 417

— 9 Skr. om, at den Irske Fristat har tiltrått hovedpostkonvensjonen i Madrid den 30 november 1920 m. v. 418

— 12 Res. om oprettelse av et ulønt konsulat i Madrid . . 419

— 12 Res. om uniformsreglement for tjenestemenn i utenriksvesenet 419

— 12 Res. om reglement angående utdeling av aspirantstipendier for utdannelse til utenrikstjenesten og angående aspirantprøve 422

— 12 Res. om Norges ratifikasjon av handelsoverenskomsten mellem Norge og Tsjekkoslovakiet. 427

— 15 Skr. om, at Nederland har ratifisert konvensjonen av 1921 om undertrykkelse av handelen med kvinner og barn 430

Oktbr. 15 Noter utvekslet i anledning av ikrafttreden av handelsoverenskomsten mellem Norge og Tsjekkoslovakiet 438

Oktbr. 30

— 31 Skr. om Ungarns stilling til overenskomstene med det tidligere Østerriks Ungarske monarki angående jernbanenes tekniske enhet og angående lukning av jernbanevogner, der skal passere tollgrense . . . 438

Novbr. 3 Skr. om, at »Palestina« har tiltrått den i Madrid den 30 november 1920 avsluttede hovedpostkonvensjon 439

— 7 Skr. om, at Tsjekko-slovaki har ratifisert den internasjonale konvensjon om undertrykkelse av handelen med kvinner og barn av 30 september 1921 439

1923 Side

Novbr. 16 Res. om utbetaling av bostedstillegg for de lønte utenrikske tjenestemenn og stasjoner m. v. i Tyskland efter gullkurs 492

— 16 Skr. om, at Rumenia, Lettland og Tsjekko-slovaki har tiltrått den internasjonale konvensjon om transittfrihet med tilhørende vedtekter, undertegnet i Barcelona 20 april 1921 494

— 20 Skr. om, at den internasjonale automobilkonvensjon av 11 oktober 1909 er gjort gjeldende for øen Alderney 494

— 21 Skr. om, at De Syriske Forbundsstater og Staten Store Libanon har tiltrått hovedpost- og postpakkekonvensjonen samt verdibrevs- og postanvisningsoverenskomsten i Madrid 1920. 499

— 22 Skr. om, at de i Bryssel under 23 september 1910 avsluttede konvensjoner angående sammenstøt og angående bistand og bergning tilsjøs er tiltrått av Finnland i 1923 og konvensjonen angående bistand og bergning tilsjøs tiltrått av Italia for koloniene Erythrea og det italienske Somaliland . 499

— 27 Rundskr. om nye passforskrifter 505

— 28 Skr. om, at Finnland har ratifisert konvensjonen om endring i konvensjonen av 1875 om det metriske system. 512

— 30 Res. om bemyndigelse for Utenriksdepartementetet til å meddele fremmede honorære visekonsuler i Norge offisiell anerkjennelse 518

— 30 Skr. om forhøielse av frankekvivalenten ved beregning av taksten for telegrammer til utlandet 519

Desbr. 7 Lov nr. 8 om luftfart 518

— 15 Res. om bemyndigelse for Poststyrelsen til å treffe avtale om endringer i postoverenskomsten av 1 og 17 august 1922 mellem Norge og Island . . . 555

— 21 Res. om bemyndigelse for Handelsdepartementet til å bestemme, at telefon- og telegraftaksten mellem Norge og Sverige, mellem Norge og Danmark og mellem Norge og Danmark gjennem Sverige fastsettes i gullfrank 557

— 21 Res. om bemyndigelse for samme til å fatte bestemmelse om, at portoen for alle slags postforsendelser kan avgjøres ved avtrykk av frankeringsmaskiner o. lign. 557

— 27 Skr. om, at Spania har tiltrått de i Bryssel under 23 september 1910 avsluttede konvensjoner angående sammenstøt og angående bistand og bergning tilsjøs 558

Diplomati og konsulatvesen, traktater, forhold til utlandet. 595
1923 Side
Desbr. 29 Skr. om, at Palestina har tiltrått verdibrevsoverenskomsten i Madrid den 30 november 1920 . . . 561

Ekteskap, foreldre, barn.

1910
Mai 4 Internasjonal konvensjon om undertrykkelse av den hvite slavehandel (med slutningsprotokol) . . . 563
1923
Janr. 5 Res. om, at innen Sør-Aurdal herred må ingen motta pleiebarn uten på forhånd å ha erhvervet helserådets tillatelse 3
— 22 Skr. angående hvilke stater har undertegnet konvensjo- av 30 september 1921 om undertrykkelse av handelen med kvinner og barn 10
Febr. 9 Lov nr. 2 om personnavn 31
Mars 23 Res. om vedtekt for tobakksalg til barn i Nore herred, Buskerud fylke 105
Mai 7 Skr. om endel britiske koloniers tiltreden av konvensjonen av 1910 angående undertrykkelse av den hvite slavehandel 170
Juli 6 Lov nr. 1 om forandring i lov nr. 3 av 10 april 1915 med endringslover av 31 mai 1919 og 12 juni 1920 nr. 2 om barn, hvis foreldre ikke har inngått ekteskap med hverandre 267
— 26 Res. om anvendelse av pleiebarnslovens §§ 1—9 for Nord-Aurdal herred 320
Septbr. 21 Res. om anvendelse do. do. for Østre Slidre herred . 410
Oktbr. 5 Res. om vedtekt for tobakksalg til barn i Norderhov herred 416
— 12 Res. om plan for «Spebarnhjemmet i Åkebergveien 23», Kristiania 427
— 19 Res. om vedtekt for tobakksalg til barn i Sarpsborg . 431
— 26 Res. om vedtekt for do. til barn i Fåberg herred . . 435
— 26 Res. om vedtekt for do. til barn i Gjerstad herred, Aust-Agder fylke 435
Desbr. 21 Res. om anvendelse av pleiebarnsloven for Arendal . 556
— 28 Rundskr. om slektsnavns innførelse i fødselsregistrene m. v. 559

Elektrisitetsvesen.

1923
Juli 13 Lov nr. 1 om ophevelse av midlertig lov om tvungen innlegning av elektrisk lys av 9 august 1918 (nr.4) 302

Fattigvesen.

1923
Janr. 5 Res. om bibehold av fattigkretsinndelingen av Opdal herred, Sør-Trøndelag fylke, i 3 år fra 1 januar 1923 å regne 4
Febr. 16 Res. om størrelsen av sikkerhetsfondet ved A/S Kvina Gruber i Fjotland herred 61
— 23 Res. om sammensetningen av fattigstyret i Narvik . . 66
Mars 23 Res. bl. a. om sammensetningen av fattigstyret i Sandnes 106
— 23 Res. om plan for et sikkerhetsfond ved Nordland Portland Cementfabrikk A/S i Tysfjord herred, Nordland fylke 106
Mai 1 Res. om anvendelse av rentene av sikkerhetsfondet ved Det Norske Nitridaktieselskap i Odda kommune . 163
Juni 1 Res. bl. a. om sammensetningen av fattigstyret i Kongsvinger 192
— 15 Res. bl. a. om sammensetningen av do. i Namsos . . 212
— 29 Res. om anvendelse av rentene av sikkerhetsfondet ved A/S Røstvangen gruber i Kvikne herred 262
Juli 20 Res. om sammensetningen av fattigstyret i Kristiansand 318
— 26 Res. om sammensetningen av do. i Flekkefjord . . 320
Novbr. 16 Res. bl. a. om at rådmannen i Bergen skal være medlem av fattigstyret 492
— 16 Res. om størrelsen av sikkerhetsfondet ved Birtavarre gruber i Lyngen herred 494
— 16 Res. om økning av sikkerhetsfondet ved Hadeland Glassverk i Jevnaker 494

Fiskeri, jakt og fredning.

1923
Janr. 3 Skr. om Lofot-opsynets ikrafttreden i 1923 3
— 26 Res. om dispensasjon fra de gjeldende bestemmelser om hvalfangst innen Herdla herred, Hordaland fylke 13
Febr. 16 Res. om fredning av en skogteig i Stange almenning . 58
— 16 Res. om dispenssjon fra § 9 i lov om torskefiskeriene i Stavanger, Søndre- og Nordre Bergenhusamter av 28 juni 1913 for en del av Bremangerpollens opsynsdistrikt 58
Mars 9 Res. om dispensasjon fra Romsdalslovens § 25,1 (l. 1/7 1907) for Honningsøy — Årsbog opsynsdistrikt 80
— 16 Res. om forlengelse av den ukentlige fredningstid for alle andre redskaper enn lakseverp og krokredskaper, til 4 døgn for Orkla og Gula elver, Sør-Trøndelag fylke 85
— 16 Res. om samme forlengelse for samme slags redskaper til 4 døgn for Nidelven 85

1923			Side
Mars	20	Lov om forlenget gyldighet av midlertidig lov av 21 mars 1919 om erhvervelse av fast eiendom i fiskeridistriktene	87
—	23	Lov nr. 1 om fredning av hummer	91
—	23	Res. om bemyndigelse for Handelsdepartementet til å fastsette regler for merkning og utførsel m. v. av hummer i fredningstiden	92
—	23	Skr., hvorved fastsettes regler som foran omhandlet	92
April	7	Res. om forandring av § 8 i hermetikkreglementet av 17 november 1916	120
—	7	Hermetikkreglement	129
—	11	Skr. om, at Lofotopsynet er hevet 21 april, jfr. skr. av 20 april	131
—	13	Res. om fredning av hare på Averøen i Møre fylke	134
—	20	Res. om fredning av en »ruggestein« i Åmots utmark i Sokndal herred, Opland fylke	139
—	20	Res. om forbud mot fangst av ferskvannfisk — med undtagelse av stangfiske — i Sør- og Nord-Frøya herreder, Sør Trøndelag fylke	140
—	20	Skr. om bibehold av Lofotopsynet til 25 april, jfr. skr. av 11 april	143
—	30	Skr. om forandring av reglene av 1922 for behandlingen i den ukentlige fredningstid av redskaper og innretninger, som anvendes til fangst av laks og sjøørret	146
Mai	1	Midlertidig lov nr. 4 om innskrenkning av jakttiden for småvilt	150
—	1	Lov nr. 5 om forandring i lov av 30 september 1921 om vrakning av klippfisk og saltfisk	150
—	1	Res. om fiskeriregler for den mellem øvre ende av Langesjø og Hellefoss liggende strekning av Drammenselven i Øvre og Nedre Eiker herreder	155
—	1	Res. om fiskeriregler for Gol herred	155
—	12	Res. om fredning av en barlind på Støen i Ølve sogn, Kvinnherad tinglag	170
—	19	Regler for jakt og fangst i Furnes bygdealmening	182
—	28	Regler for do. do. i Vang bygdealmenning, Hedmark fylke	183
Juni	1	Res. om fredning av fuglelivet på Aksnesholmene i Vikøy, Hordaland	187
—	1	Res. om forandring i kongelig resolusjon av 21 april 1922 om fritagelse for vrakning av klippfisk som tilhører kvaliteten »norsk nr. 3« i Handelsdepartementets instruks av 18 april 1922	189
—	1	Res. om forbud mot fangstinnretninger for tiur m. v. i endel herreder i Telemark fylke	191
—	29	Res. om innskrenkning av jakttiden for elgokse og elgkolle i Østfold fylke	260

1923			Side
Juni	29	Res. om innskrenkning av jakttiden for elgokse og elgkolle i Hedmark fylke	260
—	29	Res. om innskrenkning av jaktiden for do. do. i Opland fylke	260
—	29	Res. om totalfredning av hjort innen Sogn og Fjordane fylke	260
—	29	Res. om forbud mot snarefangst av småvilt i endel herreder i Nord-Trøndelag fylke	261
Juli	6	Regler for jakt og fangst i Toten bygdealmening lodd nr. 2 i Opland fylke	283
—	13	Res. om seigarnsforbud i Talvik herred	304
—	20	Res. om fiskeriregler for Brøttum og Ringsaker bygdealmenninger samt for den Pihlske almenning i Ringsaker herred	316
Aug.	3	Res. om tillegg til fiskerireglene for Heidal herred, Opland fylke	321
—	3	Res. om fiskeriregler for Langvann m. v. i Fauske herred, Nordland fylke	321
—	3	Res. om do. for Fåberg herred	321
—	3	Res. om ophevelse av fiskerireglene for Brandbu herred	321
—	3	Res. om forandring av fiskerireglene av 1922 for Bøverkindtjernene i Ler- og Bøverdalens statsalmenning i Lom herred	321
—	3	Res. om forandring av fiskerireglene for Søndre Fron herred	321
—	3	Res. om, at der for året 1923 fastsettes en jakttid av 7 dager, fra 24 til 30 september, for elgokse i Akershus fylke	321
—	10	Res. om fredning av kreps i 10 forskjellige herreder i Østfold fylke	323
Septbr.	6	Nye jaktregler for Løten bygdealmenning	372
—	7	Res. om forbud mot fangstinnretninger for orrhane, orrhøne og jerpe i Hordalaland fylke fra 1 januar 1924 til utgangan av året 1928	372
—	7	Res. om fredning av tiur, røi og ærfugl innen Hordaland fylke fra 1 januar 1924 til utgangeu av året 1928	372
—	7	Res. om fiskeriregler for Langvann m. v. i Saltdal herred, Nordland fylke	372
—	14	Res. om dispensasjon fra de gjeldende bestemmelser om hvalfangst innen Herdla herred, Hordaland fylke	377
—	14	Res. om Bratvågens innlemmelse under Ålesund vrakerdistrikt	377
—	14	Res. om fredning av ærfugl i Straumsnes herred, Møre fylke i årene 1924 og 1925	377
—	21	Res. om fiskeriregler for Eidfjord statsalmenning i Eidfjord herred, Hordaland fylke	410

1923 Side

Septbr. 28 Res. om dispensasjon fra de gjeldende bestemmelser om hvalfangst innen Herdla herred, Hordaland fylke 412
Novbr. 9 Res. om fredning av Vasbråteken og Iglevandseken samt Kalnesfuruen på Ytre Haugland i Os herred . . 440
— 9 Res. om fredning av »Fokstumyra« på Dovre 440
— 9 Res. om ophevelse av kongelig resolusjon av 31 juli 1893 om et døgns forlenget fisketid for laksevarpet på Ortnevik i Kyrkjebø herred 441
— 9 Res. om ophevelse av fiskerireglene for Gjevilvannet i Opdal herred 441
— 9 Res. om fiskeriregler for Fauske herred, Nordland fylke 441
Desbr. 20 Skr. om forandring i reglene for behandlingen i den ukentlige fredningstid av redskaper og innretninger, som anvendes til fangst av laks og sjøørret. . . 555
— 28 Skr. om Lofot opsynets ikrafttreden i 1924 575

Forbrydelser, straffer, straffanstalter.

1923

Janr. 26 Res. om godkjennelse av forsorgs- og verneforeningene til å utøve det i straffeloven og straffeprosessloven omhandlede tilsyn med lovovertredere . . . 12
Febr. 16 Lov nr. 4 om forandringer i straffeloven 54
Mars 15 Regler, utferdiget i anledning av kongelig resolusjon av 26 januar 1923 angående forsorgs- og verneforeningenes tilsyn med lovovertredere 82
April 10 Skr. om, at fangekolonien på Opstad inntil videre ikke mottar nye fanger m. v. 131
Juni 25 Skr. om nedleggelse av Kristiania kretsfengsels kvinneavdeling og innrettelse av et hjelpefengsel i forbindelse med landsfengslet for kvinner. 243
Juli 31 Skr. om benyttelse av Opstad tvangsarbeidshus for mannlige tvangsarbeidere som settes inn efter løsgjengerloven og straffelovens § 39 320
Aug. 17 Res. om tillegg til »påtaleinstruksen« 367
Oktbr. 12 Res. om tilføielse til § 1 i »nærmere regler om militære befalingsmenns medvirken ved forfølgning av straffesaker« 428
— 25 Skr. om innmelding fra påtalemyndigheten (politiet) til de militære myndigheter om militærpersoners straff fellelse for overtredelse av den militære straffelov, tillegg til påtaleinstruksens § 22 og 58 m. v. 434
— 29 Cirk. om utførelse av fangetransporter 436
Desbr. 3 Rundskr. om påtalemyndighetens plikt til å iverksette

1923 Side

fullbyrdelsen av frihetsstraff også for militære forbrydelser og forseelser (vaktarrest og husarrest) m. v. 520

Desbr. 31 Skr. om straffavsoning på grunn av manglende plass ved Opstad tvangsarbeidshus 561

Forsikringsvesen
(brand-, sjø-, ulykkes- og husdyrforsikring, Norges Brandkasse).

1923

Febr. 16 Lov nr. 5 om forandring i lov om ulykkesforsikring for sjømenn av 18 august 1911 med tilleggslover 55

— 16 Lov nr. 6 om forandringer i lov om sykeforsikring av 6 august 1915 med tilleggslover 56

— 16 Res. om forandring i reglene for utlån av Riksforsikringsanstaltens midler 60

Juni 29 Res. om forandring i den ved kongelig resolusjon av 8 juli 1919 fastsatte inndeling i fareklasser og premiesatser for ulykkesforsikringen for industriarbeidere 257

Oktbr. 12 Res. om opnevnelse av Norges Rederforbund som avviklingsstyre for Krigsforsikringen fra 1 januar 1924 429

Desbr. 7 Lov nr. 4 om alderstrygd 524

Handel.

1922 Side

Oktbr. 14 Note m. v. angående tillegg til den norsk-spanske handelskonvensjon 563

1923

Janr. 5 Res. om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Furnes herred 4

— 19 Res. om do. for do. i Kolbu herred, Opland fylke . . 7

— 19 Res. om ophevelse av lukningsvedtekten for Askvoll herred 7

— 26 Res. om herbergelovens anvendelse i Ål herad . . . 13

Febr. 1 Rundskr. om forbud mot handel med lægemidlet »Sodersin« 15

— 2 Res. om herbergerlovens anvendelse i Håland herred, Rogaland fylke 15

— 9 Res. om do. do. i Bygland herad 35

— 9 Res. om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Håland herred, Rogaland fylke 35

1923			Side
Febr.	9	Res. om vedtekter for herberger- og beverternæringen i Seljord herad	36
—	16	Res. om herbergerlovens anvendelse i Vestre Toten herred	58
—	16	Res. om forandring av lukningsvedtekten for Risør	58
—	23	Res. om vedtekter for herberger- og beverterlovens anvendelse i Vik herred, Sogn og Fjordane fylke	65
—	23	Res. om herberger- og beverterlovens anvendelse i Holla herred	65
Mars	2	Res. om herbergerlovens anvendelse innen Viosen reguleringsområde i Snåsa herred	73
—	23	Res. om vedtekt for tobakksalg til barn i Nore herred, Buskerud fylke	105
—	23	Res. om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Tune herred, Østfold fylke	105
—	23	Res. om do. do. i Vennesla herred, Vest-Agder fylke.	105
—	23	Res. om vedtekter for herberger- og beverternæringen i Norderhov herred	105
April	7	Res. om vedtekter for beverternæringen i Lier herred	120
—	7	Res. om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i Norddal herred, Møre fylke	120
—	7	Res. om forandring av tiden for hestemarkedet i Molde	120
—	7	Hermetikkreglement	129
—	20	Res. om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Skedsmo herred	139
—	20	Res. om forandring av § 2 i lukningsvedtekten for Hof herred, Vestfold fylke	139
—	20	Res. om ny lukningsvedtekt for utsalgssteder i fiskeværet Berlevåg	140
—	20	Res. om herberger- og beverterlovens anvendelse for Hemnes herred, Nordland fylke	140
Mai	1	Res. om vedtekt for tobakksalg til barn m. v. i Høle herred, Rogaland fylke	155
—	4	Res. om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Nesodden herred	168
—	4	Res. om do. for do. i Vestre Toten herred	168
—	4	Res. om herberger- og beverterlovens anvendelse for Risør	168
—	4	Res. om do. do. for Klepp herad, Rogaland fylke	168
—	18	Rundskr. om forbud mot handel med lægemidlet »Dr. Peters Kuriko«	174
—	19	Res. om herberger- og beverterlovens anvendelse i Lillehammer	179
—	19	Res. om vedtekter for herberger- og beverternæringen i Vennesla herred, Vest-Agder fylke	179

1923				Side
Juni	1	Res.	om forandringer i § 3 i vedtektene for herberger og bevertninger i Nedre Eiker herred	189
—	1	Res.	om herberger- og beverterlovens anvendelse i Lillesand	189
—	1	Res.	om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Klepp herred	189
—	8	Res.	om herberger- og beverterlovens anvendelse i Bremanger herred	204
—	8	Res.	om vedtekt for herberger- og beverternæringen i Ål herred	204
—	8	Res.	om vedtekt for do. do. i Holla herred, Telemark fylke	204
—	8	Res.	om vedtekt for do. do. i ladestedet Mo	204
—	16	Skr.	om forandring i reglementet for fonds- og aktiemeglere av 10 april 1919 (inntatt i Lovtid. for 1922)	212
—	29	Res.	om herbergerlovens anvendelse i Ulstein herred	260
—	29	Res.	om do. do. i Grindheim herred, Vest-Agder fylke	260
—	29	Res.	om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Elverum herred utenfor Leirets krets	260
—	29	Res.	om lukningsvedtekt for do. innen Leirets krets av Elverum herred	260
Juli	6	Res.	om forandring i § 3 i lukningsvedtekten for Hamar	283
—	13	Lov	nr. 2 om forlenget gyldighet av lov om minstelønn for underordnede handelsfolk av 9 august 1918, jfr. lover av 5 august 1921 og 21 juli 1922	303
—	18	Res.	om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Skånevik sogn, Hordaland fylke	314
—	20	Res.	om forandringer i lukningsvedtekten for Rennebu herred, Sør-Trøndelag fylke	315
—	20	Res.	om herberger- og beverterlovens anvendelse for Stenkjær	315
—	26	Res.	om forandring av § 1 i lukningsvedtekten for Bø herred, Telemark fylke	320
Aug.	3	Res.	om herberger- og beverterlovens anvendelse i Sandeid herred, Rogaland fylke	320
—	3	Res.	om vedtekt for herberger- og beverternæringen i Stenkjær	322
—	3	Res.	om vedtekt for do. do. i Vestre Toten herred	322
—	17	Res.	om endring i lukningsvedtekten for Vatne herred, Møre fylke	366
—	17	Res.	om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Oppegård herred	366
—	17	Res.	om herberger- og beverterlovens anvendelse i Strinda herred	367

1923			Side
Aug.	17	Res. om herberger- og beverterlovens anvendelse i Skodje herred, Møre fylke	367
—	24	Res. om do. do. i Lørenskog herred	368
—	24	Res. om vedtekt for herberger- og beverternæringen i Lørenskog herred	368
—	24	Res. om endringer i lukningsvedtekten for Lavik herred, Sogn og Fjordane fylke	368
—	31	Res. om vedtekter for beverternæringen i Modum herred	370
Septbr.	7	Res. om lukningsvedtekt for utsalgssteder i ladestedet Mo i Nordland fylke	372
—	14	Res. om herberger- og beverterlovens anvendelse for Eid herad, Sogn og Fjordane fylke	376
—	14	Res. om vedtekt for herberger- og beverternæringen i Bremsnes herred, Møre fylke	377
—	28	Res. om herberger- og beverterlovens anvendelse i Evanger herad, Hordaland fylke	412
Oktbr.	2	Handelsoverenskomst mellem Norge og den Tsjekkoslovakiske Republikk	415
—	5	Res. om vedtekt for tobakksalg til barn i Norderhov herred	415
—	5	Res. um vedtekt um stengjetid for utsalsstader i Hamre herad, Hordaland fylke	416
—	12	Res. om herberger- og beverterlovens anvendelse i Brunlanes herred	418
—	12	Res. om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Kongsberg	418
—	12	Res. om lukningsvedtekt for do. i Sarpsborg	418
—	19	Res. om vedtekt for tobakksalg til barn i Sarpsborg	431
—	19	Res. om herberger- og beverterlovens anvendelse i Sokndal landsokn, Rogaland fylke	431
—	26	Res. om vedtekt for tobakksalg til barn i Fåberg herred	435
—	26	Res. om vedtekt for do. til barn i Gjerstad herred, Aust-Agder fylke	435
Novbr.	9	Res. om vedtekt for herberger- og beverternæringen i Drammen	440
—	9	Res. om vedtekt for do. do. i Helleland herred	440
—	9	Res. om vedtekt for do. do. i Vardø	440
—	16	Res. om forandring i lukningsvedtekten for Ålesund	491
—	16	Res. om herberger- og beverterlovens anvendelse i Opdal herred, Sør-Trøndelag fylke	491
—	16	Res. om vedtekter for herberger- og beverternæringen i samme herred	491
—	23	Res. om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Rolvsøy herred	502

1923 Side
Novbr. 23 Res. om vedtekt for herberger- og beverternæringen i Samnanger herred, Hordaland fylke 502
— 23 Res. om herberger- og beverterlovens anvendelse i Vega herred, Nordland fylke 502
— 29 St.besl. angående ordningen av statens innkjøpsdirektorat 513
Desbr. 7 Lov nr. 1 om: [1]) ophevelse av lov om kommunale provianteringsråd av 26 juli 1916 nr. 1 med tilleggslov av 14 desember 1917 nr. 14; [2]) tillegg til midlertidig lov om prisregulering m. v. av 6 august 1920 med tilleggslover av 30 september 1921 og 21 juli 1922 521
— 7 Res. om vedtekter for herberger- og beverternæringen i Strinda herred 550
— 7 Res. om vedtekter for do. do. i Vega herred, Nordland fylke 550
— 7 Res. om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Tjøtta herred, Nordland fylke 550
— 15 Res. om ophevelse av bestemmelsen om herberger- og beverterlovens anvendelse for Holmestrand . . . 553
— 15 Res. om herberger- og beverterlovens anvendelse for Grimstad 553
— 15 Res. om vedtekter for herberger- og beverternæringen i Grimstad 554
— 15 Res. om forandring i lukningsvedtekten for Hammerfest 554
— 15 Res. om bemyndigelse for Socialdepartementet til å gi nærmere forskrifter om de kommunale kontrollnevnders organisasjon og virksomhet m. v. . . . 554
— 21 Res. om lukningsvedtekt for Samnanger herred, Hordaland fylke 556
— 21 Res. om do. for Bremsnes herred, Møre fylke . . . 556
— 21 Res. om forsiktighetsregler ved forhandling av »råforløp« m. v. 556

Håndverk, fabrikker, bergverk.

1923
Janr. 5 Res. om autorisasjon av rørleggere i Tønsberg . . . 4
— 5 Res. om midlertidig innstillen av driften ved A/S Åmdal Kobberverks gruber i Mo herred 5
— 19 Res. om midlertidig innstillen av do. ved A/S Kvinas gruber i Fjotland herred 7
— 26 Res. om midlertidig innstillen av do. ved A/S Bamle Nikkelkompanis gruber i Bamble herred 13
Febr. 9 Res. om tillatelse for endel møller til i året 1923 å

1923 Side

holde arbeidet i møllene igang til kl. 10 aften før søn- eller helligdag 36
Febr. 16 Res. om størrelsen av sikkerhetsfondet ved A/S Kvina Gruber i Fjotland 61
Mars 2 Res. om midlertidig innstillen av driften ved A/S Dalen Grubers anvisninger i Lårdal herred 75
— 16 Res. om, at den i § 2 i lov av 14 juli 1916 omhandlede forlengelse av prioritetsfristen for patentkrav skal tilkomme borgere og undersåtter av Det Australske Forbund 85
April 13 Res. om regler ved anskaffelser til staten (innhentelse og antagelse av anbud m. v.) 138
Mai 1 Res. om anvendelse av rentene av sikkerhetsfondet ved Det Norske Nitridaktieselskap i Odda kommune 163
Juni 29 Res. om, at fabrikker som fremstiller svovlsyre, salpetersyre eller ammoniumnitrat uten anvendelse av elektrisitet ved den kjemiske prosess skal opføres på fortegnelsen over særlig sundhetsskadelige bedrifter 258
— 29 Res. om anvendelse av rentene av sikkerhetsfondet ved A/S Røstvangen gruber i Kvikne herred . . . 262
Juli 6 Lov nr. 6 om tillegg til lov om stats- og kommunebidrag til norske arbeidsledighetskasser av 6 august 1915 med tilleggslover av 29 juli 1918, 30 juni 1921 og 7 juli 1922 279
6 Lov nr. 7 om endringer i og forlenget gyldighet av lov om industrielt hjemmearbeide av 15 februar 1918 279
— 9 Lov nr. 3 inneholdende forandringer i lov om patenter av 2 juli 1910 med tilleggslover av 28 mars 1919 og 27 mai 1921 288
— 9 Lov nr. 4 inneholdende forandringer i lov om varemerker og om utilbørlige varekjennetegn og forretningsnavn av 2 juli 1910 med tilleggslover av 28 mars 1919 og 27 mai 1921 290
— 13 Res. om autorisasjon av rørleggere i Kristiansand . . 303
— 20 Res. om endringer i svenneplakatens § 5 315
— 20 Res. om autorisasjon av rørleggere på Notodden . . . 315
Septbr. 7 Res. om do. av rørleggere i Harstad 372
Oktbr. 26 Res. om do. av rørleggere i Sandefjord 435
Novbr. 16 Res. om størrelsen av sikkerhetsfondet ved Birtavarre gruber i Lyngen herred 494
— 16 Res. om økning av sikkerhetsfondet ved Hadeland Glassverk i Jevnaker 494

Jurisdiksjons-, grenseforandringer, delinger og navnforandringer for distrikter.

1923

Janr. 5 Res. om deling av Grong herred i 4 herreder og om forandring av navnene på de tidligere kapeldistrikter Trones og Røirviken til henholdsvis Namskogan og Røyrvik m. v. 4

Febr. 16 Res. om fastsettelse av grensen mellem Evenes og Lødingen og mellem Lødingen og Tysfjord sogn, herreder, lensmannsdistrikter og tinglag 59

— 21 Skr. om deling av Lavik og Brekke jordmordistrikter (et nytt Trædal jordmordistrikt) 64

— 23 Res. om forandring av sogne- og herredsnavnet »Randeberg« til »Randaberg« 66

April 20 Res. om deling av Nord-Østerdal sorenskriveri i 2 distrikter med hensyn til uttrekning av domsmenn i straffesaker 140

Juni 1 Res. om deling av Alversund herred i 2 herreder . . 163

— 22 Res. om forandring av navnet for Mo lensmanndistrikt i Nordland fylke til Nord-Rana lensmannsdistrikt 228

— 29 Res. om forandring av grensen mellem renbeitedistriktene Rørvik og Susendal (Nord-Trøndelag og Nordland fylker) 261

Aug. 27 Skr. om deling av Nord-Audnedal jordmordistrikt, Vest-Agder fylke 368

Septbr. 11 Skr. om omregulering av jordmordistriktene i Nord-Aurdal herred 375

— 14 Res. om Bratvågens innlemmelse under Ålesund vrakerdistrikt 377

Oktbr. 5 Res. om endring av sognenavnene Aukra og Otterøy (i Møre) til henholdsvis Nord-Aukra og Sør-Aukra og om deling av Aukra herred i 2 herreder . . 416

— 12 Res. om deling av Dverberg herred i 3 herreder . . 428

— 26 Res. om forandring av sognenavnet Nordberget (Opland fylke) til »Nordberg« 436

Novbr. 16 Res. om forandring av det geistlige og civile inndelingsnavn »Sulen« til »Solund«, Sogn og Fjordane fylke 492

— 16 Res. om endring av sognenavnet »Lista« (Vest-Agder fylke) til »Vanse« 519

Desbr. 21 Res. om utskillelse av et eget Snilfjord sogn fra Hemne sogn, Nidaros bispedømme, og deling av Hemne herred i 3 herreder 556

1923 Side

Kirker, kirkegårder.

1923

Mars 23 Res. om opførelse av Majorstuen kirke, Vestre Aker 105

Mai 19 Res. om opførelse av kirke på gården Ballangen for et nytt Ballangen anneks av Ofoten prestegjeld m. v. 180

Juni 8 Res. om opførelse av Skrukkeli kapell i Hurdal prestegjeld m. v. 204

— 8 Res. om opførelse av Bingen kapell i Eiker prestegjeld m. v. 205

— 8 Res. om opførelse av Grua kapell i Lunner prestegjeld, Hamar bispedømme m. v. 205

— 22 Res. om opførelse av ny kirke for Frogner sogn av Sørum prestegjeld 227

— 22 Res. om opførelse av Skare kapell i Øvre Oddadal i Odda prestegjeld m. v. 227

Juli 20 Res. om opførelse av Jensvoll kapell i Røros prestegjeld m. v. 317

Aug. 31 Res. om antall sitteplasser i en ny kirke for Markus menighet i Kristiania m. v. 370

Oktbr. 26 Res. om opførelse av kirke på Stormyren i Narvik m. v. 435

Novbr. 23 Res. om opførelse av ny kirke for Hitra prestegjelds hovedsogn 503

Kjøpstæder og ladesteder.

1923

Juni 29 Lov nr. 5 om utvidelse av kjøpstaden Stavangers grenser 247

Kommune- og valgvesen.

1923

Janr. 5 Res. om deling av Grong herred i 4 herreder . . . 4

— 11 Res. om lønns- og pensjonsvilkår for borgermesteren i Hamar og om forskrifter for hans gjøremål . . 5

— 11 Res. om henleggelse av visse valgforretninger i ladestedene Mo og Brønnøysund til lensmennene i Mo og Brønnøy lensmannsdistrikter 5

Febr. 3 Skr. angående spørsmål om en kommunes ordfører kan ansettes som herredssekretær 21

— 16 Res. om forskrifter for borgermesterens gjøremål i Bodø 59

— 16 Res. om fastsettelse av grensen mellem Evenes og Lødingen og mellem Lødingen og Tysfjord herreder, lensmannsdistrikter m. v. 59

— 23 Res. om forandring av herreds- (og sogne-) navnet »Randeberg« til »Randaberg« 66

— 23 Res. om at borgermesteren i Narvik skal være medlem

av stedets helseråd, fattigstyre, skolestyre, havnestyre og reguleringskommisjon 66
Mars 2 Res. om forskrifter for borgermestrene og deres gjøremål i Trondhjem 75
— 5 Skr. angående spørsmål, om det kommunale jordstyres formann kan være medlem av formannskapet . . 76
— 9 Res. om fordelingen i ladestedet Brønnøysund av de i lovgivningen om magistratsembedenes ophevelse omhandlede forretninger m. v. (mellem sorenskriveren og lensmannen i Brønnøy) 80
— 10 Skr. angående spørsmål om en bys overformyndere kan innvelges i formannskapet, jfr. bykommunelovens § 7 81
— 21 Skr. om, at kommunestyrets ordfører efter landskattelovens § 28 (byskattelovens § 75) første ledd, hvert år må s a m m e n k a l l e ligningsnevndens første møte, men at det ikke tilkommer ham å lede møtets forhandlinger, inntil formannsvalget er foretatt 88
— 22 Rundskr. angående budgettopstillingen, kontroll med kommunenes regnskapsvesen m. v. 89
— 28 Skr. angående spørsmål om et kommunalt jordstyres formann kan velges til kommunens ordfører, jfr. skrivelse av 5 mars 1923 112
April 20 Res. om henleggelse av magistratsforretninger i ladestedet Mo til sorenskriveren i Rana, — andre forretninger til lensmannen i Nord-Rana 140
— 27 Skr. om, at et herredsstyre antas å ikke ha adgang til å bevilge kostgodtgjørelse for en ligningsnevnds medlemmer 145
Mai 1 Res. om deling av Alversund herred i 2 herreder . . 163
— 4 Res. om tillatelse for Bergen kommune til inntil videre å utøve pølsemakervirksomhet i forbindelse med driften av Bergen folkehotell 169
— 12 Res. om vedtekt for Brønnøysund folkeregister . . . 171
Juni 1 Res. om regler for torvhandelen og torvenes benyttelse samt oprettelse av et torvstyre i Stavanger . . 187
— 1 Res. om vedtekt for Kongsvinger folkeregister . . . 188
— 1 Res. om autorisasjon av rørleggere i Sarpsborg . . . 189
— 1 Res. om forskrifter for borgermesterens gjøremål i Haugesund 192
— 1 Res. om forskrifter for do. do. i Arendal 192
— 9 Skr. angående spørsmål om et bystyres adgang til å bemyndige formannskapet til å overta garantiforpliktelser, jfr. bykommunelovens § 21,6 206

1923			Side
Juni	15	Res. om lønns- og pensjonsvilkår for borgermesteren i Namsos og om forskrifter for hans gjøremål m. v.	211
—	29	Lov nr. 5 om utvidelse av kjøpstaden Stavangers grenser	247
Juli	27	Res. om ophevelse av vedtekten for boligformidling i Haugesund	320
Aug.	24	Res. om endringer i Hønefoss kommunale administrasjon deriblandt fastsettelse av lønnsvilkår for borgermesteren	368
Septbr.	28	Res. om forandret tingordning for Mandal sorenskriveri	413
Oktbr.	5	Res. om deling av Aukra herred i 2 herreder	416
—	12	Res. om deling av Dverberg herred i 3 herreder	428
—	19	Res. om vedtekt for Nedre Eiker folkeregister	431
Novbr.	16	Res. om den kommunale administrasjonsordning i Bergen og bestemmelse om, at vedkommende borgermestre m. v. skal være medlemmer av forskjellige styrer i den tidligere magistrats sted	492
Desbr.	7	Lov nr. 3 om kommuner, som misligholder sine gjeldsforpliktelser	522
—	21	Res. om ophevelse av husleiereguleringen i Idd	556
—	21	Res. om ophevelse av do. do. i Odda	556
—	21	Res. bl. a. om deling av Hemne herred, Sør-Trøndelag fylke, i 3 herreder	556
—	21	Res. om oprettelse av ligningsråd for Hurum herred, jfr. landskattelovens § 69	557

Konsesjon (skog-, jord-, fjell- og vannfall m. v.).

1923			
April	7	Res. om nedsettelse av skogkonsesjonsgrensene for Malm herred, Nord-Trøndelag fylke	121
—	20	Res. om forhøielse av jordkonsesjonsgrensen for Borge herred, Østfold fylke	140
Mai	1	Res. om nedsettelse av skogkonsesjonsgrensene for Sørli herred, Nord-Trøndelag fylke	155
—	12	Res. om nedsettelse av do. for innenbygdsboende i Brandbu herred	171
Juli	6	Res. om nedsettelse av do. for Søndre Land herred	283
—	6	Res. om nedsettelse av do. for Sørli herred, Nord-Trøndelag fylke	283
—	20	Res. om nedsettelse av jordkonsesjonsgrensen for Asker herred	316
Septbr.	28	Res. om nedsettelse av do. for Tune herred	412
Novbr.	9	Res. om nedsettelse av do. for innenbygdsboende for Skiptvet herred	441
—	9	Res. om nedsettelse av skogkonsesjonsgrensen for utenbygds- og innenbygdsboende for Skiptvet herred	441

1923 Side
Novbr. 9 Res. om nedsettelse av skogkonsesjonsgrensen for utenbygdsboende i Hjartdal herred 441
— 23 Res. om nedsettelse av skogkonsesjonsgrensene for Eidanger herred 502
Desbr. 21 Res. om nedsettelse av skogkonsesjonsgrensen for Ramnes herred 556

Landvesen.

1922
Mars 3 Konvensjon mellem Norge og Finnland angående overensstemmende forholdsregler til forebyggelse av
Juni 7 at ren kommer over grensen mellem de to riker 563
1923
Janr. 11 Res. om adgang til å drepe streifende hund i Rakkestad herred. 5
— 11 Res. om adgang til do. do. i Tysfjord herred, Nordland fylke 5
Febr. 9 Res. om adgang til do. do. i Sykkylven herred, Møre fylke 35
— 23 Res. om regler for piggtråds anvendelse til gjerde i Hyllestad herred, Hordaland fylke 65
— 23 Res. om regler for do. do. i Herdla herred, samme fylke 66
— 23 Skr. om, at gårdene Sennum og Guldsmedmoen i Hornnes herred erklæres smittet av potetkreft . . . 67
— 28 Bekjentgj. angående innførsel av fersk kjøtt (slaktekjøtt) fra Sverige til Norge 68
Mars 16 Res. om forandring av punkt 7 i § 11 i statuttene for Lømsen Hestekasse 86
— 23 Midlertidig lov nr. 2 om forlengelse av leietiden for husmenn, bygselmenn og leilendinger. . . . 94
— 23 Res. om forbud mot å slippe gravær på beite i sambeitestrekningen Kvarv—Strømvand i Sørfold herred, Nordland fylke 105
April 14 Skr. om forbud mot innførsel fra Danmark av usaltet eller utilberedt kjøtt og flesk samt usmeltet talg 138
Mai 1 Res. om, at heggbladlusen (Siphonaphis padi) inntil videre skal anses farlig for havre 151
— 1 Plakat om foranstaltninger til bekjempelse av heggbladlus 151
— 1 Res. om ny distriktsinndeling for renbeite i Troms fylke og tilstøtende deler av Nordland fylke . . 151

1923			Side
Mai	12	Res. om adgang til å drepe streifende hund i Hægeland herred, Vest-Agder fylke	171
Juni	8	Res. om adgang til å drepe streifende hund i Evje herred, Aust-Agder fylke	204
—	15	Res. om ophevelse av kongelig resolusjon av 4 mai 1917 om bipest i Holla herred, Telemark fylke	211
—	22	Res. om adgang til å drepe streifende hund i Bømlo herred, Hordaland fylke	226
—	22	Res. om regler for anvendelse av piggtråd til gjerde i Luster herad, Sogn og Fjordane fylke	226
—	29	Lov nr. 6 i henhold til konvensjonen mellem Norge og Finnland av 3 mars 1922 angående overensstemmende forholdsregler til forebyggelse av, at ren kommer over grensen mellem de to riker.	249
—	29	Res. om forandring av grensen mellem renbeitedistriktene Rørvik og Susendal (Nord-Trøndelag og Nordland fylker)	261
Juli	6	Res. om adgang til å drepe streifende hund i Herad herred, Vest-Agder fylke	283
—	6	Res. om adgang til do. do. i Nordfold herred, Nordland fylke	283
—	13	Res. om adgang til do. do. i Hopen herred, Møre fylke	308
—	20	Res. om adgang til do. do. i Trøgstad herred	316
—	20	Res. om adgang til do. do. i Stryn herred, Sogn og Fjordane fylke	316
—	20	Res. om adgang til do. do. i Budal herred, Sør-Trøndelag fylke	316
—	20	Res. om adgang til do. do. i Gamvik herred, Finnmark fylke	316
—	26	Res. om adgang til do. do. i Holla herred, Telemark fylke	320
Aug.	3	Res. om adgang til do. do. i Hjørundfjord herred, Møre fylke	320
—	3	Res. om adgang til do. do. i Vinje herred	321
—	10	Res. om adgang til do. do. i Vestre Toten herred	323
—	31	Res. om endrede avgifter for benyttelse av Kristiansund kommunale slaktehus	370
Septbr.	7	Res. om adgang til å drepe streifende hund i Askim herred	372
—	14	Res. om adgang til do. do. i Holt herred, Aust-Agder fylke	377
—	14	Skr. om forbud mot innførsel av frø av kløver, timotei samt turnips og kål uten importtillatelse av Landbruksdepartementet	409

1923			Side
Septbr.	21	Res. om adgang til å drepe streifende hund i Gildeskål og Dønnes herreder i Nordland fylke og Øyer herred i Opland fylke	410
—	28	Res. om regler for anvendelse av piggtrådgjerde i Vennesla herred, Vest-Agder fylke	412
Oktbr.	12	Res. um reglar for bruk av piggtråd til gjerde innan Strandvik herad	418
—	26	Res. om adgang til å drepe streifende hund i Horg herred, Sør-Trøndelag fylke	435
Novbr.	9	Res. om regler for bruk av piggtråd til gjerde innen Fåberg herred	441
—	9	Res. om regler for bruk av do. do. i Sarpsborg	441
Desbr.	4	Skr., hvorved gårdene Vaksdal og Jamne i Bruvik herred erklæres smittet av potetkreft	521
—	15	Res. om fastsettelse av godtgjørelser i henhold til § 24 i lov av 29 juni 1923 angående forholdsregler til forebyggelse av, at ren kommer over grensen mellem Norge og Finnland	554

Lotterier.

1923			
Febr.	3	Rundskr. angående lotteritillatelser	15
Juni	18	St.besl. om forandring i reglene for de av pengelotteriets overskudd oprettede musikkfond	213

Lover m. v.

1923			
Febr.	9	Lov nr. 1 om maskinister på motorfartøier av handelsmarinen	22
—	9	Lov nr. 2 om personnavn	30
—	16	Sjømannslov nr. 1	38
—	16	Lov nr. 2 om forandringer i sjøfartsloven	53
—	16	Lov nr. 3 om forandringer i sjødyktighetsloven	53
—	16	Lov nr. 4 om forandringer i straffeloven	54
—	16	Lov nr. 5 om forandringer i lov om ulykkesforsikring for sjømenn av 18 august 1911 med tilleggslover	55
—	16	Lov nr. 6 om forandringer i lov om sykeforsikring av 6 august 1915 med tilleggslover	56
—	23	Lov inneholdende tillegg til og forandringer i lov om salg av det overflødige av embedsgårder av 19 juni 1882 (nr. 1) med tilleggslov av 26 juni 1896	64
Mars	9	Lov om forandringer i lov av 13 juli 1921 inneholdende midlertidige bestemmelser om utligning av	

1923 Side

skatt til staten på inntekt og formue med tilleggslov av 14 juli 1922 78

Mars 20 Lov om forlenget gyldighet av midlertidig lov av 21 mars 1919 om erhvervelse av fast eiendom i fiskeridistriktene 87

— 23 Lov nr. 1 om fredning av hummer 91

— 23 Midlertidig lov nr. 2 om forlengelse av leietiden for husmenn, bygselmenn og leilendinger. . . . 94

— 23 Lov nr. 3 om forandring i lov om salg og skjenkning av brennevin, øl, vin, fruktvin og mjød av 17 mai 1904, jfr. tilleggslov, lov nr. 2 av 16 september 1921, og om tillegg til lov av 25 mai 1917 om tillegg til den førstnevnte lov 94

— 24 Midlertidig lov om tillegg til lovgivningen om akkordforhandling og konkurs 107

April 13 Res. om ikrafttreden av lov av 23 mars 1923 om forandring i brennevinsloven av 17 mai 1904 m. v. 131

Mai 1 Lov nr. 1 om adgang for kommunene til å utligne en tilleggsskatt på større inntekter for budgettåret 1923—1924 148

— 1 Lov nr. 2 inneholdende forandringer i lov om lærerskoler og prøver for lærere og lærerinner i folkeskolen av 18 januar 1902 149

— 1 Lov nr. 3 om utsettelse av rettergangsordningens ikrafttreden. 149

— 1 Midlertidig lov nr. 4 om innskrenkning av jakttiden for småvilt 150

— 1 Lov nr. 5 om forandring i lov av 30 september 1921 om vrakning av klippfisk og saltfisk 150

— 4 Res. om ikrafttreden av lov av 7 juli 1922 om forandring i lov om salg og skjenkning av brennevin, øl, vin, fruktvin og mjød av 17 mai 1904 (jfr. tilleggslov, lov nr. 3, av 16 september 1921) 168

Juni 1 Res. om ikrafttreden av lov nr. 5 av 24 mars 1922 om vernepliktige civilarbeidere 187

— 8 Res. om ikrafttreden av lov om maskinister på motorfartøier av handelsmarinen av 9 februar 1923 m. v. 204

— 29 Lov nr. 1 om forandring i lov om aldersgrenser for offentlige tjenestemenn av 14 mai 1917 (nr. 3) med tilleggslover av 14 august 1918 (nr. 7) og 31 mai 1919 (nr. 1). 243

— 29 Lov nr. 2 om forandring i lov om betaling for offentlige forretninger av 6 august 1897 § 103 . . . 246

— 29 Lov nr. 3 om fastsettelse av enheten for lengdemål ved angivelse av avstander tilsjøs 246

— 29 Lov nr. 4 om midlertidig forhøielse av losbetalingen 246

1923			Side
Juni	29	Lov nr. 5 om utvidelse av kjøpstaden Stavangers grenser	247
—	29	Lov nr. 6 i henhold til konvensjonen mellem Norge og Finnland av 3 mars 1922 angående overensstemmende forholdsregler til forebyggelse av, at ren kommer over grensen mellem de to riker.	249
—	29	Lov nr. 7 om forandring i den midlertidige lov av 24 mars 1923 om tillegg til lovgivningen om akkordforhandling og konkurs	257
—	30	Lov om forandring i og tillegg til toll-lovgivningen	263
Juli	6	Lov nr. 1 om forandring i lov nr. 3 av 10 april 1915 med endringslover av 31 mai 1919 og 12 juni 1920 nr. 2 om barn, hvis foreldre ikke har inngått ekteskap med hverandre	267
—	6	Lov nr. 2 om forandring i lov om statsøkonomisk eksamen ved Universitetet av 9 oktober 1905, kfr. lov av 27 mai 1910	269
—	6	Lov nr. 3 om tillegg til lov om foreldelse av fordringer av 27 juli 1896 dens § 2	269
—	6	Lov nr. 4 om apotekereksamen	269
—	6	Lov nr. 5 om omsetningsavgift av chokolade- og sukkervarer	270
—	6	Res. om ikrafttreden av foranstående lov nr. 5 av 6 juli 1923	279
—	6	Lov nr. 6 om tillegg til lov om stats- og kommunebidrag til norske arbeidsledighetskasser av 6 august 1915 med tilleggslover av 29 juli 1918, 30 juni 1921 og 7 juli 1922	279
—	6	Lov nr. 7 om endringer i og forlenget gyldighet av lov om industrielt hjemmearbeide av 15 februar 1918	279
—	6	Lov nr. 8 om forandringer i lov om statskontroll med skibes sjødyktighet av 9 juni 1903 med tilleggslov av 21 juli 1916	280
—	6	Lov nr. 9 om tillegg til lov om enerett for Staten til befordring av meddelelser ved hjelp av telegraflinjer og lignende anlegg av 29 april 1899 med tilleggslov av 18 august 1914	281
—	6	Lov nr. 10 om tilleggsbestemmelse til lov om bruk av motorvogner av 21 juni 1912	281
—	6	Lov nr. 11 om forandringer i lov om Norges Bank av 23 april 1892 med tilleggslover	282
—	9	Lov nr. 1 om anbringelse av signaler og merker for målearbeider	284
—	9	Lov nr. 2 om fellesmerker	286
—	9	Lov nr. 3 inneholdende forandringer i lov om patenter	

1923 Side

av 2 juli 1910 med tilleggslover av 28 mars 1919 og 27 mai 1921 288
Juli 9 Lov nr. 4 inneholdende forandringer i lov om varemerker og om utilbørlige varekjennetegn og forretningsnavn av 2 juli 1910 med tilleggslover av 28 mars 1919 og 27 mai 1921 290
— 13 Lov nr. 1 om ophevelse av midlertidig lov om tvungen innlegning av elektrisk lys av 9 august 1918 (nr. 4) 302
— 13 Lov nr. 2 om forlenget gyldighet av lov om minstelønn for underordnede handelsfolk av 9 august 1918, jfr. lover av 5 august 1921 og 21 juli 1922 303
Septbr. 14 Skr., hvorved oversendes: Oversettelse til landsmål av utskiftningsloven 379
Oktbr. 26 Kunngj. av grunnlovsbestemmelse til forandring av grunnlovens § 65 435
Novbr. 23 Kunngj. av grunnlovsbestemmelse til forandring av grunnlovens §§ 57, 58 og 59 500
— 23 Lov om forandring i lov av 6 juli 1923 om omsetningsavgift av chokolade- og sukkervarer. . . . 501
— 23 Res. om utsettelse til 1 januar 1925 av ikrafttredelsen av lov om maskinister på motorfartøier av handelsmarinen av 9 februar 1923 502
— 30 Lov om brennevin til medisinsk bruk. 513
Desbr. 7 Lov nr. 1 om: 1) Ophevelse av lov om kommunale provianteringsråd av 26 juli 1916 nr. 1 med tilleggslov av 14 desember 1917 nr. 14; 2) Tillegg til midlertidig lov om prisregulering m. v. av 6 august 1920 med tilleggslover av 30 september 1921 og 21 juli 1922 521
— 7 Lov nr. 2 om forandring i lov om stortingsvalg av 17 desember 1920. 522
— 7 Lov nr. 3 om kommuner, som misligholder sine gjeldsforpliktelser. 522
— 7 Lov nr. 4 om alderstrygd 524
— 7 Lov nr. 5 om forandringer i lov om brandvesenet av 15 august 1908. 534
— 7 Lov nr. 6 om forandring i lov av 29 april 1915 om stempelavgift av cigarer, cigaretter, cigaretthylser, snus m. v. og i lov av 16 mars 1917 om tillegg til denne lov 535
— 7 Lov nr. 7 om forandring i lov om kongeriket Norges Hypotekbank av 28 juni 1887 med tilleggslover 537

1923 Side
Desbr. 7 Lov nr. 8 om luftfart 538
— 15 Lov om pengeforpliktelser, lydende på betaling i gull 553

Medisinal- og sundhetsvesen.

1912
Janr. 17 Internasjonal sundhetskonvensjon 563
— 23 Internasjonal konvensjon om opium 563
1923
Janr. 5 Res. om, at innen Sør-Aurdal herred må ingen motta pleiebarn uten på forhånd å ha erhvervet helserådets tillatelse 3
— 11 Res. om tillegg til helseforskriftene for Flekkefjord . 5
— 11 Res. om tillegg til do. for Os herred 5
— 19 Res. om tillegg til do. for Nøtterøy herred 7
— 19 Res. om tillegg til medisinaltakstens regler § 3 litr. e, forsåvidt angår apotekenes avanse på spiritus, brennevin og vin 7
Febr. 1 Rundskr. om forbud mot handel med lægemidlet »Sodersin« 15
— 9 Res. om nye helseforskrifter for Hatfjelldal herred . . 35
— 16 Res. om tillegg til helseforskriftene for Sør-Aurdal herred 58
— 16 Res. om nye helse- og tuberkuloseforskrifter for Mandal 58
— 16 Res. om, at forretningene vedkommende utstedelsen av sundhetspass henlegges til vedkommende offentlige læge. 59
— 16 Res. om sammensetningen av helserådet i Drammen . 59
— 16 Res. om oprettelse av nytt apotek i Hønefoss 61
— 16 Res. om autorisasjon av Reitgjerdet tidligere pleiestiftelse i Strinda til asyl for sinnssyke og om regulativ for asylet 61
— 23 Res. om sammensetningen av helserådet i Narvik . . 66
— 23 Skr. om, at gårdene Sennum og Guldsmedmoen i Hornnes herred erklæres smittet av potetkreft . . . 67
Mars 9 Res. om tillegg til helseforskriftene for Horten . . . 80
— 9 Res. om medisindispenserende lægers og dyrlægers avanse på brennevin og vin til medisink bruk . 80
— 14 Rundskr. angående bestemmelser for læger, som dispenserer medisin til sine patienter m. v. 81
— 16 Res. om tillegg til helseforskriftene for Haugesund. . 85
— 23 Res. bl. a. om sammensetningen av helserådet i Sandnes 106
April 5 Skr. angående spørsmål om teknisk assistanse for helserådet i kjøp- og ladesteder istedenfor »byingeniøren«, hvor sådan bestillingsmann ikke finnes, jfr. sundhetslovens § 1 115
— 18 Rundskr. angående ikke-assuranse av det offentlige av

1923			Side
		patienters og pleierskers tøi ved statens medisinale anstalter	139
April	20	Rundskr. angående bestyrelse av lægedistrikter under ledighet og ferie m. v. (herunder om forandring av distriktslægeinstruksen og tillegg til stadslægeinstruksen)	141
Mars 9 / April 28		Skr. angående en overenskomst mellem Norge og Finnland om gjensidig utveksling av meddelelser vedrørende innleggelse av sinnssyke	565
Mai	1	Res. om oprettelse av apotek ved Ullevål sykehus	164
—	4	Res. om tillegg til helseforskriftene for Herøy herred, Nordland fylke	168
—	12	Res. om tillegg til do. for Målselv herred	171
—	12	Res. om oprettelse av nye lægestillinger	172
—	18	Rundskr. om forbud mot handel med lægemidlet »Dr. Peters Kuriko«	174
—	19	Res. om forandring av vilkårene i kongelig resolusjon av 2 juli 1910 om godkjennelse av Ørje kursted for alkoholister	180
Juni	1	Kunngj. om avgift til statskassen av apotekenes omsetning	185
—	1	Res. om nye helse- og tuberkuloseforskrifter for Skoger herred	189
—	1	Res. om tillegg til helseforskriftene for Solum herred	189
—	1	Res. bl. a. om sammensetningen av helserådet i Arendal	192
—	15	Res. bl. a. om sammensetningen av do. i Namsos	212
—	22	Res. om oprettelse av apotek i Skjervøy herred, Troms fylke	228
—	29	Res. om opførelse på fortegnelsen over særlig sundhetsskadelige bedrifter av fabrikker, som fremstiller svovlsyre, salpetersyre eller ammoniumnitrat uten anvendelse av elektrisitet ved den kjemiske prosess, videre om skjerpebestemmelser og renholdsregler for de nevnte bedrifter	258
Juli	6	Lov nr. 4 om apotekereksamen	269
—	20	Res. om sammensetningen av helserådet i Kristiansand	318
—	26	Res. om sammensetningen av do. i Flekkefjord	320
Aug.	3	Res. om sundhets-, tuberkulose- og epidemiforskrifter for Holtålen herred, Sør-Trøndelag fylke	320
—	24	Res. om tillegg til helseforskriftene for Nord-Aurdal herred	368
—	27	Skr. om deling av Nord-Audnedal jordmordistrikt i Vest-Agder fylke	368
Septbr.	11	Skr. om omregulering av jordmordistriktene i Nord-Aurdal herred	375
—	14	Res. om oprettelse av et apotek ved eller i nærheten av Minde i Fana herred	377

1923			Side
Septbr.	14	Res. om oprettelse av et apotek ved Sørumsand jernbanestasjon i Sørum herred	377
—	21	Res. om tillegg til helseforskriftene for Bergen (angående handel med melk m. v.)	410
—	21	Res. om oprettelse av et nytt apotek i Bergen i Nygårdsgaten	410
—	21	Res. om oprettelse av et nytt apotek i Bergen i bydelen Ytre Sandviken	410
—	24	Skr. om, at en jordmor som har tatt avskjed efter opnådd aldersgrense, har adgang til å praktisere privat	412
Oktbr.	5	Res. om helse- og tuberkuloseforskrifter for Imsland herred, Rogaland fylke	416
—	12	Cirk. om sinnssyke i fengsel, politiarrest o. l.	429
—	19	Res. om helse- og tuberkuloseforskrifter for Leirfjord herred, Nordland fylke	431
—	26	Skr. om endringer i reglementet for offentlige tjenestemenn ved statens sanatorier og øvrige anstalter for tuberkuløse	436
Novbr.	9	Res. om helse- og tuberkuloseforskrifter for Buvik herred, Sør-Trøndelag fylke	440
—	14	Skr. om, at der ikke antas å være adgang til ved ansettelse av jordmødre å ta forbehold om plikt til å forrette som hjelpevaksinatriser for den betaling, som fylkestinget til enhver tid fastsetter.	491
—	16	Res. bl. a. om. at 3dje borgermester i Bergen skal være medlem av helserådet	492
—	30	Lov om brennevin til medisinsk bruk	513
—	30	Res. om tillegg til helseforskriftene for Østre Gausdal herred	518
Desbr.	7	Res. om sammensetningen av Kongsberg helseråd	552
—	15	Res. om forandring av medisinaltakstens almindelige regler i § 3 litra e, forsåvidt angår apotekenes rabatt på spiritus, brennevin og vin	554
—	21	Res. om oprettelse av et apotek ved Skotterud jernbanestasjon i Eidskog herred	557

Militærvesen, verneplikt, innrullerings- og utskrivningsvesen.

1923			
Mars	2	Res. om bestemmelser for samarbeide mellem hær og flåte under indre uroligheter	75
April	28	Skr. om republikken Equadors tilslutning til Genfkonvensjonen av 1906 om forbedring av såredes og sykes skjebne i arméer i felt	145
Mai	30	Skr. om Afganistan og Lettlands tilslutning til samme	185

Militærvesen, verneplikt, innrullerings- og utskrivningsvesen. 619

1923 Side

Juni 1 Res. inneholdende bestemmelser angående gjennemførelsen av lov nr. 5 av 24 mars 1922 om vernepliktige civilarbeidere 187

— 8 Skr. om, at Ungarn erkjenner å være bundet av konvensjonen av 1906 om forbedring av såredes og sykes skjebne i armeer i felten 206

— 22 Res. om ordningen av industriens krigsmobilisering . 228

Septbr. 14 Res. angående fastsettelse av bestemmelser om Sjøkvesthuskassen 378

Oktbr. 2 Skr. om Albanias tiltreden av Genfkonvensjonen av 6 juli 1906 om forbedring av såredes og sykes skjebne i felt 415

— 12 Res. om tillegg til § 1 i »nærmere regler om militære befalingsmenns medvirken ved forfølgning av straffesaker« 428

— 25 Skr. om innmelding fra påtalemyndigheten (politiet) til de militære myndigheter om militærpersoners straffefellelse for overtredelse av den militære straffelov, tillegg til påtaleinstruksens § 22 og § 58 m. v. 434

— 26 Res. om fritagelse for hesteholdspliktige officerer, som ikke tilhører kavaleriet, for å holde tjenestehest, om forandring av reglene om officerers hestehold m. v. 436

Desbr. 3 Rundskr. om påtalemyndighetens plikt til å iverksette fullbyrdelsen av frihetsstraff også for militære forbrydelser og forseelser (vaktarrest og husarrest) m. v. 520

— 7 Res. om forandret sammensetning av innrulleringskommisjonen for Larvik 552

Mål og vekt.

1923

Juni 1 Ny instruks i anledning av eftersyn av mål og vekt . 192

Juli 20 Res. om endringer i justerreglementet 315

Oktbr. 5 Internasjonal konvensjon angående endring i konvensjonen av 1875 til gjennemførelsen og den videre utvikling av det metriske system m. v. 417

Novbr. 23 Res. om tillegg til justerreglementet (justering av målpumper for bensintankanlegg) 502

Offentlige stiftelser, legater m. v.

1923

Janr. 15 Stadf. på »Statsraad Johan Thornes legat til Østfold Landbruksselskap til fremme av binæringer for landbruket« 6

1923			Side
Janr.	20	Stadf. på »Propietær Christopher Øverland og hustru Ingeborg Øverlands legat« til fremme av videnskap	9
—	25	Stadf. på »Garvermester Helmer Narums leget«	11
—	25	Stadf. på «Frk. Sofie Olsens fond til hjælp for trængende kræftpatienter i Porsgrund«	11
—	25	Stadf. på »Sigdals Gamlehjems Fond«	11
Febr.	3	Stadf. på »Grosserer Tobias Larsen og hustrus legat for vanføre«	15
—	17	Stadf. på »Berles legat« til videre utdannelse for lærerinner ved høiere skoler i Kristiania	62
—	24	Stadf. på »Kjøbmand Nicolay Martinius Nilsen og Marie Nilsens legat til fordel for et barnehjem i Arendal«	67
—	24	Stadf. på »Thea Nilsens legat til fordel for sjømænds og lodsers efterlatte i Arendal eller nærmeste omegn«	67
—	24	Stadf. på »Ingeborg og Halvard Drægnis legat til Fortuns sokn«	67
Mars	2	Stadf. på Hans Retens og hustrus legat til gavnlige formål i Elverum prestegjeld	76
—	7	Stadf. på »Jakob Meyer Heftyes legat til Nationaltheatret«	78
—	7	Stadf. på »Thea Thrap-Meyer og Marie Brincks legat for ugifte damer«	78
—	14	Stadf. på »Sigrid Skars dødsbos legat« til Kristiania Forsorgsforening	81
—	14	Stadf. på »Hjemløs ungdoms fond« til beste for gutter under 18 år	81
April	25	Stadf. på »Fru Johanne Mathilde Dietrichson f. Bonnevie og Honoria Dietrichsons legat til Arbeidsstuer for barn, Kristiania«	144
—	27	Stadf. på »Forsorgsfondet«	145
Mai	4	Stadf. på «Peder E. Moes legat« til fordel for trængende i Leinstrand herred	169
—	4	Stadf. på »Maren Sofie Lindsverks legat« til Lardal herred	169
—	28	Stadf. på »Overlæge Andvords tuberkulosefond«	182
—	28	Stadf. på »Apotheker Sivert Haugan og hustrus legat« for trængende barn og ungdom i Levanger, Skogn og Verdal prestegjeld	182
—	28	Stadf. på »Terje og Aase Helene Stallelands legat« for trengende i Landvik	183
Juni	4	Stadf. på »Gartner Fridtjov Normann og hustrus legat« til fordel for Asker kristelige ungdomsforening	201
—	4	Stadf. på »Eilert Eilertsens minde« til fordel for trengende i Ogna herred	201

1923			Side
Juni	5	Stadf. på »Lærer Olaf Evensens legat« for verdige trengende i Høvåg prestegjeld	201
Juli	12	Stadf. på »Utflyttede Arendaliters Fond«	302
—	18	Stadf. på »Erik Christensen Orekaasa og hustru Maren Pedersdatters legat i Gjerpen«	314
—	18	Stadf. på »Enkefru Maren Johanne Brønlunds legat til Porsgrunds lutherske sykehus«	314
—	20	Stadf. på grosserer Tobias Larsen og hustrus legat til Engerdal prestegjeld	318
Aug.	28	Stadf. på sammes legat til drift av Ytre Rendal herreds sykehus m. v.	368
—	28	Stadf. på sammes legat til Ytre Rendal til hjelp for fattige unge menn til erhvervelse av eget hjem innen bygden m. v.	369
—	29	Stadf. på det av overretssakfører Sam Meyer og Henrik Meyer oprettede »Tønsberg Sjømandskoles Hjælpefond«	369
—	29	Stadf. på »Skibsfører Johan Emil Thorkildsen og hustru Mathea Olava, født Pedersens legat«	369
—	30	Stadf. på institutbestyrer Jakob Sæthre og hustrus fond til understøttelse for ubemidlede åndssvake barn og voksne	370
—	30	Stadf. på legatet «Doktor Lars Flindts Minde« (Ørskog)	370
—	31	Stadf. på »Aasa Helene Stallelands legat«	371
—	31	Stadf. på »Sjur Lunds og hustrus legat«	371
—	31	Stadf. på »Distriktslæge Ivar Lunds legat«	371
Septbr.	5	Stadf. på »Musikselskapet Harmoniens Præmiefond«	372
—	8	Stadf. på »Konsul Anthon B. Nilsens legat«	375
—	12	Stadf. på »Legatet til minne om fru Clara Grace Iversen født Brodersen« (Hønefoss)	376
—	12	Stadf. på »Herr gårdbruker Truls og hustru Oline Bjørndalens legat til Søndre Modums frivillige kirkelige sykepleie«	376
—	19	Stadf. på legatet »Ingeniør Lars Skjulestads minde«	409
—	19	Stadf. på »Gerdt Meyers legat«	409
—	19	Stadf. på »Rektor W. Nygaards legat til fremme av studiet av norsk sprog og nordisk litteratur«	409
Oktbr.	12	Stadf. på »Christiania Sparebanks Jubileumslegat«	429
—	17	Stadf. på det av Theodor Martiniussen oprettede aldershjem i Holbergsgt. nr. 59, Kristiansand	430
—	17	Stadf. på »Theodor Martiniussens og hustrus legat for eldre skibstømmermenn og hustømmermenn i Kristiansand«	430
—	17	Stadf. på »Borghild Cathrine Thoresens legat« for studenter til fortsatt utdannelse ved Universitetet	430

1913 Side

Oktbr. 18 Stadf. på »Arne Olsen og hustrus legat til verdige trengende av borgerklassen« i Bergen 431
— 19 Stadf. på »Forskningsfond for Det geofysiske institut i Bergen, oprettet av Det Bergenske Dampskibsselskap« 432
— 19 Stadf. på Hans Rudolph Jachwitz og hustrus legat til beste for sjømenn og forskjellige misjoner . . . 432
— 20 Stadf. på »Norske tandlægers fond til tandlægevidenskapens fremme« 432
— 20 Stadf. på »Fru Anton Larssens legat« til fordel for foreningen »Småbørns vel« i Kristiania 432
— 20 Stadf. på kjøpmann M. W. Holmboe og hustrus legat til beste for samfundsgavnlige, på kristelig grunn hvilende formål 432
— 20 Stadf. på »Conrad og Rikka Holmboes legat« til beste for kristelige formål m. v. 432
— 20 Stadf. på »Johannes A. Eide og hustrus legat til Den norske ytre misjon« 432
— 20 Stadf. på »Johannes A. Eide og hustrus legat til fattige i Hosanger hovedsogn« 432
— 22 Stadf. på »Fru Marie Lovise Lie, født Liebigs legat til Molde gamlehjem« 433
— 31 Stadf. på »Urmaker Axel Gundersens legat for trengende håndverkere eller deres efterlatte i Larvik« 438
— 31 Stadf. på «Borghild Sollies legat for tuberkuløse« . . 438
Novbr. 1 Stadf. på »Frøken Øverlands sinnssykelegat« 438
— 1 Stadf. på »Legat til minde om bygmester Jacob Digre og hustru Anna Christine, født Dahl« 438
— 3 Stadf. på »Tromsø Museums forskningsfond« 438
— 5 Stadf. på »Evje og Balke gårdes arbeiderlegat« (Rygge herred) 439
— 5 Stadf. på »Fru Mathilde Wedel-Jarlsberg, født Meyers legat« til fordel for trengende i Borre. 439
— 9 Res. om approbasjon på »statutter for frøken Caroline Westphalens legat« 490
— 21 Stadf. på »Skibsreder N. B. Bjørnstads legat for sjømenns trengende efterlatte« 499
— 26 Stadf. på Rangdi Lynnes legat til fordel for fattige i Gran 505
— 27 Stadf. på »Severin Troyes familielegat« 505
— 27 Stadf. på Haldo Larsen og hustrus legat av Melhus til hjelp for verdige trengende i sykdomstilfelle . . 505
Desbr. 10 Stadf. på »Louise Skavlans og Aagot Skavlans legat« til Menighetssøsterhjemmets klinikk, Rosenborggaten 8 i Kristiania 552
— 17 Stadf. på »Ingeborg Ellingsdatter Bottolfspladsens legat«

1923 Side

for verdige trengende i Enderuds skolekrets i Krødsherad 555
Desbr. 18 Stadf. på »Augusta Barfod Hegges legat for tuberkuløse syke i Langesund« 555
— 21 Stadf. på »Grosserer Tobias Larsen og hustrus legat til kysthospitalet i Fredriksvern« 557
— 28 Stadf. på statutter for »Det Adlerske legat til Skiens skolevesen« 558
— 28 Stadf. på »Torris Jacobson Sunds legat« til Otterøy herreds (Viks menighets) fattige 558
— 28 Stadf. på »Søstrene C. og M. Bergers legat til hjælp for ældre, trængende ugifte damer eller enker av borgerstanden« 558

Pant.

1923
Mars 16 Skr. om adgang for fylkesmannen til å bemyndige en herredskasserers fullmektig (assistent) til på hans vegne å avholde utpantningsforretninger 86
Juli 25 Rundskr. angående tinglysningsanmerkninger på pantobligasjoner på festet grunn 318
Septbr. 10 Skr. om når utpantning tidligst vil kunne avholdes hos arbeidsgiveren i tilfelle hvor opkrevning hos denne av lønnsmottageres skatt er besluttet i medhold av landskattelovens § 31, tredje ledd 375
Oktbr. 20 Skr. angående spørsmål om adgang til å avholde utpantning for statsskatt, som innfordres ved avholdelse i skattyderens lønn m. v. 433

Pensjonsvesen, pensjons- og enkekasser m. v.

1923
Febr. 9 Res. om tillegg til vedtektene for Trondhjem realskoles pensjonskasse 36
— 23 Res. om ikrafttreden fra 1 juli 1918 av bestemmelsen om innlemmelse i Pensjonskassen av endel stillinger under Landbruksdepartementet 66
Mai 4 Res. om forandring av reglene av 1917 om innbetaling av innskud og utbetaling av pensjoner 168
— 12 Res. om nye statutter for Understøttelsesforeningen for norske læger og deres efterlatte 171
Juni 19 St.besl. om forandringer i vedtektene for Statsbanenes Pensjonskasse 213
Aug. 17 Res. om endringer i »Lovene for 1ste brigades musikkorps pensjonsfond« 367
Septbr. 14 Res. angående fastsettelse av bestemmelser om Sjøkvesthuskassen (tilståelse av pensjon av kassen) . . 378
Oktbr. 12 Res. om forandring av § 5 i planen for Statens Pensjonskasse av 27 mai 1921 428

1922 Side

Novbr. 9 Res. om tidspunktet for innlemmelsen i Pensjonskassen av forretningsføreren og andre faste tjenestemenn ved Bergen kretssykekasse m. v. 480
— 9 Res. om innlemmelse i Pensjonskassen av nye stillinger og om ophevelse av tidligere innlemmelser m. v. 480
Desbr. 7 Lov nr. 4 om alderstrygd 524
— 15 Res. om ophevelse av § 4, nr. 3 i planen for Statens Pensjonskasse av 27 mai 1921 554

Politivesen.

1922

Juli 27 / Aug. 8 Noter angående ophevelse av passviseringsplikten for norske og belgiske statsborgere 563
Aug. 23 / Aug. 30 Noter angående ophevelse av passviseringsplikten for norske og nederlandske statsborgere 563
Novbr. 15 / Novbr. 29 Noter angående ophevelse av passviseringsplikten for norske og luxemburske statsborgere 563
Novbr. 21 / Novbr. 29 Noter angående ophevelse av passviseringsplikten for norske og meksikanske statsborgere 564
Desbr. 23 / Desbr. 29 Noter angående ophevelse av passviseringsplikten for norske og franske statsborgere 564

1923

Janr. 19 Res. om politivedtekter av Skedsmo herred 7
Febr. 16 Res. om tillegg til politivedtektene for Hobøl herred . 58
— 16 Res. om hundeavgiftsreglementet for Brønnøysund . . 58
— 23 Res. om politivedtekter for Tustna herred, Møre fylke 65
Mars 23 Res. om politivedtekter for Lier herred 104
April 13 Res. om do. for Hustad herred i Møre fylke 131
— 20 Res. om do. for Nordre Land herred 139
— 20 Res. om tillegg til § 1 i politivedtektene for Klinga herred, Nord-Trøndelag fylke. 139
Mai 1 Res. om politivedtekter for Furnes herred 154
— 1 Res. om endring av § 13 i politivedtektene for Hemne herred, Sør-Trøndelag fylke 154
Desbr. 23/1922 / Mai 5/1923 Avtaler om gjensidig anerkjennelse av familiepass og om ophevelse av passviseringsplikten for norske og italienske statsborgere 565
Mai 12 Res. om tillegg til politivedtektene for Kristiania . . 171
Juni 1 Res. om nye politivedtekter for Sørum herred. . . . 187

1923			Side
Juni	1	Res. om nye politivedtekter for Varteig herred . . .	187
—	1	Res. om regler for torvhandelen og torvenes benyttelse samt oprettelse av et torvstyre i Stavanger . .	187
—	1	Res. om ny instruks for politiembedsmenn og betjenter angående eftersyn av mål og vekt	192
—	8	Res. om politivedtekter for Bjerkreim herred, Rogaland fylke	204
—	29	Res. om endring i politivedtektene for Haugesund . .	259
Juli	6	Res. om hundeavgiftsreglement for ladestedet Mo . .	282
—	13	Res. om politivedtekter for Løten herred	303
—	13	Res. om do. for Rollag og Veggli herred	303
—	13	Res. om tillegg til § 13 i politivedtektene for Leinstrand herred, Sør-Trøndelag fylke	303
—	14	Rundskr. om forandringer i den almindelige politiinstruks (politimenns avskjedigelse og opsigelse). .	312
—	18	Res. om tillegg til § 9 i politivedtektene for Hobøl herred	314
—	20	Res. om uniformsreglement for politibetjentene i Strinda	317
—	26	Res. om vedtekt for offentlige forestillinger m. v. i Askim herred	319
Aug.	17	Res. om politivedtekter for Nore herred, Buskerud fylke	367
—	17	Res. om tillegg til politivektene for Fredrikshald . .	367
Septbr.	14	Res. om tillegg til § 10 i politivedtektene for Jevnaker herred	376
Oktbr.	5	Res. om politivedtekter for Hol herred, Buskerud fylke	416
—	5	Res. om do. for Gildeskål herred Nordland fylke . .	416
—	5	Res. om do. for Sør-Vågsøy herred, Sogn og Fjordane fylke	416
—	12	Res. om do. for Hetland herred	418
—	12	Res. om do. for Aukenes herred, Nordland fylke . .	418
—	12	Res. om endring av § 24, pkt. 10 i politivedtektene for Kongsvinger	418
—	12	Res. om tillegg til politivedtektene for Volda herred .	418
—	19	Res. om nye politivedtekter for Sarpsborg	431
—	19	Res. om vedtekt for pantelånervirksomhet i Sarpsborg	431
Novbr.	9	Res. om politivedtekter for Rindal herred, Møre fylke	440
—	23	Res. om tillegg til og endringer i politivedtektene for Tønsberg	502
—	27	Rundskr. angående nye passforskrifter	505
—	30	Res. om politivedtekter for Drammen	518
Desbr.	7	Res. om forandring i politivedtektene for Askim herred	550
—	7	Res. om hundeavgiftsreglement for Notodden	550
—	21	Res. om endringer i politivedtektene for Haugesund .	555

Post-, telegraf- og telefonvesen.

1923
Mars 6 Skr. om, at det i almindelighet må anses upåkrevet å sende portofri regninger under rekommandasjon 77
— 16 Res. om endringer i pakkepostoverenskomsten av 1921 mellem Norge og Amerikas Forente Stater . . . 85
April 28 Skr. om approbasjon av overenskomst angående tilføielse nr. 2 til artikkel X i overenskomsten vedkommende telefon- og telegraftrafikken mellem Norge og Danmark gjennem Sverige av 1920, jfr. kongelig resolusjon av 13 april 1923 145
Juni 8 Res. om tillegg til uniformsreglementet for postvesenets tjenestemenn 206
— 15 Skr. om forhøielse av frankekvivalenten ved beregning av taksten for telegrammer til utlandet 212
— 29 Res. om å undta kommunale telefonanlegg fra portofrihet, § 58 i lov av 18 juli 1913 262
Juli 6 Lov nr. 9 om tillegg til lov om enerett for Staten til befordring av meddelelser ved hjelp av telegraflinjer og lignende anlegg av 29 april 1899 med tilleggslov av 18 august 1914 281
— 10 Skr. om endringer i pakkeoverenskomsten av 1921 mellem Norge og Amerikas Forente Stater . . . 567
— 20 Res. om tilståelse av erstatning for nødvendige flytningsutgifter til postfunksjonærer, som beordres overflyttet 318
Aug. 3 Res. angående spørsmål om endringer i den skandinaviske postoverenskomst 567
Oktbr. 9 Skr. om den Irske Fristats tiltreden av hovedpostkonvensjonen og overenskomsten om utveksling av brev og esker med angitt verdi (avsluttet i Madrid 1920) 418
Novbr. 7 Skr. om forandring av § 9 i reglene av 21 november 1905 for gjennemførelse av telegraf-anleggsloven av 9 juni 1903 439
Desbr. 15 Res. om bemyndigelse for Poststyrelsen til å treffe avtale med den islandske poststyrelse om endringer i postoverenskomsten av 1922 mellem Norge og Island 555
— 21 Res. om bemyndigelse for Handelsdepartementet til å bestemme, at telefon- og telegramtaksten i overenskomstene om telefon- og telegraftrafikken mellem Norge og Sverige, mellem Norge og Danmark og mellem Norge og Danmark gjennem Sverige fastsettes i gullfrank m. v. 557
— 21 Res. om bemyndigelse for samme til å fatte bestem-

1922 Side

melse om, at portoen for alle slags postforsendelser kan avgjøres ved avtrykk av frankeringsmaskiner og lign. 557
Desbr. 29 Skr. om Palestinas tiltredelse av verdibrevsoverenskomsten i Madrid den 30 november 1920. 561

Regjeringen, embeds-, bestillings- og embedsmenn i almindelighet.

1923

Janr. 11 Res. om lønns- og pensionsvilkår for borgermesteren i Hamar og om forskrifter for hans gjøremål. . . 5
— 11 Res. om henleggelse av visse valgforretninger i ladestedene Mo og Brønnøysund til lensmennene i Mo og Brønnøy lensmannsdistrikter. 5
— 19 Res. om reglement for doktorgraden i landbruksvidenskap ved Norges Landbrukshøiskole. . . . 7
— 26 Res. om kjøp av Nedre Storgate 32 i Drammen til embedsbolig for sorenskriveren i Lier, Røyken og Hurum. 13
Febr. 16 Res. om, at forretningene vedkommende utstedelsen av sundhetspass henlegges til vedkommende offentlige læge m. v. 59
— 16 Res. om, at borgermesteren i Drammen skal være medlem av helserådet 59
— 16 Res. om forskrifter for borgermesterens gjøremål i Bodø 59
— 16 Res. om forandring i reglene for utlån av Riksforsikringsanstaltens midler. 60
— 23 Lov inneholdende tillegg til og forandringer i lov om salg av det overflødige av embedsgårder av 19 juni 1882 (nr. 1) med tilleggslov av 26 juni 1896 . 64
— 23 Res. om, at de forretninger, som ved lov om overformynderiet i Kristiania m. v. av 25 februar 1899 er henlagt til magistraten, blir å utføre av skifteforvalterne i Kristiania 66
— 23 Res. om, at borgermesteren i Narvik skal være medlem av stedets helseråd, fattigstyre, skolestyre, havnestyre og reguleringskommisjon 66
Mars 2 Res. om forskrifter for borgermestrene og deres gjøremål i Trondhjem 75
— 2 Res. om bestemmelser for samarbeide mellem hær og flåte under indre uroligheter 75
— 9 Res. om bemyndigelse for Justisdepartementet til å meddele bevillinger til å anta eller forandre slektsnavn 80
— 9 Res. om fordelingen i ladestedet Brønnøysund av de i lovgivningen om magistratsembedenes ophevelse omhandlede forretninger m. v. 80
— 21 St.besl. bl. a. om oprettelse av en tollopsynsmannspost I i det Sønnenfjelske grensetolldistrikt og en uthavnsbetjentpost ved Honningsvåg stasjon . 88

1923			Side
Mars	21	St.besl. bl. a. om oprettelse av nye stillinger ved kontrollen med tobakk-, chokolade- og sukkervarebeskatningen (og angående forandring av overkontrollørens navn til »inspektør og regnskapsfører« for beskatningen)	88
April	5	Rundskr. om, at oppebørselsbetjentene skal innsende regnskap over utgifter til lægers og jordmødres skyss og kostgodtgjørelse for hvert kvartal til Statsrevisjonen og for hver budgett-termin (alle 4 kvartaler) til Socialdepartementet	114
—	7	Res. om reglement for tjenesten i Utenriksdepartementet	121
—	13	Res. om regler ved anskaffelser til staten (innhentelse og antagelse av anbud m. v.)	138
—	20	Res. om henleggelse av magistratsforretninger i ladestedet Mo til sorenskriveren i Rana, andre forretninger til lensmannen i Nord-Rana	140
Mai	11	St.besl. om oprettelse av et ekstraordinært bevegelig professorat i islandsk	170
—	11	St.besl. bl. a. om oprettelse av en midlertidig politifullmektigstilling ved Inntrøndelag politimesterembede	170
—	12	Res. om oprettelse av nye lægestillinger	172
—	19	Res. om oprettelse av et ulønt generalkonsulat for Tsjeko-Slovakia i Prag	180
—	22	Rundskr. angående foreldelse av skyssregninger	565
Juni	1	Res. om forskrifter for borgermesterens gjøremål i Haugesund	192
—	1	Res. om forskrifter for do. do. i Arendal	192
—	1	Res. om forskrifter for do. do. i Kongsvinger	192
—	1	St.besl. om oprettelse av forskjellige stillinger ved Landbrukshøiskolen (Landbruksbudgettet)	201
—	8	Res. om bemyndigelse for Handelsdepartementet til å treffe forskjellige forføininger i henhold til lov om maskinister på motorfartøier av handelsmarinen av 9 februar 1923	204
—	8	Res. om kjøp av Holtermannsvei 11 i Strinda ved Trondhjem til bolig for civile embedsmenn i Trondhjem	205
—	15	Res. om den fremtidige ordning med hensyn til visse bemyndigelser for konsuler i sjøhavner	210
—	15	Res. angående begrensning av antallet av medisinske studerende ved Universitetet m. v.	211
—	15	Res. om lønns- og pensjonsvilkår for borgermesteren i Namsos og om forskrifter for hans gjøremål m. v.	211
—	20	Skr., hvorved oversendes instruks og veiledning for offentlige myndigheter ved gjennemførelsen av lov om personnavn av 9 februar 1923	213
—	22	Res. om bemyndigelse for Kirkedepartementet til å	

Regjeringen, embeds-, bestillings- og ombudsmenn i almindelighet. 629
1923 Side
avgjøre saker angående salg eller avståelse av geistlige embedsgårder m. v. 227
Juni 22 Res. om bemyndigelse for Justisdepartementet til å bestemme, at der til et lagmannsting kan uttrekkes 2 sett lagrettemenn 227
— 22 Res. om, at sportlene for underfogdens forretninger i Moss skal tilfalle underfogden til dekning av kontorutgifter 228
— 25 Rundskr. angående kontrollen med beskatning av sirup der anvendes til tilvirkning av drops 241
— 29 Lov nr. 1 om forandring i lov om aldersgrenser for offentlige tjenestemenn av 14 mai 1917 (nr. 3) med tilleggslover av 14 august 1918 (nr. 7) og 31 mai 1919 (nr. 1) 243
— 29 Lov nr. 2 om forandring i lov om betaling for offentlige forretninger av 6 august 1897 § 103 . . . 246
Juli 13 Res. om regulativ for beregning av offentlige tjenestemenns skyss- og kostgodtgjørelse 304
— 13 Res. om bemyndigelse for veidirektøren til å avgjøre andragender om på offentlig vei å benytte motorvogner med større bredde enn 1,75 meter . . . 308
— 13 Res. om reglement i henhold til tjenestemannsloven for tjenestemenn ved vassdrags- og elektrisitetsvesenet 308
— 20 Res. om tilståelse av erstatning for nødvendige flytningsutgifter til postfunksjonærer, som beordres overflyttet 318
Aug. 10 Res. om utferdigelse av »Almindelig instruks for Utenrikstjenesten« 323
— 24 Res. om kjøp av tomt nr. 343 i Stenkjær til opførelse av embedsbolig for politimesteren i Inntrøndelag. 368
— 24 Res. om lønnsvilkår for borgermesteren i Hønefoss . . 368
Septbr. 14 Res. om oprettelse av et ulønt konsulat i Casablanca. 377
— 28 Res. om bemyndigelse [1]) for Kirkedepartementet til å treffe bestemmelse om forandring (fordeling) av gudstjenesteordningen og [2]) for biskopene til å samtykke i forandring i tiden for høimesse- og aftensanggudstjenestens begynnelse m. v. 413
— 28 Res. om reglement for tjenestemenn ved Statsbanenes Regnskapsrevisjon 413
Oktbr. 5 Res. om bemyndigelse for Arbeidsdepartementet til å nedsette en komite til undersøkelse av spørsmålet om hvorvidt der vil kunne opnås reduksjon av utgiftene ved administrasjonen for hovedstyret for vassdrags- og elektrisitetsvesenet m. v. 417
— 12 Res. om oprettelse av et ulønt konsulat i Madrid . . 419
— 12 Res. om uniformsreglement for tjenestemenn i utenriksvesenet 419
— 12 Res. om reglement angående utdeling av aspirantstipen-

1923 Side

dier for utdannelse til utenrikstjenesten og angående aspirantprøve 422

Oktbr. 19 Res. om bemyndigelse for Handelsdepartementet til å treffe avgjørelse i saker angående meddelelse av erhvervstillatelse i medhold av § 20, jfr. § 19, i lov om erhvervelse av vannfall, bergverk og annen fast eiendom av 14 desember 1917 431

— 19 Res. om bemyndigelse for samme til å fatte bestemmelse om tilståelse av belønninger i form av minnegjenstander og penger som offentlig påskjønnelse for bistand ydet besetninger på forulykkede norske skib m. v. 431

— 19 Res. om overdragelse til samme av bemyndigelsen til å treffe bestemmelse om meddelelse av attestrett til offentlige og kommunale funksjonærer 432

— 26 Skr. om endringer i reglementet for offentlige tjenestemenn ved statens sanatorier og øvrige anstalter for tuberkuløse 436

Novbr. 9 Res. om bemyndigelse for Kirkedepartementet til å nedsette en komite til behandling av spørsmålet om oprettelse av et medisinsk fakultet i Bergen m. v. 480

— 9 Res. om bemyndigelse for Justisdepartementet til å tilstede den som i medhold av lov om anmeldelse av reisende og fremmede av 4 mai 1901 er utvist av riket, adgang til landet 480

— 16 Res. om bemyndigelse for Landbruksdepartementet til å meddele stadfestelse på herredsstyrebeslutning om adgang til å drepe streifende hund 492

— 16 Res. om utbetaling av bostedstillegg m. v. for de lønte utenrikske tjenestemenn og stasjoner i Tyskland efter gullkurs 492

— 16 Res. om den kommunale administrasjonsordning i Bergen og bestemmelse om, at vedkommende borgermestre m. v. skal være medlemmer av forskjellige styrer i den tidligere magistrats sted 492

— 16 Res. om forening av Kristiania og Akershus fylkesmannsembeder m. v. 493

— 22 Skr. om skyssgodtgjørelse ved fangeføring 499

— 23 Res. om bemyndigelse for Arbeidsdepartementet til å treffe avgjørelse i forskjellige saker som ved brand- og bygningsloven er henlagt under Kongen samt til å approbere planer for private brandforsikringsselskaper 502

— 30 Res. om bemyndigelse for Handelsdepartementet til å treffe avgjørelse i saker, som omhandles i forskjellige nærmere angitte §er i lov om metrisk mål og vekt av 14 juli 1922 518

Regjeringen, embeds-, bestillings- og ombudsmenn i almindelighet. 631

1923 Side

Novbr. 30 Res. om bemyndigelse for Utenriksdepartemenet til å meddele fremmede honorære visekonsuler i Norge offisiell anerkjennelse 518

— 30 Res. bl. a. om forandring av de gjeldende regler angående tjenestefrihet for geistlige embedsmenn . . 518

— 30 Res. om bemyndigelse for Forsvarsdepartementet til å foreta mindre forandringer i bestemmelsene om armeens veterinærofficerers tjenstgjøring og ansettelsesforhold m. v. 519

Desbr. 7 Res. om bemyndigelse for Landbruksdepartementet til å meddele stadfestelse på vedtekter om anvendelse av piggtråd til gjerde 551

— 7 Res. om bemyndigelse for Arbeidsdepartementet til å treffe avgjørelse i forskjellige saker, som efter motorvognloven og veiloven er henlagt under Kongen 551

— 7 Res. om overførelse til Landbruksdepartementet av myndigheten efter lov av 4 juli 1919 om innskrenkning i adgangen til å slippe hingster m. v. på beite 551

— 7 Res. om kjøp av Maristuveien 4 i Trondhjem til embeds. bolig for byskriveren 552

— 15 Res. om bemyndigelse for Socialdepartementet til å gi nærmere forskrifter om de kommunale kontrollnevnders organisasjon og virksomhet m. v. . . . 554

— 15 Res. om bemyndigelse for Poststyrelsen til å treffe avtale med den islandske poststyrelse om endringer i postoverenskomsten av 1922 mellem Norge og Island 555

— 21 Res. om bemyndigelse for Handelsdepartementet til å bestemme, at telefon- og telegramtaksten i overenskomstene om telefon- telegraftrafikken mellem Norge og Sverige, mellem Norge og Danmark og mellem Norge og Danmark gjennem Sverige fastsettes i gullfrank m. v. 557

— 21 Res. om bemyndigelse for samme til å fatte bestemmelse om, at portoen for alle slags postforsendelser kan avgjøres ved avtrykk av frankeringsmaskiner og lign. 557

— 21 Res. om ophevelse av Statens Fiskecentral 557

— 28 Rundskr. om kunngjørelse av geistlige embeder m. v. 559

Religion, gudstjeneste, geistlighet.

1923

Janr. 5 Res. om overførelse av gårdene Fosland, gnr. 33, brnr. 1—16, fra Harran anneks til Grong hovedsogn

og de tidligere kapelldistrikter Trones og Røirvikens overgang til egne sogn med navnene henholdsvis Namskogan og Røyrvik m. v. 4
Febr. 16 Res. om fastsettelse av grensen mellem Evenes og Lødingen sogn, mellem Lødingen og Tysfjord sogn m. v. 59
— 23 Lov inneholdende tillegg til og forandringer i lov om salg av det overflødige av embedsgårder av 19 juni 1882 (nr. 1) med tilleggslov av 26 juni 1896 64
Mai 1 Res. om utførelse av dåp m. v. på Ullevål sykehus . 158
— 19 Res. om opførelse av kirke på Ballangen for et nytt Ballangen annekssogn av Ofoten prestegjeld, angående fordeling av gudstjenestene m. v. 180
Juni 8 Res. om avholdelse av gudstjenester i Skrukkeli kapell i Hurdal prestegjeld m. v. 204
— 8 Res. om avholdelse av do. i Bingen kapell i Eiker prestegjeld m. v. 205
— 8 Res. om avholdelse av do. i Grua kapell i Lunner prestegjeld, Hamar bispedømme m. v. 205
— 22 Res. om avholdelse av do. i Skare kapell i Odda prestegjeld m. v. 227
— 22 Res. om bemyndigelse for Kirkedepartementet til å avgjøre saker angående salg eller avståelse av geistlige embedsgårder m. v. 227
Juli 20 Res. om avholdelse av gudstjenester i Jensvoll kapell, Røros prestegjeld m. v. 317
Aug. 10 Res. om avholdelse av gudstjenester i Nordre Osen annekskirke, Åmot prestegjeld 367
Septbr. 28 Res. om bemyndigelse [1]) for Kirkedepartementet til å treffe bestemmelse om forandring (fordeling) av gudstjenesteordningen og [2]) for biskopene til å samtykke i forandring i tiden for høimesse- og aftensanggudstjenestens begynnelse m. v. . . . 413
Oktbr. 26 Res. om sognenavnet »Nordbergets« forandring til »Nordberg« (Opland fylke) 436
Novbr. 16 Res. om forandring av det geistlige og civile inndelingsnavn »Sulen« til »Solund« (Sogn og Fjordane fylke) 492
— 30 Res. om forandringer av de gjeldende regler angående tjenestefrihet for geistlige embedsmenn og bemyndigelse for biskopene til å samtykke i, at konfirmasjon og ektevielse finner sted, uten at vedkommende er vaksinert m. v. 518
— 30 Res. om forandring av de gjeldende regler for den ofring til hedningemisjonen og til sjømannsmisjonen, som skal foregå i kirkene en gang årlig m. v. . . . 519

1923 Side
Novbr. 30 Res. om endring av sognenavnet »Lista« til »Vanse« . 519
Desbr. 21 Res. bl. a. om utskillelse av et eget Snilfjord sogn fra Hemne sogn i prestegjeldet av samme navn, Nidaros bispedømme 556
— 28 Rundskr. om slektsnavns innførelse i fødselsregistrene m. v. 558
— 28 Rundskr. om kunngjørelse av geistlige embeder m. v. 559

Retten.

1923
Janr. 26 Res. om voldgift i sjømannskonflikten 14
Febr. 16 Res. om fastsettelse av grensen mellem Evenes og Lødingen tinglag, mellem Lødingen og Tysfjord tinglag m. v. 59
— 23 Res. om anordning av fast sjørett for ladestedet Brønnøysund 65
Mai 1 Lov nr. 3 om utsettelse av rettergangsordningens ikrafttreden 149
— 1 Res. om stedet for avholdelsen av tingene innen Torridal sorenskriveri 163
Juni 22 Res. om bemyndigelse for Justisdepartementet til å bestemme. at der til et lagmannsting kan uttrekkes 2 sett lagrettemenn 227
Aug. 17 Res. om tillegg til »påtaleinstruksen« 367
Septbr. 28 Res. om forandret tingordning for Mandal sorenskriveri 413

Samferdselsmidler (veivesen, jernbaner, skyss m. v.).

1921
April 20 Aktstykker vedtatt på samferdselskonferansen i Barcelona 1921 563
1923
Febr. 9 Res. om bestemmelser for benyttelse av motorkjøretøier i Drammen 36
— 16 Res. om forandring av bestemmelsene for motorvognkjøring på hovedveien gjennem Rollag, Nore og Opdal i Numedal 58
— 16 Res. om ophevelse av forbudet mot motorvognkjøring på hovedveien Sandeid—Vikedal—Imsland, Rogaland fylke 59
— 22 Tilleggsoverenskomst til midlertidig overenskomst angående luftfart mellem Norge og Storbritannia av 15 juli 1921. 64
Mars 2 Res. om forandring av veiplakaten for Østfold fylke . 73
— 16 Res. om ophevelse av forbudet mot motorvognkjøring

1923			Side
		på hovedveien Tøtlandsvik—Hjelmeland—Årdal—Fister, Rogaland fylke	85
Mars	23	Res. om største kjørehastighet ved motorvogn- eller motorsykkelkjøring på en del av den vestlandske hovedvei i Sande herred ved Galleberg stasjon og meieri	105
April	24	Skr. om forandring i og supplement til bestemmelsene om civil luftfart av 1922	143
Mai	1	Res. om ophevelse av innskrenkningen for motorvognkjøring på hovedveien Fagernes—Bygdin	155
—	1	Res. om regler for kjørehastigheten m. v. på bruksbanen Askim—Solbergfoss og om sikkerhetsforanstaltninger vedkommende ferdslen på jernbanen nærliggende veier	155
—	1	Res. om konsesjon på anlegg av elektrisk sporvei fra endepunktet ved Presterud til Tveter ved Haslumveien i Bærum, kfr. konsesjon av 20 januar 1922	164
—	12	Res. om ophevelse av kongelig resolusjon av 18 mars 1834 angående pengebidrag til Hedmark fylkes veikasse av forskjellige bruk i Elverum, Åmot og Ringsaker herreder	171
—	12	Res. om ophevelse av innskrenkningen for motorvognkjøring på veien Dalen—Haukelidseter—fylkesgrensen mot Hordaland fylke	171
—	19	Res. om forandring av bestemmelsene for motorvognkjøring (vår og høst) på Numedalsveien	179
—	19	Res. om forandring i Statsbanenes driftsreglement	179
—	22	Rundskr. angående foreldelse av skyssregninger	565
—	26	Overenskomst om luftfart mellem Norge og Sverige	566
—	29	Res. om nedsettelse av maksimalhastigheten for motorvognkjøring på en strekning av 150 meter ved Foss mølle i Sande herred, Vestfold fylke	261
Juli	6	Lov nr. 10 om tilleggsbestemmelse til lov om bruk av motorvogner av 21 juni 1912	281
—	13	Res. om regulativ for beregning av offentlige tjenestemenns skyss- og kostgodtgjørelse	304
—	13	Res. om bemyndigelse for veidirektøren til å avgjøre andragender om på offentlig vei å benytte motorvogner med større bredde enn 1,75 meter	308
—	13	Res. om innskrenkende bestemmelser for erhvervsmessig befordring av personer med motorvogn på Romsdalsveien	308
—	20	Res. om ophevelse av den i skyssrutene Dombås—Møre fylkesgrense og Dombås—Hjerkinn påbudte bevillingstvang	316

1923 Side
Aug. 17 Res. om forhøielse av maksimalhastigheten til 20 kilometer i timen for kjøring med motorkjøretøier i Lillestrøm 367
— 17 Res. om ophevelse av forbudet mot motorvognkjøring på hovedveien fra Svalestad bro gjennem Gyadalen til Vest-Agder fylkesgrense. 367
— 17 Res. om ophevelse av innskrenkningen for motorvognkjøring på hovedveien gjennem Bratlandsdalen innen Rogaland og Hordaland fylker til Hårra . 367
— 31 Res. om forbud mot motorvognkjøring på to veier i Vardø by 370
Septbr. 7 Res. om veiplakat for Varaldsøy herred, Hordaland fylke 372
— 14 Res. om ophevelse av forskjellige bestemmelser vedrørende motorvognkjøring på hovedveiene i 7 herreder i Sør-Trøndelag fylke. 377
— 21 Res. om forbud mot motorvognkjøring på vintertid i Numedalsveien 410
— 28 Res. om ophevelse av innskrenkningen for motorvognkjøring på veistrekningen Vikebygd herredsgrense —Eidsvåg i Valestrand herred, Hordaland fylke. 412
Novbr. 22 Skr. om skyssgodtgjørelse ved fangeføring 499
— 23 Res. om ophevelse av forbudet mot motorvognkjøring på veien Hamre grense—Seim—Nesse i Alversund herred, forsåvidt angår kjøring med motorsykkel med sidevogn 503
— 29 Skr. om, at der ikke er adgang til å beregne skyssgodtgjørelse efter nogen annen klasse enn den, som føres av jernbanen på vedkommende strekning 513
— 30 Res. om nedsettelse av maksimalhastigheten for motorvognkjøring på 2 hovedveistrekninger i Hoff herred, Vestfold fylke 518
Desbr. 7 Lov nr. 8 om luftfart 538
— 7 Res. om forhøielse av maksimalhastigheten fra 15 til 24 km. i timen for motorvognkjøring i Kongsberg 551

Sjøvesen, havne-, los-, fyr- og redningsvesen.

1923
Janr. 5 Res. om fastsettelse av isavgift i Frierfjorden . . . 4
Febr. 2 Res. om forhøielse av forskjellige havneavgifter m. v. i Langesund 15
— 9 Lov nr. 1 om maskinister på motorfartøier av handelsmarinen 22
— 16 Sjømannslov nr. 1 38
— 16 Lov nr. 2 om forandringer i sjøfartsloven 53

1923			Side
Febr.	16	Lov nr. 3 om forandringer i sjødyktighetsloven . .	53
—	23	Res. om anordning av fast sjørett for ladestedet Brønnøysund	65
—	23	Res. om sammensetningen av havnestyret i Narvik. .	66
Mars	1	Skr. angående anmeldelse av skibsforlis, jfr. § 29 i lov av 4 mai 1901	73
—	9	Res. om oprettelse av havnestyre for uthavnen Holleviken i Bremanger herred, Sogn og Fjordane fylke	80
—	23	Res. om takster for benyttelse av Holmestrand kommunes brygger	105
—	23	Res. bl. a. om sammensetningen av havnestyret i Sandnes	106
April	6	Cirk. om, at dispachørseglet kun må benyttes som segl, ikke som vignett eller stempel, og kun på dispachen	115
Mai	19	Res. om ny plan for de offentlige stuertskoler m. v. .	180
Juni	1	Res. om forhøielse av bryggetakstene i Skien . . .	189
—	1	Res. om fastsettelse av bestemmelser efter sjømannsloven av 16 februar 1923 §§ 11, 57, 58 og 69 (formular for hyrekontrakt, kostreglement, forskrifter om sundhetsforholdene, avkortning av hyrebeløp efter lovens § 62).	190
—	1	Res. bl. a. om sammensetningen av havnestyret i Haugesund.	192
—	9	Skr. om beslagleggelse av fiskefartøi, som nekter å betale skyldige lospenger m. v.	207
—	15	Res. bl. a. om sammensetningen av havnestyret i Namsos	212
—	22	Res. om regler for skibsbesetningers erstatning for tap av ombordværende eiendeler ved forlis med norsk skib	225
—	23	Skr. om skjema for avregningsbok for sjømenn (skjema for hyrekontrakt, regler for hjemsendelse av hyrebeløp m. v.).	228
—	29	Lov nr. 3 om fastsettelse av enheten for lengdemål ved angivelse av avstander tilsjøs.	246
—	29	Lov nr. 4 om midlertidig forhøielse av losbetalingen.	246
Juli	6	Lov nr. 8 om forandringer i lov om statskontroll med skibes sjødyktighet av 9 juni 1903 med tilleggslov av 21 juli 1916	280
—	6	Res. om vedtekter for bruken av ild og lys i Svolvær havn	283
—	6	Res. om oprettelse av havnestyre for uthavnen Husevåg i Davik herred, Sogn og Fjordane fylke . .	283
—	20	Res. om opkrevning av vareavgift i Drammen, jfr. resolusjon av 17 august 1924	316
—	20	Res. bl. a. om sammensetningen av havnestyret i Kristiansand	318
Aug.	3	Res. om forandringer i bryggetakstene for Sandnes .	321

1923 Side

Aug. 3 Res. om nedsettelse av takstene for benyttelse av kanalanleggene i det Fredrikshaldske vassdrag . . . 322
— 17 Res. om opkrevning av vareavgift i Drammen, jfr. resolusjon av 20 juli 1923 367
— 17 Res. om fornyelse til 1 juli 1924 av tilleggsavgiftene for Nordsjø—Skienkanalen og Bandak—Nordsjøkanalen 368
Septbr. 14 Res. om forbud mot utkastning av fiskeavfall i uthavnen Kårvågen i Kornstad herred, Møre fylke. . 377
— 14 Res. om forandringer i Brønnøysund bryggetakster og om opkrevning av toll-tillegg til inntekt for havnekassen 377
— 21 Res. om fastsettelse av skjemaer for attest om bestått 1ste og 2nen klasses motormaskinisteksamen og om 3dje klasses motor- og dampskibsmaskinisteksamen 410
Oktbr. 26 Res. om nytt reglement for avgift av varer, som innføres over Kristiania havn 435
— 26 Res. om forandring i takstene for varer, som oplegges på Stavanger bys brygger 435
Novbr. 9 Res. om forhøielse av havnefogedpengene og fortøiningsavgiften samt om opkrevning av tolltillegg og tonnageavgift i Kopervik 440
— 9 Res. om regler for innseiling til Svolvær havn . . . 440
— 9 Res. om formularer for maskindagbøker, som skal føres på norske damp- og motorskibe i utenriksk fart m. v. 441
— 12 Skr. om betingelsen for, at en utlosningslos skal tilsies til utlosning m. v. 491
— 16 Res. om fastsettelse av isavgift på Frierfjorden . . . 491
— 16 Res. bl. a. om, at 2nen borgermester i Bergen skal være medlem av havnestyret 492
— 23 Res. om forandring av bemanningsskalaens § 12 . . 502
Desbr. 1 Skr. angående forståelsen av loslovens § 34 (l. 26 mai 1899 nr. 4). 520
— 15 Res. om oprettelse av havnestyre for uthavnen Syrevågen i Skudenes herred 554
— 15 Res. om skjemaer for certifikater for motormaskinister av 1ste, 2nen og 3dje klasse m. v. 554
— 27 Skr. om Spanias tiltredelse av konvensjonene av 1910 angående sammenstøt og angående bistand og bergning tilsjøs 558

Skatter og avgifter.

1923

Janr. 5 Res. om fastsettelse av isavgift i Frierfjorden . . . 4
— 11 Skr. om, at tap på utenlandske aktier som følge av

Side

vedkommende selskaps likvidasjon antas å kunne kreves fratrukket ved aksjonærens statsskattligning i medhold av § 3, siste ledd, i lov av 13 juli 1921 6
Janr. 20 Skr. om, at hvor der i et dødsbo kun er en arving (livsarving) blir boets faste eiendommer å opføre med den fulle verdi uten fradrag for åsætesrett . 10
— 30 Skr. om, at en ligningsnevnd (ligningskontor) ikke antas å ha adgang til uten en skattyders samtykke å utlevere hans selvangivelse til bestyreren av skattyderens konkursbo til benyttelse under revisjonen av hans regnskapsførsel 14
Febr. 2 Res. om forhøielse av forskjellige havneavgifter m. v. i Langesund 15
— 8 Skr. om, at kasserere ved veivesenet er uberettiget til å beregne sig inkassogodtgjørelse ved skattetrekk i henhold til landskattelovens § 31 (byskattelovens § 26) 22
— 9 Kunngj. om et midlertidig tillegg til tolltariffens satser for innførselstollen m. v. 34
— 15 Skr. om, at Statsbanene ikke kan kreve refusjon for utgifter ved istandbringelse av lønnsopgaver til ligningsmyndighetene, jfr. landskattelovens § 66 (byskattelovens § 58) siste punktum. 38
— 16 Res. om avgift av anmeldte hunder i Brønnøysund. . 58
— 16 Skr. angående anvendelsen av reglene om minsteskatt i landskattelovens § 79 (byskattelovens § 72) ved den kommunale beskatning av skibsaktieselskaper 62
— 17 Skr. angående ligningsnevndens adgang til å få godtgjørelse for lønnet medhjelp 63
— 23 Res. om skattetakstvedtekter for Mo ladested (Nordland) 66
— 27 Skr. om, at deposisjon av bankbok til sikkerhet for skatt ikke kan likestilles med kontant innbetaling av skatten, hvorfor vanlige morarenter må bli å beregne, inntil innbetaling finner sted 67
Mars 2 Res. om skattetakstvedtekter for ladestedet Brønnøysund 73
— 6 Skr. angående spørsmål om et herredsstyres adgang til å vedta omberegning av utlignet herredsskatt, når der ved ligningen er fremgått efter en feilaktig forståelse av loven, jfr. landskattelovens § 96 . 77
— Lov om forandringer i lov av 13 juli 1921, inneholdende midlertidige bestemmelser om utligning av skatt til staten på inntekt og formue med tilleggslov av 14 juli 1922 78
— 15 Skr. om, fra hvilket tidspunkt foreldelsesfristen for tilleggsskatt skal regnes m. v. 84

1923				Side
Mars	17	Skr.	om, at den i statsskattekunngjørelsens § 5 (kunngj. 31/3 1922) fastsatte grense av 1000 kr. antas å gjelde særskilt for den del av et selskaps årsinntekt, som ilignes fondsskatt (lov av 13 juli 1921 § 7) m. v.	87
—	20	Skr.	om, hvorvidt skatt, som før ekteskapets inngåelse er ilignet en lønnsmottagers hustru, kan inndrives ved skattetrekk i mannens lønn m. v.	88
—	21	Skr.	om, at kommunestyrets ordfører efter landskattelovens § 28 (byskattelovens § 75), første ledd, hvert år må sammenkalle ligningsnevndens første møte, men at det ikke tilkommer ham å lede møtets forhandlinger, inntil formannsvalget er foretatt	88
—	23	Res.	om gebyrtariff for Norges utenrikske stasjoner, jfr. resolusjon av 20 april 1923	96
—	23	Res.	om takster for benyttelse av Holmestrand kommunes brygger	105
April	4	Skr.	om, at et aktieselskaps fast ansatte funksjonærer, arbeidere og aktionærer, som er medlemmer av en ligningsinstans, antas å måtte fratre ved behandlingen av selskapets ligning (»principal«, kfr. byskattelovens § 120, landskattelovens § 128) m. v.	113
—	7	Kunngj.	om omsetningsavgift fra 1 juli 1923 av chokolade- og sukkervarer	118
—	7	Kunngj.	om avgift fra 1 juli 1923 av sirup, som anvendes til tilvirkning av drops og av mais og innenlands tilvirket maisstivelse, som anvendes til tilvirkning av stivelsesukker eller stivelsesirup	118
—	7	Kunngj.	om stempelavgift fra 1 juli 1923 av cigarer, cigaretter, cigaretthylser, snus og røketobakk	119
—	7	Kunngj.	om avgift av jord, som i budgett-terminen fra 1 juli 1923 til 30 juni 1924 anvendes til dyrkning av tobakk	120
—	20	Res.	om forhøielse av visse satser i gebyrtariffen av 23 mars 1923	139
—	30	Skr.	angående spørsmål om matrikkelskatt og forsikringspremier kan fratrekkes gårdbrukeres inntekt, når procentligning anvendes	147
—	30	Skr.	om reglene for beregning av arveavgift av arveforskudd	147
Mai	1	Lov nr. 1	om adgang for kommunene til å utligne en tilleggsskatt på større inntekter for budgettåret 1923—1924	148
—	4	Kunngj.	om formues- og inntektsskatt til statskassen for budgett terminen 1 juli 1923 til 30 juni 1924	164

1923			Side
Mai	12	Res. om forandring av § 13 i skattetakstvedtektene for Kristiansund	171
—	19	Kunngj. om stempelavgift av dokumenter og av spillekort til statskassen i budgett-terminen 1 juli 1923—30 juni 1924	174
Juni	1	Kunngj. om avgift til statskassen av apotekenes omsetning	185
—	1	Kunngj. om erleggelse av en ekstraordinær skatt til staten av formue for budgett-terminen 1923—24 i henhold til Stortingets beslutning av 23 mai 1923	186
—	1	Res. om forhøielse av bryggetakstene i Skien	189
—	8	Kunngj. om arveavgift, otteprocentskatt og tiendevogsleding til statskassen 1923—1924	201
—	11	Kunngj. om et midlertidig tillegg til tolltariffens satser for innførselstollen	207
—	15	Kunngj. om skatt til statskassen av motorvogner og lystfartøier samt av inngangspenger til forestillinger m. v. for 1923—1924	207
—	15	Kunngj. om forhøielse av innførselstollen for øl m. v.	208
—	15	Kunngj. 1) om avgifter fra 1 juli 1923 om brennevinstilvirkningen og til denne tilvirkning anvendt mais, durra eller rug, av etyletertilvirkningen samt av øltilvirkningen, og 2) om forhøielse av den fra 1 juli 1922 gjeldende avgift til statskassen av øl av 2nen og 3dje skatteklasse	208
—	15	Res. om forandring av morarenten for statsskatt	211
—	15	Skr. om, at et selskap, som driver et passasjerskib på Fæmundsjøen, må beskattes som rederiselskap	212
—	21	Skr. angående spørsmål om avgiftsfritt fradrag ved beregningen av arveavgift av arv tilfalt tyende	225
—	25	Rundskr. angående kontrollen med beskatning av sirup, der anvendes til drops	241
—	27	Skr. angående spørsmål om en sparebanks forpliktelse til å gi oplysning om, hvad en navngitt skattyder hadde innestående ved et bestemt tidspunkt, jfr. l.skattel § 64, byskattel. § 56	243
—	30	Kunngj. om tollavgifter fra 1 juli 1923	265
Juli	6	Lov nr. 3 om tillegg til lov om foreldelse av fordringer av 27 juli 1896 dens § 2	269
—	6	Lov nr. 5 om omsetningsavgift av chokolade- og sukkervarer	270
—	6	Bes. om opkrevning av toll-tillegg og tonnage-avgift i Narvik	283
—	11	Rundskr. i anledning av lov (nr. 5) av 6 juli 1923 om omsetningsavgift av chokolade- og sukkervarer	290

1923			Side
Juli	20	Res. om opkrevning av vareavgift i Drammen	316
Aug.	3	Res. om forandringer i bryggetakstene for Sandnes	321
—	3	Res. om nedsettelse av takstene for benyttelse av kanalanleggene i det Fredrikshaldske vassdrag	322
—	3	Skr. angående forståelsen av § 9 i lov av 28 juli 1921 om utskrivning av en ekstraordinær skatt til staten av formue	322
—	17	Res. om fornyelse til 1 juli 1924 av tilleggsavgiftene for Nordsjø—Skienkanalen og Bandak—Nordsjøkanalen	368
—	31	Res. om endrede avgifter for benyttelse av Kristiansund kommunale slaktehus	370
Septbr.	10	Skr. om når utpantning tidligst vil kunne avholdes hos arbeidsgiveren, i tilfelle hvor opkrevning hos denne av lønnsmottageres skatt er besluttet i medhold av landskattelovens § 31, tredje ledd	375
—	10	Skr. angående spørsmål om anvendelsen av landskattelovens § 31, 3. ledd	375
—	14	Res. om forandringer i Brønnøysund bryggetakster og om opkrevning av toll tillegg til inntekt for havnekassen	377
Oktbr.	3	Skr. om lærers krav på fradrag for vikarutgifter i sin inntekt ved ligningen, jfr. landskattolovens § 44 g	416
—	20	Skr. angående spørsmål om adgang til å avholde utpantning for statsskatt, som innfordres ved avholdelse i skattyderens lønn, jfr. l.skattelovens § 31, 3. ledd, og § 115	433
—	22	Skr. angående spørsmål om beregning av renter av statsskatt, som samtidig med kommuneskatten avholdes i lønnsmottageres lønn, jfr. l.skattelovens § 31, 3 ledd	433
—	23	Skr. angående fra hvilken tid foreldelsesfristen for skattefordring begynner å løpe, jfr. lov nr. 3 av 6 juli 1923	433
—	23	Skr. angående spørsmål om avbrytelse av gjennemsnittsligning, hvor tre selskaper blir sammensluttet til ett m. v.	433
—	26	Res. om nytt reglement for avgift av varer, som innføres over Kristiania havn	435
—	26	Res. om forandring i takstene for varer, som oplegges på Stavanger bys brygger	435
—	29	Skr. om anvendelsen av bestemmelsen i lov av 28 juli 1921 § 20, første ledds tredje punktum om erleggelse av renter av ekstraordinær formuesskatt	438
Novbr.	5	Skr. angående spørsmål om, hvorvidt formue i innbo blir å medta ved den ordinære statsskattligning	439

1923			Side
Novbr.	9.	Res. om forhøielse av havnefogedpengene og fortøiningsavgiften samt om opkrevniag av toll-tillegg og tonnageavgift i Kopervik	440
—	16	Res. om fastsettelse av isavgift på Frierfjorden	491
—	16	Res. om forandring i skattetakstvedtektene for Mandal	492
—	17	Skr. angående spørsmål om adgang til avholdelse i en skattyders lønn til dekning av skatt efterat den utpantning i henhold hvortil avholdelsen foregikk, var påanket	494
—	8/21	Kapiteltakster for 1923	495
—	23	Lov om forandring i lov av 6 juli 1923 om omsetningsavgift av chokolade- og sukkervarer	501
Desbr.	4	Kunngj. om et midlertidig tillegg til tolltariffens satser for innførselstollen	520
—	7	Lov nr. 6 om forandring i lov av 29 april 1915 om stempelavgift av cigarer, cigaretter, cigarhylser, snus m. v. og i lov av 16 mars 1917 om tillegg til denne lov	535
—	13	Skr. angående spørsmål om beskatning av gevinst ved salg av fast eiendom, jfr. byskattelovens § 37	553
—	15	Res. om forandring i skattetakstvedtektene for Ålesund	554
—	21	Res. om oprettelse av ligningsråd for Hurum herred, jfr. landskattelovens § 69	557

Skogvesen.

1923			
Febr.	9	Res. om nye skogvedtekter for Soknedal herred, Sør-Trøndelag fylke	35
—	16	Res. om fredning en av skogteig i Stange almenning	58
Mars	16	Res. om nye vernskogvedtekter for Søndre-Fron herred	85
Mai	1	Res. om skogbrandsregler for Kongsberg	155
—	12	Res. om fredning av en barlind på Støen i Ølve sogn, Kvinnherad tinglag	170
—	14	St.besl. bl. a. om, at ledelsen av Kongsberg sølvverks skoger overgår til sølvverkets direktør	173
Juni	1	Res. om nye skogvedtekter for Foldal herred	191
—	15	Res. om nye do. for Skjeberg herred	211
Aug.	3	Res. om nye skogvedtekter for Søndre Fron herred	321
Oktbr.	12	Res. om forandring av § 1 i skogvedtektene for Flå herred, Buskerud fylke	418
—	12	Res. om tillatelse til utførsel av slip- eller minelast fra Vefsn herred, Nordland fylke	419

1923 Side
Novbr. 9 Res. om fredning av Vasbråteken og Iglevandseken samt Kalnesfuruen på Ytre Haugland i Os herred 440
— 9 Res. om fredning av »Fokstumyra« på Dovre . . . 440
Desbr. 21 Res. om vedtekter mot skogens ødeleggelse innen Buksnes herred, Nordland fylke 556

Skole- og undervisningsvesen.

1922
Desbr. 1 Skr. om, at en skoleinspektør ved en landsskole må som innehaver av fullstendig lærerpost i folkeskolen være stemmeberettiget ved valg av lærernes representant i skolestyret 2
— 7 Skr. angående spørsmål om størrelsen av det direkte statsbidrag til 3. og 4. alderstillegg for småskolelærere uten full utdannelse m. v. 2
— 11 Skr. angående spørsmål om — uten fradrag i lønn — å slippe å skole op i skoletiden innfallende helligdager m. v., jfr. skrivelse av 28 mars 1912 . 2
— 14 Skr. angående spørsmål om skolestyremedlemmers rett til på forhånd å kreve sig forelagt vedkommende søknader til gjennemsyn ved læreransettelser . . 2
— 19 Skr. angående hvad der skal forstås ved »fortsettelsesskoler« med krav på 3/4 bidrag av fylkesskolekassen m. v. 3
— 19 Skr. om fremgangsmåten ved ansettelse av lærere i arbeidsskolen (landsskoleloven § 46 h) 3
1923
Janr. 11 Skr. om, at der kan bevilges bidrag av fylkesskolekassen efter landsskolelovens § 46 d til anskaffelse av et fylkeskart (»undervisningsmidler«) 5
— 19 Res. om reglement for doktorgraden i landbruksvidenskap ved Norges Landbrukshøiskole 7
— 19 Skr. om, at forventet nedkomst ikke kan betraktes som sykdomsforfall og derfor ikke kan begrunne bidrag til vikar av skolens vikarkasse 9
— 19 Skr. om fastsettelse av lønn for timelærere i folkeskolen, jfr. byfolkeskolelovens § 27 9
— 24 Skr. om behandlingsmåten ved saker om forandring av navn på skolekretser (folkeskoler) 10
— 24 Skr. om, at bestemmelsen i skolelovens § 40 c om magistratens deltagelse i skolestyrets forhandlinger er trått ut av kraft efter magistratsembedenes ophevelse m. v. 11
Janr. 25 Skr. angående spørsmål, om lærerne kan pålegges som plikt å overta inspeksjon i skolens bad m. v. . 11
— 27 Skr. om behandlingsmåten med hensyn til nedsettelse

Side

eller utvidelse av skoletiden, jfr. landsfolkeskolelovens § 5 14
Janr. 31. Telegr. om innkallelse til skolestyremøte av viseordførerens varamann, når viseordføreren må delta i møtet som fungerende ordfører 14
Febr. 5 Skr. om, at efter bykommunestyrelovens § 37 siste ledd, antas ordføreren ikke som ordfører å kunne delta i skolestyrets forhandlinger 21
— 6 Skr. om, at en skolekrets ikke har krav på bidrag av fylkesskolekassen til drift av en fortsettelsesskole m. v. 21
— 9 Skr. om at undervisning i et fremmed sprog kun kan meddeles utenfor de i skoleloven omhandlede 30 timer, jfr. lovens § 8 37
— 9 Skr. angående spørsmål om et herredsstyres adgang til vilkårlig å øke antallet av de kommunevalgte skolestyremedlemmer, jfr. landskommunelovens § 26 og landsskolelovens § 47 d 37
— 16 Skr. angående spørsmål om lærers (og tilsynsutvalgs) plikt til å efterkomme et vergeråds henstilling om å tildele en gutt legemlig refselse 62
— 21 Skr. om en bykommunes adgang til å ekspropriere grunn utenfor bygrensen til anlegg av en folkeskole for byen, jfr. byfolkeskolelovens § 14 63
— 22 Skr. om, at valg av lærernes representanter til skolestyret må foregå ved personlig fremmøte fra lærernes side 64
— 23 Skr. om fremgangsmåten ved valg på tilsynsutvalg ved en byfolkeskole, hvor 5 kandidater har fått like mange stemmer (loddtrekning) 67
— 28 Skr. om, at det er skolestyret, som bestemmer, hvilke poster skal besettes fast, samt angående betingelsene for å opnå fast ansettelse som lærer i byfolkeskolen 68
— 28 Skr. angående forståelsen av uttrykket »endelig behandling« i landsskolelovens § 54 68
— 28 Skr. om hvem der har å bære utgiftene ved optiningen av vannledningen til en lærerbolig (læreren eller kommunen) 68
Mars 1 Skr. angående spørsmål om skolekjøkkenlærerinners rett til lønn for flytte- og ordningsdager som for skoledager m. v. 73
— 3 Skr. angående godkjennelse av leseverket »Hjemme og ute« 76
— 6 Skr. om en lærer plikter å motta valg som representant i skolestyret for lærerne i byen og som

1923				Side
			skolestyrets formann, selv om vedkommende lærer bor utenfor kommunen	77
Mars	16	Res.	om endringer i reglementet for matematisk- naturvidenskapelig embedseksamen	85
—	19	Skr.	angående spørsmål om lovligheten av et forbehold forandringer i lønnen for lærere, der rykker op fra opsigelige til faste stillinger	87
—	22	Skr.	om, at en krets (i kretsmøte) ikke har adgang til å eftergi nogen av sine skattepliktige kretsskatt helt eller delvis, hvorimot saken i tilfelle blir å avgjøre av herredsstyret	88
—	22	Skr.	om at skolestyret ikke har rett til å tilstå en vikar fylkestillegget, når en lærer i fast post får permisjon uten fri vikar m. v.	89
—	23	Res.	bl. a. om sammensetningen av skolestyret i Sandnes	106
—	24	Skr.	angående lovligheten av en av skolestyret fattet beslutning med hensyn til utskrivningsalderens minimum ved anmeldelse til eksamen	110
—	24	Skr.	om, at et skolestyres vedtak om, at intet barn kan optas i folkeskolen, når det ikke har fylt 7 år til 1 oktober, og at barna ikke skal få gå op til avgangsprøven og bli utskrevet av skolen før efter 7 års skolegang, er lovlig og bindende for alle	110
—	26	Skr.	om, at en bestyrer av en bys kommunale høiere almenskole og inspektør ved folkeskolen ikke antas å ha stemmerett ved valg på lærerrepresentant i skolestyret, jfr. lovens § 40 d	110
—	26	Skr.	om lovligheten av et av en bys middelskoles lærerpersonale foretatt valg av representant til skolestyret	111
—	27	Skr.	om, at et barn må som almindelig regel ha fylt $6^1/_2$ år for å kunne kreves optatt i skolens 1ste klasse, videre at barn, som er »henimot $7^1/_2$ år gamle«, ikke har r e t t til å bli optatt i 2 klasse, samt at foreldre ikke k a n k r e v e, at barn skal opflyttes fra 4 til 6 klasse m. v.	111
—	28	Skr.	om, at der ikke er adgang til å dispensere fra påbudet i landsfolkeskolelovens § 26 om, at en folkeskolelærer, der skal undervise i kristendomskunnskap, må tilhøre statskirken	112
April	6	Skr.	angående spørsmål om adgang til nedregulering av folkeskolens lærerlønninger, jfr. byfolkeskolelovens § 26	116
—	6	Skr.	om, at et herredsstyre ikke kan beslutte nedsettelse av lærernes lønninger, når ikke derom fra kommunens side er tatt forbehold	117

1923			Side
April	18	Skr. angående spørsmål om lovligheten av et tillegg til folkeskolens lønnsvedtekt (nedregulering av lønninger jfr. byskolelovens § 26)	138
Mai	1	Lov nr. 2 innekoldende forandringer i lov om lærerskoler og prøver for lærere og lærerinner i folkeskolen av 18 januar 1902	149
—	1	Res. om forandring av reglementet for lærerprøver .	158
—	11	St.besl. om oprettelse av et ekstraordinært bevegelig professorat i islandsk	170
—	12	Res. om utsettelse til høsteksamen 1923 med ikrafttredelsen av endringene i reglementet for matematisk-naturvidenskapelig embedseksamen, jfr. kongelig resolusjon av 16 mars 1923	171
—	15	Res. bl. a. om sammensetningen av skolestyret i Namsos	212
—	15	Res. om begrensning av tilgangen av medisinske studerende ved Universitetet m. v.	211
Juli	6	Lov nr. 2 om forandring i lov om statsøkonomisk eksamen ved Universitetet av 9 oktober 1905, kfr. lov av 27 mai 1910	269
—	6	Lov nr. 4 om apotekereksamen	269
—	20	Res. om utsettelse av iverksettelsen av den besluttede begrensning av tilgangen av medisinske studerende ved Universitetet	317
Aug.	17	Res. om plan for barnehjemmet »Montessori«, Solli, Nittedal	367
—	28	Skr. angående spørsmål om hvem plikten påhviler til å oparbeide have på den lovbefalte lærerjord og bekoste havegjerdet opsatt m. v.	369
Septbr.	1	Skr. angående lærerpersonalets rett til fri vikar . .	371
—	14	Skr. om, at det tilkommer skolestyret (ikke formannskapet) å bestemme, om en bys skoleinspektør skal ansettes fast eller på opsigelse	378
—	17	Skr. angående spørsmål om dissentere tilhørende kirkesamfundene »Samfundet« og »Det almindelige samfund« har stemmerett i folkeskolen, jfr. landsfolkeskolelovens § 54	409
Novbr.	16	Res. bl. a. om, at 3dje borgermester i Bergen skal delta i skolestyrets forhandlinger	492
—	30	Res. om endring av § 3 i reglementet for doktorander ved Universitetet	195

1923 Side

Sociale anliggender.

1923

Janr. 26 Res. om delvis ophevelse av den kommunale husleieregulering i Glemmen herred 12

— 26 Res. om godkjennelse av forsorgs- og verneforeningene til å utøve det i straffeloven og straffeprosessloven omhandlede tilsyn med lovovertredere 12

Febr. 16 Res. om avståelse av bruken av ledige leiligheter til herberge for husville i Bømlo herred, Hordaland fylke 58

Mars 15 Regler utferdiget i anledning av kongelig resolusjon av 26 januar 1923 angående forsorgs- og verneforeningenes tilsyn med lovovertredere 82

April 20 Res. om oprettelse av et offentlig arbeidsformidlingskontor i Mosjøen 141

— 28 Skr. om at det på Washington-konferansen i 1919 vedtatte utkast til overenskomst om arbeidsledighet er tiltrått foruten av Norge av 11 nærmere angitte stater 145

— 28 Skr. om, at det på Genua-konferansen i 1920 vedtatte utkast til overenskomst om arbeidsformidling for sjømenn er tiltrått foruten av Norge av 5 andre nærmere angitte stater 146

Juli 6 Lov nr. 6 om tillegg til lov om stats- og kommunebidrag til norske arbeidsledighetskasser av 6 august 1915 med tilleggslover av 29 juli 1918, 30 juni 1921 og 7 juli 1922. 279

— 6 Lov nr. 7 om erindringer i og forlenget gyldighet av lov om industrielt hjemmearbeide av 15 februar 1918 279

— 26 Res. om ophevelse av vedtekten for boligformidling i Haugesund 320

Dsbr. 21 Res. om ophevelse av husleiereguleringen i Idd . . . 556

— 21 Res. om do. av huleiereguleringen i Odda 556

Sportelvesen.

1923

Janr. 31 Skr. angående spørsmål om herredskassereres og kemneres rett til å beregne avskrivningsgebyr efter sportellovens § 129, jfr. skrivelser av 28 juli og 8 november 1898 15

Febr. 9 Res. om forhøielse av godtgjørelsen for forkynnelser i private saker i Bindal lensmannsdistrikt, Nordland fylke 35

Mars 24 Skr. om, at der for tinglesning av utpantningsforretning i fast eiendom for stempelavgift ikke blir å beregne gebyr, jfr. sportellovens § 56 110

1923 Side

April 24 Skr. om, at sportellovens § 32 ikke kommer til anvendelse, hvor der er avsagt kjennelse for ikkedeling av fellesbo i henhold til lov av 29 juni 1888 §§ 32 og 33 m. v. 143

Mai 5 Skr. om, at lensmenn ikke tilkommer betaling for nedtagning av bekjentgjørelser, som har vært opslått, — samt angående spørsmål om legitimasjon for stedfunnet opslag 170

— 19 Skr. om forhøielse av godtgjørelsen for forkynnelser i private saker i Kinn, Eikefjord, Bru og Vevring herreder av Kinn og Vevring lensmannsdistrikt, Sogn og Fjordane fylke. 179

Juni 9 Skr. om, at der for en av en byfoged utferdiget troverdighetsattest vedkommende ansøkning om norsk statsborgerrett ikke blir å beregne gebyr efter sportellovens § 76, jfr. § 167 206

— 29 Lov nr. 2 om forandring i lov om betaling for offentlige forretninger av 6 august 1897 § 103 . . . 246

Juli 11 Skr. angående spørsmål om anvendelse av sportellovens § 47 på de i lov (nr. 3) av 3 juli 1914 § 2 nevnte auksjoner, som avholdes for skatter m. v. av fast eiendom uten forutgående utpantning . . 302

— 13 Res. i henhold til lov (nr. 2) av 29 juni 1923 om begrensning av politimestrenes passintekter . . . 303

Septbr. 12 Skr. om, at sportellovens § 14 ikke antas å kunne komme til anvendelse ved avhjemling av odelstakst 376

— 12 Skr. om forståelsen av sportellovens § 2 sammenholdt med lov av 10 juni 1921 og kongelig resolusjon av s. d. og av 13 oktober 1922 376

Oktbr. 29 Rundskr. angående avleggelse av sportelregnskap over gebyrer til statskassen for magistratsforretninger (henholdsvis til Statsrevisjonen og Finansdepartementet) 437

Novbr. 23 Res. om forhøielse av godtgjørelsen for forkynnelser i private saker i Fjotland lensmannsdistrikt . . . 502

Desbr. 12 Skr. angående forståelsen av sportellovens § 58, hvor vekselprotest finner sted hos flere fellesforpliktede (beregning av gebyr for hver av dem). 552

Statistikk.

1923

Mai 12 Res. om vedtekt for Brønnøysund folkeregister . . . 171

Juni 1 Res. om vedtekt for Kongsvinger folkeregister. . . . 188

Oktbr. 19 Res. om vedtekt for Nedre Eiker folkeregister . . . 431

1923 Side

Statskassen, statens eiendommer.

1923

Janr. 26 Res. om kjøp av Nedre Storgate 32 i Drammen til embedsbolig for sorenskriveren i Lier, Røyken og Hurum 13

Juni 8 Res. om kjøp av Holtermannsvei 11 i Strinda ved Trondhjem til bolig for civile embedsmenn i Trondhjem 205

Aug. 24 Res. om kjøp av tomt nr. 343 i Stenkjær til opførelse av embedsbolig for politimesteren i Inntrøndelag. 368

Desbr. 7 Res. om kjøp av Maristuveien 4 i Trondhjem til embedsbolig for byskriveren 552

— 14 St. besl. angående ominnredning av en del av Trondhjemsveien nr. 132 i Kristiania til klinikk for vanføre 553

Stempelvesen.

1923

Mars 14 Skr. om, at et dokument, hvorved en tomt til skolehus bortleies til en kommune uten leieavgift, ikke antas stempelpliktig, jfr. lov av 9 august 1839 § 20 82

April 7 Kunngj. om stempelavgift fra 1 juli 1923 av cigarer, cigaretter, snus og røketobakk 119

— 30 Cirk. om nye pakningsstørrelser for cigarer (og stempelmerker for disse) 147

Mai 19 Kunngj. om stempelavgift av dokumenter og av spillekort til statskassen i budgett-terminen 1 juli 1923—30 juni 1924 174

— 22 Skr. om beregning av stempelavgift ved utferdigelse av auksjonsskjøte til en person, som ikke selv har fått tilslaget ved auksjonen, men til hvem eiendommen senere er overdratt, jfr. lov av 24 juni 1915 182

Septbr. 22 Skr. om anordning av særskilte stempelmerker for beriktigelse av omsetningsavgiften av chokolade- og sukkervarer 412

Oktbr. 16 Skr. om, at der må utferdiges sluttsedler og erlegges stempelavgift, når en bank efter overenskomst med debitorer overtar aktier, som av disse er deponert i banken 430

— 17 Cirk. om, at cigaretter ikke lengere skal tillates avgiftsberiktiget i pakninger med et innhold av 5 stkr., jfr. § 8 i tobakkstempelavgiftsloven av 29 april 1915 430

1923 Side

Desbr. 7 Lov nr. 6 om forandring i lov av 29 april 1915 om stempelavgift av cigarer, cigaretter, cigaretthylser, snus m. v. og i lov av 16 mars 1917 om tillegg til denne lov 535

Stortinget, stemmerett.

1923

Oktbr. 26 Kunngj. av grunnlovsbestemmelse av 15 oktober 1923 til forandring av grunnlovens § 65 435

Novbr. 23 Kunngj. av grunnlovsbestemmelse av 9 november 1923 til forandring av grunnlovens §§ 57, 58 og 59 500

Desbr. 7 Lov nr. 2 om forandring i lov om stortingsvalg av 17 desember 1920 522

Tollvesen, inn- og utførsel.

1923

Febr. 9 Kunngj. om et midlertidig tillegg til tolltariffens satser for innførselstollen m. v. 34

— 28 Bekjentgjørelse angående innførsel av ferskt kjøtt (slaktekjøtt) fra Sverige til Norge 68

Mars 21 St.besl. bl. a. om oprettelse av en tollopsynsmannspost I i det Sønnenfjelske grensetolldistrikt og en uthavnsbetjentpost ved Honningsvåg stasjon . 88

April 14 Skr. om forbud mot innførsel fra Danmark av usaltet eller utilberedt kjøtt og flesk samt usmeltet talg 138

Juni 11 Kunngj. om et midlertidig tillegg til tolltariffens satser for innførselstollen 207

— 15 Kunngj. om forhøielse av innførselstollen for øl m. v. 208

— 30 Lov om forandring i og tillegg til toll-lovgivningen . 263

— 30 Kunngj. om tollavgifter fra 1 juli 1923 265

— 30 Res. om tollfrihet for kornvarer fra 1 juli 1923 og inntil videre 266

Juli 6 Res. om opkrevning av toll-tillegg m. v. i Narvik . . 283

Juni 18 – Septbr. 6 Noter om ombytning av verditollsatser med vektavgifter for enkelte i den spanske tarifs nummer, som er innbefattet handelsoverenskomsten mellem Spania og Norge 568

Septbr. 14 Skr. om forbud mot innførsel av frø av kløver, timotei samt turnips og kålrot uten importtillatelse fra Landbruksdepartementet. 409

— 28 Res. om innførsel av krydret brisling tollfritt eller mot erleggelse av toll for tilsetningene alene 413

Oktbr. 12 Res. om tillatelse til utførsel av slip- eller minelast fra Vefsn herred, Nordland fylke 419

1923 Side
Oktbr. 26 Res. om utførselsforbud for hvetemel, byggmel og byggryn 435
Novbr. 16 Res. om forandring i § 8 i tolltariffens innledende bestemmelser (om kursen ved omberegning av utenlandsk valuta til norske penger) 491
Desbr. 4 Kunngj. om et midlertidig tillegg til tolltariffens satser for innførselstollen 520
— 7 Res. om tillatelse, gjeldende til utgangen av 1925, til utførsel av sliplast fra Korgen herred, Nordland fylke 551

Utskiftnings-, kart- og opmålingsvesen m. v.

1923
Juli 9 Lov nr. 1 om anbringelse av signaler og merker for måle-arbeider 284
Oktbr. 24 Skr. om, at enhver ny eier av ikke før opmålt eller kartlagt tomt eller grunn i Orkanger herred, skal være forpliktet til å la dette gjøre 434

Vassdrags- og fløtningsvesen.

1922
Septbr. 1 Res. om manøvereringsreglement for Mørevassdraget . 1
1923
Mars 16 Res. om nye regler for fellesfløtning i Randsfjorden . 85
Mai 12 Res. om manøvreringsreglement for Tokevann i Kragerøvassdraget 172
Juni 1 Res. om fornyelse av forholdsreglene for fløtning av trelast i Namsen og Sandøla elver, Nord-Trøndelag fylke 192
Juli 13 Res. om bestemmelser for ferdsel og fløtning på Åmlisund, Herefoss herred, Topdalsvassdraget . . . 305
Septbr. 7 Res. om reglement for manøvrering av reguleringsdammen i Hellelandsvassdraget 373
— 7 Res. om manøvreringsreglement for regulering av Skarsfjordsvassdraget 374
— 21 Res. om do. for reguleringsdammen i Trevatnene i Søndre Land 411
Oktbr. 5 Res. om reglement for behandlingen av krabbas- og bunntømmer i de Vefsnfjord fellesfløtningsforening underlagte vassdrag i Nordland fylke 416
Novbr. 16 Res. om forandring i reglementet for behandlingen av krabbas- og bunntømmer i Ranenelv med bivassdrag i Nordland fylke 492
— 23 Res. om reglement for manøvrering av reguleringsdammen for Samsjøen i Lundesokna 503

Depotbiblioteket
h050 34 380

Norsk
Lovtidende

1923
2. Avdeling